

Серія: ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»

*Серію «Митна справа в Україні» засновано в 2001 р.
Її продовженням є серія «Податкова та митна справа
в Україні», яку започатковано в 2015 р.*

Редакційна колегія:

*П. В. Пашко, д.е.н. (голова)
І. Г. Бережнюк, д.е.н.
А. І. Крисоватий, д.е.н.
А. А. Мазаракі, д.е.н.
Л. Л. Тарангул, д.е.н.
В. В. Ченцов, д.іст.н., д.н.д.у.
А. Д. Войцешук, к.е.н.*

У СЕРІЇ «МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ» ВИЙШЛИ ДРУКОМ:

2002

«Основи митної справи»

«Митний контроль та митне оформлення»

2003

«Таможенное оформление морских грузов»

«Основы таможенного дела в Украине»

«Митний контроль на автомобільному транспорті»

2004

«Митний контроль на залізничному транспорті»

«Митне оформлення автотранспортних засобів»

«Основи митної справи в Україні»

«Митний кодекс України та нормативно-правові акти, що регулюють його застосування» «Митний контроль на повітряному транспорті»

«Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні»

«Коментар до Митного кодексу України»

2005

«Порядок заповнення вантажної митної декларації»

2006

«Основи мистецтвознавчої експертизи та вартісної оцінки культурних цінностей»

«Історія митної справи в Україні»

«Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні»

2008

«Основи митної справи в Україні»

2009

«Таможенный контроль: на пути к международным стандартам»

«Таможенный контроль в морских пунктах пропуска»

«Митне оформлення енергоносіїв»

«Митна безпека»

«Міжнародні перевезення товарів автомобільним транспортом: теорія і практика»

2010

«Святий Матфей. Митар. Апостол. Євангеліст»

«Історія митної діяльності: Україна в європейському контексті»

2011

«Митні інформаційні технології»

«Особливості митної класифікації товарів»

«Інфраструктура відкритих ключів: технології, архітектура, побудова та впровадження»

«Розподілені бази даних»

2012

«Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності митних органів»

«Митний кодекс України» / Коментар до ст. 6»

«Митна політика та митна безпека: концептуальне визначення та шляхи забезпечення»

«Архітектура комп'ютера»

«Комп'ютерна схемотехніка»

2013

«Актуальні питання теорії та практики митної справи»

«Історія митної діяльності»

«Механізми державного управління митною справою»

2014

«Формування системи митного аудиту»

«Митна енциклопедія, т. 1»

«Митна енциклопедія, т. 2»

«Митна енциклопедія, т. 3»

У СЕРІЇ «ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»
ВИЙШЛИ ДРУКОМ:

2015

«Реформування податкової системи України:
сучасні виклики та орієнтири»

«Митна справа»

«Міжнародні економічні відносини: у 2-х частинах»

«Адміністративно-правове сприяння соціально-економічному
розвитку в Україні: теоретико-методологічні засади»

«Бухгалтерський облік в умовах застосування інформаційних
технологій: історія та практика»

«Розслідування злочинів, пов'язаних із неналежним виконанням
професійних обов'язків медичними працівниками: сучасний стан,
проблеми та напрями удосконалення»

«Формування управлінської компетентності майбутніх економістів у
процесі професійної підготовки: теорія і практика»

«Let Develor English skills»

«Кримінальний процес України»

«Європейська інтеграція»

«Протидія розслідуванню кримінальних правопорушень у сфері
оподаткування:

теорія та практика»

«Інформатика та обчислювальна техніка: практикум»

2016

«Регулятивний потенціал фінансового ринку в умовах глобальних
викликів»

«Правовий статус фіскальних органів України та держав-членів
Європейського Союзу»

«Психологічні основи у професійній підготовці фахівців ПМ»

«Математика для економістів. Вища математика. Частина I. Лінійна
алгебра.

Аналітична геометрія»

«Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями»

«Економічна кібернетика: введення в спеціальність»

«Інформаційні системи та технології у фінансових установах»

«Фінансове забезпечення інноваційного розвитку»

«Практикум з інформаційних систем в економіці»

«Практикум з WEB-програмування»

«Малий та середній бізнес у взаємовідносинах із податковими
органами: соціологічна інтерпретація»

«Моделювання систем захисту інформації»

- «Формування бюджетної стратегії України: теорія, методологія, практика»
- «Актуальні питання розвитку банківської системи України»
 - «Система державного фінансового контролю: формування та розвиток в Україні»
- «Соціалізація студентської молоді у процесі професійної підготовки»
- «Розвиток бухгалтерського обліку в умовах інтеграційних процесів»
 - «Правове забезпечення фінансової безпеки України»
 - «Grammar for students of economics (для економістів)»
 - «English grammar for low students (для юристів)»
 - «Алгоритмізація та програмування»
 - «Основи психології та конфліктології для фахової підготовки економістів»
 - «Проблеми соціологічного, психологічного та педагогічного забезпечення податкових відносин в Україні»
- «Математика для економістів. Функція багатьох змінних. Ряди»
 - «Інформаційні системи і технології»
 - «Інформаційні системи і технології на підприємстві»
- «Теорія ймовірностей та математична статистика: практикум»
 - «Економічні перспективи підприємництва України»
 - «Актуальні проблеми теорії держави і права»

2017

- «Теорія держави і права»
- «Інформаційні системи і технології в юридичній практиці»
 - «Історія митної діяльності»
 - «Механізм державного управління митною справою»
 - «Митна політика держави та її реалізація»
 - «Митне право України»
 - «Стен та перспективи розвитку бухгалтерського обліку та оподаткування в Україні»
 - «Тактика розслідування фінансових злочинів, вчинених із використанням зареєстрованих у зоні пільгового оподаткування компаній»
- «Концептуалізація інституту уповноважених економічних операторів: проблеми забезпечення балансу безпеки та спрощення міжнародної торгівлі»
 - «Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку»
- «Державна фіскальна служба України: управління кадровим потенціалом в умовах інституційних змін»

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
Університет державної фіскальної служби України
Науково-дослідний інститут фіскальної політики
Науково-дослідний центр митної справи

СЕРІЯ «ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»
Серію «Митна справа в Україні» засновано в 2001 р.
Її продовженням є серія «Податкова та митна справа
в Україні», яку започатковано в 2015 р.

**ІНСТИТУТ МИТНОЇ ВАРТОСТІ
ІМПОРТНИХ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ**

*За загальною редакцією д-ра екон. наук, доц.
І.Г. Бережнюка*

Монографія

Хмельницький
2017

УДК 339.54 (477)

ББК 67.401.143.1

I-71

*Рекомендовано до друку Вченою радою УДФСУ
(протокол № 7 від 20.06.2017)*

За загальною редакцією І. Г. Бережнюка

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Ольга МЕЛЬНИК, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності Національного університету «Львівська політехніка».

Євгеній РУДНІЧЕНКО, д-р екон. наук, доц., професор кафедри менеджменту Хмельницького національного університету.

Валентин ЗБОЛКА, полковник юстиції, д-р юрид. наук, доц., начальник кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького.

I-71 Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку [Текст] : кол. моногр.; за заг. ред. І.Г. Бережнюка. [упорядники : Л.Р. Прус, Т.В. Руда] – Хмельницький: ФОП Стрихар А. М., 2017. – 430 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні» ; том 92)

ISBN 978-966-346-853-2 (серія)

ISBN 978-617-7094-12-7

Монографія є результатом наукових досліджень в межах виконання Тематичних планів наукових (науково-технічних) робіт ДФС України на 2016 рік та 2017 рік.

У виданні всебічно проаналізовано основні аспекти функціонування інституту митної вартості в Україні та напрями його реформування; охарактеризовано функцію митної вартості у фіскальній політиці України, наведено критичний аналіз нормативно-правових основ контрольної діяльності органів доходів і зборів з питань митної вартості, окреслено основні проблемні моменти визначення, контролю та коригування митної вартості товарів на основі аналізу статистичної інформації за результатами розгляду судових справ, об'єктом яких виступала митна вартість товарів, розроблено пропозиції щодо вдосконалення інституту митної вартості товарів із врахуванням міжнародного досвіду.

Монографія буде корисною для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів, а також фахівців митного спрямування, які цікавляться митною проблематикою.

*За повного або часткового відтворення матеріалів даної публікації
посилання на видання обов'язкове*

УДК 336.225.3 (477)

ББК 67.9 (4УКР) 301

ISBN 978-966-346-853-2 (серія)

ISBN 978-617-7094-12-7

© Мельник В.М., Бережнюк І.Г., Балан І.В.,
Бережнюк І.І., Дорофеева Л.М та ін., 2017

© Університет державної фіскальної служби
України, 2017

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЦКУ – Цивільний кодекс України
МКУ – Митний кодекс України
ПКУ – Податковий кодекс України
КМУ – Кабінет Міністрів України
ВАСУ – Вищий адміністративний суд України
АСАУР – Автоматизована система аналізу та управління ризиками
ЗЕД – зовнішньоекономічна діяльність
МКЕС – Митний кодекс Європейського Союзу
МК ЄАЕС – Митний кодекс Євразійського економічного союзу
МК МС - Митний кодекс Митного союзу
ЄС – Європейський Союз
ЄАЕС - Євразійський економічний союз
СОТ – Світова організація торгівлі
ВМО – Всесвітня митна організація
ВРУ – Верховна Рада України
ТЗ – транспортні засоби

ЗМІСТ

ВСТУП	12
РОЗДІЛ 1. МИТНА ВАРТІСТЬ ЯК ПРАВОВИЙ ІНСТИТУТ	18
1.1 Функція інституту митної вартості у фіскальній політиці України	18
1.2 Нормативно-правові основи контрольної діяльності органів доходів і зборів з питань митної вартості	35
1.3 Проблемні питання включення ліцензійних платежів до митної вартості товарів	58
РОЗДІЛ 2. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ПРО КОРИГУВАННЯ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ ЯК СТРЕС-ТЕСТ ІНСТИТУТУ МИТНОЇ ВАРТОСТІ В УКРАЇНІ	70
2.1 Від наповнення бюджету до сприяння торгівлі: оцінка здійснення контролю органами доходів і зборів за правильністю визначення митної вартості товарів	70
2.2 Дослідження проблемних питань правозастосовної практики при визначенні та коригуванні митної вартості	93
2.3 Доказування у справах про порушення митних правил, порушених по факту заявлення недостовірних відомостей, необхідних для визначення митної вартості	120
РОЗДІЛ 3. КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ЗМІН ІНСТИТУТУ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ЗА СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ	133
3.1 Діалектика інституту митної вартості: досвід митного адміністрування щодо митної вартості товарів та безпекові пріоритети	133
3.2 Концептуальні засади внесення змін до вітчизняних нормативно-правових актів в частині митної вартості товарів та методів її визначення	151

РОЗДІЛ 4. ІНФОРМУВАННЯ	
З ПИТАНЬ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ	233
4.1. Теоретичні засади та проблемні аспекти інформування та консультування з митних питань	233
4.2. Міжнародний досвід інформаційної взаємодії між громадянами, суб'єктами ЗЕД та митними органами	251
4.3 Основні напрями формування ефективної системи інформаційного забезпечення громадян з митних питань	261
ВИСНОВКИ	273
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	280
ДОДАТКИ	292
АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ	429

ВСТУП

Пам'ятка початківцям:

«Не обмежуй ціну товару виключно його вартістю».

Leonid S. Sukhorikov (Леонід Сухоруков)

Сучасний етап розвитку світової економіки супроводжується суттєвими змінами, які відбуваються в суспільстві та економіці. Ці зміни стосуються усіх сфер державного управління та суспільного життя. Трансформаційні процеси відбуваються й в сфері міжнародної торгівлі, що характеризуються стрімким зростанням обсягів зовнішньоторговельних операцій, посиленням економічних відносин між країнами та зростанням міжнародних загроз, створення транснаціональних корпорацій, що зумовлює значну проблематику у визначенні митної вартості, оскільки ціноутворення внутрішньокорпоративних поставках відрізняється від звичайного ринку. В таких умовах значно підвищується роль митного контролю.

Одним із основних об'єктів митного контролю є митна вартість товарів, оскільки, відповідно до МКУ, митна вартість товарів є базою для нарахування митних платежів, а тому правильність її визначення значною мірою впливає на обсяги надходжень до бюджету.

Поряд із цим, сьогодні існує низка проблемних питань, що стосуються реалізації статей МКУ щодо визначення, контролю та коригування митної вартості товарів, через які дане питання досить часто стає предметом судових спорів між органами доходів і зборів та суб'єктами ЗЕД, громадянами.

Проведення детального аналізу вітчизняної нормативно-правової бази з питань визначення, контролю та корегування митної вартості товарів та дослідження судової практики з даної проблематики, дасть змогу сформулювати пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання контролю митної вартості та розробити практичні рекомендації щодо внесення змін до МКУ для усунення неоднозначного трактування окремих його норм в частині регулювання процедури контролю за правильністю визначення митної вартості товарів.

Теоретичну основу наукового дослідження становлять праці вчених-дослідників у сфері митної справи та митного контролю, зо-

крема: І. Г. Бережнюка, Л. М. Білецької, О. П. Борисенко, А. Д. Войцещука, С. Г. Войтова, С. В. Галько, О. П. Гребельника, М. М. Каленського, П. В. Пашка, С. С. Терещенка, Т. С. Тоцької та ін.

Незважаючи на вагомий науковий внесок вчених у розвиток даної тематики, залишається ще досить багато проблемних питань, зокрема що стосуються вивчення теоретичних та нормативно-правових основ з питань митної вартості та дослідження судової практики у сфері визначення, контролю та коригування митної вартості товарів.

Актуальність монографічного дослідження обумовлюється положеннями:

- Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, зокрема, Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею»;
- Регламенту (ЄС) № 952/2013 Європейського Парламенту та Ради від 09.10.2013;
- Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/205;
- Стратегічного плану розвитку ДФС України на 2015–2018 роки, затвердженому наказом ДФС України від 12.02.2015 №80, стратегічній цілі 3 «Неупереджене та справедливе застосування законодавства» та стратегічній цілі 11 «Підвищення ефективності методів протидії мінімізації сплати податків».

Метою монографії є окреслення теоретичних аспектів та напрацювання пропозицій для удосконалення норм митного законодавства України щодо правового регулювання процесу визначення, контролю та коригування митної вартості товарів.

Монографія включає *чотири* розділи, присвячені актуальним питанням визначення, контролю та коригування митної вартості, а також інформаційної взаємодії між органами доходів і зборів й громадянами (суб'єктами ЗЕД).

У *першому розділі* проведено дослідження теоретичних та нормативно-правових основ контрольної діяльності органів доходів і зборів з питань митної вартості.

В розділі досліджено сутність та економіко-правову характеристику поняття «митна вартість товарів». В ході дослідження встановлено, що митна вартість товарів, як одне із фундаментальних понять

державної митної справи, є одним із важливих регуляторів таких економічних процесів як нагромадження капіталу, інвестиційного клімату, ділової активності підприємства, підвищення конкурентоспроможності національного товаровиробника, сукупного споживання тощо та за своїми ознаками має економічну й правову природу і представляє собою різновид вартості, яка використовується при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Характерною її особливістю є залучення до процесів визначення митної вартості держави в особі органів доходів і зборів. Наведено основні підходи до формування механізму визначення митної вартості та визначено їх особливості.

Здійснено критичний аналіз вітчизняної нормативно-правової бази з питань митної вартості, за результатами якого виявлено розбіжності та суперечності у трактуванні підходів до нормативного врегулювання окресленої проблематики.

У *другому* розділі окреслено проблемні питання правозастосовної практики при визначенні та коригуванні митної вартості в розрізі органів доходів та зборів України та Хмельницької митниці ДФС.

Досліджено судову практику у справах, пов'язаних з оскарженням рішень органів доходів і зборів у сфері контролю митної вартості, що дало змогу зробити висновок про те, що у більшості випадків судові спори вирішуються на користь суб'єктів ЗЕД.

В результаті проведеного аналізу судових рішень з питань коригування митної вартості товарів, визначено, що структура підстав для витребування органом доходів і зборів додаткових документів для підтвердження заявленої митної вартості є наступною: найменшою є частка випадків, коли подані декларантом документи, містять ознаки підробки про митну вартість товару, найчастіше зустрічаються ситуації, коли подані декларантом документи не містять всіх даних, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей, щодо ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари. Окрім того, досить значною, в загальній сукупності, є частка справ за якими органом доходів і зборів було виявлено, що подані декларантом документи, які підтверджують митну вартість товарів містять розбіжності.

Також на основі проведеного дослідження визначено, що у 90% справ зазначається, що підставою для коригування органом доходів

і зборів митної вартості товарів є невідповідність обраного декларантом або уповноваженою ним особою методу визначення митної вартості товару умовам, наведеним у главі 9 МКУ.

Дослідження судової практики дозволяє зробити висновки про те, що структура винесених рішень ВАСУ щодо перегляду судових рішень в справах, які стосуються контролю митної вартості товарів є наступною: в 16 % адміністративних справ судові рішення скасовуються частково, а справи направляються на новий розгляд. В більшості випадків це пов'язано з процесуальними питаннями здійснення судочинства. І лише в 7 % адміністративних справ ВАСУ дії доходів і зборів (митних органів) визнаються правомірними, рішення про коригування митної вартості законними, а судові рішення – окружних адміністративних судів та апеляційних адміністративних судів – скасовуються в повному обсязі.

У *третьому* розділі узагальнено міжнародний досвід функціонування інституту митної вартості та наведено науково обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення правового регулювання визначення, контролю та коригування митної вартості товарів.

Досліджено нормативно-правову базу щодо визначення, контролю та коригування митної вартості товарів у країнах ЄС, а саме: МКЄС (Регламент 952/2013), Модифікований МКЄС та Керівництво з визначення митної вартості, в основу яких покладено реалізацію ст. VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) із врахуванням напрацювань, що здійснювались на її базі.

Наведено характеристику методів визначення митної вартості товарів, визначених європейським митним законодавством й особливості використання кожного з них. Визначено, що основним та першочерговим є метод вартості угоди, що ґрунтується на використанні рахунка – фактури.

В ході дослідження встановлено, що судова практика ЄС доповнює умови митного законодавства стосовно застосування першого методу визначення митної вартості, при цьому, вона повинна визначатися із врахуванням умов кожної конкретної угоди, навіть якщо вони не відповідають звичній торговій практиці. Визначено специфіку оцінювання митної вартості у випадку укладання усних договорів між продавцем та покупцем, а також особливості цього процесу при переміщенні носіїв інформації та нематеріальних активів.

Досліджено випадки, при яких, для визначення митної вартості товару, митні органи ЄС мають право витребувати декларацію митної вартості, наведено її форми та особливості подання.

Узагальнено досвід країн ЄС щодо врегулювання митних спорів у сфері контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, що передбачає проведення аудиту митної вартості, який включає: встановлення правильності застосування методу визначення митної вартості товарів та врахування основних складових митної вартості, зокрема, роялті, фрахту, витрат на страхування та ін. Наведено характеристики та особливості використання інструментів аудиту митної вартості.

Також проаналізовано особливості нормативного врегулювання питань визначення митної вартості у США та ЄАЕС.

Наведено критичний аналіз норм МКУ щодо питань митної вартості. Зокрема, запропоновано внести зміни та доповнення до статей, що визначають сутність митної вартості, обов'язки та права декларанта під час заявлення митної вартості товарів, отримання інформації з питань митної вартості від іноземних митних органів, визначення критеріїв до експертних організацій, які уповноважені надавати висновки про якісні та вартісні характеристики товарів, а також вимоги до оформлення зазначених висновків та створення реєстру експертних організацій, які будуть оцінювати адекватність умов експортно-імпортованих контрактів. Окрім того, на основі проведеного дослідження розроблено порівняльну таблицю до проекту Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо митної вартості товарів)».

Окреслено роль та особливості використання бухгалтерської документації при визначенні митної вартості. Зокрема, наведено статті витрат, які включаються до митної вартості товарів на підставі залучення бухгалтерської документації суб'єкта ЗЕД залежно від методу визначення митної вартості. Окрім того, наведено документи бухгалтерського обліку покупця (резидента України), які можуть бути подані декларантом для підтвердження митної вартості товарів відповідно до чинного законодавства. За результатами дослідження розроблено проект Положення щодо бухгалтерської документації при визначенні митної вартості товарів.

Визначено специфіку формування, контролю та коригування митної вартості транспортних засобів із врахуванням їх технічного стану та індивідуальних характеристик, зокрема, таких, як: марка, модель, рік виготовлення, тип та об'єм двигуна, комплектація, фізичний стан, регіон придбання та інші.

З метою позасудового вирішення митних спорів запропоновано практичне застосування інституту медіації, який на сьогодні досить активно використовується за кордоном й дозволяє забезпечити ефективну взаємодію між учасниками митних правовідносин.

У *четвертому розділі* обгрунтовано, що правильне розуміння вимог митного законодавства учасниками зовнішньоекономічної діяльності і громадянами, доступність і безкоштовність інформації в сфері митної справи, зокрема з питань митної вартості товарів - саме ці завдання покликана вирішувати система інформування та консультування. Досліджено успішну практику здійснення інформування та консультування громадян, яка використовується в країнах-членах ЄАЕС в контексті спрощення митних процедур та зростання пасажиропотоку. Окремим питанням виділено основні напрями удосконалення процесу інформування громадян, суб'єктів ЗЕД митницями ДФС, практична реалізація яких дозволить суттєво підвищити його ефективність.

Наукове видання підготовлено з урахуванням першочергових завдань ДФС та перспективних напрямів розвитку наукових досліджень у митній справі та на основі висновків, отриманих авторами за результатами проведення досліджень у межах ННТР «Дослідження проблемних питань реалізації статей МКУ щодо визначення, контролю та коригування митної вартості товарів» (реєстраційний № 0116U003659) та «Інформаційна складова взаємодії митниць ДФС та громадян щодо пропуску товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України» (реєстраційний № 0117U004368), виконуваних Науково-дослідним центром митної справи Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України.

Автори висловлюють щире подяку усім, хто своїми порадами, зауваженнями, побажаннями і безпосередньою участю сприяв написанню цієї монографії.

РОЗДІЛ 1.

МИТНА ВАРТІСТЬ ЯК ПРАВОВИЙ ІНСТИТУТ

1.1 Функція інституту митної вартості у фіскальній політиці України

Митна вартість товарів, як одне із фундаментальних понять державної митної справи, є одним із важливих регуляторів таких економічних процесів, як нагромадження капіталу, інвестиційного клімату, ділової активності підприємства, підвищення конкурентоспроможності національного товаровиробника, сукупного споживання тощо.

За своєю характеристикою поняття «митна вартість товарів» має економічну та правову природу і є різновидом вартості, яка використовується при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, що обумовлює зростання актуальності використання прогресивних митних інструментів, що спрямовані на захист національних інтересів держави у тому числі економічної та митної безпеки.

Особливістю даної категорії є те, що до процесу її визначення залучається держава в особі органів доходів і зборів, у визначених законом випадках. Варто відмітити, що митна вартість є тим фіскальним інструментом, який виступає базою для нарахування митних платежів, що складають приблизно половину всіх податкових надходжень до державного бюджету, а тому, на сьогодні особливо актуальним є питання забезпечення ефективності здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів.

Тому фундаментальні та прикладні наукові дослідження з питань митної вартості товарів є одним із пріоритетних напрямів розвитку митної науки, що мають на меті забезпечити повне та своєчасне надходження митних платежів та захист економічних інтересів вітчизняних виробників.

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

Варто зазначити, що поняття митної вартості є базовою категорією не лише в системі митного регулювання, а й використовується для інших митних цілей, зокрема, ведення митної статистики, перевірки обґрунтованості цін на товари, що ввозяться або вивозяться з митної території держави, валютного контролю при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Окрім того, зміна методів визначення митної вартості товарів може виступати дієвим протекційно-ністським заходом, що може виступати бар'єром для надходження імпортованих товарів й сприяти зростанню обсягів надходжень від митних платежів.

Використовуючи різні методи визначення митної вартості, водночас залишаючи незмінною ставку ввізного мита, держава-імпортер тільки за рахунок контролю за рівнем митної вартості може в значній мірі підвищити фактичний рівень митно-тарифного захисту, посилювати фіскальну спрямованість митних платежів, стимулювати товаропотік у певному напрямі або, навпаки, перешкоджати імпорту чи експорту товару в разі формування митної вартості за адміністративно-фіксованою системою цін (мінімальні чи індивідуальні ціни).

Окрім того, митна вартість є елементом митного регулювання, що використовується під час здійснення митного контролю та оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон країни. Тому, митна вартість – це не тільки показник, на підставі якого розраховуються митні платежі, а ще й вартість товару, яка реально може бути визнаною у взаємовідносинах між імпортером та експортером товарів.

Категорії «митна вартість товарів» притаманні чітко виражені риси, що обумовлюються виконуваними нею функціями, що в узагальненому вигляді наведено на рис. 1.1.

Митна вартість оцінюваних товарів виступає складовою митно-тарифного регулювання, а правильність застосування методів визначення впливає на об'єктивну оцінку економічної ефективності фінансово-господарської діяльності і виявлення резервів її підвищення та збільшення доходів до бюджету. А тому, митна вартість товарів може розглядатись як інструмент фінансового контролю, що реалізується органами доходів і зборів.

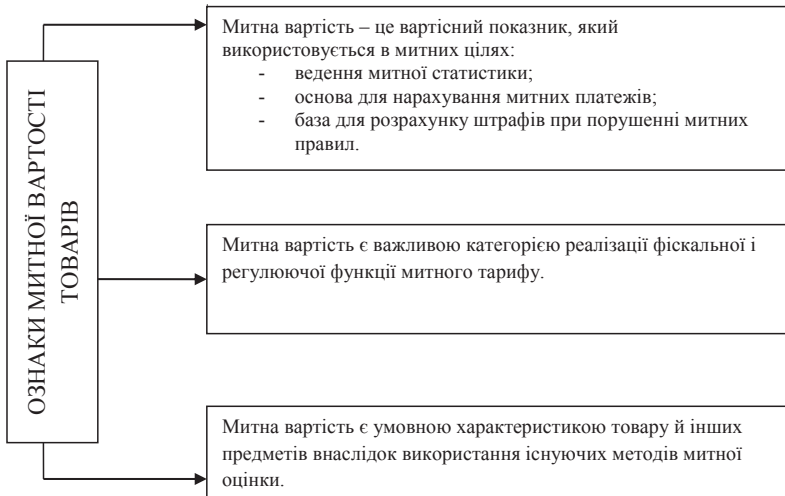

Рисунок 1.1 – Ознаки митної вартості товарів¹

Як уже зазначалось, дана категорія є одним із інструментів економічного характеру тарифного регулювання ЗЕД. При цьому, тарифне регулювання – один із видів державного регулювання ЗЕД, який засновано, в тому числі, на використанні цінового фактора впливу на зовнішньоторговий обіг. Його сутність полягає у стягненні митних платежів з імпортованих товарів, що створює передумови для створення економічних бар'єрів на вітчизняному ринку і дає можливість національним товаровиробникам отримувати додатковий прибуток за рахунок підвищення цін на товари. Таким чином, визначення митної вартості товарів є першим етапом, основою, що забезпечує подальше функціонування усього механізму тарифного регулювання ЗЕД (рис.1.2).

Варто відмітити, що механізм державного регулювання митної вартості формує комплекс методів та інструментів впливу держави, що застосовуються у нерозривному зв'язку з інструментами державного регулювання зовнішньої торгівлі. Таким чином, митна вартість є важливою категорією у системі тарифного та нетариф-

1 Козырин А.Н. Комментарий к закону РФ «О таможенном тарифе» / А.Н. Козырин. – М.: Легат, 1997. – 277 с.

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

ного регулювання ЗЕД. Відповідно до основних положень теорії і практики функціонування цієї системи суть митної вартості полягає у вираженні вартісного показника товару в момент його переміщення через митний кордон держави, а її основне призначення – використання в процесі адміністрування митних платежів і реалізація фіскальної та регулюючої функцій митної діяльності.

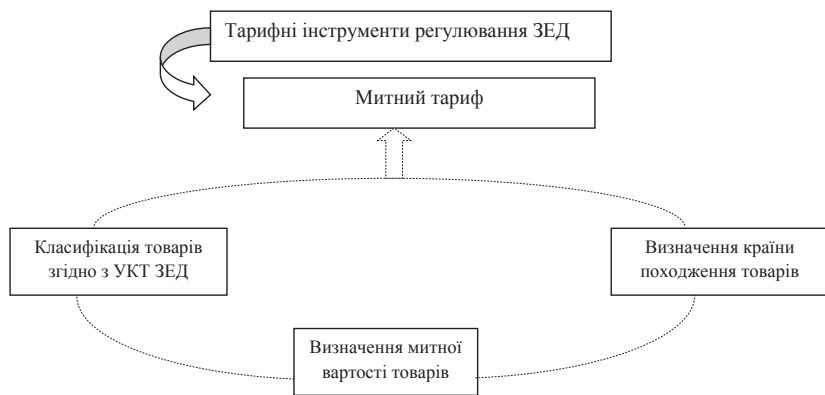

Рисунок 1.2 – Місце митної вартості у тарифному регулюванні ЗЕД²

Дослідження питань, пов'язаних з визначенням та коригуванням митної вартості, займалось чимало як українських, так і зарубіжних вчених. Проте, незважаючи на велику кількість наукових праць із цієї тематики, варто відзначити, що на сьогодні не існує єдиного підходу до визначення сутності поняття «митна вартість товарів». Це зумовлює необхідність проведення подальших досліджень із метою уточнення сутності даної категорії.

Варто зауважити, що поняття «митна вартість товарів» (customs valuation) в світовій економічній думці з'явилося порівняно не давно, широкого використання воно набуло на початку ХХ століття. В Україні дане поняття почало використовуватися лише 23 роки тому. Саме тому, необхідним є проведення аналізу наукової літератури

2 Козырин А.Н. Комментарий к закону РФ «О таможенном тарифе» / А.Н. Козырин. – М.: Легат, 1997. – 277 с.

в контексті вивчення підходів до визначення поняття «митна вартість товарів». Основні підходи до визначення зазначеної дефініції, запропоновані вітчизняними науковцями, представлені у табл. 1.1.

**Таблиця 1.1 – Підходи до трактування поняття
«митна вартість товарів» у науковій літературі**

Автор	Визначення
Козирін А.Н. ¹	Митна вартість – це особливий різновид вартості, у визначенні якої, крім продавця та покупця, бере участь і третя сторона – митний орган.
Терещенко С.С. ²	Митна вартість – це ціна, що реально сплачена або підлягає сплаті за товар у разі його продажу до країни-імпортера за виконання встановлених умов.
Стріжова О.А. ³	Митна вартість – різновид вартості товарів, що використовується в економічних та зовнішньоторговельних цілях.
Войцещук А.Д. ⁴	Митна вартість – це складне комплексне поняття, яке містить систему взаємовідносин між покупцем, продавцем і спеціально уповноваженими державними органами виконавчої влади у сфері зовнішньоекономічних відносин з приводу обчислення вартості товару, що переміщується через митний кордон України, та зумовлене рівнем захисту державних інтересів та національних товаровиробників.
Гребельник О.П. ⁵	Митна вартість - це ціна, яка фактично сплачена або підлягає сплаті за товар на момент перетинання митного кордону України, тобто, коли виконано усі необхідні формальності щодо ввезення товару в Україну чи вивезення його за її межі.
Дудчак В.І. ⁶	Митна вартість - це вартість товару, яка використовується з метою митного обкладання, тобто як вихідна розрахункова база (основа) для обчислення адвалорних митних платежів (мита, акцизу, ПДВ і зборів за митне оформлення.

- 1 Козырин А.Н. Комментарий к закону РФ "О таможенном тарифе" / А.Н. Козырин. – М.: Легат, 1997. – 277 с.
- 2 Терещенко С.С. Основи митного законодавства України: Питання теорії та практики зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. для студентів вищ. та серед спец. навч. закл. – К.: АТ «Август», 2001. – 422 с.
- 3 Стрижова О.А. Правовое регулирование таможенной стоимости: автореф. дис. на соиск. уч. степ. канд. юр. наук: спец. 12.00.14 «Административное право, финансовое право, информационное право». – Москва, 2008. – 27 с.
- 4 Войцещук А.Д. Фінансові оцінки та контроль митної вартості товарів: Дис. канд. екон. наук: 08.04.01 / Тернопільський держ. економічний ун-т. — Т., 2005. — 234 арк.
- 5 Гребельник О.П. Митно-тарифна політика за умов трансформації економічної системи: моногр / О.П. Гребельник – К., 2001. – 488 с.
- 6 Дудчак В.І. Митна справа: навч. посіб. / В.І. Дудчак, О.В. Мартинюк. – К.: КНЕУ, 2002. – 310 с.

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

Каленський М.М., Войцещук А.Д., Бережнюк І.Г. ⁷	Митна вартість товарів – це заявлена декларантом або визначена митним органом вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, яка обчислюється на момент перетинання товарами митного кордону України відповідно до МКУ.
Бураковський І.В. ⁸	Митна вартість – одна з головних категорій тарифного регулювання, за допомогою якої може відбутися прискорення або сповільнення лібералізації торгівлі, зростання економічного та соціального добробуту країни.
Симонова Г.Д., Хабло Г.О. ⁹	Митна вартість - особливий різновид цінових показників товару, у визначенні якої, крім продавця та покупця, бере участь третя сторона – митний орган.
Войтов С.Г. ¹⁰	Митна вартість - ціна товару, що переміщується в експортно-імпорتنих операціях призначена для митних цілей та обчислена на основі фактичних витрат понесених для виробництва і доставки вказаних товарів до митного кордону та з врахуванням всіх наступних витрат пов'язаних безпосередньо із вказаними товарами на користь продавця після завершення митних формальностей
Ломейко Ю.А. ¹¹	Митна вартість - фактичні або планові витрати імпортера на закупівлю, страхування, транспортування товарів (робіт, послуг), що здійснюються за межами митної території країни та визначаються на момент прибуття таких товарів на митний кордон, з урахуванням особливостей внутрішнього ринку країни імпортера.
Тоцька Т.С. ¹²	Митна вартість - складне комплексне поняття, що включає систему взаємовідносин між покупцем, продавцем і спеціально уповноваженими державними органами виконавчої влади у сфері зовнішньоекономічних відносин з приводу обчислення вартості товару, що переміщується через митний кордон України, та зумовлене рівнем захисту державних інтересів і національних товаровиробників.

- 7 Каленський М.М. Митна вартість імпорتنих товарів: моногр. / М.М. Каленський, А.Д. Войцещук, І.Г. Бережнюк. – К.: 2005. – 224 с.
- 8 Бураковський І.В. Теорія міжнародної торгівлі / І.В. Бураковський. – К.: Основи, 2001. – 241 с
- 9 Симонова Г.Д., Хабло Г.О. Визначення місця митної вартості товарів у системі державного регулювання зовнішньої торгівлі товарами [Електронний ресурс] / Г.Д. Симонова, Г.О. Хабло // Вісник Академії митної справи України. – 2010. – №1(43). – Режим доступу: [www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiiirb_64.exe?vamsue_2010_1\(43\)_17%20\(2\).pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiiirb_64.exe?vamsue_2010_1(43)_17%20(2).pdf)
- 10 Войтов С.Г. Митна вартість товарів: актуальні питання визначення та контролю [Електронний ресурс] / С. Г. Войтов // Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право. – 2013. – №1. – С. 40-46. – Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/SR/article/viewFile/6710/7489>
- 11 Ломейко Ю.А. Митна вартість як об'єкт державного контролю [Електронний ресурс] / Ю.А. Ломейко // Економіка підприємництва. – 2012. – №28. – с. 428. – Режим доступу: [http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/4179/1/ekon_pidpryem_28_12_\(427-439\).pdf](http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/4179/1/ekon_pidpryem_28_12_(427-439).pdf)
- 12 Тоцька Т.С. Державне регулювання митної вартості. Автореферат дис ... канд. наук з держ. упр. Запоріжжя. – 2007. – 20 с.

Отже, проаналізувавши визначення поняття «митна вартість товарів», представлені у табл. 1.1, можна підсумувати, що дана категорія має досить глибокий зміст, складну структуру і подвійну природу, зокрема:

– економічну (митна вартість – це величина, що використовується в митному оподаткуванні, як база нарахування митних платежів та є реально сплаченою або підлягає сплаті за товар);

– правову (митна вартість – це правова категорія, яка характеризує товар як предмет економічних та зовнішньоторговельних операцій).

Вітчизняний МКУ визначає зазначене поняття як вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари. Цілями використання відомостей про митну вартість товарів є¹:

- нарахування митних платежів;
- застосування інших заходів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності України;
- ведення митної статистики;
- розрахунок податкового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки.

Таким чином, аналіз визначення та призначення поняття «митна вартість товарів» у вітчизняному законодавстві та у митному нормативно-правовому полі країн-колишніх радянських республік (свідомо нами обраних, як таких що мали однакові з Україною стартові умови в процесі становлення власних митних систем) дає змогу віднести його до основних (ключових) термінів у митній справі. В основу визначення митної вартості покладено цінову інформацію про товар, що переміщують через митний кордон держави. Призначення митної вартості можна трактувати у двох значеннях: вузькому – використання для визначення сум митних платежів та зборів, які визначаються виходячи із відсоткової величини від вартості товару та у широкому, який окрім фіскального значення включає у себе обліково-статистичну функцію, або (та) застосування заходів (в першу чергу – нетарифних) державного регулювання економіки.

1 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

Отже, митну вартість можна визначити як одну із митно-правових характеристик товару, яка відображає його вартість у сфері публічно-правових відносин². Вона представляє собою розрахункову величину, в основі якої лежить реальна або абстрактна ціна угоди з конкретним, ідентичним або подібним товаром, що переміщують через митний кордон та функціональним призначенням якої являється формування вартісної бази, яка використовується органами державної влади для законодавчо визначених цілей.

Особливістю митної вартості є те, що вона не виступає базовою величиною в процесі здійснення купівлі-продажу товарів, іншими словами, суб'єкти господарювання не здійснюють свої торгівельні операції на її основі, оскільки призначення митної вартості зовсім інше, а саме – бути основою для митних операцій.

Митна вартість товарів – це певна умовна характеристика товарів, яка використовується для забезпечення виконання публічно-правового процесу, відповідно до встановлених правил митної оцінки та використовується з публічно-правовою метою, характеризуючи товар як предмет публічно-правових відносин. Можна стверджувати, про утилітарно-функціональне призначення митної вартості – це використання її митними органами та суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в процесі визначення митних платежів³.

Сутність та значення митної вартості у здійсненні державної митної справи розкривається через її функції. Однією із них є бюджетоутворююча, оскільки, саме за рахунок функціонування органів доходів та зборів щорічно забезпечується надходження до бюджету України на рівні близько 40 % від усіх доходів. Базисом для обчислення багатьох платежів, як уже зазначалося, є митна вартість. Окрім того, значна частка надходжень до бюджету країни забезпечується за рахунок платежів, які вносяться за результатами митного контролю⁴.

2 Панова Е.Н. Таможенная стоимость товаров: экономическая сущность и принципы определения. / Е.Н. Панова // Право и экономика. – 2009. – №. 4. – С. 95.

3 Стрижова О.А. Правовое регулирование таможенной стоимости: автореф. дис ... на соиск. уч. степ. канд. юр. наук: спец. 12.00.14 «Административное право, финансовое право, информационное право». – Москва, 2008. – 27 с.

4 Константюк Н. Місце і роль державної митної служби України в системі державних фінансів // Галицький економічний вісник. – 2012. – №5(38). – с. 155.

Іншою функцією митної вартості є функція патерналістського впливу на зовнішньоекономічні торговельні відносини. Вона полягає у тому, що митна вартість як економічна похідна інтернаціональної вартості, формує зв'язок з системою торговельних відносин, а в рамках інтеграційних стратегій національних економік, гармонізації та уніфікації світових торгово-тарифних норм виступає безпосереднім відображенням інтернаціональної вартості та ціни і становить базис для обчислення всієї сукупності податків на зовнішню торгівлю. Заниження митної вартості при імпорті призводить до викривлення регулятивного механізму митно-тарифних відносин та недобору митних платежів, завищення – до необґрунтованого рівня податкового тиску на бізнес та зростання рівня споживчих цін для середнього громадянина¹.

Ще однією функцією митної вартості є іміджева, сутність якої відображається у процесах регулювання митної вартості: її необґрунтоване завищення як бази для обчислення податків на зовнішню торгівлю призводить до надмірного фіскального тиску на підприємства-імпортери, а заниження – до втрати конкурентних позицій національного ринку. І в першому, і в другому випадку формується негативний імідж держави на міжнародній економічній та політичній аренах².

Варто зазначити, що на сьогодні найбільшу увагу на міжнародному рівні звертають на безпекову функцію митної вартості. Її зміст полягає у тому, що, митна вартість товару, виступаючи базисом при митному оподаткуванні, априорі обумовлює фінансове благополуччя та фінансову безпеку країни. При цьому митна вартість товару розглядається як фінансовий регулятор, що гарантує ефективне здійснення політики в галузі державної митної справи на сучасному етапі³. У цьому контексті, здійснення державної митної справи перманентно супроводжується системою ризиків, які пов'язані із

1 Войтов С.Г. Митна вартість товарів: актуальні питання визначення та контролю [Електронний ресурс] / С.Г. Войтов // Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право. – 2013. – №1. – С. 40-46. Режим доступу: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/SR/article/viewFile/6710/7489>

2 Там само.

3 Губа М.О. Місце митної безпеки держави серед основних складових її забезпечення / М.О. Губа // Бізнесінформ. – 2014. – №11. – С. 21.

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

здійсненню зовнішньоторговельної діяльності. Такий стан речей зумовлює необхідність створення особливого механізму уникнення ризиків або захисту від них. Таким механізмом є різновид економічної безпеки – митна безпека, під якою розуміють стан захищеності економічних інтересів держави в галузі митної справи та здатність протистояти дестабілізуючим чинникам і мінімізувати загрози нормальному функціонуванню зовнішньоекономічної діяльності⁴. Забезпечення митної безпеки, крім іншого, охоплює також і процедури митного контролю та митного оформлення товарів, у межах яких, у свою чергу, здійснюється перевірка правильності нарахування податків і зборів. Базисом для їх нарахування, як уже неодноразово зазначалось, є митна вартість. Таким чином, вибудована логічна послідовність дає нам змогу припустити, що митна вартість є одним із першоелементів митної безпеки держави, а отже – крім іншого, виконує ще й безпекову функцію у здійсненні державної митної справи.

До функціонального навантаження митної вартості також доцільно включити й управлінську за своєю сутністю функцію – вельюативну (оцінкову). Зміст цієї функції полягає у тому, що митна вартість, щодо якої фактично здійснюється контроль правильності визначення нарахування митних платежів, виступає своєрідним індикатором оцінювання ефективності діяльності органів державної влади, які здійснюють державну митну справу, оскільки, лише ефективно діюча система органів державної влади здатна якісно та результативно, на високому професійному рівні виконувати покладені на неї завдання.

Враховуючи сучасні глобалізаційні процеси, особливо актуальним є дослідження основних аспектів визначення митної вартості товарів, визначених Всесвітньою митною організацією.

Таким чином, вперше визначення категорії «митна вартість товарів» було включено в Конвенцію про створення уніфікованої методології, що була підписана в Брюсселі 15 грудня 1950 р. і набрала чинності 28.07.1953. Відповідно до якої митна вартість товарів трактувалась як нормальна ціна товару (тобто ціна, що укладається

4 Тоцька Т.С. Державне регулювання митної вартості. Автореферат дис ... канд. наук з держ. упр. Запоріжжя, – 2007. – 20 с.

ся між взаємозалежними продавцем і покупцем за умови повної конкуренції відкритого ринку), визначена за умови СІФ у місці перетинання митного кордону країни – імпортера товару.

Таке визначення базується на зрозумілій концепції, згідно з якою митна вартість – це ціна товару, за яку відповідно до певних умов, оцінюваний товар буде продано. Ключовими елементами у цьому визначенні є ціна, час, місце, кількість і комерційний рівень.

У межах Токійського раунду багатосторонніх торгівельних переговорів під егідою ГАТТ у 1979 р. було підписано Угоду про застосування статті VII ГАТТ «Оцінка товарів для митних цілей». У цій угоді митна вартість товару визначалась як ціна, яку фактично сплачено або яка підлягає сплаті за товари при продажі з метою експорту до країни імпорту і скоригована з урахуванням встановлених додаткових нарахувань до цієї ціни. Також відзначалось, що митна вартість імпортованих товарів є вартістю товарів, що використовуються для цілей стягнення адвалорних мит на імпортовані товари.

Зазначена угода мала на меті забезпечити справедливую, єдину систему оцінки товарів для митних цілей, узгоджену з комерційними реаліями, і створити передумови для її об'єктивного використання.

Угодою визнавалось, що митна оцінка повинна якнайповніше базуватися на фактичних цінах оцінюваних товарів, які зазвичай вказуються в рахунку-фактурі. Ця ціна з деякими уточненнями відома як ціна угоди.

Для переважної більшості імпортованих товарів вартість угоди збігається з митною вартістю. З огляду на це, використання ціни угоди імпортованих товарів є першим і найважливішим методом із згаданих в Угоді.

Для випадків, коли не зазначено вартості угоди або ціну угоди неможливо використати як основу для визначення митної вартості, оскільки її було змінено в результаті певних умовних обмежень, Угодою визначено п'ять інших методів митної оцінки, які потрібно застосовувати в установленому порядку.

Відповідно до Угоди про застосування статті VII ГАТТ від 1994 р. митна вартість товарів є контрактною, тобто фактично сплаченою ціною або такою, що підлягає сплаті за товари, якщо вони

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

продаються на експорт до країни імпорту. До того ж, в Угоді митна вартість імпортованих товарів означає як вартість товарів для цілей стягнення адвалорних мит на імпортовані товари¹.

Варто зазначити, що на сьогодні питання що стосуються визначення, контролю та коригування митної вартості на міжнародному рівні, здебільшого регулюються виключно нормативними актами розробленими ВМО та СОТ, основними серед яких є:

- Угода СОТ про митну оцінку (The WTO Agreement On Customs Valuation);

- Керівництво ВМО щодо обміну інформацією про митну вартість (WCO Guide to the exchange of Customs valuation information);

- Компендіум ВМО з митної вартості (WCO Customs Valuation Compendium);

- Керівництво ВМО з митної вартості та трансфертного ціноутворення (WCO Guide to Customs Valuation and Transfer Pricing);

- Керівництво ВМО з обміну інформацією щодо митної вартості (WCO Guide to the exchange of Customs valuation information);

- Керівництво ВМО по розробці та використанню національних баз даних в якості інструменту оцінки ризиків (WCO Guidelines on the development and use of a national database as a risk assessment tool);

- Практичне керівництво щодо управління митною оцінкою ВМО (Practical Guidelines for Valuation Control) тощо.

Правила, викладені в Угоді СОТ про митну оцінку було впроваджено у нормативно-правову базу ЄС, зокрема:

- МКЄС, Регламент 952/2013, ст.ст. 69-76 (Union Customs Code (Regulation (EU) No 952/2013 Articles 69 to 76);

- Імплементований регламент Європейської комісії, ст. 127-146, 347 та додатки 23-01 і 23-02 (Commission Implementing Regulation Articles 127 to 146, Article 347 and annexes 23-01 and 23-02);

- Делегований регламент Європейської комісії 2016/2446, ст. 127 (Commission Delegated Regulation (EU) 2016/2446, Article 127);

- Делегований регламент Європейської комісії 2016/341, ст. 6 (Commission Delegated Regulation (EU) 2016/341, Article 6).

1 Каленський М.М. Митна вартість імпортованих товарів: моногр. / М.М. Каленський, А.Д. Войцешук, І.Г. Бережнюк. – К.: 2005. – 224 с.

Варто зауважити, що в умовах імплементації міжнародних стандартів до вітчизняного митного законодавства, зокрема, в питаннях визначення, контролю та коригування митної вартості є ще досить багато проблемних питань. Однією із таких, є неповна відповідність норм МКУ нормами міжнародного митного законодавства. Зокрема, така невідповідність проявляється у питанні, що стосується методів визначення митної вартості товарів. З метою виявлення розбіжностей було здійснено порівняльний аналіз норм МКУ та норм Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі в частині, що стосується методів визначення митної вартості товарів (дод. А). В результаті проведеного дослідження визначено, що вони є практично ідентичними, проте, варто відзначити наявність декількох суттєвих відмінностей. Зокрема, положення МКУ щодо визначення, контролю та коригування митної вартості товарів є відмінними від статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі у наступному:

– на відміну від ст. 1 Угоди про застосування статті VII ГАТТ в ст. 58 МКУ зазначено:

а) що метод визначення митної вартості товарів за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються, не застосовується, якщо використані декларантом або уповноваженою ним особою відомості не підтверджені документально або не визначені кількісно й достовірні та/або відсутня хоча б одна із складових митної вартості, яка є обов'язковою при її обчисленні;

б) визначено перелік витрат які враховуються при визначенні ціни, яка була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари;

в) відзначено, що право на автоматичне застосування даного методу мають лише уповноважені економічні оператори та наведено перелік документів необхідних для підтвердження митної вартості.

– у ст. 59 МКУ під ідентичними розуміються товари, однакові за всіма ознаками з оцінюваними товарами, а у ст. 2 Угоди про застосування статті VII ГАТТ під ідентичними розуміються товари, вартість яких знаходиться на тому ж комерційному рівні та майже в такій самій кількості.

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

Саме тому, необхідним є проведення досліджень в напрямку вироблення пропозицій та практичних рекомендацій щодо внесення змін до МКУ в частині визначення, контролю та коригування митної вартості товарів.

Разом із тим, необхідно зазначити, що на сучасному етапі нормотворчого процесу в Україні уже зроблено низку кроків з метою усунення вищезазначених недоліків та удосконалення митного законодавства. Зокрема, у ВРУ знаходяться на розгляді декілька законопроектів, якими передбачено внесення змін до МКУ, а саме:

1. Проект Закону України «Про внесення змін Митного кодексу України щодо порядку визначення митної вартості товарів» (№ 2061а від 20.05.2013 р.), який був внесений народним депутатом України В.Ю. Хомутиніком. Даним законопроектом передбачається внесення таких змін:

– митну вартість має право визначати не лише декларант, а й уповноважена ним особа (ст. 51 ч.1);

– у разі випуску товарів відповідно до заявленого митного режиму з використанням попередньої, періодичної та тимчасової митних декларацій, митна вартість товарів може бути визначена на день подання таких декларацій (ст. 51 ч.7);

– уточнено права декларанта або уповноваженої ним особи (ст. 52 ч. 3);

– зазначено необхідність обґрунтування витребування кожного додаткового документу (ст. 53);

– уточнено порядок здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів за основним методом (ст. 54 п. 2);

– конкретизовано рішення, які можуть прийматися митним органом за результатами здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів (ст. 54 п. 3);

– уточнено випадки за яких митниця може відмовити у митному оформленні товарів (ст. 54 п. 6) та доповнено пунктом, у якому зазначається, що рішення про відмову у митному оформленні товарів повинно містити обґрунтовані пояснення;

– додано ст. 57, якою визначаються особливості проведення перевірки правильності визначення заявленої митної вартості оцінюваних товарів.

2. Проект Закону України «Про внесення змін та доповнень до Митного кодексу України (щодо унеможливлення корупційних дій під час встановлення митної вартості товарів)» (№2874 від 18.04.2013 р.), який був внесений народним депутатом України О.М. Бригинцем. Особливістю даного законопроекту є запровадження такого терміну, як «середньостатистична митна вартість товарів». Середньостатистична митна вартість товарів – це продукт вироблений Міністерством доходів та зборів України на основі аналізу цін на товари на світових ринках, виробників товарів, відомих торгових марок та брендів та на основі аналогічних, подібних товарів, включає в себе витрати на транспортування та інші витрати на умовах поставки DAP (Інкотермс 2010) митний кордон України. Документом визначено, що для цілей визначення митної вартості товарів, що ввозяться на митну територію України, ДФС України щоквартально розробляє і формує середньостатистичну митну вартість товарів до кожної товарної підпозиції УКТ ЗЕД за країнами походження товарів на умовах поставки DAP митний кордон України, щоквартально оприлюднює в засобах масової інформації та ЄАІС органів доходів і зборів.

3. Проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо митної вартості товарів)» (№3085 від 14.09.2015), який був внесений групою народних депутатів України (А.Ю. Геращенко, Т.Г. Острікова, Н.П. Южаніна). Законопроект містить такі зміни до МКУ:

– ст. 52 доповнено ч.8¹ в якій зазначається, що декларант або уповноважена ним особа несе відповідальність за достовірність відомостей, зазначених в декларації митної вартості, за правильність обраного методу визначення митної вартості та за достовірність відомостей про числове значення митної вартості, заявленої в митній декларації у випадку, коли декларація митної вартості не подається у порядку, визначеному законом;

– ст. 57 доповнено ч. 9 в якій відзначається обов'язок органу доходів і зборів надання декларанту або уповноваженій ним особі письмових обґрунтувань причин, які свідчать про неможливість застосування основного або кожного наступного за ним другорядного методу визначення митної вартості товару, а також ч. 10 у якій

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

наведено перелік елементів, які повинно бути зазначенні в письмовому обґрунтуванні причин, що свідчать про неможливість застосування основного або кожного наступного за ним другорядного методу визначення митної вартості товару;

– змінено формулювання ст. 64 ч. 2. Зокрема, в ній зазначено, що митна вартість повинна дорівнювати середній (зіставній) ціні на товар. Під середньою (зіставною) розуміється ціна на товар, яка відповідає ціні, що склалась при імпорті товарів в Україну (випуску у вільний обіг) з урахуванням умов поставки та умов здійснення розрахунків, обчислений у порядку, визначеному КМУ. Середня (зіставна) ціна є єдиною на митній території України для товарів, що мають однакову класифікацію згідно з УКТ ЗЕД. Методологія визначення середньої (зіставної) ціни на товар, порядок ведення, актуалізації і оприлюднення інформаційної бази даних середніх (зіставних) цін на товари визначається КМУ. Розрахунок середніх (зіставних) цін на товари, ведення, актуалізація та оприлюднення бази даних середніх (зіставних) цін, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

4. Проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо уповноваженого економічного оператора та спрощень митних формальностей» (№4777 від 03.06.2016), який було подано Урядом до ВРУ. Попри те, що законопроект спрямований на внесення змін щодо регулювання діяльності уповноважених економічних операторів та спрощень митних формальностей, він також містить зміни що стосуються питань митної вартості, зокрема:

– в ч. 1 ст. 53 виключено слова *«одночасно з митною декларацією декларант подає органу доходів і зборів документи, що підтверджують заявлену митну вартість товарів і обраний метод її визначення»;*

– ч. 3 ст. 53 доповнено словами *«У разі якщо документи, зазначені у частині другій цієї статті, містять розбіжності, які мають вплив на правильність визначення митної вартості, наявні ознаки підробки або не містять всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари,.....».*

Крім того, варто зауважити, що у відповідь на депутатське звернення № 306/575 від 17.09.2015 Державним науково-дослідним інститутом митної справи було опрацьовано проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо митної вартості товарів)» в результаті чого було сформовано низку зауважень та пропозицій, зокрема:

– у ст. 52 вводиться ч. 8 і, яка передбачає що «декларант або уповноважена особа несе відповідальність за достовірність відомостей, зазначення в декларації митної вартості». Зазначена, необхідність окреслити вид відповідальності та конкретну норму закону, яка визначає цю відповідальність;

– формулювання ч. 8 ст. 52 «Декларант або уповноважена ним особа несе відповідальність за достовірність відомостей, зазначених в декларації митної вартості, за правильність обраного методу визначення митної вартості та за достовірність відомостей про числове значення митної вартості, заявленої в митній декларації у випадку, коли декларація митної вартості не подається у порядку, визначеному законом» містить у собі суперечність: декларант або уповноважена ним особа несе відповідальність за достовірність відомостей, зазначених в декларації митної вартості у випадку, коли декларація митної вартості не подається у порядку, визначеному законом;

– в частині 1 ст. 56 варто чітко прописати складові частини знеособленої інформації, наприклад, ціна угоди, обсяг товару, країна походження, умови поставки тощо;

– ст. 57 доповнюється ч. 9, в якій міститься норма, за якою «Орган доходів і зборів повинен надати декларанту або уповноваженій ним особі письмові обґрунтування причин, які свідчать про неможливість застосування основного або кожного наступного за ним другорядного методу визначення митної вартості товару...». Зазначена вимога не буде ефективно реалізовуватись на практиці, оскільки не передбачено наслідків для органу доходів і зборів за невиконання її положень;

– новацією Законопроекту є запровадження середньої (зіставної) ціни за товар (ч. 2 ст. 62). При цьому передбачено, що «методологія визначення середньої (зіставної) ціни на товар, порядок ведення, актуалізації і оприлюднення інформаційної бази даних

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

середніх (зіставних) цін на товари визначається КМУ». Таким чином, використання зазначеного механізму визначення середньої (заставної) ціни є проблемним, оскільки, потребує додаткового підзаконного акта, розробку якого делеговано КМУ. Враховуючи гостру соціально-економічну потребу у врегулюванні питань митного оформлення, вважаємо необхідною умовою подання зазначених у Законопроекті змін лише у пакеті з проектом розробленої постанови КМУ щодо методології визначення середньої (зіставної) ціни, або ж передбачити зазначену методологію безпосередньо у МКУ.

В цілому, можна позитивно оцінити запропоновані у вищезазначених законопроектах зміни до МКУ, оскільки вони можуть допомогти уникнути багатьох вузьких місць і невизначеностей у трактуванні норм митного законодавства.

На основі вищевикладеного, можна зробити висновок про те, що митна вартість товарів – це розрахункова величина, яка використовується державою в якості економічної основи для тарифних і нетарифних методів регулювання процесів зовнішньоекономічної діяльності та є економічною та правовою категорією, яка функціонально спрямована на реалізацію державної митної справи. Принципи її визначення у поєднанні із умовами та порядком застосування методів визначення митної вартості мають на меті гарантію рівного та справедливого підходу до усіх учасників зовнішньоекономічної діяльності із дотриманням інтересів як держави, так і суб'єктів господарювання.

1.2 Нормативно-правові основи контрольної діяльності органів доходів і зборів з питань митної вартості

Ефективна нормативно-правова база системи економічної безпеки, та зовнішньоекономічної її складової, створює сукупність дієвих чинників, умов для забезпечення конкурентоспроможності національної економіки, сталого стратегічного розвитку та захисту

національних інтересів. Прогалини в законодавстві та їх несвоєчасне усунення стають джерелами ризиків та загроз зовнішньоекономічній безпеці України¹.

Незаперечною складовою національної економічної безпеки є митна безпека, одним із базових елементів якої є правильно визначена митна вартість. Як слушно зазначають сучасні науковці-економісти, митна вартість відіграє провідну роль у системі митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та виконує функцію підґрунтя, на якому розраховують більшість митних платежів².

Ефективність виконання митною вартістю її основної функції, названої вище, залежить, чи не в першу чергу, від якісного законодавчого та нормативно-правового забезпечення, за допомогою якого здійснюється її регулювання. На сучасному етапі розвитку української держави уже зроблено чимало кроків до створення належного нормативно-правового забезпечення у сфері митної справи. Проте, дослідники досі констатують, що якісному та прозорому застосуванню цього нормативно-правового забезпечення перешкоджає низка проблем і недоліків. Наголошують, наприклад, на: відсутності чітких загальних критеріїв, за якими визначається ефективність форм митного контролю за правильністю визначенням митної вартості товарів [19]; неможливості в процесі формування критеріїв відбору суб'єктів спрощеного контролю митної вартості повністю орієнтуватися на умови, що висувуються до уповноважених економічних операторів, у зв'язку із тим, що спрощення та переваги, які надаються уповноваженим економічним операторам, якісно відрізняються від альтернативних варіантів митного оформлення для суб'єктів спрощеного контролю митної вартості³;

- 1 Кочевой М.М. Нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної безпеки України [Електронний ресурс] / М.М. Кочевой. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/.pdf>
- 2 Гуменюк О.Г. Розвиток можливостей застосування адміністративних інструментів коригування митної вартості як складової зовнішньоекономічних угод [Електронний ресурс] / О.Г. Гуменюк // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2012. – №1. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchtei/2012_1/1-2012-10.pdf
- 3 Сагарьова Д.О. Вдосконалення пост митного контролю за визначенням митної вартості [Електронний ресурс] / Д.О. Сагарьова // Економіка: реалії часу. – 2014. – №6(16). – С. 211-216. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/No6/211-216.pdf>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

використанні державними органами комплексу невпорядкованих, суперечливих законодавчих та нормативно-правових актів із питань державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, що призводить до зростання митних ризиків⁴ та багатьох інших суперечливих моментах вітчизняного законодавчого та нормативно-правового забезпечення у сфері митної справи, спрямованого, зокрема, й на регулювання визначення, коригування митної вартості та контролю за правильністю її визначення.

Вочевидь, такий стан речей не є задовільним для максимально ефективного функціонування інституту митниці в цілому та прозорого й зрозумілого механізму визначення, коригування та контролю митної вартості. Тому постає об'єктивна необхідність подальшого аналізу нормативно-правового забезпечення категорії «митна вартість» на предмет виявлення у ньому недоліків, що призводять до проблем практичного характеру у процесі визначення, коригування та контролю за правильністю визначення митної вартості. Виявлення таких недоліків нормативно-правового забезпечення митної вартості та проблем його застосування дасть змогу окреслити основні шляхи їх усунення та вирішення, а отже – сприятиме удосконаленню українського законодавства та нормативно-правової бази у сфері здійснення митної справи.

Із прийняттям 13. 03. 2012 нового МКУ постала об'єктивна необхідність привести у відповідність із його новелами ряд підзаконних нормативно-правових актів, зокрема тих, що стосуються регулювання визначення митної вартості, її коригування, контролю за правильністю визначення митної вартості тощо. Із цією метою Державною митною службою України було видано наказ «Про втрату чинності деякими наказами Держмитслужби України» № 337 від 22. 06. 2012 (далі – наказ Держмитслужби № 337). Даним наказом було скасовано ряд нормативно-правових актів, за допомогою яких здійснювалось регулювання таких питань у сфері митної справи, як методика визначення митної вартості товарів, які імпортуються на територію України, та забезпечення ефективного контролю за правильністю визначення мит-

4 Борисенко О.П. Удосконалення державних механізмів управління митними ризиками при реалізації зовнішньоекономічної політики [Електронний ресурс] / О.П. Борисенко // Наукові праці. Державне управління. – 2012. – Випуск 190. Том 202. – С. 158-163. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/govermgmt/2012/202-190-26.pdf>

ної вартості¹. Скасування низки нормативно-правових актів призвело до, нехай і до тимчасової, але все ж неврегульованості фронту базових і надзвичайно важливих для ефективного здійснення митної справи в Україні питань. Тривале не заповнення цього нормативно-правового пробілу могло би спричинити колапс роботи митниці, що, в свою чергу, завдало би суттєвого удару національній економіці, міжнародним економічним відносинам України та, зрештою, іміджу держави на міжнародній арені та інституту митниці – всередині країни. Із метою запобігання такому стану речей Урядом України та відповідними центральними органами влади було у найкоротші строки прийнято низку підзаконних нормативно-правових актів, спрямованих на урегулювання питання визначення митної вартості товарів та здійснення контролю за цим аспектом митної справи.

Так, 24.05.2012 Мінфіном України було видано наказ №599 «Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення» (далі – Наказ №599)².

Крім форми декларації митної вартості (далі – ДМВ), наказ №599 визначив порядок її заповнення: 1) декларантом або уповноваженою ним особою (при визначенні та заявленні митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України) та 2) митним органом (при здійсненні контролю за правильністю визначення декларантом або уповноваженою ним особою митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України). У Правилах заповнення ДМВ, встановлених наказом №599, у ч. I «Загальні положення» окреслено мінімально необхідний, додатковий до визначеного у МКУ, для оперування із ДМВ, понятійно-категорійний апарат, визначено випадки подачі ДМВ (відповідно до ч. 5, ч. 6 ст. 52 МКУ³), порядок та форми подачі ДМВ разом із митною декларацією митним органам, аркушну структуру ДМВ (основний

1 Про втрату чинності деякими наказами Держмитслужби України [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною митною службою України 22.06.2012 р. № 337]. – Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=0828W7DF91&abz=D1EWF>

2 Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України. 24.05.2012 р. №599]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12>

3 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

аркуш та додатковий аркуш А – для заявлення відомостей про митну вартість товарів, визначену за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції) або додатковий аркуш Б – для заявлення відомостей про митну вартість товарів, визначену із застосуванням другорядних методів, або додаткові аркуші А й Б – за наявності в партії товарів більше трьох найменувань), а також права та заборони посадової особи митного органу в процесі заповнення ДМВ.

Ч. II «Правила заповнення ДМВ. Правила заповнення граф ДМВ посадовою особою митного органу» детально описує порядок заповнення посадовою особою митного органу графи «Для відміток митного органу»; реквізити, які обов'язково повинні бути зазначені на кожному із аркушів ДМВ; порядок вчинення запису щодо рішення, яке прийняте посадовою особою митного органу за результатами контролю правильності визначення митної вартості товарів при «паперовому» та електронному декларуванні⁴.

Ч. III «Правила заповнення граф ДМВ декларантом або уповноваженою ним особою» містить детальну пографову регламентацію порядку заповнення декларантом або уповноваженою ним особою основного аркуша ДМВ, додаткового аркуша А, додаткового аркуша Б.

Особливу увагу, зважаючи на контекст нашого дослідження, потрібно звернути на *Графу 20*, у якій зазначаються витрати на транспортування оцінюваних товарів до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України, якщо ці витрати відповідно до умов поставки (графа 3 ДМВ) не були включені до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті (графа 14(а) ДМВ).

Для підтвердження витрат на транспортування декларантом відповідно до ч. 2 ст. 53 МКУ подаються транспортні (перевізні) документи, а також документи, що містять відомості про вартість перевезення оцінюваних товарів, а саме:

– рахунок-фактура (акт виконаних робіт (наданих послуг) від виконавця договору (контракту) про надання транспортно-експе-

4 Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України. 24.05.2012 р. №599]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12>

диційних послуг, що містить реквізити сторін, суму та умови платежу, інші відомості, відповідно до яких встановлюється належність послуг до товарів;

– банківські та платіжні документи, що підтверджують факт оплати транспортно-експедиційних послуг відповідно до виставленого рахунка-фактури;

– калькуляція транспортних витрат (якщо перевезення товарів здійснюється з використанням власного транспортного засобу), що містить відомості про маршрут перевезення, його протяжність у кілометрах до місця ввезення на митну територію України та по митній території України, розмір тарифної ставки на перевезення за одиницю виміру (вагу) товару за 1 кілометр маршруту¹. При цьому необхідно зауважити, що згідно із наказом Мінтрансу України №65 від 05.02.2001, витрати, пов'язані з реалізацією перевезень (робіт, послуг) – витрати на декларування транспортних засобів і вантажів, оформлення провізних документів, іноземних паспортів, віз та інших дозволів, пов'язаних із здійсненням закордонних перевезень; оплата суднових, аеропортових та інших зборів при здійсненні перевезень витрати в іноземних портах, що пов'язані з достроковим виконання вантажних операцій (диспач) – при калькуляції враховуються як витрати, які включаються у собівартість перевезень і не враховані в попередніх елементах витрат, та калькуються у межах елемента «Інші операційні витрати»².

Зазначені вище положення наказу №599 не йдуть у розріз із п. 6 ч.2 ст. 53 МКУ, але містять більш деталізовану інформацію щодо документів, що містять відомості про вартість перевезення оцінюваних товарів, розкриваючи, які саме документи належать до цього переліку: рахунок-фактура (акт виконаних робіт (наданих послуг), банківські та платіжні документи, калькуляція транспортних витрат. У цьому сенсі наказ №599 є доволі важливим, оскільки саме за його допомогою урегулюється питання щодо документів, що необхідні для точного розрахунку транспортних витрат, а отже –

1 Там само.

2 Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством транспорту України 05.02.2001 р. № 65]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8202/8203/461972/>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

створення передумов розрахунку максимально точної величини митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України.

Того ж дня, 24.05.2012, Мінфіном України було видано наказ №598 «Про затвердження форми рішення про коригування митної вартості товарів, Правил заповнення рішення про коригування митної вартості товарів та Переліку додаткових складових до ціни договору» (далі – наказ №598)³. Цим наказом було скасовано окремі підзаконні нормативно-правові акти Державної митної служби України⁴⁵, за допомогою яких раніше здійснювалось регулювання окреслених вище питань.

У межах наказу №598 було затверджено Правила заповнення рішення про коригування митної вартості товарів (далі – Правила). Структурно Правила складаються із «Загальних положень» та «Опису граф рішення». У «Загальних положеннях» викладено концептуальні підходи до розуміння понятійно-категорійного апарату Правил наказу №598, організаційно-управлінські засади прийняття та оформлення Рішення про коригування митної вартості, а також його реєстрації та документальної фіксації. «Опис граф рішення» – основна частина Правил, яка містить детальний опис змісту кожної із тридцяти трьох граф Рішення та декларує покроковий механізм їх заповнення. Правила абсолютно чітко пояснюють, яка саме інформація щодо номеру Рішення, дати його заповнення, підрозділу митного органу, який прийняв це Рішення, номеру та виду штампу, яким даний документ посвідчується, митної декларації та заявлених у ній декларантом складових митної вартості товару, власне товару та його неодмінних ідентифікаційних атрибутів, таких як:

- 3 Про затвердження форми рішення про коригування митної вартості товарів, Правил заповнення рішення про коригування митної вартості товарів та Переліку додаткових складових до ціни договору [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 24.05.2012 р. №598]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0883-12>
- 4 Про затвердження форми рішення про визначення митної вартості товарів, Порядку його заповнення та Класифікатора додаткових складових до ціни договору [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною митною службою України 29.05.2009 р. № 506]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0534-09>
- 5 Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Держмитслужби [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною митною службою України 30.03.2011 р. № 261]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0684-11>

код країни виробництва; вага нетто; додаткова одиниця виміру, додаткових документів, повинна міститись у Рішенні. При дотриманні Правил оформлення Рішення, із його граф можна буде отримати вичерпну інформацію про: обставини прийняття Рішення та джерела інформації, що використовувалися митним органом для визначення митної вартості; здійснення коригування митної вартості товару та митного огляду; код методу визначення вартості митним органом тощо¹.

Наказ №598 також містить Перелік додаткових складових до ціни договору (далі – Перелік). Він охоплює дванадцять позицій, що відповідають складовим митної вартості відповідно до частини 10 статті 58 МКУ, а саме:

1. комісійні та брокерська винагорода, за винятком комісійних за закупівлю, що є платою покупця своєму агенту за надання послуг, пов'язаних із представництвом його інтересів за кордоном для закупівлі оцінюваних товарів;

2. вартість ящиків тари (контейнерів), в яку упаковано товар, або іншої упаковки, що для митних цілей вважаються єдиним цілим з відповідними товарами;

3. вартість упаковки або вартість пакувальних матеріалів та робіт, пов'язаних із пакуванням;

4. вартість сировини, матеріалів, деталей, напівфабрикатів, комплектувальних виробів тощо, які увійшли до складу оцінюваних товарів;

5. вартість інструментів, штампів, шаблонів та аналогічних предметів, використаних у процесі виробництва оцінюваних товарів;

6. вартість матеріалів, витрачених у процесі виробництва оцінюваних товарів (мастильні матеріали, паливо тощо);

7. вартість інженерних та дослідно-конструкторських робіт, дизайну, художнього оформлення, ескізів та креслень, виконаних за межами України і безпосередньо необхідних для виробництва оцінюваних товарів;

1 Про затвердження форми рішення про коригування митної вартості товарів, Правил заповнення рішення про коригування митної вартості товарів та Переліку додаткових складових до ціни договору [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 24.05.2012 р. №598]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0883-12>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

8. роялті та інші ліцензійні платежі, що стосуються оцінюваних товарів та які покупець повинен сплачувати прямо чи опосередковано як умову продажу оцінюваних товарів, якщо такі платежі не включаються до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті;

9. відповідна частина виручки від будь-якого подальшого перепродажу товарів, що оцінюються, їх використання або розпорядження ними на митній території України, яка прямо чи опосередковано йде на користь продавця;

10. витрати на транспортування оцінюваних товарів до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України;

11. витрати на навантаження, вивантаження та обробку оцінюваних товарів, пов'язані з їх транспортуванням до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України;

12. витрати на страхування оцінюваних товарів².

Отже, наказ №598 став індикатором нормативного закріплення результатів визначення та коригування митної вартості товару, а також встановив формальні правила оформлення Рішення про коригування митної вартості товару. Цей нормативний акт є доволі важливим із точки зору формалізації документального супроводу визначення та коригування митної вартості, оскільки єдиний підхід до оформлення митних документів дає змогу уникнути непорозумінь між різними митницями, територіальними органами ДФС України та її центральними апаратом, вести належним чином загальнодержавні бази даних, здійснювати швидкий обмін інформацією між митницями (митними постами), спростити бюрократичну процедуру оформлення, визначення та коригування митної вартості тощо.

Проте, належне документальне забезпечення митних формальностей та процедур – лише часткова запорука успіху на шляху до максимально ефективного виконання органами ДФС України функ-

2 Про затвердження форми рішення про коригування митної вартості товарів, Правил заповнення рішення про коригування митної вартості товарів та Переліку додаткових складових до ціни договору [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 24.05.2012 р. №598]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0883-12>

цій, покладених на них державою, у тому числі – у митній сфері. Не менш важливе значення має також і чітко визначена та нормативно урегульована процесуальна (процедурна) сторона здійснення митного оформлення, митних формальностей, митного контролю тощо посадовими особами органів ДФС України, уповноваженими на виконання таких завдань.

Саме тому, а також із метою забезпечення єдиного підходу до організації роботи з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів під час митного контролю та митного оформлення, ДФС України розробила та запровадила в практику «Методичні рекомендації щодо роботи посадових осіб органів доходів і зборів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України», затвердженні наказом ДФС України від 11.09.2015 №689 (далі – Методичні рекомендації)¹. Зазначені Методичні рекомендації, крім загальної мети – забезпечення єдиного підходу органів ДФС України до організації роботи в межах визначення та коригування митної вартості товарів, містять також суб'єктизовану (досягається шляхом застосування посадовими особами ДФС України, що провадять контроль за правильністю визначення митної вартості товарів, положень Методичних рекомендацій) мету – аналіз, виявлення та оцінка ризиків щодо заявлення декларантом або уповноваженою ним особою неповних та / або недостовірних відомостей про митну вартість, у тому числі не правильного визначення митної вартості товарів.

На посадову особу, що провадить контроль за визначенням правильності митної вартості (шляхом направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих органу доходів і зборів, або проведення планових, позапла-

1 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб органів доходів і зборів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною фіскальною службою України 11.09.2015 р. №689]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/yuridichnim-osobam/podatkoviy-kontrol/nakazi/66340.html>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

нових, зустрічних документальних перевірок), також покладається робота з аналізу, виявлення та оцінки ризиків. Як правило, такий роботі завжди передує перевірка правильності класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД та правильності визначення країни походження товарів. Тривалість митного оформлення не може тривати більше 4 робочих години з моменту пред'явлення органу ДФС України товарів щодо яких така робота проводиться, крім випадків, коли такі документи містять розбіжності, наявні ознаки підробки або не містять всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари, такий строк може бути перевищений на 10 календарних днів, необхідних для подання додаткових документів.

Методичні рекомендації також визначають та регламентують послідовність дій посадових осіб при роботі з аналізу, виявлення та оцінки ризиків. У загальному вигляді зазначену послідовність дій можна представити так, як зображено на рис. 1.3.

Цілком доречно припустити, що ця послідовність дій на практиці мала би реалізовуватися шляхом здійснення набору логічно пов'язаних між собою почергових дій, призначення яких – забезпечити досягнення запланованого результату. Натомість, ч. 2 Методичних рекомендацій носить назву «Послідовність дій посадових осіб при роботі аналізу, виявлення та оцінки ризиків». У п.2 ч.2 розкриваються *шляхи* здійснення такої роботи, тоді як насправді це *кроки*, які необхідно зробити в межах першої дії алгоритму:

- вивчення характеристик товарів, які впливають на рівень їх вартості;
- перевірка документів, що містять відомості про вартість перевезення оцінюваних товарів, вивчення маршруту транспортування товарів та перевірки достовірності декларування витрат на транспортування;
- перевірка включення/невключення складових митної вартості, у тому числі, на підставі наявної в органі доходів і зборів інформації щодо наявності таких складових митної вартості (результати документальних перевірок, відповіді на запити для встановлення автентичності тощо);

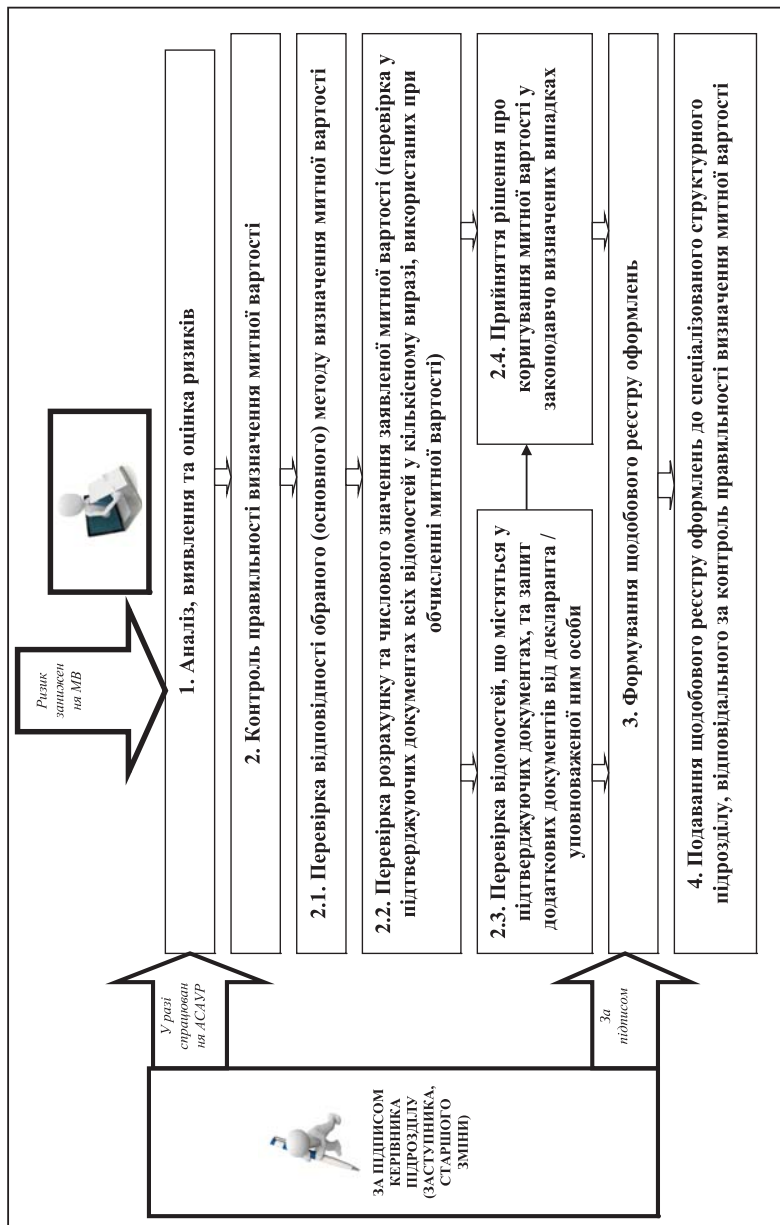

Рисунок 1.3 – Алгоритм дій посадових осіб при роботі з аналізі, виявлення та оцінки ризиків

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

– порівняння рівня заявленої митної вартості товарів з наявною в органі доходів і зборів інформацією про рівень цін на такі товари або вартість прямих витрат на їх виробництво, у тому числі сировини, матеріалів та/або комплектувальних виробів, які входять до складу товарів;

– порівняння рівня заявленої митної вартості товарів з рівнем митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, митне оформлення яких вже здійснено;

– перевірка наявності взаємозв'язку продавця та покупця;

– перевірка інформації, наданої декларантом або уповноваженою особою, при продажу товарів між пов'язаними особами щодо наближеності митної вартості товарів, визначеної основним методом до однієї з операцій, які наведені у частині вісімнадцятій ст. 58 МКУ;

– перевірка особливостей формування вартості окремих видів товарів відповідно до розділу 3 Методичних рекомендацій;

– перевірка рівня заявленої митної вартості товарів при наявності знижок/нарахувань з/до ціни оцінюваних товарів та їх обґрунтування і документальне підтвердження;

– перевірка наявності продажу оцінюваних товарів на експорт в Україну;

– перевірка наявності ознак підробки документів, які підтверджують митну вартість товарів;

– перевірка наявності розбіжностей у документах, які підтверджують митну вартість товарів;

– перевірка наявності прийнятих іншими митницями рішень про коригування митної вартості товарів, що ввозились на виконання того ж зовнішньоекономічного договору (контракту) або документа, який його замінює, що й оцінювані товари за результатами спрацювання критерію АСАУР;

– перевірка та аналізу документів, додатково поданих органі доходів і зборів декларантом або уповноваженою ним особою¹.

1 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб органів доходів і зборів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною фіскальною службою України 11.09.2015 р. №689]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/yuridichnim-osobam/podatkoviy-kontrol/nakazi/66340.html>

У межах другої дії алгоритму – контроль правильності визначення митної вартості – необхідно зробити ряд взаємопов'язаних та взаємообумовлених кроків, які, за своєю сутністю, становлять схему коригування митної вартості.

Отже, навіть не прискіпливий аналіз Методичних рекомендацій у частині щодо послідовності дій посадових осіб при роботі з аналізу, виявлення та оцінки ризиків засвідчує, що даний підзаконний акт *де-факто* містить алгоритм дій осіб при роботі з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при переміщенні товарів через митний кордон України. Такий висновок видається цілком закономірним, якщо взяти до уваги, що у ч. 2 Методичних рекомендацій не лише простежуються основні характеристики, притаманні алгоритму у класичному розумінні, а саме: покерованість; чисельна визначеність, тобто скінченність; обумовленість наступної дії попередньою; дискретність; детермінованість; корельованість вхідної інформації із тією, яка отримується на виході; простота кожної окремої дії; універсальність для розв'язання однотипних задач, але й взагалі, наводиться перелік таких дій, які номінально є шляхами здійснення роботи з аналізу, виявлення та оцінки ризиків.

Таким чином, можна констатувати, що у Методичних рекомендаціях відбулась підміна понять: замість категорії «алгоритм роботи посадових осіб з аналізу, виявлення та оцінки ризиків» вжито категорію «послідовність дій посадових осіб з аналізу, виявлення та оцінки ризиків»; замість категорії «кроки» – категорію «шляхи». Такий стан речей видається неприпустимим, оскільки оперування категорією «послідовність дій» нівелює основні формальні ознаки алгоритму, тоді як наведеному логічному переліку послідовних дій, які повинна вчинити уповноважена посадова особа при виконанні роботи з аналізу, виявлення та оцінки ризиків, притаманні ці ознаки цілком очевидно.

Послугуючись поняттям «шляхи» у Методичних рекомендаціях, нормотворець лише вказує напрямки здійснення посадовими особами роботи з аналізу, виявлення та оцінки ризиків, тоді як насправді в аналізованому нормативному акті представленні кроки, які повинна зробити посадова особа для того, щоб виконати у повному обсязі першу дію алгоритму своєї діяльності з аналізу, виявлення та оцінки ризиків.

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

З огляду на вище наведене, пропонуємо внести зміни до Методичних рекомендацій, які би сприяли удосконаленню понятійно-категорійного апарату даного нормативного акту, та викласти заголовок ч. 2, а також п. 2 ч.2 у такій редакції:

«2. Алгоритм дій посадових осіб при роботі з аналізу, виявлення та оцінки ризиків

....

2. Робота посадових осіб з аналізу, виявлення та оцінки ризиків здійснюється *покроково:...*».

Ще одним суперечливим моментом є п.6 ч.2 аналізованих нами Методичних рекомендацій, де йдеться про те, що при перевірці розрахунку, здійсненого декларантом або уповноваженою ним особою при визначенні митної вартості товарів за основним методом, посадовою особою повинні бути здійсненні певні аналітичні дії¹. Проте, ч. 2 не містить жодних рекомендацій щодо дій посадової особи та їх послідовності при перевірці розрахунку, здійсненого декларантом або уповноваженою ним особою при визначенні митної вартості товарів у разі застосування інших, другорядних, методів визначення митної вартості товарів. І хоча у МКУ перший метод визначення митної вартості – за ціною договору (контракту) – декларується як основний, і при цьому наголошується, що кожен наступний метод застосовується лише у разі, якщо митна вартість не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу (ст. 57), все ж не можна повністю виключати потенційної можливості виникнення потреби здійснити перевірку розрахунку, здійсненого декларантом або уповноваженою ним особою визначення митної вартості товару (наприклад, для ідентичних товарів), за іншим методом – другорядним. Тому, на нашу думку, Методичні рекомендації потребують удосконалення шляхом вироблення та закріплення у них покрокової послідовності дій посадових осіб у разі визначення митної вартості товарів за одним із другорядних методів.

1 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб органів доходів і зборів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною фіскальною службою України 11.09.2015 р. №689]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/yuridichnim-osobam/podatkoviy-kontrol/nakazi/66340.html>

Разом із тим, із метою забезпечення об'єктивності здійснюваного нами аналізу Методичних рекомендацій, наголосимо, що вони все ж містять деякі вказівки посадовим особам щодо здійснення аналізу, виявлення та оцінки ризиків окремих видів товарів (ч. 3). Зокрема, мова йде про такі товари, як:

- нафта та нафтопродукти;
- комплектні об'єкти;
- товари, які реалізуються в порядку біржової торгівлі;
- незареєстровані лікарські засоби, які ввозяться на митну територію України з метою проведення до клінічних досліджень і клінічних випробувань.

У цій частині Методичних рекомендацій робиться наголос на тому, що при аналізі, виявленні та оцінці ризиків зазначених товарів посадова особа повинна враховувати особливості формування їх вартості, простежуються вказівки на окремі елементи безпосередніх дій посадової особи при виконанні роботи, спрямованої на аналіз, виявлення та оцінку ризиків товарів (як, наприклад, при оцінці вартості комплектного об'єкта (п.2 ч. 3)), а також обґрунтовується доцільність застосування того чи іншого методу визначення митної вартості окремих із зазначених вище товарів (незареєстровані лікарські засоби, які ввозяться на митну територію України з метою проведення до клінічних досліджень і клінічних випробувань тощо)¹.

Із наведеного вище нескладно помітити, що положення Методичних рекомендацій, котрі стосуються особливостей аналізу, виявлення та оцінки ризиків окремих видів товарів, є дещо фрагментарними, якщо розглядати їх із точки зору алгоритмізації; неповними – при розгляді їх під кутом інформаційного забезпечення вибору методу визначення митної вартості окремих видів товарів. Тому, виглядає цілком природною необхідність усунути ці пробіли,

1 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб органів доходів і зборів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною фіскальною службою України 11.09.2015 р. №689]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/yuridichnim-osobam/podatkoviy-kontrol/nakazi/66340.html>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

деталізувавши Методичні рекомендації у частині щодо особливостей аналізу, виявлення та оцінки ризиків окремих видів товарів.

Аналізований підзаконний акт не обійшов увагою також моменту взаємодії посадових осіб, що здійснюють аналіз, виявлення та оцінку ризиків, з посадовими особами інших підрозділів територіальних органів ДФС та структурними підрозділами ДФС (ч. 4). Із цієї частини Методичних рекомендацій випливає, що існує дві обставини, за яких може виникати взаємодія посадових осіб, що здійснюють аналіз, виявлення та оцінку ризиків, з посадовими особами інших підрозділів територіальних органів ДФС та структурними підрозділами ДФС:

1. безпосередній аналіз, виявлення та оцінка ризиків під час визначення митної вартості;
2. випуск товарів у вільний обіг.

За умови виникнення першої обставини – здійснення аналізу, виявлення та оцінки ризиків під час визначення митної вартості, – посадова особа, що здійснює контроль за правильністю визначення митної вартості, взаємодіє з підрозділами територіальних органів і центрального апарату ДФС України, що забезпечують виконання таких функцій: адміністрування митних платежів та митно-тарифного регулювання; аналізу ризиків та протидії митним правопорушенням; митного оформлення; митного аудиту; інформатизації; лабораторних досліджень та експертизи. Також, за необхідності, посадова особа може звернутись до посадових осіб територіальних органів ДФС України, в зоні діяльності яких здійснювався митний контроль (п. 1 ч. 4).

За умови випуску товарів у вільний обіг посадова особа має право звертатись у встановленому порядку до відповідних структурних підрозділів ДФС: із певними запитом на інформацію та документи; про надання пропозицій для проведення перевірок; щодо емпіричних розрахункових даних, необхідних для коригування митної вартості товарів (п. 2 ч. 4)².

2 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб органів доходів і зборів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною фіскальною службою України 11.09.2015 р. №689]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/yuridichnim-osobam/podatkoviy-kontrol/nakazi/66340.html>

Отже, із проаналізованої частини Методичних рекомендацій стає цілком очевидно, що, хоча даний нормативний акт, і декларує можливість взаємодії посадових осіб ДФС України із іншими інституційними одиницями і в системі ДФС, і за її межами, але, знову ж таки, не вказує конкретних способів і послідовності дій такої взаємодії. З огляду на це, видається, що Методичні рекомендації набули би більш практичного характеру та довершеного вигляду, якби розкривали послідовність дій при взаємодії посадових осіб ДФС України із іншими органами державної влади, а також внутрішньосистемної взаємодії.

Заключною частиною Методичних рекомендацій є частина, яка містить положення щодо джерел довідкової інформації, які можуть бути використані під час роботи з аналізу, виявлення та оцінки ризиків (ч. 5). До таких джерел, згідно із Методичними рекомендаціями, належать:

- спеціалізовані програмно-інформаційні комплекси Єдиної автоматизованої інформаційної системи ДФС України;

- спеціалізовані видання, які містять інформацію про ціни, сформовані на світовому ринку;

- інформація, отримана від ДФС України, про ціни на товари та/або сировину, матеріали, комплектуючі, які входять до складу товарів;

- інформація, отримана від митних органів іноземних держав за результатами перевірки автентичності документів, які подавалися під час митного контролю та митного оформлення товару;

- інформація, отримана за результатами здійснення митного контролю, в тому числі, за результатами проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства з питань державної митної справи;

- інформація, отримана від державних органів, установ та організацій на запити територіальних органів та/або ДФС України;

- цінова інформація, отримана в рамках домовленостей, укладених між ДФС України та асоціаціями, спілками та іншими об'єднаннями імпортерів та виробників;

- висновки про якісні та вартісні характеристики товарів, підготовлені спеціалізованими експертними організаціями, що мають відповідні повноваження згідно із законодавством;

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

– інформація отримана з мережі Інтернет¹.

Навіть при неретельному розгляді інформаційного потенціалу наведених вище джерел, виникає питання щодо належного рівня достовірності, точності, об'єктивності, адекватності та своєчасності інформації, отриманої із останнього у переліку джерела – із мережі Інтернет. На цьому тлі цілком доречно виглядає пропозиція точно визначити (лімітувати), закріпивши на нормативному рівні перелік офіційних Інтернет-ресурсів, якими можуть послуговуватись посадові особи ДФС України у якості джерел інформації.

Отже, здійснений нами аналіз Методичних рекомендацій дав змогу зробити наступні висновки, котрі, у доволі узагальненому вигляді, можна сформулювати таким чином: 1) однією із проблем, що перешкоджає ефективному використанню на практиці Методичних рекомендацій, є підміна понять у базовому понятійно-категорійному апараті даного нормативного акту; 2) аналізований підзаконний акт характеризується відсутністю інформації щодо покрокової послідовності дій посадових осіб у разі визначення митної вартості товарів за одним із другорядних методів; 3) характер положень Методичних рекомендацій щодо внутрішньовідомчої та зовнішньовідомчої взаємодії посадових осіб органів ДФС, є декларативним, що виражається лише у закріпленні на нормативному рівні передумов такої взаємодії, але не конкретного покрокового алгоритму дій посадових осіб органів ДФС у цьому разі; 4) при розгляді закріплених у даному нормативному акті додаткових джерел інформації, що можуть бути використані посадовими особами ДФС при визначенні митної вартості, певні сумніви виникають щодо інформації, отриманої із мережі Інтернет: виникає питання, які саме – у контексті загальноприйнятих вимог до інформації в цілому – такі інформаційні ресурси можуть вважатися джерелом додаткової інформації для посадових осіб органів ДФС?

1 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб органів доходів і зборів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною фіскальною службою України 11.09.2015 р. №689]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/yuridichnim-osobam/podatkoviy-kontrol/nakazi/66340.html>

Вочевидь, перераховані вище проблемні питання є на часі та потребують вирішення з метою удосконалення та спрощення практичного застосування Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб органів ДФС з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України.

Ще одним підзаконним нормативно-правовим актом, який привертає до себе увагу у контексті нашого дослідження, була постанова КМУ «Про використання у системі управління ризиками орієнтовних показників митної вартості товарів» №724 від 16. 09. 2015 (далі – Постанова КМУ №724).

Дана Постанова КМУ №724 стала своєрідною реакцією Уряду України на актуальну потребу автоматизувати процеси визначення митної вартості та була прийнята із метою забезпечення рівних умов провадження зовнішньоекономічної діяльності та єдиного підходу до контролю правильності визначення митної вартості товарів на митній території. Основною її новацією стало впровадження в систему управління ризиками єдиних орієнтовних показників митної вартості (далі – ЄОПМВ) (п. 1)¹. При цьому, власне ДФС України наголошує, що використання ЄОПМВ необхідне лише для аналізу, виявлення та оцінки ризиків щодо заявлення декларантом або уповноваженою ним особою неповних та / або недостовірних відомостей про митну вартість товарів, у тому числі – невірному визначенні митної вартості товарів, а спрацювання АСАУР є лише рекомендацією посадовій особі більш детально проаналізувати умови зовнішньоекономічної операції, зокрема шляхом перевірки документів та відомостей, які подаються для підтвердження заявленої митної вартості товарів².

І хоча норми Постанови КМУ №724 не запроваджують нових методів чи методик визначення митної вартості, тобто, їх застосування, в теорії, не потребує вироблення додаткових механізмів, а

1 Про використання у системі управління ризиками орієнтовних показників митної вартості товарів [Електронний ресурс] : постанова [видана Кабінетом Міністрів України 16.09.2015 р №724]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/724-2015-%D0%BF>

2 ДФС не зобов'язує, а рекомендує [Електронний ресурс] // Державна фіскальна служба України : Офіційний портал. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/217053.html>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

орієнтовні показники повинні використовуватись виключно для порівняння, а не для заміни митної вартості³, все ж Постанова КМУ №724 містить ряд проблемних положень, через що зазнає доволі жорсткої критики зі сторони митників-практиків та бізнесу. Розглянемо окремі із цих суперечливих моментів.

Аналізований нормативно-правовий акт передбачає використання орієнтовних показників митної вартості товарів, як джерела інформації під час винесення рішення про коригування митної вартості товарів. Проте, на практиці посадові особи органів ДФС для вчинення дій щодо коригування митної вартості товарів посилаються положеннями ст. 55 МКУ⁴, обґрунтовуючи це тим, що рівень «орієнтовного показника» не співпадає з рівнем митної вартості ідентичних, подібних (аналогічних) товарів, що визначається згідно зі ст. 59 та ст. 60 МКУ⁵ відповідно.

Також потрібно зазначити, що використовувати Постанову КМУ №724 у якості підстави для витребування додаткових документів від декларанта або його представника та для винесення рішення про коригування митної вартості товарів не можливо, оскільки вичерпний перелік підстав для здійснення таких дій передбачено ч. 3 ст. 53 МКУ.

Постановою КМУ № 724 передбачено, що Мінфіном України на основі узагальненої інформації про результати використання орієнтовних показників митної вартості товарів, яку йому має подавати ДФС України, повинно здійснювати моніторинг дотримання єдиного підходу до контролю правильності визначення митної вартості товарів на підставі орієнтовних показників їх митної вартості⁶. Проте, залишається незрозумілим механізм такого моніторингу. Вочевидь, дане питання потребує детальнішої розробки та закріплення на нормативному рівні шляхом внесення змін до Постанови

3 ДФС не зобов'язує, а рекомендує [Електронний ресурс] // Державна фіскальна служба України : Офіційний портал. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/217053.html>

4 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

5 Там само.

6 Про використання у системі управління ризиками орієнтовних показників митної вартості товарів [Електронний ресурс] : постанова [видана Кабінетом Міністрів України 16.09.2015 р №724]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/724-2015-%D0%BF>

КМУ №724 або й – при потребі – розроблення та прийняття окремого нормативного акту.

Також цілком природно постає питання про методику розрахунку орієнтовних показників митної вартості, неврегульованість якого призвела у перші ж дні дії Постанови КМУ №724 до заблокування значної частини розмитнень імпортованих товарів. На нормативно-правовому рівні не визначено алгоритму розрахунку орієнтовного показника митної вартості товарів, тобто, не забезпечується така необхідна характеристика системи управління ризиками, як прозорість, що, в свою чергу, створює усі передумови для маніпулювання орієнтовними показниками митної вартості посадовими особами органів ДФС України з метою отримання незаконного прибутку.

Постанова КМУ №724 зобов'язує ДФС України визначити перелік товарів у розрізі товарних підкатегорій згідно з УКТЗЕД і країн походження та їх середньозважену митну вартість, розраховану за останні шість місяців, крім товарів військового призначення, подвійного використання та товарів, які реалізуються у порядку біржової торгівлі¹. Проте, тут необхідно наголосити, що на практиці в одній товарній підкатегорії можуть знаходитись товари, ринкові ціни на які суттєво відрізняються (наприклад, алкоголь із однієї країни походження може бути елітним і коштувати кілька сотень євро або «масового споживання», ціна на який стартує від одного євро), що ускладнює розуміння, а що ж саме має слугувати складовими для розрахунку «середньозваженої» митної вартості товарів? Тобто, постає чергове проблемне питання застосування Постанови КМУ №724: відсутність визначеного та закріпленого у нормативному порядку алгоритму розрахунку середньозваженої митної вартості товарів у розрізі товарних підкатегорій.

Таким чином, аналіз Постанови КМУ №724 дав змогу виявити такі проблемні питання її застосування: 1) невідповідність положень нормативно-правового акту нормам МКУ у частині витребування додаткових документів від декларанта та винесення рішення про коригування митної вартості товарів; 2) відсутність механізму здійснення Мінфіном України моніторингу дотримання єдиного

1 Про використання у системі управління ризиками орієнтовних показників митної вартості товарів [Електронний ресурс] : постанова [видана Кабінетом Міністрів України 16.09.2015 р №724]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/724-2015-%D0%BF>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

підходу до контролю правильності визначення митної вартості товарів на підставі орієнтовних показників їх митної вартості; 3) незабезпеченість такої необхідної характеристики системи управління ризиками, як прозорість, у зв'язку із невизначеністю на нормативно-правовому рівні алгоритму розрахунку орієнтовного показника митної вартості товарів; 4) нечіткість визначення основи та складових для розрахунку середньозваженої митної вартості товарів у розрізі товарних підкатегорій.

Зважаючи на те, що сама Постанова КМУ №724 містить положення, яким зобов'язує ДФС України «забезпечити використання орієнтовних показників митної вартості товарів» (п.2)², видається нагальною потреба усунення зазначених вище проблемних питань застосування аналізованого нами нормативно-правового акту. Адже саме розроблення та закріплення на нормативно-правовому рівні механізмів, яких не вистачає для повноцінного, прозорого та простого як для надавача управлінських послуг, так і для їх споживача, функціонування системи управління ризиками, сприятиме виконанню вище зазначеного положення Постанови КМУ №724.

Варто зауважити, що постановою від 05.10.2016 № 686 уряд визнав такою, що втратила чинність Постанову КМУ від 16.09.2015 № 724 щодо використання у системі управління ризиками орієнтовних показників митної вартості товарів. Рішення розв'язує ряд проблем, з якими стикаються суб'єкти господарювання при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України. Зокрема, не буде завищення митної вартості товарів, оскільки раніше такі показники формувалися без врахування обсягів, знижок та інших умов поставок, що впливало на ціну товару та посилювало ймовірність корупційної складової у діяльності митників.

Отже, здійснений нами аналіз нормативно-правового забезпечення визначення, коригування та контролю за визначенням митної вартості дав змогу сформулювати висновок про необхідність його удосконалення шляхом усунення таких недоліків:

2 Про використання у системі управління ризиками орієнтовних показників митної вартості товарів [Електронний ресурс] : постанова [видана Кабінетом Міністрів України 16.09.2015 р №724]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/724-2015-%D0%BF>

– нормативно-правове забезпечення визначення, коригування та контролю за визначення митної вартості характеризується фрагментарною підміною понять у базовому понятійно-категорійному апараті, що призводить до різночитань та – відповідно – неточного застосування нормативно-правової бази;

– проблемним аспектом, який перешкоджає ефективному застосуванню нормативно-правового забезпечення визначення, коригування та контролю за визначенням митної вартості у практичній діяльності органів ДФС, є неповнота інформації щодо окремих питань, наприклад, послідовності дій посадових осіб у разі визначення митної вартості товарів за одним із другорядних методів, що може спричинити колапс діяльності органів ДФС при виникненні відповідної ситуації;

– номінальність, а не реальність положень щодо внутрішньо-відомчої та зовнішньовідомчої взаємодії посадових осіб органів ДФС, а також нерозроблення механізмів здійснення певних контрольних маніпуляцій центральними органами влади у межах такої взаємодії.

1.3 Проблемні питання включення ліцензійних платежів до митної вартості товарів

Важливість питання правильного визначення митної вартості на даний час не викликає сумніву і є не лише відображенням рівня податкової культури декларантів, але й важливим елементом забезпечення вчасного та повного наповнення державного бюджету України платежами, які підлягають обов'язковій сплаті при переміщенні товарів через митний кордон України. Ті країни світу, які вже усвідомили важливість створення належної правової системи захисту прав інтелектуальної власності, отримують максимальні доходи від зовнішньоекономічних операцій, пов'язаних з об'єктами прав інтелектуальної власності.

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

Ліцензійні платежі для митного законодавства є відносно новою категорією, якій притаманні ряд особливостей, пов'язаних, насамперед, зі сферою відносин, в якій вона застосовується та окремим предметом правового регулювання.

МКУ не містить визначення поняття «ліцензійні платежі», що в свою чергу ускладнює праворозуміння і застосування цього феномена на практиці.

Любива Ю.В. характеризує ліцензійні платежі визначає їх, як «нетрадиційні», «екзотичні» для національної ментальності й податкової системи витрати, які можуть включатись до розрахунку митної вартості згідно з нормативно закріпленою методикою¹.

Порядком включення суми роялті та інших ліцензійних платежів до ціни, що фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, під час визначення їх митної вартості, затверджено КМУ від 21.05.2012 № 446 (далі – Порядок № 446)² передбачено, що терміни «роялті» та «ліцензійний платіж» необхідно вживати в значенні, наведеному в Національному стандарті № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності», затвердженому КМУ від 03.10.2007 № 1185 (далі – Національний стандарт № 4). При цьому, нормами Національного стандарту № 4 передбачено, що стандарт є обов'язковим для застосування суб'єктами оціночної діяльності під час проведення оцінки майнових прав інтелектуальної власності, а також особами, які здійснюють відповідно до законодавства рецензування звітів про оцінку³. Таким чином, цим положенням підтверджується відсутність прямої законодавчої норми про застосування термінів «роялті» та «ліцензійних платіж» визначених в Національному стандарті № 4 в митних цілях, в тому числі й, під

1 Любива Ю.В. // Деякі питання митно-тарифного регулювання // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право. - 2010. - № 2. - С. 78-81. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2010_2\(5\)_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2010_2(5)_13)

2 Порядок включення суми роялті та інших ліцензійних платежів до ціни, що фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, під час визначення їх митної вартостіб Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 446 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/446-201>

3 Національний стандарт № 4 “Оцінка майнових прав інтелектуальної власності”, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 р. № 1185 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 75, ст. 2792).

час розрахунку митної вартості товарів, які містять об'єкти права інтелектуальної власності.

Відповідно до Національного стандарту № 4 під ліцензійним платежем розуміється плата за надання прав на використання об'єкта права інтелектуальної власності, що є предметом ліцензійного договору. До ліцензійних платежів належать паушальний платіж, роялті та комбінований платіж.

Паушальний платіж є одноразовим платежем, який становить фіксовану суму і не залежить від обсягів виробництва (продажу) продукції (товарів, робіт, послуг) з використанням об'єкта права інтелектуальної власності¹. Паушальний платіж є видом ліцензійного платежу, а в поєднанні з роялті становить комбінований платіж².

Відповідно до Національного стандарту № 4 роялті – це ліцензійний платіж у вигляді сум, які сплачуються періодично, залежно від обсягів виробництва або реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) з використанням об'єкта права інтелектуальної власності³.

На розмір роялті впливають чинники, до яких відносяться: 1) технічна цінність об'єкта ліцензії (новий об'єкт на ринку або удосконалення відомого); 2) економічна ефективність використання об'єкта ліцензії; 3) стадія розробки або впровадження (ідея чи промислово освоєний об'єкт); 4) наявність і надійність патентного захисту; 5) ступінь новизни і передбачувана тривалість її зберігання; 6) вид ліцензії за обсягом прав (повна, виняткова, невиключна); 7) об'єм ноу-хау і ризик його розкриття; 8) місткість ринку і перспективи збуту; 9) обсяг виробництва за ліцензією; 10) надання товарного знака; 11) постачання ліцензіаром сировини, матеріалів, устаткування; 12) розмір капіталовкладень для організації виробництва за ліцензією та адаптації технології ліцензіара до умов виробництва ліцензіата⁴.

1 Національний стандарт № 4 "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності", затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 р. № 1185 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 75, ст. 2792).

2 Митна енциклопедія : У двох томах. Т.1/ : Редкол.: І.Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін. – Хмельницький : ПП Мельник А.А., 2013.

3 Національний стандарт № 4 "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності", затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 р. № 1185 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 75, с. 2792).

4 Бібліотека економіста [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/54/3948.html>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

В розумінні ПКУ роялті – це будь-який платіж, отриманий як винагорода за використання або за надання права на використання об'єкта права інтелектуальної власності, а саме на будь-які літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, передачі (програми) організацій мовлення, інших аудіовізуальних творів, будь-які права, які охороняються патентом, будь-які зареєстровані торговельні марки (знаки на товари і послуги), права інтелектуальної власності на дизайн, секретне креслення, модель, формулу, процес, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау).

Роялті розглядається як один із видів пасивного доходу.

При цьому, не вважаються роялті платежі, отримані:

- як винагорода за використання комп'ютерної програми, якщо умови використання обмежені функціональним призначенням такої програми та її відтворення обмежене кількістю копій, необхідних для такого використання (використання «кінцевим споживачем»);

- за придбання примірників (копій, екземплярів) об'єктів інтелектуальної власності, які втілені в електронній формі, для використання за своїм функціональним призначенням для кінцевого споживання;

- за придбання речей (у тому числі носіїв інформації), в яких втілені або на яких містяться об'єкти права інтелектуальної власності, у користування, володіння та/або розпорядження особи;

- за передачу прав на об'єкти права інтелектуальної власності, якщо умови передачі прав на об'єкт права інтелектуальної власності надають право особі, яка отримує такі права продати або здійснити відчуження в інший спосіб права інтелектуальної власності або оприлюднити (розголосити) секретні креслення, моделі, формули, процеси, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау), за винятком випадків, коли таке оприлюднення (розголошення) є обов'язковим згідно із законодавством України⁵.

5 Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Фурса В.М. відмічає позитивний бік чіткого врегулювання питання визначення «роялті» в ПКУ, зазначаючи, що наразі платежі за ліцензійними договорами стосовно всіх об'єктів інтелектуальної власності, зазначених у пп. 14.1.225 п. 14.1 ст. 14 ПКУ, визнаються як «роялті» за умови, якщо вони не підпадають під дію частини другої визначення¹.

Однак, оскільки в ПКУ визначення надається лише одному із видів ліцензійних платежів – роялті, виникає необхідність у внесенні змін, шляхом доповнення кодексу визначенням «ліцензійні платежі», та заміни по тексту слів «роялті» на словосполучення «ліцензійні платежі».

В ст. 58 МКУ зазначається, що при визначенні митної вартості до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, серед іншого додаються такі витрати (складові митної вартості), якщо вони не включалися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, як роялті та інші ліцензійні платежі, що стосуються оцінюваних товарів та які покупець повинен сплачувати прямо чи опосередковано як умову продажу оцінюваних товарів, якщо такі платежі не включаються до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті.

Зазначені платежі можуть включати платежі, які стосуються прав на літературні та художні твори, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки та інші об'єкти права інтелектуальної власності. При цьому, витрати на право відтворення (тиражування) оцінюваних товарів в Україні не повинні додаватися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари².

Таким чином, приходимо до висновку, що функція сприяння органами доходів і зборів захисту правам інтелектуальної власності при переміщенні товарів через митний кордон розповсюджується лише на об'єкти прав інтелектуальної власності, перелік яких визначений в ст. 4 МКУ, а контрольно-фіскальна – при визначенні митної вартості – на всі види об'єктів інтелектуальної власності.

1 Фурса В.М. Особливості оподаткування роялті відповідно до Податкового кодексу України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uivr.org/ua/Fursa_150413

2 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

Необхідно відмітити, що специфіка та складність справляння митних платежів під час переміщення через митний кордон України товарів, які містять об'єкти інтелектуальної власності полягає у тому, що декларант на момент митного оформлення товару може не володіти точною інформацією про розмір ліцензійних платежів, які повинні включатись при розрахунку митної вартості.

Дану проблему вдалось частково врегулювати Порядком № 446, положеннями якого передбачено, що якщо на момент митного оформлення оцінюваних товарів декларант або уповноважена ним особа має відомості про суму роялті та інших ліцензійних платежів, він зобов'язаний під час визначення митної вартості зазначених товарів включити таку суму до ціни.

Сума роялті та інших ліцензійних платежів під час визначення митної вартості оцінюваних товарів включається до ціни за таких умов:

- роялті та інші ліцензійні платежі стосуються оцінюваних товарів;
- покупець повинен сплачувати роялті та інші ліцензійні платежі прямо чи опосередковано, що є умовою продажу оцінюваних товарів незалежно від того чи закріплена така умова в договорі купівлі-продажу оцінюваних товарів;
- сума роялті та інших ліцензійних платежів не включена до ціни.

Для підтвердження розрахунку та сплати суми роялті та інших ліцензійних платежів, яка включається до ціни, декларант або уповноважена ним особа подає органу доходів і зборів ліцензійний договір або інший договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності та наявні у нього документи, що підтверджують заявлені числові значення цієї складової частини митної вартості.

Розрахована сума роялті та інших ліцензійних платежів зазначається у декларації митної вартості, яка подається під час митного оформлення оцінюваних товарів.

Якщо на момент митного оформлення оцінюваних товарів сума роялті та інших ліцензійних платежів невідома, то під час визначення митної вартості оцінюваних товарів декларант або упо-

вноважена ним особа здійснює розрахунок суми роялті та інших ліцензійних платежів з урахуванням:

запланованих показників, які базуються на сумі роялті та інших ліцензійних платежів, сплаченої за ідентичні товари у попередньому періоді, якщо ліцензійним договором або іншим договором щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності передбачено сплату роялті та інших ліцензійних платежів залежно від отриманого прибутку;

прогнозних показників бази роялті та інших ліцензійних платежів, яка використовується для визначення величини роялті та інших ліцензійних платежів відповідно до умов ліцензійного договору або іншого договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

За результатами фактичної сплати роялті та інших ліцензійних платежів декларант або уповноважена ним особа подає додаткову декларацію з уточненням митної вартості оцінюваних товарів¹.

У разі відсутності інформації, необхідної для визначення числових значень складових митної вартості товарів, яка стане відомою після випуску товарів у вільний обіг та сплати роялті, ліцензійних платежів, інших складових вартості, які визначаються залежно від обсягів продажу або прибутку від продажу, декларант або уповноважена ним особа має право подати додаткову декларацію протягом 180 днів з дати випуску товарів².

Таким чином, з вищезазначеного можна зробити висновок, що на законодавчому рівні закріплено лише право декларанта або уповноваженої особи на подання додаткової митної декларації, у разі відсутності інформації, необхідної для визначення числових значень складових митної вартості товарів, яка стане відомою після випуску товарів у вільний обіг, а не обов'язок. Також, можна констатувати про відсутність перевірки включення ліцензійних платежів

1 Порядок включення суми роялті та інших ліцензійних платежів до ціни, що фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, під час визначення їх митної вартостіб Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 446 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/446-201>

2 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

як під час визначення митної вартості, так і після випуску товару у вільний обіг.

Відповідно до ст. 53 МКУ передбачається, що у разі встановлення розбіжностей, наявних ознак підробки або за відсутності всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари при наданні документів, якими підтверджується заявлена митна вартість, декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу органу доходів і зборів, зобов'язані подати додаткові документи (у разі їх наявності), в тому числі і ліцензійний чи авторський договір покупця, що стосується оцінюваних товарів та є умовою продажу оцінюваних товарів³.

Первинними документами, які відображають нарахування роялті, можуть бути також розрахунок або бухгалтерська довідка, складені в порядку та строки виплат за використання об'єкта права інтелектуальної власності, встановлені в ліцензійній угоді⁴.

Відповідно до ст. 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо - безпосередньо після її закінчення⁵.

Відповідно до листа Мініфіну України від 30.05.2011 № 31-08410-07-27/13794 надано роз'яснення, що рахунок (рахунок-фактура) за своїм призначенням не відповідає ознакам первинного документа, оскільки ним не фіксується будь-яка господарська операція, розпорядження або дозвіл на проведення господарської операції, а носить лише інформаційний характер⁶, що в свою чергу свідчить, що

3 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

4 Фурса В.М. Особливості оподаткування роялті відповідно до Податкового кодексу України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uipv.org/ua/Fursa_150413

5 Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

6 Лист Міністерства фінансів України від 30.05.2011 р. № 31-08410-07-27/13794 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/letters-and-orders/treasury/2117-13794.html>

такі документи не можуть бути належним підтвердженням фактичної оплати роаялті при обрахунку митної вартості.

Аналогічна позиція підтримана й у листі ДФС України, де серед іншого зазначено, що рахунок-фактура є розрахунково-платіжним документом, що передбачає тільки виставлення певних сум до оплати покупцям за поставлені (фактично поставлені) товари чи надані (фактично надані) послуги. Факт отримання товарів (послуг) повинен бути підтверджений видатковою накладною постачальника або актом приймання-передачі виконаних робіт (послуг)¹.

Враховуючи зазначене, можна констатувати, що обов'язок у декларанта або уповноваженої ним особи щодо подання додаткових документів, які стосуються оцінюваних товарів та є умовою продажу оцінюваних товарів виникає у випадках:

- встановлення органом доходів і зборів розбіжностей у поданих для митного оформлення товарів, які містять об'єкти права інтелектуальної власності документах;
- наявності ознак підробки в документах;
- відсутності всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари.

При цьому, основною умовою виникнення такого обов'язку відповідно до ст. 53 МКУ є фактична наявність у декларанта або уповноваженої ним особи додаткових документів (зокрема, ліцензійного чи авторського договору покупця, що стосується оцінюваних товарів та є умовою продажу оцінюваних товарів).

Разом з цим, слід відмітити про відсутність законодавчо закріпленого обов'язку суб'єктів господарювання нотаріально посвідчувати ліцензійні договори, та відповідно й немає встановленого порядку перевірки органами доходів і зборів або іншими уповноваженими органами фактів укладення таких договорів, що в свою чергу унеможливорює здійснення заходів по встановленню наявності у декларанта або уповноваженої ним особи додаткових докумен-

1 Лист Державної фіскальної служби від 28.09.2015 № 9062/Б/99-99-17-02-02-14 // Офіційний портал ДФС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovyi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-fizichnih-osib/print-64174.html>

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

тів, які підтверджують необхідність включення під час розрахунку митної вартості роялі та інших платежів.

Так, ст. 209 ЦКУ визначено, що правочин, який вчинений у письмовій формі, підлягає нотаріальному посвідченню лише у випадках, встановлених законом або домовленістю сторін. Нотаріальне посвідчення правочину здійснюється нотаріусом або іншою посадовою особою, яка відповідно до закону має право на вчинення такої нотаріальної дії, шляхом вчинення на документі, в якому вкладено текст правочину, посвідчувального напису.

Нотаріальне посвідчення може бути вчинене на тексті лише такого правочину, який відповідає загальним вимогам, встановленим ст. 203 ЦКУ. У разі недодержання вимоги закону про нотаріальне посвідчення одностороннього правочину такий правочин є нікчемним. На вимогу фізичної або юридичної особи будь-який правочин з її участю може бути нотаріально посвідчений².

Таким чином, вважаємо за необхідне розширити перелік договорів, які підлягають обов'язковому нотаріальному посвідченню, та надати органам доходів і зборів повноваження на перевірку таких відомостей у порядку взаємодії з органами у віданні яких така інформація знаходиться.

Проблему визначення розміру ліцензійних платежів в складі митної вартості після випуску товарів вдавалось частково вирішити й завдяки митного пост-аудиту, який надавав органу доходів і зборів повноваження щодо перевірки та донарахування платежів після митного оформлення товарів.

За результатами проведення документальних виїзних перевірок суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності почали самостійно сплачувати недоплачені ними за попередні роки податки з урахуванням роялті та ліцензійних платежів. Що у своєму роді стало унікальним для України явищем з огляду на загальний рівень податкової культури³.

2 Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

3 Білак Н.І. Роялті та ліцензійні платежі в системі митного аудиту // Митна безпека. – 2013. – № 1. – С. 49-53. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mb_2013_1_10

Однак, в результаті реорганізації територіальних податкових та митних органів зі складу митниць були виключені підрозділи, які виконували функції митного аудиту з переданням цих функцій Головним управлінням відповідних областей. Такі зміни негативно відобразились на показниках роботи в напрямку пост аудиту, що було зумовлено відсутністю належної взаємодії між підрозділами та органами ДФС, наявністю спеціалістів з фаховими знаннями у державній митній справі, тощо.

Таким чином, вважаємо, що в Україні сформовано відповідне нормативно-правове поле в частині визначення порядку включення ліцензійних платежів при розрахунку митної вартості, однак окремі його норми потребують удосконалення та узгодження.

Зокрема, потребує правового коригування понятійний апарат в цій сфері, так як в МКУ використовується словосполучення «роялті та ліцензійні платежі», що призводить до помилкового розуміння, що дані поняття є різними категоріями, а також в чинному законодавстві відбувається підміна поняття «ліцензійних платежів» одним із його видів – «роялті».

Крім цього, ліцензійний платіж з однієї сторони розглядається як «витрати», з іншої сторони як «сума ліцензійної винагорода», «плата за надання прав», «форма виплати ліцензії», «форма платежу», «винагорода», тощо.

Неоднаковий підхід до тлумачення ліцензійних платежів (зокрема, роялті, паушального, комбінованого) обумовлений особливостями правового регулювання сфери відносин в якій вони використовуються. У зв'язку з цим, виникає необхідність доопрацювання понятійного апарату та внесення змін до ч. 3 п. 10 ст. 58 та ч. 2 ст. 261 МКУ шляхом заміни словосполучень «роялті та інші ліцензійні платежі...» та «роялті, ліцензійних платежів,...» поняттям «ліцензійні платежі».

Пропонуємо сформулювати визначення поняття «ліцензійні платежі» для митного законодавства, під яким слід вважати фактичні витрати, які додаються при обрахунку митної вартості до ціни, яка була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, які місять об'єкти права інтелектуальної власності, та які

РОЗДІЛ 1. Митна вартість як правовий інститут

можуть бути піддані обчисленню та підтвердженню документально.

Необхідно констатувати, що для здійснення митних формальностей при оформленні товару, який містить об'єкти інтелектуальної власності посадова особа органу доходів і зборів повинна володіти спеціальними знаннями не лише в митній та податкових сферах, а й в цивільному законодавстві. Лише наявність комплексних знань стане запорукою правильною визначення та включення ліцензійних платежів до розрахунку митної вартості.

Окрім того, дослідження показало, що змін та доповнень потребують і норми законодавства, які регулюють інститут ліцензійних договорів, предметом яких є роялті та інші ліцензійні платежі, які можуть бути включені до митної вартості при її обрахунку. Так, було встановлено, що ототожнюються такі правові категорії, як ліцензія та ліцензійний договір, які насправді, мають різну правову природу (форму, порядок укладення, тощо).

Отже, здійснення належного контролю за укладанням ліцензійних договорів є запорукою поповнення національного бюджету та ефективного захисту прав інтелектуальної власності.

РОЗДІЛ 2.

ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ ПРО КОРИГУВАННЯ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ ЯК СТРЕС-ТЕСТ ІНСТИТУТУ МИТНОЇ ВАРТОСТІ В УКРАЇНІ

2.1 Від наповнення бюджету до сприяння торгівлі: оцінка здійснення контролю органами доходів і зборів за правильністю визначення митної вартості товарів

На сучасному етапі ДФС України знаходиться в активній стадії інституційних перетворень: формуються нові підходи до митного адміністрування, впроваджується нова філософія митної справи – «контроль у вигляді сервісу». Загальна стратегічна мета розвитку митних адміністрацій світу сформульована в Рамкових стандартах безпеки та полегшення світової торгівлі і полягає в активізації світової торгівлі, підвищення рівня її захищеності від терористичних посягань і збільшенні внеску митної складової в процес зростання соціально-економічного добробуту держав. Отже, за сучасних умов однією із основних функцій митниці є забезпечення балансу між стабільним наповненням бюджету та стимулюванням підприємницької ініціативи. З одного боку – лібералізація митної системи, створення максимально комфортних умов для бізнесу і громадян при сплаті митних платежів, з іншого боку – стабільне наповнення бюджету, щоб держава могла повноцінно виконувати свої функції. Орієнтація митниць в першу чергу на наповнення держбюджету є шкідливою для зовнішньоторговельної державної політики. Однак, сьогодні в Україні роль митниць – фіскальна функція – зводиться лише до захисту економічних інтересів держави та наповнення державного бюджету. Перед митницями ставлять завдання наповнити бюджет за будь-яку ціну, тоді як в ЄС вони лише контролюють дотримання норм законодавства. Поряд з цим, варто відзначити, що митні платежі залежать виключно від обсягу оподаткованого ім-

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

порту та курсу валют, при цьому, ЗЕД характеризується сезонними особливостями щодо конкретних товарів.

Це й підтверджують Звіти про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України у 2014-2016 рр., розміщені на сайті ДФС України. Так, прийняття ВРУ у 2014 році за ініціативи Уряду змін до ПКУ у частині запровадження 7% ПДВ на лікарські засоби та медичні вироби забезпечили додаткове надходження ПДВ до бюджету у сумі 1,6 млрд. гривень.

Ситуація яка склалась на сьогодні в Україні негативно впливає на бюджетний процес і повноту адміністрування надходжень, у т.ч. від зовнішньоекономічної діяльності платників, зокрема, за період анексії Криму від Кримської та Севастопольської митниць бюджет недоотримав прямих податкових надходжень лише у 2014 р. у сумі 1,8 млрд. грн; події в Південно-Східному регіоні призвели до зменшення надходжень від Східної та Луганської митниць у сумі 3,5 млрд. грн.; зміна структури імпорту та падіння цін на світових ринках призвели до зменшення обсягів оподаткованого імпорту на 21%. (в дол. США).

Підтвердження тези про те, що коригування митної вартості – це головне джерело додаткових надходжень до бюджету є статистичні дані, представлені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Аналіз коригування митної вартості товарів

Показники	Роки		
	2014	2015	2016
Митницями ДФС зібрано до загального фонду державного бюджету, млрд. грн.	120,3	202,3	4,983
Сума додаткових надходжень коштів від коригування митної вартості, млрд. грн.	4,074	5,8	2,2
Питома вага додаткових надходжень коштів від коригування митної вартості в загальному фонді державного бюджету, зібраних митницями, %	3,4	2,9	2,2
За рахунок коригування митної вартості забезпечено додаткових надходжень до державного бюджету, %	88	90	93,6

Варто відзначити, що здійснення коригувань митної вартості товарів суттєво пов'язане із спрацюванням відповідного профілю ризику. Такий факт свідчить, що посадова особа митниці спираєть-

ся не на документи, подані до митного оформлення, а на вже наявну у органів доходів і зборів цінову інформацію. Спрацювання АСАУР (за напрямом перевірки правильності визначення митної вартості товарів) у зв'язку з ризиком заниження митної вартості товару, який ввозиться (імпортується) на митну територію України, та декларування митної вартості нижчої, ніж вартість ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, відпрацьовується посадовою особою митниці шляхом здійснення ним відповідних митних формальностей за визначеними формами контролю. Це форми контролю за кодами:

- 105–2 – контроль правильності визначення митної вартості товарів;
- 106–2 – витребування документів, які підтверджують митну вартість товарів;
- 706–2 – розгляд питання про доцільність проведення перевірки правильності визначення митної вартості товарів після завершення їх митного контролю та митного оформлення (далі – форми контролю 105–2, 106–2 та 706–2)¹.

Як свідчать дані таблиці, хоча й зменшується частка надходжень коштів від коригування митної вартості товарів в загальному фонді державного бюджету, зібраних митницями, однак саме коригування виступає основним джерелом додаткових надходжень до державного бюджету. На думку експертів потрібно зосередитися на інших джерелах збільшення надходжень до бюджету, зокрема, на некомерційному обігу. Відзначимо, що відсутня пряма залежність сум донарахованих митних платежів від кількості коригувань митної вартості товарів. Потрібно відзначити, що темп зміни коригувань митної вартості товарів все ж нижче темпу змін сум донарахованих платежів. Отже, в умовах важкої економічної ситуації і зниження товарообігу посилений контроль митної вартості та коригування митної вартості товарів виступають в якості ефективного методу контролю надходження митних платежів до державного бюджету і виконання планових значень щодо збирання платежів.

1 Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 20.09.2012 р. №1011]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0988-12>

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

Наприклад, в цілому митницями ДФС в 2015 році 90% додаткових надходжень до державного бюджету за 2015 рік (в основному) забезпечено від коригування митної вартості, при цьому сума додаткових надходжень коштів від коригування митної вартості у 2015 році склала 5,8 млрд. грн., що на 1,8 млрд. грн., або на 43,1%, більше показника 2014 року (4,1 млрд. грн.).

Беручи до уваги, скільки імпортного товару (продукти харчування, одяг, меблі тощо) ввезених в рамках неторгового обігу в межах неоподатковуваних лімітів, реалізується на внутрішньому ринку, – це істотний ресурс для додаткових надходжень до бюджету. Тим більше, для зменшення ліміту є всі підстави - відповідно до зобов'язань, взятих в рамках Угоди про Асоціацію: з 1000 євро до 430 євро для пунктів пропуску для повітряного і морського сполучення, і з 500 до 300 євро для автомобільних.

На стан справляння додаткових митних платежів за рахунок коригування митної вартості вплинуло:

у 2014 р. – загальний стан надходжень митних платежів, зменшення обсягів імпорту (у вагових показниках), обсягів оподаткованого імпорту за вартістю (в доларах США), внаслідок ситуації у Східному регіоні (Східна та Луганська митниці), втрати від анексії Криму (Кримська та Севастопольська митниці), зміна структури імпорту товарів, заміна більш дорогих товарів їх дешевшими аналогами та зниження цін на зовнішніх ринках. Також відбулося зниження сегменту бюджетоформуючих товарів, таких як легкові автомобілі на 65 відс., при цьому надходження митних платежів зменшились майже на 4 млрд. гривень. Вдвічі зменшились обсяги ввезення вантажних автомобілів та кузовів, втрати бюджету склали 1 млрд. гривень. Нафта сира фактично не імпортується – мінус 93 відс. обсягів ввезення і 400 млн. грн. втрат. Падіння світових цін на нафту і, як наслідок, на нафтопродукти і продукти їх переробки, прямопропорційно вплинуло на їх ціну;

у 2015 р. – загальний стан надходжень митних платежів, зменшення обсягу імпорту (у вагових показниках), зменшення обсягів оподаткованого імпорту по вартості (в доларах США), втрати внаслідок ситуації у Східному регіоні (Донецька та Луганська митниці) та АР Крим (Кримська та Севастопольська митниці), зміна структу-

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

ри імпорту товарів, збільшення частки сировинних товарів, заміна більш дорогих товарів їх дешевшими аналогами та зниження цін на зовнішніх ринках, зміна курс-курсів валют в Україні;

у 2016 р. – загальний стан надходжень митних платежів, зменшення обсягів імпорту (у вагових показниках), зменшення обсягів оподаткованого імпорту по вартості (в доларах США), втрати внаслідок ситуації у Східному регіоні (Донецька та Луганська митниці), втрати від анексії АР Крим (Кримська та Севастопольська митниці), зміна структури імпорту товарів, заміна більш дорогих товарів їх дешевшими аналогами та зниження цін на зовнішніх ринках, курс валюти, застосування економічної частини Угоди про асоціацію між Україною та ЄС з 01 січня 2016 року.

Але наголосимо, що митниці не є регулятором здійснення зовнішньої торгівлі, їх завданням є митне оформлення товарів та відповідне реагування на ті тенденції, що відбуваються у світі, у тому числі і за напрямом ціноутворення.

Згідно статистичних даних, представлених у звітах ДФС України, митницями ДФС у 2014-2016 рр. забезпечено виконання заходів щодо контролю за правильністю визначення митної вартості товарів. Додаткові надходження до державного бюджету забезпечено від коригування митної вартості за рахунок:

2014	2015	2016
продовольчих товарів та с/г продукції (1-24 групи за УКТЗЕД) – 29,5 %	продовольчих товарів та с/г продукції (1-24 групи за УКТЗЕД) – 25,4 %	продовольчих товарів та с/г продукції (1-24 групи за УКТЗЕД) – 18,5 %
машин, устаткування та транспорту (84-90 групи за УКТЗЕД) – 16,1 %	машин, устаткування та транспорту (84-90 групи за УКТЗЕД) – 21,9 %	машин, устаткування та транспорту (84-90 групи за УКТЗЕД) – 23,5 %
продукції хімічної промисловості, каучуку (28-40 групи за УКТЗЕД) – 15 %	продукції хімічної промисловості, каучуку (28-40 групи за УКТЗЕД) – 15,8 %	продукції хімічної промисловості, каучуку (28-40 групи за УКТЗЕД) – 18,0 %
паливо-енергетичних товарів (27 група за УКТЗЕД) – 11,2 %	паливо-енергетичних товарів (27 група за УКТЗЕД) – 13,3 %	паливо-енергетичних товарів (27 група за УКТЗЕД) – 16,0 %
текстилю, текстильних виробів, взуття (50-67 групи за УКТЗЕД) – 9,4 %	текстилю, текстильних виробів, взуття (50-67 групи за УКТЗЕД) – 8,4 %	текстилю, текстильних виробів, взуття (50-67 групи за УКТЗЕД) – 5,4 %
		мінеральних продуктів (25-26 групи за УКТЗЕД) – 7,0 %
металів та виробів з них (72-83 групи за УКТЗЕД) – 6,7 %	металів та виробів з них (72-83 групи за УКТЗЕД) – 5,2 %	металів та виробів з них (72-83 групи за УКТЗЕД) – 4,4 %

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

Отже, основними бюджетоутворюючими сегментами товарів у зростанні додаткових надходжень до державного бюджету від коригування митної вартості товарів є:

- машини, устаткування та транспорт (84-90 групи за УКТ ЗЕД);
- продукція хімічної промисловості, каучуку (28-40 групи за УКТ ЗЕД);
- паливо-енергетичні товари (27 група за УКТ ЗЕД);
- продовольчі товари та с/г продукція (1-24 групи за УКТ ЗЕД).

Дані табл. 2.2 показують, що питома вага митного оформлення товарів (за вагою товарів) із застосуванням 1 методу визначення митної вартості товарів характеризується позитивною динамікою, переважує серед інших й становить не менше 80%.

Таблиця 2.2. – Застосування першого методу визначення митної вартості товарів, %

Метод	Роки		
	2014	2015	2016
1 метод	81,3	82,2	82,9
2-6 методи	18,7	17,8	17,1

Традиційно високим є рівень застосування першого методу при митному оформленні сировинних товарів та промислових товарів із низьким рівнем обробки. Це в основному:

2014	2015	2016
продукція хімічної промисловості, каучук (87,5 %)	продукція хімічної промисловості, каучук (86,2 %)	продукції хімічної промисловості, каучуку (93,1 %)
	метали та вироби з них (86,8 %)	металів та виробів з них (92,9 %)
паливо-енергетичні товари (83,7 %)	паливо-енергетичні товари (82,6 відс.)	паливо-енергетичних товарів (84,1 відс.)
деревина та целюлозно-паперові вироби (80,7 %)	деревина та целюлозно-паперові вироби (82,5 %)	деревини та целюлозно-паперових виробів (86,7 %)
мінеральні продукти (78,0 %)	мінеральні продукти (83,4 %)	
		виробів із каміння, скла, кераміки (90,0 %)
		шкірсировини, хутра та виробів з них (81,2 %)

Митницями ДФС постійно ведеться робота з аналізу правильності та повноти заповнення графі 31 митних декларацій, зокрема, в частині зазначення всіх ознак і характеристик, визначальних для рівня їх митної вартості.

Основними партнерами є країни ЄС, а номенклатура продукції свідчить про те, що вона використовується для розвитку вітчизняного виробництва та ринку. У топ-п'ятірку найбільших імпортерів увійшли Польща, Швейцарія, Німеччина, Італія, Франція, Угорщина, Нідерланди, та Великобританія. Зазначимо, що найчастіше помилки при визначенні митної вартості товарів спостерігались стосовно наступних товарних груп: паливно-енергетичні, продовольчі та промислові товари, текстильні вироби та ТЗ.

Зростання митних платежів відбулося навіть з урахуванням відміни додаткового імпортного збору, який існував у 2014-2015 рр.

Здійснення коригування митної вартості товарів митницею ДФС, у випадку незгоди декларантів із рішеннями митниці, призводить до їх оскаржень. Відповідно до гл. 4 МКУ оскаржити таке рішення пропонується в органі доходів і зборів вищого рівня, однак, ефективність подібної дії є досить низькою, через підхід ДФС до цієї проблеми загалом. Тому, єдиною можливістю захисту порушених прав та скасування протиправного рішення митниці, на думку декларанта, є звернення до суду. Як показує практика діяльності митниць ДФС, саме митна вартість товарів стає сьогодні найпоширенішим об'єктом судового розгляду, про що свідчить рис. 2.1. Відсутність належної правової бази породило велику, часом суперечливу судову практику щодо даної категорії справ. Отримані результати вказують на наявність проблеми у сфері визначення митної вартості.

Судова практика вирішення спорів між митницями ДФС та суб'єктами ЗЕД з питань коригування митної вартості, показує, що є певні правові норми, до яких на практиці має місце різний підхід з боку митниці та адміністративних судів. Так, на прикладі Хмельницької митниці ДФС, видно, що коригування митної вартості товарів становить найбільшу питому вагу всіх позовів до митниці. Отже, митниця наводить на доказ обґрунтованості своїх рішень, дій доводи, які не приймаються до розгляду судом.

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

Рисунок 2.1 – Структура судових справ за позовами до Хмельницької митниці ДФС

Митниці ДФС є спеціально уповноваженим органом виконавчої влади та здійснюють владні управлінські функції у сфері державної митної справи, в розумінні п.7 ст. 3 Кодексу адміністративного судочинства України є суб'єктом владних повноважень. Розгляд справ у спорах фізичних та юридичних осіб із митницями ДФС як із суб'єктами владних повноважень щодо оскарження їх рішень, дій чи бездіяльності належить до компетенції адміністративних судів (крім справ про адміністративні проступки, накладення адміністративних стягнень). Адміністративні суди усіх інстанцій, у тому числі Верховний Суд України, визнають за митницею виключну компетенцію в питаннях перевірки та контролю правильності обчислення декларантом митної вартості. Разом з тим, наголошується що дискреційна функція митниці має законодавче обмеження у випадках незгоди із задекларованою митною вартістю.

Аналіз судової практики в цій категорії справ свідчить про сформовану судами правову позицію щодо застосування митницями другорядних методів визначення митної вартості товарів, що містяться в багатьох судових рішеннях адміністративних судів, ВАСУ.

Розглянемо основні підстави для прийняття судових рішень не на користь митниці ДФС у судових справах з питань коригування митної вартості товарів.

1. Вимога надати додаткові документи для визначення митної вартості

Позиція судів у цій сфері зводиться до того, що запит митниці про надання додаткових документів під час митного оформлення повинен бути належним чином обґрунтований; декларант не зобов'язаний у всіх випадках надавати повний пакет документів, визначених ч. ч. 3 і 4 ст.53 МКУ, на запит митниці; незалежно від надання/ненадання додаткових документів платником, необґрунтований запит митниці додаткових документів не дає змоги автоматично застосовувати інший метод визначення митної вартості, ніж метод за ціною договору.

Це відображено, наприклад, у позиції ВАСУ, яка викладена в ухвалі від 29 липня 2014 року (К/800/21721/14) у справі №822/316/14, у якій суд дійшов висновку про безпідставну вимогу митниці до ПАТ «Славутський комбінат «Будфарфор» щодо витребування висновку експертних організацій щодо вартості товару, а також надання документів, які вже подавались декларантом, зокрема митної декларації країни відправлення. ВАСУ вказує на ч. 7 ст. 54 МКУ, якою передбачено, що у разі, якщо під час проведення митного контролю орган доходів і зборів не може аргументовано довести, що заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі неправильно визначено митну вартість товарів, заявлена декларантом або уповноваженою ним особою митна вартість вважається визнаною автоматично. Це й засвідчують судові рішення у справах № 822/819/14, № 822/821/14, постановою Колегії суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України від 31.03.2015 тощо.

Суди доходять до висновків, що МКУ чітко встановлено умову, за наявності якої у митниці виникає право на витребування додаткових документів та відмова у митному оформленні за заявленою декларантом митною вартістю товарів. Такою умовою є наявність обґрунтованих сумнівів (відповідно до ч.2 ст. 58 та ч.3 ст. 53 МКУ) у правильності зазначеної декларантом митної вартості

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

товарів. Зокрема, у справах №№ 822/1331/14, 822/820/14, 822/819/14, 822/274/14 про визнання протиправними рішень щодо коригування митної вартості товарів, картки відмови у митному оформленні товарів та зобов'язання вчинити дії, підставою для витребування додаткових документів стало відсутність відомостей, що підтверджують витрати на страхування товарів. За цими справами усі рішення митниці про коригування митної вартості товарів та картки відмови у митному оформленні товарів були визнані судами протиправними. Як зазначено в ухвалі ВАСУ від 02 квітня 2014 року №К/800/66162/13 (справа №822/3697/13-а) «посилання відповідача на неможливість визначення розміру платежів за страхування товару є безпідставними, оскільки, страхування товару не передбачалось умовами контракту, що підтверджується наданим митному органу контрактом, і страхові платежі не сплачувались, тобто дані платежі не входять до митної вартості товару, а тому не потребують підтвердження».

Ненаведення митницею у графі 33 Рішення про коригування митної вартості доказів того, що документи, подані декларантом для митного оформлення товару є недостатніми чи такими, що у своїй сукупності викликають сумнів у достовірності наданої інформації, витребування митницею додаткових документів без зазначення обставин, які ці документи повинні підтвердити свідчить про протиправність рішення щодо застосування іншого, ніж основний метод визначення митної вартості товарів (наприклад, у справах №№ 822/1655/13-а, 822/1654/13-а було відзначено, що у рішенні про коригування митної вартості товару не було вказано які саме складові митної вартості є непідтвердженими).

Отже, законодавець запропонував таку конструкцію регулювання митних відносин, якою резюмується правильність визначення митної вартості декларантом, у випадку, якщо не доведено інше.

Суди касаційної інстанції звертають увагу митниці на те, що право витребувати додаткові документи не є абсолютним правом і повинно бути обґрунтоване державним органом. Дублювання змісту ст. 53 МКУ у рішенні митниці є підставою для ствердження про його невідповідність вимогам Кодексу адміністративного судочинства України. Відсутність у рішенні про коригування митної

вартості зауважень щодо поданих документів дає можливість судам стверджувати про невідповідність рішення митниці вимогам обґрунтованості, яка визначається Кодексом адміністративного судочинства України до рішення суб'єкта владних повноважень. Отже, рішення Хмельницької митниці ДФС про витребовування документів є протиправним, якщо не зазначено, які обставини ці документи повинні підтвердити та не наведено доказів щодо сумнівів у достовірності вже поданих документів згідно чч. 1, 2 ст. 53 МКУ.

Поряд з цим, аналіз судових рішень з питань коригування митної вартості товарів, відповідачем в яких виступала Хмельницька митниця ДФС у 2014–2016 рр. показує, що при наявності факту подання до митного оформлення платіжного доручення, в якому було відсутнє посилання на номер інвойсу, не дозволяє конкретизувати за яку саме партію товару здійснено оплату, що призвело до винесення рішення про коригування митної вартості товару та картки відмови у митному оформленні товару (наприклад справа №824/2137/15-а).

Хоча є випадки, коли розбіжності в документах дійсно мали місце, і суд у задоволенні позову відмовляв. Наприклад, у справах №822/573/15, №822/2806/15 суди відмовили у задоволенні позовних вимог щодо скасування рішення про коригування митної вартості товарів, виходячи з одних і тих самих мотивів, а саме: митниця правомірно визначила митну вартість задекларованого товару за відповідними методами, адже надані позивачами для митного оформлення документи містили розбіжності й не базувались на об'єктивних даних.

Отже, митниця має зазначити, які саме обставини повинні бути підтвержені додатковими документами, надати докази того, що документи, подані декларантом для митного оформлення товару, є недостатніми чи такими, що у своїй сукупності викликають сумнів у достовірності наданої інформації. Так, встановивши відсутність достатніх відомостей, що підтверджують задекларовану митну вартість товарів митниця повинна вказати, які саме її складові є непідтвердженими, чому з поданих декларантом документів неможливо встановити складові митної вартості та які документи необхідні для підтвердження того чи іншого показника.

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

2. Застосування другорядних методів визначення митної вартості товарів.

Так, Хмельницька митниця ДФС в деяких випадках визначає митну вартість за другорядними методами, а саме за ціною договору щодо ідентичних товарів, за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів із посиланням на митну вартість ідентичного чи аналогічного товару, яка, однак, визначалась митницями також за другорядним методом.

При цьому позиція судів наступна: митниця немає правових підстав визначати вартість за другим або третім методом, на підставі наявної інформації про митне оформлення ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, митна вартість яких визначалась за шостим (резервним) методом (наприклад справа №824/2137/15-а).

Поряд з цим, превалює кількість судових справ щодо неправомірного застосування митницею резервного методу. Зокрема, при цьому суди зазначають, що наявність у митниці інформації щодо митної вартості ідентичних, подібних (аналогічних) товарів не може бути підставою для коригування митної вартості товару за умови обґрунтованого застосування декларантом основного методу визначення митної вартості (наприклад, справа №822/4059/13-а).

Так, при розгляді справи №822/274/14 суд апеляційної інстанції зазначає, що не завжди ненадання на вимогу митного органу зазначених ним документів надає право митниці визначати митну вартість товару за іншим методом. Визначення митницею як обов'язкових для надання додаткових документів, залежить також від можливості їх надання декларантом. Тобто, законодавство не пов'язує право митниці в результаті неподання певних документів, визначати митну вартість товару за іншим методом, а не за ціною придбаного товару.

Отже, дії митниці щодо застосування одразу другорядних методів визначення митної вартості товару без послідовного застосування попередніх, як це встановлено ст. 57 МКУ, за відсутності будь-якого обґрунтування неможливості їх застосування в рішенні про коригування митної вартості товарів є протиправними.

3. Посилання митниці на дані власної інформаційної бази.

Як вказано в ухвалі ВАСУ від 29.10.2015 К/800/51250/14 «посилання скаргника на відомості спеціалізованої бази даних Єдиної

автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби України щодо іншої вартості подібних товарів, то, як правильно зазначили суди, самі по собі відомості згаданої системи не є достатньою підставою для коригування заявленої декларантом митної вартості, за умови відсутності сумнівів у достовірності наданих декларантом документів та їх повноти». Однак, до п.8 Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб органів доходів і зборів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, затверджених наказом ДФС України від 11.09.2015 №689 посадова особа, що здійснює контроль за правильністю визначення митної вартості, якщо спрацьовує АСАУР за напрямом перевірки правильності визначення митної вартості товарів у зв'язку з ризиком заниження митної вартості та декларуванням митної вартості нижчої, ніж вартість ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, має здійснити перевірку відомостей, що містяться в документах, які підтверджують заявлену митну вартість, та відповідно до ч.ч. 3-4 ст. 53 МКУ запитувати додаткові документи та приймати рішення про коригування митної вартості товарів (у випадках, передбачених ч. 6 ст. 54 та ч. 1 ст. 55 МКУ).

Отже, посилання митниці виключно на рівень митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, яка є у базі митних оформлень є недостатнім доказом для судів різних інстанцій. Це відображено в ухвалі ВАСУ від 02.04.2014 №К/800/66162/13 (справа № 822/3697/13-а) – «розбіжність між рівнем заявленої декларантом митної вартості товару та рівнем митної вартості ідентичних або подібних товарів, митне оформлення яких вже здійснено, не є достатньою для висновку про недостовірність даних щодо митної вартості товарів, заявленої декларантом». Поряд з цим, формально нижчий рівень митної вартості товарів від рівня митної вартості іншого митного оформлення не може розцінюватися як заниження митної вартості, не є перешкодою для застосування першого методу визначення митної вартості товару і не може бути достатньою підставою для відмови у здійсненні митного оформлення товару за першим методом.

При цьому, суди вважають, що відомості з інформаційних баз даних ДФС України (Міндоходів) мають лише допоміжний інфор-

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

маційний характер при прийнятті митницею відповідних рішень та з об'єктивних причин не можуть містити усієї інформації, що стосується суб'єктів ЗЕД, товарів та умов їх продажу, тому такі дані не можуть мати більшого значення, ніж надані декларантом первинні документи про товар. Розбіжність між рівнем заявленої декларантом митної вартості товару та рівнем митної вартості ідентичних або подібних товарів, митне оформлення яких вже здійснено, не є беззаперечним доказом для підтвердження висновку про недостовірність даних щодо заявленої митної вартості товару.

При цьому, у наказі Мініфіну від 24.05.2012 №598 «Про затвердження форми рішень про коригування митної вартості товарів, Правил заповнення рішення про коригування митної вартості товарів та Переліку додаткових складових до ціни договору» зазначено, що посилання на використання цінової бази Єдиної автоматизованої інформаційної системи ДФС у Рішенні допускається тільки при визначенні митної вартості відповідно до положень ст. 59, 60 та 64 МКУ з обов'язковим зазначенням номера та дати митної декларації, яка була взята за основу для визначення митної вартості оцінюваних товарів, з поясненнями щодо зроблених коригувань на обсяг партії ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, умов поставки, комерційних умов тощо.

Таким чином, основною причиною винесення судами рішень не на користь Хмельницької митниці ДФС є проблема практичної реалізації нормативних та нормативно-правових актів, зокрема МКУ, що призводить до несприйняття судами обґрунтованих допустимих доказів, які надає митниця щодо неможливості застосування першого методу визначення митної вартості.

Визначення митної вартості можливо тільки за умови отримання максимально повної і достовірної цінової інформації. Для цього слід кваліфіковано проаналізувати ситуацію і знайти рішення - підібрати правильну цінову базу для митної оцінки, що стає найбільш реальним з введенням в дію сучасних технологій пошуку, накопичення і зберігання цінової інформації.

Коригування митної вартості товарів, як правило, здійснювалася митницею на підставі застосування шостого (резервного) методу визначення митної вартості. Посилання митниці на відсут-

ність у нього необхідної цінової та іншої інформації для використання послідовного застосування 2-5 методів визначення митної вартості, як обґрунтування незастосування відповідного методу, судом не береться до уваги, так як не надано доказів підтвердження об'єктивної неможливості отримання або використання відповідної методу інформації, в тому числі інформації, яка міститься в базах даних митниці.

Схожі за своїм принципам і логіці застосування методи за вартістю угод з ідентичними або однорідними товарами використовуються в кількох випадках через відсутність повної і достовірної інформації щодо таких угод. Це пов'язано з тим, що до угод, які беруться за основу, висувається низка вимог, і отримати інформацію про угоди, які повністю їм відповідають, в сучасних умовах важко і не завжди можливо.

Можливість використання методів за ціною угоди щодо ідентичних та подібних (аналогічних) товарів вимагає використання копій комерційних документів щодо операцій з ідентичними (однорідними) товарами: контрактів, специфікацій та інвойсів та інших документів щодо операцій, в зв'язку з чим, обумовлена необхідність паперового документообігу за допомогою звичайних каналів зв'язку, доставка яких за запитом зацікавленої митниці може становити більше місяця, що фактично ставить під сумнів доцільність такого підходу. Можливість впровадження нової процедури для прискореною і спрощеною передачі документів або зміна умов застосування методів 2 і 3 задля можливості використання інформації в електронних видах і формах документів при визначенні митної вартості, що отримується за допомогою електронних каналів зв'язку.

Складність в застосуванні методу на основі віднімання вартості полягає в недостатності інформації. Для визначення величини витрат, які необхідно відняти від внутрішньої ціни товару, потрібно володіти статистичною інформацією про середню величину цих витрат в конкретному регіоні. Тому було б доцільним видавати спеціальні періодичні статистичні збірники для митниць (в яких будуть більш детально описані вартість кожного виду товарів і послуг, що надаються). Особливо важливо організувати збір кон'юнктурної інформації про рівень торгових надбавок і доводити її через офіційні джерела, яка б могла прийматися судовими органами як достовірна інформація.

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

Метод на основі додавання вартості виявляється важко застосовним на практиці, так як іноземний виробник не надає в користування декларанта калькуляцію собівартості товару. Це пов'язано з тим, що подібна інформація найчастіше носить конфіденційний характер і являє собою комерційну таємницю.

Верховний Суд України в багатьох своїх постановках визначає, що суди, встановивши факт протиправності рішень митниць про визначення митної вартості товару за тим чи іншим методом, не вправі її підмінити, стягуючи з державного бюджету надмірно сплачену з такої вартості суму ПДВ, фактично визначаючи при цьому інший метод обчислення митної вартості. Так, у справі №21-439а13 Верховним судом України викладено наступну правову позицію: «Питання контролю правильності обчислення декларантом митної вартості, як і визначення методу її обчислення у встановленому законом порядку в разі виникнення обгрунтованого сумніву, відносяться до виключної компетенції митних органів».

Проведений аналіз може бути корисним для усунення проблеми оскарження рішень митниці щодо коригування митної вартості товарів. Скасовуючи рішення митниць про коригування митної вартості товарів адміністративні суди приходять до висновків:

- неприпустимо довільно трактувати норми законодавства, ґрунтуючись на суб'єктивних уявленнях про необхідність і достатність відомостей про ціну угоди;

- встановлені ст. 54 повноваження митниці щодо визначення достатності і достовірності цінової та іншої інформації не дозволяють їй за власним бажанням (бездоказово) коригувати (визначати) митну вартість товарів;

- обов'язок декларанта подавати на вимогу митниці пояснення і додаткові документи виникає лише при наявності розбіжностей, наявних ознак підробки або у випадку, коли документи не містять всіх даних відповідно до обраного декларантом методу визначення митної вартості та при наявності взаємозв'язку між продавцем та покупцем;

- обов'язок декларанта подати додаткові документи для визначення митної вартості може бути на нього покладена тільки щодо документів, якими він реально володіє або повинен їх мати в

силу чинного законодавства або звичаю ділового обороту і які мають значення для митного контролю;

– при здійсненні митного контролю та оформлення митниці не мають права встановлювати вимоги і обмеження, не передбачені актами митного законодавства;

– митниця повинна мати в наявності безумовні докази неможливості застосування основного методу за вартістю угоди щодо ввезених товарів при визначенні їх митної вартості, визначаючи митну вартість відмінним від основного методом.

Аналіз судових рішень, які приймалися протягом 2014-2016 років дозволяє зробити висновок, що причини винесення судових актів не на користь митниць ДФС носять однаковий характер. В цілому всі причини негативних для митниці рішень з питань коригування митної вартості товарів можна розділити на дві групи:

1) ті, які можуть бути вирішені на рівні митниці, - неправомірні дії посадових осіб митниці при прийнятті рішень щодо коригування митної вартості товарів;

2) ті, які можуть бути виключені тільки за умови прийняття заходів на національному рівні, - неприйняття судами доводів митниці про необхідність трактувати положення МКУ з урахуванням наказу ДФС України від 11.09.2015 №689 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб органів доходів і зборів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України», який конкретизує дії посадових осіб митниць в частині контролю митної вартості.

Вирішити проблемну ситуацію, що склалася можна тільки шляхом комплексного вирішення низки гострих проблем, які, як уже зазначалося, присутні в організації контролю за правильністю визначення митної вартості. Конкретизуємо основні з них:

1. Недосконалість законодавства і неоднозначність його тлумачення. Ця проблема є найбільш ваговою та актуальною на сьогоднішній день. Законодавець при створенні того чи іншого нормативно-правового акта ґрунтується на принципі лібералізації, тобто спрощенні норм права, але не в обох напрямках, а лише відносно учасника ЗЕД, часом не замислюючись про те, до чого можуть при-

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

звести такі необдумані дії і які будуть наслідки. Так наприклад, у ст. 267 редакції 2002 року МКУ за наявності достатніх підстав вважати, що пов'язаність осіб вплинула на ціну оцінюваних товарів, митний орган повинен був *повідомити* (за вимогою письмово) про це декларантові та *надати йому можливість для відповіді та доказу відсутності* впливу взаємозв'язку продавця і покупця на ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, тобто декларант був «зобов'язаний довести» правомірність обраного ним методу при визначенні вартості, підтверджуючи це різними документами. При цьому, в новій редакції 2012 року – у ст. 58 зазначено, що декларант «*має право* відповіді та доказу відсутності впливу взаємозв'язку продавця і покупця на ціну», а *орган доходів і зборів повинен надати* декларанту або уповноваженій ним особі свої *письмові обґрунтування*, що такий вплив мав місце. Внаслідок чого, через неоднозначність викладення статті у МКУ обов'язок щодо надання доказів правомірності застосування тих чи інших дій декларанта цілком покладено на органи доходів і зборів. (Ці ж положення викладенні і в п.2(a) статті 1 Угоди про застосування статті VII ГАТТ: "При визначенні того, чи контрактна для цілей параграфу 1, той факт, що покупець і продавець пов'язані між собою в рамках змісту Статті 15, сам по собі не є підставою вважати контрактну вартість неприйнятною. У такому випадку мають бути вивчені обставини навколо продажу і контрактна вартість має бути прийнята за умови, що ці відносини не вплинули на ціну. Якщо в світлі інформації, наданої імпортером або отриманої іншим чином, митна адміністрація має підстави вважати, що відносини вплинули на ціну, вона має повідомити свої підстави імпортеру, а імпортеру має бути надана можливість для відповіді. Якщо імпортер того вимагає, це повідомлення про підстави повинно бути надане в письмовому вигляді.)

При цьому відповідно до пункту 2 (б) статті 1 Угоди про застосування статті VII ГАТТ «При продажу між пов'язаними між собою особами контрактна вартість приймається, а товари оцінюються відповідно до положень параграфу 1, якщо імпортер продемонструє, що така вартість досить наближена до однієї з наступних вартостей, і це відбувається в той же час чи майже в той же час:

(i) до контрактної вартості при продажі непов'язаним покупцям ідентичних або подібних товарів для експорту до тієї ж країни імпорту;

(ii) митної вартості ідентичних або подібних товарів, як це визначено згідно з положенням Статті 5;

(iii) митної вартості ідентичних або подібних товарів, як це визначено згідно з положенням Статті 6».

Відповідно до митного законодавства учасник ЗЕД зобов'язаний визначити і заявити митну вартість товарів на основі достовірної та документально підтвердженої інформації. Разом з тим положення, що визначають критерії оцінки недостовірності заявлених декларантами відомостей про митну вартість в митному законодавстві та інших нормативних документах, що мають юридичну силу, відсутні, що призводить до суб'єктивних оцінок, заснованих на наявних в митницях цінових індикаторах (профілях ризику). Таким чином, інтегрована в технологію контролю митної вартості Система управління ризиками в формі застосування прямих заходів щодо мінімізації ризиків і цінових індикаторів, встановлених відповідними профілями ризиків, створили нову концепцію контролю митної вартості, засновану на суб'єктивних оцінках достовірності.

Вирішення даної проблеми полягає в удосконаленні чинного законодавства у сфері контролю митної вартості, його доповненні та конкретизації, а також в аналізі новоприйнятих нормативно-правових актів, прогнозуванні та моделюванні можливих наслідків, які наступили б після набрання ними чинності, завчасно (до їх опублікування).

2. Міжнародні акти самі по собі не містять обов'язкових умов і вимог до фінансових документів і порядку їх складання.

Наприклад, такий міжнародний акт, як Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі продажу товарів, укладена в м. Відень 11.04.1980, носить лише рекомендаційний, а не обов'язковий характер.

п.3 ст. 31 Закону України «Про міжнародне приватне право» встановлено, що «зовнішньоекономічний договір, якщо хоча б однією стороною є громадянин України або юридична особа України, укладається в письмовій формі незалежно від місця його укладен-

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

ня, якщо інше не встановлено законом або міжнародним договором України». Також у ст. 6 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 №959-ХІІ, Положенні про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів), затверджене наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 № 201 зовнішньоекономічний договір (контракт) укладається суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності або його представником у простій *письмовій* формі, якщо інше не передбачено міжнародним договором України чи законом.

Необхідність письмового фіксування договірних зобов'язань визначена Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», де зазначено, що бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку на підприємстві. Фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, де вказується грошова сума, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку, а тому кожна господарська операція повинна бути *письмово* зафіксована.

Набуття контрактом чинності залежить від волі сторін, що підписали його. Як правило, контракт набуває чинності з дати його підписання (якщо сторони не домовилися про інше), тобто мають бути завірені підписом та печаткою, і вітчизняні учасники ЗЕД це виконують. Щодо іноземної держави невідомо, чи прийнята така норма права в даній країні чи ні, відповідно, з боку іноземного контрагента, зокрема китайського, трапляється, що печатки, а іноді навіть підписи відсутні. Проблема в тому і полягає, щоб визначити: чи дійсно в іноземній державі немає вимог до належного оформлення міжнародних договорів або, що найімовірніше, вітчизняний учасник ЗЕД пред'являє до органу доходів і зборів недійсні документи. Довести в суді, що представлені декларантом документи є недійсними, неможливо, оскільки суд вимагає посилення на правові акти, в яких було б конкретно зазначено, що іноземні контрагенти при укладенні міжнародного договору купівлі-продажу зобов'язані ставити свої підписи і печатку.

Вирішити цю проблему можна шляхом застосування у якості інструменту попередження ризику подання недостовірних документів обов'язкової перевірки в країні експорту документів на автентичність.

3. Розбіжність точок зору з контролю митної вартості між митницями та адміністративними судами. Беручи до уваги, що винесені адміністративними судами постанови, здебільшого, містять негативні для Хмельницької митниці ДФС рішення, а також те, що розгляд справ у вищих інстанціях, як правило, передбачає оцінювання якості доведення правомірності вже прийнятих рішень, то, як правило, кінцевий результат розгляду судових справ залишається незмінним й носить негативний характер для митниці. Аналіз судової практики показав, що кожна постанова касаційної інстанції, що залишає в силі судовий акт про скасування рішення митниці щодо коригування митної вартості, побудована, як правило, на одних і тих же доказах. Наприклад, один з найбільш поширених аргументів суду: «декларантом були представлені всі необхідні документи, що підтверджують правильність визначення митної вартості товару за заявленим ним методом, в зв'язку з цим митний орган неправомірно відмовив у застосуванні обраного декларантом методу визначення митної вартості». Це часто відбувається в зв'язку з нерозумінням судами сутності митного контролю та меж достатності вжитих митницею заходів в частині контролю митної вартості. Список документів для підтвердження митної вартості, визначений п.2 ст. 53 МКУ, помилково розцінюється судом як вичерпний. Але разом з тим п.6 ст. 53 МКУ встановлено, що «Декларант або уповноважена ним особа за власним бажанням може подати додаткові наявні у них документи для підтвердження заявленої ними митної вартості товару». При цьому, не беруться до уваги положення п.5 ст. 53 МКУ, які наділяють орган доходів і зборів правом на запит, крім основних (тобто встановлених МКУ) додаткових документів і відомостей, якщо це необхідно для прийняття рішення про визнання заявленої митної вартості.

Вирішити цю проблему можна спільними зусиллями як судової, так і виконавчої влади. Органам доходів і зборів слід більш професійно і юридично аргументовано доводити свої рішення в суді щодо здійснення коригування митної вартості товарів, а судовим органам бути більш компетентними в питаннях визначення і контролю митної вартості.

4. Відсутність чіткої взаємодії між органами доходів і зборів України і митними органами іноземних держав. Варто відзначити,

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

що укладення двосторонніх угод у сфері взаємного адміністративного сприяння в цілях належного застосування митного законодавства, а також запобігання, розслідування та боротьби з митними правопорушеннями, є рекомендацією ВМО¹. Україною підписано низку двосторонніх угод про взаємну допомогу з 22 із 28 країн ЄС (Австрією, Бельгією, Болгарією, Великобританією та Північною Ірландією, Грецією, Італією, Латвією, Литвою, Нідерландами, Норвегією, Польщею, Румунією, Словаччиною, Словенією, Угорщиною, Францією, Хорватією, Чехією, Естонією, Фінляндією, Німеччиною); країнами – колишніми республіками СРСП (Азербайджаном, Білорусією, Вірменією, Грузією, Казахстаном, Росією, Таджикистаном, Туркменістаном, Узбекистаном), а також з Чорногорією, В'єтнамом, Ізраїлем, Іраном, Йорданією, Китаєм, Кубою, Ліваном, Лівією, Македонією, Молдовою, Сирією, Туреччиною, Сербією. Так, лише 23 травня 2016 року було підписано угоду між Україною та США про взаємну допомогу між митними адміністраціями двох країн.

На прикладі Індії, Єгипту, Південної Кореї можна сказати, що міжнародні угоди України з цими державами щодо двосторонньої взаємодії між митними органами (надання різної інформації в митних цілях) відсутні. Вирішити дане питання можна шляхом укладення на рівні ДФС України угод про інформаційний обмін даними щодо товарів, які переміщуються через митний кордон (їх кількість, вартість, номенклатура, вага тощо). В основу цього рішення має бути покладений принцип попереднього електронного декларування, а інформація повинна надходити не лише від учасників ЗЕД, а й від іноземного митного органу до перетину товарами митного кордону України. Даний інформаційний обмін дозволить своєчасно і оперативно виявити факти недостовірного декларування товарів, тим самим виключивши можливість ухилення недобросовісних учасників ЗЕД від сплати митних платежів шляхом надання недійсних документів. Тільки за потужної інформаційної взаємодії митниць ДФС та іноземних митних органів можна говорити про прозорість кордонів. На сьогодні така взаємодія є недостатньою.

1 Руководство по управлению рисками [Электронный ресурс] / Всемирная таможенная организация, июнь 2003. – С.32. – Режим доступа: http://www.rra.gov.rw/IMG/pdf/1_CV_Handbook_Final_Nov_2012.pdf

Митниці ДФС мають забезпечувати захист митних інтересів, митна безпека, внутрішній ринок, розвиток економіки України, її інтеграція в світовій економіці та протидію митного правопорушень. При пошуку нових джерел додаткових надходжень до бюджету також не треба забувати про контроль обґрунтованості застосування податкових пільг при митному оформленні, боротьбі зі зловживаннями при імпорті нових товарів під виглядом гуманітарної допомоги тощо. Так, у грудні 2016 року ДФС України підтримала пропозицію про значне посилення оподаткування пересилання товарів і особистого ввезення товарів громадянами. Зокрема, практично вся дрібна побутова техніка надходить безпосередньо українському споживачеві без сплати податків. Крім того, є проблема і з прикордонною торгівлею - одні й ті ж громадяни практично щодня перевозять через кордон товари на суму 500 євро. Проте наслідком прийняття запропонованих змін до МКУ буде не тільки підвищення цін для споживачів, але і проблеми з формальностями в питаннях ПДВ. Отже перегляд спеціальних умов для безмитного ввезення повинен відбуватися разом з митною реформою і змінами в митному законодавстві задля недопущення використання можливості імпортувати безмитні товари з недобросовісною метою.

Комплексне вирішення всіх перерахованих проблем призведе до вирішення складної проблеми, яка існує в митницях, – проблеми контролю за правильністю визначення митної вартості товарів. Фіскальна функція сама по собі не повинна бути головною для митниць, так як у них багато інших митних функцій. Митниця повинна застосовувати механізми тарифного регулювання та справляти митні платежі відповідно до чинного законодавства. Але чи не найважливішим є перенесення акцентів в державній фіскальній політиці з орієнтації, насамперед, на наповнення держбюджету на правоохоронну та регулюючу функції. Оскільки митні платежі становлять досить вагомую частку (понад 40%) у доходах державного бюджету, це є яскравим свідченням того, що держава обрала неефективну фінансово-економічну політику, де податки від імпорту порівнянні з податками від внутрішнього виробництва. Це показує, що на тлі колосальної тінізації економіки, влада втратила довіру як громадян так й бізнесу, а в цьому хаосі зарубіжні виробники спокійно захоплюють наші ринки.

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

2.2 Дослідження проблемних питань правозастосовної практики при визначенні та коригуванні митної вартості

Відповідно до ст. 49 МКУ митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари.

Ст. 52 МКУ визначено, що заявлення митної вартості товарів здійснюється декларантом або уповноваженою ним особою під час декларування товарів.

Декларант або уповноважена ним особа, які заявляють митну вартість товару, зобов'язані:

- 1) заявляти митну вартість, визначену ними самостійно, у тому числі за результатами консультацій з митним органом;
- 2) подавати органу доходів і зборів достовірні відомості про визначення митної вартості, які повинні базуватися на об'єктивних, документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню;
- 3) нести всі додаткові витрати, пов'язані з коригуванням митної вартості або наданням органу доходів і зборів додаткової інформації.

Відповідно до ст. 54 МКУ контроль правильності визначення митної вартості товарів здійснюється органом доходів і зборів під час проведення митного контролю і митного оформлення шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості.

За результатами здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів орган доходів і зборів визнає заявлену декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість чи приймає письмове рішення про її коригування відповідно до положень ст. 55 цього Кодексу¹. Відповідний процес у загальному вигляді можна представити наступним чином (рис. 2.2).

При цьому в узагальненні відповідної судової практики ВАСУ наголошується, що правові акти суб'єкта владних повноважень, в тому числі процедурне рішення митного органу про витребування додаткових документів, може бути ухвалене ґрунтуючись лише на

1 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

доказах у справі, а такими доказами передусім є документи, додані до вантажної митної декларації¹.

Рисунок 2.2 - Заявлення та контроль правильності визначення митної вартості товарів

Сам факт того, що рівень задекларованої митної вартості товару значно нижчий за рівень митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, митне оформлення яких вже здійснено, сам собою не може бути підставою для витребування додаткових документів; цей факт є лише підставою для поглибленої перевірки повноти та достовірності документів².

Зокрема, за відповідного спрацювання АСАУР митний орган повинен насамперед здійснити перевірку відомостей, що містяться в документах, що підтверджують заявлену митну вартість, і лише

1 Про Довідку щодо узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року : постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13 березня 2017 р. № 2 (з додатками).

2 Там само.

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

після цього у разі виявлення підстав може витребувати у декларанта додаткові документи³.

У випадку непогодження органами доходів і зборів із задекларованою, суб'єктом ЗЕД, митною вартістю, він визначає її самостійно, у 90% випадків за резервним методом. У переважній більшості таких ситуацій, скоригована митна вартість товарів є вищою за ту, яка була задекларована суб'єктом ЗЕД. Як наслідок, у декларанта виникає обов'язок щодо сплати додаткових сум ПДВ та ввізного мита⁴.

У зв'язку з цим, суб'єкти господарювання звертаються до суду із проханням визнати протиправним та скасувати рішення про коригування митної вартості товарів та картки відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні випуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

Питання, що стосуються визначення та контролю митної вартості досить часто стають предметом судових справ. Відповідно до офіційної статистики щодо судової практики у справах пов'язаних з оскарженням рішень органів доходів і зборів, найбільш часто порушуються спори, що стосуються питання визначення, контролю та коригування митної вартості товарів. Структура спорів з приводу реалізації державної політики у сфері митної справи, які знаходилися на розгляді у місцевих адміністративних судах України у 2014-2015 рр. представлено на рис. 2.3.

Як видно з рис. 2.3 частка судових спорів з приводу оскарження рішень, дій чи бездіяльності щодо коригування митної вартості товарів є найбільшою і становить 52-58%.

Варто зазначити, що в останні роки все частіше судові спори, об'єктом яких є митна вартість товарів, вирішуються на користь суб'єкта ЗЕД. Разом з тим, непоодинокі випадки, коли органи доходів і зборів правомірно приймають такі рішення внаслідок ненадання інформації зовнішньоторговельних та біржових організацій про вартість сировини, висновків про якісні та вартісні характеристики

3 Про Довідку щодо узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року : постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13 березня 2017 р. № 2 (з додатками).

4 Щодо судових спорів стосовно визначення (коригування) митної вартості товарів: лист Міністерства доходів і зборів України N 10441/7/99-99-10-03-01-17 від 07.05.2014 р. URL: <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/gna/4719-10441.html> (дата звернення 18.07.2016).

товару, підготовлених спеціалізованою експертною організацією, калькуляції фірми-виробника, які обґрунтовано запитуються органами доходів і зборів в якості підтверджуючих документів.

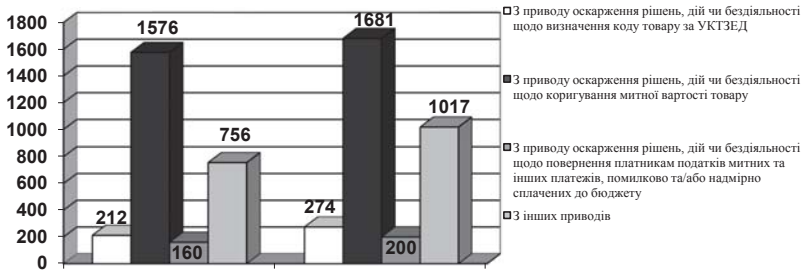

Рисунок 2.3 – Структура спорів з приводу реалізації державної політики у сфері митної справи за 2014-2015 рр.¹

Такі випадки судом розглядаються, як невиконання умов документального підтвердження і достовірності інформації, на якій повинна ґрунтуватися митна вартість товару. При цьому, документи та відомості, які найбільш часто вимагаються органами доходів і зборів, в рамках контролю митної вартості товарів, повинні знаходитися в розпорядженні декларанта відповідно до закону, звичаїв ділового обороту та господарської діяльності, і, отже, можуть бути представлені в органи доходів і зборів. Такими документами є: бухгалтерські документи про оприбуткування товарів; документи, що свідчать про оплату за товари, що ввозяться; інформація про вартість ідентичних / однорідних товарів; калькуляція собівартості ввезеного / реалізованого товару; документи і відомості про фізичні характеристики товарів, що ввозяться та їх ціноутворення; офіційні письмові роз'яснення причин відмінності заявленої митної вартості від цінової інформації митного органу; відомість банківського контролю; пояснення щодо умов продажу, які могли вплинути на вартість угоди; документи і відомості щодо реалізації товарів.

1 Про Довідку щодо узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року: постанова [Пленуму Вищого адміністративного суду України №2 від 13.03.2012 р.]. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vasu.gov.ua/plenum/post_plenum/postanova_plenumu_2_13-03-2017/

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

На користь органів доходів і зборів розглянуто низку судових справ щодо оскарження рішень про коригування митної вартості, підставою для прийняття яких слугувало не врахування в структурі митної вартості всіх складових. Найчастіше складовими, які не були враховані при розрахунку митної вартості є транспортні витрати, винагороди посередникам (експедиторам), витрати на страхування вантажу. У випадках встановлення таких обставин, суди у своїх рішеннях зазначають, що заявлена позивачем митна вартість товарів документально не підтверджена, що є підставою для прийняття рішення про коригування митної вартості товарів.

Дослідження судової практики у справах, пов'язаних з оскарженням рішень органів доходів і зборів у сфері контролю митної вартості, підтвердило твердження, що у більшості випадків судові спори вирішуються на користь суб'єкта ЗЕД, тобто винесені органом доходів і зборів рішення щодо коригування митної вартості визнаються неправомірними. Така ситуація, спричиняє: недоотримання державним бюджетом коштів у зв'язку із зменшенням бази оподаткування; збільшення суми коштів, які можуть бути в подальшому повернуті з бюджету; збільшення суми судових витрат.

Виходячи із вище зазначеного, необхідним є проведення детального аналізу судової практики у справах, пов'язаних з оскарженням рішень органів доходів і зборів у сфері визначення, контролю та коригування митної вартості товарів з метою виявлення основних причин та обставин, на підставі яких суди приймають рішення на користь суб'єкта ЗЕД, а також вироблення рекомендацій щодо посилення доказової бази органів доходів і зборів. З цією метою, було здійснено аналіз 46 судових рішень різних інстанцій за позовами суб'єктів господарської діяльності до органів доходів і зборів (митних органів) про визнання протиправними дій та скасування рішення про коригування митної вартості (дод. В).

В першу чергу проаналізовано, в яких випадках і на яких підставах органи доходів і зборів мають право вимагати від декларанта надання додаткових документів, оскільки при виникненні обґрунтованих підстав у посадової особи щодо достовірності заявленої

митної вартості, витребування додаткових документів є його першочерговою дією.

Згідно ч.3 ст.53 МКУ орган доходів і зборів має право витребувати додаткові документи для підтвердження числових значень елементів митної вартості у випадках зазначених на рис. 2.4¹. Лише виявлення одного або декількох з виключно трьох зазначених вище фактів, є підставою для витребування додаткових документів. Факт того, що рівень задекларованої митної вартості товару значно нижчий за рівень митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, митне оформлення яких вже здійснено, сам собою не може бути підставою для витребування додаткових документів².

Водночас положеннями МКУ визначено ще одну підставу для витребування додаткових документів. Так, у разі якщо орган доходів і зборів має обґрунтовані підстави вважати, що існуючий взаємозв'язок між продавцем і покупцем вплинув на заявлену декларантом митну вартість, декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу органу доходів і зборів, крім документів, зазначених у частинах другій та третій цієї статті, подає (за наявності) додаткові документи³.

У визначеному контексті звертаємо увагу на позицію суб'єкта владних повноважень, згідно з якою при продажу товарів між пов'язаними особами основний метод може використовуватись, якщо декларант доведе, що така вартість є близькою до вартості операції при продажу непов'язаним покупцям ідентичних чи подібних (аналогічних) товарів або митної вартості ідентичних чи подібних (аналогічних) товарів⁴.

1 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

2 Про Довідку щодо узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року : постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13 березня 2017 р. № 2 (з додатками).

3 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

4 Коригування митної вартості товарів [Електронний ресурс] // Офіційне видання Міністерства доходів і зборів України «Вісник Міністерства доходів і зборів». – 2014. – № 8 (8). – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/6675>

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

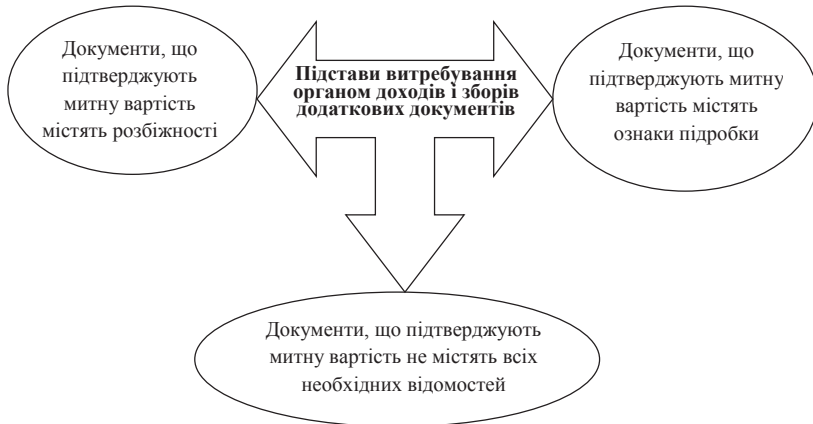

Рисунок 2.4 – Підстави витребування митним органом додаткових документів для підтвердження митної вартості товарів

Проте така позиція суперечить положеннями МКУ, згідно з якими встановлено, що той факт, що продавець і покупець пов'язані між собою особи, сам по собі не може бути підставою для розгляду вартості операції як неприйнятної. У таких випадках необхідно розглянути обставини продажу та прийняти вартість операції за умови, що взаємовідносини покупця і продавця не вплинули на ціну оцінюваних товарів⁵.

За наявності достатніх підстав вважати, що відносини, зазначені у частині дванадцятій цієї статті, вплинули на ціну оцінюваних товарів, орган доходів і зборів повинен надати декларанту або уповноваженій ним особі свої письмові обґрунтування, що такий вплив мав місце⁶. У разі відсутності обґрунтувань з боку органу доходів і зборів необхідно вважати, що взаємовідносини, зазначені у частині дванадцятій цієї статті, не вплинули на ціну оцінюваних товарів⁷.

5 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

6 Там само.

7 Там само.

Таким чином, позиція відповідно до якої декларант зобов'язаний доводити відсутність такого взаємозв'язку як, власне, й обов'язок декларанта доводити правильність визначеної ним митної вартості товару є порушенням презумпції, згідно з якою розмір заявленої митної вартості вважається правомірним, допоки протилежне не буде доведено органом доходів і зборів. Відповідно, тягар доведення неправильності заявленої митної вартості товарів лежить саме на органі доходів і зборів, що підтверджується висновками ВАСУ.

Зокрема, обов'язок доведення того, що пов'язаність між продавцем та покупцем вплинув на митну вартість задекларованого товару, лежить на органі доходів і зборів. У разі якщо орган доходів і зборів не справляється з цим обов'язком, то необхідно вважати, що взаємовідносини, зазначені у ч. 12 ст. 58 МКУ, не вплинули на ціну оцінюваних товарів¹.

Таким чином, обставинами, що можуть бути підставою для оскарження рішення про коригування митної вартості товарів є сама вимога органу доходів і зборів щодо надання додаткових документів, а також відсутність обґрунтованих причин, з яких митна вартість не може бути перевірена органом доходів і зборів на підставі документів, наданих декларантом або уповноваженою ним особою разом із митною декларацією.

Так, законодавством України з питань державної митної справи, зокрема положеннями чинного МКУ, встановлено право кожної особи на оскарження рішення, дії або бездіяльності органів доходів і зборів, їх посадових осіб та інших працівників, якщо вона вважає, що цими рішеннями, діями або бездіяльністю порушено її права, свободи чи інтереси².

Предметом оскарження при цьому визначено, зокрема рішення, тобто окремі акти, якими органи доходів і зборів або їх посадові особи приймають рішення з питань, передбачених законодавством України з питань державної митної справи, а також задовольняють

-
- 1 Про Довідку щодо узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року : постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13 березня 2017 р. № 2 (з додатками)
 - 2 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

скарги, заяви, клопотання конкретних фізичних чи юридичних осіб або відмовляють у їх задоволенні³.

Водночас положеннями МКУ встановлено, що прийняте органом доходів і зборів письмове рішення про коригування заявленої митної вартості товарів має містити інформацію, зокрема щодо права декларанта або уповноваженої ним особи оскаржити рішення про коригування заявленої митної вартості до органу вищого рівня відповідно до глави 4 МКУ або до суду⁴.

Зазначеним положенням кореспондується положення ч. 2 ст. 256 МКУ, згідно з якою у рішенні про відмову у митному оформленні повинні бути зазначені причини відмови та наведені вичерпні роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення. Зазначене рішення повинно також містити інформацію про порядок його оскарження⁵.

При цьому, як відзначає ВАСУ, найбільш численними є справи з приводу оскарження рішень, дій чи бездіяльності щодо коригування митної вартості товару, справи зі спорів з приводу оскарження рішень, дій чи бездіяльності щодо визначення коду товару за УКТ ЗЕД та справи зі спорів з приводу оскарження рішень, дій чи бездіяльності щодо повернення платникам податків митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється митними органами⁶ (рис. 2.5).

Слід зазначити, що у порівнянні 2014 і 2015 років відповідні показники істотних змін не зазнали⁷. Також за результатами проведеного нами аналізу інформації Єдиного державного реєстру судових рішень встановлено, що за 2016 рік судами першої інстанції прийнято 1123 постанови у справах щодо оскарження рішень, дій

3 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

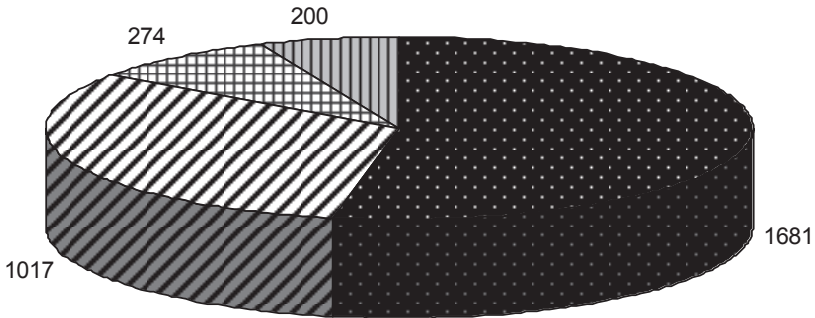
4 Там само.

5 Там само.

6 Про Довідку щодо узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року : постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13 березня 2017 р. № 2 (з додатками).

7 Там само.

чи бездіяльності митних органів щодо визначення митної вартості товару з 2942 постанов у справах з питань митної справи, а судами апеляційної інстанції – 163 постанови з 458 постанов відповідно¹.

- Коригування митної вартості
- ▣ Визначення коду товарів за УКТЗЕД
- ▤ Повернення митних платежів
- ▥ Інші справи

Рисунок 2.5 - Категорії справ на розгляді місцевих адміністративних судів за 2015 рік²

Відзначимо, що порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності органів доходів і зборів, їх посадових осіб та інших працівників до посадових осіб та органів вищого рівня визначає, що органами вищого рівня щодо митних постів є митниці, структурними підрозділами яких є ці митні пости, а щодо митниць, спеціалізованих митних органів,

1 Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua>

2 Про Довідку щодо узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року : постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13 березня 2017 р. № 2 (з додатками)

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

митних організацій - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику³.

Центральний орган має право в порядку контролю за діяльністю підпорядкованих органів доходів і зборів або їх посадових осіб скасовувати або змінювати їхні неправомірні рішення, а також вживати передбачених законом заходів за фактами неправомірних рішень, дій або бездіяльності зазначених органів або осіб⁴. Водночас рішення, дії або бездіяльність органів доходів і зборів або їх посадових осіб можуть бути оскаржені безпосередньо до суду в порядку, визначеному законом⁵.

При цьому, якщо рішення, дії або бездіяльність органу доходів і зборів або його посадової особи одночасно оскаржуються до органу (посадової особи) вищого рівня та до суду і суд відкриває провадження у справі, розгляд скарги органом (посадовою особою) вищого рівня припиняється⁶. Таким чином законодавство з питань державної митної справи визначає адміністративний та судовий порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності органів доходів і зборів, зокрема щодо коригування митної вартості (рис. 2.6).

Разом з тим перед початком процедури оскарження зацікавленій особі слід зважити шанси на позитивне вирішення справи та потенційну вигоду (або ризик додаткових втрат) у разі задоволення скарги (позовних вимог), а також готовність до бюрократично складного, тривалого і часом доволі витратного процесу оскарження. По-перше, слід зважати на належність та повноту доказів, що підтверджують заявлену митну вартість, по-друге доказів та доводів неправомірності рішень, дій та/або бездіяльності органів доходів і зборів.

Враховуючи наявність дискреційних повноважень органів доходів і зборів в частині контролю правильності визначення митної вартості товарів та недосконалість правового регулювання інституту митної вартості, а також практичну відсутність «безболісних» для законослухняних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

3 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

4 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

5 Там само.

6 Там само.

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

механізмів контролю, останні несуть весь тягар доказування правильності визначення митної вартості та оскарження рішень, дій або бездіяльності органів доходів і зборів щодо її коригування.

Рисунок 2.6 - Порядок-схема оскарження рішень про коригування митної вартості

Так, в силу закріпленої у ч. 7 ст. 54 МКУ презумпції відбувся перерозподіл тягара доказування: обов'язок декларанта доводити правильність заявленої митної вартості був замінений на обов'язок органу доходів і зборів доводити неправильність цієї митної вартості. Декларант не зобов'язаний (звільнений від обов'язку) доводити правильність заявленої ним митної вартості: його твердження про розмір митної вартості вважається правомірним, поки протилежне не буде доведено органом доходів і зборів¹.

В адміністративних процедурах із митного контролю та митного оформлення орган доходів і зборів повинен обґрунтувати (до-

1 Про Довідку щодо узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року : постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13 березня 2017 р. № 2 (з додатками)

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

вести) законність свого рішення (у цьому випадку рішення про відмову у митному оформленні); відповідно рішення органу доходів і зборів не може ґрунтуватися на припущеннях, на сумнівах про повноту і достовірність відомостей про заявлену митну вартість товару; висновки цього органу повинні ґрунтуватися на достовірних і вичерпних доказах².

Враховуючи численність зловживань органів доходів і зборів в частині контролю правильності визначення митної вартості товарів та засвідчену практикою неефективність оскарження рішень щодо коригування митної вартості товарів в адміністративному порядку, найбільш дієвим механізмом забезпечення прав і законних інтересів суб'єктів ЗЕД залишається оскарження неправомірних рішень, дій або бездіяльності органів доходів і зборів у судовому порядку.

Так, за даними European Business Association (EBA), отриманими за результатами огляду митної сфери, лише 21% проти 79% митних експертів кажуть, що у випадку суперечки щодо правильності визначення митної вартості приймалися рішення митними органами вищого рівня на користь їхньої компанії. При цьому лише п'ята частина, а саме 26%, експертів кажуть, що їх компанії оскаржували відповідні рішення митних органів у судовому порядку³.

В результаті проведеного аналізу судових справ, в яких розглядалися питання, що стосуються контролю та коригування митної вартості товарів, визначено, що структура підстав для витребування органом доходів і зборів додаткових документів для підтвердження заявленої митної вартості має вигляд представлений на рис. 2.7.

Аналізуючи рис. 2.7 варто зазначити, що найменш часто підставою для витребування додаткових документів органом доходів і зборів для підтвердження митної вартості товарів стає те, що подані декларантом документи, містять ознаки підробки про митну вартість товару (лише у 4,3% судових рішень зазначено таку підставу).

2 Про Довідку щодо узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року : постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13 березня 2017 р. № 2 (з додатками)

3 European Business Association (EBA), Огляд митної сфери: оцінка поточної ситуації в митній сфері за період січень 2015 – червень 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.eba.com.ua/static/indices/customs/EBA_Customs_Index_10-UA_2015.pdf

Дану підставу виявити найважче, оскільки, для цього необхідним є проведення відповідної експертизи (із залученням третіх осіб, тому, що в органах доходів і зборів відсутні відповідні фахівці). Крім того, якщо в посадової особи органу доходів і зборів виник сумнів щодо наявності ознак підробки документів, то під час судового розгляду такий сумнів має бути підтверджено наявністю ініційованого кримінального розслідування.

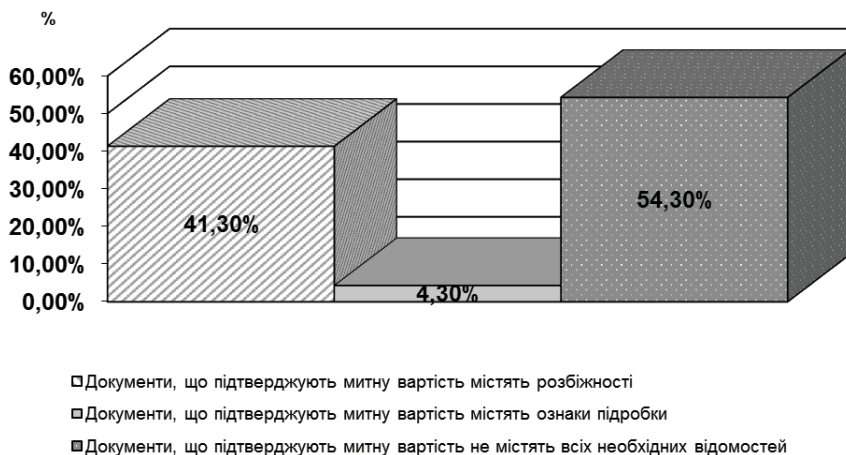

Рисунок 2.7 – Структура випадків при виявленні яких орган доходів і зборів має право на витребування додаткових документів

У більшості випадках причиною, за якою орган доходів і зборів має право на витребування додаткових документів для підтвердження митної вартості товарів, є те, що подані декларантом документи не містять всіх даних, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо ціни, яка була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари. Така ситуація виникає у 54,3% всіх проаналізованих судових рішень.

Проведене дослідження судової практики показує, що найчастіше орган доходів і зборів зазначає про відсутність таких відомостей:

а) специфікації до зовнішньоекономічного контракту, або неможливість віднесення її до конкретного контракту;

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

б) підтвердження транспортних витрат (або ж вони не враховані при визначенні митної вартості товару);

в) платіжних документів, що підтверджують оплату товару, що ввозиться;

г) прайс-листа виробника товару;

г) бухгалтерських даних про оприбуткування і списання з балансу товару;

д) експортної декларації;

е) не пред'явлено декларантом документів, які орган доходів і зборів додатково витребував для підтвердження заявленої митної вартості товарів.

Досить значною, в загальній сукупності, є частка справ, за якими органом доходів і зборів було виявлено, що подані декларантом документи, які підтверджують митну вартість товарів містять розбіжності. Така ситуація спостерігається у 41,3 % справ про визначення, контроль та коригування митної вартості товарів. Прикладами розбіжностей, виявлених органом доходів і зборів, є такі:

– в прайс-листі відсутнє посилання на інвойс, чим унеможливується кореспонденція даних прайс-листа з поставкою товару;

– відповідно до зовнішньоекономічного контракту сплата за товари здійснюється як у вигляді передплати, так і можливе відстрочення платежу та оплата за товар здійснюється згідно інвойсів. У інвойсі, наданому до митного оформлення, відсутні жодні відомості щодо порядку здійснення розрахунку за товари;

– у інвойсі відсутній підпис іноземного контрактоутримувача, а також не однозначно вказано, в яких одиницях виміру визначено ціну товару. У наданих декларантом додаткових документах, а саме у прайс-листі продавця не вказано, за яку саме одиницю виміру визначено ціну товару;

– вага та вартість товарів в інвойсі не відповідає вазі та вартості, які вказані у специфікації до контракту;

– згідно ІНКОТЕРМС при умовах СІР страхування проводиться за рахунок продавця, але до митного оформлення подано страховий сертифікат, в якому страховиком є отримувач товару;

– номер інвойсу відрізняється від того, який зазначено в графі 44 митної декларації країни відправлення;

– кількісна та фактурна вартість товару в інвойсі не відповідає даним заявленим у митній декларації;

– в інвойсі та митній декларації умови поставки указані як FOB, про те в них зазначаються різні місця призначення товарів, що транспортуються.

Проте, у переважній більшості випадків судом не приймаються зазначені вище обставини, як розбіжності у документах, зокрема Вищим адміністративним судом України висловлено свою позицію з цього приводу¹:

– розбіжності, які не вплинули на показник митної вартості, не можуть бути підставою витребування додаткових документів;

– відсутність в інвойсі посилання на додаток до ЗЕД контракту не є розбіжністю;

– відсутність відомостей щодо ціни в одному товаросупровідному документі та наявність цих відомостей в іншому не вважаються розбіжністю;

– підписання інвойсу і ЗЕД контракту різними особами не є розбіжностями за умови наявності відповідних повноважень у осіб-підписантів.

Також, варто зазначити, що досить часто органами доходів і зборів при обґрунтуванні необхідності подання додаткових документів не конкретизовано: які саме обов'язкові документи відсутні, не вказано, в яких саме документах відсутні відомості щодо складових митної вартості, не визначено, які саме відомості або складові митної вартості є непідтвердженими, не вказано, чому з наданих позивачем документів неможливо встановити складові митної вартості, та що саме повинні підтвердити додаткові документи, що є порушенням законодавства та підставою для винесення судового рішення на користь суб'єкта ЗЕД.

Поряд із цим, ВАСУ визначено, що обґрунтованими є сумніви органу доходів і зборів щодо митної вартості товарів у таких випадках²: якщо при поставці на умовах EXW додатково не надано митниці відомостей про вартість навантаження товару, оскільки цей вид умов

1 Огляд останньої судової практики щодо митної вартості. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmp.ua/ua/analytics/court-practice/sudova-praktyka-po-mytunii-vartosti/>

2 Там само.

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

поставки передбачає самостійне вивезення покупцем товару зі складу продавця; вартість товару згідно з умовами ЗЕД контракту визначено залежно від іншого подібного товару того ж виду; якщо умовами ЗЕД контракту передбачено узгодження продавцем цінової політики продавця та його клієнтської бази, що, дійсно, може свідчити про те, що особи є пов'язаними; підприємство декларує аналогічний товар за митною вартістю, суттєво нижчою порівняно з попередніми митними оформленнями; відсутність економічної доцільності (сутності) ЗЕД операцій для підприємства-посередника; дата рахунку-фактури передує даті укладення ЗЕД контракту; зазначення умов поставки DAP (місце призначення в Україні) суперечить самій сутності прайс-листа як пропозицій необмеженому колу покупців.

Варто зауважити, що досить часто органом доходів і зборів приймається рішення про необхідність подання додаткових документів для підтвердження числових значень складових митної вартості товарів на основі спрацювання системи управління ризиками. Серед досліджуваних судових рішень, органом доходів і зборів у 8,6 % випадках зроблено посилання на спрацювання профілів ризику, що стосуються визначення та контролю митної вартості товарів.

У зазначених випадках відбувається спрацювання АСАУР за кодами:

а) «101-1» витребування оригіналів документів, зазначених у митній декларації, або засвідчених в установленому порядку їх копій, якщо законодавством не передбачено подання оригіналів;

б) «102-1» перевірка відповідності відомостей, які містяться в українській митній декларації, відомостям, що містяться у відповідному паперовому примірнику (електронній копії) митної декларації суміжної сторони (книжці МДП);

в) «103-1» перевірка поданих товаросупровідних та товаро-транспортних документів (в тому числі наданих на вимогу органу доходів і зборів) та/або відомостей про них на предмет розбіжностей у відомостях, що зазначені у цих документах, митній декларації чи документах, що її заміщують, їх електронних копіях, розміщених в ЄАІС Держмитслужби;

г) «105-2» контроль правильності визначення митної вартості товарів з коментарем «Можливе зниження митної вартості товару»;

д) «106-2» витребування документів, які підтверджують митну вартість товарів.

Проте, у більшості проаналізованих справ судами зазначається, що дана обставина не може бути підставою для коригування митної вартості, з огляду на наступне: згідно роз'яснень, наданих Міністерством доходів і зборів України у листі від 07.05.2014 № 10441/7/99-99-10-03-01-17, відомості з інформаційних баз даних Міністерства доходів і зборів України мають лише допоміжний інформаційний характер при прийнятті митницею відповідних рішень та з об'єктивних причин не можуть містити усієї інформації, що стосується суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, товарів і умов їх продажу, тому такі дані не можуть мати більше значення, ніж надані декларантом первинні документи про товар¹; згідно з роз'яснень, наданих Міністерством України 05.11.2015 № 31-11320-06-27/34103 «Щодо постанови КМУ від 16.09.2015 № 724 «Про використання у системі управління ризиками орієнтовних показників митної вартості товарів» вбачається, постанова запровадила використання орієнтовних показників митної вартості товарів виключно для аналізу ризиків в системі управління ризиками, яка використовується ДФС України. Невідповідність контрактної вартості імпортованих товарів орієнтовним показникам їх митної вартості не є підставою для коригування митної вартості товарів митницею².

Ще однією підставою для витребування додаткових документів на підтвердження митної вартості товарів, яка, досить часто, зазначається органом доходів і зборів (у 28,3% судових рішень) є те, що заявлена декларантом митна вартість товарів є нижчою у порівнянні з інформацією щодо ідентичних або подібних товарів, яка міститься в базі даних спеціалізованого комплексу Єдиної автоматизованої інформаційної системи «Цінова інформація». Однак, так само, як і у випадку із спрацюванням профілів ризику Системи

1 Щодо судових спорів стосовно визначення (коригування) митної вартості товарів [Електронний ресурс] : лист [Міністерства доходів і зборів України від 07.05.2014 р. N 10441/7/99-99-10-03-01-17]. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/gna/4719-10441.html>

2 Щодо розгляду звернення [Електронний ресурс] : лист [Міністерства фінансів України від 05.11.2015 р. № 31-11320-06-27/34103]. – Режим доступу: <http://www.buhgalteria.com.ua/News/34103.html>

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

управління ризиками судом зазначається, що відомості з інформаційних баз даних мають лише допоміжний інформаційний характер при прийнятті митницею відповідних рішень та з об'єктивних причин не можуть містити усієї інформації, що стосується суб'єктів ЗЕД, товарів і умов їх продажу, тому такі дані не можуть мати більше значення, ніж надані декларантом первинні документи про товар.

У разі наявності у органу доходів і зборів всіх документів, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, ним проводиться контроль правильності визначення митної вартості. Відповідно до частин 2-7 ст. 54 МКУ контроль правильності визначення митної вартості товарів за основним методом – за ціною договору (контракту) щодо товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту (вартість операції), здійснюється органом доходів і зборів шляхом перевірки розрахунку, здійсненого декларантом, за відсутності застережень щодо застосування цього методу, визначених у ч. 1 ст. 58.

За результатами здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів орган доходів і зборів визнає заявлену декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість чи приймає письмове рішення про її коригування відповідно до положень ст. 55 МКУ.

Орган доходів і зборів під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів зобов'язаний³:

1) здійснювати контроль заявленої декларантом або уповноваженою ним особою митної вартості товарів шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості, наявності в поданих зазначеними особами документах усіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари;

2) надавати декларанту або уповноваженій ним особі письмову інформацію про причини, за яких заявлена ними митна вартість не може бути визнана;

3 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

3) надавати декларанту або уповноваженій ним особі письмову інформацію щодо порядку і методу визначення митної вартості, застосованих у разі коригування митної вартості, а також щодо підстав здійснення такого коригування;

4) випускати у вільний обіг товари, що декларуються: у разі визнання митним органом заявленої митної вартості товарів – за умови сплати митних платежів згідно із заявленою митною вартістю; у разі згоди декларанта або уповноваженої ним особи з рішенням митного органу про коригування митної вартості товарів – за умови сплати митних платежів згідно з митною вартістю, визначеною митним органом; у разі незгоди декларанта або уповноваженої ним особи з рішенням митного органу про коригування заявленої митної вартості товарів – за умови сплати митних платежів згідно із заявленою митною вартістю товарів та надання гарантій відповідно до розділу X МКУ в розмірі, визначеному митним органом відповідно до ч. 7 ст. 55.

Орган доходів і зборів з метою здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів має право¹:

1) упевнюватися в достовірності або точності будь-якої заяви, документа чи розрахунку, поданих для цілей визначення митної вартості;

2) у випадках, встановлених МКУ, письмово запитувати від декларанта або уповноваженої ним особи встановлені додаткові документи та відомості, якщо це необхідно для прийняття рішення про визнання заявленої митної вартості;

3) у випадках, встановлених МКУ, здійснювати коригування заявленої митної вартості товарів;

4) проводити в установленому порядку перевірки правильності визначення митної вартості товарів після їх випуску;

5) звертатися до органів доходів і зборів інших країн із запитом щодо надання відомостей, необхідних для підтвердження достовірності заявленої митної вартості;

6) застосовувати інші передбачені МКУ форми митного контролю.

1 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

Рисунок 2.8 – Випадки при яких орган доходів і зборів має підстави для коригування заявленої митної вартості товарів

Ч. 6 ст. 54 МКУ визначено, що орган доходів і зборів може відмовити у митному оформленні товарів за заявленою декларантом митною вартістю виключно за наявності обґрунтованих підстав вважати, що заявлено неповні та / або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі неправильно визначено митну вартість товарів, у випадках представлених на рис. 2.8².

На основі проведеного аналізу судових рішень щодо визначення та коригування митної вартості товарів, визначено, що у 90% справ зазначається, що підставою для коригування органом доходів

2 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

і зборів митної вартості товарів є невідповідність обраного декларантом або уповноваженою ним особою методу визначення митної вартості товару умовам, наведеним у главі 9 МКУ.

Така ситуація, виникає тоді, коли декларант подає декларацію в якій митну вартість товарів розраховано на основі основного (першого) методу, про те орган доходів і зборів відмовляє в прийнятті цієї декларації посилаючись на те, що документи, подані позивачем для митного оформлення товару, є недостатніми чи такими, що у своїй сукупності викликають сумнів в достовірності наданої інформації.

Варто зауважити, що у більшості із розглянутих судових рішень відповідач не може довести наявність причин (відсутність доказів), які виключають використання першого методу, та не встановив жодної із обставин, які унеможливають визначення митної вартості товару за першим методом. В таких випадках, судом зазначається, що рішення органу доходів і зборів, щодо коригування митної вартості товарів, суперечить нормам діючого законодавства, оскільки, відповідно до ч.2 ст. 54 МКУ, контроль правильності визначення митної вартості товарів за основним методом – за ціною договору (контракту) щодо товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту (вартість операції), здійснюється органом доходів і зборів шляхом перевірки розрахунку, здійсненого декларантом, за відсутності застережень щодо застосування цього методу, визначених у ч.1 ст.58 МКУ, а саме¹:

1) немає жодних обмежень щодо прав покупця (імпортера) на використання оцінюваних товарів, за винятком тих, що:

а) встановлюються законом чи запроваджуються органами державної влади в Україні;

б) обмежують географічний регіон, у якому товари можуть бути перепродані (відчужені повторно);

в) не впливають значною мірою на вартість товару;

2) щодо продажу оцінюваних товарів або їх ціни відсутні будь-які умови або застереження, які унеможливають визначення вартості цих товарів;

1 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

3) жодна частина виручки від будь-якого подальшого пере-продажу, розпорядження або використання товарів покупцем не надійде прямо чи опосередковано продавцеві, якщо тільки не буде зроблено відповідне коригування з урахуванням положень частини десятої цієї статті;

4) покупець і продавець не пов'язані між собою особи або хоч і пов'язані між собою особи, однак ці відносини не вплинули на ціну товарів.

Аналіз судових рішень показує, що неподання декларантом або уповноваженою ним особою документів згідно з переліком та відповідно до умов, зазначених у ч. 2–4 ст. 53 МКУ, досить рідко є визначальним у процесі прийняття рішень щодо коригування митної вартості товарі. Проте, в таких випадках, органом доходів і зборів може вимагатися подання наступних відомостей:

- про включення до транспортних витрат витрати на подачу порожнього транспорту;

- про страхування товару, якщо ж воно не здійснювалося орган доходів і зборів зобов'язує декларанта надати документ, що засвідчить відсутність договору страхування на товар;

- щодо витрат на навантаження, перевантаження, розвантаження та обробку товарів (така ситуація виникає тоді, коли за умовами контракту СІФ, ці витрати несе продавець, тобто у ціну товару входить вартість самого товару та витрати на його страхування та поставку до порту призначення);

- про підтвердження числових значень та сплати комісійних покупцем, оскільки згідно зовнішньоекономічного договору комісія за підтвердження акредитиву оплачується за рахунок покупця;

- згідно зовнішньоекономічного договору продавець надає покупцю визначений перелік документів, відповідно до якого покупець повинен отримати прайс-лист, завірений продавцем, при цьому, даний документ не поданий до митного оформлення.

Однак, у судових рішеннях зазначається, що ч. 2 ст.53 МКУ передбачено вичерпний перелік документів, які підтверджують митну вартість товарів, а саме рис. 2.9².

2 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

Під час розгляду судових спорів, що стосуються визначення і коригування митної вартості товарів, судом зазначається, що витребування відмінних від цього переліку документів є не правомірним.

Що стосується таких підстав коригування митної вартості товарів, як «невірно проведений декларантом або уповноваженою ним особою розрахунок митної вартості» і «надходження до органу доходів і зборів документально підтвердженої офіційної інформації органів доходів і зборів інших країн щодо недостовірності заявленої митної вартості», то варто зауважити, що вони досить рідко зазначаються органами доходів і зборів, як основа для прийняття рішення про коригування митної вартості товарів.

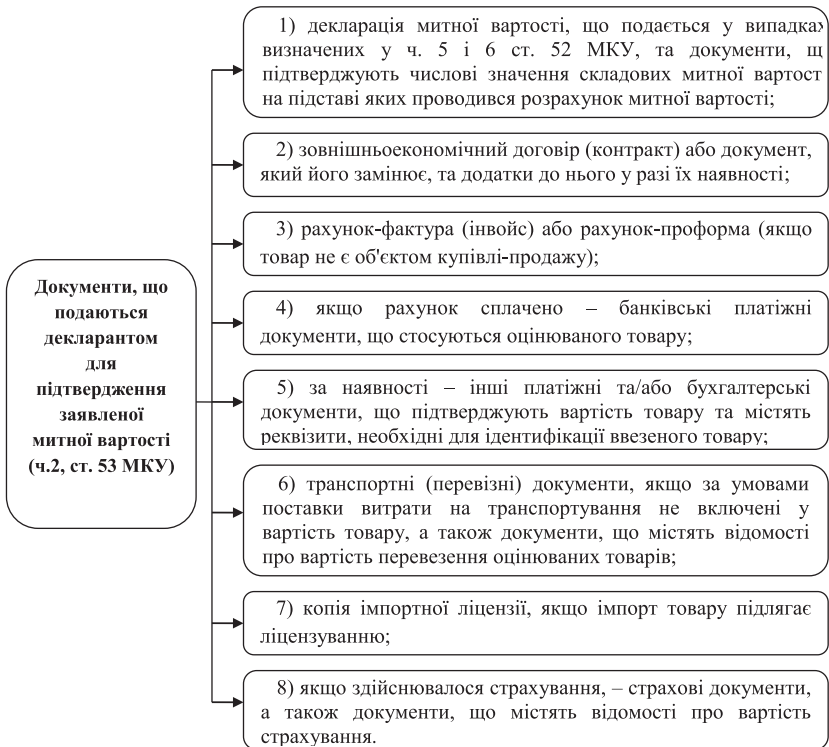

Рисунок 2.9 – Перелік документів, що подаються декларантом для підтвердження заявленої митної вартості

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

Слід зазначити, що у випадках, коли органом доходів і зборів приймається рішення про коригування митної вартості, декларанту має бути надано відомості щодо¹:

1) обґрунтування причин, через які заявлену декларантом митну вартість не може бути визнано;

2) наявну в органі доходів і зборів інформацію (у тому числі щодо числових значень складових митної вартості, митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, інших умов, що могли вплинути на ціну товарів), яка призвела до виникнення сумнівів у правильності визначення митної вартості та до прийняття рішення про коригування митної вартості, заявленої декларантом;

3) вичерпний перелік вимог щодо надання додаткових документів, передбачених ч. 3 ст. 53 МКУ, за умови надання яких митна вартість може бути визнана органом доходів і зборів;

4) обґрунтування числового значення митної вартості товарів, скоригованої органом доходів і зборів, та фактів, які вплинули на таке коригування;

5) інформацію про:

а) право декларанта або уповноваженої ним особи на випуск у вільний обіг товарів, що декларуються:

– у разі згоди декларанта або уповноваженої ним особи з рішенням органу доходів і зборів про коригування митної вартості товарів – за умови сплати митних платежів згідно з митною вартістю, визначеною органом доходів і зборів;

– у разі незгоди декларанта або уповноваженої ним особи з рішенням органу доходів і зборів про коригування заявленої митної вартості товарів – за умови сплати митних платежів згідно із заявленою митною вартістю товарів та надання гарантій відповідно до розділу X МКУ в розмірі, визначеному органом доходів і зборів відповідно до ч. 7 цієї статті;

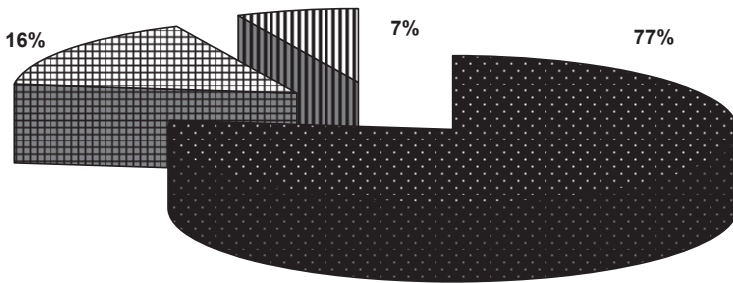
б) право декларанта або уповноваженої ним особи оскаржити рішення про коригування заявленої митної вартості до органу вищого рівня відповідно до глави 4 МКУ або до суду.

1 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

Проте, проведений аналіз судових справ показує, що органом доходів і зборів у більшості випадків не надається така інформація, що дає підстави судам виносити рішення на користь суб'єкта ЗЕД.

Разом з тим, варто зауважити, що досить часто суб'єкти господарювання, звертаються до ВАСУ із оскарженням рішень прийнятих окружними адміністративними та апеляційними адміністративними судами у справах, що стосуються контролю митної вартості. Так, лише у 2015 році ВАСУ розглянуто приблизно 1500 касаційних скарг органів доходів і зборів про перегляд судових рішень в адміністративних справах за позовами суб'єктів господарської діяльності до органів доходів і зборів про визнання протиправними дій, скасування рішення про коригування митної вартості, скасування картки відмови та повернення з державного бюджету надміру сплачених коштів (рис. 2.10).

Комплексний аналіз судової практики у подібних спорах дає підстави стверджувати, що майже в 77 % випадків ВАСУ підтримує позицію окружних адміністративних та апеляційних адміністративних судів щодо визнання протиправними дій органів доходів і зборів, скасування рішення про коригування митної вартості, скасування картки відмови тощо.

■ Підтримано позицію судів щодо визнання протиправними дій органів доходів і зборів, скасування рішення про коригування митної вартості

▣ Судові рішення скасовано частково, а справи направляються на новий розгляд

▤ Дії органів доходів і зборів визнаються правомірними, рішення про коригування законними, а рішення судів - скасовуються

Рисунок 2.10 – Структура винесених рішень ВАСУ щодо перегляду судових рішень в справах що стосуються контролю митної вартості товарів

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

В 16 % адміністративних справ судові рішення скасовуються частково, а справи направляються на новий розгляд. В більшості випадків це пов'язано з процесуальними питаннями здійснення судочинства. І лише в 7 % адміністративних справ ВАСУ дії доходів і зборів визнаються правомірними, рішення про коригування митної вартості законними, а судові рішення – окружних адміністративних судів та апеляційних адміністративних судів – скасовуються в повному обсязі.

На основі проведеного дослідження судової практики у справах, пов'язаних з оскарженням рішень органів і зборів у сфері контролю митної вартості, можна зробити висновок, що у більшості випадків судові спори вирішуються на користь суб'єкта ЗЕД. Основною причиною програшу судових справ органами доходів і зборів є відсутність обґрунтованих доказів вчинення порушення митного законодавства.

Досить часто в результаті програшу митниці ДФС судових справ необхідним є повернення надмірно сплачених митних платежів суб'єктам ЗЕД. Проте, останнім часом збільшилася кількість скарг суб'єктів ЗЕД на дії чи бездіяльність митниць щодо повернення надмірно сплачених митних платежів після скасування судом рішення про коригування митної вартості товарів.

Як свідчить практика, у більшості випадків митниці формально підходять до розгляду заяв платників податків про повернення коштів, сплачених до бюджету на підставі скасованих в судовому порядку рішень органів доходів і зборів й відмовляють у підготовці висновку з таких підстав¹:

- питання повернення коштів не було предметом розгляду судової справи про визнання протиправним та скасування рішення про коригування митної вартості або визначення коду товару;

- митницею подано касаційну скаргу на судові рішення у справі про визнання протиправним та скасування рішення про коригування митної вартості;

- повернення коштів з державного та місцевого бюджетів здійснюється на підставі виконавчих документів виключно органа-

1 Щодо повернення надмірно сплачених митних платежів після скасування судом рішення про коригування митної вартості товарів: лист державної фіскальної служби України N 26593/7/99-99-19-01-01-17 від 04 серпня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/listi/69421.html>

ми Державної казначейської служби України відповідно до постанови КМУ від 03.08.2011 № 845.

Такий підхід до питання повернення надмірно сплачених коштів призводить до виникнення іншої категорії спорів, пов'язаної з оскарженням бездіяльності.

У цій категорії справ за наявності рішень судів, якими визнано протиправними та скасовано спірні рішення митниці про коригування митної вартості товарів та заяви платника податків, поданої до митниці у встановленому порядку, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного суду України доходить висновку, що митниця не виконала процедурних обов'язків щодо алгоритму дій, покладених на неї зазначеними вище порядками, а тому така бездіяльність митного органу є протиправною¹.

Таким чином, необхідним є доопрацювання окремих норм МКУ, які регулюють процедуру контролю митної вартості товарів, а саме: ч. 2, ч. 3 ст. 53; ч. 2, ч. 6 ст. 54; ст. 55. Оскільки, неоднозначне трактування зазначених норм МКУ досить часто стає підставою для винесення судових рішень на користь суб'єкта ЗЕД та повернення з державного бюджету надмірно сплачених митних платежів.

2.3 Доказування у справах про порушення митних правил, порушених по факту заявлення недостовірних відомостей, необхідних для визначенні митної вартості

Інститутам доказування у цивільному, господарському та кримінальному процесах присвячено чимало наукових робіт та досліджень.

Доказування у теорії сучасного митного та адміністративного права в основному характеризується малодослідженістю його предмету; множинністю правового регулювання відносин; відмінністю

1 Щодо повернення надмірно сплачених митних платежів після скасування судом рішення про коригування митної вартості товарів: лист державної фіскальної служби України N 26593/7/99-99-19-01-01-17 від 04 серпня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/listi/69421.html>

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

ми складу осіб, які приймають участь у процесі (в залежності від статті МКУ, за якою складено протокол про порушення митних правил); особливостями юридичного складу митних правопорушень; наявністю законодавчих пробілів та неузгодженостей.

Актуальність дослідження основних засад доказування у справах про порушення митних правил, порушених по факту заявлення недостовірних відомостей, необхідних для визначення митної вартості має важливе методологічне та практичне значення, оскільки встановлення складу митного правопорушення є підставою для притягнення винної особи до адміністративної відповідальності.

Під час здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості органу доходів і зборів надаються такі права: 1) упевнюватися в достовірності або точності будь-якої заяви, документа чи розрахунку, поданих для цілей визначення митної вартості; 2) письмово запитувати від декларанта або уповноваженої ним особи додаткові документи та відомості, якщо це необхідно для прийняття рішення про визнання заявленої митної вартості; 3) здійснювати коригування заявленої митної вартості товарів; 4) проводити перевірку правильності визначення митної вартості товарів після їх випуску; 5) звертатися до органів доходів і зборів інших країн із запитом щодо надання відомостей, необхідних для підтвердження достовірності заявленої митної вартості; 6) застосовувати інші передбачені МКУ форми митного контролю.

Як уже зазначалось, за результатами здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів орган доходів і зборів визнає заявлену декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість чи приймає письмове рішення про її коригування.

У випадку незгоди декларанта або уповноваженої ним особи з рішенням органу доходів і зборів про коригування заявленої митної вартості товарів орган доходів і зборів за зверненням декларанта або уповноваженої ним особи випускає товари, що декларуються, у вільний обіг за умови сплати митних платежів згідно з митною вартістю цих товарів, визначеною декларантом або уповноваженою ним особою, та забезпечення сплати різниці між сумою митних платежів, обчисленою згідно з митною вартістю товарів, визначеною декларантом або уповноваженою ним особою, та сумою митних

платежів, обчисленою згідно з митною вартістю товарів, визначеною органом доходів і зборів, шляхом надання гарантій відповідно до розділу X МКУ.

Протягом 80 днів з дня випуску товарів декларант або уповноважена ним особа може надати органу доходів і зборів додаткові документи для підтвердження заявленої ним митної вартості товарів, що декларуються.

У разі надання декларантом або уповноваженою ним особою додаткових документів орган доходів і зборів розглядає подані додаткові документи і протягом 5 робочих днів з дати їх подання виносить письмове рішення щодо визнання заявленої митної вартості та скасовує рішення про коригування заявленої митної вартості або надає обґрунтовану відмову у визнанні заявленої митної вартості з урахуванням додаткових документів. У такому випадку надана фінансова гарантія відповідно повертається (вивільняється) або реалізується.

Якщо орган доходів і зборів протягом вищезазначеного строку не надає обґрунтованої відмови у визнанні заявленої митної вартості з урахуванням додаткових документів, вважається, що декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість товарів визначено правильно. У такому випадку орган доходів і зборів скасовує рішення про коригування заявленої митної вартості, а надана фінансова гарантія повертається (вивільняється).

Окрім цього, МКУ передбачена ще одна форма контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, яка може бути застосована після випуску товарів у вільний обіг. Мова йде, про проведення документальних невиїзних перевірок, предметом яких є дані про своєчасність, достовірність, повноту нарахування та сплати митних платежів при переміщенні товарів через митний кордон України підприємствами, а також при переміщенні товарів через митний кордон України громадянами з поданням митної декларації, передбаченої законодавством України для підприємств.

Документальна невиїзна перевірка проводиться у разі: 1) виявлення ознак, що свідчать про можливе порушення законодавства України з питань державної митної справи, за результатами аналізу електронних копій митних декларацій, інформації, що стосується товарів, митне оформлення яких завершено, отриманої від суб'єктів

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

зовнішньоекономічної діяльності та виробників таких товарів, з висновків акредитованих відповідно до законодавства експертів; 2) надходження від уповноважених органів іноземних держав документально підтвердженої інформації про непідтвердження автентичності поданих органу доходів і зборів документів щодо товарів, митне оформлення яких завершено, недостовірність відомостей, що в них містяться, а також запитів стосовно надання інформації про зовнішньоекономічні операції, які здійснювалися за участю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності - резидентів України.

Важливо зазначити, що у разі скасування, зміни за результатами документальної перевірки рішень щодо класифікації товарів для митних цілей, або рішень про коригування заявленої митної вартості товарів, дії, вчинені підприємством на виконання таких рішень, не тягнуть за собою застосування штрафних (фінансових) санкцій, нарахування пені, накладення адміністративних стягнень, крім випадків, якщо зазначені рішення були прийняті на підставі поданих підприємством недостовірних документів, недостовірної інформації та/або внаслідок ненадання підприємством всієї наявної у нього інформації, необхідної для прийняття зазначених рішень, що суттєво вплинуло на характер цих рішень.

Орган доходів і зборів може відмовити у митному оформленні товарів за заявленою декларантом або уповноваженою ним особою митною вартістю виключно за наявності обґрунтованих підстав вважати, що заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість товарів, у разі: 1) невірно проведеного декларантом або уповноваженою ним особою розрахунку митної вартості; 2) неподання декларантом або уповноваженою ним особою документів згідно з встановленим переліком, або відсутності у цих документах всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари; 3) невідповідності обраного декларантом або уповноваженою ним особою методу визначення митної вартості товару; 4) надходження до органу доходів і зборів документально підтвердженої офіційної інформації органів доходів і зборів інших країн щодо недостовірності заявленої митної вартості.

У разі якщо під час проведення митного контролю орган доходів і зборів не може аргументовано довести, що заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість товарів, заявлена декларантом або уповноваженою ним особою митна вартість вважається визначеною автоматично.

За дії, спрямовані на неправомірне звільнення від сплати митних платежів чи зменшення їх розміру, а також інші протиправні дії, спрямовані на ухилення від сплати митних платежів ст. 485 МКУ передбачена адміністративна відповідальність.

Такими протиправними діями можуть бути: заявлення в митній декларації з метою неправомірного звільнення від сплати митних платежів чи зменшення їх розміру неправдивих відомостей щодо істотних умов зовнішньоекономічного договору (контракту), ваги (з урахуванням допустимих втрат за належних умов зберігання і транспортування) або кількості, країни походження, відправника та/або одержувача товару, заявлення неправдивих відомостей, необхідних для визначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД та його митної вартості, та/або надання з цією ж метою органу доходів і зборів документів, що містять такі відомості, або несплата митних платежів у строк, встановлений законом, або інші протиправні дії, спрямовані на ухилення від сплати митних платежів, а так само використання товарів, стосовно яких надано пільги щодо сплати митних платежів, в інших цілях, ніж ті, у зв'язку з якими було надано такі пільги.

Санкція ст. 485 МКУ передбачає стягнення у вигляді накладення штрафу у розмірі 300 відсотків несплаченої суми митних платежів¹.

Дана категорія справ розглядаються органами доходів і зборів. Правопорушення відносяться до триваючих, а за конструкцією диспозиції статті є правопорушеннями з формальним складом, оскільки не передбачає обов'язкового настання будь-яких наслідків протиправних дій.

Проаналізувавши положення ст. 10 та 11 Кодексу України про адміністративні правопорушення, можна зробити однозначний висновок, що адміністративні правопорушення з формальним скла-

1 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

дом можуть вчинятися тільки з умисною формою вини, оскільки лише умисна форма вини передбачає ставлення особи до своїх дій².

Окрім цього, п. 6 ст. 69 МКУ передбачено, що штрафи та інші санкції за несплату митних платежів та за інші порушення, виявлені у зв'язку з неправильною класифікацією товарів, застосовуються органами доходів і зборів виключно у разі, якщо прийняте органом доходів і зборів рішення про класифікацію цих товарів у складному випадку було прийнято на підставі поданих заявником недостовірних документів, наданої ним недостовірної інформації та/або внаслідок ненадання заявником всієї наявної у нього інформації, необхідної для прийняття зазначеного рішення, що суттєво вплинуло на характер цього рішення.

Під складним випадком класифікації товару розуміється випадок, коли у процесі контролю правильності заявленого декларантом або уповноваженою ним особою коду товару виникають суперечності щодо тлумачення положень УКТ ЗЕД, вирішення яких потребує додаткової інформації, спеціальних знань, проведення досліджень тощо³.

Таким чином, якщо рішення про визначення коду товару приймалося виключно на підставі висновку спеціального підрозділу з експертного забезпечення митних органів, то висновок про наявність у діях декларанта складу правопорушення може бути зроблений, тільки якщо буде доведено, що декларант подав недостовірні документи або приховав наявні у нього відомості про товари⁴.

За аналізом вищезазначених положень МКУ, постає логічне питання: де межа між прийняттям рішень про коригування митної вартості, про відмову в митному оформленні, про проведення невиїзної документальної перевірки та складення протоколу про порушення митних правил за ст. 485 МКУ.

2 Бартош С. Притягнення до відповідальності за помилку у визначенні коду товару. Новий Кодекс – старі проблеми // Всеукраїнське щотижневе професійне юридичне видання «Юридична газета онлайн». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/mitne-pravo/prityagnennya-do-vidpovidalnosti-za-pomilku-u-viznacheni-kodu-tovaru.html>

3 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

4 Бартош С. Притягнення до відповідальності за помилку у визначенні коду товару. Новий Кодекс – старі проблеми // Всеукраїнське щотижневе професійне юридичне видання «Юридична газета онлайн». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/mitne-pravo/prityagnennya-do-vidpovidalnosti-za-pomilku-u-viznacheni-kodu-tovaru.html>

Відповідаючи на це питання, слід відмітити, що диспозиція ст. 485 МКУ передбачає наявність прямого умислу з відповідною спеціальною протиправною метою дій декларанта або уповноваженої ним особи щодо заявлення неправдивих відомостей та неправомірне звільнення або зменшення від сплати митних платежів, лише за наявності яких особу може бути притягнуто до адміністративної відповідальності.

Наявність спеціальної протиправної мети однозначно вказує на те, що це правопорушення може бути вчинено тільки з умисною формою вини, оскільки на момент подачі декларації декларант повинен усвідомлювати факт заявлення неправдивих відомостей та умисно бажати, щоб заявлені ним неправдиві дані вплинули на розмір митних платежів, які йому доведеться сплатити за митне оформлення задекларованого ним товару.

Чи не найбільш спірним залишається питання встановлення наявності вини декларанта у неправильній класифікації задекларованого товару згідно з УКТ ЗЕД. Ще задовго до прийняття нового МКУ Державна митна служба України надала роз'яснення (лист ДМСУ від 31.03.2009 №11/1- 10.20/2838-ЕП), що сам по собі факт зазначення у ВМД (митній декларації) неправильного коду товару за УКТ ЗЕД і корегування розміру нарахованих митних платежів не може бути підставою для складання протоколу про порушення митних правил.

Висновок про виявлення факту порушення митних правил, що відповідно є підставою для порушення справи про порушення митних правил, повинен робитись виключно за умови достатності даних, що вказують на наявність складу правопорушення, елементом якого є вина суб'єкта.

Такі дані можуть бути отримані тільки за результатами всебічного аналізу обставин митного оформлення і ретельної перевірки дій під час цього процесу як з боку декларанта, так і з боку працівників митного органу, що беруть у ньому участь¹.

1 Бартош С. Притягнення до відповідальності за помилку у визначенні коду товару. Новий Кодекс – старі проблеми // Всеукраїнське щотижневє професійне юридичне видання «Юридична газета онлайн». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/mitne-pravo/prityagnennya-do-vidpovidalnosti-za-pomilku-u-viznachenii-kodu-tovaru.html>

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

Таким чином, встановити наявність складу митного правопорушення, відповідальність за яке передбачена ст. 485 МКУ можливо за допомогою доказування.

В МКУ² та Кодексі України про адміністративні правопорушення³ не закріплено поняття «доказування» та не розкривається його сутність.

Відсутній єдиний підхід до визначення «доказування» й у теорії доказового адміністративного та митного права.

У науці поширеною є думка, що процес доказування – це діяльність, пов'язана зі збиранням, перевіркою й оцінкою доказів. Кожний з названих елементів одні автори вважають окремими етапами доказування⁴, інші – взаємозалежними елементами даної діяльності^{5,6}.

Говорячи про процес доказування у справах про порушення митних правил, можна сказати, що лише його окремі аспекти врегульовані нормами МКУ⁷ та Кодексом України про адміністративні правопорушення⁸, іншими підзаконними нормативно правовими актами.

Так, ст. 495 МКУ розкриває поняття «докази у справі про порушення митних правил», під яким слід розуміти будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку встановлюються наявність або відсутність порушення митних правил, винність особи у його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи⁹.

2 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

3 Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80732-10/print1475515762896535>

4 Белкин Р.С. Собрание, исследование и оценка доказательств. Сущность и методы. – М, 1966. – 295 с.

5 Теория доказательств в советском уголовном процессе / Отв. ред. Н. В. Жогин. – М., 1973. – 736 с.

6 Малюга Р.В. Доказування в кримінальному процесі: проблеми визначення структурних елементів / Р. В. Малюга // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. - 2013. - Вип. 11. - С. 280-283. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlubp_2013_11_71

7 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

8 Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80732-10/print1475515762896535>

9 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

Первинним та необхідним елементом доказування у справах про порушення митних правил є збирання доказів.

Суть збирання доказів по різному визначається науковцями. Одні вважають, що це діяльність по виявленню, фіксації, вилученню і збереженню різних доказів¹. Інші розуміють його як виявлення, збирання, фіксацію і дослідження доказів^{2,3}. Існує точка зору, яка полягає в тому, що пошук і виявлення доказів, а також їхнє закріплення (фіксація) складають самостійні стадії процесу доказування⁴. В процес збирання доказів також включають їх виявлення, збирання і закріплення⁵. Збирання доказів розглядають як виявлення доказів, їх розгляд та процесуальне закріплення⁶. Під збиранням доказів розуміють пошук, виявлення доказів і отримання інформації, яка в них міститься⁷, або як пошук сприйняття і закріплення доказової інформації^{8,9}.

Докази у справах про порушення митних правил можуть бути встановлені: 1) протоколом про порушення митних правил, протоколами процесуальних дій, додатками до зазначених протоколів; 2) поясненнями свідків; 3) поясненнями особи, яка притягується до відповідальності; 4) висновком експерта; 5) іншими документами (належним чином завіреними їх копіями або витягами з них) та інформацією, у тому числі тими, що перебувають в електронному вигляді, а також товарами - безпосередніми предметами порушення митних

- 1 Тертышник В. М., Слинько С. В. Теория доказательств: Учебное издание. – Харьков: Арсис, 1998. – 256 с.
- 2 Михайловская И.Б. Настольная книга судьи по доказыванию в уголовном процессе/ И.Б.Михайловская – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 192 с.
- 3 Карнеева Л.М. Доказательства и доказывание в уголовном процессе. Учебное пособие / Л.М.Карнеева. – М.: Юрид.лит. 1994. – 193 с.
- 4 Ларин А.М. Работа следователя с доказательствами / А.М.Ларин. – М., 1966. – 121 с.
- 5 Терзиев Н.В. Лекции по криминалистике / Н.В.Терзиев. – М. 1952. – 113 с.
- 6 Роганов С.А. Расследование преступлений в сфере нетрадиционного наркобизнеса. / С.А.Роганов. – М.: Юрид. центр Пресс, 2005. – 549 с.
- 7 Щербина Л.І. Взаємодія органів досудового слідства з оперативними підрозділами в системі Служби безпеки України при розслідуванні кримінальних справ: Навч. посібник/ Л.І. Щербина – К: НА СБ України, 2005. – 247 с.
- 8 Там само.
- 9 Малюга Р.В. Доказування в кримінальному процесі: проблеми визначення структурних елементів / Р. В. Малюга // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. - 2013. - Вип. 11. - С. 280-283. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlubp_2013_11_71

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

правил, товарами із спеціально виготовленими сховищами (тайниками), що використовувалися для приховування безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, транспортними засобами, що використовувалися для переміщення безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України¹⁰.

Кодексом України про адміністративні правопорушення передбачений у порівнянні з МКУ дещо деталізований та розширений перелік шляхів встановлення доказів у справах про адміністративні проступки, зокрема, у Кодексі зазначається, що докази можуть бути встановлені ще й показаннями потерпілих, технічними приладами та технічними засобами, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, чи засобами фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, які використовуються при нагляді за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами¹¹.

З метою отримання доказів, необхідних для правильного вирішення справи про порушення митних правил, проводяться процесуальні дії, до яких законодавець відносить: 1) складення протоколу про порушення митних правил; 2) опитування осіб, які притягаються до адміністративної відповідальності за порушення митних правил, свідків, інших осіб; 3) витребування документів, необхідних для провадження у справі про порушення митних правил, або належним чином завірених їх копій чи витягів з них; 4) тимчасове вилучення товарів, транспортних засобів та документів на них; 5) митне обстеження; 6) пред'явлення товарів, транспортних засобів

10 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

11 Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80732-10/print1475515762896535>

і документів для впізнання; 7) експертиза; 8) взяття проб та зразків для проведення дослідження (аналізу, експертизи)¹.

Витребування - це звернення з вимогою (проханням) про добровільне надання документів, або належним чином завірених їх копій чи витягів з них, які мають значення для здійснення провадження у справі про порушення митних правил. Витребування доказів може бути здійснено у формі звернення, доручення, клопотання, запиту, заяви, клопотання, для захисника – адвокатського запиту, тощо.

Часто трапляються випадки виявлення органами доходів і зборів доказів, необхідних для доведення вини осіб, у справах за ст. 485 МКУ. Така ситуація має місце, коли справжні документи на товар пересилаються окремо від товару міжнародними поштовими відправленнями. В межах взаємодії між територіальними органами ДФС України відбувається обмін інформацією.

Наприклад, працівниками Міжрегіональної митниці ДФС при проведенні контрольних заходів на митному посту «Спеціалізований» Київської міської митниці ДФС при проведенні митного огляду міжнародного експрес-відправлення документального характеру, які надійшли із Індії на адресу одного із київських підприємств, виявлено пакет документів на товар «біаксеально орієнтована поліпропиленова плівка», який був ввезений за попередньою митною декларацією через Одеську митницю ДФС.

Товар був пред'явлений до митного оформлення в Київській міській митниці ДФС, його фактурна вартість відповідно до поданих до митного контролю документів складала 58535 доларів США.

При порівнянні даних, зазначених в документах в експрес-відправленні, з документами, на підставі яких товар був переміщений через митний кордон України і пред'явлений до митного контролю та оформленню, було встановлено, що вони стосуються однієї партії товарів.

Відповідно до виявлених документів фактична вартість товару складає \$76802, чи 2 034173 грн. по курсу Національного банку України².

1 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

2 Таможеники перехватили контрабанду плівки стоимостью 2 млн. грн. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hubs.ua/authority/tamozhenniki-perehvatili-kontrabandu-plenki-stoimost-yu-2-mln-grn-109360.html>.

РОЗДІЛ 2. Оскарження рішень про коригування митної вартості товарів як стрес-тест інституту митної вартості в Україні

Важливо відмітити, що навіть коли є очевидний факт, що має місце порушення митного законодавства за фактом заявлення неправдивих відомостей з метою ухилення від сплати митних платежів, не завжди вдається довести вину декларанта, або уповноваженої ним особи, які, як правило стверджують, що їм не було відомо про існування таких документів і вони направлялись не на їх ім'я та адреси.

Важливим елементом доказування є зберігання доказів.

МКУ передбачено обов'язок декларанта або уповноваженої ним особи зберігати документи, відомості про які зазначені в митній декларації протягом не менше ніж 1095 днів.

Декларант та уповноважена ним особа несуть установлену цим Кодексом та іншими законами України відповідальність за подання недостовірних відомостей, внесених ними до митної декларації, за знищення або втрату документів, відомості про які зазначені в митній декларації, до закінчення строку зберігання³.

Закріпивши обов'язок декларанта або уповноваженої ним особи визначений термін зберігати документи, відомості про які зазначені в митній декларації та визначення відповідальності за їх втрату є дієвою гарантією можливості притягнення особи до відповідальності з плином часу, у випадку наприклад, одержання інформації від правоохоронних органів іноземних країн, якою буде підтверджено факт вчинення правопорушення за ст. 485 МКУ або в результаті встановлення фактів порушення, виявлених за результатами проведення невіїзних документальних перевірок.

Інше питання: наскільки добросовісно цього обов'язку дотримуються декларанти та уповноважені ним особи на практиці.

Таким чином, збирання доказів у справах про порушення митних правил можна охарактеризувати як діяльність суб'єктів доказування по виявленню, витребуванню, отриманню, закріпленню та збереженню доказів, здійснювану у встановленому законом порядку.

Кожен етап доказування у справах про порушення митних правил має важливе значення в досягненні кінцевої мети, яка полягає у становленні істини.

3 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

Перевірка доказів – це діяльність суб'єктів доказування із аналізу та дослідження змісту кожного доказу з позицій його повноти, несуперечності, логічної послідовності, порівняні з іншими доказами та встановлені достовірності зібраних доказів.

Оцінка доказів є тим елементом доказування у справах про порушення митних правил, який характеризується в основному суб'єктивністю, оскільки оцінка доказів здійснюється посадовою особою органу доходів і зборів за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному дослідженні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом та правосвідомістю.

Відтак, у МКУ та в Кодексі України про адміністративні правопорушення критеріїв належності та допустимості доказів, що може призводити до неправильного розгляду справи про митне правопорушення. Тому дане питання підлягає нагальному вирішенню шляхом внесення відповідних змін в МКУ або/та Кодекс про адміністративні правопорушення.

Підсумовуючи вищенаведене, важливо відмітити, що документи та відомості, які були зібрані органом доходів і зборів на етапах здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів та пост-аудиту можуть стати важливими доказами, у разі порушення провадження у справах про порушення митних правил за ст. 485 МКУ.

Основною складністю в доказуванні у справах про порушення митних правил за ст. 485 МКУ є встановлення та доведення прямого умислу та мети заявлення декларантом або уповноваженою ним особою недостовірних відомостей, необхідних для визначення митної вартості та процедура отримання таких доказів, які як правило, перебувають у володінні суб'єктів інших держав.

У зв'язку з чим, необхідно удосконалювати та налагоджувати інформаційне міжнародне співробітництво з найбільшими торговельними партнерами.

РОЗДІЛ 3.

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ЗМІН ІНСТИТУТУ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ЗА СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ

3.1 Діалектика інституту митної вартості: досвід митного адміністрування щодо митної вартості товарів та безпекові пріоритети

В умовах глобалізації рівень розвитку економіки та добробуту населення залежать не лише від ефективності внутрішньої економічної політики держави, а й від чинників глобального характеру, що активно впливають на них. Однією з важливих передумов соціально-економічного розвитку країни є наявність системи регулятивних важелів захисту економічних інтересів держави.

Під економічною безпекою держави, здебільшого, розуміють стан економічного забезпечення національної безпеки держави, певні заходи, спрямовані на постійний та стабільний розвиток економічної системи держави, що включає механізм протистояння зовнішнім загрозам. Відтак, економічну безпеку держави слід розглядати як комплексну систему, яка включає в себе певні елементи і напрями. Митна безпека як складова економічної безпеки держави є комплексом (системою) ефективних економічних, правових, політичних та інших заходів держави і суспільства із захисту інтересів (у тому числі інтересів власності) народу та держави в зовнішньоекономічній сфері¹.

Забезпечення економічної безпеки як основної складової національної безпеки держави взагалі входить до складу основних функцій держави і залежить від внутрішніх і зовнішніх умов. Економічна безпека виражається не тільки в захищеності національ-

1 Актуальні питання теорії та практики митної справи : монографія /за заг. ред. І. Г. Бережнюка. – Хмельницький : ПП Мельник А.А., 2013. – 428 с.

них інтересів держави, але й у готовності та здатності інститутів влади створювати механізми захисту національних інтересів у галузі економіки, підтримки соціально-політичної стабільності суспільства. Загрози економічній безпеці різнопланові. Економічна безпека держави пов'язана як із внутрішніми, так і зовнішніми проявами функціонування держави, її станом і відповідністю встановленим нормам і правилам, що діють у країні на кожному конкретному етапі¹.

На сьогоднішній день у забезпеченні економічної безпеки держави найважливішу роль відіграє митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Одним із основних напрямів митного-тарифного регулювання є забезпечення повноти справляння митних платежів під час здійснення зовнішньоекономічних операцій та їх своєчасне перерахування до бюджету. Важливою складовою митно-тарифного регулювання товарів є митна вартість. Від ефективності адміністрування митної вартості товарів залежить рівень надходжень митних платежів до бюджету, які забезпечують економічну безпеку держави. Оскільки митна вартість товару виступає базою при митному оподаткуванні та від її достовірного визначення залежить, зрештою, фінансове благополуччя країни. Митна вартість товару виступає важливим і потужним фіскальним елементом, від якого, у тому числі, залежить поточний фінансовий стан національної економіки².

Таким чином, варто відмітити, що саме безпекова функція митної вартості на сьогодні є найбільш пріоритетною й вагомою у механізмі здійснення митної справи в розвинутих країнах. Враховуючи вищенаведене в контексті реформування вітчизняної митної сфери доцільним є дослідження зарубіжного досвіду функціонування інституту митної вартості.

1 Березнюк І.Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти: монографія / І.Г. Березнюк. – Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2009. – 543 с.

2 Борисенко О.П. Удосконалення державних механізмів управління митними ризиками при реалізації зовнішньоекономічної політики [Електронний ресурс] / О.П. Борисенко // Наукові праці. Державне управління. – 2012. – Випуск 190. Том 202. – С. 158-163. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/governmgmt/2012/202-190-26.pdf>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Так, нормативно-правовою базою регламентування питань визначення, коригування й контролю митної вартості товарів у ЄС є МКЄС (Регламент 952/2013), Модифікований МКЄС та Керівництво з визначення митної вартості, в основу яких покладено реалізацію ст. VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) із врахуванням напрацювань, що здійснювались на її базі.

Варто зазначити, що відповідно до статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі за основу для нарахування податків при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності є «дійсна вартість», під якою розуміють ціну, за якою в час та місці, що визначені законодавством країни-імпортера, ідентичний або аналогічний товар продається чи пропонується до продажу за умов вільної конкуренції. Зазначені положення набули подальшого розвитку на Паризькій конференції країн-учасниць Європейської програми взаємодопомоги, яка відбулась у вересні 1947 р. й передбачала формування дослідницької групи, що розробила угоду про митну вартість. Ця угода ґрунтувалась на теоретичній сутності поняття «вартість» та «брюссельській дефініції з митної вартості». Брюссельська дефініція, або «норма про митну вартість», виявилась настільки складною для практичної реалізації, що навіть держави з добре організованими митними системами мали значні труднощі в її втілення в життя. З цієї причини в межах Токійського раунду ГАТТ було розроблено новий метод вартісного оцінювання, так званий Кодекс ГАТТ про митну вартість, який став складовою частиною діючого митного права ЄС.

З точки зору європейського законодавства у сфері здійснення митної справи, митна оцінка використовується для визначення вартості товарів, коли вони ввозяться на територію ЄС під однією із митних процедур, зокрема, імпорту, експорту, складування і переробки або ж знаходяться під митним контролем. Митна вартість є основою для визначення правильності нарахування мита. Здебільшого, мита стягуються як відсоток від вартості імпортованого товару.

Відповідно до європейського митного законодавства для визначення митної вартості товарів використовуються наступні 6 методів:

- 1) метод вартості угоди;

- 2) вартість угоди з ідентичними товарами;
- 3) вартість угоди аналогічних товарів;
- 4) дедуктивний метод;
- 5) розрахунковий метод;
- 6) резервний метод.

Зазначені методи повинні використовуватись у чіткій послідовності від першого до шостого, проте, імпортери можуть самостійно визначати порядок застосування четвертого та п'ятого методів. МКЄС передбачено можливість використання спрощеної процедури визначення митної вартості для імпортерів фруктів та овочів, що відносять до категорії швидкокопсувних. При цьому, митна вартість таких категорій товарів визначається на основі цін за 100 кг товару нетто, які щоденно розміщуються на офіційних сайтах уповноваженими в межах ЄС маркетинговими центрами.

Відповідно до МКЄС митна вартість товару, що імпортується – це ціна, фактично сплачена або яка підлягає сплаті при його реалізації для експорту на митну територію Співтовариства, а тому, найбільш поширеним й першочерговим методом визначення митної вартості є метод вартості угоди, який ґрунтується на використанні рахунка – фактури. Даний метод застосовується за умов дотримання наступних умов:

- 1) не існує обмежень на розпорядження або використання товару покупцям, крім тих, що передбачені законом;
- 2) є обмеження географічної зони, в якій товар може бути перепроданий;
- 3) не існує причин, що робить продаж товару або визначення ціни товару неможливим;
- 4) наступні перепродаж або використання товару ніяким чином, повністю або частково, прямо або опосередковано не пов'язані з інтересом продавця;
- 5) продавець і покупець не пов'язані між собою або, якщо й пов'язані, то це ніяким чином не впливає на ціну товару. Відповідно до митного законодавства ЄС, пов'язаними між собою особами вважаються:

– директори та їх представники, що беруть участь в роботі один одного;

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

- юридичні особи, що визнані партнерами;
- роботодавець та працівник;
- будь-яка третя особа, що прямо або опосередковано володіє або контролює 5% чи більше акцій обох учасників зовнішньоекономічної операції;
- якщо одна з осіб прямо чи опосередковано контролює іншу;
- обидві особи прямо чи опосередковано контролюються третьою особою;
- дані особи є членами однієї сім'ї.

У випадку, коли одна особа є агентом, дистриб'ютором або концесіонером іншої особи, вони можуть не визнаватися пов'язаними між собою.

Під товарами розуміються тільки речі (уречевлені продукти), при цьому, нематеріальні цінності, такі як права користування, послуги, «ноу-хау» і т.п. товарами не вважаються. Якщо нематеріальні цінності втілені в матеріальні предмети (музика на диску, кінострічки у записі, програмне забезпечення і т. п.), необхідно визначити, чи можуть матеріальні та нематеріальні об'єкти бути розділені з метою здійснення митного оцінювання. Якщо ж матеріальні об'єкти можуть бути використані тільки з нематеріальними цінностями, вартість операції складатиметься із обох елементів.

Ціною, фактично сплаченою або тією, що підлягає сплаті за товар (ціною угоди), вважається сума платежу, здійсненого (або такого, що має бути здійсненим) покупцем на користь продавця за імпортований товар; ціна угоди включає в себе усі платежі, що є умовами продажу імпортованих товарів, здійснені покупцем як на користь продавця, так і третьої сторони. Платіж не обов'язково повинен бути здійснений у вигляді переказу коштів, він може бути сплачений акредитивом або цінними паперами прямо або опосередковано.

Деякі види діяльності, що здійснюються покупцем за свій рахунок, такі, як маркетингова або рекламна, не вважаються непрямими платежами продавцю, навіть якщо така діяльність приносить йому дохід або здійснюється за згодою з продавцем, а тому, вартість подібних заходів не включається в митну вартість імпортованого товару.

Судова практика ЄС доповнює умови митного законодавства стосовно застосування першого методу визначення митної вартості. Митна вартість повинна визначатися із врахуванням умов кожної конкретної угоди, навіть якщо вони не відповідають звичній торговій практиці. Ціна сплачується особі, доміцільованій на митній території ЄС, або тій, що здійснює постійну діяльність в його межах. При цьому, не допустимою є зміна ціни угоди декларантом після подання митної декларації.

В ціну угоди для імпортованих товарів повинні включатись наступні складові (за умови, що вони сплачуються покупцем, але не включаються в ціну, фактично сплачену або ту, що підлягає сплаті за товар), зокрема:

- комісійні й брокерські збори, крім комісійних за покупку;
- вартість контейнерів та упаковки, крім контейнерів, які можуть бути використані повторно і оформляються окремо від товару;
- додаткові витрати: товари і послуги, що постачаються прямо або опосередковано покупцям безкоштовно чи зі знижкою з метою використання їх для виробництва товарів, призначених для експорту, у тому числі: інструменти, шаблони, кліше, матеріали, комплектуючі, мастила, інженерні, дизайнерські, планово-проектні роботи;
- ліцензійні збори, крім зборів за право відтворення імпортованих товарів у ЄС; ліцензійні збори включають оплату за використання патентів, моделей, ноу-хау, торгових марок, авторських прав та ін.;
- доходи від перепродажу та використання імпортованих товарів, що прямо або опосередковано надходять до продавця;
- транспортування, страхування, завантаження-розвантаження, догляд за товаром, пов'язані з переміщенням товару митною територією ЄС. Тобто базою для митної вартості в ЄС є ціна CIF, що відповідає принципам СТО в частині митного оцінювання.

МКЄС також визначено витрати, що не включаються до митної вартості за використання першого методу. Такі витрати повинні бути обов'язково вказані окремо від ціни угоди. До них відносяться:

- транспортування по митній території ЄС;
- монтаж, збірка, догляд, технічне обслуговування;

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

- відсотки за фінансовими зобов'язаннями, якщо вони не перевищують середній рівень їх фінансування в країні;
- збори за право відтворення товару в ЄС;
- комісійні за придбання, тобто плата покупця своєму агенту за представництво при купівлі товару;
- імпорتنі збори та інші платежі, що сплачуються у ЄС при імпорті або продажі товару; те ж стосується податків в країні походження або експорту;
- складування і зберігання товару на митному складі, вільному складі та вільній зоні.

Як уже зазначалось, перший є основним методом для визначення митної вартості товарів у ЄС, при цьому, за основу розрахунку приймаються трансфертні ціни, за якими економічні оператори визначають вартість товарів або нематеріальних активів чи ж надають послуги в межах зовнішньоекономічних операцій. Окрім того, у європейських країнах передбачено можливість укладання усних договорів між продавцем та покупцем. У такому випадку при контролі митної вартості товарів митними органами здійснюється пошук альтернативних доказів, зокрема, звітів про ділові зустрічі, протоколи нарад, листування між учасниками зовнішньоекономічних операцій та письмові пояснення від сторін усного договору.

У випадках, коли митна вартість не може бути визначена за методом вартості угоди, МКЕС визначено кілька послідовних методів, які можуть застосовуватися до того часу, поки не буде визначена кінцева митна вартість за одним з можливих методів.

Другим є метод вартості угоди з ідентичними товарами, що передбачає визначення митної вартості як вартості операцій з ідентичними товарами, що були ввезені або ж експортовані з території ЄС приблизно у той же час, що й оцінювані товари. При цьому, під ідентичними товарами прийнято розуміти предмети виготовлені у тій же країні, з однаковими фізичними й якісними характеристиками, проте, вони можуть мати незначні зовнішні відмінності.

У випадку, якщо аналогічних операцій протягом визначеного періоду не здійснювалось, то за основу, для визначення митної вартості, можуть бути використані операції з ідентичними товарами, навіть якщо їх кількість суттєво відрізняється від тієї, що транспор-

тується. При цьому, роблять відповідні коригування, що враховують відмінності між здійснюваними операціями, зокрема, такі, як кількість одиниць товару в партії, спосіб транспортування, страхові збори та ін. Кожне з таких коригувань повинно бути документально підкріплене.

Третім методом є «вартість угоди аналогічних товарів», що передбачає визначення митної вартості як вартості угоди аналогічних товарів, проданих в ЄС, які перевозяться приблизно у той же час, що й оцінювані товари. Під аналогічними товарами розуміють товари, виготовлені у тій же країні, що мають схожі характеристики і компоненти (матеріали), які дозволяє їм виконувати такі ж функції і бути комерційно взаємозамінними, враховуючи їх якість, репутацію й торгівельну марку. Принцип визначення митної вартості абсолютно не відрізняється від того, що передбачений методом «вартість угоди ідентичних товарів».

Четвертим методом є дедуктивний, який передбачає визначення митної вартості на основі ціни одиниці товару, за якою вона буде реалізована в ЄС. За орієнтир можуть бути обрані ідентичні або аналогічні товари. При цьому, обов'язковим є дотримання умови про не пов'язаність сторін.

За цим методом, митна вартість включає ціну з урахуванням наступних відрахувань:

- комісій, що, як правило, виплачуються або узгоджені до оплати чи ж пов'язані із загальними витратами у зв'язку з продажем. До них відносяться прямі і непрямі витрати на маркетингову діяльність;

- транспортні витрати і оплата послуг страхування й пов'язаних з ними витрати, що здійснені на митній території ЄС;

- мита й інші податки, що підлягають сплаті в ЄС при експорті та імпорті.

Відповідно до цього методу, ціна за одиницю товару визначається на рівні тієї, за якою реалізується найбільша кількість товару відразу після його імпорту (впродовж 90 днів з дати ввезення).

П'ятий - розрахунковий метод використовується у тому випадку, коли продавець є фактичним виробником товарів і має доступ до всієї інформації, що стосується виробництва товарів, які імпор-

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

туються. При цьому, митна вартість визначається шляхом додавання наступних елементів:

- вартість матеріалів і виготовлення або іншої обробки імпортованих товарів, у тому числі тари і упаковки;
- прямі та непрямі витрати на виробництво і продаж товарів;
- вартість транспортування і страхування товарів, що імпортуються.

Шостий метод застосовується за умови неможливості використання усіх попередніх методів для визначення митної вартості й ґрунтується на раніше визначених митницями вартостях.

МКЕС визначено, що митна вартість імпортованих товарів не визначається за резервним методом на підставі: ціни товарів європейського походження на ринку ЄС; системи, яка передбачає прийняття для митних цілей вищої з двох альтернативних вартостей; ціни товарів на внутрішньому ринку країни-експортера; вартості виробництва, іншої, ніж обчислена вартість, визначається для ідентичних або аналогічних товарів; ціни на експорт в країни, які не входять до ЄС; мінімальної митної вартості; довільної чи фіктивної вартості.

Особлива увага у європейському митному законодавстві приділяється визначенню митної вартості носіїв інформації, при цьому, митною вартістю є тільки вартість носія без врахування вартості інформації, що на ньому зберігається. У випадку, коли вартість товару вказано не у валюті держав-членів ЄС, використовують обмінні курси, визначені компетентними органами держави-учасниці зовнішньоекономічної операції або ЄС.

Варто зазначити, що в кінці кожного місяця митними органами ЄС на офіційних сайтах розміщується інформація про обмінні курси, які будуть використовуватись впродовж наступного місяця для конвертації іноземної валюти.

Для визначення митної вартості товару митні органи ЄС мають право витребувати особливий документ – декларацію митної вартості. Така декларація може бути представлена у письмовій або електронній формі й повинна містити додаток у вигляді рахунка-фактури. В ЄС розрізняють дві форми декларації митної вартості: форма C105A, що подається за умови використання першого методу

визначення митної вартості товарів та форма С105В - оформляється у випадку визначення митної вартості товарів за другим – шостим методами. Зазначені форми подаються декларантом до митних органів лише у випадку виявлення певних розбіжностей в процесі перевірки правильності визначення митної вартості після ввезення товарів. Зазначені форми можуть бути підписані як юридичними, так і фізичними особами, що проживають або працюють в ЄС, чи ж мають інформацію, необхідну для заповнення зазначених форм. Особа, що підписала декларації несе відповідальність за достовірність та повноту надання інформації, вказаної у формі декларації митної вартості.

Декларація митної вартості не подається у наступних випадках:

- коли митна вартість не може бути визначена при застосуванні першого методу;
- коли митна вартість визначається за спрощеною процедурою для швидкопсувних товарів;
- якщо митна вартість партії товарів не перевищує 20000 євро;
- якщо імпортується товари некомерційного походження;
- випадки, при яких відповідно до митних правил не стягуються митні платежі;
- коли товарооборот між покупцем та продавцем повторюється часто на однакових умовах.

На особливу увагу заслуговує досвід країн ЄС щодо врегулювання митних спорів контролю за правильністю визначення митної вартості товарів.

Відповідно до МКЕС передбачено аудит митної вартості, який включає: визначення правильності застосування методу визначення митної вартості товарів та врахування основних складових митної вартості, зокрема, роялті, фрахту, витрат на страхування та ін. На період проведення аудиту митне оформлення товарів призупиняється до моменту подання додаткових документів, що підтверджують правильність визначення митної вартості.

З метою оцінювання ймовірності виникнення митного ризику під час аудиту може здійснюватись порівняння ціни, фактично сплаченої або, що підлягає сплаті за товарами, які імпортуються

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

із середнім рівнем цін, наведених у митній інформаційній системі (за наявності такої інформації); дослідження митну вартість аналогічних товарів, придбаних у різних постачальників; співставлення заявленої митної вартості з внутрішньою ціною продажу або із значенням аналогічних товарів; аналіз підбірки різних митних декларацій з метою з'ясування рівня цін, заявлених на той же товар. У випадку виявлення суттєвих розбіжностей робиться висновок про наявність порушень при визначенні митної вартості товарів.

При цьому, аудитор повинен переконатися в тому, що дані, наведені у декларації співпадають із тими, що наведені у підтверджуючих документах, наданих під час оформлення товарів. Серед інших аспектів, аудитор може здійснити наступні перевірки:

- порівняти вартість на супровідних накладних на товар, із тими, що вказані в декларації;
- співставити значення, наведене у рахунку-фактурі із замовленням на купівлю, контрактом, ваучером;
- порівняти терміни доставки рахунків-фактур з вантажними витратами, наведеними в декларації та вантажних документів;
- перевірити чи був застосований діючий на момент здійснення зовнішньоекономічної операції обмінний курс валют.

Контроль облікових записів має важливе значення при проведенні аудиту й передбачає перевірку рахунку оператора, для того, щоб переконатись у тому, що всі закупівлі товарів із третіх країн правильно відображено в облікових книгах. Серед основних порушень, виявлених у процесі контролю облікових записів можуть бути: подвійне виставлення рахунків; заниження вартості товарів; не задекларовані партії товарів; додаткові платежі за поставки; платежі, які повинні бути додані до ціни. Аудитор повинен перевірити чи суб'єкт господарювання використовує внутрішні механізми контролю для забезпечення зв'язки імпортованих операцій з обліку та внутрішнього контролю. Метою цієї перевірки є забезпечення доступу до отриманих рахунків-фактур з третіх країн з метою перевірки в межах рахунків суб'єктів господарювання.

В межах аудиту здійснюється й перехресна перевірка, метою якої є зіставлення загальної суми, зазначеної на офіційному рахунку із митною вартістю, заявленою у звітному періоді. При цьому, ау-

дитор ідентифікує та досліджує усі рахунки суб'єкта ЗЕД й визначає розбіжності між обліковими записами й відповідними деклараціями. Аудитор повинен також проаналізувати бухгалтерський баланс і звіт про фінансові результати. Окрім того, аудитор повинен перевірити узгодженість між бухгалтерською та митною декларацією, поданих на перевірку рахунка, пов'язаного із продажем за межами ЄС за заявленою митною вартістю.

Іншим інструментом митного аудиту є співставлення митної декларації та записів облікових книг, що передбачає порівняння митної вартості, заявленої у декларації із тією, що зазначена у облікових книгах, і навпаки. Її результатом є визначення ймовірності «подвійного виставлення рахунків».

Окрім того, аудитором може бути проведено перевірку конкретних декларацій із записами за ними у облікових книгах. Цей тест підтверджує, що інформація, яка міститься у митній декларації відповідає супровідним документам та відображена на рахунках оператора. З допомогою такої перевірки аудитор може визначити чи сума, зазначена у рахунку-фактурі відрізняється від тієї, що вказана на рахунку. Якщо виявлено різницю, то відповідальна особа від суб'єкта ЗЕД повинна надати пояснення щодо причин її наявності.

Особлива увага також звертається на митну вартість окремих кодів товарів та порівняння виставлених цін із середнім їх рівнем. Перевірка високих/низьких значень, зазначених в інших митних деклараціях під тим же кодом товару, співставлення рахунків-фактур за аналогічними операціями, що здійснювались впродовж року.

Для визначення правильності розрахунку митної вартості товару здійснюють контроль платежів, шляхом аналізу інформації про рух грошових коштів, у тому числі й за межами ЄС. При цьому, увага звертається не лише на вартість товару, але й послуг, що є необхідними для здійснення зовнішньоекономічної операції.

У випадку, коли у митного органу є певні сумніви, що заявлена вартість угоди включає загальну сплачену суму або ту, що підлягає сплаті, окрім вилучення додаткових підтверджуючих документів з суб'єктами ЗЕД здійснюють письмові консультації до моменту прийняття остаточного рішення щодо визнання або ж необхідності коригування митної вартості.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

З 1 травня 2016 р. із вступом в дію основних положень нового МКЄС (Регламенту 952/2013) відбулись певні зміни й у підходах до визначення митної вартості товарів. Зокрема, вартість угоди на товари, що були продані для експорту на митну територію ЄС визначається в момент прийняття митної декларації на основі продажу безпосередньо перед надходженням товару на митну територію.

У випадку, коли товар продається для експорту на митну територію Союзу не раніше, ніж відбулось їх постачання або ж вони знаходились у місцях тимчасового зберігання чи розміщенні під спеціальні процедури, окрім внутрішнього транзиту або зовнішньої переробки, вартість угоди буде визначатись на основі цієї операції. Основою для визначення митної вартості товарів є ринкова ціна, при цьому, «правило першого продажу», яке було основним при використанні першого методу визначення митної вартості товарів діятиме лише до 31 грудня 2017 р. При цьому, термін зберігання документів у межах кожної зовнішньоекономічної операції збільшився із 3 до 10 років.

Враховуючи сучасні євроінтеграційні тенденції, доцільним є здійснення порівняльного аналізу норм МКУ та ЄС з питань визначення, контролю та коригування митної вартості. В узагальненому вигляді порівняльну таблицю статей МКЄС та МКУ наведено у дод. Б.

За результатами проведеного дослідження доцільно відмітити наступне. Планом імплементації Регламенту (ЄС) №952/2013, який було схвалено розпорядженням КМУ від 22.04.2015 № 391 передбачено повне впровадження ст. 69-74 МКЄС, при цьому, ст. 75-76 не можуть бути впровадженні до прийняття Європейським Парламентом Імплементаційного Регламенту. Варто зазначити, що у діючій редакції МКУ наведено основні елементи зазначених статей. Так, ст. 51 МКУ визначає основні аспекти визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України з акцентацією уваги на тому, що питання пов'язані із митною вартістю визначаються главами МКУ, тоді, як ст.69 МКЄС передбачено, що основні аспекти визначення митної вартості регламентуються не лише МКЄС, а й іншими положеннями ЄС.

Методи визначення митної вартості товарів є ідентичними як в Україні, так і в ЄС, проте, основні положення, що стосуються цих

питань є дещо ширше висвітленими у МКУ, оскільки, у ЄС Митним кодексом визначаються лише основні положення, що регламентують окремі питання, деталізований опис та алгоритми дій розкриваються у інших підзаконних актах, таких як: правила, положення, пояснення, тощо.

Варто зазначити, що Планом імплементації передбачено впровадження ст. 73 Спрощення МКЄС, проте, на даний момент аналогічна стаття у МКУ відсутня, не визначено й особливості врахування специфіки здійснення зовнішньоекономічних операцій та повноваження органів доходів та зборів щодо надання спрощень при визначенні митної вартості. Окрім того, МКЄС містить положення наднаціонального характеру, які з практичної точки зору не можуть мати відображення у діяльності вітчизняних митниць.

Таким чином, узагальнюючи здійснений аналіз варто зазначити, що питання визначення, контролю та коригування митної вартості товарів у ЄС носить економічний характер й передбачає захист митних інтересів як держави, так і учасників ЗЕД, регламентується виключно нормативно-правовими актами, які представлені не лише Митним кодексом, але й керівництвами (методичними вказівками) з визначення митної вартості та доповненнями до них, що містять деталізовані алгоритми дій для кожного з учасників митних правовідносин. При вирішенні проблемних аспектів щодо коригування митної вартості товарів, перевага надається досягненню консенсусу шляхом проведення письмових консультацій між митним органом та учасником ЗЕД, які зацікавлені у дотриманні митного законодавства, що створює передумови для вироблення механізмів надання митних спрощень.

При цьому, варто відмітити, що певні елементи європейської практики регламентування досліджуваної проблематики знайшли своє відображення у МКУ, проте, варто зазначити, що доцільною є адаптація імплементованих статей до вітчизняних реалій здійснення державної митної справи, що неодмінно повинно передбачати розробку та прийняття додаткових нормативно-правових актів, що регламентуватимуть питання визначення, контролю, коригування митної вартості товарів, та дозволять зробити ці процеси «прозорими» й доступними для учасників митних правовідносин.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Аналізуючи особливості визначення митної вартості у США, варто зазначити, що основними джерелами правового регулювання цих питань виступають:

- Закон «Про тариф» 1930 року;
- Закону «Про Торгові угоди» від 1970 року;
- Закон «Про реалізацію Північноамериканської угоди про вільну торгівлю» від 8 грудня 1993 року;

Крім того, з метою ретельного роз'яснення, надання рекомендацій та інформування суб'єктів підприємницької діяльності щодо поняття та порядку визначення митної вартості Прикордонно-митною службою США розробляються інформаційні буклети та посібники, які розміщуються на офіційному сайті Прикордонно-митної служби США, зокрема:

- What every member of the trade community should know about: customs value (Що кожен член професійної спільноти повинен знати про митну вартість);

- U.S. Customs and Border Protection Valuation Encyclopedia (1980 – 2015) (Енциклопедія вартості Прикордонно-митної служби США (1980-2015)).

Проте, в цих інформаційних матеріалах зазначається, що при визначенні митної вартості товарів необхідно користуватись нормативно-правовими актами, що діють на момент її розрахунку.

Характеризуючи особливості становлення інституту митної вартості у США, варто зазначити, що досить вагомим кроком у цьому напрямі є впровадження Північноамериканської угоди про вільну торгівлю (далі – Угода) (Pub. L. 103-182, 107 Stat. 2057)¹, також відомої як Митна Модернізація або «Ультрасучасний» закон. Цією угодою було внесено суттєві зміни до розділів Закону «Про Тарифи» від 1930 року. Основним завданням Угоди було підвищення рівня правової дисципліни щодо дотримання митного законодавства США і постанов Прикордонно-митної служби США, а також інформування торгового співтовариства про дотримання юридичних формальностей. Угода передбачає посилення зобов'язання Прикордонно-митної служби США щодо інформування юридичних осіб

1 Волосович С.В. Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності / С.В. Волосович, Т.Д. Ліпіхіна: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2009. – 288 с.

стосовно торговельних прав та обов'язків у межах чинного митного законодавства. Крім того, у межах Угоди було здійснено перерозподіл відповідальності між підприємцями та Прикордонно-митною службою США щодо її виконання.

Окрім того, цим документом визначається, що на всі товари, що імпортуються в США має визначатись митна вартість відповідно до методів, визначених законом «Про Торгові угоди» від 1970 року¹ та своду законів США (19 U.S.C. 1401a). Варто зазначити, що методи визначення митної вартості товарів є ідентичними до тих, що використовуються у ЄС. Пріоритетним є визначення митної вартості за першим методом.

Досліджуючи особливості визначення митної вартості у ЄАЕС, варто зазначити, що джерелами правового регулювання цих питань до моменту прийняття МК ЄАЕС виступають:

- Договір від 29.05.2014 «Договір про Митний кодекс Митного Союзу в рамках ЄАЕС»;
- Угода від 25.01.2008 «Про визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон Митного союзу» (далі – Угода МС про визначення митної вартості);
- інші міжнародні договори, що становлять право ЄАЕС, а також акти, що становлять право ЄАЕС, - переважно рішення Євразійської економічної комісії, присвячені порядку застосування окремих методів визначення митної вартості (далі – ЄЕК).

Із підписанням договору про МК ЄАЕС від 11.04.2017 всі держави-члени мають ухвалити МК ЄАЕС. Цей договір вступить в силу з дати отримання депозитарієм по дипломатичних каналах останнього письмового повідомлення про виконання державами-членами внутрішньодержавних процедур, необхідних для набуття нею чинності, але не раніше 1 липня 2017 року².

До остаточного погодження державами-членами МК ЄАЕС основи декларування і контролю митної вартості товарів регулю-

1 Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/981_003

2 Данилин О.Д. Комплаенс-функция в современной организации: создание, структурирование и оценка / О.Д. Данилин, Е.Ю. Пустовалова // Внутренний контроль в кредитной организации. – 2010. – № 3(07) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [http://www.int-comp.org/ attachments/Danilin-Pustovalova-Compliance-Function.pdf](http://www.int-comp.org/attachments/Danilin-Pustovalova-Compliance-Function.pdf)

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

ються відповідно до МК МС, а також відповідно до рішень Комісії митного союзу (Євразійської економічної комісії). Таким чином, система, структура та методи визначення митної вартості, що використовуються на сьогодні у ЄАЕС визначено Угодою МС про визначення митної вартості. Після прийняття МК ЄАЕС і припинення дії Угоди про визначення митної вартості основний масив норм, що регулюють митну вартість, буде міститися в МК ЄАЕС. Разом з тим, продовжуватимуть діяти рішення Комісії митного союзу (Євразійської економічної комісії).

У ЄАЕС здійснюється наднаціональне митне регулювання, в рамках якого застосовуються єдині правила визначення митної вартості товарів, що ввозяться на митну територію ЄАЕС. Правом ЄАЕС передбачені спеціальні процедури визначення митної вартості для товарів, які прийшли є непридатними для подальшого використання, зіпсовані або пошкоджені внаслідок дії непереборної сили³ і для відходів, що утворилися в результаті переробки іноземних товарів. Спеціальні норм, визначені главою 49 МКМС застосовуються при визначенні митної вартості товарів для особистого користування, що переміщуються фізичними особами.

Законодавством ЄАЕС також передбачено шість методів визначення митної вартості товарів, що відповідають тим, які передбачені Угодою ГАТТ. Перевага закріплена за першим методом за ціною угоди з ввезеними товарами.

При цьому, митна вартість товарів, що вивозяться з митної території ЄАЕС, визначається відповідно до законодавства держави - члена ЄАЕС, з території якого вивозяться зазначені товари. МК ЄАЕС містить вказівку на те, що митна вартість товарів, що вивозяться з митної території Союзу, визначається відповідно до законодавства держави-члена, митним органом якого проводиться митне декларування товарів, що вивозяться⁴.

Варто зазначити, що на відміну від вітчизняної нормативно-правової бази у ЄАЕС нормативно-правова база з питань визна-

3 ДФС не зобов'язує, а рекомендує [Електронний ресурс] // Державна фіскальна служба України : Офіційний портал. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentrvnovini/217053.html>

4 Каленський М.М. Митна вартість імпортованих товарів: моногр. / М.М. Каленський, А.Д. Войцещук, І.Г. Бережнюк. – К.: 2005. – 224 с.

чення, контролю та коригування митної вартості товарів є досить чіткою та структурованою. Позитивним досвідом є й новації нового МК ЄАЕС, в яких укладачі дають чіткі вказівки з визначення митної вартості: продуктів переробки, відходів і обладнання, призначеного для операцій з переробки, яка визначається відповідно до глави 5 МК. Таких положень не було ні в МК МС, ні в Угоді від 25.01.2008 «Про визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон Митного союзу».

Окрім того, варто відмітити, що для кожного методу визначення митної вартості товарів ще у 2012 році були розроблені та затверджені рішеннями колегії Євразійської економічної комісії правила застосування методів, які конкретизують особливості та застереження при використанні кожного з методів та наводять приклади визначення митної вартості товарів; Положення про використання при застосуванні методів визначення митної вартості товарів документів, що відповідають загальноприйнятим принципам бухгалтерського обліку; Правила обліку процентних платежів при визначенні митної вартості товарів, а також Положення про додавання винагороди посередникам (агентам) і винагороди брокерам до ціни, яка фактично сплачена або підлягає сплаті за товари, що ввозяться. Ці правила повинні позитивно вплинути на правозастосовчу практику, скоротивши кількість неправомірних коригувань митної вартості та, відповідно, кількість судових суперечок даної категорії.

На особливу увагу заслуговує нормативне закріплення переліку бухгалтерських документів, що можуть виступати базою для перевірки правильності визначення митної вартості товарів.

Таким чином, узагальнюючи здійснений аналіз, варто відмітити, що ефективність функціонування інституту митної вартості, здебільшого, визначається якістю його нормативно-правового регулювання, прозорістю процесу визначення митної вартості та спрямованістю митниць на взаємодію з іншими учасниками митних правовідносин шляхом інформаційної підтримки та консультування з окреслених питань.

**3.2 Концептуальні засади внесення змін
до нормативно-правової бази України
в частині митної вартості товарів
та методів її визначення**

Останній моніторинг надходження доходів до державного бюджету показує, що частка митних платежів у складі податкових надходжень доходної частини бюджету зростає. Дана тенденція з урахуванням того, що податковою базою для обчислення митних платежів є митна вартість товарів, дозволяє зробити висновок, що належне визначення митної вартості є одним з ключових факторів наповнення бюджету.

Проблема недостовірного декларування митної вартості в Україні набула за своїми масштабами загрози економічній безпеці нашої держави. Це безпосередньо впливає на вибір концепції змін до законодавства України з питань митної вартості та методів її визначення. Виконанню індикативних показників, доведених Міністром до митниць ДФС, особливо в період економічної кризи, сприяє більш активна робота з вишукування резервів збирання митних платежів. Таким резервом є митна вартість товарів, а дієвим механізмом наповнення державного бюджету – коригування митної вартості. Коригування митної вартості - офіційна форма незгоди митниці із заявленою декларантом митною вартістю. Після коригування митної вартості товарів митницями, при ввезенні товарів в Україну, її розмір збільшується і відповідно збільшується розмір митних платежів, що підлягають донарахуванню до бюджету.

ДФС України у своїх звітах про виконання плану за 2014, 2015 роки зазначає, що на зменшення додаткових митних платежів за рахунок коригування митної вартості вплинув загальний стан надходжень митних платежів, зменшення обсягів імпорту (у вагових показниках), обсягів оподаткованого імпорту за вартістю (в доларах США), внаслідок ситуації у Східному регіоні (Східна та Луганська митниці), втрати від анексії Криму (Кримська та Севастопольська митниці), зміна структури імпорту товарів, заміна більш дорогих товарів їх дешевшими аналогами та зниження цін на зовнішніх

ринках. При цьому необхідно враховувати, що митниці як територіальні органи ДФС не є регулятором здійснення зовнішньої торгівлі, їх завданням є митне оформлення товарів та відповідне реагування на ті тенденції, що відбуваються у світі, у тому числі і за напрямом ціноутворення.

За даними офіційного сайту ДФС України, за січень-липень 2016 року питома вага митного оформлення товарів із застосуванням основного методу визначення митної вартості становила 89,2 % порівняно з відповідним періодом минулого року обсяг оформлених товарів за вказаним методом зріс на 3,7 %¹.

Поряд із цим, загальна сума коштів, що оскаржувалася в судах щодо коригування митної вартості, склала 4,4 млрд. грн., із них фактично повернуто 1,2 млрд. грн. коштів. За іншою половиною загальної суми платники податків до митниць ДФС не зверталися. Це пов'язано із впливом наведених нижче чинників.

За результатами визначення митної вартості, орган доходів та зборів приймає рішення про коригування заявленої митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України. У разі незгоди з цим рішенням імпортер має право на випуск товарів у вільний обіг за умови сплати митних платежів згідно із заявленою митною вартістю товарів та надання фінансових гарантій, тобто різниці між сумою митних платежів, обчислених на основі митної вартості товарів, заявленої імпортером, та сумою митних платежів, обчислених на основі відкоригованої митної вартості товарів, визначених митним органом.

Для повернення суми фінансових гарантій протягом 80 днів з дня випуску товарів декларант повинен надати органу доходів і зборів додаткові документи для підтвердження заявленої ним митної вартості товарів. Повернення суми фінансових гарантій на митниці є завершальною стадією будь-якого успішного захисту суб'єкта ЗЕД у судовому спорі щодо митної вартості. Однак в Україні повернення переплати стало чи не найважчим завданням у процесі захисту. Статистичні матеріали ЕВА свідчать, що за результатами судового оскарження рішень про коригування митної вартості лише 11% під-

¹ <http://sfs.gov.ua> – офіційний сайт Державної фіскальної служби України.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

приємств вдалося автоматично повернути надмірно сплачені мито, ПДВ, кошти, надані як фінансові гарантії².

Поточна судова практика зводиться до того, що разом з вимогами про скасування рішень про коригування митної вартості платники не можуть одразу висувати вимоги щодо стягнення митних платежів, переплачених внаслідок такого коригування. Згідно з позицією Верховного Суду України, після скасування судом рішення про коригування митної вартості товару, платник податків повинен подати окрему заяву про повернення відповідно до встановленого порядку та дочекатись дій митниці.

На практиці, навіть після скасування судом рішення про коригування митної вартості товару, митниці відмовляють у задоволенні заяви про повернення суми фінансових гарантії. Таку відмову мотивують тим, що на момент подачі заяви нова митна вартість товару вважається не визначеною, а для її визначення та задля повернення переплати потрібно здійснити повторну документальну перевірку платника. Однак, якщо ж орган доходів та зборів не зміг довести свою правоту у суді, то відповідно до ч. 7 ст. 54 МКУ заявлена імпортером величина митної вартості повинна вважатися такою, що визнана автоматично.

Тому, додатково контролювати та перевіряти заявлену митну вартість за законом немає потреби. По-перше, законодавчий акт не ставить повернення коштів у залежність від проведення постаудит-контролю. По-друге, такі документальні перевірки проводять не митниці, а Головні управління ДФС. Ці органи, у свою чергу, зазвичай, відмовляють у проведенні даних процедур навіть за ініціативною платника податків, вказуючи на відсутність законодавчих підстав для повторної перевірки.

У результаті виникає замкнене коло: митниці не повертають кошти, посилаючись на необхідність проведення постаудиту, а Головні Управління ДФС – відмовляють у його проведенні за відсутності законодавчих підстав. А в цей час реальна вартість переплати

2 Економічні та правові аспекти визначення митної вартості імпорту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e-tp.org/2016/07/26/ekonomichni-ta-pravovi-aspekty-vyznachennya-mytnoyi-vartosti-iportu/>

знецінюється – у сучасних умовах України не виключено, що і в декілька разів.

В нинішніх умовах імпортер змушений подавати новий позов про стягнення суми фінансових гарантій, навіть після перемоги у справі про скасування судом рішення щодо коригування митної вартості товару.

Протягом першого півріччя 2016 року ДФС було розглянуто 1013 судових справ за позовами до митниць у частині оскарження рішень про визначення митної вартості товарів на загальну суму майже 5 млн. грн. Адміністративними судами винесено остаточне рішення по 343 таких справах на суму 106,1 млн. грн. Із зазначеної кількості справ на користь митниць ДФС винесено лише 110 рішень на загальну суму майже 61 млн. грн. Інші 233 рішення на суму майже 45,2 млн. грн. винесено на користь платників.

Яскравим прикладом необхідності посилення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів також є результати перевірок в країні відправлення документів, які надавались до митного оформлення, на автентичність митницями ДФС. Так, протягом:

- 2015 року до уповноважених органів іноземних держав направлено 895 запитів на перевірку автентичності документів та отримано 330 відповідей, з яких у 61 випадку митні органи зарубіжних країн не підтвердили автентичність документів;

- 2016 року направлено з метою підтвердження автентичності документів 848 запитів; отримано 899 відповідей, з яких у 161 випадку митні органи зарубіжних країн не підтвердили автентичність документів, наданих митним органам для підтвердження заявленої митної вартості товарів.

Окрім того, досить гострим на сьогодні є питання міжнародної співпраці між Україною та країнами-учасницями митних правовідносин, зокрема, в частині інформаційної взаємодії з питань митної вартості.

Так, варто зазначити, що взаємодія з митними органами іноземних держав та міжнародними організаціями з питань боротьби з контрабандою здійснюється в порядку, передбаченому міжнародними договорами України.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Відповідно до ст. 567 МКУ взаємодія органів доходів і зборів України з митними та іншими уповноваженими органами іноземних держав, а також з міжнародними організаціями з питань боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил здійснюється в порядку, передбаченому міжнародними договорами України, укладеними відповідно до закону. Взаємодія митниці з іноземними митними органами здійснюється відповідно до Порядку направлення запитів Державної митної служби України до митних служб іноземних держав або їх інформування, затвердженого наказом Держмитслужби України ДМСУ від 06.07.2005 № 639.

Зазначені нормативні документи використовуються за потреби направлення запитів до митних служб іноземних держав у випадках наявності в органу доходів і зборів України обґрунтованої підозри в можливості вчинення правопорушення, яку можна підтвердити або спростувати лише шляхом отримання інформації від митної служби іноземної держави.

Особливий, спрощений порядок листування передбачений для країн-учасниць СНД. Відмінність в механізмі взаємодії полягає в тому, що запити до митних органів країн СНД надсилаються через Департамент адміністрування митних платежів ДФС України. Так, відповідно до п.14 наказу ДМСУ від 06.07.2005 №639 Департамент на підставі наданих митницею документів приймає рішення про доцільність запиту до митних органів зарубіжних країн. Окрім того, ця процедура може здійснюватися через Департамент боротьби з митними правопорушеннями, або безпосередньо за ініціативою митниць ДФС до конкретного іноземного митного органу.

Іншим питанням при направленні запитів до уповноважених органів зарубіжних держав є їх направлення та отримання відповідей від держав, з якими не укладено двосторонніх угод або які не приєднались до Додатка II Міжнародної конвенції про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства (1977 р.). Наприклад, такими країнами є Австралія, Канада, Індонезія, Таджикистан, Шрі-Ланка, Японія, Афганістан, Філіппіни, Бразилія тощо.

У переліку чинних міжнародних договорів України з питань співробітництва у митній сфері, який наведено у листі ДФС Укра-

їни від 15.12.2015 № 45618/7/99-99-12-02-01-17, відсутні угоди про співробітництво і взаємодопомогу в митних справах між Україною та Японією та між Україною та США.

Крім того, листом від 25.06.2015 № 22843/7/99-99-26-03-03-17 «Щодо направлення запитів до митних органів КНР» ДФС України повідомила Одеську митницю ДФС про те, що, незважаючи на численні запити про надання адміністративної допомоги у митних справах, направлені у попередні роки, протягом 2013-2015 років не одержано жодної відповіді від митних органів КНР.

Беручи до уваги вищевикладене, направлення запитів до митних органів КНР стосовно перевірки законності здійснення зовнішньоекономічних операцій фактично не сприяє виявленню порушень митного законодавства, а лише веде до неефективного використання фінансових, часових та трудових ресурсів митниць ДФС та ДФС України.

Таким чином, направлення запитів до митних органів КНР не здійснюється до вирішення питання обміну інформацією з митними органами КНР в рамках Угоди про взаємодопомогу у митних справах.

Беручи до уваги положення чинної редакції ст. 567 МКУ, взаємодія митних органів України з митними органами зарубіжних країн може відбуватись виключно на підставі міжнародних договорів. Тому, отримавши відомості, які свідчать про порушення законодавства з питань державної митної справи України від митних органів країн, з якими міжнародні угоди не укладені або не в рамках даних угод, митні органи фактично позбавлені можливості використовувати такі відомості при проведенні документальних перевірок та використовувати як докази під час розгляду справ про порушення митних правил.

З огляду на неможливість передбачити всі випадки використання міжнародних договорів про надання адміністративної допомоги у митних питаннях та неможливість укладення їх з усіма країнами, від яких, можливо, буде необхідна інформація, вважаємо за необхідне внести зміни до чинної редакції ст. 567 МКУ щодо повноважень органів доходів і зборів України на взаємний обмін інформацією із уповноваженими або митними органами зарубіжних держав, у тому числі не в рамках чинних міжнародних угод.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Одними з найсуттєвіших заходів під час проведення так званого доперевірочного аналізу є дослідження документів та відомостей, отриманих на підставі угод (протоколів) про обмін інформацією. Такі угоди (протоколи) можна умовно розподілити на ті, що укладені з уповноваженими органами іноземних держав, та ті, що укладені з іншими державними органами України та іншими юридичними особами. Нині для України чинними є такі угоди про систематичний періодичний обмін інформацією з митних питань.

Дослідження текстів зазначених угод (протоколів) показує, що вони містять декларативні положення про обмін інформацією. Періодичність надання інформації та її обсяг погоджуються технічними умовами. Тому нині не всі угоди є реалізованими.

Використання інформації, отриманої у такий спосіб, дозволяє не тільки порівнювати кількісні, вартісні та вагові показники переміщуваних товарів, а й бачити документацію, на підставі якої здійснено митне оформлення у країні експорту. Можливість аналізу документів безпосередньо залежить від технологічних умов, які укладаються у подальшому сторонами.

Основним предметом проведення документальних перевірок є порушення, пов'язані з повнотою нарахування та сплати митних платежів. Такі порушення можуть кваліфікуватись, у тому числі, як порушення митних правил. Це підтверджується й тим, що ст. 485 МКУ передбачає відповідальність за дії, спрямовані на неправомірне звільнення від сплати митних платежів чи зменшення їх розміру, а також інші протиправні дії, спрямовані на ухилення від сплати митних платежів.

Тому, згідно зі ст. 567 МКУ, будь-яка взаємодія митних органів України з митними органами іноземних країн можлива лише у порядку, передбаченому міжнародними договорами. Нині з питань, які стосуються взаємної адміністративної допомоги органів доходів і зборів України та іноземних митних органів, є чинними:

– Міжнародна конвенція про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства від 09.06.1977, набула чинності для України 11.07.2000;

– Угода про співробітництво та взаємодопомогу в митних справах, набула чинності для України 31.01.2000, діє в рамках СНД;

- Протокол про надання адміністративними органами взаємної допомоги у вирішенні митних питань від 14.06.1994 (невід’ємна частина Угоди про партнерство та співробітництво між Європейськими Співтовариствами і Україною), набув чинності для України 1 березня 1998 року, діє щодо України та країн Європейського Союзу;
- двостороння міжнародна угода міждержавного та міждержавного характеру.

Проте, зазначені угоди не охоплюють всього переліку зарубіжних країн, до яких митні органи України звертаються за отриманням відповідної інформації щодо порушень, пов’язаних із нарахуванням та своєчасністю сплати митних платежів.

Окрім того, у рамках Міжнародної конвенції про взаємну адміністративну допомогу у відверненні, розслідуванні та припиненні порушень митного законодавства (1977 р.) обмін інформацією щодо нарахування та сплати податків («ввізного і вивізного мита і податків» згідно з текстом цієї Конвенції) може здійснюватись між країнами, які приєднались до Додатка II до Конвенції¹⁸ (Албанія, Алжир, Австрія, Азербайджан, Білорусь, Кот-Д’Івуар, Хорватія, Кіпр, Чехія, Грузія, Індія, Йорданія, Кенія, Латвія, Литва, Малаві, Малайзія, Маврикій, Молдова, Марокко, Нова Зеландія, Нігер, Нігерія, Пакистан, Катар, Саудівська Аравія, Сенегал, Словачія, Сейшельські острови, Південна Африка, Свазіленд, Того, Туніс, Турція).

Згідно зі ст. 2 Додатка II Конвенції договірною стороною вважається такою, що виконала свої зобов’язання у цьому зв’язку, в разі надання у відповідь на запит такої наявної у неї інформації або документів:

а) щодо митної вартості товарів: торговельних накладних, поданих митним органам у державі вивезення або ввезення чи копії таких накладних, завірені або не завірені митними органами залежно від того, чи вимагають цього обставини; документації щодо чинних експортних або імпортованих цін; копій декларації вартості товарів при їх вивезенні або ввезенні, торговельних каталогів, прайс-листів тощо, опублікованих у державі вивезення або ввезення;

б) щодо тарифної класифікації товарів: результатів лабораторних аналізів, виконаних з метою визначення тарифної класифікації товарів, тарифних позицій, заявлених при ввезенні або вивезенні;

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

с) щодо походження товарів: експортної декларації про походження товарів, у разі якщо передбачене надання такої декларації, митних режимів товарів у державі вивезення (митний транзит, митний склад, тимчасове ввезення, вільна економічна зона, для випуску у вільне використання, давальницька сировина тощо).

Отже, можливий обмін інформацією щодо трьох складових: митної вартості, класифікації, країни походження. Щодо питань, пов'язаних із правомірністю надання пільг під час переміщення через митний кордон, обмін інформацією у рамках даної Конвенції здійснений не може бути. Це є суттєвим у зв'язку із отриманням інформації про відсутність факту оформлення товару в країні експорту, або інформації про те, що товар вироблено іншим виробником, а не зазначеним у документах митного оформлення на митному кордоні України, а пільга у сплаті податків надавалась виключно щодо певної країни експорту або виробника. Такі випадки можливі під час митного оформлення лікарських засобів із застосуванням пільги зі сплати ввізного мита та податку на додану вартість.

Окрім того, нині у діяльності органів доходів і зборів щодо направлення запитів до уповноважених органів зарубіжних держав проблемою є недосконалість відомчої нормативно-правової бази.

На сьогодні направлення запитів до уповноважених органів зарубіжних держав та надання відповідей на взаємні запити здійснюється на підставі Порядку направлення запитів Державної митної служби України до митних служб іноземних держав або їх інформування, затвердженого наказом Держмитслужби України від 06.07.2005 № 639 (далі – Порядок №639). Останні зміни до нього були внесені наказом Держмитслужби України від 23.04. 2009 № 380.

Згідно з пунктом 3 Порядку № 639 обмін інформацією з митними службами зарубіжних держав здійснюють підрозділи Держмитслужби диференційовано.

Наприклад, Департамент митної вартості та організації боротьби з порушеннями митного законодавства здійснює обмін інформацією у сфері митних правопорушень, Департамент аналітичної роботи, управління ризиками та аудиту – у сфері аналізу ризиків та боротьби з митним шахрайством, Департамент митної вартості – у сфері контролю за правильністю визначення митної вартості.

Проблема застосування полягає у тому, що структура ДФС України постійно змінюється, а та, яка діє на сьогодні, не передбачає зазначених підрозділів. Належних коригувань до Порядку № 639 внесено не було. Тому, направлення запитів до митних органів зарубіжних держав, які здійснюються не від імені ДФС України, як правонаступника Держмитслужби України, а від імені його структурних підрозділів, фактично здійснюються поза межами повноважень цих підрозділів.

Крім того, підрозділи ДФС України направляють запити до митних органів іноземних держав виключно диференційовано своїм повноваженням: з питань митної вартості – один, з питань класифікації – інший тощо. Це має надзвичайно важливе науково-практичне значення для проведення документальних перевірок, тому що жоден підрозділ ДФС України не міг направити запит до митних органів зарубіжних держав щодо всього обсягу зовнішньоекономічної діяльності платника податків, що було б логічним, якби документальні перевірки проводила лише ДФС України, яка і залишала б такі повноваження за собою.

Вважаємо, нині відповідний обсяг повноважень щодо направлення запитів до митних органів зарубіжних держав стосовно комплексної перевірки зовнішньоекономічної діяльності платників податків має бути наданий (окрім ДФС України, яке володіє відповідним обсягом повноважень у зв'язку із правонаступництвом прав та обов'язків Держмитслужби України) і Департаменту аудиту, який є структурним підрозділом ДФС України.

До повноважень такого підрозділу належать як безпосереднє проведення перевірок, так і контроль та координація перевірок територіальними органами ДФС України. Відповідно, наявність прав щодо направлення запитів з усіх питань зовнішньоекономічної діяльності платника податків буде узгоджуватись із його правами та обов'язками.

Також слід зазначити, що порядок направлення органами доходів і зборів України запитів до митних органів іноземних держав визначається Порядком № 639, а також міжнародними договорами України, укладеними в установленому законом порядку. З таким висновком ми не погоджуємося, зважаючи на те, що Порядок № 639 встановлює лише механізм направлення офіційних запитів у частині взаємодії між структурними підрозділами ДФС. Водночас, під-

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

стави для направлення запитів, порядок направлення і отримання відповідей встановлюється міжнародними угодами. Організаційно-розпорядчий характер Порядку № 639 підтверджується і тим, що цей акт не є зареєстрованим Міністерством юстиції України, тому його положення і стосуються виключно прав та обов'язків органів доходів і зборів.

Отже, проведенню документальних перевірок митними органами передують детальний доперевірочний аналіз, який не може бути здійснено виключно на підставі документів митного оформлення. Для ретельного опрацювання та дослідження зовнішньоекономічної діяльності платника податків необхідні дієві механізми взаємобміну інформацією з іншими державними органами, у тому числі зарубіжними. Нині функціонують декілька угод із вітчизняними державними органами, які передбачають подання інформації до митних органів на постійній основі.

Також існує значний масив міжнародних угод, які дають можливість отримувати інформацію на запит від уповноважених (митних) органів іноземних країн. Однак, реалізація механізмів взаємобміну інформацією на сьогодні не є належною. Це пояснюється наявністю законодавчих бар'єрів, які дають змогу особі, якій така інформація надана у зв'язку із виконанням функцій держави, не надавати інформацію іншим державним органам для проведення інших форм державного контролю. Також потребує приведення до реалій чинної структури ДФС України внутрішній порядок взаємодії підрозділів його центрального апарату і територіальних органів під час направлення запитів за кордон.

Процедури направлення таких запитів, отримання на них відповідей, подальше використання потребує детальної регламентації як на рівні нормативно-правових актів, так і на рівні організаційно-розпорядчих або відомчих актів Держмитслужби, а нині ДФС України. У зв'язку з наданням іншими державними органами відповідної інформації постає питання захисту комерційної таємниці тих осіб, які залишили відповідну інформацію у такому державному органі.

Отже, як показує практика, питання вдосконалення контролю митної вартості товарів є досить актуальними. Проблема, пов'язана з визначенням митної вартості, є дуже гострою і потребує остаточ-

ного вирішення з урахуванням різних обставин: заниження митної вартості, пост-митний аудит, кадрові ресурси, дискреційні повноваження посадових осіб органів доходів і зборів, бази даних та судові рішення. Коригування митної вартості товарів є невід'ємною частиною системи контролю митної вартості, тому що є негативна практика з питань коригування митної вартості, що потребує перегляду всієї системи в цілому. Тому й вкрай необхідно проаналізувати сформовану практику в цій сфері, виділити найбільш важливі проблеми і спробувати знайти шляхи їх вирішення.

Аналіз судових рішень з питань коригування митної вартості товарів, які приймалися протягом 2014-2016 років дозволяє зробити висновок, що причини винесення судових актів не на користь митниць ДФС носять однаковий характер. В цілому всі причини негативних для митниць рішень з питань коригування митної вартості товарів можна розділити на дві групи:

1) ті, які можуть бути вирішені на рівні митниць, – неправомірні дії посадових осіб митниць при прийнятті рішень щодо коригування митної вартості товарів;

2) ті, які можуть бути виключені тільки за умови прийняття заходів на національному рівні, – неприйняття судами доводів митниці про необхідність трактувати положення МКУ з урахуванням наказу ДФС України від 11.09.2015 №689 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб органів доходів і зборів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України», який конкретизує дії посадових осіб митниць в частині контролю митної вартості.

Детальніше зупинимося на причинах другої групи, оцінивши норми МКУ через призму оскаржень рішень щодо коригування митної вартості та їх застосування на практиці тощо.

Так, у ст. 49 МКУ наведено визначення митної вартості товарів. Належне визначення митної вартості товарів є важливим питанням для імпортера, тому що митна вартість є базою нарахування митних платежів. Але критичний аналіз показує, що визначення «митна вартість» відповідає лише першому (основному) методу її визначення, оскільки під нею розуміють «вартість товарів, яка базується

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари», але це суперечить при застосуванні інших, другорядних, методів. Поряд з цим, відповідно до п.1 ст. 190 ПКУ, базою оподаткування для товарів, що ввозяться на митну територію України, є договірна (контрактна) вартість, але не нижче митної вартості цих товарів, визначеної відповідно до розділу III МКУ, з урахуванням мита та акцизного податку, що підлягають сплаті і включаються до ціни товарів. При цьому, визначення митної вартості товарів, наведені у ст. 49 МКУ, передбачає застосування лише першого (основного) методу визначення митної вартості. Також, сума податку, яку платник має право включити до податкового кредиту, для операцій із ввезення товарів, основних фондів на митну територію України визначається виходячи з їх митної вартості. На нашу думку, таке трактування є недосконалим, оскільки прив'язує визначення митної вартості для визначення суми ПДВ, що в країнах ЄС при розмитненні не використовується, а митну вартість застосовують для формування показників митної статистики. Це пов'язане з тим, що в ЄС базою оподаткування для ПДВ є виключно контрактна вартість.

Оскільки ПДВ, сплачене на митниці, відноситься до податкового кредиту, за яким виникає право на бюджетне відшкодування. Таким чином, надмірно сплачене за рахунок коригування митної вартості ПДВ фактично тільки збільшує розмір ПДВ до відшкодування, водночас викривлюючи дані про статистику зовнішньої торгівлі, що призводить до планування Мінфіном заздалегідь завищених прогнозних показників надходжень ПДВ. Також у випадку, коли суб'єкт ЗЕД задекларує та випустить товар у вільний обіг під гарантію сплати до державного бюджету сум митних платежів відповідно до митної вартості товарів, визначеної митницею. Однак у цьому випадку, вимиваються обігові кошти у суб'єкта господарювання, тому що митні платежі, що підлягають сплаті, більші, ніж за ціною контракту.

Також, при перевищенні митної вартості товарів над їх контрактною (договірною) ціною виникають наступні проблемні наслідки:

1) проблема формування податкового кредиту на суму ПДВ, сплаченого при імпорті – відповідно до п. 198.3 ПКУ – «податковий

кредит звітного періоду визначається виходячи з договірної (контрактної) вартості товарів/послуг та складається з сум податків, нарахованих (сплачених) платником податку за ставкою...». З цього питання ДФС України на офіційному веб-порталі ДФС України у Загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі у категорії 101.06 надала роз'яснення: оскільки сума ПДВ, яка сплачується на митниці при імпорті товарів, основних фондів, визначається виходячи із їх митної вартості, платник податку має право віднести до податкового кредиту суми ПДВ, сплачені у зв'язку з імпортом товарів, основних фондів виходячи з їх митної вартості¹. Також Мінфін листом від 07.05.2013 № 31-08410-07/23-1524/2/1696 роз'яснив, що суму нарахованого податкового зобов'язання, яка збільшилася в результаті перевищення звичайної ціни продажу товарів, робіт, послуг, необоротних активів над фактичною ціною їх продажу, слід відносити до складу інших витрат поточного періоду. Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій зазначена операція відображається за дебетом субрахунка 949 «Інші витрати операційної діяльності» та кредитом субрахунка 643 «Податкові зобов'язання». Отже, це негативно впливає на фінансову діяльність суб'єкта ЗЕД, оскільки податковий кредит, виходячи з договірної вартості однозначно буде менший за сплачений ПДВ при імпорті. Також згідно з ст.198.1 ПКУ «до податкового кредиту відносяться суми податку, сплачені/нараховані у разі здійснення операцій...». Це вимагає внесення відповідних змін/уточнень до ПКУ, щоб імпортер мав достатні беззаперечні підстави включити до складу податкового кредиту суму податку на додану вартість, розрахованої з відкоригованої митної вартості товарів;

2) проблема оподаткування ПДВ подальших поставок імпортованого товару, щодо якого коригувалася митна вартість. У випадку, коли митна вартість товарів вища за їх договірну ціну, та ПДВ сплачене з митної вартості дорівнює податковому кредиту з ПДВ, сформованому при імпорті, при перепродажу товару в Україні реальне

1 Фіскальна служба надала роз'яснення щодо визначення бази оподаткування та податкового кредиту при імпорті товарів, основних фондів з 01.07.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://if.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/print-203709.html>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

ПДВ менше за бюджетне відшкодування. Також ПКУ не містить (і не містив) спеціальних правил щодо оподаткування ПДВ товару, виготовленого із сировини, щодо якої відбулося коригування митної вартості. В результаті для донарахування ПДВ вважається, що платники за заниженою вартістю обліковували сировину і відповідно занизили собівартість виготовлених товарів, внаслідок чого відбулося заниження ціни реалізації, що мало наслідком заниження ПДВ.;

3) проблема визнання господарською діяльністю продажів нижче митної вартості. П. 14.1.231 ПКУ визначає, що розумна економічна причина (ділова мета) – причина, яка може бути наявна лише за умови, що платник податків має намір одержати економічний ефект у результаті господарської діяльності. При цьому варто відзначити, що відповідно до ст. 50 МКУ митна вартість товару використовується виключно в цілях митного оподаткування товарів і ведення митної статистики та розрахунку податкового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки.

Тому доцільно ст. 49 МКУ доопрацювати, а її зміст викласти у наступній редакції:

«Митною вартістю товарів, що підлягають оподаткуванню чи щодо яких встановлені обмеження, які переміщуються через митний кордон України є:

вартість операції з ними, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари, за встановлених ст. 58 цього Кодексу умов;

або вартість операції з ідентичними/аналогічними товарами, що визначається відповідно до ст. 59 або ст. 60 цього Кодексу;

або розрахункова вартість операції за умов визначення митної вартості відповідно до ст.ст. 62 - 64 цього Кодексу.»

Дане визначення дозволить враховувати й знижки, що надає продавець покупцю. Загальна вимога, необхідна для врахування при визначенні митної вартості товарів таких знижок, - це факт використання їх покупцем. Таким чином, ми знову повертаємося до поняття «ціни, що фактично сплачена або підлягає сплаті». У цьому випадку, якщо покупцем може бути однозначно доведено, що дійсно за товар сплачено ціну з урахуванням відповідної знижки і ця

знижка є загальноприйнятою в комерційній практиці (як за її величиною, так й умовами надання), то і при визначенні митної вартості повинна враховуватися реально використана знижка. Однак, врахування знижок чи іншого зменшення звичайної конкурентної ціни не знайшло відповідного нормативного відображення. При цьому, при митній оцінці для забезпечення дотримання умов повної конкуренції, не враховуються спеціальні знижки¹.

Відповідно до п.4 Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року процедури оцінювання не повинні використовуватися для боротьби з демпінгом. Щодо товарів, проданих за демпінговими цінами, то існують національні процедури, які застосовуються до демпінгу. Отже, не може стояти питання про відміну вартості операції, як основи для оцінки демпінгових товарів, та про додавання до вартості операції суми, щоб врахувати маржу демпінгу. Тому пропонуємо це відобразити у ст.50 МКУ, додавши п. 2 наступного змісту:

«2. Процедура митної оцінки товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, не повинна використовуватися для боротьби з демпінгом.»

Враховуючи визначення «декларант» та «уповноважена особа (представник)», наведені у пп.8, 63 ст.4 МКУ, необхідно використовувати словосполучення «декларант або уповноважена ним особа», яке має бути застосовано у всіх відповідних положеннях розділу III МКУ, зокрема й у п.1 ст. 51, пп.2,5,6 ст.55, п.15 ст.58 МКУ.

Іншим загальним зауваженням є те, що товари, як знеособлені предмети, можуть бути лише переміщеними, тому назва ст. 51 правильно б викласти у наступній редакції: «Визначення митної вартості товарів, які переміщують через митний кордон України» та відповідно коригувати п.1 вищенаведеної статті та інші.

Ст. 52 визначає обов'язки та права декларанта під час заявлення митної вартості товарів, але серед прав відсутні важливі, на нашу думку, права, а саме:

– право на повернення митних платежів помилково та/або надмірно сплачених до державного бюджету внаслідок скасування рі-

1 Концепція щодо внесення змін до Митного кодексу України в частині Митної вартості товарів та методів її визначення // Митний брокер. – 2015. – №04 (215) квітень. – С. 16.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

шення про коригування митної вартості товарів, що призводить до того, що не всі декларанти звертаються до митниць щодо повернення коштів, навіть при оскарженні рішень в судах щодо коригування митної вартості. При цьому у разі помилкової або надмірної сплати сум митних платежів, ці платежі повертаються декларанту в порядку і на умовах, встановлених ст. 301 МКУ, ст. 43 ПКУ, ст. 45 Бюджетного кодексу України, з урахуванням Порядку повернення платникам податків коштів, що обліковуються на відповідних рахунках митниці як передоплата, і митних та інших платежів, помилково та/або надмірно сплачених до бюджету, контроль за справлянням яких здійснюється митницями, затвердженого центральним органом, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів;

– право доступу до знеособленої інформації про митну вартість товарів, які імпортуються або експортуються. Це необхідно задля того, щоб суб'єкт ЗЕД міг визначити, чи зможе він підтвердити свою заявлену вартість, чи варто взагалі завозити товар і якщо буде підняття, то до якого адекватного рівня. Поряд з цим, повноцінний доступ неможливий, оскільки існує потенційний ризик, який полягає в тому, що якщо суб'єкти ЗЕД будуть володіти повною ціновою інформацією, вони будуть мати можливість заявляти занижену ціну, яка трохи вище нижнього цінової межі, що допоможе уникнути виявлення порушення. Тому має бути визначено особливості доступу до визначеної знеособленої цінової інформації, що зможе вирішити проблему очевидних маніпуляцій з боку митниць ДФС. Частково це реалізовано на офіційному сайті ДФС², але:

- не відображено метод визначення митної вартості товарів;
- інформація подається лише за певними, а не всіма, товарами;
- незрозумілим є порядок визначення середньорозрахункової вартості товарів при імпорті в Україну в розрізі митниць;
- цей показник потребує відповідного затвердження.

На наш погляд доцільно п. 3 ст.52 МКУ доповнити пп. 9–10 такого змісту:

«9) в порядку, встановленому ст.301 цього Кодексу, звертатись до органу доходів і зборів щодо повернення митних платежів по-

2 <http://sfs.gov.ua> – офіційний сайт Державної фіскальної служби України

милково та/або надмірно сплачених до державного бюджету, у випадку скасування рішення про коригування митної вартості товарів та визнання митної вартості товарів, заявленої декларантом;

10) на доступ до знеособленої інформації про митну вартість товарів, які імпортуються або експортуються. Порядок ведення, актуалізації і оприлюднення інформаційної бази даних щодо митної вартості товарів визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.»

Враховуючи, що в ЄС декларація митної вартості подається у разі, якщо вартість імпортованих товарів перевищує € 10 тис.¹. Тому пропонуємо у п.7 ст. 52 МКУ після слів «митна вартість яких не перевищує» змінити 5000 на 10000.

Задля визначення наявності/відсутності взаємозв'язку між продавцем та покупцем до п.3 ст.53 МКУ доцільно додати до Переліку документів, що підтверджують заявлену митну вартість товарів:

- засвідчені копії статутних або інших документів, що підтверджують відсутність взаємозв'язку сторін контракту;
- котирування світових бірж в разі, якщо ввозиться біржовий товар.

При цьому, надання неналежних документів не може вважатися виконанням вимог органу доходів і зборів щодо підтвердження митної вартості товарів.

Відповідно до пп. 3 і 4 ст. 53 МКУ на вимогу органу доходів і зборів декларантами для підтвердження заявлених ними відомостей про вартість імпортованих товарів можуть в тому числі подаватися додатково відомості щодо їх якісних та цінових характеристик, підготовлені спеціалізованими експертними організаціями.

При цьому, ДФС України не веде перелік спеціалізованих експертних організацій, які мають право надавати висновки про якісні та вартісні характеристики товарів. У разі надання таких експертних висновків при митному оформленні товарів, орган доходів і

1 Documents for customs clearance [Electronic resource]. – Mode of access: http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_DocumentsForCustomsClearance.html&docType=main&languageId=EN

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

зборів розглядає їх, перевіряючи наявність повноважень експертних організацій відповідно до вимог законодавства.

Через відсутність у МКУ визначення поняття «експертних організацій», орган доходів і зборів при митному оформленні товарів самостійно здійснює перевірку наявності у них відповідних повноважень і приймає рішення щодо прийняття до розгляду виданих ними експертних документів. З огляду на це, на практиці органи доходів і зборів відмовляють декларантам у прийнятті наданих ними документів від експертних організацій за суто формальними ознаками. На нашу думку, необхідно законодавчо визначити критерії до експертних організацій, які уповноважені надавати висновки про якісні та вартісні характеристики товарів, а також вимоги до оформлення зазначених висновків та створити реєстр експертних організацій, які будуть оцінювати адекватність умов експортно-імпортних контрактів. Тому доцільним було б підпункт 8 ч.3 ст. 53 викласти у редакції законопроекту № 2061а: «8) експертизи цінових умов експортно-імпортної угоди на поставку товарів, або цінові довідки на товари, підготовлені уповноваженими експертними організаціями, які включені до реєстру центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, та/або інформація біржових організацій про вартість товару або сировини.»

Дослідження джерел інформації, які необхідні для застосування другого, третього та шостого методів визначення митної вартості товарів, що визначені ст.59, 60, 64 МКУ, показує, за основу береться прийнята органом доходів і зборів вартість операції з дотриманням певних умов. При цьому, виникає необхідність практичної реалізації інформаційних технологій та ресурсів. Як показує досвід, чим ефективнішими є заходи контролю, які застосовуються митною службою після проходження митного очищення, тим менша потреба в існуванні бази даних з митними оцінками². Але варто акцентувати увагу, що пост-митний аудит не працює у випадку імпорту фірмами-одноденками, де є високий ризик митного шахрайства. Також значний обсяг міжнародної торгівлі, особливо в

2 WCO Guidelines on the development and use of a national database as a risk assessment tool [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.wcoomd.org/en/topics/valuation/instruments-and-tools/~media/WCO/Public/Global/PDF/Topics/Valuation/Instruments%20and%20Tools/Guides/guidelines_national_db.aspx

країнах, що розвиваються, не забезпечений належною підтримкою у формі достовірних документальних доказів, зокрема, у сфері нелегальної торгівлі, де спостерігається неналежне ведення записів або повна їх відсутність. У цих випадках, заходи контролю після імпорту товарів будуть неефективними, і база даних з митними оцінками може використовуватись лише у якості інструменту оцінки ризику для виявлення випадків, коли заявлені ціни значно відрізняються від діючих цін на такі ж товари, як і ті, які імпортуються.

Поряд з цим, аналіз судових рішень показує, що суди зазначають нелігитимність, неправомірність використання програмних засобів (зокрема, ІТС «Єдина автоматизована інформаційна система» (митний блок) або Єдина автоматизована інформаційна система органів доходів і зборів України), які використовує ДФС України. Так, ч.5 ст.31 МКУ визначає, що можливість використання для здійснення державної митної справи відповідних систем та засобів їх забезпечення, а також порядок і умови їх застосування мають бути визначені Мінфіном України. А ст.32 МКУ встановлює, що відповідність національним стандартам інформаційних систем та засобів їх забезпечення підтверджується відповідно до законодавства.

Крім цього, відповідно до чч. 1-2 ст. 9 Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах»:

«Відповідальність за забезпечення захисту інформації в системі покладається на власника системи.

Власник системи, в якій обробляються державні інформаційні ресурси або інформація з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом, утворює службу захисту інформації або призначає осіб, на яких покладається забезпечення захисту інформації та контролю за ним», а відповідно до абзацу 3-4 ст. 10 цього ж закону:

«Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань організації спеціального зв'язку та захисту інформації: ...

– організовує проведення державної експертизи комплексних систем захисту інформації, експертизи та підтвердження відповідності засобів технічного і криптографічного захисту інформації;

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

– здійснює контроль за забезпеченням захисту державних інформаційних ресурсів або інформації з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом».

Однак, при цьому, Адміністрацією Держспецзв'язку не зареєстровані атестати відповідності комплексних систем захисту інформації в інформаційних базах, створених Державною фіскальною службою України.

Відповідно до Порядку здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю, затвердженого наказом Мініну від 31.07.2015 № 684 при визначенні митної вартості товарів за резервним методом широко використовуються програмний комплекс АСМО (ПІК «Інспектор») або іншому ПІК ЄАІС ДФС («Єдина автоматизована інформаційна система ДФСУ»). За нормою ч. 2 ст. 64 МКУ «митна вартість, визначена згідно з положеннями цієї статті, повинна ґрунтуватися на раніше визнаних (визначених) органами доходів і зборів митних вартостях». Поряд з цим, є ризики того, що посадові особи митниць ДФС застосовують при цьому митні вартості виключно з більшою ціною імпортованого товару з нелегітимних баз АСМО «Інспектор» та ЄАІС, що суперечить вимогам ч. 7 ст.59 та ст.60 МКУ. Отже, використання доказів нелегітимності джерел інформації митниць ДФС суттєво посилює правову позицію їх опонентів в адміністративному судочинстві, через що правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації при здійсненні державної митної справи потребує нормативного врегулювання Мініном України.

ЄАІС є закритою для вільного доступу. Що в свою чергу позбавляє декларанта можливості довести задекларовану митну вартість.

На неможливість базуватися при прийнятті рішення про коригування митної вартості товарів виключно на базі даних митної оцінки вказують й нормативні акти СОТ та ВМО. Зокрема, пп. 13, 18 Керівництва з розвитку і використання національних баз даних щодо митної вартості товарів як інструменту оцінки ризиків встановлює неможливість митниці відмовити ґрунтуючись на різниці між задекларованою вартістю та вартістю у базі даних та таку перевірку виключно як перший крок до подальшої перевірки заявленої

митної вартості. Також встановлено, що значення з бази даних щодо митної вартості на імпортовані товари не можуть бути використані в якості підміни значення цін для імпортованих товарів, або в якості механізму для встановлення мінімальних значень. Крім того, різниця між заявленою вартістю і вартістю(ями) у базі даних саме по собі не є надійним індикатором потенційного ризику стосовно заявленої вартості та не є підставою для коригування митної вартості товарів.

Також на сьогодні ДФС забезпечується імплементація положень Угоди про спрощення торгівлі (Балійський пакет домовленостей), до якої приєдналася Україна, в частині застосування попередніх рішень по класифікації та по країні походження товару. Відповідно до п.9 ст. 3 Угоди про спрощення торгівлі від 15.07.2014 СОТ (Agreement On Trade Facilitation) державам-членам рекомендується приймати попередні рішення щодо відповідного методу або критеріїв та їх використання щодо визначення митної вартості відповідно до певного набору фактів¹. Отже, Балійська угода дає можливість імплементувати прийняття такого попереднього рішення за методом митної вартості, однак відповідно до ст. 23 МКУ попереднє рішення з митної вартості товарів не передбачено. Митниця визначає, не прийнятність рівня митної вартості, а підтверджує можливість застосування певного методу митної оцінки за конкретних обставин.

При плануванні ефективності зовнішньоторговельної угоди суб'єкт ЗЕД прагне заручитися достовірною інформацією з цілої низки питань митно-тарифного регулювання, митного контролю та митного оформлення. Йому потрібно заздалегідь знати точний розмір митної вартості конкретного товару або конкретної господарської операції, розмір митних платежів, які йому належить сплатити, а також отримати інформацію з інших питань застосування тих чи інших актів митного законодавства. Надійність подібної інформації визначається насамперед її джерелом. Очевидно, що оптимальним варіантом є отримання необхідної інформації безпосередньо від митниці, яка може прийняти попереднє рішення з питань митної вартості товару. Поряд з цим, необхідною умовою

1 The WTO Trade Facilitation Agreement [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.wto.org/english/tratop_e/tradfa_e/tradfa_e.htm

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

застосування цього інструменту є наявність між ДФС України та зарубіжними митними адміністраціями угод про надання попередньої інформації про товари, в т.ч. й їх вартості. Наявність такої інформації дозволить на етапі митного оформлення перевіряти достовірність заявленої митної вартості товарів, що ввозяться. Враховуючи динамічність цін на товари, як основи визначення митної вартості, приймати такі попередні рішення доцільно за умови, якщо ціни на товар є фіксованими.

Попереднє рішення щодо методу визначення митної вартості товару приймається органом доходів і зборів лише за умов:

- 1) якщо покупець та продавець не пов'язані між собою;
- 2) продавець не зареєстрований в офшорній зоні;
- 3) дотримання умов застосування основного методу.

Хоча ч. 5 ст. 55 МКУ й визначає, що декларант може провести консультації з органом доходів і зборів з метою обґрунтованого вибору методу визначення митної вартості на підставі інформації, яка наявна в митниці, однак, правовий статус консультування з питань державної митної справи (ст.21 МКУ) та попередніх рішень (ст. 23 МКУ) різний. Зокрема, досвід країн з цих питань свідчить, що при проведенні зазначених консультацій митниця не має права здійснювати перевірку документів та приймати попередні рішення щодо митної вартості. Також у МКУ відсутня регламентація такого консультування. Тому доцільно до п.5 ст.55 МКУ додати «Порядок проведення таких консультацій визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує політику у сфері фінансів». Отже, пропонуємо внести зміни до ч.4 ст. 23 МКУ, додавши:

«4) методу визначення митної вартості товарів.»

«5¹. Для прийняття попереднього рішення щодо методу визначення митної вартості товару орган доходів і зборів, при необхідності, може витребувати додаткові документи.

У разі, якщо за умовами договору (контракту) для визначення митної вартості до ціни товару підлягають включенню додаткові витрати, в залежності від умов поставки товару необхідно додатково подати відповідні транспортні, страхові документи, вимоги щодо ліцензування та авторські договори, складські квитанції, контракти з третіми особами, які мають відношення до договору, рахунки за

платежами третім особам на користь продавця, рахунки за комісійні, брокерські послуги, що мають відношення до договору з оцінюваним товаром, або інші копії документів, що відображають витрати, пов'язані з продажем і доставкою товарів в місце призначення;

копії платіжних документів, що підтверджують вартість товару, якщо за умовами платежу за угодою на дату подачі заяви платіж за товар здійснено повністю або частково.

Прийняття попереднього рішення здійснюється органами доходів і зборів з урахуванням:

– відповідності вартості, в поданій декларантом або уповноваженою ним особою, інформації - вартості ідентичних або однорідних товарів;

– придбання товару у безпосереднього виробника цього товару, або через його офіційну дистрибуторську (дилерську) мережу, що підтверджується офіційними документами виробника товару.

У разі наявності знижок ціни товару, такі знижки також враховуються органом доходів і зборів при прийнятті попереднього рішення при наданні декларантом офіційних документів безпосереднього виробника цього товару, або його офіційних дистрибуторів (дилерів) до органу доходів і зборів.»

Є проблеми й прийнятності установлені між взаємопов'язаними особами ціни на товари для цілей визначення їх митної вартості. Відповідно до ч.13 ст.58 МКУ та згідно ст. 53 МКУ ключового значення набуває перелік достатніх підстав для органів доходів і зборів вважати, що відносини пов'язаності вплинули на ціну оцінюваних товарів, однак його не встановлено. Тому, на нашу думку, варто врахувати роз'яснення посадових осіб, оприлюднені у №44 «Віснику. Право знати все про податки і збори» від 22.11.2013, а саме перелік факторів, які враховують при дослідженні впливу взаємозв'язку покупця та продавця, зокрема:

- наявність імпорту ідентичних/подібних товарів за ціною вищою, ніж оцінюваних;
- продаж продавцем іншим резидентам України ідентичних/подібних товарів за вищими цінами;
- невідповідність динаміки цін на оцінювані товари ринковій кон'юктурі;

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

- невиключення продавцем до ціни оцінюваних товарів усіх понесених ним витрат;
- відсутність прибутку продавця;
- наявність необґрунтованих знижок або знижок, неприйнятних ринку оцінюваних товарів;
- неринковий механізм ціноутворення;
- невідповідність цін контрольованих операцій, пов'язаних з імпортом товарів, звичайним цінам відповідно до ст.39 ПКУ.

При цьому відзначено, що за наявності сумнівів, що пов'язаність покупця та продавця вплинула на ціну оцінюваних товарів, декларант або уповноважена ним особа зобов'язані:

- надати можливість органу доходів і зборів вивчити обставини щодо продажу шляхом надання додаткових документів, передбачених частиною четвертою ст. 53 МКУ;
- продемонструвати, що вартість оцінюваних товарів є наближеною до однієї будь-якої вартості, зазначеної у ч. 18 ст. 58 МКУ.

Отже пропонуємо додати це до ст. 53 МКУ.

В ч. 22 ст. 58 МКУ встановлено для уповноважених економічних операторів право на автоматичне застосування першого методу (методу визначення митної вартості за ціною договору щодо товарів, які імпортуються). При цьому, І. Муратов¹ відзначає те, що це створює ризики несплати митних платежів та не визначає, як діяти, коли перший метод не підлягає застосуванню в принципі. Також це, в свою чергу, вимагає розробки досить виваженого підходу до встановлення вимог для отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора та встановлення відповідної рівноваги «економічна безпека - конкурентоспроможність держави». Враховуючи, що ст.15 МКУ не встановлено права на автоматичне застосування основного методу, що є по суті дискримінаційною нормою, а також те, що уповноважені економічні оператори мають право лише на процедури спрощеного декларування, пропонуємо замінити речення «22. Право на автоматичне застосування методу визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які

1 Муратов І.М. Впровадження інституту уповноваженого економічного оператора [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://trademaster.ua/im/logistismaster_2015/2_AEO_Ukraine_Murатов.pdf

імпортуються (вартість операції), мають уповноважені економічні оператори» на «Уповноважені економічні оператори мають право надавати зменшений обсяг заявлених відомостей про митну вартість товарів у порядку, визначеному цим Кодексом, при цьому подаються лише».

У практиці роботи посадових осіб митниць мають місце випадки, коли неможливо визначити вартість угоди для імпортованих товарів або не виконуються умови застосування основного методу визначення митної вартості і, отже, митна вартість не може бути визначена за методом за ціною угоди.

Це, зазвичай, буває в тих випадках, коли:

- а) імпортовані товари не є предметом продажу;
- б) продаж товарів пов'язаний з обмеженнями, які стосуються користування або розпорядження товарами, які ввезені;
- в) продаж супроводжувався певними умовами, внаслідок чого реальна вартість товарів не може бути визначена, або відсутня необхідна інформація для розрахунку відповідних поправок до ціни і здійснення її коригувань;
- г) продаж здійснено між взаємозалежними сторонами і при цьому залежність сторін вплинула на величину ціни угоди тощо.

У цих випадках для визначення митної вартості використовується альтернативна база оцінки, якою є другий метод - «за ціною договору щодо ідентичних товарів» (ст.59 МКУ). У п.4 Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року зазначено, що «...основою для оцінювання товарів для митних цілей більшою мірою має бути контрактна вартість товарів, які оцінюються...». Тому суть даного методу полягає в тому, що митна вартість оцінюваних (ввезених) товарів визначається шляхом використання в якості вихідної бази вартості угоди з ідентичними їм товарам, митна вартість яких була визначена за першим методом і прийнята органом доходів і зборів. Основою для визначення митної вартості за ціною ідентичних та/або подібних товарів є вартість операції з цими товарами. Тобто при визначенні митної вартості за другим або третім методами за основу можуть братися тільки відомості щодо ідентичних або подібних (аналогічних) товарів відповідно, митну вартість яких визначено за основним методом.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Отже, в якості основи для визначення митної вартості імпортованих товарів використовується вартість таких товарів за іншою угодою. При цьому обов'язковою вимогою є умова, щоб митна вартість порівнюваних товарів була визначена за методом ціни договору (контракту). Крім того, товари, обрані для порівняння, повинні бути ввезені в одне або приблизно в один і той же час, приблизно в однакових кількостях і на одному комерційному рівні, що і ввозяться (оцінювані) товари.

Митна оцінка ґрунтується на дійсній вартості, яка означає ціну товару, за яку він продається або пропонується для продажу при звичайному ході торгівлі за умов повної конкуренції. Отже, при контролі правильності визначення митної вартості товарів повинні порівнюватися митні оформлення не тільки з подібними умовами продажу і ввезення товару¹. Тому вважаємо за доцільне у ст. 59 МКУ у п.2 після слів «за основу береться» доповнити словами «вартість угоди з ідентичними товарами, митна вартість яких була визначена за основним методом і прийнята органом доходів і зборів...»

Ст. 61 МКУ визначає застереження щодо умов застосування методів визначення митної вартості за ціною договору щодо ідентичних та подібних (аналогічних) товарів. Поряд із цим зазначена стаття потребує доповнення щодо поняття «вироблені» такого змісту:

«4. Поняття «вироблені» у випадку товарів має також значення «видобуті», «вирощені», «виготовлені (в тому числі шляхом монтажу, складання або розбирання товарів)».

Відповідно до ст. 64 МКУ, резервний метод застосовується за неможливості визначення митної вартості товарів за жодним з методів зазначених у ст.58-63. Поряд з цим, ст. 64 чітко встановлює основу для визначення митної вартості товарів – раніше визнані (визначені) органами доходів і зборів митні вартості. Варто відзначити, що у ст.7 Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року зазначено, що митна вартість визначається з використанням розумних засобів, сумісних із принципами та загальними положеннями цієї Угоди і Статті VII ГАТТ 1994 та

1 Концепція щодо внесення змін до Митного кодексу України в частині Митної вартості товарів та методів її визначення // Митний брокер. – 2015. – №04 (215) квітень. – С. 16.

на основі даних, наявних у країні імпорту. Отже, резервний метод використовується шляхом гнучкого застосування методів митної оцінки від першого до п'ятого.

Резервний метод базується на гнучкому застосуванні першого методу, якщо, наприклад, є інформація про ціну операції, але немає документального підтвердження витрат на доставку товарів чи не виконуються умови застосування першого методу.

Гнучке застосування другого та третього методів в першу чергу стосується термінів ввезення ідентичних та подібних товарів, можливості використання у якості основи для митної оцінки ідентичних чи подібних товарів, вироблених не в тій країні, у якій виготовлені товари, що оцінюються, а також способу визначення митної вартості ідентичних і/або подібних товарів з використанням традиційних методів 2 та 3.

Стосовно четвертого методу може допускатися гнучке трактування вимог щодо строків продажу товарів на внутрішньому ринку України та незмінного стану товарів, що оцінюються (у тому, в якому вигляді вони були завезені).

Отже, доцільно додати до п.1 ст. 64 МКУ:

«Методи визначення митної вартості товарів, які використовуються відповідно до цієї статті, є тими ж, що і методи, передбачені ст.ст. 58-63 цього Кодексу. Однак при визначенні митної вартості товарів відповідно до цієї статті допускається гнучкість при застосуванні цих методів. Зокрема, допускається наступне:

1) за основу для визначення митної вартості товарів може бути прийнята вартість операції з ідентичними або однорідними товарами, виробленими в країні іншої, ніж країна, в якій були проведені оцінювані товари;

2) при визначенні митної вартості товарів на основі вартості угод з ідентичними або однорідними товарами допускається розумне відхилення від встановлених ст. 59 або ст. 60 цього Кодексу вимог про те, що ідентичні або однорідні товари повинні бути ввезені в той же або відповідний йому період часу, що і оцінювані товари;

3) за основу для визначення митної вартості товарів може бути прийнята митна вартість ідентичних або однорідних товарів, визначена відповідно до ст. 61-62 цього Кодексу;

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

4) при визначенні митної вартості товарів на основі методу віднімання допускається відхилення від встановленого п.3 ст. 62 цього Кодексу строку.»

Також можливе використання інформації щодо продажів товарів між продавцем і покупцем, що є взаємозалежними особами з відповідними поправками до ціни продажу.

В цілому при використанні резервного методу також допускається більша порівняно з іншими методами гнучкість: в використанні інформаційних прайс-листів, прейскурантів цін та інших цінових довідників; у застосуванні статистичних даних щодо загальноприйнятих рівнях комісійних винагород, знижок, прибутку, тарифи на транспорт тощо (з урахуванням умов постачання оцінюваних товарів та інших факторів, що впливають на рівень цін).

При визначенні митної вартості за методом б можна використовувати і каталоги, що містять детальний опис товарів, комерційні пропозиції із зазначенням цін постачання в Україну конкретних товарів, біржові котирування.

Загальною вимогою до всіх вихідних цінових даних, що використовують для визначення митної вартості за резервним методом, є їх чітка адресність, то тобто ціна повинна ставитися до конкретного товару, який описаний таким чином, що може бути однозначно ідентифікований (комерційне найменування товару, його опис на асортиментному рівні, відомості про фірму-виробника, матеріал, з якого виготовлений товар, технічні параметри та інші характеристики залежно від виду товару).

Обов'язковим умовою при використанні методу б є також забезпечення максимально можливої подібності товарів (тобто при розгляді передбачуваних аналогів для порівняння вартості товарів спочатку підбираються ідентичні товари, потім – однорідні, а при їх відсутності – товари того ж класу або виду).

Не зважаючи на те, що методи визначення митної вартості товарів застосовуються в чіткій послідовності, механізми, закладені в методах щодо ідентичних та подібних товарів, а також на основі додавання вартості можуть бути використані для доведення обґрунтованості ціни, заявленої як контрактна вартість.

Проведена ревізія відповідності змісту методів визначення митної вартості вимогам угоди ГАТТ показує, що необхідною є розробка нормативної бази з питань застосування методів визначення митної вартості, зокрема, умов застосування методів визначення митної вартості щодо ідентичних та подібних товарів за умов різних комерційних рівнів та різної кількості товару та приклади застосування методів, а також роз'яснення щодо категорій «прибутки та загальні витрати», «комісійні або звичайні прибутки». Також вкрай необхідним є чітке визначення умов за яких застосування основного та відповідних другорядних методів є неможливим.

Варто врахувати й напрацювання ДФС задля недопущення заниження митної вартості і мінімізації митних платежів, руйнування тінювих схем імпорту товарів, яка виступила розробником проекту Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо порядку контролю правильності визначення митної вартості товарів)» (далі – Проект Закону України)¹, метою якого є імплементація до розділу III МКУ оперативного потенціалу системи аналізу та управління ризиками (за напрямом перевірки правильності визначення митної вартості товарів, які ввозяться (імпортуються) на митну територію України). У Проекті Закону України запропоновані наступні зміни:

– додано до вказаних в ч. 4 ст. 53 МКУ документів ще й установчі документи підприємства-імпортера – учасника ЗЕД. Витребування в порядку ч. 4 ст. 53 МК України у декларанта або уповноваженої ним особи установчих документів може слугувати прямим підтвердженням того, чи притаманна та або інша зовнішньоекономічна операція, яку здійснює імпортер-учасник ЗЕД, характеру його господарської та/або підприємницької діяльності². Також в ч.3 ст.53 пропонується виписку з бухгалтерської документації замінити на бухгалтерські документи;

– наново викладено абз. 2 ч. 1 та ч. 2 ст. 54 МКУ щодо контролю правильності визначення митної вартості товарів. Слід зазначити, що

1 Про надання пропозицій: лист Державної фіскальної служби України від 14.09.2015р. №33910/7/99-99-25-01-04-17.

2 Федотов О.П. Оновлена концепція контролю правильності визначення митної вартості товарів, які ввозяться (імпортуються) на митну територію України / О.П. Федотов // Теорія і практика правознавства. –2016. – вип. 1(9). – С. 1-23.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

такий алгоритм контролю правильності визначення митної вартості товарів, які ввозяться (імпортуються) на митну територію України, вже здійснюється посадовими особами митниць ДФС на постійній основі. Але в положеннях МКУ його не було враховано. Поштовхом до застосування зазначеного алгоритму контролю правильності визначення митної вартості товарів, які ввозяться (імпортуються) на митну територію України, стала Постанова № 724³, яка значно критикується на сьогодні. Але відповідно до Консультативного висновку 2.1 Комітету з митної оцінки СОТ визначено, що сам факт того, що ціна нижче ринкових цін на ідентичні товари, не повинен привести до відхилення ціни для цілей застосування основного методу визначення митної вартості товарів, проте за відповідних умов його застосування. Проте, якщо наявне суттєве відхилення задекларованої ціни від цін на аналогічні товари, орган доходів і зборів повинен мати повноваження затребувати від імпортера додаткові документи. У цій частині чинна ст. 54 МКУ суперечить міжнародній практиці та Рішенню 6.1 Комітету з митної оцінки СОТ. Отже, від імпортера потрібно тільки надання доказів, які підтверджують митну вартість, заявлену для відповідного вантажу і надання можливості митниці перевірити коректне застосування методу. Якщо митниця переконується у відповідності наданого доказу декларації, будь-які наявні розбіжності з порівнянними цінами є несуттєвими;

– перелік додаткових документів, передбачених чч.3-4 ст. 53 МКУ не є вичерпним;

– передбачено повернення (вивільнення) фінансової гарантії у разі скасування митницею рішення про коригування заявленої митної вартості;

– запроваджується формалізація проведення консультацій між митницею та декларантом при застосуванні другорядних методів, що має бути затверджено Мінфіном.

Поряд з цим варто відзначити, що надання оригіналів установчих та бухгалтерських документів є проблематичним, тому варто додати до них словосполучення «чи їх завірені в установленому порядку копії».

3 Федотов О.П. Оновлена концепція контролю правильності визначення митної вартості товарів, які ввозяться (імпортуються) на митну територію України / О.П. Федотов // Теорія і практика правознавства. –2016. – вип. 1(9). – С. 1-23.

Проблемним аспектом є й випадки, коли частина товарів пошкоджена або має місце недопоставка. Відразу постає питання щодо застосування певного методу визначення митної вартості. На практиці, як правило, митниця відмовляється від застосування першого методу. Але логічніше, якщо прийшла не та кількість товарів, але ціна за одиницю товару не змінюється, залишитися в рамках першого методу, пропорційно змінивши вартість ввезених товарів відповідно до їх фактичної кількості. Ця норма впливає з логіки методу, але на практиці її чомусь боялися застосовувати і використовували інші методи визначення митної вартості. Тому варто додати до ст. 58:

«24. Недопостачання товарів, їх пошкодження не може бути підставою для розгляду вартості операції як неприйнятної. У таких випадках органу доходів та зборів необхідно вжити всіх заходів для визначення правильної митної вартості ввезених товарів відповідно до їх фактичної кількості».

Цікавим й корисним є досвід ЄАЕС щодо введення у ст. 11 Угоди від 25.01.2008 «Про визначення митної вартості товарів, переміщуються через митний кордон Митного Союзу» поняття «відкладене визначення митної вартості товарів». Воно використовується у випадках, коли виникає необхідність відкласти завершення визначення (остаточне визначення) декларантом (митні представником) цієї митної вартості в зв'язку з тим, що на дату реєстрації декларації на товари відповідно до умов і зовнішньоторговельного договору відсутні документи, які підтверджують точні відомості, необхідні для розрахунку митної вартості товарів, при цьому декларант (митний представник) має право отримати оцінювані (ввезені) товари в порядку, встановленому митним законодавством ЄАЕС. Для практичної реалізації цього положення було прийнято Рішення Колегії ЄЕК від 12.04.2016 № 32, яким затверджено порядок застосування процедури відкладеного визначення митної вартості товарів, особливості застосування 1 методу визначення митної вартості, порядок декларування і контролю митної вартості, а також особливості обчислення та сплати митних платежів.

У ньому встановлено, що застосування процедури відкладеного визначення митної вартості товарів допускається в разі, якщо

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

ввезені товари поміщаються під митну процедуру випуску для внутрішнього споживання і відповідно до умов зовнішньоекономічного договору (контракту), відповідно до якого товари продаються для вивезення на митну територію ЄАЕС, не встановлена фіксована ціна, яка підлягає сплаті за ці товари, але при цьому встановлені залежність ціни товарів від біржових цін (біржових котирувань, біржових індексів) і погоджений сторонами зовнішньоекономічного договору порядок (алгоритм, формула) розрахунку ціни товарів за біржовими цінами (біржовим котируванням, біржовим індексам) на встановлену в цьому зовнішньоекономічному договорі конкретну дату після дня реєстрації декларації на товари.

Також, відповідно до п.3 ч. 1 Правил визначення митної вартості товарів, що вивозяться з Російської Федерації, затверджених постановою Уряду Російської Федерації 06.03.2012 № 191, митна вартість товарів не визначається і не заявляється, якщо відповідно до митного законодавства ЄАЕС, міжнародними договорами і законодавством Російської Федерації при вивезенні товарів з Російської Федерації не виникає і не може виникнути обов'язок зі сплати вивізних митних зборів, базою обчислення для яких є митна вартість оцінюваних (вивозяться) товарів.

Варто відзначити, що подібна процедура була запропонована й Комітетом з питань митної справи при Громадській раді при ДФС України (протокол №6 від 03.02.2015).

Через відсутність повної (документально підтвердженої) інформації про складові митної вартості саме в момент митного оформлення не є можливим визначити точний розмір митної вартості товарів. В даному випадку замість відкладання строків завершення митного оформлення на строк, необхідний для проведення контролю заявленої суб'єктом ЗЕД митної вартості, доцільно ввести можливість завершення митного оформлення та випуск товарів у вільний обіг за заявленою митною вартістю, без тривалих погоджувальних процедур.

Разом із тим, з метою попередження ухилення від оподаткування та зловживання наданих державою високою мірою довіри до суб'єктів ЗЕД, така можливість повинна супроводжуватись низкою обов'язкових заходів, наприклад:

– заходи пост-аудит контролю в частині контролю правильності визначення митної вартості товарів повинні бути проведені протягом 365 днів. При цьому варто зауважити, що в дослідженні ОЕСР заявляється: «У разі потоків нелегальної/неофіційної торгівлі ледь прийнятним є застосування аудиту після очищення»;

– у випадку встановлення під час проведення пост-аудит контролю факту заниження дійсного рівня митної вартості товару, рівень відповідальності суб'єкта ЗЕД (декларанта) підвищується шляхом збільшення розміру штрафних санкцій у 5 разів (отже відповідно до ст. 485 МКУ – 1500 % несплаченої суми митних платежів).

На жаль, ДФС України (раніше – Міндоходів і Держмитслужба) не реалізувала свій досвід в питаннях митної вартості через своє право на створення і опублікування методичних рекомендацій щодо правил визначення, декларування і контролю митної вартості, заснованих на підконвенціональних документах СОТ і ВМО. Лише у 2012 році КМУ було затверджено Порядок включення суми роялті та інших ліцензійних платежів до ціни, що фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, під час визначення їх митної вартості.

Аналіз змісту глави 10 МКУ показує, що оскільки митна оцінка здійснюється лише для товарів, які оподатковуються, то немає підстав визначати/контролювати митну вартість товарів для товарів, які переміщуються транзитом, а також у випадках експорту товарів, щодо яких не встановлені мита чи відповідні обмеження. Тому вважаємо за доцільне додати п.3 до ст. 66 МКУ таке:

«3. Митна вартість товарів не визначається і не заявляється, якщо відповідно до законодавства України з питань державної митної справи, міжнародними договорами та законодавством України при вивезенні товарів з України не виникає і не може виникнути обов'язок зі сплати митних платежів, базою обчислення для яких є митна вартість оцінюваних товарів».

Окрім МКУ необхідно внести зміни й до змістового наповнення форми рішення про коригування митної вартості товарів. Так, відповідно до Правил заповнення рішення про коригування митної вартості товарів, затверджених наказом Мінфіну від 24.05.2012 № 598 у графі 33 «Обставини прийняття Рішення та джерела інформації, що

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

використовувалися митним органом для визначення митної вартості» зазначаються причини, через які митна вартість імпортованих товарів не може бути визначена за першим методом, у тому числі:

- неподання основних документів, які підтверджують відомості про заявлену митну вартість товарів (згідно з переліком та відповідно до умов, наведених у ст. 53 МКУ);
- неправильно проведений розрахунок митної вартості;
- невідповідність обраного декларантом або уповноваженою ним особою методу визначення митної вартості товару умовам, наведеним у главі 9 розділу III МКУ;
- надходження до митниці документально підтвердженої офіційної інформації митних органів інших країн щодо недостовірності заявленої митної вартості.

При цьому має бути зазначено послідовність застосування методів визначення митної вартості та причини, через які не був застосований кожний з методів, що передують методу, обраному митницею.

На нашу думку, з метою запобігання судовим спорам з питань коригування митної вартості товарів між митницею та суб'єктом ЗЕД та урахуваючи існуючу судову практику у цій сфері варто відзначити, що у цій графі має бути відображено конкретне обґрунтування прийняття рішення митницею, зокрема:

- які саме документи, викликали сумнів чи містять ознаки підробки;
- які конкретні розбіжності виявлено у наданих документах;
- які числові відомості відсутні у наданих документах;
- яких саме документів недостатньо;
- які саме складові митної вартості не підтверджені;
- підстави неможливості застосування першого методу визначення митної вартості товару;
- які відомості відсутні і в яких документах тощо;
- які саме невідповідності характеристик товарів, зазначених у поданих документах, митному огляду цих товарів.

Також необхідно змінити посилання на використання цінової бази Єдиної автоматизованої інформаційної системи Держмитслужби на відповідний інформаційний ресурс ДФС України.

Також встановлено, що основними сучасними проблемами даної категорії є застосування інших методів, окрім першого, визначення митної вартості; визначення митної вартості у випадках, коли покупець та продавець пов'язані між собою; корегування митної вартості після випуску товару у вільний обіг, а основною причиною їх появи, окрім порушення законодавства службовими особами митних органів, є відсутність більш детального регламентування поняття «обґрунтованих сумнівів щодо визначення митної вартості», підстав їх виникнення та доказів на їх підтвердження. На нашу думку, для врегулювання вказаних проблем, доцільно було б доповнити існуючі підстави наступними, а саме у разі розбіжності даних про митну вартість заявлених в декларації даними про іншу митну вартість подібних та аналогічних товарів, які містяться у спеціалізованих програмно-інформаційних комплексах Єдиної автоматизованої інформаційної системи ДФС; спеціалізованих виданнях Державного підприємства «Держзовнішінформ»; Інтернет-ресурсах (офіційні сайти виробників, продавців, постачальників тощо) та будь-яких інших публічних ресурсах, тощо.

Тому вирішення проблеми нам бачиться в створенні єдиної бази довідкової інформації, що містить відомості про товари, які переміщують митний кордон України. Це дозволить централізовано відстежувати інформацію про вартість, про умови поставки і інші відомості, необхідні для визначення митної вартості товарів. За словами міністра фінансів Олександра Данилюка, створення спільно з нашими іноземними партнерами в ДФС Центру цінової інформації є одним з першочергових кроків з реформування митниці¹. ДФС України має створити єдину довідкову базу даних митної вартості до кінця червня 2017 року, про що повідомляється в меморандумі України з Міжнародним валютним фондом. Як зазначається в тексті документа, оприлюдненому на сайті Фонду, база даних буде регулярно оновлюватися, для чого ДФС України забезпечить аналіз цін на міжнародних ринках, ефективний контроль і підтримку оціночної роботи на місцях в регіональних офісах. У свою чергу, Міністерство фінансів буде вести моніторинг

1 На митниці України гряде велика реформа [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukr.segodnya.ua/economics/enews/na-tamozhne-ukrainy-gryadet-bolshaya-reforma-718607.html>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

забезпечення актуальності цієї бази і її відповідності змінам цін на міжнародних ринках.

ГО «Інститут податкових реформ» зазначає, що у своїй роботі Центр повинен користуватися зовнішніми та внутрішніми джерелами інформації, а саме:

- міжнародні джерела інформації (Thomson Reuters, Amadeus, Orbis Bureau Van Dijk, Zepol, Transfer Pricing One Source, Platts, Metal Bulletin, Metal-Pages, Mysteel, Метал Експерт, Argus, ICIS Pricing, CRU Fertilizer Week, Industrial Minerals, Global Tax Surveys, IBDF, Новини ринків вугілля, Щомісячний огляд ринків феросплавів Європи, Новини міжнародних ринків сталі і сировини, Новини ринків сталі і сировини СНД, Eurofish, emeat, Видання «Масло Причорномор'я + СНД», «Зерно Причорномор'я», ТМ карта тощо);

- митні бази інших держав та інші бази даних, наявні у відкритому доступі або на умовах передплати;
- програми супутникового моніторингу морських транспортних суден;
- дані органів статистики та профільних видань;
- рішення українських та іноземних судових інстанцій у сфері ціноутворення.

Д. Серебрянський як експерт ГО «Інститут податкових реформ» підкреслює, що сьогодні фіскальні органи аналізують інформацію з ЄАІС, зокрема з внутрішньої системи бази даних АСАУР, яка сформована на основі поданих митних декларацій суб'єктів ЗЕД. При цьому зовнішні джерела не використовуються, а саме вони є більш достовірним джерелом інформації, оскільки формуються не з позиції та необхідності окремого платника податків, а з тенденцій світових товарних ринків.

Окрім цього, варто погодитися з необхідними змінами та доповненнями до законодавства України, запропонованими у «Концепції щодо внесення змін до Митного кодексу України в частині митної вартості товарів та методів її визначення»², зокрема:

- чіткого визначення понять, які стосуються митної вартості товарів;

2 Концепція щодо внесення змін до Митного кодексу України в частині митної вартості товарів та методів її визначення // Митний брокер. – 2015. – №04 (215) квітень. – С. 16.

- внесення відсутніх загально визнаних принципів і норм міжнародної угоди ГАТТ/СОТ щодо митної вартості товарів;
- визначення механізмів та єдиних підходів для визначення та контролю за правильністю визначення митної вартості товарів;
- уточнення прав та обов'язків митниці та суб'єктів ЗЕД;
- визначення способів реалізації беззаперечного права отримання товарів у вільний обіг у разі доведених сумнівів митниці чи необхідності коригування митної вартості товарів. Так, відповідно до ст. 13 Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року, якщо в ході визначення митної вартості імпортованих товарів виникає необхідність відкласти остаточне визначення такої митної вартості, імпортер товарів все ж повинен бути в змозі вилучити їх з митниці, якщо, коли це вимагається, імпортер надасть достатню гарантію у формі застави, депозиту або якого-небудь іншого відповідного документа, що включає остаточну сплату мита, яке може бути нараховане для цих товарів. Законодавство кожного Члена СОТ повинно передбачити положення для таких обставин;
 - доступу та використання цінової інформації та відомостей, наданих чи отриманих митницею;
 - обов'язкового впровадження окремої норми щодо пріоритетного застосування прямих норм міжнародного права (Угоди про застосування VII статті ГАТТ з доповненнями і рішеннями ВМО) у разі спірних чи невизначених випадків та ситуацій.

На нашу думку, шляхами удосконалення чинних механізмів митного контролю щодо митної вартості:

- налагодження обміну інформацією з країнами виробництва про дійсну вартість експортованої від них продукції;
- налагодження системної взаємодії з галузевими асоціаціями імпортерів для отримання від них як цінової інформації, так і оперативних відомостей про можливі схеми ухилення від оподаткування;
- придбання офіційних видань з ціновою інформацією, в т.ч. й на біржові товари;
- налагодження потужної аналітичної роботи на рівні центрального апарату для моніторингу поточних оформлень на митниці;

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

– реформування Департаменту митних платежів ДФС з введенням підрозділу моніторингу ринків.

Варто відзначити й розроблену за часів існування Міністерства доходів і зборів Концепцію проведення ефективного пост-аудит контролю та впровадження спрощеної процедури контролю митної вартості¹.

На думку в. о. міністра О. Клименка, механізм пост-аудиту в МКУ не захищає економічні інтереси держави і створює фіскальний тиск на бізнес. Тому в концепції було запропоновано контролювати правильність визначення митної вартості ще на етапі оформлення попередньої декларації. Імпортер зміг би за допомогою інтернету відправити документи посадовій особі органів доходів і зборів, які завдяки АСАУР вказали б на наявність або відсутність факту заниження митної вартості. На противагу перенесення контролю визначення правильності визначення митної вартості переважно на етап після випуску товарів пропонувалося підвищити рівень відповідальності посиленням системи пост-аудиту. У разі, якщо в ході перевірки встановлять, що вартість занизили, декларант заплатить штраф в 5 разів вище нинішнього. Ще однією пропозицією Міндоходів було створення бази «справедливих ринкових цін», яку бізнес буде використовувати при розрахунку митної вартості товару, а контролюючі органи – при проведенні камеральної перевірки в рамках пост-аудиту.

В ЗМІ досить часто зустрічаються матеріали, у яких автори пропонують покращити відносини між бізнесом та державними органами, прискорити митне оформлення товарів та не допускати спорів між імпортерами та органами доходів і зборів з питань митної вартості товарів шляхом перенесення акцентів контролю за митною вартістю товарів з короткого часового відрізка, поки товари перебувають під митним контролем – на етап після випуску товарів. Переваги такого підходу дійсно очевидні:

– значне спрощення міжнародної торгівлі, що відповідає Кіотській конвенції з гармонізації та спрощення митних процедур;

1 Клименко О.В. Концепция проведения эффективного пост-аудит контроля и внедрения упрощенной процедуры контроля таможенной стоимости [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oleksandr-klymenko.com/uk/wp-content/uploads/2015/08/kontseptsiya-slayd-10.02.14.pdf>

– зменшення строків митного оформлення, реальне скорочення кількості документів для підтвердження митної вартості, що подаються при митному оформленні;

– стимулювання органів доходів і зборів до аргументованого доведення недостовірності заявленої митної вартості – це реалізація презумпції невинуватості декларанта, що закладено в кодексі;

– повна реалізація права декларанта надавати свої аргументи для захисту задекларованої митної вартості (як це передбачено Рішенням СОТ 6.1 «Випадки, коли митні адміністрації мають підстави сумніватися в достовірності або точності заявленої вартості»);

– уніфікація порядку нарахування податкового зобов'язання контролюючим органом за результатами коригування митної вартості з порядком податкових донарахувань за ПКУ.

Поряд із цим варто відзначити, що на даний час реалізувати цю ідею, яка передбачена лише поки для уповноважених економічних операторів, неможливо за даних умов. Це пов'язано із тим, що функція митного аудиту, в т.ч. й пост-митного, згасає. На даний час вона неефективно реалізується Головними управліннями ДФС в областях з мінімальним кадровим та інформаційним забезпеченням (митниці втратили цю функцію у 2013 році). Й хоча передбачалось це з метою інтеграції такого аудиту в процедуру податкової перевірки, однак цього не відбулося. При цьому міжнародний досвід свідчить про хибність такого рішення. Зокрема, в законодавстві ЄС зазначено, що митний аудит здійснюється саме митними органами. Про це говориться й у Кіотській конвенції (розділ 2). Також й Україна взяла на себе зобов'язання з впровадження постаудитного контролю як передумову спрощення митних процедур при митному оформленні, підписавши Угоди про Асоціацію з ЄС (ст.76).

Реформа системи оцінки митної вартості була й представлена у Концепції реформування державної митної справи, подану Міністерством фінансів України на виконання доручення прем'єр-міністра України Гройсмана В. Б. від 23.11.2016 № 40241/1/1-16 (лист від Мінфіну КМУ № 31.12.2016 № 31-11320-02-3/ 37125). У ній відзначено, що не дивлячись на прогресивність положень МКУ щодо митної оцінки товарів, залишаються не імplementованими Customs

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Valuation Compendium, Customs Valuation Encyclopedia, що є досить актуальним при вступі України у ЄС. Також у ній передбачено:

- реорганізацію підрозділу митної вартості. Пропонувалося:
1) виділити в окремий підрозділ ДФС посадових осіб, які відповідатимуть за реалізацію політики у сфері контролю за визначенням митної вартості;

2) функціонально забезпечити діяльність підрозділу в трьох основних напрямках: методології, моніторингу, реагування;

3) створити окремий підрозділ ДФС, який відповідатиме за розгляд та реагування на скарги підприємств з питань контролю визначення митної вартості;

4) передбачити підпорядкування зазначених підрозділів різним керівникам.

- запровадження стандартних алгоритмів оцінки митної вартості (алгоритми дій для кожної категорії посадових осіб ДФС, які на відповідних етапах беруть участь у процесі контролю митної вартості товарів (етапи аналізу попередньої інформації, оформлення митних, декларацій, аналізу оформлених декларацій, пост-митного та пост-аудит контролю тощо)); систематизувати джерела цінової інформації та визначити критерії їх застосування.

- запровадити та забезпечити постійне оновлення української Енциклопедії митної вартості на основі досвіду ЄС та США;

- програмування аналізу цінової інформації (шляхом створення при Мінфіні центр досліджень світових товарних ринків та моніторингу цінової інформації). Запровадити пряму системну взаємодію профільних підрозділів ДФС і митниць з центром щодо отримання актуальної цінової інформації.

- запровадження нових ІТ-рішень для контролю правильності визначення митної вартості (розробка нових ІТ-рішень для контролю правильності визначення митної вартості та алгоритмів аналізу цінової інформації, що будуть ґрунтуватись не лише на числових значеннях і кодах товарів, а й використовувати співставлення опису товарів з еталонними описами).

29 березня 2017 року КМУ схвалив концепцію реформування ДФС, яку розробив та оприлюднив на своєму офіційному сайті Мінфін, беручи до уваги рекомендації міжнародних партнерів України,

зокрема Міжнародного валютного фонду, Прикордонно-митної служби США, Міністерства фінансів США та Європейської Комісії. Окрім того, при розробці було використано низку міжнародних документів, а саме зведені митні стандарти ЄС (Customs Blueprints) та зведені фіскальні стандарти ЄС (Fiscal Blueprints). В ній щодо митних платежів, а й зокрема митної оцінки товарів, передбачено:

- забезпечення доступу бізнесу до повної та актуальної інформації;
- єдині стандарти визначення митної вартості, класифікації товарів;
- обмін інформацією з іноземними митними адміністраціями.

Отже, концепції реформування митної вартості товарів є актуальними, в кожній з них є відповіді на виклики сьогодення, як по відношенню до бізнесу, так й щодо впорядкування процесу адміністрування митної вартості імпортованих товарів, який здійснюється митницями ДФС. Поряд з цим, варто відзначити, що після пропонування КМУ змін, вся територія України стане зоною діяльності однієї митниці, то залишається відкритим питання здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів цим органом доходів і зборів.

Існує й інша, більш раціональна на нашу думку, ініціатива¹, яка полягає у наступному. Значною проблемою нашої держави, що безпосередньо впливає негативно на її економічну безпеку є так звана спрощена система оподаткування, коли товар не обкладається ПДВ, як величезний за обсягом внутрішній офшор. Як наслідок, вся додана в «спрощеній» роздрібній мережі вартість залишається поза оподаткуванням.

Через це вигідно домовитися з посадовою особою органу доходів і зборів про мінімальні податки на переміщенні товарів через митний кордон України, а потім взагалі не платити до бюджету. Більш того, приватні підприємці, що працюють на спрощеній системі оподаткування, не зобов'язані вести облік товарних запасів або мати будь-які документи про походження товару у власному магазині. А це - пряма можливість законно продавати контрабанду.

1 Українська таможня: 50 оттенков «серого» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://112.ua/statji/ukrainskaya-tamozhnya-50-ottenkov-serogo-242907.html>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

До тих пір, поки буде існувати внутрішній офшор, митний кордон буде нагадувати решето, через яке проходять контрабандні товари або ж товари із заниженою вартістю.

В рамках існуючої правової моделі зусиллями посадових осіб органів доходів і зборів можна лише прикрити частину прогалин, але в цілому навести порядок - неможливо. Поки буде існувати стимул занижувати вартість або везти контрабанду, будуть цим займатися, незважаючи ні на які перешкоди. Тому раціональніше боротися з причиною, а не з наслідками. І ця причина - можливість продавати товар без сплати ПДВ.

Як тільки з кінцевого продажу почнуть платити ПДВ, зникне стимул занижувати вартість товару на митниці, бо в цьому випадку доведеться просто заплатити більше при кінцевій продажі. Більш того, навіть ввезення контрабандного товару втратить сенс, адже навіть ризикувати, платити хабарі, якщо все одно при кінцевій реалізації доведеться сплатити ПДВ у розмірі 20% від роздрібної вартості?

Ввівши єдине для всіх правило платити ПДВ при кінцевій продажі товарів, можна взагалі відмовитися від оплати ПДВ на митниці. Зрозуміло, що для обліку сплати ПДВ в роздрібній мережі потрібні касові апарати, і така вимога спровокує масове невдоволення приватних підприємців. Поряд з цим варто відзначити, що вже у ВРУ зареєстровано законопроект № 4117 від 19.02.2016 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо лібералізації готівкових розрахунків», який це передбачає.

Отже, введення єдиного правила сплати ПДВ з роздрібних продажів зробить непотрібним стягування цього податку при ввезенні товарів. Залишиться лише мито та акцизний податок, які в сумі складають до 10% від існуючих митних платежів і в основному визначаються не за вартістю, яку важко контролювати, а за фізичними одиницями виміру.

Тоді зникне сама необхідність про щось домовлятися з посадовою особою органу доходів і зборів, а значить – зникне і корупція. А митниця матиме можливість реально захищати митну безпеку держави. Однак ця революційна ідея має бути реалізована у податковій реформі, над якою зараз інтенсивно працює Мінфін України.

Це по суті є застосування реєстратора розрахункових операцій в усіх видах роздрібною торгівлі, зокрема й на речових базарах. Легалізація продажів зробить непотрібним імпортеру хитрувати з митною вартістю - бо в торгівлі заплатити ще більші податки з реальної ціни. Це забезпечить чесну конкуренція в бізнесі (а не мінімізацію податків) й інвестиції, інновації, а також значно спростить, прискорить митне оформлення в електронному вигляді за першим методом.

В цілому аналіз розділу III МКУ показує, що питання визначення, заявлення та контролю за правильністю визначення митної вартості товарів відповідають міжнародним стандартам, однак потребують удосконалення шляхом прийняття Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо митної вартості товарів)» та підготовки нової редакції розділу III МКУ «Митна вартість товарів та методи її визначення» (дод. Г).

Ще одним досить важливим питанням, що потребує належного нормативного врегулювання є конкретизація бухгалтерської документація, що може бути використана для перевірки правильності визначення митної вартості товарів.

З метою спрощення і прискорення процедур митного оформлення, нейтралізації виникнення ризиків затримок під час митного оформлення, які призводять до суттєвих додаткових витрат суб'єктів ЗЕД, забезпечення відповідності стандартам СОТ і ВМО при здійсненні митного оформлення та сприяння розвитку міжнародних торговельних відносин, актуальними є питання контролю митної вартості товарів з дотриманням положень МКУ та виконанні умов застосування методів її визначення.

Зокрема, заявлення митної вартості товарів здійснюється декларантом або уповноваженою ним особою під час декларування товарів у порядку, встановленому главою 8 розділу III МКУ. При цьому декларант або уповноважена ним особа зобов'язані подавати в митницю оформлення достовірні відомості про визначення митної вартості, які повинні базуватися на об'єктивних документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню¹.

1 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

В зв'язку з тим, що процедура визначення і контролю митної вартості пов'язана із зовнішньоторговельною діяльністю, особливого значення набуває уніфікація митного законодавства торгуючих сторін. Це дозволить сформулювати пропозиції щодо модернізації організаційної структури національних митних адміністрацій, взаємодії та перерозподілу повноважень між ним, налагодження паритетних стосунків з учасникам ЗЕД, забезпечення функціональної та методичної взаємодії між ними через здійснення перевірочних заходів, запровадження комплаєнс-контролю, пов'язаного з посиленням аналітичної складової митного адміністрування в цілому, зменшенням кількості та підвищенням дієвості контролю правильності визначення митної вартості товарів для спрощення митного оформлення та вирішення проблемних питань реалізації статей МКУ щодо визначення, контролю та коригування митної вартості товарів.

Запозичення з професійної діяльності переважно в банківській сфері терміну «комплаєнс», з (англ. compliance – згода, відповідність, походить від дієслова to comply – відповідати) відносно ЗЕД суб'єкта господарювання, є найбільш точним тому, що означає систему захисту бізнесу, направлену на забезпечення спроможності такого суб'єкта господарювання функціонувати відповідно до визначених стандартів, правил поведінки та управління конфліктами інтересів². Комплаєнс – це процес управління комплаєнс-ризиками, зокрема ризиків юридичних санкцій, фінансових збитків або втрати репутації внаслідок невиконання суб'єктом ЗЕД вимог законодавства України, нормативно-правових актів, внутрішніх положень і правил, а також стандартів саморегульованих організацій, що застосовуються до його діяльності. Нездатність передбачати вплив неналежних дій відповідальних осіб суб'єкту ЗЕД може призвести до негативного суспільного резонансу та завдати шкоди репутації, навіть якщо не було порушено вимог законодавства України. Таким чином, оцінювання товарів, що переміщуються через митний кордон України, залишається найбільш дискусійним питанням і одним

2 Данилин О.Д. Комплаєнс-функция в современной организации: создание, структурирование и оценка / О.Д. Данилин, Е.Ю. Пустовалова // Внутренний контроль в кредитной организации. – 2010. – № 3(07) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.int-comp.org/ attachments/Danilin-Pustovalova-Compliance-Function.pdf>

з найскладніших завдань для розв'язання та досягнення найвищої результативності й об'єктивності.

Національним митним законодавством затверджено вичерпний перелік документів, які підтверджують заявлену митну вартість товарів і обраний метод її визначення, табл. 3.1.

Враховуючи інформацію, наведену в табл. 3.1, керуючись вимогами МКУ, зазначимо наступне. Під час здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, заявлених у режим імпорту, подання виключно бухгалтерської документації передбачено у наступних випадках.

1. Для підтвердження митної вартості товарів подаються такі бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару¹.

2. З переліку додаткових документів, які може витребувати митниця, є виписка з бухгалтерської документації².

3. Наявність обґрунтованих підстав у митниці вважати, що існуючий взаємозв'язок між продавцем і покупцем вплинув на заявлену митну вартість. Декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу митниці подає, у тому числі виписку з бухгалтерських документів покупця, що стосуються відчуження оцінюваних товарів, ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів на території України³. При цьому законодавець чітко визначає особу, яка має вповноваження надавати бухгалтерську документацію. У відповідності до зовнішньоекономічної угоди – це є покупець. В інших випадках така особа не конкретизується.

4. Митним законодавством також передбачено, що подання бухгалтерської документації здійснюється декларантом або уповноваженою ним особою за наявності⁴.

1 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

2 Там само.

3 Ломейко Ю.А. Митна вартість як об'єкт державного контролю [Електронний ресурс] / Ю.А. Ломейко. – Режим доступу: [http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/4179/1/ekon_pidryem_28_12_\(427-439\).pdf](http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/4179/1/ekon_pidryem_28_12_(427-439).pdf)

4 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Таблиця 3.1 – Документи, що подає декларант для підтвердження заявленої митної вартості товарів і обраний метод її визначення

Найменування документу	Визначення	Зміст / порядок подання	Примітки
Декларація митної вартості (далі - ДМВ) ⁵ .	ДМВ - документ встановленої форми, що подається декларантом і містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим.	1) якщо до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оціновані товари, додаються витрати ⁶ , якщо вони не включалися до ціни; 2) якщо з ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оціновані товари, виділено витрати ⁷ ; 3) якщо покупець та продавець пов'язані між собою; 4) за власним бажанням декларанта або уповноваженої ним особи. Не подається у разі декларування партій товарів, митна вартість яких не перевищує 5000 євро.	⁸
Зовнішньоекономічний договір (контракт), зміни до контракту або документ, який його замінює, та додатки до нього у разі їх наявності.	Матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів ЗЕД та їх іноземних контрагентів, та спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у ЗЕД ^{9, 10, 11} .	ЗЕД суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами.	Визначено перелік нормативно-правових актів України, що регулюють питання форми, порядку укладання та виконання зовнішньоторговельних договорів (контрактів) ¹²

5 Ломейко Ю.А. Митна вартість як об'єкт державного контролю [Електронний ресурс] / Ю.А. Ломейко. – Режим доступу: [http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/4179/1/ekon_pidpryem_28_12_\(427-439\).pdf](http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/4179/1/ekon_pidpryem_28_12_(427-439).pdf)

6 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

7 Там само.

8 Там само.

9 Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України 06.09.2001 р. № 201]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>

10 Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою України 16.04.1991 р. № 959-XII]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

11 Про стан виконання Указу Президента України від 18.06.1994 р. № 319 «Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, що незаконно знаходяться за її межами» [Електронний ресурс] : постанова [Кабінету міністрів України і Національного банку України 17.07.1995 р. № 523]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/523-95-%D0%BF>

12 Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України 06.09.2001 р. № 201]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

<p>Рахунок-фактура (інвойс), англ. invoice або рахунок-проформа (якщо товар не є об'єктом купівлі-продажу).</p>	<p>Документ в міжнародній комерційній діяльності, що надається продавцем іноземному покупцеві. Це є зобов'язання покупця оплатити товар відповідно до вказаних умов.</p>	<p>Рахунок-фактура, англ. invoice, account, final invoice, франц. facture, нім. Rechnung, Faktura, Handels faktura) – різновид комерційного рахунка, в якому зазначено суму, що повинна бути сплачена за товар, та супровідний документ. Рахунок-проформа не містить вимоги щодо обов'язкової сплати та може випускатися за таких умов: - товар поставляється на безоплатній основі; - товар поставляється відповідно до договору, іншого ніж договір купівлі-продажу; - за товар здійснено попередню оплату тощо.</p>	<p>В країнах ЄС рахунок-фактура використовується для підтвердження сплати ПДВ та акцизного податку.</p>
<p>Основні банківські платіжні документи з підтвердження безготівкових розрахункових операцій: -платіжні доручення; -платіжні вимоги-доручення; -чеки; -векселі; -платіжні вимоги; -інкасові доручення (розпорядження) (оплачені)¹. За наявності інші платіжні документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару</p>	<p>Основні форми міжнародних розрахунків суб'єктів ЗЕД: акредитив; інкасо; відкритий рахунок.</p>	<p>Суб'єкт ЗЕД (платник) відповідно до умов контракту здійснює операції з переказу (оплати) коштів з рахунку за платіжним дорученням у валюті*, що узгоджена умовами контракту за довільною формою, яке містить обов'язкові реквізити². <i>*валюта – грошова одиниця, що використовується для вимірювання величини вартості товарів.</i> Заповнення реквізиту «Призначення платежу» забезпечує повну інформацію про платіж та документи, на підставі яких здійснюється перерахування бенефіціару коштів в іноземній валюті.</p>	<p>Уповноважений банк зобов'язаний надати платіжникові інформацію про витрати під час здійснення переказу коштів в іноземній валюті, можливі строки здійснення переказу коштів в іноземній валюті, SWIFT-код (BIC kod) банку, а також номер міжнародного банківського рахунку (IBAN), якщо він його має</p>

- 1 Про норматив обігу платіжних документів в Україні [Електронний ресурс] : інструкція [видана Національним Банком України 11.02.1994 р. №17201/53-719]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v-719500-94>.
- 2 Про затвердження Положення про порядок виконання банками документів на переказ, примусове списання і арешт коштів в іноземних валютах та банківських металів і змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України [Електронний ресурс] : постанова [видана правлінням Національного Банку України 28.07.2008 р. № 216]– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0910-08>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

<p>За наявності бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару: облікові реєстри³</p>	<p>Облікові реєстри – носії спеціального формату (паперові, електронні) у вигляді відомостей, ордерів, книг, журналів, машинограм тощо, призначені для хронологічного, систематичного або комбінованого нагромадження, групування та узагальнення інформації з первинних документів, що прийняті до обліку.</p>	<p>Бухгалтерський облік – процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень.</p>	<p>Форма бухгалтерського обліку як певна система реєстрів бухгалтерського обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них.</p>
<p>Транспортні (перевізні) документи, якщо за умовами поставки витрати на транспортування не включені у вартість товару, а також документи, що містять відомості про вартість перевезення оцінюваних товарів.</p>	<p>Відображення здійснення витрат на транспортування оцінюваних товарів є обов'язковим у реєстрах бухгалтерського обліку як одержувача, так і перевізника відповідно до чинного законодавства.</p>	<p>Відомості за результатами обчислення транспортних витрат, наводяться в порядку, визначеному для заповнення графі 20 ДМВ⁴.</p>	<p>Виключення витрат на транспортування після ввезення оцінюваних товарів, якщо їх виділено з ціни товарів⁵.</p>
<p>Копія імпоротної ліцензії, якщо імпортований товар підлягає ліцензуванню.</p>	<p>Ліцензія видається із строком дії, що не перевищує здійсненню суб'єктом ЗЕД імпорту та відповідає умовам зовнішньоекономічного договору (контракту)^{6,7}.</p>	<p>Комплекс заходів нетарифного регулювання (обмежувально-заборонного характеру).</p>	

3 Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 29.12.2000 р. № 356]. – Режим доступу: http://minfin.com.ua/taxes/-/!news/nnakMINFIN_356/nnakMINFIN_356.html

4 Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України. 24.05.2012 р. №599]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12>

5 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13.03.2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

6 Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою України 16.04.1991 р. № 959-XII]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

7 Покрещук О.О. Правове регулювання міжнародної торгівлі у контексті норм і правил ГАТТ/СОТ [Текст]: монографія / О.О. Покрещук. – К. : Зовнішня торгівля, 2003. – 511 с.

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

<p>Страхові документи, а також документи, що містять відомості про вартість страхування.</p>	<p>а) Страховий лист б) Страховий сертифікат в) Страховий поліс (юридичний доказ факту укладення договору страхування).</p>	<p>оформлюється страховим брокером як повідомлення про те, що були початі дії по оформленню страхового поліса чи сертифіката. вказується вартість товарів і приводяться докладні зведення про відвантаження, а також про ризики, що покриваються. Він підписується експортером і страховою компанією. Докладні зведення про ризики, що покриваються і є свідченням договору про страхування.</p>	<p>Страхові документи не повинні бути датовані пізніше дати відвантаження. Страхові поліси, як правило, випускаються у валюті платежу. Мінімальна сума, на яку страхується товар, дорівнює 110 % вартості СІФ відповідних товарів.</p>
<p>У разі якщо документи, зазначені у п.1-8 табл. містять розбіжності¹.</p>	<p>-виписку з бухгалтерської документації; -виписку з бухгалтерських та банківських документів покупця, що стосуються відчуження оцінюваних товарів, ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів на території України; -розрахунок ціни (калькуляцію).</p>	<p>Зобов'язання на письмову вимогу Митниці ДФС протягом 10 календарних днів надати (за наявності) додаткові документи.</p>	<p>Декларант або уповноважена ним особа за власним бажанням може подати додаткові наявні у них документи для підтвердження заявленої ними митної вартості товару.</p>

Як видно з табл. 3.1, основою для формування чисельного значення митної вартості товару є ціна товару, зазначена в рахунку-фактурі (інвойсі), а також наявні фактичні витрати, якщо їх не включено до рахунку-фактури: на транспортування, навантаження, розвантаження, перевантаження та страхування до пункту перетину митного кордону України у залежності від умов поставки товару, передбачених контрактом; комісійні та брокерські, що були нараховані до моменту перетину кордону, якщо це передбачено контрактом; плата за використання об'єктів інтелектуальної власності, якщо це передбачено контрактом. Перелік складових митної вартості не є вичерпним. Тому, запровадження ефективних заходів

¹ Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

митного контролю правильності визначення митної вартості товарів, зокрема обчислення за одиницю товару, дозволить значно пришвидшити митне оформлення та випуск товарів у вільний обіг, запобігти втратам митних платежів, а також гарантувати захист внутрішнього ринку. Такий контроль надасть перспектив отримання достовірної інформації, ґрунтуючись на відомостях первинної бухгалтерської документації та реєстрах бухгалтерського обліку про точні параметри здійснених торговельних операцій за зовнішньоекономічними контрактами (угодами) не лише з метою донарування митних платежів, а, насамперед, формування та актуалізації профілів ризику ймовірних порушень митного і податкового законодавства, зокрема, для підтвердження ймовірних витрат щодо:

- комісійної та брокерської винагороди;
- вартості упаковки;
- роялті;
- витрат на страхування;
- витрат на транспортування;
- витрат на навантаження, вивантаження, обробку товарів, пов'язану з їх транспортуванням;
- частини виручки від подальшого перепродажу товарів, що оцінюються;

– вартості сировини, матеріалів, деталей, напівфабрикатів, комплектувальних виробів, інструментів, штампів, шаблонів та аналогічних предметів, використаних у процесі виробництва оцінюваних товарів, мастильних матеріалів, палива, інженерних та дослідно-конструкторських робіт, дизайну, художнього оформлення, ескізів та креслень, необхідних для виробництва оцінюваних товарів, які покупець безоплатно передає для виробництва оцінюваних товарів;

– торговельної надбавки, звичайних витрат, понесених в Україні на навантаження, вивантаження, транспортування, страхування, суми податків, що підлягають сплаті в Україні у зв'язку з ввезенням чи продажем товарів, вартість доданої подальшої обробки (достовірна інформація, необхідна при застосуванні другорядного методу визначення митної вартості на основі віднімання вартості);

– вартості матеріалів та витрат, понесених виробником під час виготовлення оцінюваних товарів, обсягів прибутку та загальних

витрат в країні виробництва, загальних витрат при продажу в Україну з країни вивезення (на завантаження, розвантаження, обробку, транспортування до місця ввезення на митну територію України (достовірна інформація, необхідна при логічній послідовності застосування другорядного методу визначення митної вартості на основі додавання вартості).

Здебільшого можливість у наданні зазначених документів є виключно у випадках, якщо виробник (експортер) готовий надати органам влади країни-імпортера відповідну інформацію.

Загалом, особами, які надають бухгалтерські документи, можуть виступати:

- виробник товарів (послуг);
- продавець;
- покупець;
- агент покупця/продавця;
- посередник;
- перевізник або уповноважена на це особа.

Фактори невизначеності, конфліктності, обмеженості інформації на момент її оцінювання й прийняття управлінських рішень з боку посадової особи митниці ДФС, неоднозначність економічних прогнозів, зміни політичного та економічного світового простору формують сукупність ризиків комерційних документів, які підтверджують вартісну, якісну та кількісну характеристику товару, що впливає на правильність визначення його чисельного значення та обраний метод. Тому, в межах своїх повноважень митниця ДФС здійснює контроль за дотриманням суб'єктами ЗЕД вимог митного законодавства, а саме, письмово оголошує вимогу в наданні (за наявності) додаткових документів, зокрема виписку з бухгалтерських та банківських документів покупця, що стосуються відчуження оцінюваних товарів.

Сукупність ризиків, які виявляються митними адміністраціями під час правильності визначення митної вартості для врахування при формуванні об'єктивної цінової бази даних для аналогічних товарів, підтверджується міжнародною практикою. Так, у посібнику до Угоди про застосування статті VII ГАТТ (далі – Угода) (Brief Guide to the Customs Valuation Agreement) ВМО зазначається, що

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

для цілей визначення рівня митної вартості може бути необхідним дослідження витрат на виробництво товару, вартість якого оцінюється, а також іншої інформації, яка може бути отримана з країн, інших, ніж країна імпорту. При цьому Угодою передбачено, що бухгалтерська документація повинна бути підготовлена у спосіб, сумісний з загальновизнаними принципами бухгалтерського обліку в країні, де ці товари виробляються.

Додатком I (Тлумачні примітки «Використання загальновизнаних принципів бухгалтерського обліку» до Угоди) передбачено, що термін «загальновизнані принципи бухгалтерського обліку» відноситься до визнаного консенсусу або суттєвої авторитетної підтримки в межах країни у конкретний момент стосовно того, які економічні ресурси та зобов'язання повинні обліковуватися як активи та пасиви, які зміни в активах та пасивах повинні обліковуватися, яким чином мають вимірюватися активи і пасиви та зміни в них, яка інформація повинна розкриватися і яким чином вона повинна розкриватися і які слід готувати фінансові звіти. Ці стандарти можуть бути як широкими орієнтирами загального застосування, так і детальними практичними методичними підходами та процедурами для впровадження.

Виходячи з цілей, визначених Угодою, митна адміністрація кожного члена СОТ використовує інформацію, підготовлену у спосіб, сумісний із загальновизнаними принципами бухгалтерського обліку в країні, які є доречними для відповідної статті Угоди. Так, визначення звичайного прибутку та загальних витрат відповідно до положень Угоди передбачає заходи з залученням інформації, підготовленої у спосіб, сумісний із загальновизнаними принципами бухгалтерського обліку країни ввезення¹. Хоча, з іншого боку, визначення звичайних прибутків та загальних витрат відповідно до положень Угоди виконуватиметься з використанням інформації, підготовленої у спосіб, сумісний з загальновизнаними принципами бухгалтерського обліку країни виробництва².

Якщо врахувати положення примітки до ст. 8 Угоди, то при визначенні складових митної вартості товару, що додаються до ціни,

1 Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/981_003

2 Там само.

яка фактично сплачена або підлягає сплаті за імпортовані товари, (вартість до розподілу інструментів, фарби, шаблонів та інших подібних компонентів, що використовуються при виробництві зазначених імпортованих товарів) в країні ввезення, здійснюється із залученням інформації у спосіб, сумісний з загальноновизнаними принципами бухгалтерського обліку цієї країни.

Поглиблення інтеграційних процесів передбачає подальше зближення економік незалежних держав, що має привести до зростання обсягів міжнародної торгівлі, усунення тарифних обмежень, спрощення умов обміну товарів розширеної номенклатури, що потребує удосконалення національної нормативно-правової бази, взаємодії з метою співпраці з митними системами інших країн. Разом з тим, міжнародним законодавством не визначено єдиних, уніфікованих та обов'язкових форм бухгалтерських документів для всіх країн. Враховуючи специфіку ведення бухгалтерського обліку в кожній окремій країні, перелік бухгалтерських документів нерезидента визначити складно. Саме тому узгодження відносин між державами і налагодження ефективних форм взаємообміну інформацією, яка надається на конфіденційній основі для цілей обчислення митної вартості, має вважатися суворо конфіденційною органами влади, яким не розкривають її без конкретного дозволу особи чи уряду, котрий надає таку інформацію, за винятком того, що може вимагатися її розкриття у зв'язку з судовим розглядом¹.

Зараз в Україні бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством. Фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку². Національний бухгалтерський облік, як упорядкована система узагальнення інформації про діяльність юридичних осіб, ґрунтується виключно на застосуванні методу документування. Цей метод передбачає суцільне і безперервне документування всіх господарських операцій, що здійснюються у діяльності підприємств, установ і організацій.

1 Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/981_003

2 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою України 16.07.1999 р. № 996-XIV]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Задокументовані господарські операції, прийняті до обліку, записуються до облікового реєстру (книга, журнал-ордер, відомість, таблиця тощо).

Основні принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні, зокрема, що не суперечать міжнародним стандартам, викладені на законодавчому рівні^{3, 4}. Однак, при сучасному зростанні ділової міжнародної активності й обсягів товарообмінних операцій проблематика порівняння бухгалтерських стандартів задля ефективності використання в системі митного адміністрування вимагає активних зрушень у законодавстві України. Тому, приведення національних систем обліку і звітності до вимог міжнародних стандартів – це перспективний напрямок щодо інтернаціоналізації обліку, його уніфікації та гармонізації, підвищення якості облікової інформації, довіри до неї під час контролю правильності визначення складових митної вартості товарів, заявлених декларантом для митного оформлення.

Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво суб'єктом господарювання відповідно до законодавства та установчих документів⁵. Враховуючи загальні положення бухгалтерського обліку та звітності, що застосовуються в Україні, методичні підходи до формування собівартості, оцінювання вибуття запасів тощо відображено у наказі про облікову політику підприємства (суб'єкта ЗЕД).

Відповідно до національного законодавства⁶ підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи,

3 Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою України 18.03.2004 р. № 1629-IV]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>

4 Там само.

5 Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою України 16.07.1999 р. № 996-XIV]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

6 Там само.

які фіксують факти здійснення господарських операцій. Порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерської звітності підприємствами, їх об'єднаннями та госпрозрахунковими організаціями (крім банківських установ) незалежно від форм власності, установ та організацій, основна діяльність яких фінансується за рахунок асигнувань Державного бюджету встановлено Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку (далі – Положення № 88)¹. Первинні документи повинні бути складеними під час здійснення господарських операцій, а якщо це неможливо – безпосередньо після її закінчення. Для контролю та впорядкування оброблених даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

Первинні документи – це документи, створені у письмовій або електронній формі, що фіксують та підтверджують господарські операції, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення². Повнота і достовірність показників обліку зазначених операцій значною мірою залежать від якості оформлених документів. Зокрема, щоб бути доказовим для підтвердження митної вартості товарів і мати юридичну силу, документ має містити обов'язкові реквізити – від лат. *requisitum*, що означає «потрібне, необхідне». Такими реквізитами для первинного бухгалтерського документа є:

- найменування підприємства, установи, від імені яких складений документ, назва документа (формат і форми);
- дата і місце складання (видачі);
- зміст та обсяг господарської операції;
- одиниця виміру господарської операції (у натуральному та/або вартісному обсязі);
- посади і прізвища осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і достовірність її оформлення;

1 Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 24.05.1995 р. № 88]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

2 Там само.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

– особистий чи електронний підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції³.

З урахуванням зазначеного, кожною стороною зовнішньоекономічного контракту, що брала участь у здійсненні зовнішньоторговельної операції, мають бути отримані (використані) для записів у реєстрах бухгалтерського обліку первинні документи, інформація в яких ідентично засвідчує зміст, обсяг і вартість здійсненої операції, узгодженої умовами зовнішньоекономічного контракту (договору).

Первинні документи складаються на бланках типових і спеціалізованих форм, затверджених відповідним органом державної влади. Документування господарських операцій може здійснюватись із використанням виготовлених самостійно бланків, які повинні містити обов'язкові реквізити чи реквізити типових або спеціалізованих форм⁴. Зокрема, форма бухгалтерського обліку як певна система реєстрів бухгалтерського обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них обирається суб'єктом господарювання самостійно з додержанням єдиних засад бухгалтерського обліку та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності суб'єкта ЗЕД на накопичення аналітичних даних про склад і рух активів, капіталу і зобов'язань, доходів, витрат, фінансових результатів⁵. В Наказі про облікову політику обов'язково зазначається форма обліку, яка використовується на підприємстві. Форма обліку обирається не менше, ніж на 1 рік, а при намірі змінити форму обліку про це необхідно вказати в наказі про облікову політику або примітках до річної фінансової звітності.

3 Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 24.05.1995 р. № 88]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

4 Там само.

5 Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 25.06.2003 р. № 422]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461726/>

Умовами Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» визначено наступне¹:

– запаси – активи, які утримуються для подальшого продажу з-за умов звичайної господарської діяльності перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством, які включають, зокрема, сировину, основні і допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб; товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та отримуються підприємством з метою подальшого продажу;

– надходження запасів на підприємство оформлюється відповідними документами, типові форми яких затверджуються Державним комітетом статистики України та іншими центральними органами виконавчої влади²;

– якщо для оформлення господарської операції типові форми первинних документів відсутні, то підприємство складає такі первинні документи, які б містили обов'язкові реквізити, передбачені законодавством та іншими нормативно-правовими актами.

На практиці документами бухгалтерського обліку покупця (резидента України), які подаються декларантом для підтвердження митної вартості товарів, можуть бути:

– калькуляція собівартості (попередня, кошторисна, планова) – визначення розміру витрат у грошовій формі як по окремих видах діяльності, виробничих процесах, структурних підрозділах, так і в цілому по підприємству на виробництво (збут) одиниці продукції, виконаних робіт (послуг) за допомогою економічно обґрунтованих методів.

1 Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України від 20.10.1999 р. №46]. – Режим доступу: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/oneregulations/79499>

2 Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів [Електронний ресурс] : наказ [видано Міністерством статистики України 21.06.1996 р. N 193]. – Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=030EF096F0>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

У бухгалтерському обліку використовуються такі поняття як, «виробнича собівартість» і «виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт/послуг)», та/або «собівартість реалізованих товарів». Відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку до собівартості продукції (робіт, послуг) входить її виробнича собівартість, однією зі статей якої є прямі матеріальні витрати, до складу яких включається вартість сировини та основних матеріалів, що утворюють основу вироблюваної продукції, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, допоміжних та інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат, а також нерозподілені постійні загальновиробничі витрати та наднормативні виробничі витрати з урахуванням справедливої вартості^{3,4}. Перелік і склад статей калькульованих виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) устанавлюються підприємством (наказом про облікову політику).

Планова калькуляція собівартості продукції використовується для здійснення планової калькуляції ціни. Під час планового калькулювання ціни до виробничої собівартості також додаються адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати, плановий прибуток, податки, митні платежі.

Таким чином, у планових калькуляціях собівартості продукції та ціни має знайти своє відображення вартість імпортованої сировини, матеріалів, товарів, які імпортуються з метою подальшого використання у виробництві чи продажу.

За результатами проведеного аналізу щодо надання декларантом бухгалтерських документів, що підтверджують вартість товару, заявленого у митний режим імпорту у зоні діяльності Одеської митниці ДФС, значимо наступне. На практиці формування сукупності відомостей про достовірність надходження та обліку запасів суб'єктом господарювання відбувається шляхом відображення ін-

3 Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати») [Електронний ресурс] : наказ [видано Міністерством фінансів України від 31.12.1999 р. N 318] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

4 Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19 (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств») [Електронний ресурс] : наказ [видано Міністерством фінансів України від 07.07.1999 р. N 163]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>

формації, що регламентується методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку запасів¹. Відповідно до положень методичних рекомендацій надходження (оприбуткування) запасів суб'єктом господарювання оформлюється документами на бланках, з затвердженими типовими формами². За обставин відсутності типових форм первинних документів для оформлення господарської операції суб'єкт господарювання складає первинні документи, форма яких у повному обсязі містить обов'язкові реквізити, передбачені законодавством та іншими нормативно-правовими актами.

В контексті бухгалтерського контролю з боку суб'єкта ЗЕД розпорядчим документом, затвердженим (схваленим) власником (уповноваженим органом), зокрема, наказом про облікову політику, визначаються форми первинних документів, що використовуються для оформлення руху запасів, які не передбачені типовими формами первинного обліку із додаванням технологічної схеми документообігу. Особлива увага суб'єктом господарювання приділяється товарно-транспортним документам. Кожна товарно-транспортна накладна (прибутковий ордер тощо), що містить відбитки штампу (позначення) про оприбуткування або прибутковим ордером, є підставою для оформлення приймання та оприбуткування запасів, які надійшли від постачальників (експортерів) на адресу суб'єкта ЗЕД.

Для проведення аналізу під час перевірки правильності обчислення складових митної вартості товарів можливим є використання інформаційного ресурсу накладної-вимоги на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів. Це, зокрема лімітно-забірні картки, акти-вимоги на заміну (додатковий відпуск матеріалів). Вказані документи використовуються для внутрішнього переміщення запасів, їх відпуску виробничими підрозділами та іншими структурними підрозділами підприємства, що розташовані на іншій, ніж підрозділ, що їх відпускає, території.

1 Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 10.01.2007 р. № 2]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461812/>

2 Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів [Електронний ресурс] : наказ [видано Міністерством статистики України 21.06.1996 р. N 193]. – Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=030EF096F0>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Для обґрунтування числового значення ймовірної складової митної вартості товару можливо використовувати такий документ, як товарно-транспортна накладна. Суб'єкт господарювання оформлює вибуття запасів для реалізації, що випикується уповноваженою особою на основі господарського договору, дозволу керівника або іншої уповноваженої особи.

У товарному звіті матеріально відповідальної особи відображається вибуття проданих суб'єктом господарювання за готівку товарів.

За звітом касира чи банківською випискою підтверджується надходження (перерахування) коштів від реалізації продукції (за продукцію, товари тощо).

Дотримуючись вимог методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів, на основі первинних документів бухгалтерською службою суб'єкта господарювання складаються облікові регістри аналітичного та синтетичного обліку. Поєднання хронологічного запису («журнали») із зазначенням, на які рахунки зараховують суму операцій («ордер») є підставою для назви основних реєстрів журналами-ордерами. Після підсумовуючих записів за місяць журнал-ордер нагадує складну місячну журнальну статтю, в якій один рахунок кредитується, а декілька дебетуються. Водночас зазначений реєстр замінює меморіальний ордер, в якому б цей запис було зафіксовано. У журналі-ордері таких записів може бути стільки, скільки в ньому є рахунків, що кредитуються. Журнально-ордерна форма обліку суб'єкта господарювання ґрунтується на принципах систематизації і накопичення в хронологічному порядку даних первинних документів, що відображують господарські операції безпосередньо в реєстрах синтетичного та аналітичного обліку. Записи в накопичувальні відомості вносять за показниками, необхідними для управління, контролю й аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, а також періодичної бухгалтерської звітності та розрахунків (декларацій), які надаються до Державної фіскальної служби України з метою посилення контрольних функцій обліку операцій виробництва, каси, рахунків у банку, розрахунків з дебіторами та кредиторами, фінансовими органами; систематизація і накопичування відбувається як за кредитом, так і за

дебетом основних синтетичних і кореспондуючих з ними рахунків. Переважно це здійснюється у відомостях аналітичного обліку а в окремих випадках - і у відповідних журналах-ордерах. Синтетичний і аналітичний облік здійснюються у реєстрах, як правило, в єдиній системі записів із застосуванням реєстрів бухгалтерського обліку для підприємств різних форм власності, обсягів господарської діяльності^{1,2,3}.

Так, для наочного прикладу, узагальнення інформації про наявність і рух грошових коштів (у національній та іноземній валюті в касах, на поточних, валютних та інших рахунках у банках) здійснюються в Журналі – ордері № 1 відомостях до цього Журналу 1.1, 1.2, 1.3, відповідно.

Журнал – ордер № 5 або № 5 і відомість до нього щодо обліку руху запасів. Обидва варіанти Журналу містять наступні розділи, а саме:

I розділ (з кредиту рахунків 90, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99 в дебет рахунків);

II розділ (витрати з податку на прибуток, витрати фінансової та інвестиційної діяльності та інші витрати);

IV розділ (аналітичні дані до рахунку 28 «Товари»).

Синтетичний облік наявності та руху запасів здійснюється на рахунках обліку запасів за Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та за Інструкцією про його застосування^{4,5}. Типова ко-

1 Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 29.12.2000 р. № 356]. – Режим доступу: http://minfin.com.ua/taxes/-/!news/nnakMINFIN_356/nnakMINFIN_356.html

2 Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 10.01.2007 р. № 2]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461812/>

3 Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 25.06.2003 р. № 422]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461726/>

4 Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 30.11.1999 р. № 291]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/normativno-pravovi-akti-z-pitan-kpr/nakazi/61772.html>

5 Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 19.04.2001 р. № 186]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

респонденція синтетичних рахунків, субрахунків бухгалтерського обліку відносно господарських операцій викладена у додатку до методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів⁶.

Так, розглянувши окремі документи з підтвердження наявності обліку залишків та руху запасів, зосередимо увагу на виписках з Головної книги. Форма обліку «журнал-головна» є найпростішою формою бухгалтерського обліку. Переваги цієї форми в тому, що в одному реєстрі використовуються синтетичні та хронологічні записи це звільняє від необхідності складання оборотної відомості на синтетичних рахунках. Звіряння відомостей синтетичного обліку з аналітичним виконуються безпосередньо за даними журналу-головної.

До недоліків цієї форми можливо віднести відсутність наочності записів при опрацюванні облікової інформації.

Щодо особливостей, то всі господарські операції у синтетичному обліку відображені в одному реєстрі, що називається Журнал-Головна книга. Хронологічні записи, що ведуться у Журналі, поєднаний із систематичним, який ведеться у Головній книзі. Тому ліва частина Журнал-Головної книги призначена для реєстрації господарських операцій, оформлених відповідними документами, у хронологічному порядку. Ця частина формує інформацію з первинних бухгалтерських документів за датами, номерами документів, економічним змістом господарських операцій та сумою. Таким чином, ця частина є Журналом реєстрації господарських операцій. Права частина книги поділена на кілька подвійних граф, у яких здійснюється систематизація зареєстрованих господарських операцій за дебетом і кредитом відповідних синтетичних рахунків. Права частина книги заміняє реєстр синтетичного обліку – Головну книгу.

Отже, форма бухгалтерського обліку Журнал-Головна є комбінованим обліковим реєстром, що поєднує хронологічні записи із синтетичним обліком за синтетичними рахунками. Усі дані про господарські операції, відображені в реєстрах бухгалтерського обліку, заносяться до Головної книги – оборотної відомості по рахунках бухгалтерського обліку, на яких відображається протягом звітного

6 Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 10.01.2007 р. № 2]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461812/>

періоду всі господарські операції, з якої – до форм фінансової та податкової звітності. Слід зазначити, що податковим законодавством чітко встановлено для суб'єкта господарювання перелік документів, необхідний для ведення в цілях оподаткування товарних операцій. Зокрема це стосується обліку доходів, витрат тощо, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, відомості з яких підтверджують достовірність, точності будь-якої заяви, документа чи розрахунку, поданих і для цілей визначення митної вартості товарів, пов'язаних із справлянням митних платежів, передбачених чинним законодавством. Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених визначеними документами¹.

Підбиваючи підсумки дослідження проблемних питань реалізації статей МКУ щодо визначення, контролю та коригування митної вартості товарів, вважаємо що встановити вичерпний перелік документів які декларант може подавати для підтвердження заявленої митної вартості товарів, неможливо, оскільки він залежить від умов конкретної зовнішньоекономічної операції та системи оподаткування, на якій перебуває відповідний платник податків, форми ведення бухгалтерського обліку.

Однак зосередження контрольних заходів на етапі правильності визначення митної вартості товарів, заявлених для митного оформлення, має ґрунтуватись на аналізі ризиків, методах аудиту бухгалтерської документації та звітності, що забезпечить прозорість контролю з одночасним посиленням відповідальності та невідворотністю її настання як суб'єктів ЗЕД, так і посадових осіб митниці.

Як зазначає І.Г. Бережнюк, «ризикоорієнтований контроль» слід розуміти як систему заходів, спрямованих на запобігання можливостям втрати бюджетних надходжень².

1 Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою України 02.12.2010 р. № 2755-VI]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/spisok2/glava-1--zagalni-polojennya-/>

2 Актуальні питання теорії та практики митної справи : монографія /за заг. ред. І. Г. Бережнюка. – Хмельницький : ПП Мельник А.А., 2013. – 428 с.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Резервом підвищення ефективності правильності визначення складових митної вартості товарів для оподаткування є визначення чітко зазначених бухгалтерських документів (з переліку документів, які може запитувати митниця для підтвердженої митної вартості товарів³). Разом з тим декларанту або уповноваженій ним особі надане право надавати будь-які інші наявні у них додаткові документи для підтвердження заявленої ними митної вартості товарів.

Результативність діяльності митниці і обсяги доходів Державного бюджету залежать від якості проведеного митного контролю, спрямованого на нейтралізацію ризиків зменшення митних платежів на підставі необ'єктивного заниження складових митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон держави, що потенційно забезпечить її економічну і фінансову безпеку.

Ще одним гострим питанням, що потребує вирішення є удосконалення механізму визначення, контролю та коригування митної вартості транспортних засобів.

Аналізуючи ситуацію, що склалась на вітчизняному ринку транспортних засобів, варто відмітити, що у зв'язку із прийняттям Закону України «Про внесення змін до підрозділу 5 розділу XX «Перехідні положення» ПКУ щодо стимулювання розвитку ринку вживаних транспортних засобів від 31.05.2016, що передбачає суттєве зниження ставок акцизного податку на вживані ТЗ, їх частка в структурі імпорту зросла, а тому обсяги митних оформлень за даною категорією товарів збільшились. На тлі прийняття зазначеного закону відбувається постійний перегляд та оновлення супровідних документів, що мають подаватись при митному оформленні транспортних засобів, при цьому, вони здебільшого регламентуються внутрішніми відомчими листами, наказами, які за своєю суттю є індикативними й не відображені у нормативно-правових актах, що регламентують проблемні питання, що, у свою чергу, провокує посилення протистояння між учасниками митних правовідносин й переносить вирішення питання визначення митної вартості транспортних засобів у судову площину. Враховуючи зазначені аспекти,

3 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

слід зробити висновок про те, що дане питання все більше набуває політичного забарвлення. З метою окреслення проблемних моментів в процесі визначення та контролю митної вартості транспортних засобів, доцільним є здійснення аналізу основних підходів, що використовуються на сьогодні у вітчизняній практиці.

На сьогодні основні аспекти визначення вартості транспортних засобів регламентуються Правилами митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України, затверджені наказом Державної митної служби України від 17.11.2005 №1118, а особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами – МКУ. Варто зазначити, що у першому документі не відображено процедуру визначення митної вартості транспортних засобів, тоді, як у МКУ – не вписано специфіки цієї процедури для транспортних засобів (вживаних у тому числі).

Враховуючи основні положення визначені Правилами митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України, затверджені наказом Державної митної служби України від 17.11.2005 №1118, доцільно відмітити, що на формування рівня вартості кожного конкретного автотранспортного засобу впливає ціла низка факторів, таких як: марка, модель, рік виготовлення, тип двигуна, об'єм двигуна, комплектація, фізичний стан, регіон придбання та інші, а тому рівень митної вартості автомобілів визначається у кожному конкретному випадку окремо з урахуванням всіх складових, які впливають на її формування.

Визначення типу, моделі, версії ТЗ, року його виготовлення, комплектності, повної маси, об'єму двигуна, тощо здійснюється на основі даних виробника. Визначальним при цьому є VIN-код.

Зміст VIN-коду визначається за Міжнародним стандартом ISO 3779-1983, гармонізованим з державним стандартом України ДСТУ 3524-97 обов'язкового застосування в Україні.

VIN-код містить 17 символів, умовно розділених на 3 частини, та складається з міжнародного коду виробника (перші три символи), описової частини (четвертий – дев'ятий символи) і розпізнавальної частини (десятий – сімнадцятий символи).

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Міжнародним стандартом ISO 3779-1983 передбачено використання арабських цифр і великих букв латинського алфавіту, за винятком букв «I», «O», «Q», як символів VIN-коду.

VIN-коди можуть наноситися на незнімні деталі кузова або шасі та спеціальні номерні таблички (шильдики).

Країни, які не визнали Міжнародний стандарт ISO 3779-1983 або визнали його з обмеженнями, можуть кодувати номери кузова або шасі відмінно від рекомендацій цього стандарту.

Контроль правильності визначення моделі ТЗ проводиться на основі міжнародного коду виробника й описової частини VIN-коду, а також реєстраційних документів країни, з якої ввозиться цей ТЗ.

Визначення моделі на основі VIN-коду здійснюється наступним чином:

1) визначається виробник ТЗ та країна його виробництва на підставі кодів, які містяться у міжнародному коді виробника;

2) з описової частини VIN-коду визначаються коди модельного року виробництва (крім автомобілів «Ford», у описовій частині VIN-коду яких міститься інформація про місяць та календарний рік виробництва, зокрема, для цих автомобілів 11-та й 12-та позиції VIN-коду відповідають року і місяцю виробництва ТЗ), типу ТЗ, його конструкції, типу кузова, типу двигуна, конструкції приводу, робочого об'єму двигуна тощо.

За рік виготовлення ТЗ приймається календарна дата його виготовлення (день, місяць, рік). Якщо календарну дату виготовлення визначити неможливо, то за основу приймається модельний рік виготовлення, визначений за його ідентифікаційним номером (VIN-кодом) з урахуванням календарної дати першої реєстрації ТЗ (день, місяць, рік).

Датою першої реєстрації ТЗ, який перебував у користуванні (зокрема, який ввозиться на митну територію України), є дата, що зазначена у спеціальній графі технічного паспорта (свідоцтва про реєстрацію або свідоцтва про власність), наприклад, у паспорті німецького зразка, або дата видачі технічного паспорта (свідоцтва про реєстрацію) (див. дод. Е).

У разі відсутності даних про календарну дату першої реєстрації, або виникнення сумнівів щодо їх достовірності, під час оцінки за дату виготовлення приймається 1 січня встановленого модельного року.

Робочий об'єм двигуна може бути визначено на підставі описової частини VIN-коду, номеру двигуна, коду двигуна на блоці циліндрів, а також шляхом безпосереднього виміру об'єму масла чи повітря, що витісняються з одного циліндра і проведення відповідних розрахунків в лабораторних умовах науково-дослідних інститутів (НДІ) судових експертиз за спеціально розробленими методиками. Коди типу двигуна та робочого об'єму двигуна містяться в описовій частині VIN-коду.

При цьому, основним підходом до визначення вартості ТЗ відповідно до положень Методики товарознавчої експертизи та оцінки колісних транспортних засобів, затвердженої наказом Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.11.2003 № 142/5/2092, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 24.11.2003 за №1074/8395, є порівняльний підхід. Порівняльний підхід ґрунтується на аналізі цін продажу (пропозиції) ТЗ, ідентичних або аналогічних оцінюваному на первинному чи вторинному ринках ТЗ, з відповідним коригуванням, що враховує відмінності між об'єктами порівняння та об'єктом оцінки.

Під первинним мається на увазі ринок нових ТЗ, під вторинним - ринок ТЗ, які перебували в користуванні.

Найбільш вірогідним методом порівняльного підходу до оцінки ТЗ є метод, заснований на аналізі цін ідентичних ТЗ.

За цим методом вартість визначається на базі середньої ціни продажу (пропозиції) ідентичного ТЗ з відповідним строком експлуатації. Подальше коригування враховує різницю між пробігом, комплектністю, укомплектованістю, технічним станом об'єкта порівняння та об'єкта оцінки.

У разі неможливості визначення вартості ТЗ з урахуванням цін ідентичних ДТЗ допускається використання методу, заснованого на аналізі цін аналогічних транспортних засобів.

За цим методом вартість ТЗ визначається відповідно до цінових даних аналогічних, але не ідентичних ТЗ, з належним або скоригованим строком експлуатації. Подальше коригування вартості враховує різницю між пробігом, комплектністю, укомплектованістю, технічним станом об'єкта порівняння та об'єкта оцінки.

Коригування, які застосовуються у порівняльному підході, приймаються у вигляді коефіцієнта (відсотка) до середньої ціни ТЗ

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

або у вигляді грошової суми, що додається або вираховується з цієї ціни; а також комбінування зазначених засобів.

Коригування вартості ТЗ з причин різниці в пробігу здійснюється коефіцієнтом коригування ринкової вартості ТЗ за величиною пробігу; з причин різниці технічного стану - процентом додаткового збільшення (зменшення) ринкової вартості ТЗ залежно від умов догляду, зберігання, використання і ін.; з причин функціонального зносу ТЗ - коефіцієнтом функціонального зносу; з причин особливостей економічного стану в різних регіонах України і різних країнах світу - коефіцієнтом ринку регіону та коефіцієнтом коригування вартості ТЗ у країні придбання до його вартості в провідних країнах-експортерах.

Вартість ТЗ коригується відповідною грошовою сумою, яка враховує його комплектність, укомплектованість, наявність пошкоджень, які потребують відновлювального ремонту, відновлення і (чи) оновлення складових.

Контроль правильності визначення митної вартості нових транспортних засобів здійснюється відповідно до норм МКУ, затвердженого Законом України від 13.03.2012 № 4495-VI згідно яких заявлена декларантом митна вартість ТЗ і подані ним відомості про її визначення повинні базуватися на об'єктивних, документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню. Для підтвердження заявлених відомостей про митну вартість ТЗ декларант зобов'язаний подати документи, визначені у ч. 2 ст. 53 МКУ.

Відповідно до ст. 49 МКУ, митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари. Порядок визначення митної вартості товарів поширюється на товари, які переміщуються через митний кордон України.

За результатами здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів орган доходів і зборів визнає заявлену декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість чи приймає письмове рішення про її коригування відповідно до положень ст. 55 МКУ.

При цьому, контроль за правильністю визначення митної вартості вживаних транспортних засобів здійснюється у відповідності

до вимог МКУ та спільного наказу Міністерства юстиції України та Фонду державного майна України від 24.11.03 № 142/5/2092 «Про затвердження Методики товарознавчої експертизи та оцінки дорожніх транспортних засобів» (далі - Методика).

Методика розроблена згідно із Законом України «Про судову експертизу», Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», Кримінально-процесуальним, Цивільним процесуальним та Господарським процесуальним кодексами України, а також Національним стандартом № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» та іншими нормативно-правовими актами з питань судової експертизи й оцінки майна.

Методика встановлює порядок оцінки (визначення вартості) дорожніх транспортних засобів, регламентує загальні принципи, методи оцінки та товарознавчих досліджень, а також вимоги до оформлення результатів оцінки, оціночні процедури визначення вартості ТЗ.

Для визначення вартості ТЗ, крім видів вартості, передбачених Національним стандартом № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», у Методиці використовуються також такі види вартості: вартість ТЗ (їхніх складових), що ввозяться на митну територію України, вартість відновлювального ремонту, вартість матеріального збитку, а також утилізаційна і скрапова вартість як різновид вартості ліквідації.

Вартість ТЗ та їхніх складових частин, що ввозяться на митну територію України, визначається за середніми цінами їх продажу в країні придбання або в провідних країнах-експортерах відповідно до Методики.

Визначення вартості ТЗ (їхніх складових), що ввозяться, здійснюється після встановлення їх типу, моделі, версії, року виготовлення, комплектності, укомплектованості, робочого об'єму двигуна.

Вартість ТЗ, що ввозяться на митну територію України (С1), визначається за формулами:

$$C1 = C_{сп1} (1 \pm G_k / 100 \pm D_z / 100) \pm C_{дод} \quad (3.1)$$

$$C_{сп1} = C_{д1} \cdot K1 \quad , \quad (3.2)$$

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

де C_{cp1} - середня ціна ТЗ, що ввозиться на митну територію України, у країні придбання чи в країнах-експортерах.

Середня ціна ТЗ (їхніх складових), що ввозяться на митну територію України, не враховує витрати на доставку їх до митного кордону України, страхування, комісійні і брокерські витрати;

K_1 - коефіцієнт приведення вартості ТЗ у провідній країні-експортері до його вартості в країні придбання. Для ТЗ, що ввозяться з провідних країн-експортерів Німеччини, США і Російської Федерації (ТЗ виробництва країн СНД), його значення приймається рівним 1,0.

У разі використання інформації про середню ринкову ціну ТЗ у провідній країні-експортері для ТЗ, що ввозяться з інших країн, значення K_1 приймається на підставі інформації, наведеної у табл. 4.8 додатка 4 до Методики.

C_{d1} - ціна ТЗ, що був у користуванні, відповідного строку експлуатації згідно з довідковою літературою, що відображає ціни ТЗ у країні придбання або в провідних країнах-експортерах.

Середня ціна автобусів, спеціальних та спеціалізованих ТЗ, причепів і напівпричепів, будівельної, сільськогосподарської та лісогосподарської техніки, що ввозиться на митну територію України, може також бути визначена за формулою:

$$C_{cp1} = C_n \cdot (\Gamma / 100) K_1, \quad (3.3)$$

де C_n - ціна нового ТЗ у країні придбання або в провідних країнах-експортерах за довідковою літературою.

Значення C_{d1} або C_n для ТЗ, що ввозяться на митну територію України, містяться у довідковій літературі. Для визначення C_{d1} або C_n допускається використання ресурсів мережі Інтернет.

Довідкові дані, які використовуються під час оцінки й отримані з ресурсів мережі Інтернет, повинні бути роздруковані із зазначенням дати отримання інформації і абсолютної URL-адреси і включені у звіт про оцінку або висновок експерта.

Для вибору значення C_{d1} з довідкової літератури слід брати до уваги вихідні дані значень, що відповідають ціні ТЗ на момент прийняття їх на реалізацію спеціалізованими підприємствами в країні

придбання або в провідних країнах-експортерах. Таке значення є мінімально можливим для даного ТЗ.

Якщо ТЗ ввозиться з країни, яка не є провідною країною-експортером, то найбільш пріоритетним є використання довідкових даних, що відображають ринкову ціну цього ТЗ у країні його придбання. У цьому разі значення K_1 приймається рівним 1,0, а значення процента P_k приймається за інформацією довідників, які відображають ринкову ціну ТЗ у даній країні. Якщо в довідковій літературі країни придбання відсутні дані для коригування ціни ТЗ за пробігом, то коригування здійснюється за даними, наведеними в додатку 1 до Методики або в іншій довідковій літературі, зокрема довіднику «Бюлетень автотоварознавця».

Аналогічний підхід застосовується і в тому разі, якщо з провідної країни-експортера вивозиться ТЗ, який не є характерним для її експорту (наприклад, у разі ввезення з Російської Федерації на митну територію України автомобілів західноєвропейського виробництва).

Підставою для зниження вартості ТЗ унаслідок його аварійних пошкоджень або розукомплектування є обов'язкове підтвердження даного факту в супровідних документах на момент перетину митного кордону України (у декларації, документах на придбання ТЗ або в довідці поліції про дорожньо-транспортну пригоду під час переміщення ДТЗ до митного кордону України) та в акті митного огляду.

Якщо провадиться експертне дослідження пошкодженого ТЗ, наявність фотографій обов'язкова.

Слід зазначити, що на тлі прогресу світової економіки технологічна архітектура національної економіки регресує. Досвід розвинених країн світу, зокрема, США щодо економічного успіху в площині державного регулювання ринків продажу ТЗ на території США та інших країн світу свідчить на користь запровадження ефективної митної політики з використанням прозорих і чітких митних формальностей та спрощень процедур митного оформлення як для посадових осіб державних структур, так і підконтрольних суб'єктів і громадян. Таким чином, вважаємо за доцільне дослідити досвід США у врегулюванні досліджуваної проблематики.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Процес купівлі ТЗ на території США можна характеризувати як повністю вільний та необмежений з боку державних установ. Єдиним органом, який регулює діяльність автомобільних дилерів, здійснює їх реєстрацію та перевірку дотримання відповідним вимогам законодавству штату, а також здійснює реєстрацію автомобілів на території штатів є Відділ транспортних засобів (Department of Motor Vehicle). У кожному штаті існують окремі вимоги до дилерів, але всі вони включають спільні та загальні питання, такі як реєстрація дилера, реєстрація продавців, видача спеціальних ліцензій та дозволів на продаж нових чи старих автомобілів та інші. Також Відділ встановлює окремі вимоги щодо процесу реєстрації купленого автомобіля, сплату податків та відповідних зборів.

Під час купівлі ТЗ у офіційного дилера або у іншого посередника, покупець веде переговори щодо його вартості та інших питань таких як додання окремих опцій та вибору варіанту фінансування та оплати автомобіля. У цьому процесі фактична вартість автомобілів, які були придбані у одного і того ж дилера різними покупцями може відрізнятись та не мати однакової ціни. Під час переговорів щодо вартості автомобіля продавець сам вирішує на скільки йому знизити вартість автомобіля, щоб здійснити його продаж та отримати розумний прибуток.

Після купівлі автомобіля продавець оформляє відповідні документи. До обов'язкового переліку документів, які видаються у разі купівлі автомобіля входять: купча («bill of sale» або «purchase order»), в якому зазначається марка автомобіля, вартість автомобіля, ідентифікаційний номер автомобіля (vehicle identification number) та інші позначки фінансової сторони купівлі; звіт щодо показника лічильника («odometer disclosure statement»), в якому реєструється фактичний показник лічильника автомобіля; свідоцтво на право власності («certificate of title for a vehicle»), у разі купівлі старого автомобіля або свідоцтво походження автомобіля («certificate of origin for a vehicle»), у разі купівлі нового автомобіля. Свідоцтво походження автомобіля видається тільки компанії - виробником, в якому зазначається дата придбання автомобіля, ідентифікаційний номер автомобіля, рік випуску, марка автомобіля, назва дилера, який продав зазначений автомобіль, назва компанії - виробника та підпис уповноваженого представника.

Виходячи з того, що процес купівлі автомобіля у США майже вільний і не регулюється державними структурами, то окремі обмеження та рамки процесу продажу автомобілів встановлює компанія-виробник. Так, компанією-виробником встановлюються ціни на нові автомобілі за якими рекомендується дилерам їх продавати. Така ціна називається - рекомендована роздрібна ціна виробника (Manufacturer's Suggested Retail Price - MSRP), як правило дилер для зацікавлення покупця знижує свою ціну у порівнянні з ціною MSRP, але не менше фактурної ціни (invoice price). Фактурною ціною вважається ціна, за яку дилер купує автомобілі у компанії-виробника, як правило вона складає на 4 000 - 6 000 дол. США нижче MSRP. В узагальненому вигляді діалогове вікно з відображенням цін на транспортні засоби наведено на рис. 3.1.

Додатково існують ціни на опції, які також мають рекомендований виробником розмір та фактурну ціну для дилера.

Отже, сам процес купівлі автомобіля складається з переговорів між покупцем та продавцем про взаємоприйнятну ціну, яка знаходиться між фактурною ціною товару та рекомендованою ціною виробника. Підтвердженням фактичної ціни, за яку був придбаний новий автомобіль у дилера є купча.

Останнім часом, у зв'язку із захистом ринків продажу автомобілів на території США та інших країн світу деякі компанії-виробники посилили обмеження щодо експорту нових автомобілів за межі США. Так, деякі компанії забороняють дилерам продавати автомобілі, які купуються навмисно для експорту та з метою їх подальшого перепродажу в інших країнах. Для цього висуваються вимоги, щоб дилер самостійно надсилав всі документи необхідні для реєстрації проданого автомобіля на адресу Відділу транспортних засобів. У разі виявлення компанією-виробником фактів шахрайства у деяких випадках з дилера стягується штраф. Прямих обмежень з боку держави щодо експорту нових автомобілів та обмежень стосовно експортної ціни не існує.

Після оформлення всіх необхідних паперів продавець видає необхідні документи покупцеві або надсилає їх до Відділу транспортних засобів штату, де повинен пройти реєстрацію придбаний автомобіль.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

NADA GUIDES

Autos Motorcycles RVs Boats Classic Cars Marine

NADAGUIDES CAR PRICES CAR RESEARCH TOOLS CAR DEALS COMPARE CARS

2016 Lexus RX 350

AWD 4dr

[Compare to Other Cars](#)

1 of 15

Select a different trim

AWD 4dr F Sport [Select Trim >](#)

[Pricing](#) [Specifications](#) [Pictures](#) [Reviews & Ratings](#) [Safety](#)

[Pricing](#) | [Price with Options](#) | [Cost to Own](#) | [Incentives & Deals](#) | [Calculate Payments](#) | [Dealer Quotes](#)

[Print](#)

	Invoice	MSRP
Base Price	\$40,486	\$43,300
Destination	\$950	\$950
Total Base Price	\$41,436	\$44,250
Options <small>(add)</small>		
Price with Options	\$41,436	\$44,250

Рисунок 3.1 – Діалогове вікно з відображенням рівня цін на ТЗ

У разі реєстрації нового автомобіля, перший власник заповнює заяву на отримання свідоцтва на право власності (дод. Е), в якому зазначається ім'я першого власника, дата народження, адреса та номер прав водія, опис придбаного автомобіля, (виробник, модель, рік випуску, тип кузова, ідентифікаційний номер, вага автомобіля та зазначення «новий чи вживаний»), дату купівлі, назву та адресу, де автомобіль був придбаний, ім'я власників застави за їх пріорите-

том, доказ щодо проживання у штаті та інші необхідні документи. Крім цього, до заяви додається свідоцтво походження автомобіля, право водія або інший документ, який ідентифікує особу, купча або у разі реєстрації старого автомобіля, свідоцтво на право власності, де зазначена вартість придбаного автомобіля. У разі відсутності вартості автомобіля при розрахунку суми сплати необхідного податку використовується данні, які зазначені у «Довіднику Дилерів» Національної асоціації автомобільних дилерів (National Automobile Dealers Association (NADA)), звіт щодо показника лічильника (або свідоцтво від Відділу інспекційних перевірок автомобілів) та довідка щодо наявності страхового полісу.

Після розгляду наданих документів та перевірки їх дотримання відповідним вимогам законодавства штату, Відділ транспортних засобів видає свідоцтво на право власності, яке і є підтвердженням права володіння автомобілем.

У разі реєстрації старого автомобіля, власник повинен пройти інспекцію автотранспорту (інспекцію не потрібно проходити, якщо був придбаний новий автотранспорт, але необхідно сплатити вартість стікеру проходження інспекційної перевірки - 10 дол. США на період 2 роки). Періодичність проходження інспекції складає два роки для приватного використання, шість місяців для таксі та один рік для комерційного транспорту (повний перелік перевірок на прикладі округу Колумбія знаходиться за наступною адресою <http://www.dmv.dc.gov/serv/mspection/mspectreq.shtm>).

Вартість проходження інспекційної перевірки складає 25 дол. (для трьох наведених категорій) та складається із понесених витрат при інспекційній перевірці та сплати відповідних податків.

Для вивчення питання щодо необхідності здійснення окремої реєстрації транспортного засобу, у разі його експорту, були проведені консультації із представниками Відділу транспортних засобів округу Колумбія та з'ясовано, що спеціальна реєстрація автотранспорту у разі його експорту не потрібна. Якщо автомобіль був зареєстрований на території округу та планується експортуватися (без повернення його на територію США), власник повинен повернути реєстраційні номери автомобіля, після цього йому надсилається відповідне повідомлення з Відділу.

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

Експорт автотранспорту здійснюється відповідно до вимог Розділу 19 Зведення федеральних норм та правил США. Відповідно до секції 192.2 Розділу 19 Зведення федеральних норм та правил США, експортер, у разі здійснення експорту автотранспорту літаком або контейнером, повинен за 72 години надати (для розгляду та розмитнення) до відповідного відділення митниці транспортний засіб та всю необхідну документацію (з обов'язковим зазначенням ідентифікаційного номеру автомобіля).

У разі експорту вживаних автомобілів, до відділу митної служби повинні надатися: оригінал свідоцтва на право власності, який був виданий відповідним державним органом США; у разі наявності інтересів третьої сторони, письмову заяву про дозвіл на експорт автотранспорту; у разі перебування автомобіля у власності державної структури, письмове повідомлення про дозвіл на експорт автотранспорту.

У разі експорту нового автомобіля, експортер повинен надати оригінал свідоцтва походження автомобіля та дві копії зазначених документів. Якщо відсутнє свідоцтво походження автомобіля, експортер повинен надати лист від уповноваженої державної установи штату де купувався автомобіль, в якому має бути зазначено, що у штаті відсутні вимоги щодо необхідності надання жодних документів про власність. У цьому випадку, експортер повинен надати оригінали інших документів, які підтверджують право власності на автомобіль такі як рахунок-фактура дилера тощо. Таким чином, процедура імпорту транспортних засобів у США є досить простою та прозорою.

Варто зазначити, що формування вітчизняної системи оцінки та контролю митної вартості здійснюється в напрямку гармонізації національного законодавства до вимог ЄС та СОТ, в результаті чого було ухвалено нову редакцію МКУ, відповідно до якого принципово змінились механізми визначення, і порядок контролю митної вартості. Разом із цим, зміни торкнулись усіх складових процесу визначення митної вартості: економічної, правової та організаційно-технологічної. Це стало важливим етапом застосування українських правових норм митної оцінки товарів до міжнародної системи визначення митної вартості, запровадженої згідно з Угодою про застосування

статті VII ГАТТ 1994 р., і вагомою умовою ефективного процесу вступу України до ГАТТ/СОТ. При цьому, слід зауважити, що відповідно до вимог ч. 2 ст. 246 МКУ, порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, якщо інше не передбачено МКУ. Але практика застосування норм МКУ, а саме розділу III в частині обчислення митної вартості товарів і процедур контролю за її числовим значенням з боку органів доходів і зборів, потребують додаткових роз'яснень стосовно окремих видів товарів. Окрім того, як уже зазначалось, гострою є необхідність внесення змін до Правил митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України, затверджених наказом Державної митної служби України від 17.11.2005 №1118 в контексті висвітлення особливостей визначення митної вартості транспортних засобів із врахуванням їх індивідуальних характеристик та наведення вичерпного переліку супровідних документів, що можуть бути залучені органом доходів та зборів в процесі здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів. Доцільним є формування довідково-інформаційних каталогів транспортних засобів із зазначенням середньо ринкових цін, сформованих на основі врахування їх індивідуальних характеристик на зразок тих, що використовуються у США та інших розвинутих країнах, зокрема, «Superschwacke», «Schwackeliste», «Schwackeliste Trailertax» видавництва «Eurotax», «Used Car Guide», «Travel Trailer Guide» видавництва «Kelley Blue Book Auto market report», аналогів яких в Україні немає. Окрім того, доступ до електронних баз даних з ціновою інформацією щодо транспортних засобів є платним, а тому на сьогодні для України – він не доступний, оскільки, фінансування цієї статті витрат не здійснюється.

Окремого врегулювання потребує питання здійснення попереднього оцінювання транспортних засобів, яке на сьогодні залишається відкритим, внаслідок чого, досить часто вартість транспортних засобів, наведена у експертних висновках є заниженою.

Зазначимо, що механізм адміністрування митної вартості товарів здійснюється виключно шляхом порівняння митної вартості

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

товарів, що декларуються, з ціновою базою, а не розрахунку митної вартості товарів, як це передбачає основний метод її визначення за ціною угоди щодо товарів, які імпортуються.

За результатами проведеного дослідження, враховуючи положення ст. 1 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», до регуляторних актів з питань митної оцінки товарів повинні враховувати два аспекти:

- встановлення порядку обрахування чисельного значення митної вартості товарів;
- розроблення механізмів контролю, що дозволяють митницям ДФС контролювати дотримання встановлених правил обчислення митної вартості як бази оподаткування.

Дотримання таких принципів дасть змогу значно спростити процес контролю правильності визначення митної вартості вживаних автомобілів, а також зменшить ризик ролі суб'єктивного чинника при затвердженні остаточної ціни для визначення митної вартості таких товарів, заявлених для вільного обігу на території України.

Окрім того, за умов реформування митної сфери в Україні корисними ДФС України є низка рекомендацій Ради бізнес-омбудсмена з метою уникнення зайвих проблем у визначенні митної вартості імпортованих в Україну товарів і конфліктів з органами доходів і зборів. Серед таких, що мають цінність у контексті даної роботи, не втратили актуальності на сучасному етапі, можливо виділити наступні:

- застосування обережного і відповідального підходу до підготовки необхідних документів, консультації із сертифікованими митними брокерами, а також своєчасне звернення до профільних юристів. Усі вказані вище проблеми мають місце через відсутність в Україні відповідних процедур пост митного аудиту, хоча такі процедури повинні бути однією з основоположних складових митних процедур;
- прийняття змін до МКУ стосовно введення процедур пост митного аудиту. Основна ідея – перенесення акцентів контролю з етапу подання митної декларації на етап після випуску товарів у вільний обіг;

- зміцнення ролі управління ризиками і пост митного аудиту;
- забезпечення регулярного навчання працівників органів доходів і зборів, щоб покращити їх навички визначення митної вартості товарів. Надзвичайно важливо, щоб посадові особи розвинули глибоке розуміння методів визначення вартості товарів і могли застосовувати офіційні рекомендації та роз'яснення Всесвітньої митної організації з цього питання;

- перезавантаження системи пост митного аудиту в Україні і забезпечення достатнього рівня координації, планування, впровадження і виконання процедури відповідно до статей 345-354 МКУ;

- КМУ: підготувати і прийняти Закон України про компенсацію збитків, завданих незаконними діями працівників органів доходів і зборів, щоб посилити роль адміністративного досудового врегулювання спорів і запобігти зловживанню повноваженнями.

З огляду на наведене набуває актуальності для провадження і розвитку у практиці роботи органів доходів і зборів інституту медіації.

Медіація (позасудовий метод вирішення спорів шляхом досягнення домовленості між сторонами за допомогою «регулятора конфлікту» – медіатора) має надзвичайно високу популярність у світі: від 75% до 80% усіх спорів, що вирішуються із застосуванням процедури медіації, завершуються укладенням медіативної угоди між сторонами. У Великобританії 62% опитаних осіб віддають перевагу медіації у випадку корпоративного спору, при тому що арбітражному вирішенню спору віддають перевагу 50%¹.

До переваг медіації можна віднести:

- економію часу. Так, якщо для вирішення спору в судовому порядку інколи витрачаються роки, то медіатор може запропонувати найкращий вихід одразу після проведення аналізу ситуації;

- економію коштів. Витрати на залучення медіатора у переважній більшості випадків будуть значно меншими за судові витрати, особливо враховуючи існуючі ставки судового збору;

1 Терсіна О. Яка альтернатива суду в корпоративних спорах? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://jur-gazeta.com/publications/practice/inshes/yaka-alternativa-sudu-v-korporativnih-sporah-.html>

РОЗДІЛ 3. Концептуалізація змін інституту митної вартості за сучасних реалій

- відсутність впливу на ділову репутацію та імідж. Інформація про наявні судові спори завжди негативно впливає на інвестиційну привабливість компанії та репутацію перед клієнтами і кредиторами. Вирішення спорів із залученням медіаторів матиме конфіденційний характер і не підлягатиме розголошенню без дозволу сторін;

- можливість застосування нестандартних способів врегулювання конфлікту. На відміну від справ, що перебувають у провадженні суду, сторони у медіації не обмежені процесуальними механізмами².

З метою виконання положень Угоди про асоціацію України з ЄС³ розроблений та згідно з Постановою ВРУ від 03.11.2016 № 1725-VIII прийнятий за основу проект Закону України «Про медіацію» (реєстраційний № 3665 від 17.12.2015)⁴.

Сфера дії майбутнього Закону включає положення й нормативно-правових актів, якими врегульовано інститут медіації у законодавстві ЄС. За проектом пропонується передбачити можливість застосування медіації у будь-яких конфліктах (спорах), у тому числі цивільних, трудових, господарських, адміністративних, а також у кримінальних провадженнях та справах щодо адміністративних правопорушень.

З огляду на те, що питання визначення митної вартості є принциповою домінантою митних правовідносин у процесі формування митних платежів та відповідно доходів державного бюджету, запровадження у практику розгляду протиріч, неузгодженостей залучення професійних медіаторів може стати компенсатором у транзакціях: інтереси держави, інтереси органів доходів і зборів, інтереси суб'єктів ЗЕД.

Таким чином, визначені концептуальні підходи до реформування інституту митної вартості в Україні передбачають нор-

2 Рудник І. Є питання: Мас-медіація, Український юрист. Журнал сучасного правника №12 Грудень 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jurist.ua/?article/1201>

3 Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page

4 Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про медіацію» 3 листопада 2016 року № 1725-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1725-19>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

мативне врегулювання досліджуваної проблематики за рахунок внесення відповідних змін до МКУ, конкретизації бухгалтерських документів, що можуть бути використані при здійсненні контролю правильності визначення митної вартості товарів, удосконалення методологічного інструментарію визначення митної вартості транспортних засобів, як найбільш дискусійного об'єкта оцінювання та популяризація й напрацювання механізму позасудового вирішення митних спорів. Саме такі практичні кроки створять передумови для удосконалення процесу визначення, контролю й коригування митної вартості товарів й наблизить принципи їх здійснення до міжнародних.

РОЗДІЛ 4. ІНФОРМУВАННЯ З ПИТАНЬ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ

4.1. Теоретичні засади та проблемні аспекти інформування та консультування з митних питань

Сучасний етап реформування митної системи України характеризується трансформаційними змінами, які викликані процесами глобалізації та стрімкою динамікою розвитку науки та технологій. За таких умов, одним із перспективних напрямів забезпечення результативності діяльності митниць є формування ефективної системи інформаційної взаємодії між органами доходів і зборів та громадянами.

Оперативне інформування громадськості про актуальні питання діяльності митниць, особливості пропуску товарів, що переміщуються (пересилаються) громадянами через митний кордон України, зокрема й про митну вартість товарів, надання якісної інформації з проблемних аспектів адміністрування податків та зборів, підвищення ступеня довіри платників податків до діяльності митного відомства – залишаються одними із найважливіших завдань у практичній діяльності органів доходів і зборів.

Варто зазначити, що питання інформаційної взаємодії між митницями та громадянами/суб'єктами ЗЕД сьогодні є недостатньо дослідженими, що й обумовлює необхідність проведення наукових досліджень у даному напрямі.

В умовах посилення інтеграційних процесів, збільшення товарообороту й пасажиропотоків між країнами та зростання обсягів зовнішньоекономічних операцій стрімко зростають і обсяги митної інформації. Саме тому, усі аспекти діяльності митниць пов'язані із великими масивами інформації.

Зокрема, одним із таких видів діяльності є інформування та консультування громадян/суб'єктів ЗЕД щодо чинних митних правил та порядку виконання митних формальностей, зокрема й щодо митної вартості товарів, що має на меті дотримання вимог митного законодавства. Варто зазначити, що відповідно до розділу 9 стандартів Кіотської конвенції однією з функцій митних відомств держав є забезпечення в установленому порядку зацікавлених осіб інформацією з митних питань.

Особливо актуальним зазначене питання є на шляху перетворення ДФС України від фіскального органу до сервісної служби, адже надання якісних інформаційних послуг дозволить суттєво підвищити якість митних сервісів та наблизить діяльність вітчизняних митниць до міжнародного рівня. Саме тому, побудова ефективної системи інформаційної взаємодії між учасниками митних правовідносин є досить актуальним і перспективним напрямом діяльності митниць.

Система інформаційної взаємодії митниць та зацікавлених осіб складається з двох основних елементів, а саме: інформування та консультування. Інформування митницями зацікавлених осіб – це дії з надання та поширення інформації про митні правила та виконання митних формальностей зацікавленим особам у встановленому законом порядку.

Ефективність інформування зацікавлених осіб значною мірою залежить від способів та засобів за допомогою яких воно здійснюється. Варто зауважити, що в різних країнах митні органи використовують різні способи надання доступу до інформації, що залежить від стану інформаційних технологій і засобів зв'язку, обсягів фінансування та рівня розвитку митних адміністрацій.

Зазвичай доступ до інформації про діяльність митних адміністрацій може забезпечуватися такими способами:

- 1) оприлюднення (опублікування) інформації в засобах масової інформації;
- 2) розміщення інформації в мережі Інтернет;
- 3) розміщення інформації в приміщеннях, в яких розташована митна адміністрація/митний орган, і в інших відведених для цих цілей місцях;
- 4) ознайомлення зацікавлених осіб з інформацією в приміщеннях, в яких розташована митна адміністрація/митний орган;

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

5) включення зацікавлених осіб, в тому числі представників організацій (юридичних осіб), громадських об'єднань, державних органів до роботи колегіальних органів митної адміністрації/митного органу;

6) надання зацікавленим особам інформації на їх запити.

Найчастіше митними адміністраціями використовуються перші чотири з наведених способів інформування, досить рідко застосовується – форма, заснована на безпосередньому контакті посадових осіб і зацікавлених осіб (без посередників інформування і без засобів інформування).

Варто зазначити, що усі наявні способи інформування зацікавлених осіб щодо чинних митних правил та порядку виконання митних формальностей можна розділити на три групи, а саме: усні, письмові та електронні. Так, до групи електронних засобів комунікацій віднесено:

- офіційний WEB-сайт;
- офіційні сторінки в соціальних мережах;
- запити, надіслані на електронну пошту;
- інформаційний термінал (кіоск).

До групи письмових способів інформування віднесено такі: запит на отримання публічної інформації, інформаційні довідки в місцях розташування митних органів, листівки, буклети, брошури, довідники, роздаткові друковані видання. До групи усних способів інформування віднесено офіційні заходи, «гаряча лінія» та контакт центри.

Досить важливу роль у процесі проведення заходів з інформування та консультування зацікавлених осіб з питань державної митної справи відіграє місце в якому вони здійснюються. На рис 4.1 представлено класифікацію місць, в яких здійснюються заходи з інформування та консультування громадян.

Поряд із різними способами інформуванням ще одним елементом інформаційної взаємодії між зацікавленими особами та митницями є консультування. Основною відмінністю консультування від інформування є те, що інформування здійснюється із загальних питань державної митної справи, а консультування - це надання інформації з питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи.

За формою консультації можуть проводитися (за бажанням заінтересованої особи): в усній, письмовій та електронній формах.

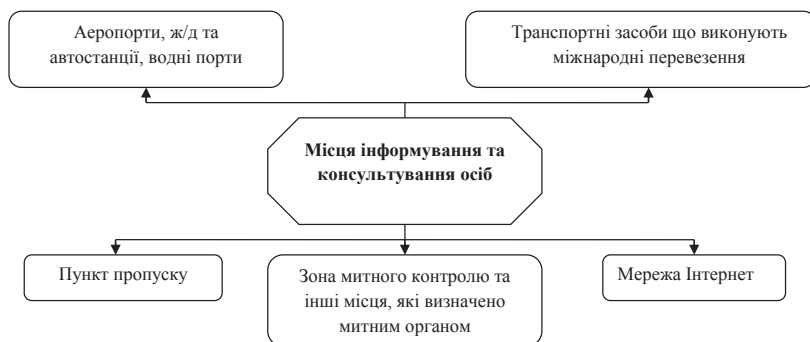

Рисунок 4.1 – Місця інформування та консультування зацікавлених осіб з митних питань

Консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно особою, якій надано таку консультацію.

Підставою для здійснення консультування з питань митної справи, зокрема з питань митної вартості, які входять у компетенцію митниць є запит від особи про необхідність отримати консультацію до відповідного митного органу.

Консультації надаються митницями за місцем розташування підприємств (за місцем проживання або тимчасового перебування громадян) або центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, у строк, що не перевищує 30 календарних днів, наступних за днем отримання відповідного звернення.

Крім того, при інформуванні та консультуванні митними органами зацікавлених осіб необхідно враховувати, що в будь-якому інформаційному обміні є як мінімум два ключових питання:

- 1) склад інформації, зокрема та, яка може бути надана зацікавленим особам митним органом (змістовна складова);
- 2) технологія передачі цієї інформації (технологічна, інфраструктурна складова).

Отже, охарактеризувавши основні способи інформування та консультування зацікавлених осіб митними органами з питань державної митної справи, можна зробити висновок, що, попри їх різно-

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

манітність, досить часто виникають ситуації, коли особи не мають змоги отримати інформацію, яка їх цікавить. Такі ситуації спричинені наступними обставинами:

- інформація, яка розповсюджується загальноприйнятими способами інформування населення несвоєчасно оновлюється, а тому може містити неточності або неповні відомості;
- деякі способи інформування вимагають від зацікавлених осіб наявності певних технічних засобів та вмінь користування ними;
- працівники митниць, які здійснюють інформування чи консультування зацікавлених осіб із питань державної митної справи, не завжди мають необхідну кваліфікацію та знання;
- тривалий час очікування відповіді на письмові запити зацікавлених осіб.

Поряд із цим, варто зазначити, що інформування та консультування митними органами зацікавлених осіб із питань державної митної справи має загальнодоступний характер та здійснюється безкоштовно.

В Україні органи доходів і зборів інформують зацікавлених осіб про митні правила у встановленому законодавством порядку. Консультації надаються митницями на безоплатній основі за місцем розташування підприємств (за місцем проживання або тимчасового перебування громадян) або органами доходів і зборів (в усній, письмовій або, за бажанням зацікавленої особи, в електронній формі) (рис. 4.2). Вони надаються у строк, що не перевищує 30 календарних днів, наступних за днем отримання митницею відповідного звернення.

Офіційний веб-портал ДФС (<http://sfs.gov.ua/>) функціонує відповідно до наказу Міндоходів України від 27.06.2013 № 197 «Про підтримку в актуальному стані офіційного веб-порталу Міндоходів» та є одним із ключових елементів інформаційної взаємодії відомства та громадян. Портал забезпечує доступ широкої громадськості до офіційної інформації он-лайн, базової інформації про діяльність центрального виконавчого органу та процес прийняття рішень на центральному та регіональному рівні. Офіційний веб-портал ДФС об'єднав в собі 27 субсайтів територіальних органів ДФС та субсайт Міжрегіонального головного управління ДФС – Центрального офісу з обслуговування великих платників.

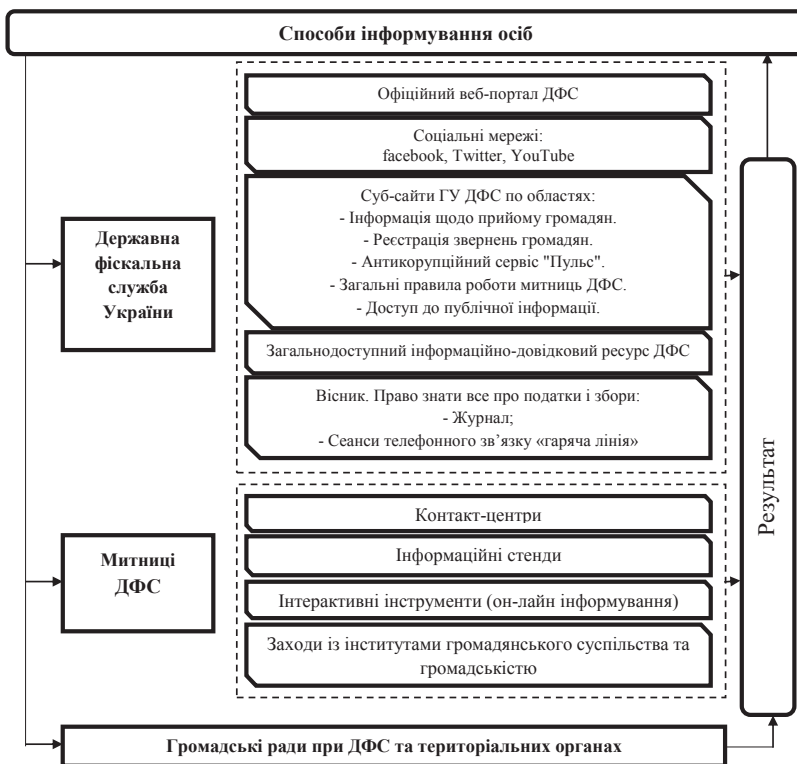

Рисунок 4.2 – Схема інформування зацікавлених осіб ДФС України

Особливістю сайту є те, що вся інформація, яка представлена на ньому згрупована для окремих груп користувачів, а саме інформація: фізичним особам, юридичним особам, самозайнятим особам та великим платникам податків, зокрема, й здійснюється інформування громадян щодо пропуску товарів, що переміщуються через митний кордон України (рис. 4.3)¹.

Веб-портал ДФС надає вичерпну інформацію, про митні правила та митне законодавство, що може зацікавити осіб при переміщенні товарів через митний кордон, яка розділена на відповідні інформаційні блоки.

1 Митне оформлення [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/banery/mitne-oformlennya/>.

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

Крім веб-порталу ДФС України поширює інформацію за допомогою таких соціальних мереж, як: Facebook, Twitter та YouTube. Основними перевагами такого виду комунікацій з громадськістю є можливість оперативного висвітлення важливих подій з «перших вуст» і он-лайн обговорення проблемних аспектів.

З метою забезпечення суспільства своєчасною, достовірною і повною довідковою інформацією створено загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс (далі – ЗІР). ЗІР функціонує у рамках Електронного Уряду з урахуванням тенденцій розвитку інформаційних технологій у сфері побудови веб-ресурсу та розглядається як інтегрований ресурс в інформаційне середовище органів ДФС, у якому вся направленість діяльності ДФС України, як внутрішня так і зовнішня, а також усі відповідні процеси інформаційно-довідкових ресурсів підтримуються та забезпечуються відповідними інформаційно-комп'ютерними технологіями. Робота ЗІР направлена на забезпечення суспільства своєчасною, достовірною і повною довідковою інформацією. Інформаційне наповнення ЗІР здійснюється на підставі функціональних повноважень ДФС, з урахуванням результатів всебічного аналізу інформації про потреби клієнтів, які звертаються до Контакт-центру (щорічно понад 1 млн. звернень) та з метою мінімізації витрат часу представників бізнесу на спілкування з державою².

Для зручного використання зацікавленими особами ЗІР розподілено на розділи. Інформація на цьому сервісі оновлюється щоденно та містить запитання – відповіді, письмові консультації, нормативні документи та інформаційні матеріали з питань оподаткування, митної справи та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на органи ДФС.

За допомогою цього ресурсу зацікавлені особи мають можливість оперативно у будь-який час та у зручній формі ознайомитись із:

– відповідями на запитання, у тому числі, з якими найчастіше звертаються суб'єкти господарювання та громадяни до ДФС, у розділах «Актуальні запитання», «Запитання-відповіді з Бази знань» та «Письмові консультації»;

2 Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zir.sfs.gov.ua/main/index/about>.

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

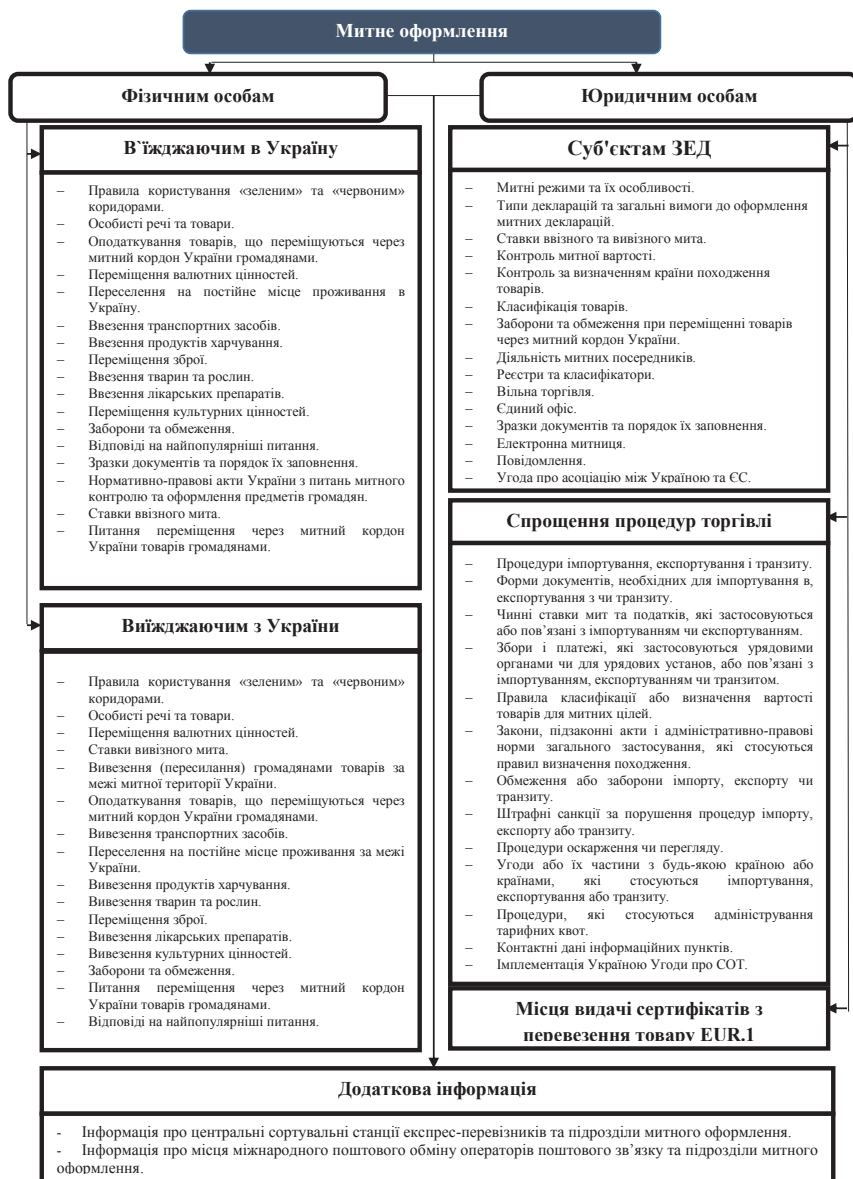

Рисунок 4.3 – Структура веб-порталу ДФС щодо інформування громадян з питань митного оформлення

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

– нормативно-правовими, розпорядчими документами та іншою довідковою інформацією, термінами подання звітності та сплати податків і зборів у розділах «Нормативні та інформаційні документи», «Останні зміни в законодавстві», «Необхідно знати».

Крім того, розділ «Інтерактивна мапа» дозволяє користуватися можливістю покрокового пошуку інформації за напрямками «Митна справа», «Єдиний соціальний внесок» та «ПДФО»¹.

Окрім того, варто зазначити, що одним з видів інформування зацікавлених осіб на митницях ДФС є інформаційні стенди щодо основних положень законодавства України з питань державної митної справи. Як правило, їх розташовують у зручних для доступу громадян місцях, на яких розміщено інформацію щодо пропуску товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України, Порядок складання, подання запиту на інформацію до митниці відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації», зразок форми запиту, інформаційні матеріали про зміни у законодавстві. Довідкові матеріали друкуються українською мовою та офіційними мовами відповідних суміжних країн, а також іншими іноземними мовами, які є мовами міжнародного спілкування.

Окрім того, особи, яких цікавлять питання щодо практичного використання окремих норм законодавства України з питань державної митної справи, мають право звернутися на електронну пошту ДФС. Процедура приймання, реєстрації, розгляду звернень громадян, контролю за виконанням доручень за результатами розгляду звернень громадян та дотриманням строків їх розгляду, основні вимоги до організації і проведення особистого прийому громадян та ведення діловодства за зверненнями громадян у ДФС України та її територіальних органах визначено Порядком розгляду звернень та організації особистого прийому громадян у Державній фіскальній службі України та її територіальних органах, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2015 №271.

Письмове звернення може бути надісланим з використанням мережі Інтернет, засобів електронного зв'язку (електронне звернення).

1 ДФС пропонує платникам податків використовувати електронний сервіс ЗІР [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/254130.html>

В електронному зверненні також має бути зазначено електронну поштову адресу, на яку заявнику може бути надіслано відповідь, або відомості про інші засоби зв'язку з ним. Електронне звернення, надіслане без використання електронного підпису, повинно мати вигляд скан-копії або фотокопії звернення з підписом заявника із зазначенням дати. Інформація про електронні поштові адреси розміщується на відповідних веб-сторінках офіційного веб-порталу ДФС у мережі Інтернет. Електронні звернення приймаються у ДФС на електронну адресу zvrennennya@sfs.gov.ua у вигляді сканкопій чи фотокопій письмових звернень з підписом заявника.

З метою забезпечення прозорості та відкритості діяльності митниць ДФС, реалізації прав кожного на доступ до публічної інформації, надання інформації за запитом відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 №2939-VI кожен громадянин або юридична особа має право на надання запиту на отримання публічної інформації.

Контакти для надання запиту відображені на суб-сайтах ГУ ДФС по областях офіційного веб-порталу ДФС України.

Інформація з питань оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України, з питань митного оформлення та митного контролю товарів та транспортних засобів особистого користування та з питань сплати митних платежів – найпоширеніші запити на отримання публічної інформації.

У разі здійснення щодо особи неправомірних вчинків або виникнення суперечливих питань під час митного контролю й митного оформлення співробітниками органу органу доходів і зборів, громадяни мають змогу подати скаргу через інтерактивний антикорупційний сервіс «Пульс».

Сервіс «Пульс» працює цілодобово. Заявники протягом 1-3 робочих днів отримують інформацію щодо результатів розгляду звернень та вжитих заходів. Якщо інформація потребує додаткового вивчення, то загальний термін розгляду може бути подовжено. В разі необхідності, проводяться також особисті зустрічі з заявниками, під час яких надаються фахові роз'яснення та консультації.

Громадяни та суб'єкти господарювання мають можливість повідомити про можливі корупційні та кримінальні правопорушен-

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

ня у сфері службової діяльності з боку конкретних посадових осіб структурних підрозділів ДФС та її територіальних органів, переміщення через митний кордон України товарів з приховуванням від митного контролю, утворення черг на митних постах, в пунктах пропуску та у Центрах обслуговування платників податків, виникнення ситуацій, які можуть бути вирішені оперативно (перевищення терміну надання адміністративної послуги, відмова в записі на особистий прийом, відмова в прийнятті вхідної кореспонденції).

ДФС України здійснює практичні кроки на шляху до підвищення ефективності інформаційної взаємодії між громадянами та митницею. Одним із прикладів цього було функціонування відкритої «Лінії зворотнього зв'язку з митних питань «ХЕЛП»» на Одеській митниці. Це пілотний проект створений в рамках реформи та мінімізації бюрократичних процедур. З метою забезпечення швидкого та якісного надання консультацій з митних питань та реагувати на заявки про корупцію на митниці.

Слід зазначити, що за весь період функціонування гаряча лінія опрацювала більше 1500 заявок. Варто відмітити, що цей проект входить у сегмент реформи в Одеській області. В рамках антикорупційних та консультаційних програм в Одеській області, гаряча лінія дозволяє максимально швидко реагувати на корупцію в державних органах, сповіщати про випадки корупції до правоохоронних органах та надавати безоплатну юридичну допомогу громадянам України, підприємцям та всім учасникам ЗЕД, працівникам сфери логістики і вантажоперевезень, іноземним інвестиційним компаніям, представникам інших державних служб.

Колишня очільниця Одеської митниці ДФС Ю. Марушевська поновила роботу гарячої лінії HELP (<http://help.yuliamarushevsk.com/>) за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» та Bendukidze Free Market Center. Тепер надаються консультаційні послуги постраждалим від дій митниці та податкової по всій Україні. Метою цього проекту є заохочення бізнесу протистояти вимогам та об'єднання зусиль проти корупційної системи.

Як уже зазначалось, однією із форм інформування громадян з питань здійснення державної митної справи є офіційні друковані видання митних органів. Так, в Україні єдиним офіційним видан-

ням ДФС України є інформаційно-аналітичний журнал «Вісник. Право знати все про податки і збори», який призначений для інформування юридичних і фізичних осіб – платників податків. Періодичність виходу друкованого видання – щотижня.

У виданні висвітлюються актуальні проблеми податкової та митної політики держави, а саме питання що стосуються¹:

- принципів діяльності податкових та митних органів;
- оподаткування;
- бухгалтерського обліку;
- пенсійного забезпечення;
- трудових відносини тощо.

Не дивлячись на різноманіття способів та засобів інформування та консультування, зацікавленим особам в Україні надається недостатньо якісної інформації з митних питань, зокрема щодо митної вартості. На практиці отримання необхідної інформації про правила переміщення товарів через митний кордон залишається досить складним процесом. Зокрема, інформаційні стенди, що відображають порядок переміщення товарів фізичними особами містять інформацію, в тому числі надлишкову і несистемно представлену, в основному українською мовою. Ці стенди, як правило, розташовуються тільки в міжнародних аеропортах, а на залізничних станціях відсутні; розміщені в незручних для ознайомлення місцях. На вокзалах і в потягах міжнародного сполучення відомості про митні правила, як правило не розміщують серед іншої інформації для пасажирів. Ситуація щодо інформування в міжнародних аеропортах також не краща. Тут демонструються застарілі пам'ятки для пасажирів з питань переміщення товарів і грошових коштів, з посиланнями на акти, які давно втратили чинність, накази Державної митної служби України, що призводить до дезорієнтації громадян при перетині державного митного кордону.

Юридичним особам теж надається мінімум інформації та послуг. Так, хоча й існує Електронний кабінет платника податків, однак, у ньому відсутня інформація з митних питань, на сайті ДФС

1 Вісник. Офіційне видання Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.visnuk.com.ua/>

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

Україні також не надається можливість здійснення електронного декларування та віддаленої сплати митних платежів.

Зокрема, форму митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності, затверджену постановою від 21.05.2012 № 431 «Про затвердження форми митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності» та форми митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності, українською, російською, польською, угорською, румунською, словацькою, молдовською, англійською, німецькою, французькою, грецькою та турецькою мовами розміщено на офіційному веб-сайті ДФС в розділі «Електронні форми документів» у рубриці «Мито». Електронне декларування фізичними особами не передбачено.

Товари (крім підакцизних), що ввозяться громадянами у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі, сумарна фактурна вартість та/або загальна вага маса перевищують обмеження, встановлені частиною першою, але загальна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 10000 євро, підлягають письмовому декларуванню в порядку, встановленому для громадян, з поданням документів, що видаються державними органами для здійснення митного контролю та митного оформлення таких товарів, та оподатковуються ввізним митом за ставкою 10% і ПДВ за ставкою, встановленою ПКУ, у частині, що перевищує еквівалент 1000 євро (при ввезенні товарів на митну територію України через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення) та еквівалент 500 євро або вартість товарів, обчислену пропорційно до маси, що перевищує 50 кг (при ввезенні через інші пункти пропуску через державний кордон України). Базою оподаткування таких товарів є частина їх сумарної фактурної вартості, що перевищує еквівалент 1000 євро (при ввезенні товарів на митну

територію України через пункти пропуску через державний кордон України, відкриті для повітряного сполучення) та еквівалент 500 євро або вартість товарів, обчислену пропорційно до маси, що перевищує 50 кг (при ввезенні через інші пункти пропуску через державний кордон України).

Товари (крім підакцизних), сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 10 000 євро, що пересилаються (переміщуються) на митну територію України в міжнародних поштових відправленнях, міжнародних експрес-відправленнях, у ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі, а також товари (крім підакцизних) незалежно від їх фактурної вартості, що переміщуються на митну територію України у вантажних відправленнях, підлягають декларуванню та митному оформленню з поданням митної декларації, передбаченої законодавством України для підприємств, а також дозволів (ліцензій), сертифікатів відповідності чи свідоцтв про визнання відповідності у випадках, установлених законодавством України для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, та оподатковуються ввізним митом за повними ставками Митного тарифу України і ПДВ за ставкою, встановленою ПКУ.

Визначення фактурної вартості міститься у Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа, затвердженому наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651. Відповідно до цього Порядку «фактурна вартість - ціна товарів, які переміщуються через митний кордон України, зазначена в рахунку (рахунку-фактурі, рахунку-проформі тощо) або іншому документі, що визначає вартість товару».

У митній декларації, що оформлюється при ввезенні товарів ((у тому числі й транспортних засобів) в Україну зазначається як фактурна вартість товару, що ввозиться, перерахована у національну валюту, так і його митна вартість.

Різницею між фактурною та митною вартістю як раз і будуть перелічені у п.10 ст.58 МКУ додаткові складові митної вартості (комісійні, витрати на страхування та транспортування до кордону тощо).

Крім того, згідно зі ст. 270 МКУ правила оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України, іншими (крім

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

мита) митними платежами встановлюються ПКУ з урахуванням особливостей, що визначаються МКУ.

Особливості оподаткування митними платежами товарів, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових та експрес-відправленнях визначені, ст. 234 МКУ.

Так, товари (за винятком підакцизних), що переміщуються (пересилаються) на адресу одного одержувача (юридичної або фізичної особи) в одній депеші від одного відправника у міжнародних поштових відправленнях, на адресу одного одержувача (юридичної або фізичної особи) протягом однієї доби у міжнародних експрес-відправленнях, якщо їх сумарна фактурна вартість не перевищує еквівалент 300 євро, не є об'єктом оподаткування митними платежами.

У разі перевищення еквівалента 300 євро сумарної фактурної вартості товарів, такі товари оподатковуються митом відповідно до МКУ та ПДВ відповідно до ПКУ.

Так, згідно ст. 277 МКУ об'єктами оподаткування митом, зокрема, є товари, митна вартість яких перевищує еквівалент 100 євро, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за межі митної території України підприємствами (крім випадків, передбачених ст. 234 МКУ), та товари, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України громадянами в обсягах, які підлягають оподаткуванню митними платежами відповідно до розділу XII МКУ.

ПКУ визначено (підпункт 196.1.17 ст. 196), що об'єктом оподаткування податком на додану вартість є товари, сумарна фактурна вартість яких перевищує еквівалент 150 євро, що ввозяться на митну територію у несупроводжуваному багажі, пересилаються на адресу одного одержувача (юридичної або фізичної особи) в одній депеші від одного відправника у міжнародних поштових відправленнях та на адресу одного одержувача (юридичної або фізичної особи) в одному вантажі експрес-перевізника від одного відправника у міжнародних експрес-відправленнях.

Крім того, ст. 191 ПКУ встановлено особливості визначення бази оподаткування для товарів, що ввозяться на митну територію України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, у несупроводжуваному багажі, та для товарів, що ввозяться на митну

територію України фізичними особами у ручній поклажі та/або у супроводжуваному багажі.

Зокрема, відповідно до підпункту 191.1.1 ст. 191 у разі ввезення на митну територію України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, у несупроводжуваному багажі товарів (крім підакцизних товарів та особистих речей), базою оподаткування є їх сумарна фактурна вартість, визначена відповідно до ст.ст. 234 та 374 МКУ.

Таким чином, у разі надходження товарів (за винятком підакцизних) на адресу одного одержувача (юридичної або фізичної особи) в одній депеші від одного відправника у міжнародних поштових відправленнях, на адресу одного одержувача (юридичної або фізичної особи) протягом однієї доби у міжнародних експрес-відправленнях, якщо їх сумарна фактурна вартість не перевищує еквівалент 300 євро, митні платежі не сплачуються.

З урахуванням ст. 277 МКУ, об'єктами оподаткування митом є товари, що ввозяться на митну територію України, митна вартість яких перевищує еквівалент 150 євро. При цьому підпунктом 1.16 ст. 196 ПКУ об'єктом оподаткування податком на додану вартість при ввезенні на митну територію України незалежно від обраного митного режиму визначено товар, митна вартість якого перевищує еквівалент 150 євро.

Митне оформлення товарів, митна вартість яких перевищує еквівалент 150 євро, здійснюється за умови письмового декларування у порядку, встановленому постановою КМУ від 21.05.2012 № 450 «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій» та оподатковуються митом за ставками, визначеними Митним тарифом України, та податком на додану вартість відповідно до розділу V ПКУ.

У зв'язку набуттям чинності з 1 січня 2016 року Угоди про асоціацію з ЄС Україні необхідно буде привести законодавство у сфері державної митної справи у відповідність з законодавством ЄС (ст. ст. 84, 353, Додатку XV «Наближення митного законодавства» та Додатку XXVIII до Глави 4 «Оподаткування» Угоди). У цьому контексті, Мінфіном України був розроблений відповідний законопроект №3444 від 10.11.2015 «Про внесення змін до Митного кодексу Укра-

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

їни (щодо виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС)», внесений до Верховної Ради України.

Зокрема, йдеться про наступне для фізичних осіб:

1. Із-за кордону в Україну літаком або морським транспортом можна буде привезти будь-яких товарів (крім сигарет і спиртного) на суму до 430 євро (зараз 1000 євро). При ввезенні наземним транспортом або перетинаючи кордон пішки можна буде ввезти тільки на 300 євро (зараз 500 євро).

Обмеження за вагою товару – 50 кг/особу. Умова – відсутність особи на території України більше 24 годин.

2. Щодо спиртного, то, на одну особу, пива та ігристого вина дозволять безкоштовно ввезти 16 літрів (зараз 5) і 4 літри (зараз 2) відповідно.

3. До підакцизних товарів пропонують прирівняти духи і туалетну воду. При пересиланні їх міжнародними поштовими відправленнями необхідно буде сплатити податки. Під час перевезення парфумерії в багажі або в ручній поклажі – податки не стягуються, якщо вони коштують менше 430 євро (зараз 1000 євро).

4. Весільні подарунки, вартістю до 1000 євро кожен, можна ввезти безмитно громадянину, який переселяється на ПМЖ в Україну у зв'язку з укладенням шлюбу лише через 4 місяці після весілля (згідно зі свідоцтвом про укладення шлюбу).

Важливо знати: чоловік (дружина) повинні перебувати на території країни звідки він (вона) прибув не менше 12 місяців. Подарунки заборонено відчужувати або передавати в користування раніше ніж через рік. Подарунками не можуть бути алкогольні та тютюнові вироби.

5. Іноземцям, які в'їжджають на ПМЖ в Україну, дозволяється безмитно ввозити автомобілі до 3,5 т (легкові, буси), якщо вони володіли ними не менше 6 місяців (зараз рік) і забороняється їх продавати, дарувати, міняти або передавати у користування громадянам України раніше ніж через 2 роки після ввезення (зараз 1 рік) без повідомлення структур ДФС (в цьому випадку стягується митний збір до 20% вартості).

Ще одне нововведення стосується того, що поштові витрати за відправлення включаються до митної вартості товару як основи для розрахунку податку та митних зборів, що підлягатимуть сплаті.

У МКУ визначено перелік предметів, які громадянин України може ввезти із-за кордону як особисті речі. При цьому, якщо їх сумарна вартість не перевищує зараз 1000 євро (500 при наземному перетині кордону), зараз декларувати такі товари не обов'язково. Це предмети особистої гігієни та косметики, необхідні на період поїздки: 100 мл парфумів і 0,5 л туалетної води, ношений одяг та взуття, коштовності, один фотоапарат, переносний телевізор, два комп'ютери, два калькулятори, два музичних інструменти, дві пари наручних годинників тощо. Якщо зазначених предметів більше, при перетині кордону доведеться підтверджувати їх вартість товарними чеками. За їх відсутності посадові особи органів доходів і зборів самі визначають ціну, виходячи з вартості такого ж або ідентичного товару, і визначають до сплати податки не з усієї суми, а лише з тої, яка перевищує дозволена для безмитного ввезення.

Згідно з ч. 1 ст. 293 МКУ особою, на яку покладається обов'язок зі сплати митних платежів, є декларант. Якщо декларування здійснюється особою, уповноваженою на це декларантом, на таку особу покладається обов'язок із сплати митних платежів солідарно з декларантом. Відповідно до ч.ч. 1-3 ст. 298 МКУ суми митних платежів, нараховані органом доходів і зборів, підлягають сплаті до державного бюджету платником податків безпосередньо на єдиний казначейський рахунок.

Суми митних платежів сплачуються в готівковій формі через касу органу доходів і зборів чи фінансової установи або у безготівковій формі через фінансову установу, крім випадків, передбачених МКУ та законами України. Перерахування сум митних платежів до державного бюджету України із зазначених рахунків органу доходів і зборів здійснюється цим органом доходів і зборів.

Вищенаведене дозволяє зробити висновок про те, що інформування та консультування з митних питань, зокрема з питань митної вартості товарів, здійснюється недостатньо ефективно та результативно. Наслідком цього є велика частка судових позовів до органів доходів і зборів з цього питання від фізичних та юридичних осіб.

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

4.2. Міжнародний досвід інформаційної взаємодії між громадянами, суб'єктами ЗЕД та митними органами

З метою визначення основних напрямів підвищення ефективності інформаційної взаємодії між учасниками митних правовідносин в Україні доцільним є дослідження основних аспектів цього процесу у зарубіжних країнах.

Зокрема, у Російській Федерації, як країні ЄАЕС, митні органи на безкоштовній основі надають всім зацікавленим особам державну послугу з інформування та консультування з питань митної справи. Дана послуга надається відповідно до МК ЄАЕС, Федерального закону від 27.11.2010 № 311-ФЗ «Про митне регулювання в Російській Федерації», Адміністративного регламенту Федеральної митної служби з надання державної послуги з інформування про акти митного законодавства Митного союзу, законодавства Російської Федерації про митну справу і про інші правові акти Російської Федерації в галузі митної справи та консультування з питань митної справи та інших питань, що входять до компетенції митних органів, затвердженого наказом ФМС Росії від 09.06.2012 №1128.

Інформування та консультування з питань митної справи – одна з державних послуг, які Федеральна митна служба Російської Федерації надає фізичним і юридичним особам. Так, лише протягом 2016 року цією послугою скористалися понад 16 тисяч заявників. Ця державна послуга є досить популярною, оскільки є потреба отримувати актуальну і достовірну правову інформацію в сфері митних правовідносин.

Послугу надають регіональні митні управління та митниці за зверненнями осіб. Інформування здійснюється в письмовому, усному і електронному вигляді, в тому числі через Єдиний портал державних і муніципальних послуг. Консультування здійснюється лише в письмовому та усному вигляді.

Правова національна основа інформування та консультування громадян у сфері митної справи закладена в главі 4 Федерального закону від 27.11.2010 № 311-ФЗ «Про митне регулювання в Російській Федерації» (далі - Закон про митне регулювання). Ст. 51 Закону про митне регулювання розширює предмет інформування.

По-перше, на митні органи покладається обов'язок інформування не лише про акти митного законодавства ЄАЕС, а й законодавства Російської Федерації з митної справи і щодо інших правових актів у сфері митної справи. По-друге, конкретизується характер наданої інформації:

1) щодо чинних актів митного законодавства ЄАЕС, законодавства Російської Федерації з митної справи і щодо інших правових актів Російської Федерації у сфері митної справи;

2) про проекти актів митного законодавства Російської Федерації з митної справи та інших правових актів у сфері митної справи;

3) про зміни в дані акти, які не набули чинності, за винятком випадків, коли попереднє повідомлення про підготовлювані акти буде перешкоджати проведенню митного контролю або сприяти зниженню його ефективності.

При цьому ст. 51 передбачає два способи інформування:

1) опублікування вищевказаних правових актів в офіційних виданнях федерального органу виконавчої влади, уповноваженого у сфері митної справи;

Офіційними виданнями ФМС Росії є Бюлетень митної інформації «Митні відомості», інформаційно-аналітичний огляд «Митниця» та інші друковані видання, визначені ФМС Росії в якості видань, опублікування в яких вважається офіційним. ФМС Росії публікує свої правові акти, використовуючи інформаційні технології (Інтернет-сайт ФМС Росії: www.customs.ru).

2) забезпечення доступу до інформації, що включає вільний безкоштовний доступ, в тому числі з використанням інформаційних технологій, до інформації про чинні акти митного законодавства ЄАЕС, законодавства Російської Федерації з митної справи і щодо інших правових актів Російської Федерації у сфері митної справи, а також доступ до інформації щодо проектів актів митного законодавства Російської Федерації з митної справи та інших правових актів у сфері митної справи, а також тих змін даних актів, які ще не набули чинності.

Слід зазначити, що вперше законодавець особливо виділив такий вид консультування, як консультування зацікавлених осіб з питань митної вартості товарів (ст. 113 Закону про митне регулюван-

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

ня). Ст. 113 розміщена в розділі 11 «Митна вартість товарів», але, не дивлячись на те, що зазначена норма є новелою митного законодавства, предмет подібного консультування в ній не розкривається. Крім констатації даного виду консультування, а також встановлення заборони при проведенні зазначених консультацій на здійснення перевірки документів і прийняття попередніх рішень щодо митної вартості будь-яких інших деталізуючих положень стаття не містить. У той же час, Адміністративний регламент встановлює заборону на надання консультацій за зверненнями про підтвердження або про визначення митної вартості. Отже, предмет консультування з митної вартості потребує конкретизації.

Попереднє надання такої інформації означає встановлення митним органом юридично значимих фактів до проведення митного контролю, що є неприпустимим. У той же час з позиції інтересів населення подібний обсяг консультування суттєво обмежує право на отримання повної інформації у сфері митної справи. Щоб сплатити переміщення через митний кордон товару в особистих цілях, експортні або імпорتنі поставки товарів громадяни (юридичні особи) хочуть отримати, перш за все, інформацію про те, скільки необхідно сплатити митних платежів. Але для відповіді на дане запитання необхідно визначити код переміщуваного товару за ТН ЗЕД, потім його митну вартість і тільки потім можна підрахувати суму митних платежів. У зв'язку з цим говорити про повноту наданої митними органами послуги з консультування навряд чи можливо.

Детально ознайомитися з митними правилами та формальностями можна в митному органі перед проходженням митного контролю, на офіційному сайті ЄАЕС <http://www.eaeunion.org/>.

З метою уніфікації також було розроблено Порядок заповнення пасажирської митної декларації затверджено Рішенням Комісії Митного союзу від 18.07.2010 № 287, що значно спрощує переміщення товарів громадянами. Зокрема в Російській Федерації в електронному кабінеті на сайті ФМС Росії можна громадянам подати пасажирську митну декларацію (для товарів для особистого користування) в електронному вигляді. Таку декларацію потрібно подавати завчасно, за 30 днів до подорожі. Саме такий термін по-

дана інформація зберігається в базі даних. Після закінчення місяця відомості, подані в електронному вигляді, стануть недійсними.

Подати декларацію можна декількома способами - на порталі держпослуг в «особистому кабінеті» і через програмний засіб митного представника, який приєднаний до інформаційної системи митних органів. Такою можливістю можна скористатися, якщо товар, який підлягає обов'язковому декларуванню, буде перевозитися в ручній поклажі або в багажному відділенні під час подорожі за кордон, або буде доставлятися перевізником, наприклад, як експрес-вантаж. Якщо товари пересилаються міжнародною поштою, або громадянин перевозить з собою предмети і товари, щодо яких застосовуються заборони та обмеження, то скористатися електронною послугою не можливо.

Розпорядженням ФМС Росії від 08.07.2016 № 192-р затверджено «Тимчасовий порядок використання Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів при здійсненні операцій щодо товарів для особистого користування, що переміщуються в супроводжуваному, несупроводжуваному багажі або доставляються перевізником, із застосуванням відомостей, що подаються в електронному вигляді». Він визначає послідовність дій по використанню Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів при поданні митному органу декларантом відомостей щодо товарів для особистого користування (за винятком транспортних засобів для особистого користування, а також товарів для особистого користування, щодо яких застосовуються заборони та обмеження), що переміщуються в супроводжуваному, несупроводжуваному багажі або доставляються перевізником (далі - товари), в електронному вигляді, в тому числі при прийомі, реєстрації (відмову в реєстрації) пасажирської митної декларації (далі - ПМД), при нарахуванні митних платежів, а також при прийнятті рішення про випуск (відмову у випуску) товарів.

Згідно з чинним законодавством без письмового декларування через митний кордон ЄАЕС дозволено одноразове ввезення або вивезення готівкових коштів і (або) дорожніх чеків на загальну суму, що дорівнює або не перевищує в еквіваленті 10 тисяч доларів США. Сума, що перевищує в еквіваленті 10 тисяч доларів США, підлягає

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

митному декларуванню в письмовій формі шляхом подачі пасажирської митної декларації на всю суму готівкових коштів і (або) дорожніх чеків.

В електронному кабінеті є й сервіс «Калькулятор митних платежів». Основою нарахування для розрахунку платежів є митна вартість товарів. Розрахунок платежів відбувається з урахуванням типу переміщення товарів, країн відправлення, походження. На величину суми, яка підлягає сплаті, можуть вплинути зазначені пільги. Зокрема, обов'язково необхідно зазначити загальні відомості про товарну партію: дату для визначення курсу валюти, валюту угоди, тип переміщення товарів, країну відправлення та походження, торгуючу країну і відомості про додаткові витрати на товари до моменту їх доставки до місця призначення; відомості по кожному товару: код ТН ЗЕД, вага товару, його кількість в додаткових вимірах на випадок, якщо в Митному тарифі ЄАЕС за вказаним кодом вони введені, ціна угоди у валюті і, якщо можливі, пільги з якого-небудь виду платежу. Далі здійснюється розрахунок митної вартості товарів і далі розраховується платіж. Результати розрахунків відображені в таблиці товарів. При цьому зазначено, що розрахунок, який отримано за допомогою цього сервісу, носить довідковий характер. Також наведені нормативні документи, на підставі яких здійснювався розрахунок митних платежів.

Для сплати митних платежів зацікавленими особами застосовується технологія віддаленої сплати митних платежів, яка є перспективним інноваційним сервісом платіжної системи, спрямованим на прискорення і спрощення митних операцій. Суть технології віддаленої сплати полягає в наданні платнику можливості здійснити сплату митних платежів із застосуванням електронного терміналу безпосередньо зі свого робочого місця із зазначенням в декларації на товари, поданої в електронному вигляді, спеціального ознаки віддаленої сплати митних платежів.

В якості електронного терміналу при сплаті митних платежів застосовуються як апаратні засоби, так і програмні засоби, що встановлюються оператором митних платежів на робочому місці платника. Очевидною перевагою зазначеної системи є той факт, що сплата митних платежів проводиться в момент митного деклару-

вання товарів безпосередньо з робочого місця декларанта, 24 години на добу 7 днів на тиждень, без прив'язки до місця розташування митного органу.

В результаті впровадження даної технології виключається необхідність подання декларантом до митного органу документів, що підтверджують сплату, виключений безпосередній контакт посадових осіб митних органів з учасниками зовнішньоекономічної діяльності, громадянами, і списання митних платежів за деклараціями на товари забезпечується виключно з чеків, зазначених у відповідній графі декларації на товари.

Сплата митних зборів, податків через електронні або платіжні термінали, банкомати передбачена ст. 116 Федерального закону від 27.11. 2010 № 311-ФЗ «Про митне регулювання в Російській Федерації». При цьому технологія і порядок визначаються Федеральною митною службою Росії.

Розпорядженням ФМС Росії від 19.12.2013 № 406-р «Про затвердження тимчасового порядку дій посадових осіб митних органів при віддаленій сплаті митних платежів особами, які здійснюють декларування товарів в електронній формі, з використанням електронного терміналу» розроблена і впроваджена дистанційна сплата митних платежів із застосуванням електронного підпису при подачі декларації на товари в електронній формі, що містить ознаку віддаленої сплати. Даним розпорядженням також визначено проведення експерименту щодо віддаленої сплати митних платежів особами, які здійснюють декларування товарів в електронній формі.

Для спрощення процесу сплати митних платежів при підтримці ФМС Росії і Національної асоціації митних представників створені і успішно застосовуються єдина електронна система «Митна карта» і ТОВ «Мультисервісна платіжна система».

Домодедовська митниця спільно з «Мультисервісною платіжною системою» оголосили про встановлення першого терміналу оплати митних зборів і штрафів за адміністративні правопорушення в аеропорту Домодедово.

ФМС Росії проводить експеримент, в рамках якого фізичні особи отримали можливість подавати митні декларації в електронному вигляді за допомогою інформаційного терміналу. Запущений експе-

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

римент дозволяє істотно спростити процес митного оформлення, в тому числі сплату митних платежів фізичними особами.

Щоб задекларувати свій багаж, фізичній особі достатньо підійти до інформаційного терміналу, який встановлено при вході в зону митного декларування («червоний коридор»), заповнити митну декларацію в електронному вигляді відповідно до інструкції і пройти до співробітника митниці для отримання квитанції зі штрих кодом для сплати митних платежів. Далі необхідно сплатити податки за допомогою платіжного терміналу, використовуючи карти міжнародних платіжних систем або готівкові грошові кошти. Проведений платіж відобразиться на рахунках митниці в режимі реального часу і ввезений товар для особистого користування буде випущено негайно.

Дане технологічне рішення дозволить фізичним особам, які мають встановлену в судовому порядку неоплачену заборгованість і не допускаються до виїзду за межі країни, оперативного погашати свої заборгованості. Найближчим часом для зручності пасажирів буде організовано спеціальну інтерактивну зону, що дозволяє максимально швидко і в зручній формі ознайомитися з правилами переміщення товарів для особистого користування фізичними особами.

В Республіці Азербайджан сьогодні більшість державних послуг об'єднані у єдиній організації - в Службі ASAN - державне агентство з надання послуг громадянам і соціальних інновацій при Президенті Республіки Азербайджан. Служба ASAN тепер надає частину митних послуг, що дозволить охопити й ті райони, де поки що немає митних органів, наприклад Бардінській. Оскільки митна сфера є досить специфічною, передано Службі ASAN лише частину митних функцій. Відтепер особи, які здійснюють експорт або імпорт, зможуть отримувати в цих центрах відповідну довідку.

Наприклад, в минулому році послугою попереднього інформування митних органів скористалися лише 1,5 тис. фізичних та юридичних осіб, в той час як всього в онлайн-режимі митні виплати здійснили 300 тис. компаній. Тобто, перш ніж ввозити товар в країну, особи надають про це інформацію і, таким чином, заощаджують час.

Аналогічна ситуація спостерігається і в сфері електронного декларування фізичних осіб. Всього за минулий рік послугою електронного декларування скористалися 77 тис. осіб, включаючи 57 тис. громадян Азербайджану, а це близько половини всіх людей, які декларували свої товари протягом 2016 року. На заповнення декларації вручну потрібно близько десяти хвилин, а електронне декларування забирає близько хвилини, а то й менше.

В Республіці Білорусь з 1 серпня 2014 року передбачена можливість подання фізичними особами електронної попередньої інформації щодо товарів для особистого користування. Детальні інструкції по використанню системи попереднього інформування знаходяться на сайті «Митні органи Республіки Білорусь» <http://gtk.gov.by/> в розділі «Фізичним особам» (пряме посилання <http://93.84.112.51:8081/EpiFiz/3>). Також проводяться експерименти в пункті митного оформлення з попереднього подання фізичними особами відомостей про переміщувані товари за допомогою порталу «Електронне попереднє декларування товарів для особистого користування», розміщеного на офіційному сайті Державного митного комітету Республіки Білорусь. В рамках експерименту виділено по одному «червоному» коридору на в'їзд в Республіку Білорусь і виїзд з неї для осіб, які переміщують товари при наявності електронної попередньої інформації (ЕПІ). Представлений обсяг відомостей ЕПІ повинен повністю відповідати відомостям, внесеним декларантом в поля форми пасажирської митної декларації. Подібна інформація може бути також спрямована з мобільних телефонів на платформах Android і iOS при використанні інтернет-браузерів Google Chrome і Mozilla Firefox. ЕПІ може бути представлена російською та англійською мовами.

На офіційному сайті «Митні органи Республіки Беларусь» http://www.customs.gov.by/ru/metodicheskije_recomendacii_stoimost_tovara-ru/ у розділі «Фізичним особам» наведені Методичні рекомендації щодо визначення призначення і вартості товарів, що переміщуються фізичними особами. Зокрема, у них зазначено: митна вартість товарів для особистого користування, що переміщуються через митний кордон, за винятком товарів, що пересилаються в міжнародних поштових відправленнях, визначається на підставі

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

заявленої фізичною особою вартості товарів у митній декларації, підтвердженої оригіналами одного або декількох документів, що містять відомості про вартість товарів (договори, специфікації, рахунки -фактури, рахунки-проформи, комерційні рахунки, товарні чеки, квитанції про оплату, опису майна та інші). Контроль такої вартості здійснюється на підставі відомостей, що містяться в поданих фізичною особою оригіналах документів. Надані в підтвердження заявленої митної вартості документи повинні ідентифікуватися з декларованим товаром, в тому числі, з вигляду і кількості, місця і часу придбання.

При ввезенні фізичними особами товарів для особистого користування, що пересилаються в міжнародних поштових відправленнях, для цілей обчислення сум митних зборів, податків використовуються відомості про вартість товарів, зазначені в документах, передбачених актами Всесвітнього поштового союзу. Відносно міжнародних поштових відправлень з оголошеною цінністю суми митних зборів, податків обчислюються виходячи з цієї оголошеної цінності у випадках, якщо вона перевищує вартість, зазначену в документах, передбачених актами Всесвітнього поштового союзу і використовуваних для митних цілей.

При цьому посадова особа митного органу має право самостійно визначити митну вартість товарів на підставі наявної в розпорядженні митного органу цінової інформації на аналогічні товари (довідники, каталоги виробників/продавців, які здійснюють роздрібний продаж аналогічних товарів, цінова інформація виробників товарів, інформація щодо товарів, оформленим раніше, інформація, що міститься на сайтах мережі Інтернет країни придбання товару тощо).

Відповідно до норм ст. 100 Закону Республіки Білорусь від 10.01.2014 № 129-З «Про митне регулювання в Республіці Білорусь» для цілей випуску товарів у деяких випадках вимагається подання до митного органу оригіналів документів на паперовому носії про сплату митних платежів з відмітками банків про виконання цих документів. Законом визначено, що подання платіжних документів на паперовому носії потрібно при відсутності у митного органу інфор-

мації банку в електронному вигляді про сплату платником митного платежу.

В даний час оперативна (протягом 15 хв.) інформація банку в електронному вигляді про сплату платником митного платежу надходить до митного органу лише у випадку сплати платежу за допомогою системи «Розрахунок» єдиного розрахункового та інформаційного простору (ЕРІП). У разі сплати такого платежу платіжним дорученням інформація в електронному вигляді надходить до митного органу на наступний робочий день після виконання банком платіжного документу інструкції платника. Отже, якщо у платника виникає необхідність в один день сплатити митні платежі і здійснити випуск товарів і немає можливості (або бажання) подати в митницю платіжний документ на паперовому носії, то лише це можливо при сплаті митних платежів за допомогою ЕРІП.

Досить цікавим є досвід Бельгійської митної адміністрації в інформуванні громадян, забезпеченні прозорості діяльності та належному консультуванні з митних питань. Головне управління митниць та акцизів Бельгії розробило та систематично оновлює програмне забезпечення «Бельгійська митниця» для мобільних телефонів, яке пропонує всім охочим завантажити безкоштовно. Завдяки таким сучасним інформаційним технологіям можна знайти відповіді практично на всі питання, що виникають у подорожуючих громадян при переміщенні через кордон товарів, подарунків, валюти, культурних цінностей, живих тварин тощо. Тут же міститься довідкова інформація щодо контролюючих служб¹.

Підсумовуючи, можна зробити висновок про те, що митна вартість товарів – актуальне питання як для фізичних, так й для юридичних осіб. Інформування щодо особливостей її визначення, можливості здійснення правильного обрахунку та віддаленого розрахунку та сплати відповідних платежів є дієвою основою для недопущення порушення митного та податкового законодавства та потребує значного удосконалення в Україні.

1 Сайт міністерства фінансів Бельгії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://financien.belgium.be/nl/Actueel/gaat-u-op-reis-download-dan-de-bijgewerkte-douane-app-%E2%80%9898belgian-customs%E2%80%999>.

4.3 Основні напрями формування ефективної системи інформаційного забезпечення громадян з митних питань

Курс України на асоціацію з ЄС дає нашій країні унікальний шанс використовуючи всебічне сприяння європейських країн та інституцій підняти на вищий рівень захищеність прав громадян у відносинах з публічною адміністрацією. Це в жодному разі не повинно розглядатись як «тягар обов'язку перед ЄС», навпаки, - створення умов для безперешкодної реалізації громадянами своїх прав, визначення механізмів та гарантій їх дотримання з боку органів влади, має сприйматись як природній процес вдосконалення відносин між громадянином та державою, заснований на конституційних засадах пріоритету соціальної цінності людини. Такий підхід узгоджується з прогнозами, зробленими В. Б. Авер'яновим на початку ХХІ століття, що оновлення змісту адміністративно-правового статусу людини має відбуватись не лише шляхом закріплення в законі загально-визнаних прав і свобод, а й створенням механізму забезпечення їх реалізації².

Як відомо, на сьогодні за провідною участю Ради Європи та ЄС сформована концепція належної адміністрації, яка вимагає належного дотримання органами виконавчої влади прав індивідів при наданні адміністративних послуг, а також зобов'язує діяти у спосіб, який відповідає законним і розумним очікуванням суб'єктів відповідних правовідносин³. Тому цілком поділяємо думку, що «на сучасному етапі народ України вимагає від держави реформування її діяльності в різних сферах суспільного життя, в тому числі й щодо митної справи»⁴.

Виходячи з актуальності питання реформування роботи митних органів з особами, вважаємо необхідним розробку шляхів вдо-

2 Авер'янов В. Б. Методологічні засади реформування українського адміністративного права/ В. Авер'янов//Правова держава: Щорічник наукових праць Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Вип. 12. - К., 2001. - С. 292-300.

3 Загальне адміністративне право : підручник / [Гриценко І. С, Мельник Р. С, Пухтецька А. А. та ін.]; за заг. ред. І. С. Гриценка. - і К.: Юрінком Інтер, 2015. - 568 с.

4 Кунєва З. Ю. Теоретичні аспекти розвитку митної справи в Україні// Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право. - 2014. - № 1. - С. 171-177.

своєчасного інформування громадян про митні правила й митні формальності та формування практичних пропозицій.

Для того, щоб можна було говорити про реальний рух України до Європи, слід забезпечити заміну базових засад митних відносин держави і суспільства, як споживача та замовника митних послуг, створити прості, прозорі та зручні для ведення бізнесу правила переміщення товарів та речей через митний кордон, що дозволить створити атмосферу соціального партнерства митних органів і суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та громадян. Поряд з цим, у жодному разі не знижувати стандарти щодо забезпечення законності переміщення товарів та речей через кордон, посилювати протидію митним правопорушенням та контрабанді. Як вказують спеціалісти: «забезпечення законності в діяльності органів державного управління в митній сфері є системою спеціальних заходів в галузі митної справи, валютного, експортного, транспортного, ветеринарного, фітосанітарного, санітарно-епідеміологічного контролю та нагляду, що здійснюються уповноваженими владними суб'єктами (органами державної влади), спрямованих на профілактику та виявлення порушень законності, дотримання прав і свобод різних категорій осіб - учасників митних правовідносин і зміцнення законності»¹.

В системі митного права ЄС питання захисту прав осіб в ході контрольної діяльності митних адміністрації знаходяться в зоні особливої уваги, гарантії формуються комплексно, а діяльність посадових осіб ґрунтується на принципах законності, недискримінації, прозорості та відповідальності². Процеси адаптації вітчизняного митного законодавства до європейських стандартів було розпочато ще у 90-х роках минулого століття, а МКУ (2012 року), виділяючи основоположні принципи, на основі яких здійснюється державна митна справа в нашій країні, нарівні із законністю та презумпцією невинуватості, відносить до таких вихідних положень і додержання прав і охоронюваних законом інтересів осіб (ст. 8 МКУ)³.

- 1 Гамидуллаєва Х.С. Реализация принципа законности в системе государственного управления таможенной сферы: автореф. дис... канд. юрид. наук: Москва, 2012.- 26 с.
- 2 Давиденко Л.М. Забезпечення прав і свобод громадян при здійсненні митних процедур (організаційно - правові аспекти): автореф. дис.. канд. юрид. наук: - Ірпінь, 2007. 20 с.
- 3 Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13.03.2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

Сьогодні в Україні вже зроблено певні кроки у напрямі забезпечення прозорості та відкритості суб'єктів владних повноважень, створення механізмів реалізації права кожного на доступ до публічної інформації. Разом з тим нарікання суб'єктів господарювання щодо недостатньо продуманих і обґрунтованих дій уряду у застосуванні обмежуючих та фіскальних інструментів регулювання ЗЕД свідчать про відсутність системного підходу до інформаційного забезпечення відповідних державних органів (особливо тих, що забезпечують практичну реалізацію «на місцях») повною, об'єктивною, достовірною, актуальною, своєчасною інформацією під час прийняття управлінських рішень та здійснення своїх функцій⁴.

Враховуючи, що в ході реформування взаємовідносин особи і держави акцент зроблено на пріоритетності правового статусу першої, на сервісно-обслуговувальному призначенні державних органів⁵, органи державної влади, у тому числі митні органи, повинні кардинально переглянути підходи до роботи з громадянами.

Концептуальна зміна ідеології митних органів полягає в тому, що головною метою їх діяльності має стати комфорт та зручність виконання митних формальностей для громадян та підприємств – учасників зовнішньоекономічної діяльності. «Сенс цієї зміни полягає в тому, що її місце домінуючої в минулому ідеології «панування» держави над людиною зайняла протилежна – ідеологія «служіння» держави інтересам людини»⁶.

Як вказують дослідники, сучасне розуміння демократичної держави полягає в тому, що не громадяни служать державі, а вона є організацією на службі у суспільства. Це означає, що держава не управляє громадянами, а надає їм управлінські послуги, тобто її різноманітні дії спрямовані на створення умов для реалізації громадянами своїх прав і свобод⁷.

4 Борисенко О.П. Зовнішньоекономічна політика держави: концепція, стратегія, механізми реалізації: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2012.- 404 с.

5 Дембіцька С. Адміністративно правове дотримання та забезпечення прав і свобод громадян органами виконавчої влади//Публічне право № 1(17) (2015) - С. 63-70.

6 Органи державної влади України: [монографія] / [за ред. В. Ф. Погорілка]. - К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2002. - 592 с.

7 Олейник А.Е., Заяц В.С. Реализация прав советских граждан в условиях формирования социалистического правового государства//Актуальные проблемы формирования правового государства. - Харьков: Юрид. ин-т, 1990. - С. 20-25.

Питання реформування митних органів України та зміни підходів до організації їх діяльності останні п'ять років набули надзвичайно великого значення та суспільного резонансу: громадськість та представники бізнес-спільноти активно оцінюють та критично коментують як трансформаційні процеси, що відбуваються в системі митної служби, так і новації митного законодавства. При цьому слід зазначити, що перетворення митних органів на сервісну службу має як активних прихильників, так і аргументованих противників такого підходу, які наполягають на пріоритеті контрольної функції. В. Б. Авер'янов, аналізуючи тему «служіння» з боку виконавчої влади, доходить до висновку, що це і є надання її органами багатоманітних адміністративних (та інших) послуг, в результаті чого забезпечуються умови, за яких населення, конкретні фізичні та юридичні особи здатні ефективно реалізовувати і захищати свої права, свободи і законні інтереси¹.

Звичайно, що перш ніж щось реалізовувати і захищати, необхідно знати свої права та обов'язки, що прямо гарантовано Конституцією України (ст.57)². Вимога щодо обов'язковості доведення до відома населення законів та інших нормативно-правових актів, які визначають права та обов'язки громадян, в митній сфері трансформується в обов'язки посадових осіб митних органів надавати необхідну інформацію фізичним особами в порядку, встановленому законом. Вітчизняне митне законодавство встановлює певні вимоги щодо розпорядження інформацією та надання її зацікавленим особам в ході своєї діяльності. Стосується це як загальних правил набрання чинності законами та нормативно-правовими актами з питань державної митної справи (через 45 днів з дня їх офіційного опублікування, а навіть якщо самим законом передбачено інший строк набрання чинності, у будь-якому разі – не раніше дня їх офіційного опублікування), так і порядку надання необхідної окремим громадянам інформації щодо митних правил та митних формальностей.

1 Авер'янов В. Б. Вибрані наукові праці / Упорядники: Андрійко О. Ф., Нагребельний В. П., Кисіль Л. Є. та ін. за заг.ред.: Ю.С. Шемшученка, О. Ф. Андрійко. – Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. – 448 с.

2 Конституція України 28 червня 1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

При цьому, формування підходів до організації та здійснення діяльності митними органами України відбувається на засадах гармонізації та уніфікації з прийнятими у світі нормами і практикою. Т. В. Корнева зауважує, що це дуже важливий і специфічний аспект. Митне законодавство України активно сприймає і застосовує світовий митно-правовий досвід, а міжнародне співробітництво позитивно впливає на зміст і функціонування українського митного законодавства³.

Рада Європи прийняла ряд резолюцій та рекомендацій стосовно адміністративних процедур, різновидом яких є митні процедури: Резолюція 77 (31) Комітету Міністрів Ради Європи «Про захист особи відносно актів адміністративних органів» від 28.09.1977; Рекомендація КМРЕ №R (80)2 «Щодо здійснення дискреційних повноважень адміністративними органами» від 11.03.1980; Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи №R (87)16 «Державам-членам щодо адміністративних процедур, які зачіпають велику кількість осіб» від 17.04.1987.

Так, Резолюція (77) 31 про захист особи відносно актів адміністративних органів (1977 р.), містить основні принципи, на яких повинні базуватись законодавство і практика управлінської діяльності держав-учасниць ЄС, серед яких - доступ до інформації, тобто надання особи за її запитом інформації про всі існуючі факти, що стосуються правозастосовчого акта митного органу⁴.

Спеціалісти справедливо вказують, що питання про відносини громадян (людини, підприємця) з органами митної служби в сучасних умовах набуває особливого значення, та наполягають, що держава та її органи повинні бути гарантом забезпечення повноцінної реалізації прав, свобод і законних інтересів особи і громадянина в митній системі України⁵.

3 Корнева Т.В. Митний контроль в Україні: організаційно-правові питання: автореф. дис... канд. юрид. наук. - К., 2003. - 16 с.

4 Резолюція 77(31) про захист особи стосовно актів адміністративних органів : прийнята Комітетом міністрів Ради Європи 28 вересня 1977 р. // Основи адміністративного судочинства та адміністративного права : навч. посіб. / за заг. ред. Р. О. Куйбіди, В. І. Шишкіна. – К. : Старий світ, 2006. – С. 427-437.

5 Чорна О.В. Гармонізація митного законодавства України до вимог міжнародних стандартів: дис. ... канд. юрид. наук : Харків, 2015. - 176 с.

У ході дослідження забезпечення прав і свобод громадян при здійсненні митних процедур Л. М. Давиденко приходиться до висновку, що право громадян на отримання інформації з митних питань є, без перебільшення, одним з принципових положень митного права, тому що велика кількість конфліктних ситуацій при переміщенні громадянами товарів через митний кордон України виникає в багатьох випадках у зв'язку із необізнаністю останніх зі змістом правових приписів. Беручи до уваги значення інформаційного забезпечення громадян, вчений навіть пропонує визначити проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи однією з основних функцій митних органів¹.

Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур визначає у якості стандартного правила, що митні служби повинні забезпечити безперешкодний доступ будь-якої заінтересованої особи до всієї необхідної інформації щодо застосування митного законодавства (стандартне правило 9.1.) та зобов'язує їх (9.4 – 9.7) за запитом заінтересованої особи у можливо короткий термін безкоштовно надавати по можливості найбільш точну інформацію з конкретних питань у сфері митного законодавства, поставлених заінтересованою особою.

У названих випадках митна служба надає не тільки запитану інформацію, але і будь-яку іншу інформацію, яка стосується справи, якщо її доведення до відома заінтересованої особи вважається митною службою доцільним. А у випадках, коли відсутня можливість надати інформацію безкоштовно, розмір плати повинен обмежуватись приблизною вартістю наданих послуг.

В якості рекомендованого правила (39) митним адміністраціям пропонується інформацію про застосовувані до пасажирів митні пільги надавати однією або декількома офіційними мовами відповідної країни та будь-якою іншою мовою, яка вважається доцільною. Аналогічні норми щодо умов та порядку інформування громадян про митні правила містяться і митному законодавстві України.

1 Давиденко Л.М. Забезпечення прав і свобод громадян при здійсненні митних процедур(організаційно-правові аспекти):дис..канд. юрид. наук: Дніпропетровськ,2007.196 с.

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

МКЄС (Регламент № 952/2013 Європейського парламенту і Ради від 09.10.2013) визначає основні засади надання інформації митними органами та надає право будь-якій особі запитувати у митних органів інформацію про застосування митного законодавства (ст. 14)².

Цілком узгоджується із наведеними вимогами положення глави 3 МКУ, що стосується інформаційних прав фізичних осіб на обізнаність щодо вимог законодавства, які регулюють порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон.

Реалізувати таке право громадяни (резиденти і нерезиденти) можуть шляхом:

- отримання від митних органів інформації про митні правила, у тому числі щодо переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон (ст.19 МКУ);

- отримання від митних органів інформації про нормативно-правові акти з питань митної справи, і не тільки інформацію, яку запитувала заінтересована особа, а й будь-яку іншу інформацію, яка стосується запиту, якщо митний орган вважає доцільним її доведення до відома заінтересованої особи(п.1-2, ст. 20 МКУ);

- ознайомлення в місцях розташування митних органів з довідками щодо основного змісту актів законодавства з питань митної справи, у тому числі щодо пільг, які надаються при переміщенні товарів через митний кордон України, які друкуються українською мовою, офіційними мовами відповідних суміжних країн, а також іншими іноземними мовами, які є мовами міжнародного спілкування(п.3, ст.20 МКУ);

- отримання на безоплатній основі від митних органів консультації з питань практичного застосування окремих норм законодавства України з питань державної митної справи (п. 1-3 ст. 21 МКУ);

- ознайомлення з оприлюдненими періодичними узагальненнями таких консультацій, здійснених ДФС України (п.4 ст. 21 МКУ);

- отримання попереднього рішення щодо застосування окремих положень законодавства України з питань державної митної справи (ст. 23 МКУ).

2 Regulation (EU) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code.// <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj>

Перелічені методи стосуються отримання інформації до початку здійснення процедур митного контролю та оформлення, так би мовити, «підготовчих даних», якими людина повинна володіти до того, як прийняти свідоме рішення щодо переміщення тих чи інших товарів через митний кордон. Розроблений з урахуванням міжнародних стандартів МКУ, хоч і не так систематизовано, як вказано вище, містить ще низку обставин, в зв'язку з настанням яких у громадянина виникає право на отримання від митних органів інформації в ході митного контролю, виконання митних формальностей, під час провадження у справах про порушення митного законодавства тощо.

Так, особа, якій відмовили в прийнятті декларації або пропуску товарів через митний кордон, має право знати причину відмови. Особа щодо якої були застосовані певні примусові заходи, має право знати причини та правові підстави таких дій (у т.ч. знайомитись з документами, якими оформлені рішення про їх застосування), достатню для ідентифікації інформацію про посадову особу яка такі заходи застосовує. Перед здійсненням митного контролю особа має бути ознайомлена з вимогами до її поведінки: можливості обирати форму проходження такого контролю (червоний чи зелений коридор), точно і у повному обсязі задекларувати переміщувані предмети, а також нормами і правилами, що стосуються обсягів та асортименту товарів, які можуть переміщуватись через кордон та заборонені до такого переміщення. Порушник митних правил має бути належним чином ознайомлений із своїми процесуальними правами, в тому числі завершити справу шляхом укладання компромісу, протоколом про ПМП та іншими документами, повідомлений про час і місце розгляду справи, право заявляти відводи учасникам провадження та порядок оскарження дій та рішень посадових осіб митних органів. Цей перелік не є вичерпним, його можна продовжувати і деталізувати, але слід пам'ятати, що головним в забезпеченні права є не його проголошення, а механізм реалізації. Саме в цьому питанні сьогодні є необхідність вжиття заходів, спрямованих на формування простого і доступного інформаційного середовища. Дослідники наполягають, що доступ до інформації про митні правила має бути максимально простим, не затратним для громадян, а

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

інформація носити однозначний для розуміння характер, містити прості норми та зрозумілу термінологію¹.

І. П. Яковлев зазначає, що поширення інформації про права громадян в ході реалізації митної справи має відбуватися не лише за ініціативи громадськості, як відповідь на запити її окремих представників чи організацій, але й за ініціативи владних інституцій, та поділяє інформування на добровільне і вимушене, яким вважає виконання вимог ч. 1 ст. 19, ч. 2 ст. 20 та ст. 21МКУ².

Що стосується добровільного інформування, яке на нашу думку являє собою елемент профілактики правопорушень в митній сфері та сприяє прискоренню здійснення митного контролю та оформлення, то незважаючи на досить прогресивні зміни, які, на сьогодні спостерігаються у діяльності митниць ДФС, подальшого розвитку потребує норма ст. 19 МКУ щодо інформування заінтересованих осіб про митні правила. Враховуючи можливість використання для доступу до таких даних інформаційних технологій, безперечно, є потреба у деталізації механізму швидкого та безперешкодного отримання громадянами інформації, що стосується особливостей пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) ними через митний кордон України.

Нормативно-правове забезпечення інформаційної взаємодії митниць ДФС та громадян щодо пропуску товарів, що переміщуються через митний кордон України становлять: постанова КМУ від 05.11.2008 № 976 «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади»; постанова КМУ від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»; Указ Президента України від 26.02.2016 № 68/2016 «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» та План заходів щодо реалізації Державною фіскальною службою України Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 рік.

- 1 Сливка О.О. Адміністративно-правовий механізм забезпечення прав осіб у митному контролі: дис...канд. юрид.наук.: Ужгород, 2016. – 209 с.
- 2 Яковлев І. П. Форми і методи публічного адміністрування у державній митній справі: дис. ... канд. юрид. наук: Національний університет «Одеська юридична академія». - Одеса, 2016. – 224 с.

В ДФС України вже розпочалися процеси створення інформаційних он-лайн ресурсів, проте вони більше орієнтовані на податкові, ніж митні правовідносини. Так, на офіційному сайті ДФС України Інформаційно-довідковий департамент ДФС проводить тестове впровадження загальнодоступного інформаційно-довідкового ресурсу, який містить загальну інформацію щодо отримання громадянами та суб'єктами господарювання інформаційно-довідкових послуг засобами телефонного зв'язку та надсилання електронних листів до ІДД ДФС.

Відбувається інформаційна взаємодія громадян з митними органами і з використанням Антикорупційного сервісу «Пульс» - гарячої телефонної лінії, за якою громадяни та суб'єкти господарювання мають можливість повідомити про можливі корупційні та кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності з боку конкретних посадових осіб структурних підрозділів ДФС та її територіальних органів, переміщення через митний кордон України товарів з приховуванням від митного контролю, утворення черг на митних постах та в пунктах пропуску, виникнення ситуацій, які можуть бути вирішені оперативно (перевищення терміну надання адміністративної послуги, відмова в записі на особистий прийом, відмова в прийнятті вхідної кореспонденції). Така інформація приймається цілодобово, а про результати її розгляду клієнт має повідомлятися, як правило, невідкладно або протягом 1-3 робочих днів.

В сучасних умовах питання пов'язані із наданням можливості фізичним особам отримувати із доступних, офіційних джерел інформацію яка їм необхідна, або може стати в нагоді при плануванні закордонних поїздок із можливістю переміщення товарів та інших предметів, або пересиланні таких об'єктів через митний кордон, потребують ретельного дослідження.

Як уже зазначалось, на нашу думку недостатньо відпрацьованими на практиці залишаються аспекти, що стосуються інформування громадян про загальний порядок та особливості переміщення транспортних засобів, допустимі обсяги продуктів харчування, лікарських засобів, валюти, цінностей, товарів з урахуванням цілей щодо їх переміщення та особливостей оподаткування.

Існуючий сьогодні рівень інформаційного забезпечення громадян з питань пропуску товарів та предметів не задовольняє ні укра-

РОЗДІЛ 4. Інформування з питань митної вартості товарів

їнців, ні гостей, які планують відвідати нашу країну. Крім незручностей для подорожуючих, необізнаність з основними вимогами до переміщення вантажів, багажу, ручної поклажі, поштових чи експрес-відправлень, стає причиною уповільнення часу проведення митних формальностей і перетину кордону, а в окремих випадках може призвести до порушень митного законодавства та притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності за такі дії.

За таких умов існує нагальна потреба у вдосконаленні процесу інформування громадян, у зв'язку з чим вважаємо доцільним розглянути можливість практичної реалізації наступних пропозицій:

1. Митні органи всіх рівнів (ДФС, митниці та митні пости) повинні на сайті (суб-сайті) оприлюднювати та вчасно оновлювати інформацію про свої повноваження та функції, перелік адміністративних послуг, що ними надаються, а також місця знаходження та контактні телефони структурних підрозділів і пунктів пропуску.

2. Для зручності іноземних громадян доопрацювати інформаційні ресурси офіційного сайту ДФС з тим, щоб довідкові матеріали були доступні не лише на українській, а і на англійській мові, а в перспективі - й на інших.

3. Місця здійснення митного контролю та оформлення повинні бути забезпечені засобами візуалізації митної інформації. Не применшуючи значення стендового представлення найнеобхіднішої інформації, де можливо розміщувати друковані буклети, взірці заяв і декларацій, доцільно активніше впроваджувати електронні сервіси.

4. В доповнення до традиційного порядку звернень громадян та доступу до публічної інформації, в митницях слід запровадити власні комунікаційні ресурси (годину телефонних консультацій, чат тощо), де особа могла б отримати інформацію у максимально короткий строк.

5. Крім загальнообов'язкових функцій керівників та посадових осіб митниць взаємодіяти з підрозділами комунікацій відповідного ГУ ДФС, доцільно ввести до штату митниць посаду прес-секретаря і покласти саме на цього працівника відповідальність за організацію й формування об'єктивної інформації з питань діяльності митниці та здійснення безпосередньої взаємодії з громадянами.

6. Інформація для громадян про загальний порядок та особливості переміщення транспортних засобів, живих тварин, допустимі обсяги продуктів харчування, лікарських препаратів, валюти, цінностей, товарів може доводитись через засоби масової інформації (газети, журнали, телебачення, радіо, Інтернет-ресурси), розміщуватись на об'єктах транспортної інфраструктури (в аеропортах, портах, у вагонах поїздів міжнародного сполучення тощо).

7. Поряд з роз'ясненням порядку переміщення товарів та прав громадян, до їх відома доцільно доводити і обов'язки, які вони мають виконати, а також повноваження посадових осіб митних органів.

ВИСНОВКИ

Вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності та інтеграція України у світову економіку обумовлює необхідність участі вітчизняних економічних суб'єктів в міжнародному економічному співробітництві шляхом реалізації експортно-імпортних операцій, здійснення яких неможливе без проходження визначених митних формальностей. При цьому, в процесі декларування важливого значення набуває вартісне визначення товарів, які переміщуються через митний кордон. Визначення митної вартості товарів - одна із найбільш складних процедур в митній справі. Митна вартість слугує основою для вирахування сум митних платежів, а отже, від її розміру, прямо залежить величина податків, що будуть нараховані та сплачені в процесі митного оформлення товарів. А це, в свою чергу, зумовлює підвищену увагу до митної вартості як із сторони декларантів, які зацікавлені у заниженні її величини з метою мінімізації своїх податкових зобов'язань, так і органів доходів і зборів, на яких МКУ покладено обов'язок щодо контролю за правильністю її визначення. Слід підкреслити, що у кожному конкретному випадку митна вартість є унікальною та особливою для кожної окремої експортно-імпортної операції, оскільки залежить від сукупності різних факторів та компонентів.

Таким чином, на практиці спостерігаються дві взаємопротилежні тенденції: зі сторони суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності – заниження митної вартості, а з боку органу доходів і зборів - намагання проконтролювати законність дій декларанта та визначити реальну величину митної вартості товару. Практика показує, що спірні ситуації (у тому числі – через недосконалість митного законодавства), які виникають при переміщенні товарів через митний кордон, найбільш часто пов'язані з питаннями визначення митної вартості, в зв'язку із чим вона стає поширеним об'єктом судових розглядів.

У ході дослідження встановлено, що митна вартість товарів, як одне із фундаментальних понять державної митної справи, є одним із важливих регуляторів таких економічних процесів, як нагромадження капіталу, інвестиційного клімату, ділової активності під-

приємства, підвищення конкурентоспроможності національного товаровиробника, сукупного споживання тощо.

За своєю характеристикою поняття «митна вартість товарів» має економічну та правову природу і є різновидом вартості, яка використовується при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, що обумовлює зростання актуальності використання прогресивних митних інструментів, що спрямовані на захист національних інтересів держави у тому числі економічної та митної безпеки.

Особливістю даної категорії є те, що до процесу її визначення залучається держава в особі органів доходів і зборів. Варто відмітити, що митна вартість є тим фіскальним інструментом, який виступає базою для нарахування митних платежів, що складають приблизно половину всіх податкових надходжень до державного бюджету, а тому, на сьогодні особливо актуальним є питання забезпечення ефективності здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів.

Оцінювання митної вартості товарів виступає складовою митно-тарифного регулювання, а правильність її застосування впливає на об'єктивну оцінку економічної ефективності фінансово-господарської діяльності і виявлення резервів її підвищення та збільшення доходів до бюджету. А тому, митна вартість товарів може розглядатись як інструмент фінансового контролю, що реалізується органами доходів і зборів.

У монографії узагальнено основні підходи до визначення дефініції «митна вартість», запропоновані вітчизняними науковцями й наведено їх критичний аналіз, а також охарактеризовано нормативно-правові акти з питань митної вартості розроблені ВМО, СОТ.

Варто зауважити, що в умовах імплементації міжнародних стандартів до вітчизняного митного законодавства, зокрема, в питаннях визначення, контролю та коригування митної вартості є ще досить багато проблемних питань. Однією із таких, є неповна відповідність норм МКУ нормами міжнародного митного законодавства. Зокрема, така невідповідність проявляється у питанні, що стосується методів визначення митної вартості товарів. З метою виявлення розбіжностей у монографії наведено порівняльний аналіз норм МКУ та норм Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з

тарифів і торгівлі в частині, що стосується методів визначення митної вартості товарів.

Разом із тим, необхідно зазначити, що на сучасному етапі нормотворчого процесу в Україні уже зроблено низку кроків з метою усунення вищезазначених недоліків та удосконалення митного законодавства. Зокрема, у ВРУ знаходяться на розгляді декілька законопроектів, якими передбачено внесення змін до МКУ, аналіз яких представлено у монографії.

Окремим питанням у монографічному дослідженні наведено характеристику нормативно-правового врегулювання питань визначення, контролю та коригування митної вартості товарів, в ході якого визначено основні проблемні аспекти та прогалини, що потребують доопрацювання.

Аналіз оскарження рішень про коригування митної вартості товарів вказує на заангажованість та складність процесу визначення митної вартості для учасників митних правовідносин, що вказує на необхідність його реформування й переосмислення ролі митниці від фіскального органу до сервісного, комунікативного.

Здійснено аналіз практики судових рішень, що приймаються за результатами розгляду спорів з питань митної вартості між декларантами та органами доходів і зборів, за результатами якого визначено причини звернень до суду учасників митних правовідносин в контексті вирішення спорів щодо коригування митної вартості товарів.

Досліджено судову практику у справах, пов'язаних з оскарженням рішень органів доходів і зборів у сфері контролю митної вартості, що дало змогу зробити висновок про те, що у більшості випадків судові спори вирішуються на користь суб'єктів ЗЕД.

В результаті проведеного аналізу визначено, що структура підстав для витребування органом доходів і зборів додаткових документів для підтвердження заявленої митної вартості є наступною: найменшою є частка випадків, коли подані декларантом документи, містять ознаки підробки про митну вартість товару, найчастіше зустрічаються ситуації, коли подані декларантом документи не містять всіх даних, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей, щодо ціни, що була фак-

тично сплачена або підлягає сплаті за ці товари. Окрім того, досить значною, в загальній сукупності, є частка справ за якими органом доходів і зборів було виявлено, що подані декларантом документи, які підтверджують митну вартість товарів містять розбіжності.

Також на основі проведеного дослідження визначено, що у 90% справ зазначається, що підставою для коригування органом доходів і зборів митної вартості товарів є невідповідність обраного декларантом або уповноваженою ним особою методу визначення митної вартості товару умовам, наведеним у главі 9 МКУ.

Дослідження судової практики дало змогу зробити висновки про те, що структура винесених рішень ВАСУ щодо перегляду судових рішень в справах, які стосуються контролю митної вартості товарів є наступною: в 16 % адміністративних справ судові рішення скасовуються частково, а справи направляються на новий розгляд. В більшості випадків це пов'язано з процесуальними питаннями здійснення судочинства. І лише в 7 % адміністративних справ ВАСУ дії доходів і зборів (митних органів) визнаються правомірними, рішення про коригування митної вартості законними, а судові рішення – окружних адміністративних судів та апеляційних адміністративних судів – скасовуються в повному обсязі.

У монографії узагальнено міжнародний досвід визначення митної вартості на прикладі США, ЄАЕС та ЄС. Зокрема, досліджено нормативно-правову базу щодо визначення, контролю та коригування митної вартості товарів у країнах ЄС, а саме: МКЄС (Регламент 952/2013), Модифікований МКЄС та Керівництво з визначення митної вартості, в основу яких покладено реалізацію ст. VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) із врахуванням напрацювань, що здійснювались на її базі.

Наведено характеристику методів визначення митної вартості товарів, визначених європейським митним законодавством й особливості використання кожного з них. Визначено, що основним та першочерговим є метод вартості угоди, що ґрунтується на використанні рахунка – фактури.

В ході дослідження встановлено, що судова практика ЄС доповнює умови митного законодавства стосовно застосування першого методу визначення митної вартості, при цьому, вона повинна

ВИСНОВКИ

визначатися із врахуванням умов кожної конкретної угоди, навіть якщо вони не відповідають звичній торговій практиці. Визначено специфіку оцінювання митної вартості у випадку укладання усних договорів між продавцем та покупцем, а також особливості цього процесу при переміщенні носіїв інформації та нематеріальних активів.

Досліджено випадки, при яких, для визначення митної вартості товару, митні органи ЄС мають право витребувати декларацію митної вартості, наведено її форми та особливості подання.

Узагальнено досвід країн ЄС щодо врегулювання митних спорів у сфері контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, що передбачає проведення аудиту митної вартості, який включає: встановлення правильності застосування методу визначення митної вартості товарів та врахування основних складових митної вартості, зокрема, роялті, фрахту, витрат на страхування та ін. Наведено характеристику та особливості використання інструментів аудиту митної вартості.

Наведено характеристику нормативно-правової бази з питань митної вартості, що використовується у США й окреслено основні аспекти становлення інституту митної вартості, зокрема, проаналізовано основні положення Північноамериканської угоди про вільну торгівлю.

У монографії досліджено особливості визначення митної вартості у ЄАЕС із врахуванням змін відповідно до МК ЄАЕС, прийнятого 11 квітня 2017 р. Окрім того, за результатами дослідження встановлено, що у ЄАЕС здійснюється єдине митне регулювання, в рамках якого застосовуються єдині правила визначення митної вартості товарів, що ввозяться на митну територію ЄАЕС. Правом ЄАЕС передбачені спеціальні процедури визначення митної вартості для товарів, які прийшли є непридатними для подальшого використання, зіпсовані або пошкоджені внаслідок дії непереборної сили і для відходів, що утворилися в результаті переробки іноземних товарів. Спеціальні норми, визначені главою 49 МКУ застосовуються при визначенні митної вартості товарів для особистого користування, що переміщуються фізичними особами. До того ж, варто відмітити, що для кожного методу визначення митної вартос-

ті товарів ще у 2012 році були розроблені та затверджені рішеннями колегії Євразійської економічної комісії правила застосування методів, які конкретизують особливості та застереження при використанні кожного з методів та наводять приклади визначення митної вартості товарів; Положення про використання при застосуванні методів визначення митної вартості товарів документів, що відповідають загальноприйнятим принципам бухгалтерського обліку; Правила обліку процентних платежів при визначенні митної вартості товарів, а також Положення про додавання винагороди посередникам (агентам) і винагороди брокерам до ціни, яка фактично сплачена або підлягає сплаті за товари, що ввозяться. Ці правила повинні позитивно вплинути на правозастосовчу практику, скоротивши кількість неправомірних коригувань митної вартості та, відповідно, кількість судових суперечок даної категорії.

Окремий розділ у монографії присвячено напрацюванню концептуальних змін до вітчизняного інституту митної вартості. А саме, наведено критичний аналіз норм МКУ щодо питань митної вартості. Зокрема, запропоновано внести зміни та доповнення до статей, що визначають сутність митної вартості, обов'язки та права декларанта під час заявлення митної вартості товарів, отримання інформації з питань митної вартості від іноземних митних органів, визначення критеріїв до експертних організацій, які уповноважені надавати висновки про якісні та вартісні характеристики товарів, а також вимоги до оформлення зазначених висновків та створення реєстру експертних організацій, які будуть оцінювати адекватність умов експортно-імпортованих контрактів.

Окреслено роль та особливості використання бухгалтерської документації при визначенні митної вартості. Зокрема, наведено статті витрат, які включаються до митної вартості товарів на підставі залучення бухгалтерської документації суб'єкта ЗЕД залежно від методу визначення митної вартості. Окрім того, наведено документи бухгалтерського обліку покупця (резидента України), які можуть бути подані декларантом для підтвердження митної вартості товарів відповідно до чинного законодавства.

Проаналізовано особливості інформаційного обміну у митній сфері й визначено порядок формування міжнародних запитів з пи-

тань підтвердження заявленої митної вартості. Окрім того, зазначено, що перевіряти справжність цін товарів можна шляхом введення інституту митних аташе, які будуть здійснювати перевірку реальності вартості товарів, які подаються до митного декларування. Найбільш актуально це для країн, які мають спільний кордон з Україною, і з якими у України найбільший товарообіг - такі як Туреччина і Китай, ЄС. Зокрема, це й дозволить вирішити ситуацію з запитами митниць в межах надання взаємної адміністративної допомоги в митних питаннях.

Визначено специфіку формування, контролю та коригування митної вартості транспортних засобів із врахуванням їх технічного стану та індивідуальних характеристик, зокрема, таких, як: марка, модель, рік виготовлення, тип та об'єм двигуна, комплектація, фізичний стан, регіон придбання та інші.

Наведено сутність та особливості практичного застосування медіації, як альтернативи вирішення митних спорів у судовому порядку.

У монографії обґрунтовано, що наявність ефективної взаємодії між учасниками митних правовідносин за допомогою інформування та консультування з митних питань сприятиме суттєвому підвищенню рівня дотримання чинного законодавства у сфері здійснення державної митної справи, зокрема, у частині митної вартості. Окремих питанням у науковій праці проаналізовано сучасний стан та проблемні аспекти інформаційної взаємодії між митницями та громадянами/суб'єктами ЗЕД. Проаналізовано міжнародний досвід інформування та консультування громадян на прикладі країн-членів ЄАЕС та Бельгії, а також наведено основні напрями формування ефективної системи інформаційного забезпечення громадян з митних питань, реалізація яких суттєво вплине на результативність діяльності митних органів та зниження частоти порушення митних правил.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Documents for customs clearance [Electronic resource]. – Mode of access: http://exporthelp.europa.eu/thdapp/display.htm?page=rt/rt_DocumentsForCustomsClearance.html&docType=main&languageId=EN
2. European Business Association (EBA), Огляд митної сфери: оцінка поточної ситуації в митній сфері за період січень 2015 – червень 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.eba.com.ua/static/indices/customs/EBA_Customs_Index_10_UA_2015.pdf
3. <http://sfs.gov.ua> – офіційний сайт Державної фіскальної служби України
4. Regulation (EU) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code.// <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj>
5. The WTO Trade Facilitation Agreement [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.wto.org/english/tratop_e/tradfa_e/tradfa_e.htm
6. WCO Guidelines on the development and use of a national database as a risk assessment tool [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.wcoomd.org/en/topics/valuation/instruments-and-tools/~/_media/WCO/Public/Global/PDF/Topics/Valuation/Instruments%20and%20Tools/Guides/guidelines_national_db.ashx
7. Авер'янов В. Б. Вибрані наукові праці / Упорядники: Андрійко О. Ф., Нагребельний В. П., Кисіль Л. Є. та ін. за заг.ред.: Ю.С. Шемшученка, О. Ф. Андрійко. – Київ: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. – 448 с.
8. Авер'янов В. Б. Методологічні засади реформування українського адміністративного права/ В. Авер'янов//Правова держава: Щорічник наукових праць Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Вип. 12. - К., 2001. - С. 292-300.
9. Актуальні питання теорії та практики митної справи : монографія /за заг. ред. І. Г. Бережнюка. – Хмельницький : ПП Мельник А.А., 2013. – 428 с.
10. Бартош С. Притягнення до відповідальності за помилку у визначенні коду товару. Новий Кодекс – старі проблеми // Всеукраїнське щотижневє професійне юридичне видання «Юридична газета онлайн». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/mitne-pravo/prityagnennya-dovidpovidalnosti-za-pomilku-u-viznacheni-kodu-tovaru.html>
11. Белкин Р.С. Собираение, исследование и оценка доказательств. Сущность и методы. – М, 1966. – 295 с.
12. Бережнюк І.Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти: монографія / І.Г. Бережнюк. – Дніпропетровськ: Академія

Перелік посилань

- митної служби України, 2009. – 543 с.
13. Бібліотека економіста [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/54/3948.html>
 14. Білак Н.І. Роялті та ліцензійні платежі в системі митного аудиту [Електронний ресурс] / Н.І. Білак // Митна безпека. – 2013. – № 1. – С. 49-53. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mb_2013_1_10
 15. Борисенко О.П. Зовнішньоекономічна політика держави: концепція, стратегія, механізми реалізації : монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2012.– 404 с.
 16. Борисенко О.П. Удосконалення державних механізмів управління митними ризиками при реалізації зовнішньоекономічної політики [Електронний ресурс] / О.П. Борисенко // Наукові праці. Державне управління. – 2012. – Випуск 190. Том 202. – С. 158-163. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/govermgmt/2012/202-190-26.pdf>
 17. Бураковський І.В. Теорія міжнародної торгівлі / І.В. Бураковський. – К.: Основи, 2001. – 241 с.
 18. Вісник. Офіційне видання Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.visnuk.com.ua/>
 19. Войтов С.Г. Митна вартість товарів: актуальні питання визначення та контролю [Електронний ресурс] / С. Г. Войтов //Стратегія розвитку України. Економіка, соціологія, право. – 2013. – №1. – С. 40-46. – Режим доступу: <http://jrnl.nau.edu.ua/index.php/SR/article/viewFile/6710/7489>
 20. Войцещук А.Д. Фінансові оцінки та контроль митної вартості товарів: Дис. канд. екон. наук: 08.04.01 / Тернопільський держ. економічний ун-т. — Т., 2005. — 234 арк.
 21. Волосович С.В. Оподаткування зовнішньоекономічної діяльності / С.В. Волосович, Т.Д. Ліпіхіна: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2009. – 288 с.
 22. Гамидуллаева Х.С. Реализация принципа законности в системе государственного управления таможенной сферы: автореф.дис.. канд. юрид. наук: Москва, 2012.- 26 с.
 23. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/981_003
 24. Гребельник О.П. Митно-тарифна політика за умов трансформації економічної системи: моногр / О.П. Гребельник – К., 2001. – 488 с.
 25. Губа М.О. Місце митної безпеки держави серед основних складових її забезпечення / М.О. Губа // БізнесІнформ. – 2014. – №11. – С. 21.
 26. Гуменюк О.Г. Розвиток можливостей застосування адміністративних

- інструментів коригування митної вартості як складової зовнішньоекономічних угод [Електронний ресурс] / О.Г. Гуменюк // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2012. – №1. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchtei/2012_1/1-2012-10.pdf
27. Давиденко Л.М. Забезпечення прав і свобод громадян при здійсненні митних процедур (організаційно - правові аспекти): Автореф. дис.. канд. юрид. наук: - Ірпінь, 2007. 20 с.
 28. Данилин О.Д. Комплаєнс-функція в сучасній організації: створення, структурування і оцінка [Електронний ресурс]/ О.Д. Данилин, Е.Ю. Пустовалова // Внутрішній контроль в кредитній організації. – 2010. – № 3(07). – Режим доступу: [http://www.int-comp.org/ attachments/Danilin-Pustovalova-Compliance-Function.pdf](http://www.int-comp.org/attachments/Danilin-Pustovalova-Compliance-Function.pdf)
 29. Данилин О.Д. Комплаєнс-функція в сучасній організації: створення, структурування і оцінка / О.Д. Данилин, Е.Ю. Пустовалова // Внутрішній контроль в кредитній організації. – 2010. – № 3(07) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.int-comp.org/ attachments/Danilin-Pustovalova-Compliance-Function.pdf](http://www.int-comp.org/attachments/Danilin-Pustovalova-Compliance-Function.pdf)
 30. Дембіцька С. Адміністративно правове дотримання та забезпечення прав і свобод громадян органами виконавчої влади//Публічне право № 1(17) (2015) – С. 63-70.
 31. Дудчак В.І. Митна справа: навч. посіб. / В.І. Дудчак, О.В. Мартинюк. – К.: КНЕУ, 2002. – 310 с.
 32. ДФС не зобов'язує, а рекомендує [Електронний ресурс] // Державна фіскальна служба України : Офіційний портал. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentrv/novini/217053.html>
 33. ДФС пропонує платникам податків використовувати електронний сервіс ЗІР [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentrv/novini/254130.html>
 34. Економічні та правові аспекти визначення митної вартості імпорту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://e-tpp.org/2016/07/26/ekonomichni-ta-pravovi-aspekty-vyznachennya-mytnoyi-vartosti-importu/>
 35. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua>
 36. Загальне адміністративне право : підручник / [Гриценко І. С, Мельник Р. С, Пухтецька А. А. та ін.]; за заг. ред. І. С. Гриценка. - і К.: Юрінком Інтер, 2015. - 568 с.
 37. Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс [Електронний

Перелік посилань

- ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zir.sfs.gov.ua/main/index/about>.
38. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
 39. Каленський М.М. Митна вартість імпортованих товарів: моногр. / М.М. Каленський, А.Д. Войцещук, І.Г. Бережнюк. – К.: 2005. – 224 с.
 40. Карнеева Л.М. Доказательства и доказывание в уголовном процессе. Учебное пособие / Л.М.Карнеева. – М.: Юрид.лит. 1994. – 193 с.
 41. Клименко О.В. Концепция проведения эффективного пост-аудит контроля и внедрения упрощенной процедуры контроля таможенной стоимости [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oleksandr-klymenko.com/uk/wp-content/uploads/2015/08/kontseptsiya-slayd-10.02.14.pdf>
 42. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80732-10/print1475515762896535>
 43. Козырин А.Н. Комментарий к закону РФ "О таможенном тарифе" / А.Н. Козырин. – М.: Легат, 1997. – 277 с.
 44. Константюк Н.І. Місце і роль державної митної служби України в системі державних фінансів / Н.І. Константюк // Галицький економічний вісник. – 2012. – №5(38). – с. 155.
 45. Конституція України 28 червня 1996 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
 46. Концепція щодо внесення змін до Митного кодексу України в частині Митної вартості товарів та методів її визначення // Митний брокер. – 2015. – №04 (215) квітень. – С. 16.
 47. Коригування митної вартості товарів [Електронний ресурс] // Офіційне видання Міністерства доходів і зборів України «Вісник Міністерства доходів і зборів». – 2014. – № 8 (8). – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/6675>
 48. Корнева Т.В. Митний контроль в Україні: організаційно-правові питання: Автореферат дисертації. - К., 2003. - 16 с.
 49. Кочевой М.М. Нормативно-правове регулювання зовнішньоекономічної безпеки України [Електронний ресурс] / М.М. Кочевой. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/pdf>
 50. Кунева З. Ю. Теоретичні аспекти розвитку митної справи в Україні//

- Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право. - 2014. - № 1. - С. 171-177.
51. Ларин А.М. Работа следователя с доказательствами / А.М.Ларин. – М., 1966. – 121 с.
 52. Лист Державної фіскальної служби від 28.09.2015 № 9062/Б/99-99-17-02-02-14 // Офіційний портал ДФС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-fizichnih-osib/print-64174.html>
 53. Лист Міністерства фінансів України від 30.05.2011 р. № 31-08410-07-27/13794 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/letters-and-orders/treasury/2117-13794.html>
 54. Ломейко Ю.А. Митна вартість як об'єкт державного контролю [Електронний ресурс] / Ю.А. Ломейко // Економіка підприємництва. – 2012. – №28. – с. 428. – Режим доступу: [http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/4179/1/ekon_pidpnyem_28_12_\(427-439\).pdf](http://ir.kneu.edu.ua:8080/bitstream/2010/4179/1/ekon_pidpnyem_28_12_(427-439).pdf)
 55. Любива Ю.В. Деякі питання митно-тарифного регулювання // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право. - 2010. - № 2. - С. 78-81. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2010_2\(5\)_13](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsup_2010_2(5)_13)
 56. Малюга Р.В. Доказування в кримінальному процесі: проблеми визначення структурних елементів / Р. В. Малюга // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. - 2013. - Вип. 11. - С. 280-283. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzclubp_2013_11_71
 57. Митна енциклопедія : У двох томах. Т.1/ : Редкол.: І.Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін. – Хмельницький : ПП Мельник А.А., 2013.
 58. Митне оформлення [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/>.
 59. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
 60. Михайловская И.Б. Настольная книга судьи по доказыванию в уголовном процессе/ И.Б.Михайловская – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 192 с.
 61. Муратов І.М. Впровадження інституту уповноваженого економічного оператора [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://trademaster.ua/im/logistismaster_2015/2_AEO_Ukraine_Murатов.pdf
 62. На митниці України гряде велика реформа [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukr.segodnya.ua/economics/enews/natamozhne-ukrainy-gryadet-bolshaya-reforma-718607.html>
 63. Національний стандарт № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної

Перелік посилань

- власності», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 р. № 1185 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 75, ст. 2792).
64. Огляд останньої судової практики щодо митної вартості. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kmp.ua/ua/analytics/court-practice/sudova-praktyka-po-mytnii-vartosti/>
 65. Олейник А.Е., Заяц В.С. Реализация прав советских граждан в условиях формирования социалистического правового государства / А.Е. Олейник, В.С. Заяц // Актуальные проблемы формирования правового государства. - Харьков: Юрид. ин-т, 1990. - С. 20-25.
 66. Органи державної влади України: [монографія] / [за ред. В. Ф. Погорілка]. -К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, 2002. - 592 с.
 67. Панова Е.Н. Таможенная стоимость товаров: экономическая сущность и принципы определения. / Е.Н. Панова // Право и экономика. – 2009. – №. 4. – С. 95.
 68. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою України 02.12.2010 р. № 2755-VI]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/nk/spisok2/glava-1--zagalni-polojennya-/>
 69. Покрещук О.О. Правове регулювання міжнародної торгівлі у контексті норм і правил ГАТТ/СОТ : монографія / О.О. Покрещук. – К. : Зовнішня торгівля, 2003. – 511 с.
 70. Порядок включення суми роялті та інших ліцензійних платежів до ціни, що фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, під час визначення їх митної вартостіб Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 446 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/446-201>
 71. Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про медіацію» 3 листопада 2016 року № 1725-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1725-19>
 72. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою України 16.07.1999 р. № 996-XIV]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
 73. Про використання у системі управління ризиками орієнтовних показників митної вартості товарів [Електронний ресурс] : постанова [видана Кабінетом Міністрів України 16.09.2015 р №724]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/724-2015-%D0%BF>
 74. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів

- Держмитслужби [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною митною службою України 30.03.2011 р. № 261]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0684-11>
75. Про втрату чинності деякими наказами Держмитслужби України [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною митною службою України 22.06.2012 р. № 337]. – Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=0828W7DF91&abz=D1EWF>
76. Про Довідку щодо узагальнення практики застосування адміністративними судами положень Митного кодексу України в редакції від 13 березня 2012 року : постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 13 березня 2017 р. № 2 (з додатками).
77. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою України 18.03.2004 р. № 1629-IV]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>
78. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 20.09.2012 р. №1011]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0988-12>
79. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 10.01.2007 р. № 2]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461812/>
80. Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством транспорту України 05.02.2001 р. № 65]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8202/8203/461972/>
81. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 29.12.2000 р. N 356]. – Режим доступу: http://minfin.com.ua/taxes/-/!news/nnakMINFIN_356/nnakMINFIN_356.html
82. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами» [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 25.06.2003 р. № 422]. – Режим доступу: <http://zakon.golovbukh.ua/reg>

- ulations/1521/8199/8200/461726/
83. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб органів доходів і зборів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною фіскальною службою України 11.09.2015 р. №689]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/yuridichnim-osobam/podatkoviy-kontrol/nakazi/66340.html>
 84. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 30.11.1999 р. № 291]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/normativno-pravovi-akti-z-pitan-kpr/nakazi/61772.html>
 85. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати») [Електронний ресурс] : наказ [видано Міністерством фінансів України від 31.12.1999 р. № 318] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
 86. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України від 20.10.1999 р. №46]. – Режим доступу: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/oneregulations/79499>
 87. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19 (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств») [Електронний ресурс] : наказ [видано Міністерством фінансів України від 07.07.1999 р. № 163]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>
 88. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 24.05.1995 р. № 88]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
 89. Про затвердження Положення про порядок виконання банками документів на переказ, примусове списання і арешт коштів в іноземних валютах та банківських металів і змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України [Електронний ресурс] : постанова [видана правлінням Національного Банку України 28.07.2008 р. № 216]– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0910-08>
 90. Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) [Електронний ресурс] : наказ [виданий

- Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України 06.09.2001 р. № 201]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>
91. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 19.04.2001 р. № 186]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>
 92. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини та матеріалів [Електронний ресурс] : наказ [видано Міністерством статистики України 21.06.1996 р. N 193]. – Режим доступу: <http://consultant.parus.ua/?doc=030EF096F0>
 93. Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України. 24.05.2012 р. №599]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12>
 94. Про затвердження форми рішення про визначення митної вартості товарів, Порядку його заповнення та Класифікатора додаткових складових до ціни договору [Електронний ресурс] : наказ [виданий Державною митною службою України 29.05.2009 р. № 506]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0534-09>
 95. Про затвердження форми рішення про коригування митної вартості товарів, Правил заповнення рішення про коригування митної вартості товарів та Переліку додаткових складових до ціни договору [Електронний ресурс] : наказ [виданий Міністерством фінансів України 24.05.2012 р. №598]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0883-12>
 96. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : закон [прийнято Верховною Радою України 16.04.1991 р. № 959-XII]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
 97. Про надання пропозицій: лист Державної фіскальної служби України від 14.09.2015р. №33910/7/99-99-25-01-04-17.
 98. Про норматив обігу платіжних документів в Україні [Електронний ресурс] : інструкція [видана Національним Банком України 11.02.1994 р. №17201/53-719]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v-719500-94>.
 99. Про стан виконання Указу Президента України від 18 червня 1994 р. N 319 «Про невідкладні заходи щодо повернення в Україну валютних цінностей, що незаконно знаходяться за її межами» [Електронний ресурс] : постанова [Кабінету міністрів України і Національного банк

Перелік посилань

- України 17.07.1995 р. N 523]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/523-95-%D0%BF>
100. Резолюція 77(31) про захист особи стосовно актів адміністративних органів : прийнята Комітетом міністрів Ради Європи 28 вересня 1977 р. // Основи адміністративного судочинства та адміністративного права : навч. посіб. / за заг. ред. Р. О. Куйбіди, В. І. Шишкіна. – К. : Старий світ, 2006. – С. 427-437.
 101. Роганов С.А. Расследование преступлений в сфере нетрадиционного наркобизнеса. / С.А.Роганов. – М.: Юрид. центр Пресс, 2005. – 549 с.
 102. Рудник І. Є питання: Мас-медіація, Український юрист. Журнал сучасного правника №12 Грудень 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jurist.ua/?article/1201>
 103. Руководство по управлению рисками [104. Сагарьова Д.О. Вдосконалення пост-митного контролю за визначенням митної вартості [Електронний ресурс] / Д.О. Сагарьова // Економіка: реалії часу. – 2014. – №6(16). – С. 211-216. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/No6/211-216.pdf>
 105. Сайт Міністерства фінансів Бельгії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://financien.belgium.be/nl/Actueel/gaat-u-op-reis-download-dan-de-bijgewerkte-douane-app-%E2%80%9880%98belgian-customs%E2%80%99>
 106. Симонова Г.Д., Хабло Г.О. Визначення місця митної вартості товарів у системі державного регулювання зовнішньої торгівлі товарами [Електронний ресурс] / Г.Д. Симонова, Г.О. Хабло // Вісник Академії митної справи України. – 2010. – №1(43). – Режим доступу: [www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?vamsue_2010_1\(43\)_17%20\(2\).pdf](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?vamsue_2010_1(43)_17%20(2).pdf)
 107. Сливка О.О. Адміністративно-правовий механізм забезпечення прав осіб у митному контролі: дис...канд. юрид.наук.: Ужгород, 2016. – 209 с.
 108. Стрижова О.А. Правовое регулирование таможенной стоимости: автореф. дис. на соиск. уч. степ. канд. юр. наук: спец. 12.00.14 «Административное право, финансовое право, информационное право». – Москва, 2008. – 27 с.
 109. Таможенники перехватили контрабанду пленки стоимостью 2 млн. грн. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<http://hubs.ua/authority/tamozhenniki-perehvatili-kontrabandu-plenki-stoimost-yu-2-mln-grn-109360.html>].
 110. Теория доказательств в советском уголовном процессе / Отв. ред. Н. В. Жогин. – М., 1973. – 736 с.

111. Терещенко С.С. Основи митного законодавства України: Питання теорії та практики зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. для студентів вищ. та серед спец. навч. закл. – К.: АТ «Август», 2001. – 422 с.
112. Терзиев Н.В. Лекции по криминалистике / Н.В.Терзиев. – М. 1952. – 113 с.
113. Терсіна О. Яка альтернатива суду в корпоративних спорах? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/yaka-alternativa-sudu-v-korporativnih-sporah-.html>
114. Тertyshnik В. М., Слынько С. В. Теория доказательств: Учебное издание. – Харьков: Арсис, 1998. – 256 с.
115. Тоцька Т.С. Державне регулювання митної вартості. Автореферат ... к.держ.упр. Запоріжжя. – 2007. – 20 с.
116. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page
117. Украинская таможня: 50 оттенков «серого» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://112.ua/statji/ukrainskaya-tamozhnya-50-ottenkov-serogo-242907.html>
118. Федотов О.П. Оновлена концепція контролю правильності визначення митної вартості товарів, які ввозяться (імпортуються) на митну територію України / О.П. Федотов // Теорія і практика правознавства. – 2016. – вип. 1(9). – С. 1-23.
119. Фіскальна служба надала роз'яснення щодо визначення бази оподаткування та податкового кредиту при імпорті товарів, основних фондів з 01.07.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://if.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/print-203709.html>
120. Фурса В.М. Особливості оподаткування роєлті відповідно до Податкового кодексу України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uipv.org/ua/Fursa_150413
121. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
122. Чорна О.В. Гармонізація митного законодавства України до вимог міжнародних стандартів: дис. ... канд. юрид. наук : Харків, 2015. - 176 с.
123. Щербина Л.І. Взаємодія органів досудового слідства з оперативними підрозділами в системі Служби безпеки України при розслідуванні кримінальних справ: Навч. посібник/ Л.І. Щербина – К: НА СБ України, 2005. – 247 с.

Перелік посилань

124. Щодо повернення надмірно сплачених митних платежів після скасування судом рішення про коригування митної вартості товарів: лист Державної фіскальної служби України N 26593/7/99-99-19-01-01-17 від 04 серпня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/listi/69421.html>
125. Щодо розгляду звернення [Електронний ресурс] : лист [Міністерства фінансів України від 05.11.2015 р. № 31-11320-06-27/34103]. – Режим доступу: <http://www.buhgalteria.com.ua/News/34103.html>
126. Щодо судових спорів стосовно визначення (коригування) митної вартості товарів: лист Міністерства доходів і зборів України N 10441/7/99-99-10-03-01-17 від 07.05.2014 р. URL: <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/gna/4719-10441.html> (дата звернення 18.07.2016).
127. Яковлев І. П. *Форми і методи публічного адміністрування у державній митній справі*: дис. ... канд. юрид. наук: Національний університет «Одеська юридична академія». – Одеса, 2016. – 224 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 – Порівняння норм Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року із нормами Митного кодексу України в частині, що стосується методів визначення митної вартості товарів

МКУ	Угода про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>Глава 9. Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, та порядку їх застосування</p> <p>Стаття 57. Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту</p> <p>1. Визначення митної вартості товарів, які ввозяться в Україну відповідно до митного режиму імпорту, здійснюється за такими методами:</p> <p>1) основний - за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);</p> <p>2) дублюванні;</p> <p>а) за ціною договору щодо ідентичних товарів;</p> <p>б) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів;</p> <p>в) на основі відлімання вартості;</p> <p>г) на основі додавання вартості (обчислена вартість);</p> <p>г) резервний.</p> <p>2. Основним методом визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є перший метод - за ціною договору (вартість операції).</p> <p>3. Кожний наступний метод застосовується лише у разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу відповідно до норм цього Кодексу.</p> <p>4. Застосування альтернативних методів передуватиме процедурі консультацій між органом доходів і зборів та декларантом з метою визначення основної вартості згідно з положеннями статей 59 і 60 цього Кодексу. Під час таких консультацій органи доходів і зборів та декларант можуть здійснити обмін наявною у кожного з них інформацією за умови додержання вимог щодо її конфіденційності.</p>	<p>Частина I Правил митної оцінки</p>	

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VII Г Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>5. У разі неможливості визначення митної вартості товарів згідно з положеннями статей 59 і 60 цього Кодексу за основу для її визначення може братися або ціна, за якою ідентичні або подібні (аналогічні) товари були продані в Україні не пов'язаному із продавцем покупцю відповідно до статті 62 цього Кодексу, або вартість товарів, обчислена відповідно до статті 63 цього Кодексу.</p> <p>6. При цьому кожний наступний метод застосовується, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу.</p> <p>7. Методи на основі віднімання та додавання вартості (обчислена вартість) можуть застосовуватися у будь-якій послідовності на прохання декларанта або уповноваженої ним особи.</p> <p>8. У разі якщо неможливо застосувати жоден із зазначених методів, митна вартість визначається за резервним методом відповідно до вимог, встановлених статтею 64 цього Кодексу.</p>	<p>Угода про застосування статті VII Г Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року</p>	
<p>Стаття 58. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції)</p> <p>1. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, застосовується у разі, якщо:</p> <p>1) немає жодних обмежень щодо прав покупця (імпортера) на використання оцінюваних товарів, за винятком тих, що:</p> <p>а) встановлюються законом чи запроваджуються органами державної влади в Україні;</p> <p>б) обмежують географічний регіон, у якому товари можуть бути перепродані (включені повторно);</p> <p>в) не впливають значною мірою на вартість товару;</p> <p>2) щодо продажу оцінюваних товарів або їх ціни відсутні будь-які умови або застереження, які унеможливають визначення вартості цих товарів,</p>	<p>Стаття 1</p> <p>1. Митна вартість імпортованих товарів є контрактною вартістю, тобто ціною, фактично сплаченою або що підлягає сплаті за товари, якщо вони продаються на експорт до країни імпорту, скоригованою відповідно до положень Статті 8 за умови, що:</p> <p>(a) немає жодних обмежень стосовно розпорядження або використання товарів покупцем, окрім таких обмежень, які:</p> <p>(i) накладються або вимагаються законом чи органами державної влади в країні імпорту;</p> <p>(ii) обмежують географічний район, куди ці товари можуть бути перепродані; або</p> <p>(iii) не впливають значною мірою на вартість товарів;</p> <p>(b) продаж або ціна не піддаються під якусь умову, або визначена відносно товарів, що оцінюються;</p> <p>(c) жодна частина вартучи за будь-який подальший перепродаж розпорядження або використання товари</p>	<p>На відміну від статті I Угоди про застосування статті VII ГАТТ в статті 58 МКУ присутні такі відмінності:</p> <p>1. Зазначено що метод визначення митної вартості товарів за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються, не застосовується, якщо використані декларантом або уповноваженою ним особою відомості не підтверджені документально або не визначені кількісно і достовірно та/або відсутня хоча б одна із складових митної вартості, яка є обов'язковою при її обчисленні.</p> <p>2. Визначено перелік які враховуються при визначенні ціни, яка була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари.</p> <p>3. Визначено, що право на автоматичне застосування даного методу мають уповноважені</p>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці А. 1

МКУ	Угода про застосування статті VIII Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>3) жодна частина вивантаження від будь-якого подальшого перепродажу, розподілення або використання товарів покупцем, не надійде прямо, чи опосередковано продавцю, якщо тільки не буде зроблено відповідне коригування з урахуванням положень частини десятої цієї статті;</p> <p>4) покупці і продавці не пов'язані між собою особою або хоч і пов'язані між собою особою, однак ці відносини не вплинули на ціну товарів.</p> <p>2. Метод визначення митної вартості товарів за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються, не застосовується, якщо використані декларативні або уніоваженою ним особою відомості не підтверджені документально або не визначені кількісно і достовірно та/або відсутня хоча б одна із складових митної вартості, яка є обов'язковою при її обчисленні.</p> <p>3. У разі якщо митна вартість не може бути визначена за основним методом, застосовуються другорядні методи, зазначені у пункті 2 частини першої статті 57 цього Кодексу.</p> <p>4. Митною вартістю товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за товари, якщо вони продаються на експорт в Україну, скоригована в разі потреби з урахуванням положень частини десятої цієї статті.</p> <p>5. Ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, - це загальна сума всіх платежів, які були здійснені або повинні бути здійснені покупцем оцінюваних товарів продавцю або на користь продавця через третіх осіб та/або на пов'язаних із продавцем осіб для виконання зобов'язань продавця.</p> <p>6. Платежі можуть бути здійснені прямо чи опосередковано. Прикладом опосередкованого платежу може бути врегулювання покупцем повністю чи частково боргу продавця.</p> <p>7. Платежі не обов'язково повинні бути здійснені у вигляді переказу грошей (зокрема, але не виключно).</p>	<p>в покупцем не передає прямо або опосередковано продавцю, якщо тільки не може бути зроблено відповідне коригування відповідно до положень Статті 8;</p> <p>(d) покупці і продавці не пов'язані між собою або якщо прийняття для митних цілей згідно з положеннями параграфу 2.</p> <p>2. (a) При визначенні того, чи контрактна вартість, прийнята для цілей параграфу 1, той факт, що покупці і продавці пов'язані між собою в рамках змісту Статті 15, сам по собі не є підставою вважати контрактну вартість неприйнятною.</p> <p>У такому випадку мають бути вивчені обставини навколо продажу і контрактна вартість має бути прийнята за умови, що ці відносини не вплинули на ціну. Якщо в світлі інформації, наданої імпортером або отриманої іншим чином, митна адміністрація має підстави вважати, що відносини вплинули на ціну, вона має повідомити свої підстави імпортеру, а імпортеру має бути надана можливість для відповідей. Якщо імпортер того вимагає, це повідомлення про підстави повинно бути надане в письмовому вигляді.</p> <p>(b) При продажі між пов'язаними між собою особами контрактна вартість приймається, а товари оцінюються відповідно до положень параграфу 1, якщо імпортер продемонструє, що така вартість досить наближена до даних з наступних вартостей, і це відбувається в той же час чи майже в той час:</p> <p>(i) до контрактної вартості при продажі непов'язаним покупцям ідентичних або подібних товарів для експорту до тієї ж країни імпорту;</p> <p>(ii) митної вартості ідентичних або подібних товарів, як це визначено згідно з положеннями Статті 6.</p> <p>При застосуванні вищезгаданих тестів мають бути належним чином враховані продемонстровані різниці в комерційних ринках, кількісних ринках, елементах, збережених у Статті 8, та витрати, понесені продавцем при продажі, коли продавець і покупці не пов'язані</p>	<p>4. економічні оператори та наведено перелік документів необхідних для підтвердження митної вартості.</p> <p>Негатомість у статті 1 Угоди про застосування статті VII статті ГАТТ Стаття наведено:</p> <p>1. Приклади, коли продаж або ціна підпадають під деку умову або міркування, через яке не може бути визначена вартість стосовно товарів, що оцінюються, то вартість операції не є прийнятною для митних цілей.</p> <p>2. У примітках до статті 1 наведено умови прийнятності контрактної вартості товарів в умовах коли покупці і продавці пов'язані між собою.</p>

Продовження таблиці А.1

Примітка	Угода про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	МКУ
	<p>між собою і не понесені продавцем при продажах, коли продавець і покупець пов'язані між собою. (с) <i>Випробування, викладені в параграфі 2(b), мають використовуватися за ініціативою імпортера і тільки з метою порівняння. Не може встановлюватися замінінн вартості згідно з положеннями параграфа 2(b).</i></p> <p>Примітка до Статті 1</p> <p>Ціна, що фактично сплачена або підлягає сплаті</p> <ol style="list-style-type: none"> Ціна, фактично сплачена або яка підлягає сплаті, - це загальний платіж, який зроблений або має бути зроблений покупцем продавцеві імпортних товарів або на його користь грошей. Платіж не обов'язково повинен набувати форми переказу оборотних документів. Платіж може бути здійснений прямо або опосередковано. Прикладом опосередкованого платежу буде врегулювання покупцем повністю або частково боргу, який має бути сплачений продавцем. Діяльність, яка здійснюється покупцем за власний кошт покупки, окрім тої, для якої в Статті 8 передбачається коригування, не вважається опосередкованим платежем продавцеві, хоча вона і може вважатися вигідною для продавця. Таким чином, вартість такої діяльності не додається до ціни, яка фактично сплачена або підлягає сплаті при визначенні митної вартості. Митна вартість не включає нижченаведені витрати або кошти за умови, що вони відносяться від фактично сплаченої ціни або такої, що підлягає сплаті, за імпорти товарів <ol style="list-style-type: none"> плата за будівництво, спорудження, складання, технічне обслуговування або технічну допомогу, здійснені після ввезення імпортих товарів, таких як промислова установка, машини або обладнання; транспортні витрати після ввезення; мига і податки країни ввезення. Термін "фактично сплачена ціна або ціна, що підлягає сплаті" відноситься до ціни за імпорти товарів. Таким чином, потік дивідендів або інших платежів від покупця до продавця, які не відносяться до імпортих товарів, не є 	<p>Такі платежі можуть бути здійснені шляхом акредитива, інкасування або за допомогою інших розрахунків (векселя, передача цінних документів тощо).</p> <p>8. Термін "ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті" стосується лише ціни оцінюваних товарів. Дивіденди або інші платежі покупки на користь продавця, не пов'язані з оцінюваними товарами, не є частиною митної вартості. Додавання, якщо вони не включалися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, згідно з цією статтею робляться лише на основі об'єктивних даних, що підтверджуються документально та піддаються обчисленню.</p> <p>9. Розрахунки згідно із цією статтею робляться лише на основі об'єктивних даних, що підтверджуються документально та піддаються обчисленню.</p> <p>10. При визначенні митної вартості до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінюваними товарами, додаються такі витрати (складові митної вартості), якщо вони не включалися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті:</p> <ol style="list-style-type: none"> витрати, понесені покупцем: <ol style="list-style-type: none"> комісійні та брокерські винагороди, за винятком комісійних за закупівлю, що є платою покупця своєму агенту за надання послуг, пов'язаних із представництвом його інтересів за кордоном для закупівлі оцінюваних товарів; вартість ящиків тари (контейнерів), в яку упаковано товар, або іншої упаківки, що для митних шлей вважаються єдиним цілим з відповідними товарами; вартість упаківки або вартість пакувальних матеріалів та робіт, пов'язаних із пакуванням; наслідним чином розподілена вартість нижчезазначених товарів та послуг, якщо вони представляють прямо чи опосередковано покупцем безоплатно або за зниженими цінами

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці А.1

Примітка	Угода про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	МКУ
	<p>частинною митної вартості.</p> <p>Параграф 1(a)(iii) Серед обмежень, які не роблять непринятною фактично сплачену ціну або таку, що підлягає сплаті, є обмеження, які суттєво не впливають на вартість товарів. Прикладом таких обмежень буде випадок, коли продавець вимагає від покупця автомобіля не продавати чи виставляти їх до зареєстрованої дати, яка становить початок модельного року.</p> <p>Параграф 1(b) 1. Якщо продаж або ціна підпадають під деяку умову або міркування, через яке не може бути визначена вартість стосовно товарів, що оцінюються, то вартість операції не є прийнятною для митних цілей. Деякі приклади цього включають випадки: (a) коли продавець встановлює ціну імпортованих товарів за умови, що покупець також купить інші товари у вказаних кількостях; (b) коли ціна імпортованих товарів залежить від ціни або шні, за якими покупець імпортованих товарів продає інші товари продавцям імпортованих товарів; (c) коли ціна встановлюється на основі форми платежу, яка не стосується імпортованих товарів, наприклад, якщо імпортовані товари – це напівфабрикати, які надаються продавцем за умови, що продавець одержить конкретну кількість готової продукції.</p> <p>2. Однак умови або міркування, що стосуються виробництва або збуту імпортованих товарів, не повинні вестися до відкидання контрактної вартості. Наприклад, той факт, що покупець надає продавцям техніку та плани виконані в країні ввезення, не повинен вестися до відкидання контрактної вартості для шлей Статті 1. Аналогічним чином, якщо покупець здійснює за власний коштів, навіть за угодою з продавцем, дії, що відносяться до збуту імпортованих товарів, то вартість цих дії не є частинною митної вартості, і такі дії не повинні вестися до відкидання контрактної вартості.</p>	<p>для використання у зв'язку з виробництвом та продажем на експорт в Україну оцінюваних товарів, якщо така вартість не включена до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті:</p> <p>а) сировини, матеріалів, деталей, напівфабрикатів, комплектувальних виробів тощо, які увійшли до складу оцінюваних товарів;</p> <p>б) інструментів, штампів, шаблонів та аналогічних предметів, використаних у процесі виробництва оцінюваних товарів;</p> <p>в) матеріалів, витрачених у процесі виробництва оцінюваних товарів (мастильних матеріалів, паливо тощо);</p> <p>г) інженерних та дослідно-конструкторських робіт, дизайну, художнього оформлення, ескізів та креслень, виконаних за межами України і безпосередньо необхідних для виробництва оцінюваних товарів;</p> <p>3) роялті та інші ліцензійні платежі, що стосуються оцінюваних товарів та які покупець повинен сплачувати прямо чи опосередковано як умову продажу оцінюваних товарів, якщо такі платежі не включено до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті.</p> <p>Зазначені платежі можуть включати платежі, які стосуються прав на літератури та художні твори, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки та інші об'єкти права інтелектуальної власності.</p> <p>Витрати на право відтворення (тиражування) оцінюваних товарів в Україні не повинні додаватися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари.</p> <p>Передок включення до ціни розрахунку роялті та ліцензійних платежів визначається Кабінетом Міністрів України;</p>

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VIIГ енергійної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>4) відповідна частина виручки від будь-якого подальшого перепродажу товарів, що оцінюються, їх використання або розпорядження ними на митній території України, яка прямо чи опосередковано йде на користь продавця;</p> <p>5) витрати на транспортування оцінюваних товарів до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України;</p> <p>6) витрати на навантаження, вивантаження та обробку оцінюваних товарів, пов'язані з їх транспортуванням до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України;</p> <p>7) витрати на страхування цих товарів.</p> <p>11. При вивченні митної вартості до цін, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, не допускається включення ніяких інших витрат, крім тих, що передбачені у цій статті. До митної вартості не включаються нижчезгадані витрати або кошти за умови виділення їх з цін, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінованими товарами, що документально підтверджені та які піддаються обчисленню:</p> <p>1) плата за будівництво, спорудження, складення, технічне обслуговування або технічну допомогу, здійснені після ввезення імпортованих товарів, таких як промислова установка, машини або обладнання;</p> <p>2) витрати на транспортування після ввезення;</p> <p>3) податки, які справляються в Україні.</p> <p>12. Той факт, що продавець і покупець пов'язані між собою особою, сам по собі не може бути підставою для розгляду вартості операції як неприпустимої. У таких випадках необхідно розглянути обставини продажу та прийняти вартість операції за умови, що взаємодіюсний покупець і продавець не вплинули на ціну оцінюваних товарів.</p>	<p>Параграф 2</p> <p>1. Параграфи 2(а) і 2(б) надають різні засоби встановлення прийнятності контрактної вартості.</p> <p>2. Параграф 2(а) передбачає, що якщо покупець і продавець пов'язані між собою, то мають бути вивчені обставини навколо продажу, а контрактна вартість приймається як митна вартість за умови, що ці відносини не вплинули на ціну.</p> <p>Не передбачається вивчення обставин у всіх випадках, коли продавець і покупець пов'язані між собою. Таке вивчення буде вимагатися тільки тоді, коли існують сумніви стосовно прийнятності ціни.</p> <p>Якщо митна адміністрація не має сумнівів стосовно прийнятності ціни, вона має бути прийнята без запити подальшої інформації від імпортера.</p> <p>Наприклад, може статися, що митна адміністрація раніше вже вивчала ці відносини або вона вже може мати детальну інформацію стосовно покупця та продавця і може уже бути вивченою вислідок такого вивчення інформації, що ці відносини не вплинули на ціну.</p> <p>3. Якщо митна адміністрація не в змозі прийняти контрактну вартість без подальшого запити, вона повинна надати імпортеру можливість надати таку додаткову детальну інформацію, яка може бути необхідною, для того щоб вивчити обставини навколо продажу. У цьому зв'язку митна адміністрація повинна бути готовою до вивчення відповідних аспектів операції, влючаючи спосіб, у який покупець і продавець організують свої торговельні відносини, і спосіб, у який була визначена ціна, про яку йдеться, щоб визначити, чи ці відносини вплинули на ціну. Якщо можна показати, що покупець і продавець, хоча вони і пов'язані між собою відповідно до положень Статті 15, здійснюють покупки і продаж один одному так, як ніби вони не були пов'язані, це підтвердить, що відносини не вплинули на ціну. Наприклад, якщо ціна, встановлена у спосіб, сумісний із звичайною практикою утворення галузі, що розглядається, або із способом, у який продавець встановлює ціни для продавців покупцям, які не пов'язані з продавцем, це підтвердить, що відносини не вплинули на ціну.</p>	

Продовження таблиці А.1

Примітка	Угода про застосування статті VIIГ Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	МКУ
		<p>13. За наявності достатніх підстав вважати, що відносини, зазначені у частині дванадцятій цієї статті, виникли на цю оцінюваних товарів, орган доходів і зборів повинен надати декларанту або уповноваженій ним особі свої письмові обґрунтування, що такий вплив мав місце.</p> <p>14. У разі відсутності обґрунтувань з боку органу доходів і зборів необхідно вважати, що взаємовідносини, зазначені у частині дванадцятій цієї статті, не виникли на цю оцінюваних товарів.</p> <p>15. Декларант має право відповіді та доказу відсутності впливу взаємозв'язку продавця і покупця на цю статтю, що була фактично створена або підлягає сплаті за оцінюваних товарів.</p> <p>16. Для цілей цього Кодексу особи вважаються пов'язаними між собою у випадках, зазначених у статті 15 Угоди про застосування статті VIIГ Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року.</p> <p>17. Особи, одна з яких є одноособним агентом, одноособним дистрибутором чи одноособним концесіонером іншої, як би це не називалося, вважаються пов'язаними для цілей цього Кодексу, якщо вони підпадають хоча б під один із критеріїв, зазначених у статті 15 Угоди про застосування статті VIIГ Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року.</p> <p>18. При продажу товарів між пов'язаними особами вартість операції береться за основу для визначення митної вартості оцінюваних товарів за першим методом, якщо декларант покаже, що така вартість є близькою до вартості однієї з нижчезазначених операцій, яка здійснювалася одночасно або майже одночасно з операцією з оцінюваними товарами:</p> <p>1) вартості операції при продажу непов'язаним покупцям ідентичних або подібних (аналогічних) товарів для експорту в Україну;</p> <p>2) митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, визначеної згідно з положеннями статті 62 цього Кодексу.</p>

Продовження таблиці А.1

МКУ	Примітка
<p>3) митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, визначеної згідно з положеннями статті 63 цього Кодексу.</p> <p>19. У разі здійснення вище-зазначених порівнянь враховується наявна у органу доходів і зборів або подана декларантом чи уповноваженою ним особою інформація щодо різниці в комерційних рівнях продажу, кількостях показників, елементів витрат, зазначених у частині десятій цієї статті, та витратах, які понесені продавцем при продажу, коли продавець і покупець не пов'язані між собою, і не понесені продавцем при продажу, коли продавець і покупець пов'язані між собою.</p> <p>20. Порівняння з вартістю операції, зазначених у пунктах 1-3 частини вісімнадцятої цієї статті, здійснюється за ініціативою декларанта або уповноваженої ним особи. Вартість цих операцій не може використовуватися замість вартості операції з оцінюваними товарами.</p> <p>21. Використані декларантом або уповноваженою ним особою відомості повинні бути об'єктивними, піддаватися обчисленню та підтверджуватися документально.</p> <p>22. Право на автоматичне застосування методу визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції) мають уповноважені економічні оператори.</p> <p>Для підтвердження у таких випадках зазначених відомостей про митну вартість товарів у порядку, визначеному цим Кодексом, подаються лише:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) декларація митної вартості (у випадках, встановлених статтею 52 цього Кодексу); 2) зовнішньоекономічний договір (контракт) і додатки до нього; 3) рахунок-фактура (інвойс) або рахунок-проформа; 	<p>Угода про застосування статті VIIГ енергійної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року</p> <p>Наприклад, якщо показано, що ціна є відповідною для забезпечення відшкодування всіх витрат плюс прибуток, який є представницьким для загальних прибуток фірми, реалізованих за представницький період часу (наприклад на щорічній основі) у продажу товарів того ж класу або типу, це підтвердить, що на ціну не було справлено впливу.</p> <p>4. Параграф 2(b) надає можливість імпортеру показати, що контрактна вартість максимального наблизиться до "гестуальної" вартості, яка раніше була прийнята митною адміністрацією, а отже, прийнятної відповідно до положень Статті 1. Якщо впровадження відповідно до параграфа 2(b) пройдено, немає необхідності вивчати питання про вплив відповідно до параграфа 2(a). Якщо митна адміністрація уже має достатньо інформації для того, щоб упевнитися без подальших детальних запитів, що одне з впроваджень, передбачених у параграфі 2(b), проведено, для неї немає причин вимагати від імпортера демонструвати те, що впровадження може бути проведено. В параграфі 2(b) термін "не пов'язані між собою покупи" означає покупи, які не пов'язані з продавцем у якому-небудь конкретному випадку.</p> <p>Параграф 2(b)</p> <p>При визначенні того, чи якась вартість "максимально наблизиться" до іншої вартості, має братися до уваги ряд факторів. Ці фактори включають характер імпортованих товарів, характер самої угоди, сезон, коли товари імпортуються, і те, чи різниця у вартостях є комерційно значущою. Оскільки ці фактори можуть відрізнятися в кожному випадку, то буде неможливо застосувати односторонній стандарт, такий як фіксований процент, у кожному випадку. Наприклад, невелика різниця у вартості у випадку, що стосується одного типу товарів, може бути неістотною.</p>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VIIГ енергійної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>4) банківські платіжні документи (якщо рахунок сплачено), а також інші платіжні та/або бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару;</p> <p>5) документи для підтвердження витрат на ввезення та страхування, якщо за умовами поставки такі витрати не включено у вартість товару.</p> <p>2.3. У випадках, передбачених частиною двадцять другою цієї статті, контроль правильності визначення митної вартості здійснюється виключно після завершення митного оформлення та пропуску товарів через митний кордон України.</p>	<p>Стаття 2 (а) Якщо митна вартість імпортованих товарів не може бути визначена згідно з положеннями Статті 1, митною вартістю є контрактна вартість ідентичних товарів, що продаються на експорт до тієї ж країни імпорту та експортуються в той же час (або близько до нього), що і товари, які оцінюються.</p>	<p>У Статті 59 МКУ під ідентичними розуміються товари, однакові за всіма ознаками з оцінюваними товарами, а у статті 2 Угоди про застосування статті VII ГАТТ під ідентичними розуміються товари, вартість яких знаходиться на тому ж комерційному рівні та майже в такій самій кількості.</p>
<p>Стаття 59. Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо ідентичних товарів</p> <p>1. У разі якщо митна вартість оцінюваних товарів не може бути визначена згідно з положеннями статті 58 цього Кодексу, за основу для її визначення береться вартість операції з ідентичними товарами, що продаються на експорт</p> <p>в Україну з тієї ж країни і час експорту яких збігається з часом експорту оцінюваних товарів або є максимальною наближенням до нього.</p> <p>2. При застосуванні цього методу визначення митної вартості за основу береться прийнята органом доходів і зборів вартість операції з ідентичними товарами з дотриманням умов, зазначених у цій статті. При цьому під ідентичними розуміються товари, однакові за всіма ознаками з оцінюваними товарами, у тому числі за такими, як:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) фізичні характеристики; 2) якість та репутація на ринку; 3) країна виробництва; 4) виробник. <p>3. Незначні зовнішні відмінності не можуть бути підставою для відмови у розгляді товарів як ідентичних, якщо в цілому такі товари відповідають вимогам частини другої цієї статті.</p>	<p>Стаття 2 (б) При застосуванні цієї Статті для визначення митної вартості товарів, що оцінюються, повинна використовуватися контрактна вартість ідентичних товарів при їх продажі на той же комерційному рівні та майже в такій же кількості. Якщо такою продажу не виявлено, використовуються контрактна вартість ідентичних товарів, що продаються на іншому комерційному рівні та/або в інших кількостях, скорикована з урахуванням різниці, які можна віднести на різнокомерційного рівня та/або кількості, за умови, що такі корисувачі можуть робитися на основі продемонстрованих доказів, які чітко встановлюють об'єктивність та точність корисувача незалежно від того, чи це корисувачі є до підвищення чи до зниження вартості.</p> <p>2. Коли кошти та витрати, про які згадується в параграфі 2 Статті 8, включаються у контрактну вартість, робиться коригування для врахування значних різниць у таких коштах та витратах між імпортованими товарами та згаданими</p>	

ДОДАТКИ

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VIIГ енергійної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>4. Ціна договору щодо ідентичних товарів береться за основу для визначення митної вартості товарів, якщо ці товари введено приблизно в тій же кількості та на тих же комерційних рівнях, що й оцінювані товари.</p> <p>5. У разі відсутності такого продажу використовуються вартість операції з ідентичними товарами, що продавалися в Україні в ітній кількості та/або на інших комерційних рівнях. При цьому їх ціна коригується з урахуванням зазначених розбіжностей незалежно від того, чи веде це до збільшення або зменшення вартості. Інформація, що використовується при здійсненні коригування, повинна бути документально підтверджена.</p> <p>6. У разі якщо кошти та витрати, зазначені в пунктах 5-7 частини десятої статті 58 цього Кодексу, включаються у вартість операції, здійснюється коригування для врахування значної різниці в таких коштах і витратах між оцінюваними товарами та відповідними ідентичними товарами, що зумовлено різницею у відстанях і способах транспортування.</p> <p>7. У разі якщо для іллей застосування цього методу виявляється більш як одна вартість договору щодо ідентичних товарів, для визначення митної вартості оцінюваних товарів використовується найменша така вартість.</p>	<p>ідентичними товарами, що виникають із різниці у відстанях і способах транспортування.</p> <p>3. Якщо при застосуванні цієї Статті виявляється більш ніж одна контрактна вартість ідентичних товарів, для визначення митної вартості імпортованих товарів використовується найменша така вартість.</p> <p>Примітка до Статті 2</p> <p>1. При застосуванні Статті 2 митна адміністрація, коли тільки можливо, застосовує продаж ідентичних товарів на тому ж комерційному рівні та у приблизно тих же кількостях, як і товари, що оцінюються.</p> <p>Якщо такого продажу не виявлено, може використовуватися продаж ідентичних товарів, який має місце за будь-якої однієї з наступних трьох умов: (а) продаж на тому ж комерційному рівні, проте в інших кількостях;</p> <p>(б) продаж на іншому комерційному рівні, але приблизно в тих же кількостях;</p> <p>(с) продаж на іншому комерційному рівні та в інших кількостях.</p> <p>2. Після виявлення продажу за будь-якої однієї з цих трьох умов вносяться корективи в залежності від обставин:</p> <p>(а) лише на кількісні фактори;</p> <p>(б) лише на фактори комерційного рівня;</p> <p>(с) як на фактори комерційного рівня, так і кількості.</p> <p>3. Вираз "та/або" надає гнучкості при використанні продажу та дозволяє внести необхідні корективи до будь-якої з трьох умов, описаних вище.</p> <p>4. Для цілей Статті 2 контрактна вартість ідентичних імпортованих товарів означає митну вартість, скориговану, як це передбачено параграфами I (b) та 2, яка вже прийнята згідно з Статтею 1.</p> <p>5. Умова для коригування через різні комерційні рівні або різні кількості є такою, що таке коригування, чи то воно веде до підвищення, чи до зниження вартості, робиться лише на основі продемонстрованих доказів, які чітко встановлюють обґрунтованість та точність коригувань, наприклад чинні преференції, що містять ціни, які відносяться до різних рівнів та різних кількостей.</p>	<p>У примітках до статті 2 Угоди про застосування статті VII Г АТГ наводяться умови застосування методу визначення митної вартості щодо ідентичних товарів за умов різних комерційних рівнів та різної кількості товару.</p>

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>Стаття 60. Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів</p> <p>1. У разі якщо митна вартість оцінюваних товарів не може бути визначена згідно з положеннями статей 58 і 59 цього Кодексу, за митну вартість береться прийнята органом доходів і зборів вартість операції з подібними (аналогічними) товарами, які продано на експорт в Україну і час експорту яких збігається з часом експорту оцінюваних товарів або є максимальною наближенням до нього.</p> <p>2. Під подібними (аналогічними) розуміються товари, які хоч і не однакою за всіма ознаками, але мають схожі характеристики і складаються зі схожих компонентів, завдяки чому виконують однакові функції порівняно з товарами, що оцінюються, та вважаються комерційно взаємозамінними.</p> <p>3. Для визначення, чи є товари подібними (аналогічними), враховуються якість товарів, наявність торговельної марки та репутація цих товарів на ринку.</p>	<p>Наприклад, якщо імпортовані товари, які оцінюються, становлять партію в 10 одиниць, а єдині ідентичні імпортовані товари, для яких існує контрактна вартість, включали продаж 500 одиниць і визначається, що продавець надає знижки за кількість, необхідні корективи можуть бути внесені шляхом звертання до префрейскурнту виробника та використання такої ціни, яка застосовується до продажу 10 одиниць. Це не вимагає того, щоб продаж повинен був бути у кількості 10, якщо тільки через продаж інших кількостей встановлено, що префрейскурнт є справжнім. Однак за відсутності такого об'єктивного мірила визначення митної вартості згідно з положеннями Статті 2 не є доречним.</p>	
<p>Стаття 3</p> <p>1. (а) Якщо митна вартість імпортованих товарів не може бути визначена згідно з положеннями Статей 1 та 2, митна вартість є контрактною вартістю подібних товарів, що йдуть на експорт до тієї ж країни імпорту та експортуються в той же час (або близько до нього), що і товари, які оцінюються.</p> <p>(б) При застосуванні цієї Статті для визначення митної вартості товарів, що оцінюються, повинна використовуватися контрактна вартість подібних товарів при їх продажі на тому ж комерційному рівні та майже в тій же кількості. Якщо такого продажу не виявлено, використовується контрактна вартість подібних товарів, що продаються на іншому комерційному рівні та/або в інших кількостях, скориставшись з урахуванням різниці, яку можна віднести на разуконк комерційного рівня та/або кількості, за умови, що така корисувана можуть робитися на основі продемонстрованих доказів, які чітко встановлюють об'єктивність та точність корисуваних незалежно від того, чи це корисуваних веде до підвищення, чи до зниження вартості.</p>	<p>Стаття 3</p> <p>1. (а) Якщо митна вартість імпортованих товарів не може бути визначена згідно з положеннями Статей 1 та 2, митна вартість є контрактною вартістю подібних товарів, що йдуть на експорт до тієї ж країни імпорту та експортуються в той же час (або близько до нього), що і товари, які оцінюються.</p> <p>(б) При застосуванні цієї Статті для визначення митної вартості товарів, що оцінюються, повинна використовуватися контрактна вартість подібних товарів при їх продажі на тому ж комерційному рівні та майже в тій же кількості. Якщо такого продажу не виявлено, використовується контрактна вартість подібних товарів, що продаються на іншому комерційному рівні та/або в інших кількостях, скориставшись з урахуванням різниці, яку можна віднести на разуконк комерційного рівня та/або кількості, за умови, що така корисуваних можуть робитися на основі продемонстрованих доказів, які чітко встановлюють об'єктивність та точність корисуваних незалежно від того, чи це корисуваних веде до підвищення, чи до зниження вартості.</p>	

ДОДАТКИ

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VIIГ енергійної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>4. Ціна договору щодо подібних (аналогічних) товарів береться за основу для визначення митної вартості товарів, якщо ці товари ввезено приблизно в тій же кількості і на тій же комерційних рівнях, що й оцінювані товари.</p> <p>5. У разі якщо такого продажу не виявлено, використовується вартість операції з подібними (аналогічними) товарами, які продавалися в Україні в іншій кількості та/або на інших комерційних рівнях. При цьому їх ціна коригується з урахуванням зазначених розбіжностей незалежно від того, чи веде це до збільшення або зменшення вартості. Інформація, що використовується при здійсненні коригування, повинна бути документально підтверджена.</p> <p>6. У разі якщо кошти та витрати, зазначені в пунктах 5-7 частини десятої статті 58 цього Кодексу, включаються у вартість операції здійснюється коригування для врахування значної різниці у таких коштах і витратах між оцінюваними товарами та відповідними подібними (аналогічними) товарами, що зумовлено різницею у відстанях і способах транспортування.</p> <p>7. У разі якщо для цілей застосування цього методу виявляється більш як одна вартість договору щодо подібних (аналогічних) товарів, для визначення митної вартості оцінюваних товарів використовується найменша така вартість.</p>	<p>2. Коли кошти та витрати, про які задується в параграфі 2 Статті 8, включаються у контрактну вартість, робиться коригування для врахування значних різниць у таких коштах та витратах між імпортованими товарами та зазначеними подібними товарами, що виникають із різниць у відстанях та способах транспортування.</p> <p>3. Якщо при застосуванні цієї Статті виявляється більш ніж одна контрактна вартість подібних товарів, для визначення митної вартості імпортованих товарів використовується найменша така вартість.</p> <p>Примітка до Статті 3</p> <p>1. При застосуванні Статті 3 митна адміністрація, коли тільки можливо, застосовує продаж подібних товарів на тому ж комерційному рівні та у приблизно тій же кількостях, які і товари, що оцінюються. Якщо такого продажу не виявлено, може використовуватися продаж подібних товарів, який має місце за даних з наступних трьох умов.</p> <p>(а) продаж на тому ж комерційному рівні, проте в інших кількостях;</p> <p>(б) продаж на іншому комерційному рівні, але приблизно в тих же кількостях;</p> <p>(с) продаж на іншому комерційному рівні та в інших кількостях.</p> <p>2. Після виявлення продажу за однієї з цих трьох умов вноситься коректив в залежності від обставин: (а) лише на кількісний фактор; (б) лише на фактори комерційного рівня; (с) як на фактори комерційного рівня, так і кількості.</p> <p>3. Вираз "та/або" надає гнучкості при використанні продажу та дозволяє внести необхідні корективи до будь-якої з трьох умов, описаних вище.</p> <p>4. Для цілей Статті 2 контрактна вартість подібних імпортованих товарів означає митну вартість, скориговану, як це передбачено параграфами 1(б) та 2, яка вже є прийнятою згідно з Статтею 1.</p>	<p>Статті є практично ідентичними за винятком того, що у примітках до статті 3 Угоди про застосування статті VII статті ГАТТ наводяться умови застосування методу визначення митної вартості щодо подібних товарів за умов різних комерційних рівнів та різної кількості товару.</p>

Продовження таблиці А.1

МКУ	<p>Угода про застосування статті VIIГ Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року</p> <p>5. Умова для коригування через різні комерційні рівні або різні кількості є такою, що таке коригування, чи то воно веде до підвищення, чи до зниження вартості, робиться лише на основі продемонстрованих доказів, які чітко встановлюють об'рунтованість та точність коригувань, наприклад чинні префрейсанти, що містять ціни, які відносяться до різних рівнів та різних кількостей. Наприклад, якщо імпорти товари, які оцінюються, становлять партію в 10 одиниць, а сліди ідентичні імпорти товари, для яких існує контрактна вартість, включили продаж 500 одиниць і визнається, що продавець надає знижки за кількість, необхідні корективи можуть бути внесені шляхом звертання до префрейсанта виробника та використання такої ціни, яка застосовується до продажу 10 одиниць. Це не вимагає того, щоб продаж повинен був бути у кількості 10, якщо тільки через продаж інших кількостей встановлено, що префрейсанти є справжніми. Однак за відсутності такого об'єктивного мірила визначення митної вартості згідно з положеннями Статті 3 не є доречним.</p>	Примітка
<p>Стаття 61. Застереження щодо умов застосування методів визначення митної вартості товарів за ціною договору щодо ідентичних товарів та за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів</p> <p>1. Товари не вважаються ідентичними або подібними (аналогічними) оцінюваним, якщо вони не вироблені в тій же країні, що і товари, які оцінюються.</p> <p>2. Товари, виготовлені не виробником оцінюваних товарів, а іншою особою, беруться до уваги лише у разі, якщо немає ні ідентичних, ні подібних (аналогічних) товарів, виготовлених особою - виробником товарів, що оцінюються.</p> <p>3. Товари не вважаються ідентичними чи подібними (аналогічними) оцінюваним, якщо їх проектування, дослідно-конструкторські роботи, художнє оформлення, дизайн, секція, креслення, а також інші аналогічні роботи виконані в Україні</p>	<p>Стаття 4 Якщо митна вартість імпортих товарів не може бути визначена згідно з положеннями Статей 1, 2, 3, то митна вартість визначається згідно з положеннями Статті 5, або якщо митна вартість не може бути визначена згідно з цією Статтею - то згідно з положеннями Статті 6, за винятком того, що на вимогу імпортера порядком застосування Статей 5 і 6 буде зворотним.</p>	

ДОДАТКИ

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>Стаття 62. Метод визначення митної вартості на основі відмінання вартості</p> <p>1. У разі якщо митна вартість оцінюваних товарів не може бути визначена відповідно до положень статей 58-61 цього Кодексу, їх митна вартість визначається згідно з положженнями цієї статті на основі відмінання вартості, крім випадків, коли на вимогу декларанта або уповноваженої ним особи послідовність застосування цієї статті та статті 63 цього Кодексу може бути зворотною.</p> <p>2. У разі якщо оцінювані або ідентичні чи подібні (аналогічні) імпортовані товари продаються (вдвуджуються) на митній території України у незмінному стані, для визначення митної вартості товарів за цим методом за основу береться ціна одиниці товару, за якою оцінювані або ідентичні чи подібні (аналогічні) імпортовані товари продаються на території України у найбільших загальних кількостях поєдинок, який не є пов'язаною з продавцем особою, одночасно або у час, наближений до дати ввезення оцінюваних товарів, за умови вирухування, якщо вони можуть бути виділені, таких компонентів:</p> <p>1) витрат на виплату комісійних, що звичайно сплачуються або підлягають сплаті, чи звичайних торговельних надбавок, які робляться для одержання прибутку та покриття загальних витрат у зв'язку з продажем на митній території; України товарів того ж класу та виду. Товарами одного класу та виду є товари, які підпадають під групу або спектр товарів, що виробляються конкретною галуззю чи сектором промисловості та включають ідентичні або подібні (аналогічні) товари. Термін "товари того ж класу або виду" включає товари, імпортовані з тієї ж країни, що й оцінювані товари, а також товари, імпортовані з інших країн.</p>	<p>Стаття 5</p> <p>1. (а) Якщо імпортовані товари або ідентичні чи подібні імпортовані товари продаються в країні імпорту в якості імпортованих, митна вартість імпортованих товарів згідно з положеннями цієї Статті базується на ціні одиниці товарів, за якою імпортовані товари або ідентичні чи подібні імпортовані товари таким чином продаються у найбільшій сукупній кількості в той час або приблизно в той час, коли відбувається імпорту товарів, що оцінюються, особам, які не пов'язані з особами, у яких вони купують такі товари, при дотриманні вимог надрукуваних нижченаведених:</p> <p>(i) чи то комісійних, які звичайно сплачуються або на сплату яких отримана згода, чи то надбавок до ціни, як правило, робляться для отримання прибутку та покриття загальних витрат у зв'язку з продажем у такій країні імпортованих товарів того ж класу або виду;</p> <p>(ii) звичайних витрат на транспорт та страхування і пов'язаних з цим витрат у країні імпорту;</p> <p>(iii) де це доречно, кошту та витрат, про які згадується в параграфі 2 Статті 8;</p> <p>(iv) мита та інші національні податки, що підлягають сплаті в країні імпорту з причини імпорту або продажу товарів.</p> <p>(b) Якщо ні імпортовані товари, ні ідентичні або подібні імпортовані товари не продаються в час ввезення або приблизно в час ввезення товарів, що оцінюються, то митна вартість, яка в інших випадках підпадає під положення параграфа 1(а), ґрунтується на одиниці товару, за якою імпортовані товари або ідентичні чи подібні імпортовані товари продаються в країні імпорту в якості імпортованих на найбільш ранню дату після імпорту товарів, що оцінюються, але до закінчення 90 днів після такого імпорту.</p> <p>2. Якщо ні імпортовані товари, ні ідентичні або подібні імпортовані товари не продаються в країні імпорту в якості імпортованих, то якщо тако вимагає імпортер, митна вартість ґрунтується на одиниці ціни товару, за якою імпортовані товари після подальшої обробки продаються в найбільшій сукупній кількості особам в країні імпорту, які не пов'язані з особами, у яких вони купують такі товари, і при цьому робиться відповідна поправка на вартість, додану такою</p>	<p>Відмінність у назві методів. У статті 62 МКУ метод називається «на основі відмінання вартості», а у статті 5 Угоди про застосування статті VII статті ГАТТ зазначено, що метод базується на «ціні за одиницю, за якою... товари продаються в найбільшій сукупній кількості», попри те, що методи є ідентичними.</p> <p>У примітках до статті 5 Угоди про застосування статті VII статті ГАТТ наведено приклади застосування даного методу, а також роз'яснення щодо категорій «прибутки та загальні витрати», «Місцеві податки», «комісійні або звичайні прибутки».</p> <p>Також приведено умови за яких застосування даного методу є неможливим.</p>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці А.1

Примітка	Угода про застосування статті VIIГ Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	МКУ
	<p>обробкою, та вирухування, передбачені в параграфі 1(а). Примітка до Статті 5</p> <p>1. Термін "ціна за одиницю, за якою ... товари продаються в найбільшій сукупній кількості" означає ціну, за якою найбільша кількість одиниць продається при продажі особам, не пов'язаним з особами, від котрих вони купують такі товари на першому комерційному рівні після ввезення, на якому відбувається такий продаж.</p> <p>2. Як приклад, ціно, товари продаються за префєксуратом, який надає сприяє ціни за одиницю на покупки, зроблені у більших кількостях.</p> <p>Найбільша кількість одиниць, проданих за певною ціною, дорівнює 80; таким чином, ціна за одиницю в найбільшій сукупній кількості дорівнює 90.</p> <p>3. Ще один приклад: відбулося два продажі. При першому продажі продаються 500 одиниць за ціною 95 грошових одиниць кожна. При другому продажі продаються 400 одиниць за ціною 90 грошових одиниць кожна. В цьому прикладі найбільшою кількістю проданих одиниць є 500; таким чином, ціна за одиницю в найбільшій сукупній кількості дорівнює 95.</p> <p>4. Третім прикладом буде така ситуація, коли різні кількості продаються за різними цінами.</p> <p>У цьому прикладі найбільша кількість одиниць, проданих за певною ціною, становить 65; таким чином, ціна за одиницю в найбільшій сукупній кількості дорівнює 90.</p> <p>5. Будь-який продаж у країні-імпортері, як це описано в параграфі 1 вище, особі, яка робить поставку прямо або опосередковано, безкоштовно або за зниженою ціною, для використання у зв'язку з виробництвом та продажем на експорт імпортованих товарів будь-яких елементів, зазначених у параграфі 1(b)</p> <p>Статті 8, не береться до уваги при встановленні ціни за одиницю для цілей Статті 5</p> <p>6. Слід зазначити, що "прибутки та загальні витрати", про які йшлося в параграфі 1 Статті 5, повинні братися в цілому. Цифра для цілей цього вирухування повинна визначатися на основі інформації, наданої імпортером або від його імені, якщо тільки цифри імпортера не є несумісними з тими, що</p>	<p>Сума прибутку та загальних витрат, до яких належать прямі та непрямі витрати, пов'язані із збутом зазначених товарів, повинні братися в цілому. Числове значення витрат для цілей вирухування цієї суми визначається на основі інформації, поданої декларантом або уповноваженою ним особою, якщо тільки ця інформація не є несумісною з даними, отриманими при продажі в Україні ввезених (імпортованих) товарів того ж класу або виду. У разі якщо інформація, надана декларантом або уповноваженою ним особою, є несумісною з такими даними, сума для обчислення прибутку та загальних витрат може ґрунтуватися на іншій відповідній інформації, а не тій, що надана декларантом або уповноваженою ним особою.</p> <p>При визначенні комісійних або звичайних прибутків та загальних витрат відвезених товарів до "товарів того ж класу або виду" повинно здійснюватися у кожному конкретному випадку з посиланням на відповідні обставини;</p> <p>2) звичайних витрат, понесених в Україні на навантаження, вивантаження, транспортування, страхування, та інших пов'язаних з такими операціями витрат;</p> <p>3) сум податків, що підлягають сплаті в Україні у зв'язку з ввезенням (імпортом) чи продажем (вдчуженням) товарів.</p> <p>3. У разі якщо ні оцінювачі, ні ідентичні чи подібні (аналогічні) товари не продаються в Україні одночасно або в час, максимально наближений до дати ввезення оцінюваних товарів в Україну, митна вартість таких товарів визначається на основі ціни одиниць товару, за якою відповідно оцінювали або ідентичні чи подібні (аналогічні) з оцінюваними товари продаються в Україні в кількості, достатній для встановлення ціни за одиницю такого товару, у такому ж стані, в якому вони були ввезені, на найбільш ранню дату після ввезення товарів, які оцінюються, але до сплину 90-денного строку.</p>

Продовження таблиці А.1

Примітка	Угода про застосування статті VIIГ енергійної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	МКУ
	<p>одержані при продажах у країні ввезення імпортованих товарів того ж класу або виду. Якщо дані імпортера несумісні з цими цифрами, сума для прибутку та загальних витрат може ґрунтуватися на іншій відповідній інформації, а не тій, що надана імпортером або від його імені. 7. Загальні витрати" включають прямі та непрямі витрати пов'язані із збутом зазначених товарів.</p> <p>8. Місцеві податки, які підлягають сплаті з причини продажу товарів, для яких не робиться вихрачування згідно з положеннями параграфу 1(а)(iv)Статті 5, віднімаються згідно з положеннями параграфу 1(а)(i)Статті 5.</p> <p>9. При визначенні комісійних або звичайних прибутків та загальних витрат згідно з положеннями параграфу 1 Статті 5 питання про те, чи певні товари є "того самого класу або виду", як і інші товари, повинно визначатися в кожному конкретному випадку послідовним на відповідні обставини. Повинні бути вивчені продажі в країні ввезення найвужчої групи або спектру імпортованих товарів того ж класу або виду, який вкладає товари, що оцінюються, для яких може бути надана необхідна інформація. Для цілей Статті 5 "товари того ж класу або виду" включають товари, імпортовані з тієї ж країни, що й товари, які оцінюються, а також товари, ввезені з інших країн.</p> <p>10. Для цілей параграфу 1(b)Статті 5 "найбільш ранньою датою" є дата, до якої здійснюється продажі імпортованих товарів або ідентичних чи подібних імпортованих товарів у достатній кількості для встановлення ціни за одиницю.</p> <p>11. Якщо використовуються метод, викладений у параграфі 2 Статті 5, то вихрачування, які робляться на вартість, долану подальшою обробкою, ґрунтуються на об'єктивних даних і таких, що піддаються обчисленню, які відносяться до вартості такої роботи. Прийнятні промислові формули, рецепти, методи будівництва та інша галузева практика становлять основу для обчислень.</p> <p>12. Визначається, що метод оцінювання, передбачений у параграфі 2 Статті 5, як правило, не застосовується, якщо в результаті подальшої обробки імпортовані товари втрачають свою ідентичність. Проте можливі випадки, коли, хоча ідентичність імпортованих товарів і втрачається, вартість,</p>	<p>4. У разі відсутності випадків продажу оцінюваних, ідентичних чи подібних (аналогічних) товарів у такому ж стані, в якому вони перебували на день ввезення в Україну, на вартість декларанта або уповноваженої ним особи митна вартість таких товарів визначається на основі ціни однини товару, за якою зазначені товари продаються в Україні після подальшої обробки (переробки) найбільшою партією особам, не пов'язаним з особами, у яких вони купують такі товари. При цьому робляться відповідні поправки на вартість, долану такою обробкою (переробкою), та вихрачування, передбачені пунктами 1-3 частини другої цієї статті.</p> <p>5. Вихрачування вартості, долані подальшою обробкою (переробкою), повинні ґрунтуватися на даних, які є об'єктивними, підтверджуються документально, піддаються обчисленню та належать до вартості такої роботи. За основу для обчислень беруться прийнятні промислові формули, рецепти, методи будівництва та інша галузева практика.</p> <p>6. Положення частини четвертої цієї статті не застосовуються у разі, якщо:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) у результаті подальшої обробки ввезені товари втрачають свою ідентичність, крім випадків, коли, незважаючи на втрату ідентичності ввезених товарів, величина вартості, долані обробкою, може бути точно визначена; 2) ввезені товари зберігають свою ідентичність, але становлять настільки незначний відсоток продажу їх в Україні, що використання цього методу оцінювання буде не виправданним. 7. Можливість застосування положень частини четвертої цієї статті визначається в кожному конкретному випадку залежно від конкретних обставин.

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>Стаття 63. Метод визначення митної вартості товарів на основі додання вартості (обчислена вартість)</p> <p>1. Для визначення митної вартості товарів на основі додання вартості (обчислена вартість) за основу береться надана виробником товарів, що оцінюються, або від його імені інформація про їх вартість, яка повинна складатися із сум:</p> <p>1) вартості матеріалів та витрат, понесених виробником при виробництві оцінюваних товарів. Така інформація повинна базуватися на комерційних рахунках виробника за умови, що такі рахунки сумісні із загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку, які застосовуються в країні, де ці товари виробляються;</p> <p>2) обсягу прибутку та загальних витрат, що дорівнює сумі, яка звичайно відображається при продажу товарів того ж класу або виду, що й оцінювані товари, які виготовляються виробниками у країні експорту для експорту в Україну;</p> <p>3) загальних витрат при продажу в Україні з країни ввезення товарів того ж класу або виду, тобто витрат на завантаження, розвантаження та обробку оцінюваних товарів, їх транспортування до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України, витрат на страхування цих товарів.</p> <p>2. Посадова особа органу доходів і зборів не може вимагати або примушувати будь-яку особу, яка не є резидентом, надавати для доступу до будь-якого рахунка чи інших записів для цілей визначення обчисленої вартості.</p>	<p>додана обробкою, може бути точно визначена без необрунтованих складнощів. З іншого боку, можуть також бути випадки, коли імпорти товари зберігають свою ідентичність, але становлять настільки мізерний процент товарів, проданих у країні ввезення, що використання цього методу оцінювання буде невиправданним. З урахуванням вищезазначеного, кожна ситуація такого типу повинна розглядатися на підставі кожного конкретного випадку.</p>	<p>Стаття 63 МКУ є практично ідентичною до статті 6 Угоди про застосування статті VIII ГАТ. За винятком того, що у примітках до статті 6 Угоди про застосування статті VII статті ГАТТ наведено приклади застосування даного методу, а також роз'яснення щодо категорій «прибутки та загальні витрати», «Місцеві податки», «комісійні або звичайні прибутки».</p> <p>Також приведено умови за яких застосування даного методу є неможливим.</p>
<p>Стаття 6</p> <p>1. Митна вартість імпортованих товарів згідно з положеннями цієї Статті ґрунтується на обчисленій вартості. Обчислена вартість складається із сум:</p> <p>а) кошту або вартості матеріалів та виготовлення чи іншої обробки, застосованої при виробництві імпортованих товарів;</p> <p>б) прибутку та загальних витрат, що дорівнює сумі, яка здебільшого відображається при продажі товарів того ж класу або виду, як і товари, що оцінюються, і виготовляються виробниками у країні експорту для експорту до країни імпорту;</p> <p>в) кошту або вартості всіх інших витрат, необхідних для відображення варіанта оцінювання, вибраного країною-Членом згідно з параграфом 2 Статті 8.</p> <p>2. Жоден член СОГ не може вимагати або примушувати будь-яку особу, яка не є його резидентом, надавати для вивчення або дозволяти отримувати доступ до будь-якого рахунка чи інших записів для цілей визначення обчисленої вартості. Однак інформація, надана виробником товарів для цілей визначення митної вартості згідно з положеннями цієї Статті, може бути перевірена в іншій країні органами влади країни імпорту за згодою виробника і за умови, що вони повинні мати достатньо мірою закладеніть уряд країни, про яку йдеться, а остання не заперечуватиме проти розслідування.</p> <p>Примітка до Статті 5</p> <p>1. Термін "штита за одиноцю, за якою товари продаються в найбільшій сукупній кількості" означає штита, за якою найбільша кількість одиниць продасється при продажі особам, не пов'язаним з особами, від котрих вони купують такі товари на першому комерційному рівні після ввезення, на якому відбувається такій продаж.</p>	<p>Стаття 6</p> <p>1. Митна вартість імпортованих товарів згідно з положеннями цієї Статті ґрунтується на обчисленій вартості. Обчислена вартість складається із сум:</p> <p>а) кошту або вартості матеріалів та виготовлення чи іншої обробки, застосованої при виробництві імпортованих товарів;</p> <p>б) прибутку та загальних витрат, що дорівнює сумі, яка здебільшого відображається при продажі товарів того ж класу або виду, як і товари, що оцінюються, і виготовляються виробниками у країні експорту для експорту до країни імпорту;</p> <p>в) кошту або вартості всіх інших витрат, необхідних для відображення варіанта оцінювання, вибраного країною-Членом згідно з параграфом 2 Статті 8.</p> <p>2. Жоден член СОГ не може вимагати або примушувати будь-яку особу, яка не є його резидентом, надавати для вивчення або дозволяти отримувати доступ до будь-якого рахунка чи інших записів для цілей визначення обчисленої вартості. Однак інформація, надана виробником товарів для цілей визначення митної вартості згідно з положеннями цієї Статті, може бути перевірена в іншій країні органами влади країни імпорту за згодою виробника і за умови, що вони повинні мати достатньо мірою закладеніть уряд країни, про яку йдеться, а остання не заперечуватиме проти розслідування.</p> <p>Примітка до Статті 5</p> <p>1. Термін "штита за одиноцю, за якою товари продаються в найбільшій сукупній кількості" означає штита, за якою найбільша кількість одиниць продасється при продажі особам, не пов'язаним з особами, від котрих вони купують такі товари на першому комерційному рівні після ввезення, на якому відбувається такій продаж.</p>	<p>Стаття 63 МКУ є практично ідентичною до статті 6 Угоди про застосування статті VIII ГАТ. За винятком того, що у примітках до статті 6 Угоди про застосування статті VII статті ГАТТ наведено приклади застосування даного методу, а також роз'яснення щодо категорій «прибутки та загальні витрати», «Місцеві податки», «комісійні або звичайні прибутки».</p> <p>Також приведено умови за яких застосування даного методу є неможливим.</p>

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VIIГ енергійної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>Інформація, подана виробником товарів для цілей визначення митної вартості згідно з положженнями цієї статті, може бути перевірена в країні - виробникові товарів уповноваженими органами України за згодою виробника і за умови повідомлення заздалегідь уряду країни - виробника товарів та за відсутності заперечень проти такої перевірки.</p>	<p>2. Як приклад цього, товари продаються за префєксрантом, який надає спрлягдливi цiни за одиницю на покупки, зробленi у бiльших кiлькостях.</p> <p>Найбiльша кiлькiсть одиниць, проданих за певною цiною, дорiвноє 0; таким чином, цiна за одиницю в найбiльшiй сукуннiй кiлькостi дорiвноє 90.</p> <p>3. Ще один приклад: вiбулося два пролаки. При першому продажi продаються 500 одиниць за цiною 95 грошових одиниць кожна. При другому продажi продаються 400 одиниць за цiною 90 грошових одиниць кожна. В цьому прикладi найбiльшою кiлькiстю проданих одиниць є 500; таким чином, цiна за одиницю в найбiльшiй сукуннiй кiлькостi дорiвноє 95.</p> <p>4. Третiм прикладом буде така ситуацiя, коли рiзнi кiлькостi продаються за рiзними цiнами.</p> <p>У цьому прикладi найбiльша кiлькiсть одиниць, проданих за певною цiною, становить 65; таким чином, цiна за одиницю в найбiльшiй сукуннiй кiлькостi дорiвноє 90.</p> <p>5. Будь-який родаж у крайнi-импортери, як це описано в параграфi 1 вище, особи, яка робить поставки прямо або опосередковано, безкоштовно або за зниженою цiною, для використання у зв'язку з виробництвом та продажем на експортi импортних товарiв будь-яких елементiв, зазначених у параграфi 1(b) Статтi 8, не береться до уваги при встановленнi цiни за одиницю для шлей Статтi 5.</p> <p>6. Слiд зазначити, що "прибутки та загальнi витрати", про якi йшлося в параграфi 1 Статтi 5, повиннi братися в цiлому. Цифра для шлей цього виражування повинна визначатися на основi інформацiї наданої импортером або від його iменi, якщо тiльки щпри импортерi не є несумiсними з тiми, що одержанi при пролажах у крайнi ввезення импортних товарiв того ж класу або виду. Якщо данi импортера несумiснi з цими шифрами, сума для прибутку та загальних витрат може ґрунтуватися на iншiй вiдповiднiй інформацiї, а не тiй, що надана импортером або від його iменi.</p> <p>7. "Загальнi витрати" включають, прями та непрями витрати пов'язанi із збутом зазначених товарiв.</p>	

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
	<p>8. Місцеві податки, які підлягають сплаті з причини продажу товарів, для яких не робиться вирахування згідно з положеннями параграфу 1(a)(v) Статті 5, віднімаються згідно з положеннями параграфу 1(a)(i) Статті 5.</p> <p>9. При визначенні комісійних або звичайних прибутків та загальних витрат згідно з положеннями параграфу 1 Статті 5 питання про те, чи певні товари є "того самого класу або виду", як і інші товари, повинно визначатися в кожному конкретному випадку посиланням на відповідні обставини. Повинні бути вивчені продажі в країні ввезення найужочі групи або спектру імпортованих товарів того ж класу або виду, який включає товари, що оцінюються, для яких може бути надана необхідна інформація. Для цілей Статті 5 "товари того ж класу або виду" включають товари, імпортовані з тієї ж країни, що й товари, які оцінюються, а також товари, ввезені з інших країн.</p> <p>10. Для цілей параграфу 1(b) Статті 5 "найбільш ранньою датою" є дата, до якої здійснюється продаж імпортованих товарів або ідентичних чи подібних імпортованих товарів у достатній кількості для встановлення ціни за одиницю.</p> <p>11. Якщо використовується метод, викладений у параграфі 2 Статті 5, то вирахування, які робляться на вартість, долану подальшою обробкою, ґрунтуються на об'єктивних даних і таких, що піддаються обчисленню, які відносяться до вартості такої роботи. Прийнятні промислові формули, рецепти, методи будівництва та інша галузева практика становитиме основу для обчислень.</p> <p>12. Визначається, що метод оцінювання, передбачений у параграфі 2 Статті 5, як правило, не застосовується, якщо в результаті подальшої обробки імпортовані товари втрачають свою ідентичність. Проте можливі випадки, коли, хоча ідентичність імпортованих товарів і втрачається, вартість, додана обробкою, може бути точно визначена без необрунтованих складностей. З іншого боку, можуть також бути випадки, коли імпортовані товари зберігають свою</p>	

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>Стаття 64. Резервний метод</p> <p>1. У разі якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом послідовного використання методів, зазначених у статтях 58-63 цього Кодексу, митна вартість оцінюваних товарів визначається з використанням способів, які не суперечать законам України і є сумісними з відповідними принципами і положеннями Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ).</p> <p>2. Митна вартість, визначена згідно з положеннями цієї статті, повинна ґрунтуватися на раніше визаних (визначених) органами доходів і зборів митних вартостях.</p> <p>3. Митна вартість імпортованих товарів не визначається згідно із положеннями цієї статті на підставі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) цін товарів українського походження на внутрішньому ринку України; 2) системи, яка передбачає прийняття для митних цілей вищої з двох альтернативних вартостей; 3) цін товарів на внутрішньому ринку країни-експортера; 4) вартості виробництва, іншої, ніж обчислена вартість, визначена для ідентичних або подібних (аналогічних) товарів відповідно до положень статті 63 цього Кодексу; 5) цін товарів, що поставляються з країни-експортера до третій країни; 6) мінімальної митної вартості; 7) довільної чи фіктивної вартості. 	<p>Угода про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року</p> <p>ідентичність, але становлять настільки мізерний процент товарів, проданих у країні ввезення, що використання цього методу оцінювання буде невиправданим. З урахуванням вищесказаного, кожна ситуація такого типу повинна розглядатися на підставі кожного конкретного випадку.</p> <p>Стаття 7</p> <p>1. Якщо митна вартість імпортованих товарів не може бути визначена згідно з положеннями Статей 1-6 включно, то митна вартість визначається з використанням розумних засобів, сумісних із принципами та загальними положеннями цієї Угоди і Статті VII ГАТТ 1994 (98_003) та на основі даних, наявних у країні імпорту.</p> <p>2. Митна вартість не визначається згідно з положеннями цієї Статті на підставі:</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) <i>продовженої ціни в країні імпорту тих товарів, що вироблені в тій же країні;</i> (b) <i>системи, яка передбачає прийняття для митних цілей вищої з двох альтернативних вартостей;</i> (c) <i>цін товарів на внутрішньому ринку країни-експортера;</i> (d) <i>вартості виробництва, окремих обчислених вартостей, які були визначені для ідентичних або подібних товарів відповідно до положень Статті 6;</i> (e) <i>цін товарів для експорту в іншу країну, а не в країну імпорту;</i> (f) <i>мінімальної митної вартості;</i> (g) <i>довільної чи фіктивної вартості</i> <p>3. Якщо імпортер цього вимагає, то він має бути поінформований письмово про митну вартість, визначену згідно з положеннями цієї Статті, та про метод, використаний для визначення такої вартості.</p> <p>Примітка до Статті 7</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Митні вартості, визначені згідно з положеннями Статті 7, повинні спонанійбільшою можливою мірою ґрунтуватися на раніше визначених митних вартостях. 2. Методи оцінювання, які мають використовуватися згідно зі Статтею 6, повинні бути методами, вислелденими в 	<p>Стаття 64 МКУ є практично ідентичною статті 7 Угоди про застосування статті VII ГАТТ</p>

Продовження таблиці А.1

МКУ	Угода про застосування статті VIIГ енергальної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року	Примітка
<p>4. У разі якщо ця стаття застосовується органом доходів і зборів, він на вимогу декларанта або уповноваженої ним особи зобов'язаний письмово повідомити їх про митну вартість, визначену відповідно до положень цієї статті, та про використаний при цьому метод.</p>	<p>Стаття від 1 до 6, проте об'рунтована гнучкість в застосуванні таких методів відповідатиме шлям та положенням Статті 7.</p> <p>3. Деякі приклади об'рунтованої гнучкості наведено нижче:</p> <p>(а) ідентичні товари - вимога про те, що ідентичні товари повинні експортуватися в той же час чи приблизно в той час, як і товари, що оцінюються, може глумачитися гнучко; ідентичні імпортині товари, вироблені в країні, відмінні від країни експорту товарів, що оцінюються, можуть бути основою для митного оцінювання; можуть використовуватися митні вартості ідентичних імпортих товарів, які вже визначені згідно з положеннями Статей 5 і 6;</p> <p>(б) подібні товари - вимога про те, що подібні товари повинні експортуватися в той же час чи приблизно в той час, як і товари, що оцінюються, може глумачитися гнучко; подібні імпортині товари, вироблені в країні, відмінні від країни експорту товарів, що оцінюються, можуть бути основою для митного оцінювання; можуть використовуватися митні вартості подібних імпортих товарів, які вже визначені згідно з положеннями Статей 5 і 6;</p> <p>(с) дедуктивний метод - вимога про те, що товари продаватимуться в "тому стані, як вони імпортуються", що міститься в параграфі 1(а) Статті 5, може глумачитися гнучко; вимога про "90 днів" може застосовуватися гнучко.</p>	

Додаток Б

Таблиця Б.1 – Порівняльна таблиця статей Мітного кодексу Європейського Союзу та Мітного кодексу України в частині визначення, контролю та коригування митної вартості

Стаття МКЄС	Стаття МКУ	Примітка
<p>CHAPTER 3 Value of goods for customs purposes Article 69 Scope The customs value of goods, for the purposes of applying the Common Customs Tariff and non-tariff measures laid down by Union provisions governing specific fields relating to trade in goods, shall be determined in accordance with Articles 70 and 74.</p> <p><i>(Стаття 69 Сфери застосування Митної вартості товарів в цілях застосування загальної митної тарифної і нетарифних заходів, визначених положеннями Стівтоварництва, що регулюють окремі сфери, які стосуються торгівлі товарами, визначається відповідно до стл. 70 і 74.)</i></p>	<p>Стаття 51. Визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України</p> <p>1. Митна вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, визначається декларантом відповідно до норм цього Кодексу.</p> <p>2. Митна вартість товарів, що ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, визначається відповідно до глави 9 цього Кодексу.</p> <p>3. Визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України у митних режимах, відмінних від митного режиму імпорту, здійснюється згідно з положеннями статей 65, 66 цього Кодексу.</p>	<p>Необхідно повністю імплементувати відповідно до Плану імплементативного Регламенту (ЄС) № 952 / 2013</p>
<p>Article 70 Method of customs valuation based on the transaction value The primary basis for the customs value of goods shall be the transaction value, that is the price actually paid or payable for the goods when sold for export to the customs territory of the Union, adjusted, where necessary. 2. The price actually paid or payable shall be the total payment made or to be made by the buyer to the seller or by the buyer to a third party for the benefit of the seller for the imported goods and include all payments made or to be made as a condition of sale of the imported goods. 3. The transaction value shall apply provided that all of the following conditions are fulfilled: (a) there are no restrictions as to the disposal or use of the goods by the buyer, other than any of the following: (i) restrictions imposed or required by a law or by the public authorities in the Union; (ii) limitations of the geographical area in which the goods may be resold; (iii) restrictions which do not substantially affect the customs value of the goods; (b) the sale or price is not subject to some condition or consideration for which a value cannot be determined with respect to the goods being valued; (c) no part of the proceeds of any subsequent resale, disposal or use of the goods by the buyer will accrue directly or indirectly to the seller, unless an appropriate adjustment can be made; (d) the buyer and seller are not related or</p>	<p>Стаття 49. Митна вартість товарів</p> <p>1. Митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари.</p> <p>Стаття 57. Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту</p> <p>1. Визначення митної вартості товарів, які ввозяться в Україну відповідно до митного режиму імпорту, здійснюється за такими методами:</p> <p>1) основний - за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції);</p> <p>2) другорядні:</p> <p>а) за ціною договору щодо ідентичних товарів;</p> <p>б) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів;</p> <p>в) на основі відшлявання вартості;</p> <p>г) на основі додавання вартості (обчислена вартість);</p> <p>і) резервний.</p> <p>2. Основним методом визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є перший метод - за ціною договору (вартість операції).</p> <p>Стаття 58. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції)</p> <p>1. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, застосовується у разі, якщо:</p>	<p>Необхідно повністю імплементувати відповідно до Плану імплементативного Регламенту (ЄС) № 952 / 2013</p>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці Б.1

Статті МККС	Статті МКУ	Примітка
<p>the relationship did not influence the price. (Стаття 70 Метод визначення митної вартості на основі вартості угоди)</p> <p>1. Основно для митної вартості товарів є ціна угоди, тобто ціна, або була фактично сплачена або підлягає сплаті за товари при їх продажу для вивезення на митну територію Союзу, з можливістю її коригування, в разі необхідності.</p> <p>2. Ціна, фактично сплачена або та, що підлягає сплаті, становить весь платіж, здійснений або який повинен бути здійснений покупцем продавцю або покупцем третій особі на користь продавця за імпортовані товари і включає в себе всі платежі здійснені або, які будуть здійснені за умови продажу імпортованих товарів.</p> <p>3. Вартість угоди застосовується за умови, що дотримано наступні умови:</p> <p>(a) немає ніяких обмежень щодо розпорядження або використання товарів зі сторони покупця, окрім наступних:</p> <p>(i) обмеження, що наслідуються або виласяються законом чи органами державної влади в Союзі;</p> <p>(ii) обмеження, які не роблять істотного впливу на митну вартість товарів;</p> <p>(b) продаж або ціна не залежить від деяких умов або факторів, за яких не може бути визначена вартість оцінюваних товарів; деякому умові або розподілу, для якого значення не може бути визначена відносно оцінюваних товарів; (c) ніяка частина доходів від наступних перепродажів, розпорядження або використання товарів покупцем не надає прямо або опосередковано продавцеві, якщо не може бути здійснено відповідне коригування; (d) покупець і продавець не пов'язані або їх взаємодіяє не виласяють на ціну.)</p>	<p>Статті МКУ</p> <p>1) немає жодних обмежень щодо прав покупця (імпортера) на використання оцінюваних товарів, за винятком тих, що:</p> <p>а) встановлюються законом чи запроваджуються органами державної влади в Україні;</p> <p>б) обмежують географічний регіон, у якому товари можуть бути перепродані (визначені повторно);</p> <p>в) не впливають значною мірою на вартість товару;</p> <p>2) щодо продажу оцінюваних товарів або їх ціни відсутні будь-які умови або застереження, які унеможливають визначення вартості цих товарів;</p> <p>3) жодна частина виручки від будь-якого подальшого перепродажу, розпорядження або використання товарів покупцем не надійде прямо чи опосередковано продавцю, якщо тільки не буде зроблено відповідне коригування з урахуванням положень частини десятої цієї статті;</p> <p>4) покупець і продавець не пов'язані між собою особи або хоч і пов'язані між собою особи, однак ці відносини не вплинули на ціну товарів.</p> <p>2. Метод визначення митної вартості товарів за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються, не застосовується, якщо використані декларантом або уповноваженою ним особою відомості не підтверджені документально або не визначено кількісно і достовірно та/або відсутня хоча б одна із складових митної вартості, яка є обов'язковою при її обчисленні.</p> <p>3. У разі якщо митна вартість не може бути визначена за основним методом, застосовуються другорядні методи, зазначені у пункті 2 частини першої статті 57 цього Кодексу.</p> <p>4. Митною вартістю товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за товари, якщо вони продовжують на експорт в Україну, скоригована в разі потреби з урахуванням положень частини десятої цієї статті.</p> <p>5. Ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, - це загальна сума всіх платежів, які були здійснені або повинні бути здійснені покупцем оцінюваних товарів продавцю або на користь продавця через третю особу та/або на пов'язаних із продавцем осіб для виконання зобов'язань продавця.</p> <p>6. Платіжки можуть бути здійснені прямо чи опосередковано. Прикладом опосередкованого платежу може бути врегулювання покупцем повністю чи частково боргу продавцю.</p> <p>7. Платіжки не обов'язково повинні бути здійснені у вигляді переказу грошей (зокрема, але не виключно). Такі платежі можуть бути здійснені</p>	<p>Примітка</p>

Продовження таблиці Б.1

Статті МКСС	Статті МКУ	Примітка
	<p> шляхом акредитива, інкасування або за допомогою інших розрахунків (вексель, передача цінних документів тощо).</p> <p>8. Термін "ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті" стосується лише ціни оцінюваних товарів. Дивіденди або інші платежі покупця на користь продавця, не пов'язані з оцінюваними товарами, не є частиною митної вартості. Додавання, якщо вони не включалися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, згідно з цією статтею робляться лише на основі об'єктивних даних, що підтверджуються документально та піддаються обчисленню.</p> <p>9. Розрахунки згідно із цією статтею робляться лише на основі об'єктивних даних, що підтверджуються документально та піддаються обчисленню.</p> <p>10. При визначенні митної вартості до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, додаються такі витрати (складові митної вартості), якщо вони не включалися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) витрати, понесені покупцем; а) комісійні та брокерська винагорода за винятком комісійних за закупівлю, що є платою покупця своєму агенту за надання послуг, пов'язаних із представництвом його інтересів за кордоном для закупівлі оцінюваних товарів; б) вартість ящиків тари (контейнерів), в яку упаковано товар, або іншої упаковки, що для митних цілей вважаються єдиним цілим з відповідними товарами; в) вартість упаковки або вартість пакувальних матеріалів та робіт, пов'язаних із пакуванням; 2) належним чином розподілена вартість нижчезазначених товарів та послуг, якщо вони поставляються прямо чи опосередковано покупцем безоплатно або за зниженими цінами для використання у зв'язку з виробництвом та продажем на експорт в Україну оцінюваних товарів, якщо така вартість не включена до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті: а) сировини, матеріалів, деталей, напівфабрикатів, комплектувальних виробів тощо, які увійшли до складу оцінюваних товарів; б) інструментів, штампів, шаблонів та аналогічних предметів, використаних у процесі виробництва оцінюваних товарів; в) матеріалів, витрачених у процесі виробництва оцінюваних товарів (мастильні матеріали, паливо тощо); г) інженерних та дослідно-конструкторських робіт, дизайну, художнього 	

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці Б.1

Стаття МКСТ	Стаття МКУ	Примітка
<p>Article 71 Elements of the transaction value</p> <p>In determining the customs value under Article 70, the price actually paid or payable for the imported goods shall be supplemented by: (a) the following, to the extent that they are incurred by the buyer but are not included in the price actually paid or payable for the goods: (i) commissions and brokerage, except buying commissions; (ii) the cost of containers which are treated as being one, for customs purposes, with the goods in question; and (iii) the cost of packing, whether for labour or materials; (b) the value, apportioned as appropriate, of the following goods and services where supplied directly or indirectly by the buyer free of charge or at reduced cost for use in connection with the production and sale for export of the imported goods, to the extent that such value has not been included in the price actually paid or payable: (i) materials, components, parts and similar items incorporated into the imported goods; (ii) tools, dies, moulds and similar items used in the production of the imported goods; (iii) materials consumed in the production of the imported goods; and (iv) engineering, development, artwork, design work, and plans and sketches undertaken elsewhere than in the Union and necessary for the production of the imported goods; (c) royalties and licence fees related to the goods being valued that the buyer must pay, either directly or indirectly, as a condition of sale of the goods being valued, to the extent that such royalties and fees are not included in the price actually paid or payable; (d) the value of any part of the proceeds of any subsequent resale, disposal or use of the imported goods that accrues directly or indirectly to the seller; and (e) the following costs up to the place where goods are brought into the customs territory of the Union: (i) the cost of transport and insurance of the imported goods; and (ii) loading and handling charges associated with the transport of the imported goods. 2. Additions to the price actually paid or payable, pursuant to paragraph 1, shall be made only on the basis of objective and quantifiable data. 3. No additions shall be made to the price actually paid or payable in determining the customs value except as provided in this Article.</p> <p>(Стаття 71 Елементи вартості угоди)</p> <p>1. При визначенні митної вартості відповідно до статті 70, ціна, фактично сплачена або підлягає сплаті за імпортованими</p>	<p>Стаття 58. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції)</p> <p>4. Митною вартістю товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за товари, якщо вони продаються на експорт в Україну, скоригована в разі потреби з урахуванням положень «десятих десяти» цієї статті.</p> <p>5. Ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, - це загальна сума всіх платежів, які були здійснені або повинні бути здійснені покупцем оцінюваних товарів продавцю або на користь продавця через третю особу, та/або на пов'язаних із провадженням або для виконання зобов'язань продавця.</p> <p>6. Платежі можуть бути здійснені прямо чи опосередковано. Прикладом опосередкованого платежу може бути урегулювання покупцем повністю чи частково боргу продавцю.</p> <p>7. Платежі неособ'язово повинні бути здійснені у вигляді переказу грошей (зокрема, але не виключно). Такі платежі можуть бути здійснені шляхом акредитива, інкасування або за допомогою інших розрахунків (вексель, передача цінних документів тощо).</p> <p>8. Термін "ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті" стосується лише ціни оцінюваних товарів. Дивіденди або інші платежі покупця на користь продавця, не пов'язані з оцінюваними товарами, не є частиною митної вартості. Додавання, якщо вони не включалися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, згідно з цією статтею робляться лише на основі об'єктивних даних, що підтверджуються документально та підлягають обчисленню.</p> <p>9. Розрахунки згідно із цією статтею робляться лише на основі об'єктивних даних, що підтверджуються документально та підлягають обчисленню.</p> <p>10. При визначенні митної вартості до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінюваними товарами, додаються такі витрати (складові митної вартості), якщо вони не включалися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті:</p> <p>1) витрати, пов'язані з покупцем:</p> <p>а) комісії та брокерська винагорода, за винятком комісійних за закупівлю, що є платою покупця своєму агенту за надання послуг, пов'язаних із представництвом його інтересів за кордоном для закупівлі оцінюваних товарів;</p> <p>б) вартість ящиків тарн (контейнерів), в яку упаковано товар, або інші</p>	<p>Необхідно повністю імплементувати відповідно до Плану імплементації Регламенту (ЄС) № 952 / 2013</p>

Продовження таблиці Б.1

Статті МКСС	Статті МКУ	Примітка
<p>товари доповнюється:</p> <p>(а) наступним, в тій мірі, що вони здійснені покупцем, але не включені в ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті включені в ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за товари;</p> <p>(б) комісійні, за винятком комісійних за закупівлю товарів;</p> <p>(в) вартість комітетерів, які розкладаються як один, для митних цілей, з товарами; і</p> <p>(г) вартість упаковки, робота або матеріали;</p> <p>(д) вартість, розподіленою за необхідності, наступних товарів та послуг, що надаються прямо або опосередковано покупцем безпосередно або за зниженими цінами для використання в якості імпортованих товарів, в якій ця вартість не була включена в ціну, фактично сплачену або, яка підлягає сплаті;</p> <p>(і) матеріали, комплексуючих, деталей та подібних предметів, що єховать до імпортованих товарів;</p> <p>(ii) інструментів, штампів, форм і аналогічних предметів, що використовуються у виробництві імпортованих товарів, що ввозяться;</p> <p>(iii) матеріали, витрачених при виробництві товарів, що ввозяться;</p> <p>(iv) інженерні, розробки, художніх робіт, проектних робіт, а також планів і креслень, виконаних поза межами Союзу і необхідних для виробництва товарів, що імпортуються;</p> <p>(е) рояліті та ліцензійні платежі, пов'язані з товарами, що оцінюються, які повинні сплачувати покупець, прямо або опосередковано, як умову продажу оцінюваних товарів, в тій мірі, що такі рояліті та збори не включені в ціну, яка була фактично сплачена або підлягає сплаті;</p> <p>(д) вартість будь-якої частини виручки від будь-якого подальшого перепродажу, розпорядження або використання товарів, що імпортуються, які нараховуються прямо або опосередковано продавцеві; а також</p> <p>(е) такі витрати до місяця, де товари ввозяться на митну територію</p> <p>(і) вартість транспортування і страхування товарів, а також імпортується;</p> <p>(ii) витрати на навантаження і розвантаження, пов'язані з перевезенням імпортованих товарів.</p> <p>2. Додатково до ціни, яка фактично сплачена або підлягає</p>	<p>унаковані, що для митних цілей вважаються єдиним цілим з відповідними товарами;</p> <p>в) вартість упаковки або вартість пакувальних матеріалів та робіт, пов'язаних із пакуванням;</p> <p>2) належним чином розподілена вартість нижчезазначених товарів та послуг, якщо вони поставляються прямо чи опосередковано покупцем безплатно або за зниженими цінами для використання у зв'язку з виробництвом та продажем на експорт в Україні оцінюваних товарів, якщо така вартість не включена до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті:</p> <p>а) сировини, матеріалів, деталей, напівфабрикатів, комплексувальних виробів тощо, які увійшли до складу оцінюваних товарів;</p> <p>б) інструментів, штампів, шаблонів та аналогічних предметів, використаних у процесі виробництва оцінюваних товарів;</p> <p>в) матеріалів, витрачених у процесі виробництва оцінюваних товарів (мастильні матеріали, паливо тощо);</p> <p>г) інженерних та дослідно-конструкторських робіт, дизайну, художнього оформлення, ескізів та креслень, виконаних за межами України і безпосередньо необхідних для виробництва оцінюваних товарів;</p> <p>3) рояліті та інші ліцензійні платежі, що стосуються оцінюваних товарів та які покупець повинен сплачувати прямо чи опосередковано як умову продажу оцінюваних товарів, якщо такі платежі не включуються до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті.</p> <p>Зазначені платежі можуть включати платежі, які стосуються прав на літературні та художні твори, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки та інші об'єкти права інтелектуальної власності.</p> <p>Витрати на право відтворення (тиражування) оцінюваних товарів в Україні не повинні додаватися до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари.</p> <p>Подаєток включений до ціни розрахунку рояліті та ліцензійних платежів визначається Кабінетом Міністрів України;</p> <p>4) відповідна частина виручки від будь-якого подальшого перепродажу товарів, що оцінюються, їх використання або розпорядження ними на митній території України, яка прямо чи опосередковано йде на користь продавця;</p> <p>5) витрати на транспортування оцінюваних товарів до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України;</p> <p>6) витрати на навантаження, вивантаження та обробку оцінюваних товарів, пов'язані з їх транспортуванням до аеропорту, порту або іншого місця ввезення на митну територію України;</p> <p>7) витрати на страхування цих товарів.</p>	

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці Б.1

Статті МКЕС	Статті МКУ	Примітка
<p><i>сплати, згідно з пунктом 1, виконуються тільки на основі об'єктивних і вимірюваних даних. З. Наякі доповнення не повинні бути зроблені до ціни, яка фактично сплачена або підлягає сплаті при визначенні митної вартості, за винятком випадків, передбачених у цій статті.)</i></p>	<p>11. При визначенні митної вартості до ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, не допускається включення ніяких інших витрат, крім тих, що передбачені у цій статті. До митної вартості не включаються нижчезазначені витрати або кошти за умови віднесення їх з ціни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари, що документально підтверджені та які підлягають обчисленню:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) плата за будівництво, спорудження, складення, технічне обслуговування або технічну допомогу, здійснені після ввезення імпортованих товарів, таких як промислова установка, машини або обладнання; 2) витрати на транспортування після ввезення; 3) податки, які справляються в Україні. <p>12. Той факт, що продавець і покупець пов'язані між собою особою, сам по собі не може бути підставою для розгляду вартості операції як несправитної. У таких випадках необхідно розглянути обставини продажу та прийняти вартість операції за умови, що взаємодіючі покупця і продавця не вплинули на ціну оцінюваних товарів.</p> <p>13. За наявності достатніх підстав вважати, що відносини, зазначені у частині дванадцятій цієї статті, вплинули на ціну оцінюваних товарів, орган доходів і зборів повинен надати декларанту або уповноваженій ним особі свої письмові обґрунтування, що такий вплив мав місце.</p> <p>14. У разі відсутності обґрунтувань з боку органу доходів і зборів необхідно вважати, що взаємодіючі, зазначені у частині дванадцятій цієї статті, не вплинули на ціну оцінюваних товарів.</p> <p>15. Декларант має право відповіді та доказу відсутності впливу взаємозв'язку продавця і покупця на ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари.</p> <p>16. Для цілей цього Кодексу особи вважаються пов'язаними між собою у випадках, зазначених у статті 15 Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року.</p> <p>17. Особи, одна з яких є одноособним агентом, одноособним дистрибутором чи одноособним концесіонером іншої, як би це не називалося, вважаються пов'язаними для цілей цього Кодексу, якщо вони підпадають хоча б під один із критеріїв, визначених у статті 15 Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року.</p> <p>18. При продажу товарів між пов'язаними особами вартість операції береться за основу для визначення митної вартості оцінюваних товарів за першим методом, якщо декларант покаже, що така вартість є близькою до вартості однієї з нижчезазначених операцій, яка здійснювалася одночасно або майже одночасно з операцією з оцінюваними товарами.</p>	<p>Примітка</p>

Продовження таблиці Б.1

Статті МКС	Статті МКУ	Примітка
	<p>1) вартості операції при продажу певов жазним покуцям цепеннчнх або подібнх (аналогнчнх) товартв для експорту в Україну;</p> <p>2) мнгої вартості іденнчнх або подібнх (аналогнчнх) товартв, визначеної згідно з положеннями статті 62 цього Кодексу;</p> <p>3) мнгої вартості іденнчнх або подібнх (аналогнчнх) товартв, визначеної згідно з положеннями статті 63 цього Кодексу, го оформлення та пропуску товартв через мнгої кордон України.</p> <p>19. У разі здійснення вищезазначеннх порівнянь враховується наявна у органу доходів і зборів або подана декларантом чи упноваженою ним особою інформація щодо рзннчнх в комерційнх рнвах продажу, кількнхнх показнках, елементах і витратах, зазначеннх у частннх децятнх цнст статті, та витратах, якн понесенн продавцем при продажу, коли продавець і покулець пов'язанн мж собою, і не понесенн продавцем при продажу, коли продавець і покулець пов'язанн мж собою.</p> <p>20. Порівняння з вартостю операцнй, зазначеннх у пунктах 1-3 частннн вищезазначеної цнст статті, здійснюється за ннцнатовою декларанта або упноваженою ним особою. Вартість шнх операцнй не може використовуватися замість вартостю операцнй з оцнюваннми товартвми.</p> <p>21. Використанн декларантом або упноваженою ним особою вомомостн повиннн бутн об'ектнвнми, пддаваннми обчисленню та пдтверджуваннн документально.</p> <p>22. Право на автоматнчне застосування методу визначення мнгої вартостн за цншою договору (контракту) щодо товартв, якн імпортуються (вартість операцнй), мають упноваженн економнчнн операторн.</p> <p>Для пдтвердження у таких випадках заявленнх вомомостей про мнгої вартість товартв у порядку, визначеному шнм Кодексом, подаються лнше:</p> <p>1) декларацн мнгої вартостн (у випадках, встановленнх статтею 52 цього Кодексу);</p> <p>2) зовнншньоекономнчннй договір (контракт) і долатки до нього;</p> <p>3) рахунок-фактура (нвоис) або рахунок-проформа;</p> <p>4) банкнскн платажн документи (якщо рахунок сплачено), а також нншн платажн та/або бухгалтерськн документи, що пдтвержують вартість товарту та мстять реквізитн, необхіднн для іденнфнкацн введеного товарту;</p> <p>5) документи для пдтвердження витрат на ввезення та страхування, якщо за умовами поставки такн витратн не вклучено у вартість товарту.</p> <p>23. У випадках, передбаченнх частнною двадцятю цнст статті, контроль правнльностн визначення мнгої вартостн здійснюється виключно після завершення мнгої</p>	

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці Б.1

Стаття МКСС	Стаття МКУ	Примітка
<p>Article 72 Elements not to be included in the customs value</p> <p>In determining the customs value under Article 70, none of the following shall be included: (a) the cost of transport of the imported goods after their entry into the customs territory of the Union; (b) charges for construction, erection, assembly, maintenance or technical assistance, undertaken after the entry into the customs territory of the Union of the imported goods such as industrial plants, machinery or equipment; (c) charges for interest under a financing arrangement entered into by the buyer and relating to the purchase of the imported goods, irrespective of whether the finance is provided by the seller or another person, provided that the financing arrangement has been made in writing and, where required, the buyer can demonstrate that the following conditions are fulfilled: (i) such goods are actually sold at the price declared as the price actually paid or payable; (ii) the claimed rate of interest does not exceed the level for such transactions prevailing in the country where, and at the time when, the finance was provided; (d) charges for the right to reproduce the imported goods in the Union; (e) buying commissions; (f) import duties or other charges payable in the Union by reason of the import or sale of the goods; (g) notwithstanding point (c) of Article 71(1), payments made by the buyer for the right to distribute or resell the imported goods, if such payments are not a condition of the sale for export to the Union of the goods.</p>	<p>Стаття 58. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції) в частині п. 11. При визначенні митної вартості до шин, що була фактично сплачена або підлягає сплаті, не допускається включення ніяких інших витрат, крім тих, що передбачені у цій статті. До митної вартості не включаються нижченазвані витрати або кошти за умови відшлення їх з шин, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оціновані товари, що документально підтверджено та які піддаються обчисленню:</p> <p>1) плата за будівництво, спорудження, складення, технічне обслуговування промислової установок, здійснені після ввезення імпортованих товарів, таких як:</p> <p>2) витрати на транспортування після ввезення;</p> <p>3) податки, які сплачуються в Україні.</p>	<p>Необхідно повністю імплементувати відповідно до Плану імплементативного Регламенту (ЄС) № 952 / 2013</p>
<p>Стаття 72 Елементи, не повинні бути включені до митної вартості</p> <p>При визначенні митної вартості відповідно до статті 70, не повинні бути включені наступні статті:</p> <p>(a) вартість транспортування імпортованих товарів після їх ввезення на митну територію Союзу;</p> <p>(b) витрати на будівництво, установка, монтаж, технічне обслуговування або технічну допомогу, здійснені після ввезення на митну територію Союзу імпортованих товарів, таких як промислові цехи, машини або обладнання;</p> <p>(c) витрати на відсотки відповідно до фінансової угоди, укладеної покупцем, яка стосується придбання імпортованих товарів, незалежно від того, чи надається фінансування продавцем або іншою особою, за умови, що домовленості про фінансування було зроблено в письмовій формі і, за потреби, покупець може продемонструвати, що виконані наступні умови:</p>		

Продовження таблиці Б.1

Статті МКСС	Статті МКУ	Примітка
<p>(i) такі товари фактично продані за ціною, яка визначена як така, що була фактично сплачена або підлягає сплаті;</p> <p>(ii) заявлена процентна ставка не перевищує двіна стаюох характеристик для таких угод, які існують в країні, в якій здійснюється зовнішньоекономічна операція;</p> <p>(b) плата за право на відтворення імпортованих товарів в Союзі;</p> <p>(c) комісії за купівлю товарів;</p> <p>(f) імпорتنі мита та інші збори, що підлягають оплаті в Союзі через імпорту або продажу товарів;</p> <p>(g) нежартовані на пункт (c) 71 Статті (1), платежі, здійснені покупцем за право поширювати або продавати товари, що імпортуються, якщо такі платежі не є умовою продажу на експорт в Союзі.)</p>	<p>Аналогічна стаття відсутня</p>	<p>Необхідно повністю імплементувати відповідно до Плану імплементації Регламенту (ЄС) № 952 / 2013</p> <p>Ст. 58 передбачає конкретних критеріїв (особливостей) здійснення зовнішньоекономічної операції, які не мають кількісного вираження, а також вичерпний перелік статей витрат, в межах яких орган доходів та зборів може ініціювати зміну величини митної вартості.</p>
<p>Article 73 Simplification The customs authorities may, upon application, authorise that the following amounts be determined on the basis of specific criteria, where they are not quantifiable on the date on which the customs declaration is accepted: (a) amounts which are to be included in the customs value in accordance with Article 70(2); and (b) the amounts referred to in Articles 71 and 72.</p> <p>(Стаття 73 Спрощення Митні органи можуть, відповідно до заяви дозволити щоб наступні суми були визначені на основі особливих критеріїв, якщо вони не визначені на дату прийняття митної декларації: Суми, які повинні бути включені до митної вартості відповідно до статті 70 (2) і суми, вказані у статтях 71 і 72.)</p>	<p>Стаття 57. Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту в частині п. 1. Визначення митної вартості товарів, які ввозяться в Україну відповідно до митного режиму імпорту, здійснюється за такими методами: 1) основний - за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції); 2) другорядні: а) за ціною договору щодо ідентичних товарів;</p>	<p>Необхідно повністю імплементувати відповідно до Плану імплементації Регламенту (ЄС) № 952 / 2013</p>
<p>Article 74 Secondary methods of customs valuation Where the customs value of goods cannot be determined under Article 70, it shall be determined by proceeding sequentially from points (a) to (d) of paragraph 2, until the first point under which the customs value of goods can be determined. L.269/34 Official Journal of the European Union 10.10.2013 EN The order of application of points (c) and (d) of paragraph 2 shall be reversed if the declarant so requests. 2. The customs value, pursuant to paragraph 1, shall be: (a) the transaction</p>		

Продовження таблиці Б.1

Статті МКСС	Статті МКУ	Примітка
<p>value of identical goods sold for export to the customs territory of the Union and exported at or about the same time as the goods being valued; (b) the transaction value of similar goods sold for export to the customs territory of the Union and exported at or about the same time as the goods being valued; (c) the value based on the unit price at which the imported goods, or identical or similar imported goods, are sold within the customs territory of the Union in the greatest aggregate quantity to persons not related to the sellers; or (d) the computed value, consisting of the sum of: (i) the cost or value of materials and fabrication or other processing employed in producing the imported goods; (ii) an amount for profit and general expenses equal to that usually reflected in sales of goods of the same class or kind as the goods being valued which are made by producers in the country of export for export to the Union; (iii) the cost or value of the elements referred to in point (e) of Article 71(1). 3. Where the customs value cannot be determined under paragraph 1, it shall be determined on the basis of data available in the customs territory of the Union, using reasonable means consistent with the principles and general provisions of all of the following: (a) the agreement on implementation of Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade; (b) Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade; (c) this Chapter.</p> <p>(Стаття 74 Дружньої методи визначення митної вартості) У разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена відповідно до статті 70, то вона повинна визначатися послідовно відповідно до пунктів 2, до того часу, при яких митна вартість товарів може бути визначена. Порядок застосування пунктів (c) і (d) 2 пункту повинно бути:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. експорту, якщо декларанти звернуться з такими проханнями. <ol style="list-style-type: none"> (a) вартість ідентичних товарів, проданих для експорту на митну територію Союзу і ввозяться на рині або приблизно в той же час, що й оцінювані товари; (b) вартість згоди аналогічних товарів, проданих на експорт на митну територію Союзу і ввозяться на рині або приблизно в той же час, що й оцінювані товари; (c) значення на основі ціни одиної товари, при якому імпортовані товари або ідентичні чи аналогічні імпортовані товари, які продаються в межах митної території Союзу в найбільшій сукупній кількості осіб, що не мають відношення до продавця; або (d) обчислене значення, що складається з суми 	<p>б) за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів; в) на основі відмінання вартості; г) на основі подання вартості (обчислена вартість); р) резервий.</p> <p>п. 3. Кожен наступний метод застосовується лише у разі, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу відповідно до норм цього Кодексу.</p> <p>п. 4. Застосування другорядних методів передче проводиться консультації між органом доходів і зборів та декларантом з метою визначення основної вартості згідно з положеннями статей 59 і 60 цього Кодексу. Під час таких консультацій орган доходів і зборів та декларант можуть здійснити обмін наявною у кожного з них інформацією за умови дотримання вимог щодо конфіденційності.</p> <p>п. 5. У разі неможливості визначення митної вартості товарів згідно з положеннями статей 59 і 60 цього Кодексу за основу для її визначення може братися або ціна, за якою ідентичні або подібні (аналогічні) товари були продані в Україні не пов'язаному із продавцем покупцю відповідно до статті 62 цього Кодексу, або вартість товарів, обчислена відповідно до статті 63 цього Кодексу.</p> <p>п. 6. При цьому кожний наступний метод застосовується, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу.</p> <p>п. 7. Методи на основі відмінання та подання вартості (обчислена вартість) можуть застосовуватися у будь-якій послідовності на прохання декларанта або уповноваженої ним особи.</p> <p>п. 8. У разі якщо неможливо застосувати жоден із зазначених методів, митна вартість визначається за резервним методом відповідно до вимог, встановлених статтею 64 цього Кодексу.</p> <p>Стаття 59. Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо ідентичних товарів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У разі якщо митна вартість оцінюваних товарів не може бути визначена згідно з положеннями статті 58 цього Кодексу, за основу для її визначення береться вартість операції з ідентичними товарами, що продаються на експорт в Україну з тієї ж країни і час експорту яких збігається з часом експорту оцінюваних товарів або є максимальною наближенням до нього. 2. При застосуванні цього методу визначення митної вартості за основу береться найбільш орган доходів і зборів вартість операції з ідентичними товарами з дотриманням умов, зазначених у цій статті. При цьому під ідентичними розуміються товари, однакові за всіма ознаками з оцінюваними товарами, у тому числі за татками, як: <ol style="list-style-type: none"> 1) фізичні характеристики; 2) якість та репутація на ринку. 	

Продовження таблиці Б.1

Статті МКСЄ	Статті МКУ	Примітка
<p>(i) витрати або вартість матеріалів і виготовлення або іншої обробки, застосовуваної при виробництві імпортованих товарів; (ii) вартість прибутку і загальних витрат, що відповідає тій, яка відображається при продажі товарів того ж класу або виду, що й оцінюваних товарів, які виготовлені виробниками в країні експорту на експорт в Союз; (iii) витрати або вартість елементів, вказаних в пункті (e) Статті 71 (1).</p> <p>2. Якщо митна вартість не може бути визначена відповідно до параграфу 1, вона визначається на основі даних Союзу, з використанням засобів, що відповідають принципам та загальним положенням, а саме:</p> <p>(a) угоди про імплементацію Статті VII Загальної угоди про тарифи і торгівлю; (b) Статті III Загальної угоди про тарифи і торгівлю; (c) діючої ГЛВН.)</p>	<p>3) країна виробництва; 4) виробник. 3. Незначні зовнішні відмінності не можуть бути підставою для відмови у розгляді товарів як ідентичних, якщо в цілому такі товари відповідають частині другої цієї статті. 4. Ціна договору щодо ідентичних товарів береться за основу для визначення митної вартості товарів, якщо ці товари введено приблизно в тій же кількості на тіх же комерційних рівнях, що й оцінювані товари. 5. У разі відсутності такого пролагу використовується вартість операції з ідентичними товарами, що продавалися в Україні в іншій кількості та/або на інших комерційних рівнях. При цьому їх ціна коригується з урахуванням зазначених розбіжностей незалежно від того, чи веде це до збільшення або зменшення вартості. Інформація, що використовується при здійсненні коригування, повинна бути документально підтверджена. 6. У разі якщо копії та витрати, зазначені в пунктах 5–7 частини десятої статті 58 цього Кодексу, включаються у вартість операції, здійснюється коригування для врахування значної різниці в таких коштах і витратах між оцінюваними товарами та відповідними ідентичними товарами, що зумовлено різницею у відстанях і способах транспортування. 7. У разі якщо для цієї ж застосування цього методу виявляється більш як одна вартість договору щодо ідентичних товарів, для визначення митної вартості оцінюваних товарів використовується найменша така вартість.</p> <p>Стаття 60. Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів</p> <p>1. У разі якщо митна вартість оцінюваних товарів не може бути визначена згідно з положеннями статей 58 і 59 цього Кодексу, за митну вартість береться прийнята органом лоховів і зборів вартість операції з подібними (аналогічними) товарами, які продано на експорт в Україну і час експорту яких збігається з часом експорту оцінюваних товарів або є максимально наближеним до нього.</p> <p>2. Під подібними (аналогічними) розуміються товари, які хоч і не однакові за всіма ознаками, але мають схожі характеристики і складаються зі схожих компонентів, завдяки чому виконують однакові функції порівняно з товарами, що оцінюються, та вважаються комерційно взаємозамінними.</p> <p>3. Для визначення, чи є товари подібними (аналогічними), враховуються якість товарів, наявність торговель марки та реєстрація цих товарів на ринку.</p> <p>4. Ціна договору щодо подібних (аналогічних) товарів береться за основу для визначення митної вартості товарів, якщо ці товари введено приблизно в тій же кількості і на тих же комерційних рівнях, що й оцінювані товари.</p> <p>5. У разі якщо такого пролагу не виявлено, використовується вартість</p>	

Продовження таблиці Б.1

Статті МКСС	Статті МКУ	Примітка
	<p>операції з подібними (аналогічними) товарами, які продавалися в Україну в іншій кількості та/або на інших комерційних рівнях. При цьому їх ціна коригується з урахуванням зазначеного розбіжностей незалежно від того, чи веде це до збільшення або зменшення вартості. Інформація, що використовується при здійсненні коригування, повинна бути документально підтверджена.</p> <p>6. У разі якщо копії та витрати, зазначені в підпунктах 5-7 частини десятої статті 58 цього Кодексу, включаються у вартість операції, здійснюється коригування ціни, враховуються значної різниці у таких коштах і витратах між оцінюваними товарами та відповідними подібними (аналогічними) товарами, що зумовлено різницею у відстанях і способах транспортування.</p> <p>7. У разі якщо для цілей застосування цього методу виявляється більш як одна вартість договору щодо подібних (аналогічних) товарів, для визначення митної вартості оцінюваних товарів використовується найменша така вартість.</p> <p>Стаття 61. Застереження щодо умов застосування методів визначення митної вартості товарів за ціною договору щодо ідентичних товарів та за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів</p> <p>1. Товари не вважаються ідентичними або подібними (аналогічними) оцінюваним, якщо вони не вироблені в тій же країні, що і товари, які оцінюються. 2. Товари, виготовлені не виробником оцінюваних товарів, а іншою особою, беруться до уваги лише у разі, якщо немає ні ідентичних, ні подібних (аналогічних) товарів, виготовлених особою - виробником товарів, що оцінюються.</p> <p>3. Товари не вважаються ідентичними чи подібними (аналогічними) оцінюваним, якщо їх проектування, дослідно-конструкторські роботи, художнє оформлення, дизайн, ескізи, креслення, а також інші аналогічні роботи виконані в Україні.</p> <p>Стаття 62. Метод визначення митної вартості на основі відмінання вартості</p> <p>1. У разі якщо митна вартість оцінюваних товарів не може бути визначена відповідно до положень статей 58-61 цього Кодексу, їх митна вартість визначається згідно з положеннями цієї статті на основі відмінання вартості, крім випадків, коли на вимогу декларанта або уповноваженої ним особи посвідченість застосування цієї статті та статті 63 цього Кодексу може бути зворотною.</p> <p>2. У разі якщо оцінювані або ідентичні чи подібні (аналогічні) імпортовані товари продаються (відчужуються) на митній території України у немітному стані, для визначення митної вартості товарів за цим методом за основу береться ціна оцінювані товару, за якою оцінювані або ідентичні чи подібні (аналогічні) імпортовані товари продаються на території України у</p>	

Продовження таблиці Б.1

Статті МКЕС	Статті МКУ	Примітка
	<p>найбільших загальних кількостях покупу, який не є пов'язаною з продавцем особою, одночасно або у час, наближений до дати ввезення оцінюваних товарів, за умови вихування, якщо вони можуть бути виділені, таких компонентів:</p> <p>1) витрат на оплату комісійних, що звичайно сплачуються або підлягають сплаті, чи звичайних торговельних надбавок, які робляться для одержання прибутку та покриття загальних витрат у зв'язку з продажем на митній території України товарів того ж класу та виду. Товарами одного класу та виду є товари, які підпадають під групу або спектр товарів, що виробляються конкретною галуззю чи сектором промисловості та включають ідентичні або подібні (аналогічні) товари. Термін "товари того ж класу або виду" включає товари, імпортовані з тієї ж країни, що й оцінювані товари, а також товари, імпортовані з інших країн.</p> <p>Сума прибутку та загальних витрат, до яких належать прями та непрямі витрати, пов'язані із збутом зазначених товарів, повинна братися в цілому. Числове значення витрат для цієї вихування цієї суми визначається на основі інформації, поданої декларантом або уповноваженою ним особою, якщо тільки ця інформація не є несумісною з даними, одержаними при продажу в Україні ввезених (імпортованих) товарів того ж класу або виду. У разі якщо інформація, надана декларантом або уповноваженою ним особою, є несумісною з такими даними, сума для обчислення прибутку та загальних витрат може ґрунтуватися на іншій відповідній інформації, а не тій, що надана декларантом або уповноваженою ним особою.</p> <p>При визначенні комісійних або звичайних прибутків та загальних витрат ввезення товарів до "товарів того ж класу або виду" повинно здійснюватися у кожному конкретному випадку з посиланням на відповідні обставини;</p> <p>2) звичайних витрат, понесених в Україні на навантаження, вивантаження, транспортування, страхування, та інших пов'язаних з такими операціями витрат;</p> <p>3) сум податків, що підлягають сплаті в Україні у зв'язку з ввезенням (імпортом) чи продажем (відчуженням) товарів.</p> <p>3. У разі якщо чи оцінювані, ні ідентичні чи подібні (аналогічні) товари не продаються в Україні одночасно або в час, максимально наближений до дати ввезення оцінюваних товарів в Україну, митна вартість таких товарів визначається на основі ціни одиної товару, за якою відповідно оцінювані або ідентичні чи подібні (аналогічні) з оцінюваними товари продаються в Україні в кількості, достатній для встановлення ціни за одиної такого товару, у такому ж стані, в якому вони були ввезені, на найбільш ранню дату після ввезення товарів, які оцінюються, але до спливу 90-денного строку.</p> <p>4. У разі відсутності випадків продажу оцінюваних, ідентичних чи подібних</p>	

Продовження таблиці Б.1

Статті МКСС	Статті МКУ	Примітка
	<p>(аналогічних) товарів у такому ж стані, в якому вони перебували на день ввезення в Україну, на вимогу декларанта або уповноваженої ним особи митна вартість таких товарів визначається на основі ціни одиниці товару, за якою зазначені товари продаються в Україні після подальшої обробки (переробки) найбільшою партією особам, не пов'язаним з особами, у яких вони купують такі товари. При цьому робляться відповідні поправки на вартість, додану такою обробкою (переробкою), та врахування, передбачені пунктами 1-3 частини другої цієї статті.5. Вирахування вартості, доданої подальшою обробкою (переробкою), повинні ґрунтуватися на даних, які є об'єктивними, підтверджуються документально, піддаються обчисленню та належать до вартості такої роботи. За основу для обчислень беруться прийняті промислові формули, рецепти, методи будівництва та інша галузева практика.</p> <p>6. Положення частини четвертої цієї статті не застосовуються у разі, якщо:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) у результаті подальшої обробки ввезені товари втрачають свою ідентичність, крім випадків, коли, незважаючи на втрату ідентичності ввезених товарів, величина вартості, доданої обробкою, може бути точно визначена; 2) ввезені товари зберігають свою ідентичність, але становлять настільки незначний відсоток продажу їх в Україні, що використання цього методу оцінювання буде невиправданим. <p>7. Можливість застосування положень частини четвертої цієї статті визначається в кожному конкретному випадку залежно від конкретних обставин.</p> <p>Стаття 63. Метод визначення митної вартості товарів на основі додання вартості (обчислена вартість)</p> <p>1. Для визначення митної вартості товарів на основі додання вартості (обчислена вартість) за основу береться надана виробником товарів, що оцінюються, або від його імені інформація про їх вартість, яка повинна складатися із сум:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) вартості матеріалів та витрат, понесених виробником при виробництві оцінюваних товарів. Така інформація повинна базуватися на комерційних рахунках виробника за умови, що такі рахунки сумісні із загальноприйнятими принципами бухгалтерського обліку, які застосовуються в країні, де ці товари виробляються; 2) обсягу прибутку та загальних витрат, що дорівнює сумі, яка звичайно відображається при продажу товарів того ж класу або виду, що й оцінювані товари, які виготовляються виробниками у країні експорту для експорту в Україну. 	

Продовження таблиці Б.1

Статті МКСС	Статті МКУ	Примітка
	<p>3) загальних витрат при продажу в Україні з країни вивезення товарів того ж класу або виду, тобто витрат на завантаження, розвантаження та обробку оцінюваних товарів, їх транспортування до аеропорту, порту або іншого місця везення на митну територію України, витрат на страхування цих товарів.</p> <p>2. Посадова особа органу доходів і зборів не може вимагати або примушувати будь-яку особу, яка не є резидентом, надавати для вивчення або дозволити доступ до будь-якого рахунка чи інших записів для цілей визначення обчисленої вартості. Інформація, подана виробником товарів для цілей визначення митної вартості згідно з положеннями цієї статті, може бути перевезена в країні - виробникові товарів уповноваженими органами України за згодою виробника і за умови повідомлення заздалегідь уряду країни - виробника товарів та за відсутності заперечень проти такої перевірки.</p> <p>Стаття 64. Резервний метод</p> <p>1. У разі якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом послідовного використання методів, зазначених у статтях 58-63 цього Кодексу, митна вартість оцінюваних товарів визначається з використанням способів, які не суперечать законам України і є сумісними з відповідними принципами і положеннями Генеральної угоди з тарифів і торговлі (ГАТТ).</p> <p>2. Митна вартість, визначена згідно з положеннями цієї статті, повинна ґрунтуватися на раніше визначених (визначених) органами доходів і зборів митних вартостях.</p> <p>3. Митна вартість імпортованих товарів не визначається згідно із положеннями цієї статті на підставі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) цінні товарів українського походження на внутрішньому ринку України; 2) системи, яка передбачає прийняття для митних шлей виході з двох альтернативних вартостей; 3) цінні товарів на внутрішньому ринку країни-експортера; 4) вартості виробництва, іншої, ніж обчислена вартість, визначена для ідентичних або подібних (аналогічних) товарів відповідно до положень статті 63 цього Кодексу; 5) цінні товарів, що поступають з країни-експортера до третіх країн; 6) мінімальної митної вартості; 7) довільної чи фіктивної вартості. <p>4. У разі якщо ця стаття застосовується органом доходів і зборів, він на вимогу декларанта або уповноваженої ним особи зобов'язаний письмово поінформувати їх про митну вартість, визначену відповідно до положень цієї статті, та про використання при цьому метод.</p>	

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці Б.1

Статті МКСС	Стаття відсутня	Статті МКУ	Примітка
<p>Article 75 Delegation of power The Commission shall be empowered to adopt delegated acts, in accordance with Article 284, in order to determine the conditions for granting the authorisation referred to in Article 73. <i>(Стаття 75 Делегування повноважень</i> <i>Європейська Комісія має повноваження щодо прийняття актів делегованого законодавства відповідно до статті 284 для визначення умов надання дозволу, визначеного в статті 73).</i></p>	Стаття відсутня	Статті МКУ	Не може бути впроваджена до прийняття Європейським Парламентом Імплементаційного Регламенту
<p>Article 76 Conferral of implementing powers The Commission shall specify, by means of implementing acts, the procedural rules for: (a) determining the customs value in accordance with Articles 70(1) and (2) and Articles 71 and 72, including those for adjusting the price actually paid or payable; (b) the application of the conditions referred to in Article 70(2); (c) determining the customs value referred to in Article 74. Those implementing acts shall be adopted in accordance with the examination procedure referred to in Article 285(4). (Стаття 76 Передання повноважень щодо імплементації <i>Європейська Комісія приймає шляхом імплементаційних актів процедурні правила:</i> <i>а) щодо визначення митної вартості відповідно до Статей 70 (1) і (2) та Статтями 71 і 72, у тому числі щодо коригування ціни, фактично сплаченою або тієї, що сплачується;</i> <i>б) щодо застосування умов, вказаних у Статті 70 (3);</i> <i>в) щодо визначення митної вартості, зазначеної в Статті 74.</i> <i>Зазначені імплементаційні акти приймаються відповідно до процедури перевірки, зазначеної в Статті 285 (4).</i></p>	Стаття відсутня	Статті МКУ	Не може бути впроваджена до прийняття Європейським Парламентом Імплементаційного Регламенту

Додаток В

Таблиця В. 1 – Судова практика вирішення питань щодо коригування митної вартості

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Волинська митниця ДФС	<p>№ 803/143/14</p> <p>Позивач: ТзОВ "Клеодора-М"</p> <p>Відповідач-1: Ягодинська митниця</p> <p>Відповідач-2: Міндоходів</p> <p>ГУ ДКСУ у Волинській області</p>	<p>Волинський окружний адміністративний суд. Постанова від 28.02.2014 року: Адміністративний позов задовольнити частково. Визнати неправимим та скасувати рішення Ягодинської митниці Міндоходів про коригування митної вартості товарів №205000006/2013/000132/1 від 20.12.2013 року. Визнати протиправною та скасувати картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення Ягодинської митниці Міндоходів №205000004/2013/00011 від 20.12.2013 року.</p> <p>Під час митного оформлення товару, задекларованого ТзОВ "Клеодора-М", у митного органу виникли сумніви щодо достовірності надалих декларацій до митного оформлення відомостей. Зокрема, контракт №01-09/02 від 02.09.2013 року, на виконання якого здійснювалося митне оформлення, укладений між сторонами, що розташовані у різних частинах світу (Республіка Панама і Україна), а також документи, що подані для підтвердження митної вартості, не містять усіх необхідних даних, необхідних для розрахунку числового значення складових митної вартості. Декларанту було запропоновано надати копію декларації країни відправлення, висловки про якісні та вартісні характеристики товару, підготовлені спеціалізованими експертними організаціями, про що зроблено відмітку у відповідній графі ДМВ від 17.12.2013 року №205060000/2013/029796. На звороті вакантної ДМВ декларантом було зроблено запис: "експортну декларацію надати не маю можливості, розрахунок вартості вказано поданням у висновку експерта від 06.12.2013 року №8546 та від 17.12.2013 року №1909".</p>	<p>Позовні вимоги обґрунтовані тим, що Ягодинською митницею необґрунтовано та неправомірно було відмовлено у здійсненні митного оформлення кузова до легкового автомобіля MERCEDES BENZ, модель W463, що використовувався, 2012 року випуску, номер кузова: HOMER_1, тип кузова – універсал, чорного кольору, придбаного позивачем. ТзОВ "Клеодора-М" через представника для митного оформлення й митного контролю товарів та транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон, було надано відповіді у-1 усі необхідні документи. Зважає, що на кузові відсутні: двигун у зборі, передні і задні підвіски в зборі, трансмісія, поливна система, паливний бак, паливний насос, передні та задні фари, кермо, кермова рейка, шток вимірвальних приладів, коробка передач, система запалювання, глушіння. Для визначення митної вартості декларант обрав 2г резервний метод визначення митної вартості товару, передбачений статтею 64 Митного кодексу України. Згідно надалих</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	№ 803/242/15-а Позивач: ФОП ОСОБА_1 Відповідач-1: Волинська митниця Відповідач-2: ГУДКСУ у Волинській області	Неподання експортної декларації та поданняї декларантом висновок експертного атоварознавчого дослідження не дає змоги перевірити достовірність заявленої митної вартості.	документів у графі 4.5 митної декларації позивачем було вказано митну вартість товару 37560,00 євро (409946,44 грн.), визначену з джерела інформації, а саме каталогу "SchwackelListe" 08/13 ст.2749, ВМД №205060000/2013/021538 від 21.08.2013 року.
	№ 803/242/15-а Позивач: ФОП ОСОБА_1 Відповідач-1: Волинська митниця Відповідач-2: ГУДКСУ у Волинській області	Волинський окружний адміністративний суд Постановою від 23.02.2015 року: Адміністративний позов задовольнити повністю. Визнати протиправним та скасувати рішення Волинської митниці Державної фіскальної служби України про коригування митної вартості товарів 205000004/2014/000163/2 від 15.08.2014 року та картки відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №205070000/2014/00090 від 15.08.2014 року.	
		За результатами розгляду наданих документів митним органом у графі "Для відміток митного органу" декларації митної вартості №205070000/2014/031558 від 14.08.2014 року відповідач зазначив, що декларанту для підтвердження заявленої митної вартості відповідно до статей 53, 54 МК України необхідно подати: висновки про якість та вартісні характеристики товару, підготовлені спеціалізованою експертною організацією; виписку з бухгалтерської документації щодо вартості реалізації товару на території України; проформу-інвойс 08/08/14 від 08.08.2014 року про яку зазначеному в платіжному дорученні № 1310 від 12.08.2014 року, заявку щодо перевезення вантажу відповідно до п. 1.2. контракту № 32/2014 від 30.05.2014 року; переклад прайс-листа на українську мову для детального вивчення; інші документи за власним бажанням.	14 серпня 2014 року позивачем було подано на митний пост "Луцьк" Ягодинської митниці для митного оформлення партію товару, а саме: морожена печінка свійських свиней вагою нетто 21000 кг. за ціною 0,32 євро/кг на загальну суму 6720,00 євро, що надійшов згідно контракту купівлі - продажу № 55/2013/DE від 14.11.2013 року укладеного із компанією "Ahlbom Fleisch Handelsgesellschaft mbH" (Альборн фліш ханделсгеселшафт Німеччина) та інвойсі № 531 від 12.08.2014 року. Поставка товару здійснювалась автотранспортом на територію України на умовах FCA або EXW згідно Правил "Інкотерм - 2010". Конкретний базис поставки зазначається в інвойсі на товар. Для митного оформлення й митного контролю товарів відповідачу було надано усі необхідні документи. В графах 12, 45

ДОДАТКИ

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина негодки сторін
	<p>15.08.2014 року відповдач видав позивачу картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №205070000/2014/00090 (далі - картка відмови) з підстав невідповідності заповнення граф 12, 45 ВМД вимогам статті 53 МК України та прийняв рішення про коригування митної вартості товару від 15.08.2014 року №205000004/2014/000163/2, відповідно до якого митним органом визначено митна вартість товару в розмірі 0,5994 Євро за 1 кг. 15.08.2014 року позивачем було подано через представника нову вантажно-митну декларацію № 205070000/2014/031995 із зазначенням у графах 12, 45 митної вартості товару, визначеної митницею. Митне оформлення проведено за друкорядним резервним методом із застосуванням гарантійних зобов'язань - грошової застави.</p>	<p>вантажно-митної декларації (ВМД) № 205070000/2014/031558 від 14.08.2014 року по звичаю з врахуванням витрат на транспортування товару вказано митну вартість у розмірі 141583,12 грн. визначену за ціною контракту або 8091,63 євро (6720,00 євро - заявлена вартість товару + 1371,63 євро (24 000,00 грн.) - вартість перевезення товару). Тобто 0,32 євро за 1 кг товару. При цьому позивачем за правилами статті 58 Митного кодексу (далі - МК України) застосовано основний метод визначення митної вартості - за ціною договору (контракту) товарів, що імпортуєть.</p> <p>31 жовтня 2014 року позивачем на адресу Ягодницької митниці було направлено заяву № 401 із додатковими документами: завереною копією листа виробника товару що стосується улавокки та маркування товару, а також асортименту товару, зазначеному у прайс-листі; копії видаткових накладних. Також митному органу було надано додаткові відомості, що стосуються експортної декларації, цінкової експертизи Волинської ТПЦ, заявки на транспортування товару та інформації щодо навантаження розвантаження товару з проханням прийняти остаточне рішення щодо визнання, або відмову у визнанні митної вартості товару, заявленої декларантом. Листом від 06.11.2014 року митний орган повідомив позивача, що ним було розглянуто усі надані додаткові документи та про неможливість застосування митної вартості, заявленої декларантом, оскільки декларантом не було спростовано розбіжностей в документах.</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Дніпропетровська митниця ДФС	№804/6883/15 Позивач: ПАТ "Дніпровський металургійний комбінат ім. Ф.Е. Дзержинського" Відповідач - і: Дніпропетровська митниця ДФС	Дніпропетровський окружний адміністративний суд Постановою від 28.07.2015 року: Адміністративний позов задовольнити. Визнати протиправними та скасувати картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучені пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення від 01.12.14, №10010000/2014/20112 та рішення Дніпропетровської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів №110010000/2014/600598/1.	При митному оформленні товару Позивач визначив митну вартість за основним методом - ціною контракту і в ДМВ та ВМД № 110010000/2014/022496 от 01.12.2014 позивач, що згідно рахунку-фактури № 710143 від 11.11.2014 вартість однієї тони "шлакообразующие брикеты" складає 257 дол. США за тону (курсе валюті 14, 96926900), вартість поставленого товару в кількості 62,500 кг складала загальну суму 16 062, 50 дол. США або 240 443, 88 гривень. Згідно умов контракту та вилот ст. 53 МКУ позивач надав повний пакет документів, що підтверджують визначену позивачем за основним методом митну вартість товару. Позивачем зауважено, що за умовами постачання DAP - Продавець за контрактом зобов'язаний за власний рахунок укласти контракт про перевезення товару, одержати будь-яку експортну ліцензію і виконати всі митні формальності, необхідні для експорту товару та для його перевезення через будь-яку країну та надати товар у розпорядження Покупця на транспортному засобі, що прибув, готовим до розвантаження у названому місці призначення. Продавець несе всі ризики, пов'язані з доставкою товару до названого
		У підтвердження транспортної складової Позивачем до документів митного оформлення надано копію рахунку від 17.11.14 № 64714, що виставлений компанією Kooonpere Ltd (Латвія) продавцю - "INVERELL LIMITED". Зазначений рахунок містить відомості щодо вартості транспортування FOB - порт Istanbul, Туреччина - DDU-Дніпропетровський воєнтрибівських матеріалів у кількості 125,500 т на рівні 9 412,50 дол. США.; становить 75,00 дол. США/т. Зазначений рахунок не може бути використаний в якості підтвердження транспортної складової щодо оцінюваного - оскільки відсутні будь-які відомості, що давали б змогу ідентифікувати його імпортованою партією товару. Документи, що підтверджують включення такої складової як розмір винагороди щодо продажу шлакоутворюючих брикетів марки KUMSLAG RI 66 до митної вартості, під час митного оформлення Позивачем до митниці не надано. Враховуючи наявність дилерської угоди, ціна продажу товару повинна включати складову ціною комісійної винагороди дилера. Відповідно до пункту п.5 дилерської угоди від 11.03.2010, ціна прайс-листа та документів, що її підтверджують, не включає комісійну винагороду дилера. Порівняно з попередньою партією товару, що	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина негодки сторін
	<p>Імпортована у сервіні за спеціфікацією № 2 від. 28.01.14, відповідно до калькуляції від. 30.07.14 № 0775 рівень собівартості складав 130 дол. США/т - падіння складає близько 7,5%. За відомостями зазначених документів зниження рівня собівартості товару відбулось за рахунок зниження вартості сировини на 9,5%. Проте, за відомостями видання "Огляд шин" № 1 (січень), №7 (липень) та № 10 (жовтень) ціна сировини протягом періоду січень-жовтень не змінювалась.</p>	<p>мсія. Отже, відповідно до умов поставки за контрактом витрати на транспортування включені у вартість товару і відповідно до ч. 6 ст. 53 МКУ подання транспортних (перевізних) документів для підтвердження митної вартості не передбачено. Подані Позивачем разом з ВМД №110010000/2014/022496 для підтвердження заявлених відомостей про митну вартість відповідно до ч. 2 ст. 53МКУ Дніпропетровській митниці документи не містили в собі розбіжності та не мали наявних ознак підробки, містили всі відомості, що підтверджували числові значення складових митної вартості товарів та відомості щодо ціни, що підлягала сплаті за ці товари - тому у Відповідача підстави для вимоги про надання Позивачем додаткових документів відповідно до ч. 3 ст. 53 МКУ були відсутні. На думку позивача, відповідач порушив приписи ч. 4, 5, 6 ст. 58 МКУ України, оскільки позивач повинен підтвердити митному органу лише ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті продавцю товару, тобто загальну суму всіх платежів, які були здійснені або які повинні бути здійснені покупцем оцінюваних товарів на користь продавця та/або на користь продавця через третіх осіб, та/або на пов'язаних з продавцем осіб. Позивач вважає, що справжньою та єдиною причиною для вигребування митним органом додаткових документів від декларанта стало те, що згідно з даними відповідача 17.06.2014 року, 17.07.2014 року ідентичний товар задекларовано за більшою вартістю, ніж визначено</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
			<p>позивачем. Оскільки позивач додатково надав висновок ТПП, на подання якого наполягав відповідач, і цей висновок також підтвердив заявлену митну вартість, відмова у прийнятті митної декларації, митному оформленні чи пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон України №110010000/2014/022496 від 01.12.2014 року та рішення про коригування митної вартості товарів №110010000/2014/600598/1 від 01.12.2014 року, прийняті відповідачем всупереч вимог Митного кодексу України, а тому підлягають скасуванню.</p>
	<p>№804/6662/13-а Позивач: ТОВ торгова група "Інтерпай" Відповідач-1: Дніпропетровська митниця Міндоходів</p>	<p>Дніпропетровський окружний адміністративний суд <u>Постанова від 17.06.2013 року.</u> Адміністративний позов товариства з обмеженою відповідальністю торговельної групи "Інтерпай" до Дніпропетровської митниці Міндоходів про визнання протиправним та скасування рішення задовольнити у повному обсязі. Визнати протиправним та скасувати Рішення про коригування митної вартості товару №110100000/2013/200175/1 від 10.04.2013 року. Визнати протиправною та скасувати Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №110100000/2013/00209 від 10.04.2013 року.</p>	<p>Позивачем до Дніпропетровської митниці було заявлено до митного оформлення товар "Папір крейдований в аркушах торгової марки Snow Eagle Gloss/Matt та подано митну декларацію №110100000/2013/210465 з усіма необхідними документами для підтвердження митної вартості товару, проте відповідачем безпідставно було надано</p>
		<p>Надана позивачем декларація країни експорту не дає змогу під час перевірки наданих позивачем до митного оформлення документів посадовою особою митниці виявлено розбіжності, які унеможливили обчислення митної вартості, заявленої позивачем, а саме страховий поліс №01G 64128/1062/0446 від 26.02.2013 року не містить всіх даних щодо складових митної вартості;</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина негодки сторін
		<p>переклад декларації країни експорту не дає змогу ідентифікувати покупця або одержувача товару від китайської компанії Shandong Chenming Paper Holding Ltd, яка є безпосереднім виробником товару; в митній декларації країни експорту зазначено комерційні умови поставки FOB, тоді як в інвойсах від 22.03.2012 року та від 22.03.2012 року №130612 зазначено комерційні умови CIF; в експортному висловку Асоціації українських підприємств целюлозно-паперової промисловості галузі "УкрПапір" від 09.04.2013 року №293 не в повною мірою враховано комерційний рівень поставки товару. При здійсненні митного контролю посадовою особою митниці зобов'язано позивача надати (за наявності) додаткові документи, проте у зв'язку з наданням взаєних документів не в повному обсязі відповіданцем було винесено Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №110100000/2013/00209 від 10.04.2013 року та Рішення №110100000/2013/00175/1 від 10.04.2013 року, яким ціна товару скоригована за резервним методом до рівня 0,90 доларів США/кг.</p> <p>Митну вартість скориговано на підставі наявних у митниці відомостей із застосуванням методу 2(г)</p>	<p>Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення та прийнято Рішення про коригування митної вартості товарів.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Донецька митниця ДФС	<p>№805/778/13-а Позивач: ПАТ "Пантелеїмонівський вогнетривкий завод" Відповідач-1: Східна митниця</p>	<p>Донецький окружний адміністративний суд Постанова від 26.03.2013 року: Позов публічного акціонерного товариства "Пантелеїмонівський вогнетривкий завод" до Східної митниці про визнання нечинною картки відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення від 24.12.2012 року та скасування рішення про коригування митної вартості товарів від 24.12.2012 року № 700010000/2012/000022/1 - задовольнити повністю. Скасувати картку відмови Східної митниці в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення від 24.12.2012 року. Скасувати рішення Східної митниці про коригування митної вартості товарів від 24.12.2012 року № 700010000/2012/000022/1.</p>	<p>Причина незгоди сторін</p>
		<p>Відповідачем під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості товару встановлено, що заявлена митна вартість значно нижча за порівнянням з цінами на подібні та аналогічні товари, митне оформлення яких вже здійснено. Крім того, згідно специфікації № 17 до зовнішньоекономічного контракту між позивачем та його постачальником вартість товару визначена як орієнтовна, а калькуляція шин 1 тону товару щодо вартості комерційних витрат від 13.11.2012 року, у яких враховано витрати на пакування, транспортування та комісійну винагороду, не підтверджує вартість транспортних витрат на доставку товару залізничним транспортом згідно з інформацією, наведеною в листі ТОВ "Група "Матнезит" від 19.12.2012 року. Оскільки наведені дані не дають можливості підтвердити митну вартість товару за першим методом - за ціною договору.</p>	<p>При митному оформленні ввізного товару (філюс DALMAX 66 SM) відповідачем неправомірно визначена митна вартість цього товару за другорядним резервним методом, яку позивач вважає завищеною, адже позивачем надан відповідну всі документи, які підтверджують заявлену позивачем митну вартість товару за першим методом - за ціною договору. У зв'язку з цим, позивач у судовому порядку просить визнати нечинною картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення від 24.12.2012 року та скасувати рішення про коригування митної вартості товарів від 24.12.2012 року № 700010000/2012/000022/1.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина негодки сторін
	<p>№805/4126/13-а</p> <p>Позивач: ТОВ "Алмамент Україна" Відповідач-1: Східна митниця Відповідач-2: ГУ ДКСУ у Донецькій області</p>	<p>Донецький окружний адміністративний суд Постанова від 26.03.2013 року.</p> <p>Позовну заяву Товариства з обмеженою відповідальністю "Алмамент Україна" до Східної митниці, Головного управління державної казначейської служби України у Донецькій області про визнання недійсного рішення про визначення митної вартості № 700120801/2012/000015/1 від 27.12.2012р. та картки відмови в митному оформленні № 700120801/2012/00036 від 27.12.2012р. стягнення надмірно сплачених сум податку на додану вартість у розмірі 9591 грн. - задовольнити частково.</p> <p>Визнати недійсною картку відмови Східної митниці в митному оформленні № 700120801/2012/00036 від 27.12.2012р.</p> <p>Визнати недійсним рішення Східної митниці про визначення митної вартості № 700120801/2012/000015/1 від 27.12.2012р.</p>	<p>02.06.2010 року між позивачем та ТОВ "Соликамський оптично - металургічний завод" (Російська Федерація) укладено зовнішньоекономічний контракт № 10-А/12 щодо поставки "Магнію гранульованого". На виконання умов контракту на митну територію України був ввезений товар, одержувачем якого є позивач. З метою здійснення митного оформлення товару, позивачем до Східної митниці було подано декларацію митної вартості від № 700120801/2012/010021 від 27.12.2012р., в якій задекларовано імпорту товару: "Магній гранульований" у кількості 40000 кг за ціною 3,80 дол. США за 1 кг на загальну митну вартість 152000 дол. США, що в національній валюті складало 1214 936 грн. Митна вартість товарів декларантом була визначена за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються. За результатом розгляду наданих позивачем документів 27 грудня 2012 року відповідачем було прийнято рішення про визначення митної вартості № 700120801/2012/000015/1 від</p>
		<p>Митна вартість товару була визначена митницею правомірно, оскільки подані декларантом документи містили розбіжності, які не дозволяли використовувати метод визначення митної вартості, обраний декларантом.</p> <p>Митним органом було встановлено, що заявлена позивачем митна вартість товарів значно нижча від вартості товарів, які оформлені позивачем раніше.</p> <p>Занеження митної вартості викликало об'єктивні та обґрунтовані сумніви в заявленій позивачем митній вартості, що вимагало документального підтвердження.</p> <p>За наслідками проведених консультацій митниця дійшла висновку про неможливість застосування основного методу визначення митної вартості, у зв'язку з чим було прийнято рішення про застосування другого методу на підставі ст. 60 Митного кодексу України визначення митної вартості № 700120801/2012/000015/1 від 27.12.2012р. та картку відмови в митному оформленні № 700120801/2012/00036 Просив задоволення позову відмовити (арк. справи 83-94).</p>	<p>"Соликамський оптично - металургічний завод" (Російська Федерація) укладено зовнішньоекономічний контракт № 10-А/12 щодо поставки "Магнію гранульованого". На виконання умов контракту на митну територію України був ввезений товар, одержувачем якого є позивач. З метою здійснення митного оформлення товару, позивачем до Східної митниці було подано декларацію митної вартості від № 700120801/2012/010021 від 27.12.2012р., в якій задекларовано імпорту товару: "Магній гранульований" у кількості 40000 кг за ціною 3,80 дол. США за 1 кг на загальну митну вартість 152000 дол. США, що в національній валюті складало 1214 936 грн. Митна вартість товарів декларантом була визначена за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються. За результатом розгляду наданих позивачем документів 27 грудня 2012 року відповідачем було прийнято рішення про визначення митної вартості № 700120801/2012/000015/1 від</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина несплати сторін
			<p>27.12.2012р. товару, що надійшов ТОВ "Алмамет Україна" у межах зовнішньоекономічного контракту № 10-A/12 від 01.06.2010 року по ВМД № 700120801/2012/010021 від 27.12.2012 року та надано картку відмови у митному оформленні товару № 700120801/2012/00036 від 27.12.2012р. Керуючись прийнятими рішенням про коригування заявленої митної вартості товарів № 700120801/2012/00001/5/1 від 27.12.2012р., в якому визначено, що обраний другорядний (резервний) метод визначення митної вартості на підставі статті 64 Митного кодексу України - 2г, митним органом, згідно з джерелом інформації, митна вартість товару була завищена та склала 158000 доларів США, що в національній валюті складає 1262894,00 грн., або 3 95 доларів США за 1 кг. У картці відмови відповідач із посиланням на рішення про визначення митної вартості від № 700120801/2012/000015/1 від 27.12.2012р зазначив, що позивачу необхідно подати нову митну декларацію із зазначенням митної вартості, визначеної відповідачем. Позивач не погоджується із зазначеними діями відповідача та вважає прийнятні відповідачем картку відмови та рішення протиуправними, оскільки відповідачем при визначенні митної вартості був застосований метод - 2г (резервний метод), що на його думку суперечить приписам Митного кодексу України та міжнародним угодам. Позивач зазначає, що ним був наданий для митного оформлення достатній обсяг документів, за</p>

ДОДАТКИ

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи, інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Приначина незгоди сторін
<p><u>Житомирська митниця ДФС</u></p>	<p>№806/1074/15 Позивач: ТДВ "ЖЛ" Відповідач-1: Житомирська митниця ДФС</p>	<p>Житомирський окружний адміністративний суд <u>Постанова від 28.04.2012 року</u>. Позовні вимоги товариства з додатковою відповідальністю "ЖЛ" задоволені. Визнати рішення Житомирської митниці ДФС про коригування митної вартості: №101060000/2014/300335/2 від 27 жовтня 2014 року, № 101060000/2014/300338/2 від 28 жовтня 2014 року, № 101060000/2014/300356/2 від 18 листопада 2014 року, №101060000/2014/300377/2 від 12 грудня 2014 року та № 101060000/2014/300379/2 від 15 грудня 2014 року протишляховими та скасувати їх.</p> <p>За результатами здійснення аналізу супровідних документів, поданих разом із МД № 101060000/2014/016532, 101060000/2014/016649, №101060000/2014/018056, №101060000/2014/019956 №101060000/2014/020061 Житомирського митничею винесено рішення про коригування митної вартості товарів №101060000/2014/300335/2 від 27 жовтня 2014 року, №101060000/2014/300338/2 від 28 жовтня 2014 року, №101060000/2014/300356/2 від 18 листопада 2014 року, №101060000/2014/300377/2 від 12 грудня 2014 року та № 101060000/2014/300379/2 від 15 грудня 2014 року. а інформацією, яка наявна у органах доходів і зборів, вартість схожих товарів є вищою в порівнянні з митною вартістю оцінюваних товарів. Проведено процедуру</p>	<p>яких можливо застосувати основний метод визначення митної вартості товарів - за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції). З метою здійснення митного оформлення товару та пропуску ших товарів через митний кордон України, позивачем було подано нову декларашню митної вартості № 700120801/2012/006956 з урахуванням прийнятого відповідачем рішення про визначення митної вартості, у зв'язку із чим ним сплачено податок на додану вартість у сумі 9 591 гривень.</p> <p>Житомирською митницею при митному оформленні партії товару безпідставно визначену митну вартість за резервним методом її визначення, чим порушено норми ст. 57 Митного кодексу України щодо послідовного застосування методів визначення митної вартості товарів. Вказав, що у митного органу були в наявності всі документи, необхідні для визначення митної вартості за основним методом її визначення щодо товарів, які імпортуються, а тому твердження відповідача з приводу недостатності та неналежності таких документів є необґрунтованими.</p>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина неготи сторін
<p>№806/142/14 Позивач: ІПП "Мрія-2000" Відповідач-1: Житомирська митниця Міндоходів</p>	<p>консультації між органом доходів і зборів та декларантом з метою об'єднаного вибору альтернативних методів визначення митної вартості відповідно до вимог статтей 59-64 МКУ. За результатами проведеної консультації встановлено, що методи 2а і 2б не можуть бути застосовані у зв'язку з відсутністю цінової інформації на ідентичні та подібні (аналогічні) товари, методи 2в і 2г - в зв'язку з відсутністю основи для віднімання та додавання вартості. Митна вартість визначена за резервним методом, яка ґрунтується на раніше визначених (визначених) органах доходів і зборів митних вартостях (МД №101060000/2014/015377 від 09.10.2014 року з урахуванням коригувань на обсяг партії товарів, умов поставки, комерційних умов тощо, що відповідає принципам і критеріям, визначених Угодою про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року. Джерело інформації цінової бази САІС щодо товарів, митне оформлення яких вже здійснено, Митний кодекс України.</p>	<p>Житомирській окружній адміністративній суд Постанова від 30.09.2014 року: Полов задовольнити. Визнати протиправними і скасувати рішення Житомирської митниці Міндоходів про коригування митної вартості № 101060000/2014/300298/2 від 25 серпня 2014 року і картку відмови у митному оформленні № 101060000/2014/00355 від 25 серпня 2014 року.</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
<p>Закарпатська митниця ДФС</p>	<p>№807/2295/13-а Позивач: ТОВ "Толден Фруте" Відповідач-1: Чопська митниця Міндоходів третя особа – ГУДКСУ в Закарпатській області</p>	<p>При винесенні рішення про коригування митної вартості №101060000/2014/300298/2 відповідач посилався на наявність окремих розбіжностей, а саме: в рахунку-фактурі від 26 червня 2014 року № Н140723 не конкретизовано способи оплати за товар, чим порушено пункт 4.3 контракту від 02 червня 2014 року № ST25-2014/06/082; в наданому рахунку на оплату транспортних послуг від 13 серпня 2014 року отримувачем являється "Elsi A LLC", а наданий договір-доручення від 01 серпня 2014 року № 040/14, заключений позивачем з "Панальпіна У орад Транспорт ЛТД".</p> <p>Закарпатський окружний адміністративний суд Постанова від 07.10.2013 року.</p> <p>1. Позов товариства з обмеженою відповідальністю "Толден Фруте" до Чопської митниці Міндоходів, третя особа - Головне управління Державної казначейської служби України в Закарпатській області про визнання протиправним та скасування рішення та стягнення надмірно сплачених коштів - задовольнити повністю. 2. Визнати протиправним та скасувати рішення Чопської митниці про коригування заявленої митної вартості товарів від 30 січня 2013 року за № 3050000003/2013/100002/2. 3. Визнати протиправним та скасувати картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні чи пропуску товарів, транспортних засобів через митний кордон України № 3050000003/2013/00005.</p>	<p>Відповідачем при митному оформленні партії товару безпідставно визначено митну вартість за резервним методом П визначення та видано картку відмови в митному оформленні. Вказало, що у відповіді була в наявності всі документи, необхідні для визначення митної вартості за ціною договору щодо товарів, які імпортуються, а тому твердження відповідача з приводу недостатності та неналежності таких документів є необґрунтованими.</p>
		<p>Рішення прийняте відповідачем вартість суттєво відрзнялася від наявної інформації щодо товарів подібного виду в САІС Держмитслужби, у посадових осіб митниці виникли сумніви у заявленій митній вартості. Після прийняття митної декларації на товар відбулось спрацювання згеноерованого автоматичною системою управління ризиками профілю ризику про зниження митної вартості товару. У зв'язку з чим, посадовою особою митного органу було вжито заходів долаткові</p>	<p>Рішення прийняте відповідачем всупереч норм чинного законодавства, зокрема, підставою для коригування заявленої митної вартості товару є те, що заявлена декларантом митна вартість суттєво відрзнялася від наявної інформації щодо товарів подібного виду в САІС Держмитслужби та у посадових осіб митниці виникли сумніви у заявленій митній вартості. Відтак, Чопською митницею завищено митну вартість товару, внаслідок чого позивачем зайво сплачено митні платежі у вигляді ПДВ у розмірі 78249,99 грн.</p>

**Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні:
актуальні питання та вектори розвитку**

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
		<p>документи для підтвердження митної вартості товару, а саме: висновки про якість та вартісні характеристики товарів, підготовлені спеціалізованими експертними організаціями, інформацію біржових організацій про вартість товару; страхові документи, а також документи, що містять відомості про вартість страхування; інші документи за власним бажанням декларанта, які б підтверджували заявлену митну вартість.</p> <p>Подати додаткові документи для підтвердження митної вартості товару позивач відмовився, про що було зроблено відповідний запис на звороті запиту від 30.01.2013 № 178-І/739.</p> <p>На підставі поданих до митного оформлення документів, митним органом було застосовано для визначення митної вартості 6 - резервний метод, у зв'язку із наявністю у митного органу цінової інформації (САІС ДМСУ та у відповідності до результатів проведеної консультації з декларантом) та неможливістю застосування попередніх методів.</p>	
		<p>30 січня 2013 року Чопським митницею прийнято рішення про коригування заявленої митної вартості товарів № 305000003/2013/100002/2, відповідно до якого було визначено митну вартість товару: "яблука" за рівнем митної вартості 1,3014 євро за 1 кг.</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>№807/1790/13-а Позивач: ТОВ "МП Груп 2000" Відповідач-1: Чопська митниця ДМСУ</p>	<p>Закерпашській окружній адміністративний суд Постанова від 26.07.2012 року: У задоволенні адміністративного позову товариства з обмеженою відповідальністю "МП Груп 2000" до Чопської митниці Державної митної служби України про визнання протиправними і скасування рішення та повернення надмірно сплачених сум - відмовити.</p> <p>Відповідно до ч.2 ст.58 МК України, метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються, не застосовується, якщо використані декларантом відомості не підтверджені документально або не визначені кількісно і достовірно. У разі, якщо митна вартість не може бути визначена за основним методом, застосовується другорядні методи (ч.3 ст.58 МК України). На підставі поданих до митного оформлення позивачем документів митним органом було застосовано для визначення митної вартості 6-резервний метод, у зв'язку із неможливістю застосування попередніх методів. На підставі наведених норм, у зв'язку із зазначенням декларантом недостовірних відомостей щодо митної вартості товарів, Чопською митницею ДМСУ, на дімку відповідача, було правомірно винесено рішення про коригування заявленої митної вартості товарів № 305000003/2012/2002011/2 від 14.06.2012 року та картку відмови у митному оформленні товару №305080000/2/00230.</p>	<p>Позивач зазначає, що у зв'язку з виникненням спірних питань щодо митної вартості товарів, відповідно до п.6 Порядку випуску товарів у вільний обіг під гарантії зобов'язання при ввезенні їх на митну територію України, затвердженого Наказом Державної митної служби України (надалі - ДМСУ) від 17.03.2008 р. № 230 (надалі - Порядок № 230), гарантії зобов'язання було надано позивачем шляхом сплати до Державного бюджету суми податків і зборів (обов'язкових платежів) згідно з митною вартістю товарів, визначеною митним органом. Відповідно до п.14 Порядку № 230, на підставі результатів перевірки, відповідач повідомив позивача про неможливість застосування митної вартості, заявленої декларантом. Також позивач наполягає на тому, що згідно графи 18 "Додаткова інформація/подані документи" оскаржуваного рішення - було зазначено, що позивачем, для визначення митної вартості подавався чітко визначений законодавством пакет документів, відтак, у відповідача були в наявності всі документи, необхідні для визначення митної вартості за ціною договору щодо товарів, які імпортуються, а тому твердження відповідача з приводу недостатності таких документів є необґрунтованими. Більше того,</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина методу сторін
			<p>ч.2 ст.58 Митного кодексу України від 13.03.2012 р. № 4495-VI (в редакції, чинній на момент виникнення спірних правовідносин) (набув чинності з 01.06.2012 р.) (надалі -МК України) чітко визначає випадки, в яких не може використовуватися перший метод визначення митної вартості, а згідно ст.64 МК України митна вартість визначається за резервним методом у разі якщо неможливо застосувати жоден із попередніх методів.</p> <p>Також, на думку позивача, вказана в оскаржуваному рішенні про коригування заявленої митної вартості товарів № 305000003/2012/200201/2 від 14.06.2012 р. підстава відмови в застосуванні першого методу, а саме -наявність у відповідача сумнівів щодо достовірності поданих відомостей, є такою, що не передбачена ч.1 та ч.2 ст.58 МК України, відповідно застосування резервного методу, як і будь-якого наступного методу визначення митної вартості з боку відповідача - є необґрунтованим.</p> <p>Враховуючи викладене, позивач стверджує, що відповідачем було необґрунтовано відмовлено в застосуванні першого методу визначення митної вартості та застосовано резервний метод, відтак - оскаржуване рішення про коригування заявленої митної вартості товарів № 305000003/2012/200201/2 від 14.06.2012 р., з урахуванням положень ч.1 ст.64 МК України та ч.2 ст.19 Конституції України, як стверджує позивач - є протиправним та підлягає скасуванню.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина негоди сторін
Запорізька митниця ДФС	<p>№808/5177/14</p> <p>Позивач: ТОВ "Кілон"</p> <p>Відповідач-1: Запорізька митниця Міндоходів</p>	<p>Запорізький окружний адміністративний суд</p> <p>Постанова від 09.09.2014 року:</p> <p>Адміністративний позов задовольнити частково.</p> <p>Визнати протиправними та скасувати Рішення про коригування митної вартості товарів № 112050000/2014/000242/2 від 02.07.2014 та Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вивозу чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення № 112050000/2014/00423 від 02.07.2014.</p> <p>В задоволенні решти позовних вимог відмовити.</p> <p>При перевірці правильності визначення митної вартості товару, Запорізька митниця дійшла висновку, що документи, які надані для оформлення товару, не містять всіх даних відповідно до обраного декларантом методу визначення митної вартості товару та містять розбіжності: у платіжному дорученні від 16.06.2014 № 59 в гр. 57 наявні посилання на банк Benefechara Bank Handlowy w Warszawie SA, але у зовнішньоекономічному договорі № 26S/2013P від 01.08.2013 зазначено інший банк, а саме - ING Bank Slaski SA; згідно п. 1.2 контракту № 26S/2013P від 01.08.2013 іна, найменування товару та інші суттєві умови поставки визначаються сторонами шляхом переговорів та після узгодження вказуються в інвойсах та кожному партію товару, але дана інформація в інвойсі відсутня, вона зазначена в проформі-інвойсі № FRF/000027/2014 від 12.06.2014; проформа-інвойс № FRF/000027/2014 від 12.06.2014 не містить інформації щодо повного найменування оцінюваного товару, а саме не зазначено, що камбала є річковою і тим самим документально не підтверджується вартість оцінюваного товару (неможливо однозначно визначити, що вартість саме річкової камбали визначена в проформі-інвойсі); в проформі-інвойсі № FRF/000027/2014 від 12.06.2014 наявне посилання на "заявка № 177-14", яку до митного</p>	<p>Товариством надано всі необхідні документи на підтвердження митної вартості товару, який переміщується через митний кордон України, які відповідають характеру угоди, а посилання митного органу на виявлення при перевірці розбіжностей є безпідставними. Крім того, вказує, що в оскаржуваних рішеннях відповідача міститься висновок про неподання декларантом в повному обсязі документів, які підтверджують митну вартість товару. Однак, митним органом не зазначено, які саме документи не були подані декларантом і які відомості про митну вартість товарів залишилися неповними та недовірними.</p>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>№808/9692/14 Позивач: ТОВ "Клон" Відповідач-1: Запорізька митниця Міндоходів</p>	<p>оформлення не надано; виліток ТПП від 06.06.2014 № ОН - 260 не містить інформації щодо основних товарних характеристик оцінюваного товару, а саме: наявність або відсутність харчових добавок, вид камбали, що свідчить не об'єктивний аналіз цін на товар. У відповідності до ст. 53 МК України, 26.06.2014 декларанту була пред'явлена письмова вимога щодо необхідності подання додаткових документів для підтвердження митної вартості товарів, а саме: виписку з бухгалтерської документації; каталоги виробника товару; висновки про якість та вартісні характеристики товарів, підготовлені спеціалізованими експертними організаціями, та/або інформація біржових організацій про вартість товару або сировини; інші документи для підтвердження митної вартості за бажанням декларанта (а.с.47).</p>	
		<p>Запорізький окружний адміністративний суд Постанова від 09.02.2015 року. Позов задовольнити. Визнати протиправними та скасувати прийняті Запорізькою митницею Міндоходів Рішення про коригування митної вартості товарів № 112050000/2014/000247/1 від 03.07.2014 та Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилітку чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення № 112050000/2014/00428 від 03.07.2014.</p>	<p>Для митного оформлення були подані всі необхідні документи, які підтверджують митну вартість товару за першим методом, у зв'язку з чим вважає рішення митного органу протиправним.</p>
		<p>Митну вартість товару, що імпортується, визначено із застосуванням резервного методу, згідно наявної у органу доходів і зборів інформації, з використанням способів, які не суперечать законам України і є сумісними з відповідними</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
		<p>принципами й положеннями Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ). Для визначення митної вартості товару використана наявна в Запорізькій митниці Міндоходів інформація щодо раніше визначених митних вартостей за основним та дублюючими методами з розрахунку 2,23 дол. США за 1 кг товару (МД № 1100270002/2014/299712 від 16.04.2014). Також митним органом видано Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №112050000/2014/00428 за поданою митною декларацією №112050000/2014/015190 (а.с. 10-12). У вищевказаній картці відмови як причину у відмові вказано те, що митним органом прийняте рішення про коригування митної вартості. В картці відмови також зазначено про вимогу, виконання якої забезпечить митне оформлення та пропуск товарів через митний кордон України, а саме подання нової митної декларації з Урахуванням Рішення про коригування митної вартості товарів від 03.07.2014 №112050000/2014/000247/1.</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи, інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Івано-Франківська митниця ДФС	<p>№809/86/15</p> <p>Позивач: ТОВ "Гаркетт Вінсін"</p> <p>Відповідач-1: Івано-Франківська митниця Міндоходів</p>	<p>Івано-Франківський окружний адміністративний суд</p> <p>Постанова від 03.03.2015 року:</p> <p>Позов задовольнити частково.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати рішення Івано-Франківської митниці про коригування митної вартості товарів №206060000/2014/000043/2 від 21.10.2014 та картку відмови у прийнятті митної декларації, митному оформленні вивозу та пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №206060000/2014/0054 від 21.10.2014.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати рішення Івано-Франківської митниці про коригування митної вартості товарів №206060000/2014/000045/2 від 02.12.2014 та картку відмови у прийнятті митної декларації, митному оформленні вивозу та пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №206060000/2014/0057 від 02.12.2014.</p> <p>У задоволенні решти позовних вимог - відмовити.</p> <p>Під час консультації митним брокером позивач (декларантом) не надало усіх вилучених документів, а також щодо відсутності у цих документах всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості, чи відомостей щодо шин, яка була фактично сплачена.</p>	<p>Відповідач в порушення вимог статей 53, 54, 55-64 Митного кодексу України, не взявши до уваги документи, пред'явлені позивачем для визначення митної вартості товару за основним методом за ціною договору, безпідставно відмовив у прийнятті вантажно-митних декларацій щодо розмитнення товару. Відповідач, оформляючи картку відмови в прийнятті митних декларацій необґрунтовано прийняв рішення про коригування митної вартості товарів.</p>
№809/1196/13-а	<p>Позивач: ТОВ "ЛСА Автомобілі"</p> <p>Відповідач-1: Івано-Франківська митниця ДМСУ</p>	<p>Івано-Франківський окружний адміністративний суд</p> <p><u>Постанова від 14.06.2013 року:</u></p> <p>Позов задовольнити повністю.</p> <p>Визнати протиправними та скасувати рішення Івано-Франківської митниці Державної митної служби України про коригування митної вартості товарів за №206050000/2013/000357/2 від 14.03.2013 року, №206000003/2013/000366/2 від 15.03.2013 року, №206050000/2013/2000007/2 від 03.04.2013 року та за №206050000/2013/200039/2 від 24.05.2013 року.</p>	

ДОДАТКИ

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи, Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>Жодному із поданих декларантом позивача документів не обумовлена вартість упаковок, маркування та завантаження імпортованого товару, а тому подані до митного оформлення документи не відображали дійсну митну вартість товару, вказаного в електронних митних деклараціях, а лише носили інформативний характер. У зв'язку з чим витребувано у декларанта позивача додаткові документи, які не були надані в повному обсязі, а тому на підставі частини 2 статті 58 Митного кодексу України до товарів, що імпортувалися позивачем не було застосовано основний метод визначення митної вартості. Внаслідок чого відповдачем визначена митна вартість імпортованих позивачем товарів за ціною договору щодо подібних товарів та за резервним методом.</p>	<p>Відповдачем в порушення норм Митного кодексу України визначено митну вартість товарів, які імпортувалися позивачем за ціною договору щодо подібних товарів та за резервним методом, а не за основним методом визначення митної вартості - ціною договору (контракту) щодо товарів які імпортуються. Вважає такі дії позивача протиправними та вчиненими всупереч положенням статті 57, 58, 62, 64 Митного кодексу України.</p> <p>Митна вартість імпортованого позивачем товару повинна складати ціну визначену в договорі, за яким імпортований товар придбаний позивачем. Зазначена ціна товару підтверджується зовнішньоекономічними контрактами, рахунками-фактурою, специфікаціями, інвойсами, банківськими платіжними документами, платіжними дорученнями, сертифікатами походження товару, каталогами, експортними деклараціями країни відправлення, коносаменгами, ціни є економічно обґрунтованими.</p>	
Київська область	<p>№826/19/41/13-а Позивач: ТОВ "Домовий" Відповідач-1: Київська мікрорегіональна митниця Міндохідів Відповідач-2: ГУ ДКСУ у Київській області</p>	<p>Київський окружний адміністративний суд Постанова від 13.02.2014 року: В адміністративному позові відмовити.</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина неагоди сторін
		<p>Відповідач І наголошує на правомірності прийняття Київською міжрегіональною митницею Міндоходів оскаржуваного рішення про коригування митної вартості товарів від 14.10.2013 р. №100270000/2013/41/0686/2 із застосуванням шостого (резервного) методу визначення митної вартості товару (а також рішення про відмову у визнанні заявленої митної вартості від 06.11.2013 р. № 141/4-26/7344), з підстав встановлення митним органом у поданих позивачем до митного оформлення документах розбіжностей (неточностей), та відсутності в таких документах всіх відомостей щодо ціни, яка була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари, а також не надання позивачем всіх додаткових документів, які вистребувалися митним органом на підтвердження заявленої митної вартості товарів, що відповідно могло призвести до навмисного заниження позивачем митної вартості декларованих товарів, оскільки також згідно бази даних цінової інформації САІС ДМСУ за останні 90 днів, позивачем товару, було з'ясовано, що за аналогічними кодами згідно з УКТЗЕД було здійснено митне оформлення товарів за ціною, що є вищою ціни товарів, визначеної позивачем в електронній митній декларації від 04.10.2012 р. № 100270000/2013/254983, а отже така ціна могла бути навмисно занижена позивачем, що відповідно також могло призвести до недоплати належних митних платежів (ввізного мита, податку на додану вартість) до Державного бюджету.</p>	<p>Відповідач І дійшов невирішеного висновку про заниження ТОВ "Домовий" митної вартості товарів та прийняв прогнанирване рішення про коригування митної вартості товарів від 14.10.2013 р. №100270000/2013/41/0686/2 із застосуванням шостого (резервного) методу визначення митної вартості товару (а також рішення про відмову у визнанні заявленої митної вартості від 06.11.2013 р. № 141/4-26/7344), проте як застосування, на думку позивача, підлягає саме перший метод визначення митної вартості товару - за ціною контракту, тобто заявленої позивачем вартості, або кожного наступного методу, якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом застосування попереднього методу.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>№ 810/6087/14</p> <p>Позивач: ТОВ "Фоза-Фуд"</p> <p>Відповідач-1: Кілівська міжрегіональна митниця</p>	<p>Кілівський окружний адміністративний суд</p> <p><u>Постанова від 02.12.2014 року.</u></p> <p>1. Позов задовольнити.</p> <p>2. Визнати протиправним і скасувати рішення Кілівської міжрегіональної митниці Міндоходів про коригування митної вартості товарів від 14.04.2014 р. №125110000/2014/010023/2.</p> <p>На виконання вимог законодавства з питань державної митної справи митницею було проаналізовано інформацію, що містилася у товаросупровідних документах, наданих позивачем до митного оформлення за вищезазначеною митною декларацією, цінною інформацію ЄАІС ДМСУ на товари, що ввозились на митну територію України у період завершення оцінюваного товару до митного оформлення, та за результатами такого аналізу у посадової особи Кілівської митниці Міндоходів виник обґрунтований сумнів в правильності митної оцінки Товариством імпортованого товару, оскільки надані, згідно ч. 2 ст. 53 Митного кодексу України, основні документи не містили всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товару на умовах поставки РСА, а також мали розбіжності. В результаті чого прийнято рішення від 14.04.2014 р. № 125110000/2014/010023/2 про коригування митної вартості товарів за наявної цінності.</p> <p>Застосування митним органом другого методу визначення митної вартості товарів (за цінною угодою щодо ідентичних товарів) при винесенні рішення про коригування митної вартості товарів від 14.04.2014 р. № 125110000/2014/010023/2 є незаконним і належно обґрунтованим.</p>	<p>ТОВ "Фоза-Фуд" до Кілівської митниці Міндоходів засобами електронного зв'язку була подана митна декларація від 08.04.2014 р. №125110000/2014/007230.</p> <p>На підтвердження митної вартості товару за митними деклараціями підприємством було надано митному органу пакет документів, передбачений ст. 335 та ч. 2 ст. 53 Митного кодексу України. Відповідач повідомив декларанта ТОВ "Фоза-Фуд", що відповідно до ст. 53 Митного кодексу України необхідно подання додаткових документів, що підтверджують митну вартість товару.</p> <p>Пояснив, що листом від 14.04.2014 р. вих. № 647 надано всі вжиті документи, але Кілівською міжрегіональною митницею Міндоходів прийняте рішення про коригування митної вартості товарів від 14.04.2014 р. №125110000/2014/010023/2.</p>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Кіровоградська область	<p>№П/8 11/3822/14</p> <p>Позивач: ТОВ "Феросистема"</p> <p>Відповідач-1: Кіровоградська митниця</p> <p>Третя особа: УДКСУ в Кіровоградській області</p>	<p>Кіровоградський окружний адміністративний суд</p> <p>Постанова від 06.05.2015 року:</p> <p>Позов задовільнити частково.</p> <p>Визнати протиправними та скасувати рішення Кіровоградської митниці від 29 вересня 2014 року про коригування митної вартості товару (феромарганцю) товариству з обмеженою відповідальністю "Феросистема".</p> <p>Визнати протиправними та скасувати рішення Кіровоградської митниці від 13 жовтня 2014 року про коригування митної вартості товару (феромарганцю) товариству з обмеженою відповідальністю "Феросистема".</p> <p>В іншій частині позову відмовити у задоволенні.</p> <p>Коригування митної вартості товарів обумовлено наявністю розбіжностей у документах, які подані до митного оформлення (сума проведеної передплати не відповідає вартості товару та сумі, зазначеній у рахунку на переделату).</p> <p>Митну вартість визначено за ціною угоди стосовно ідентичних товарів.</p>	<p>Причина незгоди сторін</p> <p>Позивач звернувся до суду з заявою до Митниці про визнання протиправними та скасування рішень щодо коригування митної вартості товарів.</p> <p>Водночас, просив суд зобов'язати відповідача визначити митну вартість товару відповідно до ціни договору і повернути надлишково сплачені кошти з полатку на додану вартість у загальній сумі 16879,52 грн.</p>
Кіровоградська митниця Міндоходів	<p>№П/8 11/1395/14</p> <p>Позивач: ТОВ "Феросистема"</p> <p>Відповідач-1: Кіровоградська митниця</p> <p>Міндоходів</p>	<p>Кіровоградський окружний адміністративний суд</p> <p><u>Постанова від 12.06.2014 року.</u></p> <p>Адміністративний позов товариства з обмеженою відповідальністю "Феросистема" до Кіровоградської митниці Міндоходів про визнання протиправним та скасування рішення задоволювати повністю.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати рішення Кіровоградської митниці Міндоходів "Про коригування митної вартості товарів" від 01.04.2014 року за №901000003/2014.000056/2.</p>	<p>Кіровоградська митницею прийнято протиправне рішення про користування митної вартості за другим методом, оскільки не було жодних підстав, які б перешкождали провести розмитнення товарів за ціною договору.</p> <p>ТОВ "Феросистема" було здійснено розмитнення аналогічного товару протягом лютого 2014 р. проте, попередні розмитнення пройшли за ціною вище, ніж проводилося дане розмитнення товару.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
<p><u>Луганська митниця ДФС</u></p>	<p>№812/8267/13-а Позивач: ТОВ "Луганський завод "Полімер" Відповідач-1: Луганська митниця Міндоходів</p>	<p>вартості на відправлену партію. Дані обставини стали підставою для проведення порівняльних цін заявленої митної вартості з рівнем митної вартості товарів, митне оформлення яких вже здійснено. За здійсненою перевіркою виявлено, що заявлена митна вартість товару нижча ніж вартість ідентичних товарів, оформлених митними органами України в митному режимі "Імпорт".</p>	<p>Луганський завод "Полімер" до Луганської Адміністрації позов Товариства з обмеженою відповідальністю "Луганський завод "Полімер", за рішенням Міндоходів від 11.09.2013, картки відмови у митному оформленні №702000003/2013/00263 від 11.09.2013, зобов'язання вчинити дії з митного оформлення, зобов'язання повернути сплачену фінансову гарантію задовольнити у певному обсязі. Визнати протиправним та скасувати рішення №702000003/2013/00263 від 11.09.2013 про коригування митної вартості товару стосовно Товариства з обмеженою відповідальністю "Луганський завод "Полімер", за митною декларацією №№ 702200001/2013/012320 від 09 вересня 2013 року.</p> <p>Визнати протиправною та скасувати картку відмови у митному оформленні товару №702000003/2013/00263 від 11 вересня 2013 року, складену стосовно Товариства з обмеженою відповідальністю "Луганський завод "Полімер", за митною декларацією №702200001/2013/012320 від 09 вересня 2013 року.</p> <p>Зобов'язати Луганську митницю Міндоходів вчинити дії з митного оформлення товару за заявленою Товариством з обмеженою відповідальністю "Луганський завод "Полімер", митною вартістю згідно митної декларації № 702200001/2013/012320 від 09 вересня 2013 року відповідно до цни контракту №34 від 08 травня 2013 року.</p> <p>Зобов'язати Луганську митницю Міндоходів повернути Товариству з обмеженою відповідальністю "Луганський завод "Полімер" сплачену фінансову гарантію у сумі 9 254,66 грн. шляхом її зарахування на поточний рахунок позивача Товариства з обмеженою відповідальністю "Луганський завод "Полімер".</p>
		<p>Для митного оформлення товару позивачем було надано відповідачеві всі передбачені вказаними правовими нормами підтвердуючі документи, зазначені вище, які містять всі необхідні відомості</p>	

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)</p>	<p>організації, у зв'язку з чим, керуючись положеннями Угоди про застосування ст. У11 ГАТТ 1994 року, ч.6 ст.54, ч.2 ст.58 МКУ митний орган може відмовити у визнанні заявленої декларації митної вартості.</p> <p>Таким чином, визначення митної вартості за ціною договору щодо товарів, які імпортуються у відповідності до вимог ст. 58 МКУ, неможливе.</p> <p>Враховуючи неможливість застосування попередніх методів, керуючись ст. 57 МКУ здійснено коригування митної вартості оцінюваних товарів за резервним методом відповідно до положень ст. 64 МКУ.</p>	<p>для визначення митної вартості товару за ціною договору, а також додатково запрошені, отже у відповідь не було підстав для коригування цієї вартості та прийняття відповідних рішень.</p> <p>Позивач вважає, що зі змісту оскаржуваного рішення про коригування митної вартості товару вбачається, що відповідачем не повно зазначено джерела інформації, які стали підставою для коригування митної вартості товару за резервним методом, як стали підставою для другорядним резервним способом, передбаченим Правилами заповнення рішення про коригування митної вартості товарів, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 24.05.2012 №598.</p>
<p>№2а/057/09436/2012</p> <p>Позивач: ТОВ "Лемтранс" Відповідач-1: Луганська митниця Відповідач-2: ГУ ДКСУ у Луганській області</p>	<p>Донецький окружний адміністративний суд</p> <p>Постанова від 06.09.2012 року:</p> <p>Позов товариства з обмеженою відповідальністю "Лемтранс" до Луганської митниці, Головного управління Державної казначейської служби України у Луганській області про скасування рішення Луганської митниці про визначення митної вартості від 10.02.2012р. №702190001/2012/000008/1, від 14.02.2012р. №702190001/2012/000013/1; стягнення з Державного бюджету України на розрахунковий рахунок товариства з обмеженою відповідальністю "Лемтранс" надмірно сплачену за вантажними митними деклараціями від 15.02.2012р. №702190001/2012/000486, від 16.02.2012р. №702190001/2012/000499, від 21.02.2012р. №702190001/2012/000551 суму податку на додану вартість в загальному розмірі 97 105,41 грн. задовольнити частково.</p> <p>Скасувати рішення Луганської митниці про визначення митної вартості від 10.02.2012р. №702190001/2012/000008/1, від 14.02.2012р. №702190001/2012/000012/1, від 16.02.2012р. №702190001/2012/000013/1.</p>	<p>Позивач не згоден із рішеннями митного органу у зв'язку з тим, що ним були виконані всі вимоги Митного кодексу України та Порядку декларування митної вартості товарів, які</p>	

ДОДАТКИ

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Львівська митниця ДФС	<p>№813/5700/14</p> <p>Позивач: ТОВ "Фірма "Техніка монтажу" Відповідач-1: Львівська митниця Міндоходів</p>	<p>оформлення здійснювався шляхом проведення перевірки документів, усного опитування посадових осіб, співставлення рівня заявленої митної вартості з рівнем митної вартості ідентичних та подібних товарів, митне оформлення яких вже здійснено.</p> <p>Рішення про визначення митної вартості товару були винесені у зв'язку з неадаптацією декларантом позивача додаткових документів, у тому числі: 1. вивисоків про вартісні характеристики товарів, підготовлені спеціалізованими експертними організаціями (ДП „Укрпромзонішесекспертиза“); 2. інформації зовнішньоторгівельських організацій про вартість товару та / або стровини; 3. інформації щодо факторів, які мали вплив на зниження вартості імпортованих товарів; 4. інших документів за бажанням декларанта, що підтверджують заявлену митну вартість товару; 5. сертифікат про походження товарів.</p> <p>Наванти та надані у подальшому позивачем документи не довели, що заявлена позивачем митна вартість товару базується на об'єктивних, документально підтверджених даних. Просить суд у задоволенні позову відмовити в повному обсязі.</p>	<p>переміщуються через митний кордон України, затвердженого Постановою КМ України від 20.12.2000рр. № 1766, оскільки обов'язкові та додаткові документи підтверджують, що заявлена декларантом митна вартість товарів базується на об'єктивних та документально підтверджених даних.</p>
Львівська митниця ДФС	<p>№813/5700/14</p> <p>Позивач: ТОВ "Фірма "Техніка монтажу" Відповідач-1: Львівська митниця Міндоходів</p>	<p>Львівський окружний адміністративний суд</p> <p>Постанова від 18.09.2014 року.</p> <p>Позов задоволяється повністю.</p> <p>Скасувати рішення Львівської митниці Міндоходів про коригування митної вартості товарів №209000006/2014/900009/2 від 19.02.2014 року.</p> <p>Скасувати картку відмови у прийнятті митної декларації, митному оформленні чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №209120000/2014/00047, оформлену Львівською митницею Міндоходів.</p>	<p>переміщуються через митний кордон України, затвердженого Постановою КМ України від 20.12.2000рр. № 1766, оскільки обов'язкові та додаткові документи підтверджують, що заявлена декларантом митна вартість товарів базується на об'єктивних та документально підтверджених даних.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
		<p>При здійсненні митних формальностей за даною ВМД посадовою особою митного поста "Городок" Львівської митниці у зв'язку із тим, що подані до митного контролю документи не містили всіх даних відповідно до обраного декларантом методу визначення митної вартості, було скеровано запит до відділу митних платежів. За результатами здійснення порівняння рівня заявленої митної вартості товарів було виявлено, що задекларована митна вартість товару значно відрізнялася від рівня митної вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, митне оформлення яких вже здійснено. Під час розгляду документів були виявлені розбіжності, а саме: відсутній підпис відправника в СМР та підписи в рахунку-фактурі, контракти та доповненні до контракту відрізняються між собою. Зазначив, що з декларантом були проведені консультації, про що свідчить скерування декларанту в електронному вигляді повідомлень про надання наявної інформації. Митна вартість імпортованих товарів не була визнана за ціною договору щодо товарів, які імпортуються, у зв'язку з неподанням декларантом або уповноважено ним особою документів згідно з переліком та відповідно до умов, визначених у частинах 2 - 4 статті 53 Митного кодексу України. Вважає, що посадові особи Львівської митниці при здійсненні контролю митної вартості імпортованого позивачем товару діяли в межах повноважень та відповідно до вимог чинного законодавства України, тому оскаржене рішення про керування митної вартості товарів № 209000006/2014/900009/2 від 19.02.2014 року та картка відмови у прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чип пропуску товарів,</p>	<p>Позивач вказує на безпідставність висновку Львівської митниці про неможливість визначити митну вартість товарів за ціною договору щодо товарів, які імпортуються, у зв'язку з неподанням декларантом або уповноваженою ним особою документів згідно з переліком та відповідно до умов, визначених у частинах 2-4 статті 53 Митного кодексу України. Вважає, що ним подано всі документи, відповідно до статті 53 Митного кодексу України, які підтверджують митну вартість товарів та свідчать про правильність обрання методу визначення митної вартості товарів. Подані документи чітко ідентифікували оцінюваний товар та містили об'єктивні і достовірні дані, що піддавалися обчисленню, підтверджували ціну товарів та задекларовану митну вартість товарів за ціною договору. Львівська митниця не повідомила декларанта про те, яка інформація є необхідною митному органу для продовження процедури митного оформлення за документами, наданими декларантом, про сумнівні митного органу щодо числових даних, які містяться у поданих документах та про виявлені у таких документах розбіжності. Цим відповідач позбавив позивача можливості надати митному органу відповідну інформацію та/або документи для усунення розбіжностей, спростування сумнівів та митного оформлення товарів за обраним декларантом методом. Вважає, що за вказаних обставин відповідач не мав правових підстав для</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)</p>	<p>транспортних засобів комерційного призначення № 209120000/2014/00047 є законними.</p>	<p>застосування резервного методу коригування митної вартості товару, тому рішення про коригування митної вартості товарів №209000006/2014/900009/2 від 19.02.2014 року та картка відмови у прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №209120000/2014/00047 є протиправними та підлягають скасуванню.</p>
	<p>№2а-9282/10/1370 Позивач: ФОП ОСОБА_2 Відповідач-1: Львівська митниця Відповідач-2: ГУ ДКСУ у Львівській області</p>	<p>Львівський окружний адміністративний суд <u>Постанова від 04.03.2011 року</u>: У задоволенні позову Фізичної особи-підприємця ОСОБА_2 до Львівської митниці Державної митної служби України, Головного управління Державного казначейства у Львівській області про визнання неправомірними дій, скасування рішення про визначення митної вартості товарів №209000006/2010/400097/1 від 22.09.2010 року, та повернення надмірно сплачених коштів - відмовити. Відповідач дійшов до обґрунтованих сумнівів у достовірності поданих позивачем цінкових відомостей, дотримання процедур, передбачених Митним Кодексом України (далі МК України). Постановою КМУ № 339 від 09.04.2008 року "Про затвердження Порядку здійснення контролю за правильністю визначення митної вартості товарів" та №1 766 від 20.12.2006 року "Про затвердження Порядку декларування митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, та подання відомостей для її підтвердження".</p>	<p>Відповідач безпідставно відмовив позивачеві у митному оформленні товару "Прокат плоский з вуглецевої сталі з цинковим покриттям, покритий полімерним покриттям..." країна виробництва Індія, виробник-UUTTAM STEEL Ltd., "Прокат плоский з вуглецевої сталі з цинковим покриттям..." країна походження Європейський союз, виробник-UUTTAM STEEL LTD 2 за 1-м методом визначення митної вартості товарів і наявності достатніх підтвержуючих документів і самостійно визначив митну вартість. Вважає такі дії відповідача незаконними, посилається на надання відповідачу достатніх документів на підтвердження заявленої митної вартості товару, а також на відсутність вимог відповідача щодо надання додаткових документів.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
<p><u>Миколаївська митниця</u> <u>ДФС</u></p>	<p>№814/5082/13-а Позивач: ТОВ "Техногорі" Відповідач-1: Миколаївська митниця Міндоходів</p>	<p>Миколаївській окружній адміністративний суд <u>Постанова від 10.02.2014 року.</u> 1. Адміністративний позов задовольнити. 2. Рішення Миколаївської митниці Міндоходів № 504070000/2013/000014/1 від 17 жовтня 2013 р. про коригування митної вартості товарів, визнати протиправним і скасувати. 3. Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів і транспортних засобів комерційного призначення № 504070000/2013/00046 від 17 жовтня 2013 р., визнати протиправною і скасувати.</p> <p>Визначити митну вартість товарів за основним методом виявилось неможливим у зв'язку із не підтвердженням Товариством числових значень складових митної вартості товарів і ненаданням на запит Митниці всіх необхідних для цього документів</p>	<p>Позивач зазначає, що вірно визначити митну вартість товарів за основним методом, передбаченим Митним кодексом України (далі - МК України), а саме за ціною контракту, тоді як визначення відповідачем вартості товарів за ціною щодо подібних (аналогічних) товарів, є протиправним, так як подані ним для митного оформлення товару документи містили всі необхідні дані і не мали розбіжностей або неточностей.</p>
	<p>№814/176/15 Позивач: ТОВ "Миколаївській глиноземний завод" Відповідач-1: Миколаївська митниця Міндоходів</p>	<p>Миколаївській окружній адміністративний суд <u>Постанова від 16.02.2015 року.</u> 1. Позов задовольнити повністю. 2. Визнати протиправним та скасувати рішення Миколаївської митниці Міндоходів від 19.12.2014 р. №504000003/2014/000065/1. 3. Визнати протиправною та скасувати картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні чи митному пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон України від 19.12.2014 р. №504010000/2014/00026.</p> <p>Працівники митниці діяти відповідно до вимог Митного кодексу України. При здійсненні митного контролю та митного оформлення товару, було з'ясовано, що документи, які подані для підтвердження митної вартості товару, не містять усіх даних, необхідних для визначення митної</p>	<p>Обрунтовуючи позовні вимоги, позивач зазначає, що не погоджується з оскаржуваним рішенням та картою відмови, вважає їх незаконними та такими, що підлягають скасуванню, а дії відповідача по коригуванню митної вартості</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)</p>	<p>вартості. Рішення від 19.12.2014 р. №504000003/2014/000065/1 та картка відмови у прийнятті митної декларації, митною оформленні виласу чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення від 19.12.2014 р.№504010000/2014/00026 прийняті у повній відповідності до приписів чинного законодавства.</p>	<p>товару такими, що порушують права та законні інтереси позивача.</p>
<p>Одеська митниця ДФС</p>	<p>№815/553/16 Позивач: ТОВ «ПТ Майстер» Відповідач: Одеська митниця ДФС</p>	<p>Одеський окружний адміністративний суд Постанова від 10.03.2016 року: Адміністративний позов товариства з обмеженою відповідальністю «ПТ Майстер» до Одеської митниці ДФС про визнання протиправним та скасування рішення про коригування митної вартості товарів № 500060702/2015/0000027/2 від 29.12.2015 року - задовольнити. Визнати протиправним та скасувати рішення Одеської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів № 500060702/2015/0000027/2 від 29.12.2015 року.</p> <p>Під час здійснення візуальної перевірки поданих декларантом документів встановлено, що у цих документах містяться розбіжності, а саме: в прайс-листі б/н від 06.11.2015 року відсутнє посилання на інвойс від 19.11.2015 року № TZ2015110202, чим унеможливилося кореспонденція даних прайс-листа з даною поставкою товару; у випищі бухгалтерської документації від 20.12.2015 року б/н Продавець засвідчує збільшення грошових коштів в період з 29.10.2015 року по 20.12.2015 року за товар згідно з інвойсом від 19.11.2015 року № TZ2015110202 на 19 353,25 дол. США.</p>	<p>Адміністративний позов товариства з обмеженою відповідальністю «ПТ Майстер» до Одеської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів № 500060702/2015/0000027/2 від 29.12.2015 року - задовольнити.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати рішення Одеської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів № 500060702/2015/0000027/2 від 29.12.2015 року.</p> <p>Декларантом в повному обсязі були виконані вимоги митниці про надання додаткових документів для підтвердження митної вартості товарів. Від митниці не поступало повідомлень з приводу зауважень чи розбіжностей у документах, які додатково надано декларантом. Письмова відмова декларанта у наданні додаткових документів митниці не надавалась. Згідно п. 4 ст. 57 Митного кодексу України, п. 6 ст. 55 Митного кодексу України, декларант вимагав проведення консультацій у письмовій формі, для чого звернувся із заявою № 6782 від 28.12.2015 року (зарєєстрована у канцелярії митниці за вх. № 6782 від 28.12.2015 року) з направленням 29.12.2015</p>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
			<p>року о 13:08 год. безосередньо інспектору копії цієї заяви. Відповідь на запит до цього часу декларанту не надходила, консультації не проводились. Разом з тим, 29.12.2015 року о 17:24 год. митниця повідомила про коригування митної вартості та обрання нею методу за ціною договору щодо ідентичних товарів (II метод). 29.12.2015 року о 20:06 год. митницею відмовлено у митному оформленні та 05.12.2015 року винесено Рішення про коригування митної вартості товарів № 500060702/2015/000027/2 із визначенням II (за ціною договору щодо ідентичних товарів) методу визначення митної вартості товарів у 1,32 дол. США/кг.</p>
	<p>№815/211/15 Позивач: "Л-ФОРТ" Відповідач: Південна митниця Міндоходів</p>	<p>Одеський окружний адміністративний суд Постанова від 02.02.2015 року: Адміністративний позов задовольнити повністю. Визнати протиправним та скасувати рішення Південної митниці Міндоходів про коригування митної вартості товару №500040001/2014 /410050/2 від 21.11.2014 року. Визнати протиправною та скасувати картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення Південної митниці Міндоходів №500040001/2014/00240 від 04.12.2014 року.</p>	
		<p>У графі рішення 33. «Обставини прийняття Рішення та джерела інформації», що використувувалися митним органом для визначення митної вартості», зазначено, що подані документи містять розбіжності, а саме: 1) відповідно до п.п.3.1 зовнішньоекономічного контракту від 02.10.2014 року, №10-2014 зазначено, що сплата за товари здійснюється як у вигляді переїллати, так і можливе відстрочення платежу та оплата за товар здійснюється</p>	<p>З метою митного оформлення до митного посту «Іллічівськ» Південної митниці Міндоходів подано в порядку електронного декларування ВМД № 500040001/2014/0119965, в якій митна вартість товару визначена відповідно до електронного Інвойсу №100-240 від 23.10.2014, а також подано митні декларації на бланках слідного адміністративного документа форм МД-2, МД-3,</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)</p>	<p>згідно інвойсів. У інвойсі наданому до митного оформлення відсутні жодні відомості щодо порядку здійснення розрахунку за товари.</p> <p>2) у інвойсі від 23.10.2014 року №100-240 відсутній підпис іноземного контрактуотримувача, а також не однозначно вказано за яку саме одиницю виміру визначено ціну товару. У наданих декларантом додаткових документах, а саме у прасе-листі продавця №Б/Н від 22.10.2014 року не вказано за яку саме одиницю виміру визначено ціну товару. У розділі «Результати дослідження» висновку експерта від 20.11.2014 року №51-60-01/11-2014 про вартісні характеристики товару не вказано на яких умовах поставки ним визначено ринкову вартість товару.</p>	<p>пакувальний лист №100-240 від 23.10.2014 року, картку обліку особи, яка здійснює операції з товарами № 500/2014/0000894, інформацію про позитивні результати здійснення санітарно-епідеміологічного та радіологічного контролю товару, електронний інвойс №100-240 від 23.10.2014 року, акт про проведений фізичного огляду товарів та інших предметів № 2178 від 20.11.2014 року, лист відправника № 5512 від 24.10.2014 року, міжнародні товарно-транспортні накладні № 9342 та 4637, Акти про заважування вантажів та вантажний діяння ПП «Контейнерний термінал Іллічівське» (ІСД № 435-0) від 20.11.2014 року, зовнішньоекономічний контракт № 10-2014 від 02.10.2014 року.</p> <p>Однак, Південною митницею Міндоходів, митним постом «Іллічівське» було складено Акт про невідповідність товарів відомостям, зазначених у потрібних для здійснення митного контролю документах.</p> <p>ТОВ «ІЛ-ФОРТ» було додатково надано документи для підтвердження заявленої митної вартості товару, а саме: прасе-лист від 22.10.2014 року та висновок експерта №51-60-01/11-2014 від 20.11.2014 року про якісні та вартісні характеристики товарів, підготовлений спеціалізовано експертною організацією Фонду Державного майна України.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Полтавська митниця ДФС	№816/340/15-а Позивач: ТОВ "ПТЛ" Відповідач: Полтавська митниця Державної фіскальної служби України	<p>Полтавський окружний адміністративний суд Постанова від 30.03.2015 року. Адміністративний позов Товариства з обмеженою відповідальністю "ПТЛ" до Полтавської митниці Державної фіскальної служби України про визнання протиправними та скасування рішення, картки відмови, визнання протиправними дій - задолувати повністю.</p> <p>Визнати протиправними дії Полтавської митниці Державної фіскальної служби України при визначенні митної вартості товару за митною декларацією від 21 жовтня 2014 року № 806020002/2014/010871.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати рішення Полтавської митниці Державної фіскальної служби України про коригування митної вартості товарів від 21 жовтня 2014 року №806000002/2014/000007/2.</p> <p>Визнати протиправною та скасувати картку відмови Полтавської митниці Державної фіскальної служби в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення від 21 жовтня 2014 року №806020002/2014/00285.</p> <p>При здійсненні переварки наданих декларантом до митного оформлення документів відповідачем були виявлені розбіжності, а саме: відповідно до п.3.1 контракту № 04/2014 від 20 січня 2014 року передбачено умови поставки товару СІР-Полтава, що зобов'язує продавця забезпечити страхування оцінюваного товару на користь покупця, але страхові документи продавця або документ, що містять відомості про вартість страхування (передбачені п.8 частини другої ст. 53 МК України) до оформлення не надані.</p>	<p>Причина незгоди сторін</p> <p>При митному оформленні товарів, які ввозились на територію України, він самостійно визначив їх митну вартість за основним методом - ціною договору (контракту), заявив цей показник в декларації митної вартості, до якої додав документ, що її підтверджує згідно з переліком, визначеним Митним кодексом України. Однак, на думку позивача, митний орган безпідставно не погодився із заявленим декларантом кодом класифікації товару, визначеним за договором (контрактом) і підтверджуючими документами, та незаконно прийняв картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення та рішення про коригування митної вартості товарів.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>№816/5048/14</p> <p>Позивач: ПП "Агродеталь" Відповідач: Полтавська митниця ДФС</p>	<p>Полтавський окружний адміністративний суд Постанова від 04.02.2015 року. Адміністративний позов Приватного виробничо-комерційного підприємства "Агродеталь" до Полтавської митниці ДФС про визнання протиправним та скасування рішення задовольнити. Визнати протиправним та скасувати рішення Полтавської митниці ДФС від 16 грудня 2014 року №806020002/2014/000126/2 про коригування митної вартості товарів.</p>	<p>Причина незгоди сторін</p>
		<p>Підставою для коригування митної вартості товарів слугувала наявна у контролюючого органу інформація щодо митної вартості раніше імпортованих подібних товарів. Як пояснила в судовому засіданні представник відповідача, на підставі ВМДІМ 40 ДЕ від 18.09.2014 №805130000/2014/11607 на митну територію України ввезено сівалка John Deere 7000 (8-ми рядна) та сівалку John Deere 7000 (12-ти рядна) митною вартістю за 1 кг 2,81 дол. США /а.с. 112/. Разом з цим, рівень заявленої декларантом митної вартості товарів у даному випадку становив 2,24 дол. США за 1 кг. Окрім того, у спірному рішенні вказано, що позивачем на вимогу митного органу не надано повних відомостей про підтвердження числових складових митної вартості товарів, а саме - до митного оформлення не надано договір з компанією "Usługi transportowe Slawomir Felczak, PL", яка була фактичним перевізником товарів.</p> <p>Водночас відповідач вказав, що метод визначення митної вартості за ціною договору щодо товарів, які імпортуються, відповідно до пункту 2 статті 58 Митного кодексу України, не може бути прийнятій у зв'язку з тим, що використані декларантом відомості не підтверджені документально (документи, що підтверджують числові значення складових митної вартості, на підставі яких проведено розрахунок митної вартості, не містять всіх необхідних відомостей).</p>	<p>Сама по собі різниця між вартістю товару, задекларованого особою, та вартістю подібних (аналогічних) товарів, що розминувались цією ж чи іншими особами у попередніх періодах, ще не свідчить про наявність порушень з боку декларанта і не є підставою для автоматичного збільшення митної вартості товарів.</p> <p>З огляду на вищевказане, послання контролюючого органу на раніше визану вартість товарів "сівалка John Deere 7000 (8-ми рядна)" та "сівалка John Deere 7000 (12-ти рядна)" митною вартістю за 1 кг 2,81 дол. США є неправомирними. Окрім того, за змістом залученої до матеріалів справи копії звіту про незалежну оцінку майна №895, складеного Центром незалежного оцінки та експертизи, ринкова вартість спірних товарів відповідає заявленій декларантом /а.с. 30-51/. Твердження представника відповідача про те, що позивач фактично погодився на коригування митної вартості товарів, оскільки скористався правом їх випуску у вільних обіг під гарантію зі сплатою різниці у митних платежах, не приймаються судом в якості достатніх обґрунтувань правомірності спірного рішення про коригування митної вартості товарів. При цьому,</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Рівненська митниця ДФС	№817/4125/14 Позивач: ПАТ "Рокитнівський експлант завод" Відповідач: Рівненська митниця Державної фіскальної служби України	Рівненський окружний адміністративний суд Постанова від 16.02.2015 року: Позов задовольнити повністю. Визнати протиправними та скасувати прийняті Рівненською митницею Державної фіскальної служби України: - рішення про коригування митної вартості товарів від 17.10.2014 року №204000003/2014/000037/1; - рішення про коригування митної вартості товарів від 05.11.2014 року №204000003/2014/000040/1; - картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення від 17.10.2014 року № 204000003/2014/00050; - картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення від 05.11.2014 року № 204000003/2014/00054.	суд виходить із наявності у декларанта права на оскарження рішення контролюючого органу про коригування митної вартості товарів, а також, зважає на пояснення позивача про те, що вказані дії підприємством вчинено задля недопущення простою у виробництві. Оскільки в судовому засіданні належними доказами не спростовано твердження позивача про те, що надані в сукупності документи фактично підтверджують розмір витрат ПВКП "Агродеталь" на придбання та доставку 4-х сівалок кукурудзяних John Deere, підставою для висновку суду про те, що заявлена позивачем митна вартість товару за ціною договору є заниженою чи необ'єктивною, відсутні. Як наслідок, суд дійшов висновку, що митний орган неправомірно відмовив позивачу у визнанні задекларованої ним митної вартості товару за основним методом, визначив митну вартість за другорядним методом та прийняв рішення про коригування митної вартості товару, а тому таке рішення є протиправними та підлягає скасуванню.

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>Рішення про коригування митної вартості товарів із застосуванням резервного методу прийняті Відповідачем базуючись на тому, що під час митного оформлення товару Відповідачем було з'ясовано, що інші особи вже розмитнювали подібний товар за більшою вартістю, ніж це задекларовано Позивачем.</p>	<p>Картки відмови в прийнятті митних декларацій поданих Позивачем та рішення про коригування митної вартості товарів із застосуванням резервного методу прийняті Відповідачем базуючись на тому, що під час митного оформлення товару Відповідачем було з'ясовано, що інші особи вже розмитнювали подібний товар за більшою вартістю, ніж це задекларовано Позивачем. Однак, на думку позивача, наявність іншої декларації не може слугувати підставою для витребування додаткових документів та не утворює підстав для відмови у визнанні заявленої Позивачем митної вартості за основним методом, оскільки торгові відносини є різноманітними, здійснюються на принципах автономії волі та свободи договору, при цьому безліч обставин можуть впливати на їх ціну (характеристики товару, виробник, торгова марка, умови і обсяги поставки, наявність знижок тощо).</p>	
<p>№817/2866/14 Позивач: ТОВ "АК ІНТЕРТРЕЙД ГРУП" Відповідач: Рівненська митниця Міндоходів</p>	<p>Рівненський окружний адміністративний суд Постанова від 26.05.2015 року. Адміністративний позов задовольнити. Визнати протиправним та скасувати пішлення Рівненської митниці Міндоходів про коригування митної вартості товарів №204000003/2014/000031/1 від 18.09.2014 року. В основу прийняття оспорюваного рішення про коригування митної вартості товарів №204000003/2014/000031/1 від 18.09.2014 року покладено висновки про невизнання відповідачем заявленої позивачем митної вартості товарів у зв'язку із наявністю розбіжностей в поданих документах та неподанням додаткових документів, які витребувалися органом доходів і зборів, відсутністю у додаткового поданих документах достатніх</p>	<p>На виконання умов зовнішньоекономічного контракту, укладеного з "Арбелло Пропертіз" ЛЛЦ, позивачем імпортовано партію товару, яку заявлено до митного оформлення за митною вартістю, визначеною за ціною договору. Повідомлено, що за результатами консультацій між органом доходів і зборів та декларантом відповідачем було прийнято оспорюване рішення.</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Сумська митниця ДФС	№818/875/14 Позивач: ТОВ "Суміфітофармація" Відповідач: Сумська митниця Міндоходів	підтверджені числових значень заявленої митної вартості. Вказав, що на момент прийняття оспорюваного рішення в органу доходів і зборів була наявна інформація, яка призвела до виникнення у нього сумнівів щодо правильності визначення позивачем митної вартості товарів імпортованих на підставі митної декларації №204000003/2014/000031/1 від 18.09.2014 року та до прийняття рішення про коригування митної вартості. Вважає оспорюване рішення правомірним, обґрунтованим та таким, що не підлягає скасуванню.	яким відкориговано митну вартість на основі резервного методу - на підставі рашіше визначеної митної вартості товарів, імпортованих по митних деклараціях від 26.04.2014 року №204050001/2014/006198, від 15.07.2014 року №204050001/2014/010606, від 18.07.2014 року №204050001/2014/010815. Вказано, що для митного оформлення імпортованих товарів товаришем було подано усі необхідні документи, з яких можливо було прослідкувати правильність визначення числового значення заявленої митної вартості, при цьому, неможливість подання додаткових документів була обґрунтована об'єктивними причинами, викладеними позивачем в листі до органу доходів і зборів.
Сумський окружний адміністративний суд	Постанова від 20.05.2014 року: Міндоходів, Головного управління Державної казначейської служби України у Сумській області про скасування рішення та повернення надмірно перерахованих коштів -задовольнити частково. Скасувати рішення Сумської митниці Міндоходів від 26.02.2014р. №805130000/2014/000010/1 про коригування митної вартості товарів.	Оскаржувані рішення прийнят відповідно до вимог чинного законодавства, оскільки у поданих до митного органу документах містяться розбіжності, що унеможливило перевірку числового значення заявленої митної вартості.	На підтвердження митної вартості товару позивачем надано митному органу пакет документів: контракт № VR -160114 від 16.01.2014р., СМР №МВВ7963G/WB326AJ від 20.02.2014; фактура №03/2014 від 17.01.2014р.; свідоцтво походження №PL/ME/AK0064677 від 20.02.2014р.; сертифікат якості від 17.01.2014р., розрахунок (калькуляція) цінні від 17.01.14р., прас-лист виробника від 03.01.14р., сертифікат якості

ДОДАТКИ

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина несплати сторін
			<p>від 17.01.14р.</p> <p>Однак, Сумська митниця не погодилася із вище зазначеною декларантом митною вартістю посліуючись на те, що декларантом не було подано запитані додаткові документи, а саме: виписку з бухгалтерської документації, висновки про якісні та вартісні показники товарів, підготовлені спеціальними експертними організаціями, інформація біржових організацій про вартість товару або сировини.</p> <p>26.02.2014року посадовою особою Сумської митниці прийнято рішення про коригування митної вартості товарів №805130000/2014/000010/1. Причина прийняття відповідного рішення відповідачем - використання декларантом Позивача відомостей, які не є об'єктивними та достовірно підтвердженими документально.</p>
	<p>№818/2828/15</p> <p>Позивач: ТОВ "МТТ"</p> <p>Відповідач: Сумська митниця ДФС</p>	<p>Сумський окружний адміністративний суд</p> <p>Постанова від 29.09.2014 року.</p> <p>Адміністративний позов товариства з обмеженою відповідальністю "МТТ" до Сумської митниці ДФС про визнання протиправними та скасування рішення та картки відмови в прийнятті митної декларації задовольнити. Визнати протиправним та скасувати рішення Сумської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів №805130000/2-15/000013/2 від 11.03.2015</p> <p>Визнати протиправною та скасувати картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вивозу чи пропуску товарів, транспортних засобів Сумської митниці ДФС №805130000/2015/00014 від 11.03.2015.</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи, Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
		<p>За результатами опрацювання документів встановлено, що декларантом позивача заявлені неповні, необ'єктивні та нецитувані документально відомості про митну вартість товару. З метою обґрунтованого вибору підстав для визначення митної вартості імпортованих товарів за іншим методом, між митним органом і декларантом проведено консультацію. У зв'язку з тим, що наслідком коригування митницею митної вартості імпортованого позивачем товару та відповідно прийняття рішення про коригування митної вартості товарів така вартість збільшилась, а внесення змін і доповнень до митної декларації після її прийняття до митного оформлення митним законодавством України не дозволяється, це спричинило видання митницею Картки відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення № 805130000/2015/00014 від 11.03.2015. Таким чином, посадові особи Сумської митниці діяли на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені чинним законодавством України з питань митної справи, а тому підстави для скасування Рішення про коригування митної вартості товарів відсутні.</p>	<p>Відповідачем не обґрунтовано неможливість застосування попередніх методів визначення митної вартості товару та визначення резервного методу розрахунку його митної вартості, коригування митної вартості проведено не у відповідності до норм митного законодавства, крім того, надані позивачем до Сумської митниці документи містять всі дані, які підтверджують значення показників, що вплинули на митну вартість товару, отже прийняття оскаржуваного рішення про коригування митної вартості товарів є протиправним, відтак це рішення та картка відмови у митному оформленні товарів підлягають скасуванню.</p>
Тернопільська митниця ДФС	<p>№819/2405/13-а Позивач: ТзОВ «ІЕ-Сервіс» Відповідач: Тернопільська митниця Міндоходів</p>	<p>Тернопільський окружний адміністративний суд Постанова від 07.11.2013 року: Адміністративний позов задовольнити повністю. Виягати протиправним та скасувати рішення Тернопільської митниці (м/п «Чортків») про коригування митної вартості товару № 403020000/2013/000027/2 від 16 квітня 2013 року.</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторону по справі)	Суть порушення	Причина несплати сторін
		<p>Під час митного оформлення задекларованих товарів, використовуючи інформацію спеціалізованого комплексу САІС Держмитслужби України «Цінова інформація» та згідно з проведеним аналізом попередніх оформлень вказаного товару, що ввозився і декларувався в попередніх періодах 2013 року, встановлено, що митна вартість товару, заявленого до митного оформлення, є істотно нижчою, ніж той, що декларувалася раніше. Відтак, у посадової особи митного органу виникли обурювані сумніви з приводу правильності визначення декларантом митної вартості. У зв'язку з неподанням позивачем додаткових документів для визначення заявленої митної вартості, митний орган, на думку представника відповідача, законно та обгрунтовано прийняв рішення про коригування митної вартості, підстави для його скасування відсутні.</p>	<p>При митному оформленні товарів (засоби побутової хімії та косметичні засоби), які ввозилися на територію України згідно з контрактом № 01/2012 від 20 серпня 2012 року, укладеним між ТЗОВ «ІЕ-Сервіс» (позивач) та польською фірмою «Global Cosmed S.A.» (продавець), товариство самостійно визначило їх митну вартість за основним методом - ціною договору (контракту) та заявило цей показник у митній декларації від 16 квітня 2013 року № 403020000/2013/000770, до якої були додані належні і достатні документи для підтвердження заявлених відомостей про митну вартість товарів згідно з переліком, визначеним Митним кодексом України. Однак, на думку позивача, митний орган безпідставно не погодився із заявленою декларантом митною вартістю товарів, визначеною за ціною договору (контракту), та незаконно прийняв рішення про коригування митної вартості товарів із застосуванням резервного методу. Позивач не погодився з рішенням митного органу про коригування заявленої митної вартості товарів, але з метою випуску задекларованих товарів у вільний обіг в режимі під гарантійне зобов'язання здійснив коригування їх митної вартості згідно з рішенням митного органу, подавши нову митну декларацію, та сплатив всі митні платежі згідно з митною вартістю цих товарів, визначеною митним органом. Позивач просить визнати недійсним рішення Тернопільської митниці (М/п «Чортків») про коригування митної вартості товарів № 403020000/2013/000027/2 від 16 квітня 2013 року.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>№819/81/14-а Позивач: ТОВ "АФТЕК" Відповідач: Тернопільська митниця Мілкоходів</p>	<p>Тернопільський окружний адміністративний суд Постанова від 29.04.2014 року: 1. Адміністративний позов товариства з обмеженою відповідальністю "АФТЕК" до Тернопільської митниці Мілкоходів про визнання дій відповідача при винесенні рішення про коригування митної вартості товару № 403000006/2014/000002/2 від 31.03.2014 року протиправними; про скасування картки відмови у митному оформленні товарів №403000006/2014/000008 від 31.03.2014 року, про зобов'язання відповідача здійснити митне оформлення товару, що імпортувався позивачем відповідно до контракту № 148 від 01.01.2014 року та надання товаросупроводжувальних документів з урахуванням норм діючого законодавства; зобов'язання повернути намірною сплатені митні платежі у розмірі 4177,38 грн., - задовольнити частково. 2. Визнати протиправним та скасувати рішення Тернопільської митниці Мілкоходів про коригування митної вартості товару від 31 березня 2014 року №403000006/2014/000002/2.</p> <p>Оскаржені дії відповідача щодо прийняття на підставі рішення про коригування митної вартості товару №403000006/2014/000002/2 від 31.03.2014 року картки відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вивозу чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №403000006/2014/000008 від 31.03.2014 року здійснені на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачений законами України,</p>	<p>Причина незгоди сторін</p> <p>при митному оформленні товару, а саме: сталь арматурна термоміцна, періодичного профілю АРМ ПР ГОСТ 10884-94, ГОСТ 5781-82 клас АТ800, марка ст.28С; діаметр 10мм, довжина 9950мм у зацізничному напіввагоні, який ввезився на територію України згідно зовнішньоекономічного договору № 148 від 01.01.2014 року укладеного з ВАТ «Молдавський металургійний завод», ТОВ "АФТЕК" самостійно визначило митну вартість вищезказаного товару за основним методом - ціною договору (контракту) та заявило її у митній декларації № 403000006/2014/003025 від 31.03.2014 року, до якої було подано ряд документів для підтвердження заявлених відомостей про митну вартість.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Харківська митниця ДФС	№820/4432/15 Позивач: ТОВ ПРЕМСР-ПРОДУКТ» Відповідач: Харківська митниця ДФС	Харківський окружний адміністративний суд Постанова від 02.07.2015 року. Адміністративний позов Товариства з обмеженою відповідальністю «ПРЕМСР-ПРОДУКТ» до Харківської митниці ДФС про скасування рішення задовольнити частково. Скасувати рішення Харківської митниці ДФС про коригування митної вартості №807000011/2015/000151/2 від 26.01.2015 року.	даного товару. Проте, відповідач прийняв рішення про коригування митної вартості товарів № 403000006/2014/000002/2 від 31.03.2014 року із застосуванням другорядного методу - за ціною договору щодо ідентичних товарів, з тих мотивів, що на думку митного органу декларантом не надано додаткові документи для визначення митної вартості. Як наслідок, позивачу надано картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення № 403000006/2014/000008 від 31.03.2014 року. Позивач вважає, що рішення про коригування митної вартості товарів № 403000006/2014/000002/2 від 31.03.2014 року прийняте відповідачем протиправно, оскільки Митним кодексом України передбачено вичерпний перелік документів, що подається декларантом митному органу для підтвердження заявленої митної вартості товарів та обраного методу її визначення і такі документи, як свідчить графа 44 ВМД, були подані позивачем.

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи, інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
		<p>Скасувати картку відмови Харківської митниці ДФС в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення № 807100000/2015/00103 від 26.01.2015 року.</p> <p>Внаслідок застосованої процедури консультації платник податків не виконав вимоги митного органу, випребуваних митницею документів, необхідних для застосування основного методу визначення митної вартості товару, не подав. У зв'язку з неможливістю застосування кожного наступного методу визначення митної вартості товару, митний орган застосував другорядний (резервний) метод відповідно до ст.64 Митного кодексу України, у зв'язку з чим просив суд відмовити в задоволенні заявлених вимог.</p>	<p>Відповідем при проведенні контролю правильності визначення митної вартості товарів, випребування додаткових документів та подальшого коригування митної вартості порушено вимоги ст.ст. 53, 54, 57, 58, 64 Митного кодексу України, а рішення про визначення митної вартості товарів є таким, що не відповідає вимогам ст.55 Митного кодексу України. Позивач також зазначив, що при здійсненні митного оформлення для підтвердження митної вартості та її визначення за основним методом - ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції) було надано усі документи, які передбачені ч.2 ст.53 Митного кодексу України, зауважень до поданих документів під час митного оформлення від відповідача не надходило</p>
<p>№820/1519/15 Позивач: ІПП "Торгівельний Будинок Аркада" Відповідач: Харківська митниця ДФС</p>	<p>Харківський окружний адміністративний суд Постанова від 12.03.2015 року: Адміністративний позов Приватного підприємства "Торгівельний Будинок Аркада" до Харківської митниці Державної фіскальної служби України про скасування рішення - задовольнити у повному обсязі. Визнати протиправними дії Харківської митниці ДФС щодо коригування митної вартості товарів Приватного підприємства "Торгівельний Будинок Аркада" за митною декларацією №807120000/2015/000091 від 30.01.2015 р. Визнати протиправним та скасувати рішення Харківської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів №807000011/2015/000211/2 від 03.02.2015 р.</p> <p>Визнати протиправною та скасувати картку відмови Харківської митниці ДФС в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №807121400/2015/000006 від 03.02.2015р.</p>		

ДОДАТКИ

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>Внаслідок застосованої процедури консультацій платник податків не виконав вимог митного органу, виграбуваних митницею документів, необхідних для застосування основного методу визначення митної вартості товару, не подав. У зв'язку з неможливістю застосування кожного наступного методу визначення митної вартості товару, митний орган застосував третій метод відповідно до ст.64 Митного кодексу України, у зв'язку з чим просив суд відмовити в задоволенні заявлених вимог.</p>	<p>Відповідачем було прийнято рішення про коригування митної вартості товарів №807000011/2014/5000211/2 від 03.02.2015 р. за 3 методом з вартістю за одиницю 0,33 дол. США/кг. На підставі рішення про визначення митної вартості товарів відповідачем видана картка відмови в прийнятті митної декларації; митному оформленні, випуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №807121400/2015/00006 від 03.02.2015 р. Позивач не погоджується з рішенням про визначення митної вартості товару, картою відмови в повному обсязі, вважає їх незаконними та необґрунтованими. Заявляє, що при здійсненні митного оформлення позивачем для підтвердження митної вартості конкретної поставки та її визначення за основним методом – ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються, було надано усі документи, які передбачені чинним законодавством, зокрема, ч.2 ст.53 МК України.</p>	
<p><u>Херсонська митниця</u> <u>ДФС</u></p>	<p>№ 821/3874/15-а Позивач: ТОВ "ТАРСУС ОЕ" Відповідач: Херсонська митниця Державної фіскальної служби</p>	<p>Херсонський окружний адміністративний суд <u>Постанова від 29.02.2016 року.</u> Адміністративний позов задовольнити. Визнати протиправними та скасувати прийняті митним постом «Складське» Херсонської митниці Державної фіскальної служби рішення про коригування митної вартості товарів від 14 грудня 2015 року №508030303/2015/000008/2 та картою відмови у митному оформленні товарів від 14 грудня 2015 року №508030303/2015/00007.</p>	<p>Документи, подані ТОВ "ТАРСУС ОЕ" до митного органу з метою підтвердження заявлених відомостей про митну вартість товарів, містять необхідну інформацію про вартість товару, а також</p>
	<p>Визначити митну вартість товару за основним методом виявилось неможливим у зв'язку із не підтвердженням Товариством числових значень складових митної вартості товарів і ненаданням на запит Митниці всіх необхідних для</p>		

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)</p>	<p>щодо документів. За результатами перевірки поданих документів митний орган прийшов до висновку про наявність у них розбіжностей, а саме в нивойсі №798112 від 05.12.2015р. умови поставки указані як "FOB TulaCity", в той час як в митній декларації країни відправлення №15411600EX002023 від 06.12.2015р. такі умови поставки визначені як "FOB Zonguldak". У зв'язку з цим Митницею надіслано позивачу засобами електронного зв'язку запит про надання підтверджуючих складових митної вартості документів, в якості яких відповідач визначив виписку з бухгалтерської документації, каталоги, специфікації, прейскуранти (прайв-листи) виробника товару, висновки про якості та вартості характеристик товарів, підготовлені спеціалізованими експертними організаціями, та/або інформація біржових організацій про вартість товару або сировини. Однак позивачем повідомлено митницю про те, що на той час надати витребувані документи немає змоги. При перевірці правильності визначення митної вартості товару, Херсонська митниця дійшла висновку, що документи, які надані для оформлення товару не містять всіх даних відповідно до обраного декларантом методу визначення митної вартості товару, при цьому декларант не надав запитувані документи.</p>	<p>реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару. Відповідачем не надано суду жодних доказів того, що документи, подані позивачем для митного оформлення товару є недостатніми чи такими, що у своїй сукупності вислідують сумнів у достовірності наданої інформації. Представник відповідача у судовому засіданні визнав ту обставину, що позивачем було подано всі передбачені Митним кодексом України документи для визначення митної вартості товару, які були належним чином оформлені, при цьому розбіжності у цих документах виявлені виключно щодо умов поставки, стосовно яким судом вже зроблено висновок про їх помилковість. Не надано також і доказів дотримання обов'язкової процедури проведення консультацій із декларантом, більше того, представник відповідача визнав, що консультацій із позивачем не проводив. За таких обставин, висновок митного органу про неможливість визначення митної вартості товару за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартості операції), суд вважає необґрунтованим.</p>
	<p>№821/3050/15-а Позивач: ТОВ "ТОНДО-ІНВЕСТ" Відповідач: Херсонська митниця</p>	<p>Херсонський окружний адміністративний суд Постанова від 27.10.2015 року Адміністративний позов товариства з обмеженою відповідальністю "ТОНДО-ІНВЕСТ" до Херсонської митниці Державної фіскальної служби України про визнання дій протиправними та скасування картки відмови № 5080500000/2015/00087 від 19.08.2015 р. та рішення про коригування митної вартості товарів №</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>Державної фіскальної служби</p>	<p>508050000/2015/000068/2 від 19.08.2015 р. задовольнити частково. Визнати протиправною та скасувати картку відмови Херсонської митниці ДФС в прийнятті митної декларації, митною оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №508050000/2015/000087 від 19.08.2015 року. Визнати протиправним та скасувати рішення Херсонської митниці ДФС про корегування митної вартості товарів №508050000/2015/00068/2 від 19.08.2015 року.</p> <p>Контроль правильності визначення митної вартості товарів здійснювався згідно з вимогами розділу III МКУ та наказу Держмитслужби України від 13.07.2012 року №362 Про затвердження Методичних рекомендацій щодо роботи посадових осіб митних органів з аналізу, виявлення та оцінки ризиків при здійсненні контролю правильності визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості, наявності в поданих документах усіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо шийн, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари. За результатами проведеного комплексу заходів та дій митну вартість було скориговано, про що прийнято рішення про коригування митної вартості товарів №508050000/2015/000068/2 від 19.08.2015 та оформлено картку відмови №508050000/2015/000087 від 19.08.2015 року в митною оформленні декларації №508050000/2015/035339. Надані позивачем документи та матеріали не давали змоги документально підтвердити вартість автовану моделі 45717К-1, тому митний орган використав при визначенні митної вартості мережу Інтернет, а саме сайти auto.gia.com та tsLca.</p>	<p>Порушення</p>
			<p>За результатом розгляду поданої митної декларації відповідачем 31 січня 2015 року винесено рішення про коригування митної вартості товарів за №508050000/2015/00068/2 та картку відмови в прийнятті митної декларації, митною оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів, комерційного призначення №508050000/2015/00087 від 19 серпня 2015 року. Відмова мотивована тим, що заявлена декларантом митна вартість товару за митною декларацією не може бути визнана в зв'язку з невідповідністю обраного декларантом методу визначення митної вартості товару умовам наведеним у главі 9 Митного кодексу України та не поданням всіх необхідних додаткових документів, які підтверджують митну вартість товару. Наведене привело до визначення митної вартості за резервним методом відповідно до ст.64 МК України за рівнем митної вартості в розмірі 881285,98 грн., яка визначена за допомогою двох сайтів з мережі Інтернет. З посиленням на норми МКУ, об'єднує правову відповідність своїх вимог. З наведеного позивач робить висновок про наявність підстав для постановлення судового рішення про</p>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Черкаська митниця ДФС	<p>№823/2483/14 Позивач: ТОВ «Компанія ТМ Дизайн» Відповідач: Черкаська митниця Міндоходів</p>	<p>Черкаський окружний адміністративний суд Постанова від 23.09.2014 року: Адміністративний позов задовольнити повністю. Визнати протиправними дії Черкаської митниці Міндоходів щодо винесення рішення про корегування митної вартості товарів №902030000/2014/301820/2 від 03.06.2014р. та картки відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №902030000/2014/00048 від 03.06.2014р. Визнати протиправним та скасувати рішення Черкаської митниці Міндоходів про корегування митної вартості товарів №902030000/2014/301820/2 від 03.06.2014р. Визнати протиправною та скасувати картку відмови Черкаської митниці Міндоходів в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №902030000/2014/00048 від 03.06.2014р.</p>	<p>визнання дії протиправними та скасування картки відмови № 508050000/2015/00087 від 19.08.2015 р. та рішення про корегування митної вартості товарів № 508050000/2015/000068/2 від 19.08.2015 р.</p>
		<p>За результатами перевірки заявлених позивачем даних автоматизованою системою аналізу та управління ризиками було сформовано наявність ризику щодо можливого заниження митної вартості товару. Позивачу повідомлено про необхідність надання документів на усунення обставин, визначених ч. 2 ст. 58 Митного кодексу України. Наявні обставини визначені ч. 3 ст. 53 та ч. 2 ст. 58 Митного кодексу України, декларантом не усунуті, а тому 03.06.2014р. прийняте рішення про коригування митної вартості товарів №-902030000/2014/301820/2 та картки відмови №902030000/2014/00048. ТОВ</p>	<p>ТОВ «Компанія ТМ Дизайн» при митному оформленні товарів разом з митною декларацією подано всі документи необхідні для визначення митної вартості товару, проте відповідачем з порушенням норм Митного кодексу України та інших нормативних актів прийнято рішення про коригування митної вартості товарів, яке не містить обґрунтування та доказів того, що документи подані позивачем для митного оформлення товарів є недостатніми та такими, які у своїй сукупності викликають сумнів у достовірності наданої інформації.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>№823/8/14</p> <p>Позивач: ТОВ "Фірма "Черкаси-СфераКТ"</p> <p>Відповідач: Черкаська митниця</p> <p>Мілдохідів</p>	<p>«Компанія ТМ Дивайн» 13.06.2014 року подала митниці додаткові документи, але відповідач вважає їх такими, які неможливо ідентифікувати даною поставкою товарів та не містять всі відомості, що підтверджують числові значення складових митної вартості.</p> <p>Черкаський окружний адміністративний суд</p> <p>Постанова від 18.09.2014 року: Адміністративний позов задовольнити частково. Визнати протиправним та скасувати рішення Черкаської митниці №902000003/2013/206784/2 від 02.09.2013р. про коригування митної вартості товарів в частині збільшення митної вартості товарів на суму 118752 грн.60 коп. Визнати протиправною та скасувати картку відмови Черкаської митниці у митному оформленні товарів №902000003/2013/00064 від 02.09.2013р.</p> <p>За результатами проведеної перевірки з урахуванням проведеної консультації в порядку п. 4 ст. 57, п. 1, 4 ст. 337, 320 Митного кодексу України відповідачем встановлено, що заявлені декларантом відомості про митну вартість та обраний метод її визначення не підтверджені документально. Декларантом не надано повний пакет документів для підтвердження митної вартості товарів, розбіжності в поданих документах не усунуто, що унеможливило визначення митної вартості товарів за ціною угоди.</p> <p>Рішенням відповідача №902000003/2013/206784/2 від 02.09.2013 митну вартість товарів відкореговано в сторону збільшення. За даними рішення загальна митна вартість товарів складає 2136487,66 RUB. Декларанту запропоновано здійснити митне оформлення товару за методом 3 коригування митної вартості товарів та відмовлено у митному оформленні товарів, про що видано картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів №902000003/2013/00064.</p>	<p>Також позивач вважає, що зазначена різниця між вартістю подібних товарів порівняно з іншим митним оформленням не призводить до автоматичного збільшення митної вартості товарів та не може вважатись належним підтвердженням обґрунтованості коригування митної вартості.</p> <p>На виконання зовнішньоекономічного контракту від 11.04.2013 №804/00186217-32193, укладеного між позивачем та ВАТ «Северсталь» (Росія), на території України здійснювалась поставка сталі холоднокатаної електротехнічної динаміної в рулонах в кількості 58,540 т, за ціною 28000,00 RUB/т, загальною вартістю 1639120,00 RUB (394880,40 грн.)</p> <p>30.08.2013 під час митного оформлення товару позивачем подано до Черкаської митниці повний пакет документів для підтвердження митної вартості товару, що передбачений ч. 2 ст. 53 Митного кодексу України. Вказані документи не містять розбіжностей, а митна вартість товару відповідає ціні господарської операції та є сплаченою в повному обсязі, виходячи з наступного. По-перше, у поданні до митного органу специфікації №16/3-4706 від 12.07.2013 та платіжному дорученні в іноземній валюті від</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина неугоди сторін
Чернівецька митниця ДФС	№824/76/15-а Позивач: Фізична особа Відповідач: Чернівецької митниці ДФС	Чернівецький окружний адміністративний суд Постанова від 27.02.2015 року. Адміністративний позов задовольнити повністю. Визнати протиправним та скасувати рішення Чернівецької митниці ДФС про коригування митної вартості товарів №4080000011/2014/000001/1 від 23 грудня 2014 року. Визнати протиправною та скасувати картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленню виласу чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №408040001/2014/00032.	02.08.2013 №32 наявні усі реквізити, необхідні для ідентифікації призначення платежу та отримувача коштів. По-друге, із зовнішньоекономічного контракту від 11.04.2013 №804/00186217-32193 вбачається, що позивач, як покупець, був зобов'язаний здійснити 100 % попередню оплату згідно з специфікацією на суму 1680000 RUB, а останні розрахунки за інвойсом №0000011797 від 19.08.2013 на суму 1639120 RUB здійснені за фактично відвантаженим товар. По-третє, ціна імпортованого товару за 1 тону у розмірі 28000 RUB є однаковою у всіх документах, що надавалися для митного оформлення товарів.
		У митниці було достатньо правових підстав для відмови у митному оформленні товару за заявленою позивачем митною вартістю, адже подані позивачем документи містили розбіжності та не вклучали усіх відомостей, які підтверджують числові значення складових митної вартості товару. Вказував, що оскільки використані декларатом відомості щодо митної вартості товару не були підтверджені документально, то метод визначення митної вартості	Для декларування митної вартості товарів, які перечислюються через митний кордон України, та подання відомостей для її підтвердження він 15 грудня 2014 року подав митному органу декларацію митної вартості, в якій правомірно визначив митну вартість товару (папки-ресстратори) із застосуванням основного методу щодо товарів, які імпортуються, за заявленою митною вартістю 644987,12 грн, в ноземній валюті

ДОДАТКИ

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>товарів за ціною договору щодо товарів, які імпортуються, не міг бути застосований.</p> <p>Митну вартість товару визначено митницею на основі резервного методу. При цьому за основу для визначення митної вартості товару в даному випадку було взято митну декларацію від 05 грудня 2014 року №508040000/2014/4115 за рівнем митної вартості 3,08/кг (товар «Папка для зберігання документів, картон, форматом А4 з механізмом криплення, Торговельна марка «DATUM». Виробник: TOP STATIONERY COMPANY LLP. Країна виробництва CN»), країна походження Китаї).</p> <p>Інформація ж про причини не застосування перших п'яти методів наведена в рішенні про коригування митної вартості товарів №408000011/2014/000001/1 від 23 грудня 2014 року, яке, як і картка відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленню вилучу чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №408040001/2014/00032, є правомірним.</p>	<p>41054,00 доларів США.</p> <p>Однак посадовою особою митного органу було зазначено про необхідність надання додаткових документів, які підтверджують заявлену митну вартість товару.</p> <p>У зв'язку з цим, ОСОБА_5 на підтвердження заявленої ним митної вартості товару, крім митної декларації, облікової картки, акту отладу товару, товаротранспортної накладної, коносаменту, інвойсу, контракту, відповідачу було додатково надано: прас-лист б/н від 19 грудня 2014 року, калькуляцію виробника товару б/н від 19 грудня 2014 року, висновок ДП «Держзовнішторг» від 19 грудня 2014 року № 10/741, цінові пропозиції на аналогічні товари з мережі Інтернет.</p> <p>Проте, незважаючи на подані документи, 23 грудня 2014 року відповідач необгрунтовано відмовив в митному оформленні поданої позивачем декларації та прийняв оскаржуване рішення за №408000011/2014/000001/1, яким здійснено коригування митної вартості товарів, що переміщувались позивачем через митний кордон України з урахуванням ціни на ідентичні товари в розмірі 3,0 \$/кг, а не ціни 0,68 \$/кг та 0,72 \$/кг., за яку покупець придбав даний товар.</p> <p>На підставі вказаного рішення м/л (митний пост) «Чернівці» надав позивачу картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленню вилучу чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №408040001/2014/00032 від 23 грудня 2014 року.</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>№824/18/13-а Позивач: ТзОВ «Облпортсервіс» Відповідач: Чернівецька область митниці</p>	<p>Чернівецький окружний адміністративний суд <u>Постанова від 22.04.2013 року.</u> 1.Адміністративний позов задовольнити частково. 2.Визнати протиправним та скасувати рішення Чернівецької області митниці про коригування митної вартості товарів №.408000003/2012/00088/2 від 18.12.2012р.; 3.Визнати протиправною та скасувати картку відмови в прийнятті митної декларації, митною оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №.408040000/2012/00093 від 18.12.2012р. Чернівецької області митниці.</p>	<p>Причина незгоди сторін</p>
		<p>Встановлено, що документи, які підтверджують митну вартість товару, містять розбіжності та не містять всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товару, зокрема: згідно зовнішньоекономічного договору №20120917 від 17.09.2012 невід'ємною частиною контракту є специфікації, які не були подані до митного оформлення; - згідно до додатку №1 до зовнішньоекономічного договору №20120917 від 17.09.2012 оплата за товар здійснюється у вигляді безвідзивного акредитиву, який має бути відкритий на протязі 7 робочих днів з дня підписання контракту, тобто до 26.09.2012 включно, а відповідно до документів про оплату акредитив був відкритий 27.09.2012; згідно до додатку №1 до зовнішньоекономічного договору №20120917 від 17.09.2012 за гальма вартість товару складає 224049,38 дол. США +5%, при цьому умови щодо використання зазначених 5% невизначені; - згідно зовнішньоекономічного договору №20120917 від 17.09.2012 комісія за підтвердження акредитиву сплачується за рахунок покупця, при цьому до митного оформлення не подано документ, який підтверджує числове значення та факт сплати даних комісійних покупцем; -згідно зовнішньоекономічного договору №20120917 від 17.09.2012 продавець надає покупцю</p>	<p>Товариство з обмеженою відповідальністю «Облпортсервіс» на підставі зовнішньоекономічного контракту №.20120917 PVC від 17.09.2012р., укладеного позивачем з компанією OXYUDE CHEMICALS, INC(США), було здійснено закупку та поставлено на митну територію України суспензійний полівинілхлорид (S-PVC) Formosa 622-K65, за кодом УКТРЕД 390410000 в кількості 210,375 тон (надалі - Товар). 18 грудня 2012р. позивачем було подано уповноваженим працівникам Чернівецької області митниці пакет документів, необхідний для здійснення процедури митного оформлення імпорту закупленого Позивачем Товару. Митна вартість Товару була визначена позивачем на підставі першого (основного) методу - за ціною, визначеною контрактом №.20120917 PVC від 17.09.2012р. Проте 18.12.2012р. відповідальним було винесено картку відмови в прийнятті митної декларації, митною оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №.408040000/2012/00093, якого відмовлено позивачу</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
		<p>визначений перелік документів, відповідно до якого покупець повинен отримати прайс-лист, завершений продавцем, при цьому даний документ не поданий до митного оформлення; -відповідно до документів про оплату одним із обов'язкових документів є страховий поліс чи сертифікат, при цьому даний документ не поданий до митного оформлення. Крім того згідно зовнішньоекономічного договору №201/20917 від 17.09.2012, покупець може застрахувати товар за свій рахунок, при цьому наявність такого страхування не обов'язується в рахунок чи інших документах, поданих до митного оформлення.</p>	<p>У митному оформленні (випуску) Товару. Зазначена карта договору була прийнята відповідачем на підставі рішення відділу митних платежів Чернівецької області митниці про корегування митної вартості товарів № 408000003/2012/000088/2 від 18.12.2012р. згідно якого шуну за поставлений Товар було визначено відповідачем за шестим резервним методом, у розмірі 252 450,00 USD.</p> <p>У разі наявності у Відповідача підстав вважати що документи, які підтверджують митну вартість Товару, містять розбіжності та/або не містять всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, він повинен був надати Позивачу письмову вимогу щодо необхідності подати останнім додаткових документів, перелік яких визначений ч. 3 ст. 53 МК України, та лише у разі негодання декларантом таких документів протягом 10 календарних днів, або якщо б такі документи не містили би усіх необхідних відомостей, що підтверджують митну вартість товару. Відповідач мав би право прийняти рішення про корегування митної вартості товарів, на підставі якого відмовити позивачу у митному оформленні товарів за заявленою ним митною вартістю.</p> <p>Також позивач зазначає, що рішення про корегування митної вартості Товару, яким було пред'явлено вимогу декларанту щодо надання додаткових документів, було прийнято одночасно з карткою відмови, якою відмовлено Позивачу у</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
Чернігівська митниця ДФС	№820/3457/15 Позивач: ПП "Альвагтрейдін" Відповідач: Чернігівська митниця ДФС	Харківський окружний адміністративний суд Постанова від 19.05.2015 року: Адміністративний позов Приватного підприємства "Альвагтрейдін" до Чернігівської митниці ДФС про скасування рішення та картки відмови - задоволювати. Визнати незаконним та скасувати рішення Чернігівської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів №1.02.000010/2015/000064/2 від 31 березня 2015 року. Визнати незаконною та скасувати картку відмови Чернігівської митниці ДФС в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №1.02.110000/2015/000074.	митному оформленні Товару з підстав неподання ним документів - 18 грудня 2012р. Вимоги щодо надання декларантом додаткових документів, а відтак і підстави відмови у митному оформленні товару, визначені відповідачем є необґрунтованими та такими, що не відповідають вимогам чинного законодавства.
		Внаслідок застосованої процедури консультації платник податків не виконав вимог митного органу, вигребуваних митницею документів, необхідних для застосування основного методу визначення митної вартості товару, не подав. У зв'язку з неможливістю застосування кожного наступного методу визначення митної вартості товару, митний орган застосував резервний метод відповідно до ст. 64 Митного кодексу України, у зв'язку з чим просив суд відмовити в задоволенні заявлених вимог.	Відповідачем було прийнято рішення про коригування митної вартості товарів №1.02.000010/2015/000064/2 від 31 березня 2015 року за резервним методом, за яким позивачу визначено митну вартість товару у більшому розмірі, ніж була задекларована. На підставі рішення про визначення митної вартості товарів відповідачем видана картка відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні впуску чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №1.02.110000/2015/000074. Позивач не погоджується з рішенням про

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>№825/2293/15-а</p> <p>Полячек:</p> <p>«А/Л Тютюнова компанія «В.А.Т. - Прилуки»</p> <p>Відповідач:</p> <p>Чернігівська митниця Державної фіскальної служби України</p>	<p>Чернігівський окружний адміністративний суд</p> <p><u>Постанова від 13.08.2015 року:</u></p> <p>Позов задовольнити повністю.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати Рішення митного поста Прилуки Чернігівської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів від 22.01.2015 №1 02040000/2015/000002/1.</p> <p>Скасувати Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №1 02040000/2015/05004.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати Рішення митного поста Прилуки Чернігівської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів від 22.01.2015 №1 02040000/2015/000005/1.</p> <p>Скасувати Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №1 02040000/2015/05006.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати Рішення митного поста Прилуки Чернігівської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів від 29.01.2015 №1 02040000/2015/000015/1.</p> <p>Скасувати Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №1 02040000/2015/05018.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати Рішення митного поста Прилуки Чернігівської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів від 29.01.2015 №1 02040000/2015/000016/1.</p> <p>Скасувати Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №1 02040000/2015/05019.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати Рішення митного поста Прилуки Чернігівської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів від 11.02.2015 №1 02040000/2015/000043/1.</p>	<p>визначення митної вартості товару та картоюю відмови в повному обсязі, вважає їх незаконними та необґрунтованими. Зважає, що при здійсненні митного оформлення позивачем для підтвердження митної вартості конкретної поставки та її визначення за основним методом - ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються було надано усі документи, які передбачені чинним законодавством, зокрема, ч. 2 ст. 53 МКУ України.</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
		<p>Скасувати Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №102040000/2015/05048.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати Рішення митного поста Прилуки Чернігівської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів від 29.04.2015 №1 02040000/2015/000112/1.</p> <p>Скасувати Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №102040000/2015/05117.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати Рішення митного поста Прилуки Чернігівської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів від 29.04.2015 №1 02040000/2015/000107/1.</p> <p>Скасувати Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №1 02040000/2015/05113.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати Рішення митного поста Прилуки Чернігівської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів від 29.04.2015 №1 02040000/2015/000108/1.</p> <p>Скасувати Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №102040000/2015/05115.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати Рішення митного поста Прилуки Чернігівської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів від 05.05.2015 №1 02040000/2015/000118/1.</p> <p>Скасувати Картку відмови в прийнятті митної декларації, митному оформленні вилучення чи пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення №1 02040000/2015/05124.</p> <p>Визнати протиправним та скасувати Рішення митного поста Прилуки Чернігівської митниці ДФС про коригування митної вартості товарів від 15.05.2015 №102040000/2015/000150/1.</p>	
		<p>При здійсненні контролю правильності визначення митної вартості товару та при проведенні аналізу поданих до митного оформлення документів, а саме прайс-листів та експертних висновків було встановлено, що документи подані до митного оформлення не містять всіх відомостей, які підтверджують числові значення складових митної</p>	<p>Відповідач не скористався повноваженнями, наданими йому митним законодавством з метою перевірки правильності визначення позначачем митної вартості товару, наявності, в порушення вимог закону, без належного обґрунтування підстав, відмовив у митному оформленні товарів за</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
	<p>вартості та не дають можливості відповідно до вимог чинного законодавства здійснити розрахунки на основі об'єктивних даних, що підтверджуються документально та підлягають обчисленню, у зв'язку з чим, відповідачем не було застосовано основний метод визначення митної вартості. Особливу увагу слід звернути на те, що при поданні документів до митного оформлення позивача заявлено пов'язаною особою з продавцем товару, що підтверджується наданням позивачем деклараціями митної вартості. Щодо інших методів визначення митної вартості, представник відповідача зазначив наступне: метод визначення митної вартості за ціною угоди щодо ідентичних товарів не було застосовано, оскільки відсутня можливість ідентифікувати товари, що оцінюються за всіма ознаками ідентичних товарів; метод визначення митної вартості за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів не застосовувався, так як відсутня можливість ідентифікувати товари, що оцінюються, за ознаками подібних (аналогічних) товарів; якість, наявність торгової марки та їх розташування на ринку, країна виробництва, виробник, метод визначення митної вартості на основі відмінання вартості не застосовувався, так як відсутня ціна одиниці товару, за якою найбільша партія оцінюваних товарів продавалася б на території України; метод визначення митної вартості на основі додання вартості не застосовувався, так як відсутня ціна за одиницю оцінюваних товарів в країні виробника. Саме в зв'язку з відсутністю можливості застосування цих методів, при здійсненні митної оцінки, відповідачем було застосовано резервний метод. Крім того, при здійсненні контролю правильності визначення митної вартості та прийнятті рішення про коригування митної вартості</p>	<p>заявлено позивачем митною вартістю. Для підтвердження заявленої митної вартості товару позивачем подано відповідачу належні документи, передбачені ст.53 Митного кодексу України, які містять повні відомості про ціну товару та підтверджують митну вартість, а також ідентифікують імпортований товар. Серед таких документів відсутні будь-які розбіжності та відповідач не мав до них жодних зауважень. При цьому, зміст спірних рішень не відповідає вимогам ч.2 ст.55 Митного кодексу України, в них відсутнє належне обґрунтування коригування митної вартості, а вказані відповідачем підстави суперечать ч.6 ст.54 Митного кодексу України та не стосуються основних документів та відомостей, які містять ключові значення митної вартості. Тому, відповідачем не обґрунтовано та протиправно відмовлено в застосуванні першого методу визначення митної вартості за ціною договору (контракту) та скориговано заявлену митну вартість.</p>	

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
		<p>митницею використовується наявна цінова інформація у Слдиній автоматизованій інформаційній системі Державної фіскальної служби України (САІС) на подібні товари. При цьому, у разі якщо митна вартість оцінюваних товарів не може бути визначена згідно з положеннями ст.ст.58-59 Митного кодексу України, за основу для її визначення береться вартість операцій з ідентичними товарами, що продаються на експорт в Україну з тієї ж країни і час експорту яких збігається з часом експорту оцінюваних товарів або є максимальною наближеною до нього.</p> <p>Враховуючи відсутність всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості, та те, що у ході проведених консультацій з Позивачем останній не надав цінової інформації щодо імпорту ідентичних та/або подібних товарів на митну територію України, митницею у якості інформації використовувалась цінова база ЄІАС.</p> <p>Посадова особа митниці, керуючись п.1.ч.4 ст.54 Митного кодексу України були зобов'язані перевірити усі подані до митного оформлення документи, якщо навіть ці документи не є обов'язковими у розумінні ст.53 Кодексу, а також висловити свої зауваження до поданих при митному оформленні документів, якщо вони оформлені неналежним чином. Тобто, при здійсненні контролю правильності визначення митної вартості товару митниця повинна була брати до уваги не тільки обов'язкові документи, а також надані позивачем додаткові документи, оскільки протилежне було б порушенням п.1.ч.4 ст.54 Митного кодексу України. Отже, надання неналежних документів не може вважатись виконанням вимог митниці щодо підтвердження заявленої декларантом митної вартості товарів.</p>	

ДОДАТКИ

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина нестоди сторін
Київська міська митниця ДФС	<p>№817/91/4/15</p> <p>Позивач: Фізична особа</p> <p>Відповідач: Київської міської митниці Державної фіскальної служби</p>	<p>Рівненський окружний адміністративний суд</p> <p>Постанова від 18.05.2015 року: Позов задовольнити повністю.</p> <p>Визнати протиправними та скасувати рішення про коригування митної вартості товарів № 10000001/2015/000039/1 від 27.03.2015 та картку відмови в митному оформленні (випуску) товарів № 100250003/2015/00028.</p>	<p>Причина нестоди сторін</p>
		<p>Надані декларантом під час митного оформлення митної декларації від 20.03.2015 №100250003/2015/075293 документи не містили інформації щодо ціни, яка сплачена за товар, однак договором міжнародної поставки передбачена передплата за товар; подання таких документів передбачено п.4 ч.2 ст.53 Митного кодексу України. Також надані декларантом документи містили розбіжності, а саме: потребувала роз'яснення ситуація, при якій ціни в інвойсі від відправника та від продавця однакові, що викликає сумніви в достовірності зазначених цін товарів.</p> <p>Враховуючи зазначене, керуючись ч.4 ст.54 та ч.3 ст.53 Кодексу декларанту направлено електронне повідомлення про необхідність надати банківські платіжні документи щодо запропоновано надати банківські платіжні документи щодо оплати за товар, прайс-лист виробника товару, експортну митну декларацію та інші документи на його бажання, наприклад, які б роз'яснювали ситуацію, при якій ціни в інвойсі від відправника та від продавця однакові.</p> <p>Декларантом додатково надано прайс-лист продавця, платіжне доручення щодо оплати товару та висновок експерта Рівненської торгово-промислової палати від 24.03.2015 щодо ціни товару. Експортна митна декларація декларантом не надана.</p>	<p>На виконання умов договору №1-03/10/14 від 03.10.2014 на території України позивачем імпортовано товар: виконку смолу - гелест марки "Асадан" та марки "Кристал", який було заявлено до митного оформлення на підставі митної декларації №100250003/2015/075293 від 20.03.2015. Експортером даного товару виступила компанія "Starbom Creations Inc" (США), а відправником - CV LUMEE BAKI LOGISTIC (Індонезія). Товар заявлений до митного оформлення за методом визначення митної вартості за ціною договору щодо товарів, які імпортуються (вартість операції), загальною митною та фактурною вартістю 238624,30 грн. (8904,00 дол. США), за якою сплачено митні платежі.</p> <p>Прийняте відповідачем рішення про коригування митної вартості товарів №100000011/2015/000039/1 від 27.03.2015 за даними (резервним) методом на підставі іншої інформації, яка наведена у висновку спеціалізованої лабораторії з питань експертизи та досліджень Міндоходів №14205902-0130 від 04.03.2015 на мінімальному рівні - 70 доларів США за 1 кг, та картку відмови в митному оформленні (випуску) товарів №100250003/2015/00028 за митною декларацією</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
			<p>№100250003/2015/075293 від 20.03.2015 позивач вважає неправомірними. В обґрунтування вказує, що митним органом в рішенні про коригування митної вартості не зазначено, в яких документах, наданих до митного оформлення, виявлені розбіжності. При цьому, на вимогу митного органу було надано всі необхідні документи, які в повній мірі підтверджують заявлену митну вартість товарів. Зауважує, що експортна декларація не входить до переліку документів, що підтверджують митну вартість товарів, визначеного ст.53 Митного кодексу України.</p>
	<p>№820/6849/15 Позивач: ТОВ "Флешком" Відповідач: Київська міська митниця ДФС України</p>	<p>Харківський окружний адміністративний суд Постанова від 17.09.2015 року: Адміністративний позов Товариства з обмеженою відповідальністю "Флешком" до Київської міської митниці Державної фіскальної служби України про скасування рішення та картки відмови - задоволювати. Скасувати картку відмови Київської митниці Державної фіскальної служби в прийнятті митної декларації № 100290003/2015/0051 від 11.06.2015 року. Скасувати рішення Київської митниці Державної фіскальної служби про коригування митної вартості товарів № 100290003/2015/000419/2 від 11.06.2015 року.</p>	
		<p>Внаслідок застосованої процедури консультації платник податків не виконав вимоги митного органу, втручаючись митницею документів, необхідних для застосування основного методу визначення митної вартості товару, не подав. У зв'язку з неможливістю застосування кожного наступного методу визначення митної вартості товару, митний орган застосував другорядний (резервний) метод відповідно до ст. 64 Митного кодексу України, у зв'язку з чим просив суд відмовити в задоволенні заявлених вимог.</p>	<p>Відповідачем при проведенні контролю правильності визначення митної вартості товарів, втручання додаткових документів та подальшого коригування митної вартості порушено вимоги ст.ст. 53, 54, 57, 58, 64 Митного кодексу України, а рішення про визначення митної вартості товарів є таким, що не відповідає вимогам ст. 55 Митного кодексу України. Позивач також зазначив, що при здійсненні митного оформлення</p>

Продовження таблиці В.1

Територіальні органи ДФС України	Відомості по справі (№ справи; Інформація про сторони по справі)	Суть порушення	Причина незгоди сторін
			<p>для підтвердження митної вартості та її визначення за основним методом - ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції) було надано усі документи, які передбачені ч.2 ст.53 Митного кодексу України, зауважень до поданих документів під час митного оформлення від відповідача не надходило</p>

Додаток Г

Проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо митної вартості товарів)»

ПРОЕКТ

Вноситься
народним депутатом України

(посв. №)

“ ”

2016 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

**Про внесення змін до Митного кодексу України
(щодо митної вартості товарів)**

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

1. Внести до Митного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 44-48, ст. 552) такі зміни:

1) у статті 23:

частину четверту статті 23 доповнити пунктом четвертим такого змісту «методу визначення митної вартості товарів»;

у частині п'ятій статті 23 після слів «УКТЗ» додати слова «методу визначення митної вартості товарів»;

додати частину п'яту з приміткою один такого змісту:

«5¹. Для прийняття попереднього рішення щодо методу визначення митної вартості товару орган доходів і зборів, при необхідності, може витребувати додаткові документи.

У разі, якщо за умовами договору (контракту) для визначення митної вартості до ціни товару підлягають включенню додаткові витрати, в залежності від умов поставки товару необхідно додатково подати відповідні транспортні, страхові документи, вимоги щодо

ДОДАТКИ

ліцензування та авторські договори, складські квитанції, контракти з третіми особами, які мають відношення до договору, рахунки за платежами третім особам на користь продавця, рахунки за комісійні, брокерські послуги, що мають відношення до договору з оцінюваним товаром, або інші копії документів, що відображають витрати, пов'язані з продажем і доставкою товарів в місце призначення; копії платіжних документів, що підтверджують вартість товару, якщо за умовами платежу за угодою на дату подачі заяви платіж за товар здійснено повністю або частково.

Прийняття попереднього рішення здійснюється органами доходів і зборів з урахуванням:

1) відповідності вартості, в поданій декларантом або уповноваженою ним особою, інформації - вартості ідентичних або однорідних товарів;

2) придбання товару у безпосереднього виробника цього товару, або через його офіційну дистриб'юторську (дилерську) мережу, що підтверджується офіційними документами виробника товару.

У разі наявності знижок ціни товару, такі знижки також враховуються органом доходів і зборів при прийнятті попереднього рішення при наданні декларантом офіційних документів безпосереднього виробника цього товару, або його офіційних дистриб'юторів (дилерів) до органу доходів і зборів».

2) Статтю 49 викласти у такій редакції: «Митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, що підлягають оподаткуванню чи щодо яких встановлені обмеження є:

вартість операції з ними, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари, за встановлених статтею 58 цього Кодексу умов;

або вартість операції з ідентичними/аналогічними товарами, що визначається відповідно до статті 59 або статті 60 цього Кодексу;

або розрахункова вартість операції за умов визначення митної вартості відповідно до статей 62-64 цього Кодексу».

3) у статті 50 додати частину другу такого змісту: «Процедура визначення та контролю за правильністю визначення митної вар-

тості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, не повинна використовуватися для боротьби з демпінгом».

4) у статті 51:

у частині першій після слів «визначається декларантом» додати слова «або уповноваженою ним особою»;

додати частину сьому такого змісту: «У разі випуску товарів відповідно до заявленого митного режиму з використанням попередньої, періодичної та тимчасової митних декларацій, митна вартість товарів може бути визначена на день подання таких декларацій».

5) у статті 52:

у пункт другий частини другої після слів «що піддаються обчисленню», додати слова «а також надавати на вимогу органів доходів і зборів додаткові документи та відомості, необхідні для підтвердження митної вартості за їх наявності»;

у пункт шостий частини третьої перед словами «отримувати від органу доходів і зборів» додати слова «на письмове звернення», а після слів «за оцінювані товари» додати слова «у випадку неможливості застосування основного методу визначення митної вартості товарів»;

у пункт сім після слів «не може бути визнана» додати слова «а також щодо порядку і методу визначення митної вартості, застосованих при коригуванні заявленої митної вартості»;

пункт вісім виключити;

додати пункт дев'ять такого змісту: «в порядку, встановленому ст.301 цього Кодексу, звертатись до органу доходів і зборів щодо повернення митних платежів помилково та/або надмірно сплачених до державного бюджету, у випадку скасування рішення про коригування митної вартості товарів та визнання митної вартості товарів, заявленої декларантом»;

додати пункт десятий такого змісту: «на доступ до знеособленої інформації про митну вартість товарів, які імпортуються або експортуються»; додати примітку такого змісту: «Порядок ведення, актуалізації і оприлюднення інформаційної бази даних щодо митної вартості товарів визначається Кабінетом Міністрів України та ре-

ДОДАТКИ

алізується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів».

у частині сьомій числове значення суми вартості 5000 євро замінити на 10000 євро;

додати частину дванадцятую такого змісту: «У разі якщо при визначенні митної вартості оцінюваних (ввезених) товарів виникає необхідність відкласти завершення визначення (остаточне визначення) декларантом або уповноваженою ним особою цієї митної вартості в зв'язку з тим, що на дату реєстрації митної декларації відповідно до умов зовнішньоекономічного договору відсутні документи, що підтверджують точні відомості, необхідні для розрахунку митної вартості товарів, декларант або уповноважена ним особа має право отримати оцінювані (ввезені) товари в порядку, встановленому законодавством України з питань державної митної справи.

Порядок застосування процедури відкладеного визначення митної вартості товарів, що встановлює випадки застосування процедури відкладеного визначення митної вартості товарів, особливості застосування методу визначення митної вартості за ціною договору (контракту) при використанні процедури відкладеного визначення митної вартості товарів, а також порядок декларування і контролю митної вартості товарів, особливості обчислення і сплати митних зборів, податків для таких випадків, визначається Кабінетом Міністрів України та реалізується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів».

б) у статті 53:

частину третю викласти у такій редакції:

«У разі якщо за результатами аналізу, виявлення та оцінки ризиків органом доходів і зборів встановлено ризик того, що декларантом або уповноваженою ним особою заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість, здійснюються митні формальності за визначеними формами митного контролю: перевірка числового значення заявленої митної вартості; витребування документів, які підтверджують митну вартість товарів.

Декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу органу доходів і зборів зобов'язані протягом 10 календарних днів надати (за наявності) такі додаткові документи:

1) договір (угоду, контракт) із третіми особами, пов'язаний з договором (угодою, контрактом) про поставку товарів, митна вартість яких визначається;

2) рахунки про здійснення платежів третім особам на користь продавця, якщо такі платежі здійснюються за умовами, визначеними договором (угодою, контрактом);

3) рахунки про сплату комісійних, посередницьких послуг, пов'язаних із виконанням умов договору (угоди, контракту);

4) первинні документи бухгалтерського обліку чи їх завірені в установленому порядку копії;

5) ліцензійний чи авторський договір покупця, що стосується оцінюваних товарів та є умовою продажу оцінюваних товарів;

6) каталоги, специфікації, прейскуранти (прайс-листи) виробника товару;

7) копію митної декларації країни відправлення;

8) експертизи цінових умов експортно-імпоротної угоди на поставку товарів, або цінові довідки на товари, підготовлені уповноваженими експертними організаціями, які включені до реєстру центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, та/або інформація біржових організацій про вартість товару або сировини;

9) засвідчені копії статутних або інших документів, що підтверджують відсутність взаємозв'язку сторін контракту;

10) котирування світових бірж в разі, якщо ввозиться біржовий товар»;

частину четверту викласти у такій редакції:

«4. У разі, якщо покупець та продавець є пов'язаними між собою особами декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу органу доходів і зборів, крім документів, зазначених у частинах другій та третій цієї статті, зобов'язані подати такі документи:

1) виписку з бухгалтерських та банківських документів покупця, що стосуються відчуження оцінюваних товарів, ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів на території України;

ДОДАТКИ

2) довідкову інформацію щодо вартості у країні-експортері товарів, що є ідентичними та/або подібними (аналогічними) оцінюваним товарам;

3) розрахунок ціни (калькуляцію).

4) установчі документи чи їх завірені в установленому порядку копії.

Вимога органу доходів і зборів про надання додаткових документів, зазначених у цій частині повинна містити обґрунтування підстав органу доходів і зборів вважати, що існуючий взаємозв'язок між продавцем та покупцем вплинув на заявлену декларантом митну вартість.

додати частину четверту з приміткою один такого змісту:

«4¹. При здійсненні дослідження впливу взаємозв'язку між продавцем та покупцем на заявлену митну вартість орган доходів і зборів враховує:

1) наявність імпорту ідентичних/подібних товарів за ціною вищою, ніж оцінюваних;

2) продаж продавцем іншим резидентам України ідентичних/подібних товарів за вищими цінами;

3) невідповідність динаміки цін на оцінювані товари ринковій кон'юнктурі;

4) невключення продавцем до ціни оцінюваних товарів усіх понесених ним витрат;

5) відсутність прибутку продавця;

6) наявність необґрунтованих знижок або знижок, непридатних ринку оцінюваних товарів;

7) неринковий механізм ціноутворення;

8) невідповідність цін контрольованих операцій, пов'язаних з імпортом товарів, звичайним цінам відповідно до ст.39 Податкового кодексу України.

Якщо орган доходів і зборів дійшов аргументованого висновку, що пов'язаність покупця та продавця вплинула на ціну оцінюваних товарів, декларант або уповноважена ним особа зобов'язані:

1) надати можливість органу доходів і зборів вивчити обставини щодо продажу шляхом подання додаткових документів, передбачених частиною четвертою статті 53 цього Кодексу;

2) довести, що вартість оцінюваних товарів є наближеною до однієї будь-якої вартості, зазначеної у частині вісімнадцятій статті 58 цього Кодексу.»

7) у статті 54:

частину першу доповнити абзацом другим та третім такого змісту:

«Перевірка числового значення заявленої митної вартості здійснюється органом доходів і зборів із застосуванням форм митного контролю, передбачених цим Кодексом, а також шляхом співставлення рівня заявленої митної вартості товарів з :

рівнем вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, митне оформлення яких вже здійснено;

наявною у органу доходів і зборів інформацією про рівень цін на такі товари або вартість прямих витрат на їх виробництво, у тому числі сировини, матеріалів та/або комплектувальних виробів, які входять до складу товарів.

Розбіжність між рівнем заявленої декларантом митної вартості товару та рівнем митної вартості ідентичних або подібних товарів, митне оформлення яких вже здійснено, не є беззаперечним доказом для підтвердження висновку про недостовірність даних щодо заявленої декларантом митної вартості товару»;

частину другу доповнити абзацом другим такого змісту: «Якщо орган доходів і зборів дійшов аргументованого висновку, що визначена декларантом митна вартість нижча, ніж прямі витрати на виробництво цього товару, в тому числі сировини, матеріалів та/або комплектуючих, які входять до складу товару, орган доходів і зборів має право зобов'язати декларанта або уповноважену ним особу визначити митну вартість іншим способом, ніж він використав для її визначення. У такому випадку, орган доходів і зборів в письмовій формі інформує в строки, передбачені статтею 255 цього Кодексу, декларанта або уповноважену ним особу про підстави для прийняття вищезазначеного рішення. В цьому випадку митна вартість вважається невірно визначеною»;

пункти один і два частини четвертої викласти у такому змісті:

«1) здійснювати контроль правильності визначення митної вартості, заявленої декларантом або уповноваженою ним особою;

ДОДАТКИ

2) за письмовим зверненням надавати декларанту або уповноваженій ним особі протягом п'яти робочих днів з дати звернення письмову інформацію про причини, за яких заявлена ними митна вартість не може бути визнана, метод визначення митної вартості, застосований у разі коригування митної вартості»;

пункт три виключити;

у частину шосту додати пункт п'ятий такого змісту:

«декларант або уповноважена ним особа відмовилась від пропозиції органу доходів і зборів визначити митну вартість іншим способом, ніж він використав для її визначення, у випадках, коли орган доходів і зборів дійшов аргументованого висновку, що визначена декларантом або уповноваженою ним особою митна вартість нижча, ніж прямі витрати на виробництво цього товару, в тому числі сировини, матеріалів та/або комплектуючих, які входять до складу товару».

дати частину восьму такого змісту:

«У разі наявності правової колізії або відсутності правового регулювання правовідношення у національному законодавстві з питань державної митної справи застосуванню підлягають ратифіковані Україною норми міжнародного права (Угоди про застосування VII статті Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (GATT) з доповненнями і рішеннями Всесвітньої митної організації)».

дати частину дев'яту такого змісту:

«Відомості, що містяться в інформаційних системах органів доходів і зборів щодо митної вартості ідентичних, подібних (аналогічних) товарів, що переміщуються через митний кордон України, не можуть бути підставою для відмови у митному оформленні товарів за заявленою декларантом або уповноваженою ним особою митною вартістю товарів, визначеною за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються».

8) у статті 55:

частину першу доповнити абзацом такого змісту:

«Рішення про коригування заявленої митної вартості товарів приймається органом доходів і зборів під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості до випуску товарів і без витребування додаткових документів в наступних випадках:

1) виявлення невідповідності заявлених у митній декларації відомостей (якісні і комерційні характеристики, кількість, властивості, походження, вартість та інші відомості) фактичним даним, встановленим органом доходів і зборів в процесі проведення митного контролю, яка вплинула на величину митної вартості товарів;

2) виявлення невідповідності заявленої величини митної вартості та її компонентів у пред'явлених для їх підтвердження документах;

3) виявлення технічних помилок (помилки, арифметичні помилки, застосування неправильного курсу валюти тощо), що вплинули на величину митної вартості»;

у пункт перший частини другої після слів «заявлену декларантом» додати слова «або уповноваженою ним особою»;

пункт третій частини другої викласти у такій редакції:

«3) конкретний перелік додаткових документів, передбачених частинами третьою та четвертою статті 53 цього Кодексу, які повинен подати декларант або уповноважена ним особа органу доходів і зборів»;

у частині п'ятій після слова «декларант» додати слова «або уповноважена ним особа», а після слів «в органі доходів і зборів» додати слова «Порядок проведення таких консультацій визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів»;

у частині шостій після слів «на вимогу декларанта» додати слова «або уповноваженої ним особи»;

у частині дев'ятій після слів «у строки, визначені цим Кодексом.» додати слова «Порядок скасування рішень органу доходів і зборів про коригування митної вартості товарів встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику»;

частину десяту викласти у такому змісті:

«У випадку, якщо після вивчення органом доходів і зборів додаткових документів наданих декларантом чи уповноваженою ним особою (або ненадання цих документів) залишаються обґрунтовані сумніви щодо правдивості та точності задекларованої митної вартості, орган доходів і зборів, має право відмовити декларанту або уповноваженій ним особі в визначенні митної вартості оцінюваних товарів згідно з положеннями статті 58 цього Кодексу».

ДОДАТКИ

додати частину одинадцятую такого змісту:

«У разі скасування органом доходів і зборів рішення про коригування заявленої митної вартості товарів, надана фінансова гарантія повертається (вивільняється) у порядку та строки, визначені цим Кодексом».

9) у статті 56:

у частині першій після слів «Інформація, що» додати слова: «не є знеособленою і»;

додати частину другу такого змісту:

«Не вважається розголошенням та не потребує спеціального дозволу особи чи органу, які подають таку інформацію, надання третім особам або оприлюднення органом доходів і зборів знеособленої інформації, яка стосується митної вартості товарів (зокрема ціни угоди, обсягів та коду товару, країни походження, умов поставки та методу визначення митної вартості тощо), які переміщуються через митний кордон України».

10) у статті 58:

у частині п'ятнадцятій після слів «Декларант» додати слова: «або уповноважена ним особа»;

частину двадцять другу викласти у такій редакції:

«Уповноважені економічні оператори мають право надавати зменшений обсяг заявлених відомостей про митну вартість товарів у порядку, визначеному цим Кодексом, при цьому надають лише:

1) декларацію митної вартості (у випадках, встановлених статтею 52 цього Кодексу);

2) зовнішньоекономічний договір (контракт) і додатки до нього;

3) рахунок-фактуру (інвойс) або рахунок-проформу;

4) банківські платіжні документи (якщо рахунок сплачено), а також інші платіжні та/або бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару;

5) документи для підтвердження витрат на ввезення та страхування, якщо за умовами поставки такі витрати не включено у вартість товару.

додати частину двадцять четверту такого змісту:

«Недопостачання товарів, їх пошкодження не може бути підставою для розгляду вартості операції як неприйнятної. У таких випадках органу доходів та зборів необхідно вжити всіх заходів для визначення правильної митної вартості ввезених товарів відповідно до їх фактичної кількості.».

11) у статті 59:

у частині другій після слів «з ідентичними товарами,» додати слова: «митна вартість яких була визначена за основним методом»;

12) у статті 61:

додати частину четверту такого змісту:

«Поняття «вироблені товари» має також значення «видобуті», «вирощені», «виготовлені (в тому числі шляхом монтажу, складання або розбирання товарів)».

13) у статті 64:

у частину першу додати другий абзац такого змісту:

«Методи визначення митної вартості товарів, які використовуються відповідно до цієї статті, є тими ж, що і методи, передбачені статтями 58-63 цього Кодексу. Однак при визначенні митної вартості товарів відповідно до цієї статті допускається гнучкість при застосуванні цих методів. Зокрема, допускається наступне:

1) за основу для визначення митної вартості товарів може бути прийнята вартість операції з ідентичними або однорідними товарами, виготовленими іншої країни, ніж та, в якій було здійснено оцінювання товарів;

2) при визначенні митної вартості товарів на основі вартості угод з ідентичними або однорідними товарами допускається розумне відхилення від встановлених статтею 59 або статтею 60 цього Кодексу вимог про те, що ідентичні або однорідні товари повинні бути ввезені в той же або відповідний йому період часу, що і оцінювані товари;

3) за основу для визначення митної вартості товарів може бути прийнята митна вартість ідентичних або однорідних товарів, визначена відповідно до ст. 61-62 цього Кодексу;

ДОДАТКИ

4) при визначенні митної вартості товарів на основі методу віднімання допускається відхилення від встановленого пунктом 3 статті 62 цього Кодексу строку».

14) у статті 66:

дати частину третю такого змісту:

«Митна вартість товарів не визначається і не заявляється, якщо відповідно до законодавства України з питань державної митної справи, міжнародними договорами при вивезенні товарів з України не виникає і не може виникнути обов'язок зі сплати митних платежів, базою обчислення для яких є митна вартість оцінюваних товарів».

15) у статті 307:

після слів «еквівалентну 1000 євро,» додати слова: «за виключенням випадків, передбачених частиною сьомою статті 55 цього Кодексу».

16) у статті 567:

у частині першій після слів «здійснюється в порядку,» додати слова: «який встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через 45 днів з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у місячний строк з дня офіційного оприлюднення цього Закону:

розробити та затвердити нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття та приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

**Пояснювальна записка до проекту
Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу
України»
(щодо митної вартості)**

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України» (щодо митної вартості) розроблено у зв'язку із необхідністю наближення вітчизняного митного законодавства до європейських стандартів, а також уточнення та конкретизації основних аспектів визначення, контролю та коригування митної вартості товарів, з метою врегулювання спірних питань у даній сфері.

На сьогодні визначення та контроль митної вартості є досить складним та суперечливим питанням, яке часто стає предметом судових спорів між учасниками митних правовідносин і потребує додаткового нормативного врегулювання.

Таким чином, виникає необхідність внесення змін до Митного кодексу України, а саме: щодо уточнення процедури попередніх рішень за методом визначення митної вартості товарів, сутності категорії «митна вартість» із врахуванням методів її визначення, інформаційної взаємодії з питань митної вартості між органами доходів і зборів та декларантами.

Додаткового уточнення потребують питання використання бухгалтерської документації для перевірки правильності визначення митної вартості товарів, особливостей встановлення взаємопов'язаності між покупцем та продавцем, перевірки числового значення заявленої митної вартості, особливостей прийняття рішення про коригування митної вартості, специфіки надання відомостей про заявлену митну вартість уповноваженими економічними операторами, конкретизації випадків застосування резервного методу визначення митної вартості товарів, міжнародного співробітництва з питань митної вартості.

2. Мета і шляхи її досягнення

Головною метою законопроекту є нормативне врегулювання проблемних аспектів у сфері визначення, контролю та коригування митної вартості товарів, а також приведення національного законодавства у відповідність до європейського з урахуванням положень Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур та Рамкових стандартів безпеки та спрощення міжнародної торгівлі ВМО. Адаптація вітчизняного митного законодавства до регламентів ЄС має створити правову базу для майбутнього членства України в Європейському Союзі, оскільки лише повна відповідність правової національної митної системи законодавству ЄС є обов'язковою умовою для вступу до Європейського Союзу будь-якої країни-кандидата.

3. Правові аспекти

Нормативно-правову базу у цій сфері правового регулювання складає Митний кодекс України.

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує додаткового фінансування з Державного бюджету України.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект Закону підлягає погодженню з Міністерством фінансів України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством юстиції України.

6. Регіональний аспект

Проект закону не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

7. Запобігання дискримінації

У проекту закону відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

8. Запобігання корупції

Проект закону не містить ризиків вчинення антикорупційних правопорушень та не потребує проведення консультацій з громадськістю.

9. Громадське обговорення

Проект закону потребує проведення консультацій з бізнес-спільнотою шляхом розміщення його на офіційному веб-сайті Державної фіскальної служби України.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект закону не є регуляторним актом.

11. Прогноз результатів

Прийняття акта дасть можливість досягти однозначності в трактуванні основних аспектів визначення, контролю та коригування митної вартості товарів та створить передумови для імплементації у вітчизняне митне законодавство низки положень митного законодавства ЄС.

Таблиця Г.1 - Порівняльна таблиця до проекту Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо митної вартості товарів)»

Митний кодекс України	
Зміст положення (поруни) чинного акта законодавства	
Глава 1. Основи державної митної справи	
Стаття 23. Попередні рішення	
<p>4. Попередні рішення можуть прийматися з питань:</p> <p>1) класифікації товарів (у тому числі комплексних об'єктів, що постачаються в розібраному стані декількома партиями протягом тривалого періоду) згідно з УКТ ЗЕД;</p> <p>2) визначення країни походження товарів;</p> <p>3) надання у випадках, передбачених цим Кодексом, дозволу на поміщення товарів в окремі митні режими;</p> <p>4) методу визначення митної вартості товарів.</p>	<p>4. Попередні рішення можуть прийматися з питань:</p> <p>1) класифікації товарів (у тому числі комплексних об'єктів, що постачаються в розібраному стані декількома партиями протягом тривалого періоду) згідно з УКТ ЗЕД;</p> <p>2) визначення країни походження товарів;</p> <p>3) надання у випадках, передбачених цим Кодексом, дозволу на поміщення товарів в окремі митні режими;</p> <p>4) відсутній</p>
<p>5. Строк прийняття попередніх рішень з питань класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД та надання дозволу на поміщення товарів в окремі митні режими становить 30 днів з дня отримання органом доходів і зборів відповідного звернення. Цей строк може бути продовжений керівником органу доходів і зборів або уповноваженою ним особою, але не більше, ніж на 15 днів, про що повідомляється особі, яка подала звернення. Попередні рішення про визначення країни походження товару приймається в строк, що не перевищує 150 днів з дня отримання органом доходів і зборів відповідного звернення за умови, що декларантом або уповноваженою ним особою повідомлено всі необхідні для прийняття такого рішення дані про товар.</p>	<p>5. Строк прийняття попередніх рішень з питань класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД та надання дозволу на поміщення товарів в окремі митні режими становить 30 днів з дня отримання органом доходів і зборів відповідного звернення. Цей строк може бути продовжений керівником органу доходів і зборів або уповноваженою ним особою, але не більше, ніж на 15 днів, про що повідомляється особі, яка подала звернення. Попередні рішення про визначення країни походження товару приймається в строк, що не перевищує 150 днів з дня отримання органом доходів і зборів відповідного звернення за умови, що декларантом або уповноваженою ним особою повідомлено всі необхідні для прийняття такого рішення дані про товар.</p>
<p>5¹. Відсутня</p>	<p>5¹. Для прийняття попереднього рішення щодо методу визначення митної вартості товару орган доходів і зборів, при необхідності, може запросити додаткові документи.</p> <p><i>У разі, якщо за умовами договору (контракту) для визначення митної вартості до ціни товару підлягають включенню додаткові витрати, в залежності від умов поставки товару необхідно додатково подати відповідні транспортні, справові документи, згоди щодо ліцензування та авторські договори, складські квитанції, контракти з третіми особами, які мають відношення до договору, рахунки за платежами третім особам на користь продавця, рахунки за комісійні, брокерські послуги, що мають відношення до договору з оцінюваним товаром, або інші копії документів, що відображають витрати, пов'язані з продажем і доставкою товарів в місце призначення; копії платіжних документів, що підтверджують вартість товару, якщо за умовами платежу за угодою на дату подачі заяви платіж за товар здійснено повністю або частково.</i></p>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Зміст положення (норми) чинного акту законодавства	Продовження таблиці Г.1
	Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується
<p>Глава 8. Загальні положення щодо митної вартості Стаття 49. Митна вартість товарів</p> <p>1. Митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовуються для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари.</p>	<p>Прийняття попереднього рішення здійснюється органами доходів і зборів з урахуванням:</p> <p>1) відповідності вартості, в поданій декларації або уповноваженою ним особою, інформації- вартості ідентичних або однорідних товарів;</p> <p>2) придбання товару у безпосереднього виробника цього товару, або через його офіційну дистрибуторську (дилерську) мережу, що підтверджується офіційними документами виробника товару.</p> <p>У разі наявності знижок ціни товару, такі знижки також враховуються органом доходів і зборів при прийнятті попереднього рішення при наявній деклараціїм офіційних документів безпосереднього виробника цього товару, або його офіційних дистрибуторів (дилерів) до органу доходів і зборів.</p> <p>Глава 8. Загальні положення щодо митної вартості Стаття 49. Митна вартість товарів</p> <p>1. Митною вартістю товарів, що підлягають оподаткуванню, чи щодо яких встановлені обмеження, які переміщуються через митний кордон України є: вартість операції з ними, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари, за встановлених статтею 58 цього Кодексу умов; або вартість операції з ідентичними/аналогічними товарами, що визначається відповідно до статті 59 або статті 60 цього Кодексу; або розрахункова вартість операції за умов визначення митної вартості відповідно до статей 62 - 64 цього Кодексу.</p> <p>Стаття 50. Цілі використання відомостей про митну вартість товарів</p> <p>...</p>
<p>2. Відсутній</p>	<p>2. Процедура визначення та контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, не повинна використовуватися для боротьби з демпінгом.</p>
<p>Стаття 51. Визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України</p> <p>1. Митна вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, визначається декларантом відповідно до норм цього Кодексу.</p>	<p>Стаття 51. Визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України</p> <p>1. Митна вартість товарів, що переміщуються через митний кордон України, визначається декларантом або уповноваженою ним особою відповідно до норм цього Кодексу.</p>
<p>7. Відсутній</p>	<p>...</p> <p>7. У разі випуску товарів відповідно до заявленого митного режиму з використанням попередньої, періодичної та тимчасової митних декларацій, митна вартість товарів може бути визначена на день подання таких декларацій.</p>
<p>Стаття 52. Заявлення митної вартості товарів</p>	<p>Стаття 52. Заявлення митної вартості товарів</p>
<p>2. Декларант або уповноважена ним особа, які заявляють митну вартість товару, зобов'язані:</p> <p>...</p>	<p>2. Декларант або уповноважена ним особа, які заявляють митну вартість товару, зобов'язані:</p> <p>...</p>

ДОДАТКИ

Продовження таблиці Г. 1

	Зміст положення (норми) чинного акта законодавства	Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується
2) подавати органу доходів і зборів достовірні відомості про визначення митної вартості, які повинні базуватися на об'єктивних, документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню;	2) подавати органу доходів і зборів достовірні відомості про визначення митної вартості, які повинні базуватися на об'єктивних, документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню, а також надавати на вимогу органів доходів і зборів додаткові документи та відомості, необхідні для підтвердження митної вартості за їх наявності;	2) подавати органу доходів і зборів достовірні відомості про визначення митної вартості, які повинні базуватися на об'єктивних, документально підтверджених даних, що піддаються обчисленню, а також надавати на вимогу органів доходів і зборів додаткові документи та відомості, необхідні для підтвердження митної вартості за їх наявності;
3. Декларант або уповноважена ним особа, які заявляють митну вартість товару, мають право.	3. Декларант або уповноважена ним особа, які заявляють митну вартість товару, мають право.	3. Декларант або уповноважена ним особа, які заявляють митну вартість товару, мають право.
6) отримувати від органу доходів і зборів інформацію щодо підстав, з яких орган доходів і зборів вважає, що взаємозв'язок продавця і покупця вплинув на ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари;	6) на письмове звернення отримувати від органу доходів і зборів інформацію щодо підстав, з яких орган доходів і зборів вважає, що взаємозв'язок продавця і покупця вплинув на ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари у випадку неможливості застосування основного методу визначення митної вартості товарів;	6) на письмове звернення отримувати від органу доходів і зборів інформацію щодо підстав, з яких орган доходів і зборів вважає, що взаємозв'язок продавця і покупця вплинув на ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінювані товари у випадку неможливості застосування основного методу визначення митної вартості товарів;
7) у випадках та в порядку, визначених цим Кодексом, вимагати від органу доходів і зборів надання письмової інформації про причини, за яких заявлена ними митна вартість не може бути визнана;	7) у випадках та в порядку, визначених цим Кодексом, вимагати від органу доходів і зборів надання письмової інформації про причини, за яких заявлена ними митна вартість не може бути визнана, а також щодо порядку і методу визначення митної вартості застосованих при коригуванні заявленої митної вартості;	7) у випадках та в порядку, визначених цим Кодексом, вимагати від органу доходів і зборів надання письмової інформації про причини, за яких заявлена ними митна вартість не може бути визнана, а також щодо порядку і методу визначення митної вартості застосованих при коригуванні заявленої митної вартості;
8) у випадках та в порядку, визначених цим Кодексом, вимагати від органу доходів і зборів надання письмової інформації щодо порядку і методу визначення митної вартості застосованих при коригуванні заявленої митної вартості, а також щодо місця для здійснення такого коригування;	8) у випадках та в порядку, визначених цим Кодексом, вимагати від органу доходів і зборів надання письмової інформації щодо порядку і методу визначення митної вартості застосованих при коригуванні заявленої митної вартості, а також щодо місця для здійснення такого коригування;	8) у випадках та в порядку, визначених цим Кодексом, вимагати від органу доходів і зборів надання письмової інформації щодо порядку і методу визначення митної вартості застосованих при коригуванні заявленої митної вартості, а також щодо місця для здійснення такого коригування;
9) відсутній	9) в порядку, встановленому ст.301 цього Кодексу, звертатись до органу доходів і зборів щодо повернення митних платежів помилково та/або надмірно сплачених до державного бюджету, у випадку скасування рішення про коригування митної вартості товарів та визнання митної вартості товарів, заявленої декларантом;	9) в порядку, встановленому ст.301 цього Кодексу, звертатись до органу доходів і зборів щодо повернення митних платежів помилково та/або надмірно сплачених до державного бюджету, у випадку скасування рішення про коригування митної вартості товарів та визнання митної вартості товарів, заявленої декларантом;
10) відсутній	10) на доступ до зособленої інформації про митну вартість товарів, які імпортуються або експортуються. Порядок ведення, актуалізації і оприлюднення інформаційної бази даних щодо митної вартості товарів визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.	10) на доступ до зособленої інформації про митну вартість товарів, які імпортуються або експортуються. Порядок ведення, актуалізації і оприлюднення інформаційної бази даних щодо митної вартості товарів визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.
7. Декларация митной вартости не подается, у тому числі у випадках, передбачених частиною п'ятою цієї статті, у разі декларування партій товарів, митна вартість яких не перевищує 5000 євро.	7. Декларация митной вартости не подается, у тому числі у випадках, передбачених частиною п'ятою цієї статті, у разі декларування партій товарів, митна вартість яких не перевищує 10000 євро.	7. Декларация митной вартости не подается, у тому числі у випадках, передбачених частиною п'ятою цієї статті, у разі декларування партій товарів, митна вартість яких не перевищує 10000 євро.

Продовження таблиці Г.1

<p align="center">Зміст положення (норми) чинного акта законодавства</p> <p>12. Відсутній</p>	<p align="center">Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується</p> <p>12. У разі якщо при визначенні митної вартості оцінюваних (ввезених) товарів виникає необхідність відкласти завершення визначення (остаточне визначення) декларантом або уповноваженою ним особою цієї митної вартості в зв'язку з тим, що на дату рестрації митної декларації відповічно до умов довільно-економічного договору відсутні документи, що підтверджують точні відомості, необхідні для розрахунку митної вартості товарів, декларант або уповноважена ним особа має право отримати оціновані (ввезені) товари в порядку, встановленому законодавством України з питань державної митної справи.</p> <p>Порядок застосування процедури відкладеного визначення митної вартості товарів, що встановлює випадки застосування процедури відкладеного визначення митної вартості товарів, особливої застосування методу визначення митної вартості за ціною договору (контракту) при використанні процедури відкладеного визначення митної вартості товарів, а також порядок декларування і контролю митної вартості товарів, особливої обчислення і сплати митних зборів, податків для таких випадків, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.</p> <p>Стаття 53. Документи, що подаються декларантом для підтвердження заявленої митної вартості</p> <p>...</p> <p>3. У разі якщо за результатами аналізу, виявлення та оцінки ризиків органом доходів і зборів встановлено ризик того, що декларантом або уповноваженою ним особою заявлено неповні та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірні визначено митну вартість, здійснюються відповідні митні формальності за визначеними формами митного контролю:</p> <p>1) перевірка чисельного значення заявленої митної вартості;</p> <p>2) вилучення документів, які підтверджують митну вартість товарів. Декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу органу доходів і зборів зобов'язаний протягом 10 календарних днів надати (за наявності) такі додаткові документи:</p> <p>1) договір (угоду, контракт) із третіми особами, пов'язаний з договором (угодою, контрактом) про поставку товарів, митна вартість яких визначається;</p> <p>2) рахунки про здійснення платежів третім особам на користь пролавіа, якщо такі платежі здійснюються за умовами, визначеними договором (угодою, контрактом);</p> <p>3) рахунки про сплату комісійних, посередницьких послуг, пов'язаних із виконанням умов договору (угоди, контракту);</p> <p>4) виписку з бухгалтерської документації;</p> <p>5) ліцензійний чи авторський договір покушя, що стосується оцінюваних товарів та є умовою продажу оцінюваних товарів;</p> <p>6) каталоги, специфікації, прейскуранти (проби-листи) виробника товару;</p> <p>7) копію митної декларації країни ввезення;</p> <p>8) висновки про якість та вартісні характеристики товарів, підготовлені</p>
--	---

ДОДАТКИ

Продовження таблиці Г.1

Зміст положення (норми) чинного акта законодавства спеціалізованими експертними організаціями, та/або інформація біржових організацій про вартість товару або сировини.	Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується
<p>.....</p> <p>4. У разі якщо орган доходів і зборів має обритувані підстави вважати, що існуючий взаємозв'язок між продавцем і покупцем вплинув на заявлену декларантом митну вартість, декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу органу доходів і зборів, крім документів, зазначених у частинах другій та третій цієї статті, подає (за наявності) такі документи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) виписку з бухгалтерських та банківських документів покупця, що стосується відчуження оцінюваних товарів, ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів на території України; 2) довідкову інформацію щодо вартості у країні-експортері товарів, що є ідентичними та/або подібними (аналогічними) оцінюваним товарам; 3) розрахунок шни (калькуляцію). 	<p>6) каталогів, специфікацій, прейскурантів (прайс-листи) виробника товару;</p> <p>7) копії митної декларації країни відправлення;</p> <p>8) експертні цінових умов експортно-імпоротної угоди на поставку товарів, або цінові довідки на товари, підготовлені уповноваженими експертними організаціями, які вклучені до реєстру центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, та/або інформації біржових організацій про вартість товару або сировини;</p> <p>9) засвідчені копії статутних або інших документів, що підтверджують відсутність взаємозв'язку сторін контракту;</p> <p>10) копіювання світових бірж в разі, якщо вказати біржовий товар.</p> <p>Вимога органу доходів і зборів про надання додаткових документів відносно до цієї частини, повинна містити обритування (включаючи числові показники) мети надання конкретного документу.</p> <p>При цьому, надання декларантом або уповноваженою ним особою документів, які містять розбіжності, що впливають на числове значення митної вартості, або чинників, що впливають на піноутворення, ознаки підробки, що можуть вказувати на недостовірність відомостей у них або не містять всіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо шни, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари, орган доходів і зборів не може вважатися виконанням вимог органу доходів і зборів щодо підтвердження митної вартості товарів.</p> <p>3. розгляд питання про доцільність проведення перевірки правильності визначення митної вартості товарів після завершення їх митного контролю та митного оформлення.</p>
<p>.....</p> <p>4. У разі якщо покупець та продавець є пов'язаними між собою особами декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу органу доходів і зборів, крім документів, зазначених у частинах другій та третій цієї статті, зобов'язані подати такі документи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) виписку з бухгалтерських та банківських документів покупця, що стосується відчуження оцінюваних товарів, ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів на території України; 2) довідкову інформацію щодо вартості у країні-експортері товарів, що є ідентичними та/або подібними (аналогічними) оцінюваним товарам; 3) розрахунок шни (калькуляцію). 4) установчі документи чи їх завірені в установленому порядку копії. <p>Вимога органу доходів і зборів про надання додаткових документів, зазначених у цих частині повинна містити обритування підстав органу доходів і зборів вважати, що існуючий взаємозв'язок між продавцем та покупцем вплинув на</p>	<p>4. У разі, якщо покупець та продавець є пов'язаними між собою особами декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу органу доходів і зборів, крім документів, зазначених у частинах другій та третій цієї статті, зобов'язані подати такі документи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) виписку з бухгалтерських та банківських документів покупця, що стосується відчуження оцінюваних товарів, ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів на території України; 2) довідкову інформацію щодо вартості у країні-експортері товарів, що є ідентичними та/або подібними (аналогічними) оцінюваним товарам; 3) розрахунок шни (калькуляцію). 4) установчі документи чи їх завірені в установленому порядку копії. <p>Вимога органу доходів і зборів про надання додаткових документів, зазначених у цих частині повинна містити обритування підстав органу доходів і зборів вважати, що існуючий взаємозв'язок між продавцем та покупцем вплинув на</p>

Продовження таблиці Г.1	
Зміст положення (норми) чинного акту законодавства	Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується
4. Відсутня	<p>завдану декларантом митну вартість, з обґрунтуванням за конкретним (конкретними) документами мети їх надання.</p> <p>4¹ При здійсненні розрахунку вилучу внаслідок зв'язку між продавцем та покупцем на зав'язку митну вартість орган доходів і зборів враховує:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) наявність імпорту ідентичних/подібних товарів за ціною вищою, ніж оцінюваних; 2) продаж продавцем іншим резидентам України ідентичних/подібних товарів за вищими цінами; 3) невідповідність динаміки ціни на оцінювані товари ринкової кон'юнктури; 4) невиключення продавцем до ціни оцінюваних товарів усіх помесних ним витрат; 5) відсутність прибутку продавця; 6) наявність несобрунтованих знижок або знижок, несприятливих ринку оцінюваних товарів; 7) неринковий механізм ціноутворення; 8) невідповідність ціни контролюваних операцій, пов'язаних з імпортом товарів, звичайним цінам відповідно до ст.39 Податкового кодексу України. <p>Якщо орган доходів і зборів дійшов аргументованого висновку, що пов'язаність покупки та продажу вплинула на ціну оцінюваних товарів, декларант або уповноважена ним особа зобов'язані:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) надати можливість органу доходів і зборів вичити обставини щодо продажу шляхом подання додаткових документів, передбачених частинною четвертою ст. 53 цього Кодексу; 2) довести, що вартість оцінюваних товарів є наближеною до однієї будь-якої вартості, зазначеної у частині вісьмнадцятій ст. 58 цього Кодексу. <p>Стаття 54. Контроль правильності визначення митної вартості товарів</p> <p>1. Контроль правильності визначення митної вартості товарів здійснюється органом доходів і зборів під час проведення митного контролю і митного оформлення шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості.</p> <p>Перевірка числового значення заявленої митної вартості здійснюється органом доходів і зборів із застосуванням форм митного контролю, передбачених шматком Кодексу, а також шляхом співставлення рівня заявленої митної вартості товарів з рівнем вартості ідентичних або подібних (аналогічних) товарів, митне оформлення яких вже здійснено;</p> <p>називаю у органу доходів і зборів інформацію про рівень ціни на такі товари або вартість прямих витрат на їх виробництво, у тому числі сировини, матеріалів та/або комплектувальних виробів, які входять до складу товарів.</p> <p>Розбіжність між рівнем заявленої декларантом митної вартості товару та рівнем</p>

Продовження таблиці Г. 1

Зміст положення (норми) чинного акта законодавства	Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується
	<p>митної вартості ідентичних або подібних товарів, митне оформлення яких вже здійснено, не є беззаперечним доказом для підтвердження висновку про недостоірність даних щодо заявленої декларантом митної вартості товару.</p>
<p>2. Контроль правильності визначення митної вартості товарів за основним методом - за шпону договору (контракту) щодо товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту (вартість операції), здійснюється органом доходу і зборів шляхом перевірки розрахунку, здійсненого декларантом, за відсутності застережень щодо застосування цього методу, визначених у частині першій статті 58 цього Кодексу.</p>	<p>2. Контроль правильності визначення митної вартості товарів за основним методом - за шпону договору (контракту) щодо товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту (вартість операції), здійснюється органом доходу і зборів шляхом перевірки розрахунку, здійсненого декларантом, за відсутності застережень щодо застосування цього методу, визначених у частині першій статті 58 цього Кодексу.</p> <p>Якщо орган доходів і зборів дійшов аргументованого висновку, що визначення декларантом митна вартість нижча, ніж пряма витрати на виробництво цього товару, в тому числі сировини, матеріалів та/або комплектуючих, які входять до складу товару, орган доходів і зборів має право зобов'язати декларанта або уповноважену ним особу визначити митну вартість іншим способом, ніж він використовує для її визначення. У такому випадку, орган доходів і зборів в письмовій формі інформує в строки, передбачені ст. 255 цього Кодексу, декларанта або уповноважену ним особу про підстави для прийняття вищезазначеного рішення.</p> <p>В цьому випадку митна вартість вважється невірною визначеною.</p>
<p>... 4. Орган доходів і зборів під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів зобов'язаний:</p>	<p>... 4. Орган доходів і зборів під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів зобов'язаний:</p>
<p>1) здійснювати контроль заявленої декларантом або уповноваженою ним особою митної вартості товарів шляхом перевірки числового значення заявленої митної вартості, наявності в поданих зазначеними особами документах усіх відомостей, що підтверджують числові значення складових митної вартості товарів, чи відомостей щодо шин, що була фактично сплачена або спладжує сплатит за ці товари;</p> <p>2) надавати декларанту або уповноваженій ним особі письмову інформацію про причини, за яких заявлена ними митна вартість не може бути визнана;</p>	<p>1) здійснювати контроль правильності визначення митної вартості, заявленої декларантом або уповноваженою ним особою;</p> <p>2) за письмовим зверненням надавати декларанту або уповноваженій ним особі протягом п'яти робочих днів з дати звернення письмову інформацію про причини, за яких заявлена ними митна вартість не може бути визнана, метод визначення митної вартості, застосованого у разі коригування митної вартості; виключити</p>
<p>3) надавати декларанту або уповноваженій ним особі письмову інформацію щодо порядку і методу визначення митної вартості, застосованих у разі коригування митної вартості, а також щодо надання здійснення такого коригування;</p>	<p>4. Орган доходів і зборів з метою здійснення контролю правильності визначення митної вартості товарів має право:</p>
<p>...</p>	<p>...</p>

Продовження таблиці Г.1

Зміст положення (норми) чинного акта законодавства	Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується
<p>6. Орган доходів і зборів може відмовити у митному оформленні товарів за заявленою декларантом або уповноваженою ним особою митною вартістю виключно за наявності обґрунтованих підстав вважати, що заявлено неповну та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість товарів, у разі:</p>	<p>6. Орган доходів і зборів може відмовити у митному оформленні товарів за заявленою декларантом або уповноваженою ним особою митною вартістю виключно за наявності обґрунтованих підстав вважати, що заявлено неповну та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість товарів, у разі:</p>
<p>5) відсутній</p>	<p>5) декларант або уповноважена ним особа відмовилась від пропозицій органу доходів і зборів визначити митну вартість іншим способом, ніж він використав для її визначення, у випадках, коли орган доходів і зборів дійшов аргументованого висновку, що визначена декларантом або уповноваженою ним особою митна вартість нижча, ніж пряма витрати на виробництво цього товару, в тому числі сировини, матеріалів та/або комплектуючих, які входять до складу товару.</p>
<p>8. Відсутній</p>	<p>8. У разі наявності правової колізії або відсутності правового регулювання правозвідчення у національному законодавстві з питань державної митної справи застосування підлягають ратифіковані Україною норми міжнародного права (Угоди про застосування VII статті Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) з доповненнями і рішеннями Всесвітньої митної організації).</p>
<p>9. Відсутній</p> <p>Стаття 55. Коригування митної вартості товарів</p> <p>1. Рішення про коригування заявленої митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України з поміщенням у митний режим імпорту, приймається органом доходів і зборів у письмовій формі під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості цих товарів як до, так і після їх вивезу, якщо органом доходів і зборів у випадках, передбачених частиною шостою статті 54 цього Кодексу, виявлено, що заявлено неповну та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість товарів.</p>	<p>9. Відомості, що містяться в інформаційних системах органів доходів і зборів щодо митної вартості ідентичних, подібних (аналогічних) товарів, що перебувають через митний кордон України, не можуть бути підставою для відмови у митному оформленні товарів за заявленою декларантом або уповноваженою ним особою митною вартістю товарів, визначеною за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються.</p> <p>Стаття 55. Коригування митної вартості товарів</p> <p>1. Рішення про коригування заявленої митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України з поміщенням у митний режим імпорту, приймається органом доходів і зборів у письмовій формі під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості цих товарів як до, так і після їх вивезу, якщо органом доходів і зборів у випадках, передбачених частиною шостою статті 54 цього Кодексу, виявлено, що заявлено неповну та/або недостовірні відомості про митну вартість товарів, у тому числі невірно визначено митну вартість товарів.</p> <p>Рішення про коригування заявленої митної вартості товарів приймається органом доходів і зборів під час здійснення контролю правильності визначення митної вартості до вивезу товарів і без вжиття заходів до вилучення наступних випадках:</p> <p>1) виявлення невідповідності заявлених у митній декларації відомостей (акцій і комерційній характеристик), кількості, властивості, походження, вартості та інші відомості фактичним даним, встановленим органом доходів і зборів в процесі проведення митного контролю, яка вилучила на</p>

ДОДАТКИ

Продовження таблиці Г.1

Зміст положення (норми) чинного акта законодавства	Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується
	<p>величину митної вартості товарів; 2) виявлення невідповідності заявленої величини митної вартості та її компонентів пред'явленням їх підтвердження для їх підтвердження 3) виявлення технічних помилок (помилки, арифметичні помилки, загостовування неправильного курсу валюти тощо), що вплинули на величину митної вартості.</p>
<p>2. Приймає органом доходів і зборів письмове рішення про коригування заявленої митної вартості товарів має містити: 1) обґрунтування причин, через які заявлену декларантом митну вартість не може бути визнано;</p>	<p>2. Приймає органом доходів і зборів письмове рішення про коригування заявленої митної вартості товарів має містити: 1) обґрунтування причин, через які заявлену декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість не може бути визнано;</p>
<p>3) вичерпний перелік вимог щодо надання додаткових документів, передбачених частиною 53 цього Кодексу, за умови надання яких митна вартість може бути визнана органом доходів і зборів;</p>	<p>3) конкретний перелік додаткових документів, передбачених частинами третьою та четвертою статті 53 цього Кодексу, які необхідно подати декларанту або уповноваженій ним особі органу доходів і зборів;</p>
<p>5. Декларант може провести консультації з органом доходів і зборів з метою обґрунтованого вибору методу визначення митної вартості на підставі інформації, яка наявна в органі доходів і зборів.</p>	<p>5. Декларант або уповноважена ним особа може провести консультації з органом доходів і зборів з метою обґрунтованого вибору методу визначення митної вартості на підставі інформації, яка наявна в органі доходів і зборів. Порядок проведення таких консультацій визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері фінансів.</p>
<p>6. На вимогу декларанта консультації проводяться у письмовому вигляді.</p>	<p>6. На вимогу декларанта або уповноваженої ним особи консультації проводяться у письмовому вигляді.</p>
<p>9. У разі надання декларантом або уповноваженою ним особою додаткових документів орган доходів і зборів розглядає подані додаткові документи і протягом 5 робочих днів з дати їх подання вносить письмове рішення щодо визнання заявленої митної вартості та скасовує рішення про коригування заявленої митної вартості або надає обґрунтовану відмову у визнанні заявленої митної вартості з урахуванням додаткових документів. У такому випадку надана фінансова гарантія відповідно повертається (вивільняється) або реалізується в порядку та у строки, визначені цим Кодексом.</p>	<p>9. У разі надання декларантом або уповноваженою ним особою додаткових документів орган доходів і зборів розглядає подані додаткові документи і протягом 5 робочих днів з дати їх подання вносить письмове рішення щодо визнання заявленої митної вартості та скасовує рішення про коригування заявленої митної вартості або надає обґрунтовану відмову у визнанні заявленої митної вартості з урахуванням додаткових документів. У такому випадку надана фінансова гарантія відповідно повертається (вивільняється) або реалізується в порядку та у строки, визначені цим Кодексом. Порядок скасування рішень, органів доходів і зборів про коригування митної вартості товарів встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику і митну політику.</p>
<p>10. Якщо орган доходів і зборів протягом строку, зазначеного у частині дев'ятій цієї статті, не надає обґрунтованої відмови у визнанні заявленої митної вартості з урахуванням додаткових документів, вважається, що декларантом або уповноваженою ним особою митну вартість товарів визначено правильно. У такому випадку орган доходів і зборів скасовує рішення про коригування заявленої митної вартості, а надана фінансова гарантія повертається (вивільняється) у порядку та строки, визначені цим Кодексом.</p>	<p>10. У випадку, якщо після отримання додаткових документів, або у випадку ненадання цих документів, орган доходів і зборів має обґрунтовані сумніви щодо правомірності або точності задекларованої митної вартості, орган доходів і зборів, має право відмовити декларанту або уповноваженій ним особі в визначенні митної вартості оцінюваних товарів згідно з положеннями статті 58 цього Кодексу.</p>

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Зміст положення (норми) чинного акта законодавства	Продовження таблиці Г.1
11. Відсутній	Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується
<p>Стаття 56. Додержання вимог щодо конфіденційності інформації, що стосується митної вартості товарів</p> <p>1. Інформація, що стосується митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, не може без спеціального дозволу особи чи органу, які подають таку інформацію, розголошуватися або передаватися третім особам, крім зазначених інше.</p> <p>орган державної влади, крім подання її в порядку, визначеному цим Кодексом та іншими законами України.</p> <p>2. Відсутня</p>	<p>11. У разі скасування органом доходів і зборів рішення про коригування заявленої митної вартості товарів, надана фінансова гарантія повертається (вивільняється) у порядку та строки, визначені цим Кодексом.</p> <p>Стаття 56. Додержання вимог щодо конфіденційності інформації, що стосується митної вартості товарів</p> <p>1. Інформація, що не є знесобленою і стосується митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, не може без спеціального дозволу особи чи органу, які подають таку інформацію, розголошуватися або передаватися третім особам, крім зазначених інше.</p> <p>орган державної влади, крім подання її в порядку, визначеному цим Кодексом та іншими законами України.</p> <p>2. Не вважається розголошенням та не потребує спеціального дозволу особи чи органу, які подають таку інформацію, надання третім особам або органою доходів і зборів знесобленої інформації, яка стосується митної вартості товарів (зокрема ціни уголи, обсягів та коду товару, країни походження, умов поставки та методу визначення митної вартості тощо), які переміщуються через митний кордон України.</p> <p>Глава 9. Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, та порядок їх застосування</p> <p>Стаття 57. Методи визначення митної вартості товарів, які ввозяться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту</p> <p>...</p> <p>Стаття 58. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції)</p> <p>...</p> <p>15. Декларант має право відповіді та доказу відсутності впливу взаємозв'язку продавця і покупця на ціну, що була фактично сплачена або оцінювана товаром.</p> <p>...</p> <p>22. Право на автоматичне застосування методу визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції), мають уповноважені економічні оператори.</p> <p>Для підтвердження у таких випадках заявлених відомостей про митну вартість товарів у порядку, визначеному цим Кодексом, подаються лише:</p> <p>1) декларація митної вартості (у випадках, встановлених статтею 52 цього Кодексу);</p> <p>2) зовнішньоекономічний договір (контракт) і додатки до нього;</p>
<p>...</p> <p>Стаття 58. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції)</p> <p>...</p> <p>15. Декларант має право відповіді та доказу відсутності впливу взаємозв'язку продавця і покупця на ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінюваним товаром.</p> <p>...</p> <p>22. Право на автоматичне застосування методу визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції), мають уповноважені економічні оператори.</p> <p>Для підтвердження у таких випадках заявлених відомостей про митну вартість товарів у порядку, визначеному цим Кодексом, подаються лише:</p> <p>1) декларація митної вартості (у випадках, встановлених статтею 52 цього Кодексу);</p> <p>2) зовнішньоекономічний договір (контракт) і додатки до нього;</p>	<p>...</p> <p>Стаття 58. Метод визначення митної вартості за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції)</p> <p>...</p> <p>15. Декларант або уповноважена ним особа має право відповіді та доказу відсутності впливу взаємозв'язку продавця і покупця на ціну, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за оцінюваним товаром.</p> <p>...</p> <p>22. Уповноважені економічні оператори мають право надавати зменшений обсяг заявлених відомостей про митну вартість товарів у порядку, визначеному цим Кодексом, при цьому подаються лише:</p> <p>1) декларація митної вартості (у випадках, встановлених статтею 52 цього Кодексу);</p> <p>2) зовнішньоекономічний договір (контракт) і додатки до нього;</p> <p>3) рахунок-фактура (invoice) або рахунок-проформа;</p> <p>4) банківські платіжні документи (якщо рахунок сплачено), а також інші платіжні та/або бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару;</p>

Продовження таблиці Г.1

	Зміст положення (норми) чинного акта законодавства	Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується
<p>3) рахунок-фактура (інвойс) або рахунок-проформа; 4) банківські платіжні документи (якщо рахунок сплачено), а також інші платіжні та/або бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації везеного товару; 5) документи для підтвердження витрат на ввезення та страхування, якщо за умовами поставок такі витрати не включено у вартість товару.</p>	<p>5) документи для підтвердження витрат на ввезення та страхування, якщо за умовами поставок такі витрати не включено у вартість товару.</p>	
...		
<p>24. Відсутній</p>	<p>24. Недопоставлення товарів, їх пошкодження не може бути підставою для розгляду вартості операції як неприйнятної. У таких випадках органу доходів та зборів необхідно взяти всіх заходів для визначення правильної митної вартості ввезених товарів відповідно до їх фактичної кількості.</p>	
...	<p>Стаття 59. Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо ідентичних товарів</p>	<p>Стаття 59. Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо ідентичних товарів</p>
<p>2. При застосуванні цього методу визначення митної вартості за основу береться прийнята органом доходів і зборів вартість операції з ідентичними товарами з дотриманням умов, зазначених у цій статті. При цьому під ідентичними розуміються товари, однакові за всіма ознаками з оцінюваними товарами, у тому числі за такими, як:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) фізичні характеристики; 2) якість та репутація на ринку; 3) країна виробництва; 4) виробник. 	<p>2. При застосуванні цього методу визначення митної вартості за основу береться прийнята органом доходів і зборів вартість угоди з ідентичними товарами, митна вартість яких була визначена за основним методом і прийнята органом доходів і з дотриманням умов, зазначених у цій статті. При цьому під ідентичними розуміються товари, однакові за всіма ознаками з оцінюваними товарами, у тому числі за такими, як:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) фізичні характеристики; 2) якість та репутація на ринку; 3) країна виробництва; 4) виробник. 	
...	<p>Стаття 60. Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів</p>	<p>Стаття 60. Метод визначення митної вартості за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів</p>
<p>Стаття 61. Застереження щодо умов застосування методів визначення митної вартості товарів за ціною договору щодо ідентичних товарів та за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів</p>	<p>Стаття 61. Застереження щодо умов застосування методів визначення митної вартості товарів за ціною договору щодо ідентичних товарів та за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів</p>	
...		
<p>4. Відсутній</p>	<p>4. Поняття «вироблені» у випадку товарів має також значення «виродити», «вирощені», «виготовлені (в тому числі шляхом монтажу, складання або розбирання товарів)</p>	
...	<p>Стаття 62. Метод визначення митної вартості на основі відлімання вартості</p>	<p>Стаття 62. Метод визначення митної вартості на основі відлімання вартості</p>
<p>Стаття 63. Метод визначення митної вартості товарів на основі додавання вартості (обчислена вартість)</p>	<p>Стаття 63. Метод визначення митної вартості товарів на основі додавання вартості (обчислена вартість)</p>	
...		

Інститут митної вартості імпортованих товарів в Україні: актуальні питання та вектори розвитку

Продовження таблиці Г. 1	
Зміст положення (норми) чинного акта законодавства	Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується
<p>Стаття 64. Резервний метод</p> <p>1. У разі якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом послідовного використання методів, зазначених у цьому Кодексу, митна вартість оцінюваних товарів визначається з використанням способів, які не суперечать законам України і є сумісними з відповідними принципами і положеннями Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ).</p>	<p>Стаття 64. Резервний метод</p> <p>1. У разі якщо митна вартість товарів не може бути визначена шляхом послідовного використання методів, зазначених у статтях 58-63 цього Кодексу, митна вартість оцінюваних товарів визначається з використанням способів, які не суперечать законам України і є сумісними з відповідними принципами і положеннями Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ)</p> <p>Методи визначення митної вартості товарів, які використовуються відповідно до цієї статті, є тими ж, що і методи, передбачені статтями 58-63 цього Кодексу. Однак при визначенні митної вартості товарів відповідно до цієї статті допускається гнучкість при застосуванні цих методів. Зокрема, допускається наступне:</p> <p>1) за основу для визначення митної вартості товарів може бути прийнята вартість операції з ідентичними або однорідними товарами, виготовленими іншої країни, ніж та, в якій було здійснено оцінювання товарів;</p> <p>2) при визначенні митної вартості товарів на основі вартості угод з ідентичними або однорідними товарами допускається розумне відхилення від встановлених ст. 59 або статтею 60 цього Кодексу</p> <p>вимог про те, що ідентичні або однорідні товари повинні бути ввезені в той же або відповідний йому період часу, що і оцінювані товари;</p> <p>3) за основу для визначення митної вартості товарів може бути прийнята митна вартість ідентичних або однорідних товарів, визначена відповідно до ст. 61-62 цього Кодексу;</p> <p>4) при визначенні митної вартості товарів на основі методу відхилення допускається відхилення від встановленого п.3 ст. 62 цього Кодексу строку.</p>
<p>...</p> <p>Глава 10. Визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України в митних режимах, відмінних від митного режиму імпорту</p> <p>Стаття 65. Порядок визначення митної вартості товарів, що ввозяться на митну територію України відповідно до митних режимів, відмінних від митного режиму імпорту</p> <p>...</p>	<p>...</p> <p>Глава 10. Визначення митної вартості товарів, що переміщуються через митний кордон України в митних режимах, відмінних від митного режиму імпорту</p> <p>Стаття 65. Порядок визначення митної вартості товарів, що ввозяться на митну територію України відповідно до митних режимів, відмінних від митного режиму імпорту</p> <p>...</p>
<p>...</p> <p>Стаття 66. Порядок визначення митної вартості товарів, що ввозяться за межі митної території України</p> <p>3. Висуття</p>	<p>...</p> <p>Стаття 66. Порядок визначення митної вартості товарів, що ввозяться за межі митної території України</p> <p>3. Митна вартість товарів не визначається і не заявляється, якщо відповідно до законодавства України з питань державної митної справи, міжнародними договорами та законодавством України при вивезенні товарів з України не виникає і не може виникнути обов'язок зі сплати митних платежів, базуючи обчислення для яких є митна вартість оцінюваних товарів.</p>

Продовження таблиці Г. 1

Зміст положення (норми) чинного акта законодавства	Зміст положення (норми) проекту акту, який пропонується
Глава 44. Форми, умови та способи забезпечення зобов'язань перед органами доходів і зборів	Глава 44. Форми, умови та способи забезпечення зобов'язань перед органами доходів і зборів
Стаття 307. Умови надання фінансових гарантій	Стаття 307. Умови надання фінансових гарантій
6. Фінансова гарантія як забезпечення сплати митних платежів не надається, якщо сума митних платежів, що підлягають сплаті, не перевищує суму, еквівалентну 1000 євро.	6. Фінансова гарантія як забезпечення сплати митних платежів не надається, якщо сума митних платежів, що підлягають сплаті, не перевищує суму, еквівалентну 1000 євро, за виключенням випадків, передбачених частиною сьомою статті 55 цього Кодексу.
Глава 74. Структура та діяльність органів доходів і зборів	Глава 74. Структура та організація діяльності органів доходів і зборів
Стаття 567. Васемодія органів доходів і зборів України з митними та іншими уповноваженими органами іноземних держав, а також з міжнародними організаціями з питань боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил	Стаття 567. Васемодія органів доходів і зборів України з митними та іншими уповноваженими органами іноземних держав, а також з міжнародними організаціями з питань боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил
1. Васемодія органів доходів і зборів України з митними та іншими уповноваженими органами іноземних держав, а також з міжнародними організаціями з питань боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил здійснюється в порядку, передбаченому міжнародними договорами України, укладеними відповідно до закону.	1. Васемодія органів доходів і зборів України з митними та іншими уповноваженими органами іноземних держав, а також з міжнародними організаціями з питань боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил здійснюється в порядку, який встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Додаток Д

Проект

**ПОЛОЖЕННЯ
щодо використання бухгалтерської документації при
визначенні митної вартості товарів**

1. Дійсне Положення розроблене на основі положень Митного кодексу України та Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі й призначене для використання при визначенні митної вартості товарів.

2. Відповідно до посібника до Угоди про застосування статті VII ГАТТ (далі – Угода) (Brief Guide to the Customs Valuation Agreement) ВМО для цілей визначення рівня митної вартості може бути необхідним дослідження витрат на виробництво товару, вартість якого оцінюється, а також іншої інформації, що може бути отримана з країн, інших, ніж країна імпорту. При цьому, Угодою передбачено, що бухгалтерська документація повинна бути підготовлена у спосіб, сумісний з загальноновизнаними принципами бухгалтерського обліку в країнах-учасницях митних правовідносин. Таким чином, у випадку, коли при визначенні митної вартості товарів використовується інформація, що міститься в документах бухгалтерської звітності, вона повинна бути структурованою й відповідати загальноприйнятим принципам бухгалтерського обліку.

Відповідно до Додатку I (Тлумачні примітки «Використання загальноновизнаних принципів бухгалтерського обліку» до Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі) передбачено, що термін «загальноновизнані принципи бухгалтерського обліку» відноситься до визнаного консенсусу або суттєвої авторитетної підтримки в межах країни у конкретний момент стосовно того, які економічні ресурси та зобов'язання повинні обліковуватися як активи та пасиви, які зміни в активах та пасивах повинні обліковуватися, яким чином мають вимірюватися активи і пасиви та зміни в них, яка інформація повинна розкриватися і яким чином вона повинна розкриватися і які слід готувати фінансові звіти. Ці стандарти можуть бути як широкими орієнтирами загального за-

ДОДАТКИ

стосування, так і детальними практичними методичними підходами та процедурами для впровадження.

Відповідно до статті 8 Угоди про застосування статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі, при визначенні складових митної вартості товару, що додаються до ціни, яка фактично сплачена або підлягає сплаті за імпортовані товари (такі, як: вартість до розподілу інструментів, фарби, шаблонів та інших подібних компонентів, що використовуються при виробництві зазначених імпортованих товарів) в країні ввезення, здійснюється з залученням інформації у спосіб, сумісний з загальноновизнаними принципами бухгалтерського обліку цієї країни.

3. В Україні бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який здійснюється підприємством. Фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку. Національний бухгалтерський облік, як упорядкована система узагальнення інформації про діяльність юридичних осіб, ґрунтується виключно на застосуванні методу документування. Цей метод передбачає суцільне і безперервне документування всіх господарських операцій, що здійснюються у діяльності підприємств, установ і організацій. Задokumentовані господарські операції, прийняті до обліку, записуються до облікового реєстру (книга, журнал-ордер, відомість, таблиця тощо).

Основні принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні, зокрема, що не суперечать міжнародним стандартам, викладені на законодавчому рівні й регламентуються Законом України від 18.03.2004 № 1629-IV «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, N 29, ст.367) та Наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629 «Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі» Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20 січня 2011 р. за № 87/18825.

Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських опе-

рацій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, в термін не менше трьох років, несе власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво суб'єктом господарювання відповідно до законодавства та установчих документів. Враховуючи загальні положення бухгалтерського обліку та звітності, що застосовуються в Україні, методичні підходи до формування собівартості, оцінювання вибуття запасів тощо відображається у наказі про облікову політику підприємства (суб'єкта ЗЕД).

Відповідно до Закону України від 16.07.1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерської звітності підприємствами, їх об'єднаннями та госпрозрахунковими організаціями (крім банківських установ) незалежно від форм власності, установ та організацій, основна діяльність яких фінансується за рахунок асигнувань Державного бюджету встановлено Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Первинні документи повинні бути складеними під час здійснення господарських операцій, а якщо це неможливо – безпосередньо після її закінчення. Для контролю та впорядкування оброблених даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

Відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 24.05.1995 року № 88, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України від 05.06.1995 за № 168/704 «Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» первинні документи – це документи, створені у письмовій або електронній формі, що фіксують та підтверджують господарські операції, включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх проведення. Повнота і достовірність показників обліку зазначених операцій значною мірою залежать від якості оформлених документів. Зокрема, щоб бути доказовим для підтвердження митної вартості товарів і мати юридичну силу, документ має містити

ДОДАТКИ

обов'язкові реквізити, як то: найменування підприємства, установи, від імені яких складений документ, назва документа (формат і форми), дата і місце складання (видачі), зміст та обсяг господарської операції, одиниця виміру господарської операції (у натуральному та/або вартісному вимірі), посади і прізвища осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і достовірність її оформлення, особистий чи електронний підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції.

З урахуванням зазначеного, кожною стороною зовнішньоекономічного контракту, що брала участь у здійсненні зовнішньоторговельної операції, мають бути отримані (використані) для записів у реєстрах бухгалтерського обліку первинні документи, інформація в яких ідентично засвідчує зміст, обсяг і вартість здійсненої операції, узгодженої умовами зовнішньоекономічного контракту (договору).

Первинні документи складаються на бланках типових і спеціалізованих форм, затверджених відповідним органом державної влади. Документування господарських операцій може здійснюватись із використанням виготовлених самостійно бланків, які повинні містити обов'язкові реквізити чи реквізити типових або спеціалізованих форм. Зокрема, форма бухгалтерського обліку як певна система реєстрів бухгалтерського обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них обирається суб'єктом господарювання самостійно з додержанням єдиних засад бухгалтерського обліку та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності суб'єкта ЗЕД на накопичення аналітичних даних про склад і рух активів, капіталу і зобов'язань, доходів, витрат, фінансових результатів. В Наказі про облікову політику обов'язково зазначається форма обліку, яка використовується на підприємстві. Форма обліку обирається не менше, ніж на 1 рік, а при намірі змінити форму обліку про це необхідно вказати в наказі про облікову політику або примітках до річної фінансової звітності. Таким чином, первинні документи є одним із основних інформацій-

них джерел, що відображають сутність та особливості зовнішньоекономічних операцій, а тому повинні бути залучені до процедури визначення й, відповідно, контролю митної вартості товарів.

4. Під час здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, заявлених у режим імпорту, подання виключно бухгалтерської документації передбачено у наступних випадках:

- для підтвердження митної вартості товарів (подаються такі бухгалтерські документи, що підтверджують вартість товару та містять реквізити, необхідні для ідентифікації ввезеного товару);

- за необхідності залучення додаткових документів, які може витребувати митниця, а саме - виписки з бухгалтерської документації;

- наявність обґрунтованих підстав у митниці вважати, що існуючий взаємозв'язок між продавцем і покупцем вплинув на заявлену митну вартість. Декларант або уповноважена ним особа на письмову вимогу митниці подає, у тому числі виписку з бухгалтерських документів покупця, що стосуються відчуження оцінюваних товарів, ідентичних та/або подібних (аналогічних) товарів на території України. При цьому, законодавець чітко визначає особу, яка має вповноваження надавати бухгалтерську документацію. У відповідності до зовнішньоекономічної угоди – це є покупець. В інших випадках така особа не конкретизується.

Митним законодавством також передбачено, що подання бухгалтерської документації здійснюється декларантом або уповноваженою ним особою за наявності документів, визначених ст. 53 МКУ. Таким чином, з метою підвищення ефективності митного контролю щодо правильності визначення митної вартості товарів доцільним є залучення наступних бухгалтерських документів:

5.1. Серед первинних документів основою для формування чисельного значення митної вартості товару є ціна товару, зазначена в рахунку-фактурі (інвойсі), а також наявні фактичні витрати, якщо їх не включено до рахунку-фактури: на транспортування, навантаження, розвантаження, перевантаження та страхування до пункту перетину митного кордону України залежно від умов поставки товару, передбачених контрактом; комісійні та брокерські винагороди, що були нараховані до моменту перетину кордону, якщо це

ДОДАТКИ

передбачено контрактом; плата за використання об'єктів інтелектуальної власності, якщо це передбачено контрактом. Оскільки, перелік складових митної вартості не є вичерпним, необхідним є запровадження ефективних заходів митного контролю щодо правильності визначення митної вартості товарів, зокрема, а саме її обчислення в розрахунку на одиницю товару, що дозволить значно пришвидшити митне оформлення та випуск товарів у вільний обіг, запобігти втратам митних платежів, а також гарантувати захист внутрішнього ринку. Окрім того, такий контроль створить передумови для отримання достовірної інформації, оскільки, він ґрунтується на відомостях первинної бухгалтерської документації та реєстрах бухгалтерського обліку про точні параметри здійснених торговельних операцій за зовнішньоекономічними контрактами (угодами) не лише з метою донарахування митних платежів, а, насамперед, формування та актуалізації профілів ризику ймовірних порушень митного і податкового законодавства, зокрема, для підтвердження ймовірних витрат щодо:

- комісійної та брокерської винагороди;
- вартості упаковки;
- роялті;
- витрат на страхування;
- витрат на транспортування;
- витрат на навантаження, вивантаження, обробку товарів, пов'язану з їх транспортуванням;
- частини виручки від подальшого перепродажу товарів, що оцінюються;
- вартості сировини, матеріалів, деталей, напівфабрикатів, комплектувальних виробів, інструментів, штамів, шаблонів та аналогічних предметів, використаних у процесі виробництва оцінюваних товарів, мастильних матеріалів, палива, інженерних та дослідно-конструкторських робіт, дизайну, художнього оформлення, ескізів та креслень, необхідних для виробництва оцінюваних товарів, які покупець безкоштовно передає для виробництва оцінюваних товарів;
- торговельної надбавки, звичайних витрат, понесених в Україні на навантаження, вивантаження, транспортування, страхування,

суми податків, що підлягають сплаті в Україні у зв'язку з ввезенням чи продажем товарів, вартість доданої подальшої обробки (достовірна інформація, необхідна при застосуванні другорядного методу визначення митної вартості на основі віднімання вартості);

- вартості матеріалів та витрат, понесених виробником під час виготовлення оцінюваних товарів, обсягів прибутку та загальних витрат в країні виробництва, загальних витрат при продажу в Україні з країни вивезення (на завантаження, розвантаження, обробку, транспортування до місця ввезення на митну територію України (достовірна інформація, необхідна при логічній послідовності застосування другорядного методу визначення митної вартості на основі додавання вартості).

5.2. Окрім того, на практиці документами бухгалтерського обліку покупця (резидента України), які подаються декларантом для підтвердження митної вартості товарів, можуть бути:

- калькуляція собівартості (попередня, кошторисна, планова) – визначення розміру витрат у грошовій формі як по окремих видах діяльності, виробничих процесах, структурних підрозділах, так і в цілому по підприємству на виробництво (збут) одиниці продукції, виконаних робіт (послуг) за допомогою економічно обґрунтованих методів.

У бухгалтерському обліку використовуються такі поняття як, «виробнича собівартість» і «виробнича собівартість реалізованої продукції (робіт/послуг)», та/або «собівартість реалізованих товарів». Відповідно до Положень (стандартів) бухгалтерського обліку до собівартості продукції (робіт, послуг) входить її виробнича собівартість, однією зі статей якої є прямі матеріальні витрати, до складу яких включається вартість сировини та основних матеріалів, що утворюють основу виготовленої продукції, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, допоміжних та інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат, а також нерозподілені постійні загальновиробничі витрати та наднормативні виробничі витрати з урахуванням справедливої вартості. Перелік і склад калькуляційних статей виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) встановлюються підприємством й прописується наказом про облікову політику.

Планова калькуляція собівартості продукції використовується для здійснення планової калькуляцій ціни. Під час планового калькулювання ціни до виробничої собівартості також додаються адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати, плановий прибуток, податки, митні платежі.

Таким чином, у планових калькуляціях собівартості продукції та ціни має знайти своє відображення вартість імпортованої сировини, матеріалів, товарів, які імпортуються з метою подальшого використання у виробництві чи продажу.

5.3. Окрім того, в якості доказової бази при визначенні й контролі правильності визначення митної вартості товарів можуть бути долучені форми первинних документів, що використовуються для оформлення руху запасів, які не передбачені типовими формами первинного обліку із додаванням технологічної схеми документообігу. Особлива увага суб'єктом господарювання приділяється товарно-транспортним документам. Кожна товарно-транспортна накладна (прибутковий ордер тощо), що містить відбитки штампу (позначення) про оприбуткування або прибутковим ордером, є підставою для оформлення приймання та оприбуткування запасів, які надійшли від постачальників (експортерів) на адресу суб'єкта ЗЕД, що у свою чергу, дасть змогу перевірити реальність та особливості здійснюваної зовнішньоекономічної операції, а саме обсяг товарів, його вартісні характеристики.

Для проведення аналізу під час перевірки правильності обчислення складових митної вартості товарів можливим є використання інформаційного ресурсу накладної-вимоги на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів. Це, зокрема лімітно-забірні картки, акти-вимоги на заміну (додатковий відпуск матеріалів). Вказані документи використовуються для внутрішнього переміщення запасів, їх відпуску виробничими підрозділами та іншими структурними підрозділами підприємства, що розташовані на іншій, ніж підрозділ, що їх відпускає.

Для обґрунтування числового значення ймовірної складової митної вартості товару можливо використовувати такий документ, як товарно-транспортна накладна. Суб'єкт господарювання оформлює вибуття запасів для реалізації, що виписується уповноваженою

особою на основі господарського договору, дозволу керівника або іншої уповноваженої особи.

У товарному звіті матеріально відповідальної особи відображається вибуття проданих суб'єктом господарювання за готівку товарів.

За звітом касира чи банківською випискою підтверджується надходження (перерахування) коштів від реалізації продукції (за продукцію, товари тощо).

Дотримуючись вимог методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів, на основі первинних документів бухгалтерською службою суб'єкта господарювання складаються облікові реєстри аналітичного та синтетичного обліку. Поєднання хронологічного запису («журнали») із зазначенням, на які рахунки зараховують суму операцій («ордер») є підставою для назви основних реєстрів журналами-ордерами. Після підсумовуючих записів за місяць журнал-ордер нагадує складну місячну журнальну статтю, в якій один рахунок кредитується, а декілька дебетуються. Водночас, зазначений реєстр замінює меморіальний ордер, в якому б цей запис було зафіксовано. У журналі-ордері таких записів може бути стільки, скільки в ньому є рахунків, що кредитуються. Журнально-ордерна форма обліку суб'єкта господарювання ґрунтується на принципах систематизації і накопичення в хронологічному порядку даних первинних документів, що відображують господарські операції безпосередньо в реєстрах синтетичного та аналітичного обліку. Записи в накопичувальні відомості вносять за показниками, необхідними для управління, контролю й аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства, а також періодичної бухгалтерської звітності та розрахунків (деклараций), які надаються до Державної фіскальної служби України з метою посилення контрольних функцій обліку операцій виробництва, каси, рахунків у банку, розрахунків з дебіторами та кредиторами, фінансовими органами; систематизація і накопичення відбувається як за кредитом, так і за дебетом основних синтетичних і кореспондуючих з ними рахунків. Переважно це здійснюється у відомостях аналітичного обліку а в окремих випадках - і у відповідних журналах-ордерах. Синтетичний і аналітичний облік здійснюються у реєстрах, як правило, в

єдиній системі записів із застосуванням реєстрів бухгалтерського обліку для підприємств різних форм власності, обсягів господарської діяльності.

5.4. Іншим інформаційним джерелом при визначенні та контролі митної вартості товарів можуть виступати виписки з Головної книги. Форма обліку «журнал-головна» є найпростішою формою бухгалтерського обліку. Переваги цієї форми в тому, що в одному реєстрі використовуються синтетичні та хронологічні записи, що дозволяє звільнити від необхідності складання оборотної відомості на синтетичних рахунках. Звіряння відомостей синтетичного обліку з аналітичним виконуються безпосередньо за даними журналу-Головної книги. До недоліків цієї форми можливо віднести відсутність наочності записів при опрацюванні облікової інформації.

Щодо особливостей, то всі господарські операції у синтетичному обліку відображені в одному реєстрі, що називається Журнал-Головна книга. Хронологічні записи, що ведуться у Журналі, поєднаний із систематичним, який ведеться у Головній книзі. Тому ліва частина Журнал-Головної книги призначена для реєстрації господарських операцій, оформлених відповідними документами, у хронологічному порядку. Ця частина формує інформацію з первинних бухгалтерських документів за датами, номерами документів, економічним змістом господарських операцій та сумою. Таким чином, ця частина є Журналом реєстрації господарських операцій. Права частина книги поділена на кілька подвійних граф, у яких здійснюється систематизація зареєстрованих господарських операцій за дебетом і кредитом відповідних синтетичних рахунків. Права частина книги заміняє реєстр синтетичного обліку – Головну книгу.

Отже, форма бухгалтерського обліку Журнал-Головна є комбінованим обліковим реєстром, що поєднує хронологічні записи із синтетичним обліком за синтетичними рахунками. Усі дані про господарські операції, відображені в реєстрах бухгалтерського обліку, заносяться до Головної книги – оборотної відомості по рахунках бухгалтерського обліку, на яких відображається протягом звітного періоду всі господарські операції, з якої – до форм фінансової та податкової звітності, що дає змогу комплексно проаналізувати хронологію й особливості здійснення зовнішньоекономічної операції.

6. Особами, які надають бухгалтерські документи, можуть виступати:

- виробник товарів (послуг);
- продавець;
- покупець;
- агент покупця/продавця;
- посередник;
- перевізник або уповноважена на це особа.

7. При визначенні та розподілі вартості товарів, що були використані для виробництва товарів, які імпортуються на митну територію України, наданих покупцем продавцеві безкоштовно або за зниженою ціною, повинна використовуватись інформація бухгалтерського обліку, яка відповідає загальноприйнятим принципам бухгалтерського обліку, що використовуються в Україні.

При визначенні сум, що підлягають вирахуванню відповідно до методу визначення митної вартості на основі віднімання вартості (ст. 62 Митного кодексу України), використовується інформація бухгалтерського обліку, яка відповідає загальноприйнятим принципам бухгалтерського обліку, що використовуються в Україні.

При визначенні показників, що використовуються відповідно до методу визначення митної вартості товарів на основі додавання вартості (обчислена вартість) (ст. 63 Митного кодексу України), використовується інформація бухгалтерського обліку, що відповідає загальноприйнятим принципам бухгалтерського обліку в країні виробництва оцінюваних (імпортованих) товарів.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ:

Мельник В. М., д-р екон. наук, проф., НДІ фіскальної політики УДФСУ;

Бережнюк І. Г., д-р екон. наук, доц., Хмельницька митниця ДФС;

Балан І. В., Хмельницька митниця ДФС;

Бережнюк І. І., Київська митниця ДФС;

Білак Н.І., Одеська митниця ДФС;

Дорофесва Л.М., канд. юрид. наук, доц., Ужгородський національний університет, Закарпатська митниця ДФС;

Запорожець О.Ф., канд. екон. наук, Одеська митниця ДФС;

Івашова Л.М., д-р наук з держ. упр., проф., Університет митної справи та фінансів;

Квеляшвілі І.М., канд. наук з держ. упр., Університет митної справи та фінансів;

Комаров О.В., канд. наук з держ. упр., ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК»;

Коновалов Ю.О., НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики УДФСУ;

Марчуков А.С., Одеська митниця ДФС;

Молдован Е.С., канд. наук з держ. упр., НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики УДФСУ;

Нагорічна О. С., канд. пед. наук, старш. наук. співроб., НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики УДФСУ

Попель С.А., канд. екон. наук, НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики УДФСУ;

Прус Л. Р., канд. екон. наук, доц., НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики УДФСУ;

Романюк У.В., НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики УДФСУ;

Руда Т. В., канд. екон. наук, старш. наук. співроб., НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики УДФСУ;

Слободянюк О. В., Хмельницька митниця ДФС;

Фрадинський О. А., канд. екон. наук, доц., старш. наук. співроб., НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики УДФСУ;

Хома В.О., канд. юрид. наук, доц., НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики УДФСУ;

Царенко В.І., канд. юрид. наук, доц., НДЦ митної справи НДІ фіскальної політики УДФСУ;

Чернявська О.М., Одеська митниця ДФС.

Наукове видання

СЕРІЯ «ПОДАТКОВА ТА МИТНА СПРАВА В УКРАЇНІ»

**ІНСТИТУТ МИТНОЇ ВАРТОСТІ
ІМПОРТНИХ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ:
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ТА ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ**

Монографія

За загальною редакцією д-ра екон. наук, доц. І.Г. Бережнюка

Науковий редактор
Упорядники

І.Г. Бережнюк
Т.В. Руда, Л.Р. Прус

ФОП Мельник А.А.

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення
та радіомовлення України про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 1942 від 15.09.2008 р.

Надруковано: ФОП Стрихар А. М.
м. Хмельницький, вул Чорновола, 37.
тел.: (96) 709-11-10

Підписано до друку 30.07.2017. Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 25,4. Тираж 300 прим.
Друк цифровий.